CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

EL TEXTO ANTIOQUENO DE LA BIBLIA GRIEGA

III

1-2 CRÓNICAS

POR
Natalio FERNÁNDEZ MARCOS
Y
José Ramón BUSTO SAIZ

con la colaboración de
María Victoria SPOTTORNO DÍAZ-CARO
Y
S. Peter COWE

INSTITUTO DE FILOLOGÍA DEL CSIC
DEPARTAMENTO DE FILOLOGÍA BÍBLICA Y DE ORIENTE ANTIGUO
MADRID 1996

Quedan rigurosamente prohibidas, sin la autorización escrita de los titulares del «Copyright», bajo las sanciones establecidas en las leyes, la reproducción total o parcial de esta obra por cualquier medio o procedimiento, comprendidos la reprografía y el tratamiento informático, y la distribución de ejemplares de ella mediante alquiler o préstamo público.

BS
1204
.G74
S46
1989
v. 3

Obra subvencionada por la Dirección General de Investigación Científica y Técnica (DGICYT)

CSIC

© Natalio Fernández Marcos y José Ramón Busto Saiz
NIPO 179 - 95 - 016 - 7
© C S I C
Printed in Spain. Impreso en España
ISBN 84 - 00 - 07585 - 4
Depósito legal: S. 323 - 1996
EUROPA Artes gráficas, S. A. Sánchez Llevot, 1
Teléf. (923) *22 22 50 - Fax (923) 22 22 61
37005 Salamanca 1996

Suscripciones y pedidos
Departamento de Publicaciones CSIC
Vitruvio, 8
28006 Madrid (España)

ÍNDICE

Págs.

Prólogo IX

ABREVIATURAS XI

BIBLIOGRAFÍA XIII

INTRODUCCIÓN XVII

1. Los manuscritos antioquenos XVII
   a) *Descripción* XVII
   b) *Relación de los manuscritos entre sí* XXII
   c) *Características del grupo 19 108* XXIII
   d) *Características del grupo 93 121* XXIV
   e) *Stemma codicum* XXVI
   f) *Manuscritos con lecturas antioquenas* XXVI
   g) *Teodoreto* XXVII

2. El texto antioqueno de Septuaginta XXVIII

3. Los testimonios indirectos XXVIII
   a) *Qumrân* XXIX
   b) *Josefo* XXIX
   c) *Padres antioquenos* XXXI
   d) *La Vetus Latina* XXXIV
      1. Los manuscritos XXXV
      2. Padres Latinos XLI
   e) *La versión armenia* XLVIII

4. Las ediciones anteriores LVI
   a) *La Políglota Complutense* LVI
   b) *La edición de Lagarde* LVIII

5. La presente edición LIX

6. Cuadro sinóptico de los manuscritos en las distintas ediciones . LXII

7. Siglas y Abreviaturas LXII

EDICIÓN 1-157

PRÓLOGO

Con este volumen concluimos la edición del Texto Antioqueno de la Biblia Griega en los libros históricos. El texto antioqueno se prolonga con características similares en los manuscritos 19 y 108 a lo largo de los libros de Judit y 1-2 Esdras. Pero las recientes ediciones críticas de estos últimos libros a cargo del Profesor R. Hanhart justifican, a mi entender, no extender la edición del texto antioqueno a esos libros. Además, no me parece posible, en el estado actual de la investigación, emprender una edición completa de la recensión antioquena. Queda por tanto limitada esta edición a aquellos libros históricos en los que esta recensión tiene mayor interés tanto por los problemas textuales que dichos libros plantean como por las singulares características y perfiles bien definidos que presenta dicho texto.

En cuanto a los criterios editoriales, seguimos los ya empleados en los volúmenes I y II sobre los libros de Samuel y Reyes, aparecidos en 1989 y 1992, con las modificaciones obvias que exige la historia textual de cada libro en particular. Sólo cuatro manuscritos griegos presentan un texto antioqueno en los libros de Crónicas, y uno de ellos tan sólo parcialmente. En cambio la Vetus Latina *está bien representada en el texto seguido de 2 Crónicas que transmite el* Complutensis 1, *o primera Biblia de Alcalá, y en las glosas marginales de la Biblias Vulgatas españolas, hasta ahora inéditas en 1 Crónicas, que incorporamos a la edición. Afortunadamente enriquecemos el segundo aparato con las nuevas colaciones de la versión armenia, un testimonio de excelencia del texto antioqueno en los libros de Crónicas como podrá constatarse por la tupida red de coincidencias múltiples con dicho texto.*

La edición está basada en la nueva colación de los manuscritos antioquenos y en la aportación de las nuevas ediciones críticas de los Padres, en especial la de Teodoreto. Pero sin duda es en el campo de la Vetus Latina *y la versión armenia donde la edición se enriquece con mayor contribución de nuevo material. María Angeles Márquez puso amablemente a nuestra disposición las colaciones de las glosas marginales de* Vetus Latina *en las Biblias Vulgatas españolas de Crónicas, cuya edición crítica prepara para esta misma colección. Y el Dr. S. Peter Cowe, del Departamento de Middle East and Asian Languages and Cul-*

tures (Columbia University, N.Y.), ha preparado para esta edición todo el material relativo a la versión armenia, basado en la colación y estudio de nuevos manuscritos, que modifica notablemente la imagen textual que hasta ahora se tenía de dicha versión.

La edición es el resultado de un trabajo en equipo llevado a cabo en el Departamento de Filología Bíblica y de Oriente Antiguo del Instituto de Filología del CSIC. Ha sido realizada en su conjunto por el Dr. J. R. Busto y por mí mismo. Personalmente me he encargado de la redacción del segundo aparato crítico; y para ello he contado con las siguientes colaboraciones: la Dra. Mª Victoria Spottorno ha realizado la colación y estudio del material de Flavio Josefo; el Dr. Busto Saiz ha colacionado y estudiado el texto de la Políglota Complutense y recogido las citas de Juan Crisóstomo en la Patrologia Graeca *de Migne en aquellas obras que no cuentan con ediciones más modernas; y Peter Cowe ha colacionado y estudiado para esta edición los manuscritos de la versión armenia. Por mi parte me he responsabilizado de la colación y estudio de las citas de los Padres antioquenos y de todos los testimonios de la* Vetus Latina. *He coordinado la edición y redactado la introducción general, con excepción del apartado dedicado a la versión armenia redactado en inglés por el Prof. Cowe.*

Quiero expresar mi agradecimiento a las bibliotecas que nos han proporcionado copias en microfilme de los manuscritos antioquenos, en particular a la Biblioteca Marciana de Venecia por el envío del manuscrito 121 y a la Staatsbibliothek de Berlín por el envío del 350. Mi reconocimiento se extiende también al Vetus Latina Institut *de Beuron (Alemania) por la constante colaboración con nuestro equipo, y en particular a su director el Prof. H.-J. Frede que generosamente nos ha enviado una fotocopia de sus ficheros de citas de los Padres para 1-2 Crónicas.*

Finalmente mi gratitud a Europa Artes Gráficas *que con su tecnología y calidad de impresión contribuyen a realzar el valor y prestancia de nuestras publicaciones.*

NATALIO FERNÁNDEZ MARCOS

ABREVIATURAS

AB	Analecta Biblica.
Ant	Texto antioqueno o luciánico de Septuaginta por oposición a LXX-rel.
Arm 1	Primera versión armenia a partir de un texto griego de tipo antioqueno.
Arm 2	Revisión según un texto griego de tipo origeniano.
ATA	Alttestamentliche Abhandlungen.
BASOR	Bulletin of the American Schools of Oriental Research.
BETL	Bibliotheca Ephemeridum Theologicarum Lovaniensium.
Bib	Biblica.
BIOSCS	Bulletin of the International Organization for Septuagint and Cognate Studies.
Brooke-McLean	A. E. Brooke-N. McLean-H. St. J. Thackeray, *The Old Testament in Greek II/III: I and II Chronicles*, Cambridge University Press 1932.
CC	Corpus Christianorum.
CCSG	Corpus Christianorum. Series Graeca.
CCSL	Corpus Christianorum. Series Latina.
CPG	Clavis Patrum Graecorum.
DJD	Discoveries of the Judaean Desert.
ETL	Ephemerides Theologicae Lovanienses.
HSM	Harvard Semitic Monographs.
HTR	Harvard Theological Review.
IDB	The Interpreter's Dictionary of the Bible.
JJS	Journal of Jewish Studies.
JSOT	Journal for the Study of the Old Testament.
JSS	Journal of Semitic Studies.
JTS	Journal of Theological Studies.
KT	Kleine Texte für Vorlesungen und Übungen.
LXX	Texto de Septuaginta. Incluye Ant y LXX-rel.
LXX-rel	Texto mayoritario de Septuaginta por oposición a Ant.
MSU	Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens.
MT	Masoretic Text, texto masorético.
OBO	Orbis Biblicus et Orientalis.
OG	Old Greek o Septuaginta antigua.
P	Pešiṭta, traducción siriaca de la Biblia.
PG	Migne. Patrologia Graeca.
PL	Migne. Patrologia Latina.

QO	N. Fernández Marcos-A. Sáenz-Badillos, *Theodoreti Cyrensis Quaestiones in Octateuchum. Editio Critica,* TECC 17, Madrid CSIC 1979.
QRP	N. Fernández Marcos-J.R. Busto Saiz, *Theodoreti Cyrensis Quaestiones in Reges et Paralipomena. Editio Critica,* TECC 32, Madrid CSIC 1984.
REArmén	Revue des Études Arméniennes.
1-2 Reyes	N. Fernández Marcos-J. R. Busto Saiz, *El Texto Antioqueno de la Biblia Griega: II, 1-2 Reyes,* TECC 53, Madrid CSIC 1992.
RQ	Revue de Qumran.
1-2 Samuel	N. Fernández Marcos-J. R. Busto Saiz, *El Texto Antioqueno de la Biblia Griega: I, 1-2 Samuel,* TECC 50, Madrid CSIC 1989.
SC	Sources Chrétiennes.
SCS	Septuagint and Cognate Studies.
ST	Studi e Testi.
T	Targum, traducción aramea de la Biblia.
TECC	Textos y Estudios "Cardenal Cisneros" de la Biblia Políglota Matritense.
TU	Texte und Untersuchungen zur Geschichte der altchristlichen Literatur.
VC	Vigiliae Christianae.
VT	Vetus Testamentum.
VTS	Supplements to Vetus Testamentum.
ZAW	Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft.

BIBLIOGRAFÍA

ACKROYD, P. R., *The Chronicler in His Age*. *JSOT*Sup 101, Sheffield 1991.

ALAND, B., "Entstehung, Charakter und Herkunft des sog. westlichen Textes - untersucht an der Apostelgeschichte". *ETL* 62(1986) 5-65.

ALLEN, L. C., *The Greek Chronicles. The Relation of the Septuagint of I and II Chronicles to the Masoretic Text. Part I: The Translator's Craft. Part II: Textual Criticism*. VTS 25 y 27, Leiden 1974.

—, "Further Thoughts on an Old Recension of Reigns in Paralipomena". *HTR* 61 (1968) 483-492.

—, "Cuckoos in the Textual Nest at 2 Kings 20,13; Isaiah 42,10; 49,24; Ps. 22,17; 2 Chron. 5,9". *JTS* 22 (1971) 143-150.

—, "More Cuckoos in the Textual Nest: At 2 Kings 23,5; Jeremiah 17,3.4; Micah 3,3; 6,16(LXX); 2 Chronicles 20,5(LXX)". *JTS* 24 (1973) 69-73.

ASHBY, G. W., *Theodoret of Cyrrhus as Exegete of the Old Testament*, Grahamstown 1972.

BARDY, G., *Recherches sur Saint Lucien d' Antioche et son École*, París 1936.

BARTHÉLEMY, D., *Critique textuelle de l' Ancien Testament. I Josué, Juges, Ruth, Samuel, Rois, Chroniques, Esdras, Néhémie, Esther*, OBO 55/1, Friburgo/Gotinga 1982.

—, *Les Devanciers d'Aquila*, VTS X, Leiden 1963.

BEGG, C. T., *Josephus' Account of the Early Divided Monarchy (AJ 8,212-420): Rewriting the Bible*, BETL 108, Lovaina 1993.

BROCK, S. P., *The Recensions of the Septuagint Version of 1 Samuel*, Turín 1996.

BROOKE, A. E.- N. McLean - H. St. J. Thackeray, *The Old Testament in Greek. Volume II. Part III; I and II Chronicles*, Cambridge 1932.

CARMIGNAC, J., "Les devanciers de S. Jérôme. Une traduction latine de la recension *kaige* dans le second livre des Chroniques". *Mélanges Dominique Barthélemy*, P. Casseti, O. Keel, A. Schenker (ed.), OBO 38, Friburgo/Gotinga 1981, 31-50.

COWE, S. P., "The Two Armenian Versions of Chronicles. Their Origin and Translation Technique". *REArmén* 22 (1990-1991) 53-96.

CROSS, F. M., "A Report on the Biblical Fragments of Cave Four in Wâdi Qumrân". *BASOR* 141 (1956) 11.

DEBOYS, D. G., *The Greek Text of 2 Kings*, Diss. Oxford 1981.

—, "Recensional Criteria in the Greek Text of II Kings". *JSS* 31 (1986) 135-139.

DEVREESSE, R., *Le commentaire de Théodore de Mopsueste sur les Psaumes*. ST 93, Vaticano 1939.

—, *Essai sur Théodore de Mopsueste*. ST 141, Vaticano 1948.

FERNÁNDEZ MARCOS, N., *Scribes and Translators. Septuagint and Old Latin in the Books of Kings*. VTS 54, Leiden 1994.

—, "La edición de las *Quaestiones in Reges et Paralipomena* de Teodoreto". *Sefarad* 40 (1980) 235-255.

—, "The Antiochian Text in I-II Chronicles". *VII Congress of the IOSCS*, C. Cox (ed.), SCS 31, Atlanta, Georgia 1991, 301-311.

—, "The *Vetus Latina* of 1-2 Kings and the Hebrew". *VIII Congress of the IOSCS*, L. Greenspoon and O. Munnich (ed.), SCS 41, Atlanta, Georgia 1995, 153-163.

FERNÁNDEZ MARCOS, N. y J. R. BUSTO SAIZ, *Theodoreti Cyrensis Quaestiones in Reges et Paralipomena*, TECC 32, Madrid CSIC 1984.

— —, *El texto antioqueno de la Biblia Griega. I, 1-2 Samuel*, TECC 50, Madrid CSIC 1989.

— —, *El texto antioqueno de la Biblia Griega. II, 1-2 Reyes*, TECC 53, Madrid CSIC 1992.

FESTUGIÈRE, A. J., *Antioche païenne et chrétienne. Libanius, Chrysostome et les moines de Syrie*, París 1959.

HANHART, R., "Ursprünglicher Septuagintatext und lukianische Rezension des 2. Esrabuches im Verhältnis zur Textform der Vetus Latina". *Philologia Sacra. Biblische und patristische Studien für Hermann J. Frede und Walter Thiele zu ihrem siebzigsten Geburtstag*, R. Gryson (ed.) I, Friburgo Br. 1993, 90-115.

JAPHET, S., *The Ideology of the Book of Chronicles and Its Place in Biblical Thought*, Frankfurt/Nueva York 1989.

KALIMI, J., *The Books of Chronicles: A Classified Bibliography*, Jerusalén 1990.

KINZIG, W., "Asterius Sophista oder Asterius ignotus?. Eine Antwort". *VC* 45 (1991) 388-395.

KLEIN, R. W., *Textual Criticism of the Old Testament. From the Septuagint to Qumran*, Filadelfia 1974.

—, "New Evidence for an Old Recension of Reigns". *HTR* 60 (1967) 492-495.

—, "Supplements in the Paralipomena: A Rejoinder". *HTR* 61 (1968) 492-495.

LAGARDE, P. A., *Librorum Veteris Testamenti Canonicorum Pars Prior Graece*, Gotinga 1883.

LE DÉAUT, R. - J. ROBERT, *Targum des Chroniques. Tome I Introduction et Traduction*, AB 51, Roma 1971.

LEMAIRE, A., "Vers l'histoire de la rédaction des livres des Rois". *ZAW* 98 (1986) 221-236.

MAAS, P., *Textkritik*, Leipzig 1960[4].

MCKENZIE, S. L., "1 Kings 8: A Sample Study into the Texts of Kings Used by the Chronicler and Translated by the Old Greek". *BIOSCS* 19 (1986) 15-34.

MEEKS, W. A. - R. L. WILKEN, *Jews and Christians in Antioch in the First Four Centuries of the Common Era*, Missoula, Montana 1978.

METZGER, B. M., "The Lucianic Recension of the Greek Bible". *Chapters in the History of the New Testament Textual Criticism*, Leiden 1963, 1-41.

—, *The Early Versions of the New Testament*, Oxford 1977.

NEWSOME, J. D., *A Synoptic Harmony of Samuel, Kings and Chronicles with Related Passages from Psalms, Isaiah, Jeremiah and Ezra*, Michigan 1986.

O'CONNELL, K. G., "Greek Versions (Minor)". IDBSuppl, Nashville 1976.

PIETERSMA, A., "Septuagint Research: A Plea for a Return to Basic Issues". *VT* 35 (1985) 296-311.

PINTAUDI, R., "Un frammento pergamenaceo del IV sec. d. C.: LXX Regnorum I 13, 16-21; 13,23; 14,1-4". *Studi Classici e Orientali* 37 (1987) 217-233.

PIROT, L., *L'oeuvre exégétique de Théodore de Mopsueste*, Roma 1913.
RAHLFS, A., *Septuaginta-Studien 1. Studien zu den Königsbücher*, Gotinga 1904.
—, *Septuaginta-Studien 3. Lucians Rezension der Königsbücher*, Gotinga 1911.
REHM, M., *Textkritische Untersuchungen zu den Parallelstellen der Samuel-Königsbücher und der Chronik*, ATA XII,3 (1937).
ROBERT, J. *vide sub* LE DÉAUT.
SCHÄUBLIN, C., *Untersuchungen zu Methode und Herkunft der antiochenischen Exegese*. Theophaneia 23, Colonia/Bonn 1974.
SHENKEL, J. D., "A Comparative Study of the Synoptic Parallels in 1 Paralipomena and I-II Kings". *HTR* 62 (1969) 63-86.
SMEND, R., "Der geistige Vater des Septuaginta-Unternehmens". *Studien zur Septuaginta - Robert Hanhart zu Ehren*, D. Fraenkel, U. Quast und J. W. Wevers (ed.), MSU XX, Gotinga 1990, 332-345.
SPANNEUT, M., "La Bible d'Eustathe d'Antioche. Contribution à l'histoire de la 'version lucianique'". *Studia Patristica IV* (= TU 79), Berlín 1961, 171-190.
TAYLOR, B. A., *The Lucianic Manuscripts of 1 Reigns. Volume 1 Majority Text*, HSM 50, Atlanta, Georgia Scholars Press 1992; *Volume 2 Analysis*, HSM 51, Atlanta, Georgia Scholars Press 1993.
—, "Evaluating Minority Variants Within Families of Greek Manuscripts". *BIOSCS* 23 (1990) 31-38.
TOV, E., "The Impact of the LXX Translation of the Pentateuch on the Translation of the other Books". *Mélanges Dominique Barthélemy*, P. Casetti, O. Keel, A. Schenker (ed.), OBO 38, Frigurgo/Gotinga 1981, 577-592.
—, "Hebrew Biblical Manuscripts from the Judaean Desert: Their Contribution to the Textual Criticism". *JJS* 39 (1988) 5-37.
TREBOLLE, J., "Edition préliminaire de 4QChroniques". *RQ* 60 (1992) 523-529.
VANNUTELLI, P., *Libri Synoptici Veteris Testamenti seu Librorum Regum et Chronicorum Loci Paralleli*, Roma 1931.
WEBER, R., *Les anciennes versions latines du deuxième livre des Paralipomènes*, Roma 1945.
WEINBERG, J. P., "Die soziale Gruppe im Weltbild des Chronisten". *ZAW* 98 (1986) 72-95.
WEST, M. L., *Textual Criticism and Editorial Technique Applicable to Greek and Latin Texts*, Stuttgart 1973
WEVERS, J. W., "Septuagint". IDB, Nashville 1982[13], 273-278.
WILKEN, R. L., *John Chrysostom and the Jews. Rhetoric and Reality in the Late 4th Century*, Berkeley/Los Angeles/Londres 1983.
ZIPOR, M. A., "The Greek Chronicles". *Bib* 61 (1980) 561-571.

INTRODUCCIÓN

1. Los manuscritos antioquenos

a) *Descripción*

De los manuscritos antioquenos que hemos colacionado a lo largo de los libros históricos[1] solamente los manuscritos 19 108 y 93 siguen siendo regularmente luciánicos en Crónicas con las siguientes matizaciones: el ms 93 tiene una laguna entre αὐτοῦ (1 Cr 1,45) y αὐτῷ (1 Cr 2,29); además este manuscrito solamente llega hasta 2 Cr 32,25. Por otra parte contamos con un testimonio adicional del texto antioqueno, aunque sea parcial: el ms 121 es un miembro del grupo luciánico hasta 1 Cr 11,4 y a partir de 11,5 forma parte de otro grupo textual[2]. Otros manuscritos mixtos comparten esporádicamente lecturas de este grupo, así como el primer estrato de la versión armenia. Entre los manuscritos catenáceos, el 350 (Berlín, *Phillips. 1405*, ca. 1540) se suma al grupo como ya observó Johnson para Samuel y confirmó Allen para Crónicas[3].

19. *Roma, Biblioteca Vaticana, Chis. Gr. 30, ss. XI-XII.* Pergamino, 376 folios, 37-40 líneas. 1-2 Crónicas en ff. 247^{r}-290^{v}. A una columna con letra clara y pocas abreviaturas. Descrito por Rahlfs y Cavalieri[4]. Colacionado por Holmes-Parsons y utilizado por Lagarde en su edición del texto luciánico con la sigla *b* [5]. Colacionado también por Brooke-McLean con la sigla b', y agrupado bajo la sigla b siempre que coincide con el 108.

Las características de este manuscrito están descritas en nuestros volúmenes anteriores de Samuel y Reyes. Destaca por el elevado número de lecturas singulares o exclusivas dentro del grupo[6]. En 1-2 Cróni-

[1] Cf. nuestra edición de *1-2 Samuel*, XV-XIX y *1-2 Reyes* XVII-XXIV.

[2] El grupo III de la clasificación de Allen, el testimonio más próximo de la recensión hexaplar, cf. L. C. Allen, *The Greek Chronicles*, I, 85-101.

[3] Cf. B. Johnson, *Die hexaplarische Rezension des I Samuelbuches der Septuaginta*, Lund 1963, 20 y Allen, *The Greek Chronicles*, I, 65-66.

[4] Cf. *1-2 Reyes*, XVIII.

[5] R. Holmes-J. Parsons, *Vetus Testamentum Graecum cum variis lectionibus*, II Oxford 1818 y P. de Lagarde, *Librorum Veteris Testamenti Canonicorum Pars Prior Graece*, Gotinga 1883.

[6] Que Taylor llama "variantes minoritarias" dentro de la familia luciánica, cf. B. A. Taylor, "Evaluating Minority Variants Within Families of Greek Manuscripts". *BIOSCS* 23 (1990) 31-38.

cas se mantiene el mismo comportamiento del manuscrito. El enorme número de lecturas singulares se debe en buena parte al proceso de transmisión textual poco cuidado en el que se pueden advertir frecuentes omisiones de palabras y frases por *homoioteleuton* u *homoioarcton*, frecuentes errores paleográficos fácilmente atribuibles unos al período de transmisión en uncial y otros a confusiones de letras en la escritura minúscula, confusiones de vocales y diptongos por el fenómeno del itacismo y dictado interno y algunas transposiciones[7]. Entre los añadidos hay que destacar el de algún artículo o pronombre personal y sobre todo la inserción sistemática del artículo οἱ delante de ἀδελφοί en el capítulo 25 de 1 Crónicas.

108. *Roma, Biblioteca Vaticana, Vat. Gr. 330, ss. XIII-XIV*. Papel, 513 folios de Génesis a Tobit, 36 líneas. 1-2 Crónicas en ff. 352^{r}-424^{v}. Descrito por Rahlfs y Devreesse[8]. Es el manuscrito que sirvió de base a la edición de la Políglota Complutense en los libros históricos. Colacionado por Holmes-Parsons y utilizado por Lagarde en su edición del texto luciánico con la sigla *d*. Colacionado para la edición de Brooke-McLean, figura en su aparato crítico con la sigla *b*, pero la mayoría de las veces, siempre que coincide con el 19, incluido bajo la sigla b con la que se designan las lecturas comunes de estos dos manuscritos. Tiene notas hexaplares en el margen y glosas en árabe así como algunos escolios explicativos en griego. La mayoría de las notas hexaplares están recogidas en el aparato de Brooke-McLean, pero no todas, y tampoco los escolios.

Las variantes específicas de este manuscrito dentro del grupo son menos numerosas que las del 19. Muchas de ellas son de origen paleo-

7 Para las omisiones más importantes puede consultarse 1 Cr 2,30; 2,51; 4,37; 5,4; 6,3.9-10; 7,20; 9,38; 23,5; 24,26; 27,20; 28,14; 2 Cr 2,5.9; 4,18; 5,10; 14,9; 17,14; 20,4; 21,1; 24,26.27; 29,15; 30,8.24; 31,3; 34,31 y 36,8 en el aparato crítico de la edición. En la etapa de transmisión en mayúscula son frecuentes las confusiones entre Λ/Δ/Α como puede verse por los siguientes ejemplos en los que la segunda palabra refleja la lectura del ms 19 frente al resto del grupo:

Λουδιειμ] Δουδιειμ	1 Cr	1,11
ναδιβαιων] ναλιβαιων	"	5,19
Λωδ] Αωδ	"	8,12

Por el contrario en otros casos se refleja la confusión de letras propia de un estadio de transmisión en minúscula:

Χαλεβ] Χαλευ	1 Cr	2,50; 4,15
Βαλααδ] Γαλααδ	"	4,33
Βααλαθ] Θααλαθ	2 Cr	8,6

Otro tipo de lecturas singulares se deben exclusivamente a distinta grafía, como la escritura sistemática de κιννύρα en lugar de κινύρα, cf. 1 Cr 15,16 y *passim*.

8 Rahlfs, *Verzeichnis der griechischen Handschriften des Alten Testaments*, Gotinga 1914, 248 y ——, *Septuaginta-Studien* 3, 12. R. Devreesse, *Codices Vaticani Graeci II*, Ciudad del Vaticano 1937, 1-2.

gráfico y afectan sobre todo a la transmisión de los nombres propios, especialmente abundantes en los nueve primeros capítulos de 1 Crónicas[9]; otras son debidas al fenómeno del itacismo si exceptuamos algún cambio de sinónimo o alguna metátesis. Hay que destacar la grafía sistemática de χερουβιν en lugar de χερουβιμ, Δαβιδ en lugar de Δαυιδ, y el uso frecuente de la η para notar tanto ι como ει (a pesar de que se mantiene la grafía Ιερουσαλειμ en vez de Ιερουσαλημ).

93. *Londres, Museo Británico, Royal 1 D II, s. XIII.* Pergamino, 216 folios (ff. 203-216 completados en el s. XV), normalmente a dos columnas de 40-44 líneas. 1-2 Crónicas en ff. 80v-114v. Termina 2 Crónicas en 32,25 y al parecer no por mutilación como ya observó Rahlfs[10]. También le falta una página desde αὐτοῦ (1 Cr 1,45) hasta αὐτῷ (1 Cr 2,29), laguna que probablemente ya existía en el apógrafo de donde copia. Letra muy clara a tres columnas excepto en el f. 80v que tiene dos como en los libros de los Reyes y los ff. 113-114 en que vuelve a las dos columnas por página. Colacionado por Holmes-Parsons y utilizado por Lagarde en su edición del texto luciánico con la sigla *m*. Colacionado también para la edición de Brooke-McLean y recogido en su aparato bajo la sigla e_2.

El manuscrito tiene dos clases de anotaciones: a) una parte de ellas es difícil de descifrar, está escrita con letra distinta y posterior, y contiene notas con los títulos de los capítulos y números de versículos orientadas hacia la lectura litúrgica; b) otro grupo contiene notas de tipo lexicográfico sin ningún tipo de adscripción. Parte de estas notas marginales son de procedencia hexaplar pues constituyen: 1) aproximaciones al hebreo (bien sea a través de transcripciones de palabras hebreas o mejores traducciones del original); 2) son palabras que pertenecen al léxico de Áquila, Símaco o Teodoción en otros libros de

9 Algunos de estos cambios son fácilmente identificables como errores paleográficos a partir de la escritura uncial (confusión Α/Δ/Λ) o minúscula (confusión β/μ):

Σαλεφ] Σαδεφ	1 Cr	1,20
ναδιβαιων] ναλιμαιων	"	5,19
Αηιρα] Δηιρα	"	8,1
Λωδ] Αοδ	"	8,11
Λοομι] Αθμι	"	20,5
Σαβαα] Σαμαα	1 Cr	1,47
Αβωρ] Αμωρ	"	5,26
Καβσεηλ] Καμσεηλ	"	11,22
Αβιναδαβ] Αμειναδαβ	"	13,7
Αβεσσα] Αμεσσα	"	18,12.

10 La descripción detallada del manuscrito se encuentra en Rahlfs, *Verzeichnis*, 113-114 y ——, *Septuaginta-Studien* 3, 10-12. Lo describen también G. F. Warner y J. P. Gilson, *British Museum. Catalogue of Western Mss in the Old Royal and King's Collections*, Londres 1921, vol. I, 4-5.

LXX; 3) a veces coinciden con anotaciones hexaplares del ms 108 que sí especifica la atribución a Símaco en 26 casos, a Áquila en 2 y a Teodoción en 2 a lo largo de 1-2 Crónicas. La dificultad en identificar este material hexaplar en los libros de Crónicas está relacionada con los pocos testimonios hexaplares conservados en estos libros y con el hecho de que el grupo de manuscritos más próximo a la recensión hexaplar en Crónicas no tiene las aproximaciones cuantitativas al hebreo que caracterizan al texto luciánico o al grupo R en la clasificación de Allen[11]. En cambio otra parte de estas notas marginales son con toda seguridad lecturas de la Septuaginta mayoritaria por oposición al texto antioqueno o de algún manuscrito septuagintal aislado. Brooke-McLean recogen en el aparato hexaplar la mayoría de las notas marginales que consideran de procedencia hexaplar y señalan en el aparato de variantes tan sólo algunas de las variantes que corresponden a manuscritos de la Septuaginta mayoritaria.

Desde el punto de vista textual la principal característica de este manuscrito consiste en su coincidencia con Teodoreto en varias lecturas específicas, lo que le avala, junto a otros criterios internos, como un buen representante del texto antioqueno de capital importancia para la restauración del texto. He aquí algunos ejemplos de estos acuerdos del 93 con Teodoreto (lectura detrás del corchete) frente al resto de los manuscritos:

1 Cr 28,9:	δούλευσον] δούλευε
" " :	ἐτάζει] ἐκζητεῖ
" 29,5:	ὁ προθυμούμενος] ἑκουσιάσεται
2 Cr 4,6:	ἀποκλύζειν] ἐπικλύζειν
" 21,19:	καῦσιν 1º y 2º] κλαῦσιν
" 22,1:	ἀράβων] βαρβάρων
" 26,5:	συνιέντος] συνιόντος

Destaca además este manuscrito por sus numerosas variantes singulares o minoritarias dentro del grupo, algunas de ellas debidas a confusiones paleográficas frecuentes en consonantes similares, y otras debidas al debilitamiento de la cantidad vocálica y al fenómeno del itacismo[12].

[11] El grupo R está formado por los mss dpqtz de Brooke-McLean, cf. Allen, *The Greek Chronicles* I, 100.

[12] He aquí algunos ejemplos de las primeras en los que la lectura después del corchete corresponde a la del ms 93:

Δωδει] Δωλει	1 Cr 11,26
Χεδων] Σελων	" 13,9
Σαλωμιθ] Αδομειθ	" 23,9

por lo que toca al período de transmisión uncial. Y procedentes del estadio de transmisión en minúscula:

Estos fenómenos, unidos a la distinta separación de palabras en la *scriptio continua* y la introducción de letras epentéticas o protéticas, provoca en los nueve primeros capítulos de 1 Crónicas, dedicados casi en exclusiva a genealogías de nombres propios, una enorme deformación de dichos nombres. Son frecuentes las omisiones por *homoioteleuton* u *homoioarcton* y los cambios de preposición o preverbio. Tiene una ligera preferencia por el verbo compuesto sobre el simple, por la activa en lugar de la medio-pasiva y antepone sistemáticamente el artículo οἱ delante de υἱοί. Algunas correcciones en sentido aticista (aoristo segundo en -ον en lugar de en -αν), y sobre todo numerosos cambios de sinónimo, algunos de los cuales son de procedencia hexaplar[13].

121. *Venecia, Biblioteca Marciana, Gr. 3, s. X.* Pergamino, 335 folios. 1 Crónicas en ff. 251^v-273^r. Descrito por Rahlfs[14]. Es un manuscrito que forma parte del grupo antioqueno hasta 1 Cr 11,4. Desde 1 Cr 11,5 se une al grupo hexaplar[15]. En 1-2 Reyes también sigue frecuentemente un texto hexaplar. Colacionado por Holmes-Parsons y también para la edición de Brooke-McLean bajo la sigla *y*. Nosotros lo hemos colacionado hasta 1 Cr 11,26 (f. 261^r). Sobre el comportamiento de este manuscrito en 1-2 Esdras puede consultarse la edición de Hanhart[16].

Llama la atención en este manuscrito el excesivo número de lecturas singulares en los 11 capítulos colacionados. A pesar de ello coincide en variantes específicas con los manuscritos antioquenos en la parte señala-

Μακαθι] Μαχαθει	1 Cr	4,19
Μαχειρι] Βαχειρ	"	9,8
Σαμμωθ] Σαβμωθ	"	11,27

En las variantes que afectan al vocalismo se confunden con frecuencia ω/ο, ει/ι, ε/αι, υ/η (sobre todo en ὑμᾶς/ἡμᾶς), etc.

13 He aquí algunos ejemplos en los que la lectura que sigue al corchete pertenece al ms. 93 por oposición al resto de manuscritos antioquenos:

γιγάντων] τιτάνων	1 Cr	11,15
ἀπέστρεψε] ἐξέκλινε	"	13,13
κλαιόντων] ἀπίων	"	14,14.15
ἁγνίσθητε] ἁγιάσθητε	"	15,12 et *passim*
εἴδωλα] δαιμόνια	"	16,26
κώμας] θυγατέρας	"	18,1 et *passim*
πορευομένους] κρυβομένους	"	21,20
ἀποθήκας] θησαυρούς	"	29,8
κατασκηνῶσαι] κατοικῆσαι	2 Cr	6,2
δυναστεία] σωτηρία	"	20,6
κοιμηθῆναι] ἀποθανεῖν	"	26,2

14 Cf. Rahlfs, *Verzeichnis*, 306 y ——, *Septuaginta-Studien* 3, 6.

15 Cf. Allen, *The Greek Chronicles*, I, 65.

16 R. Hanhart, *Septuaginta. Vetus Testamentum Graecum. VIII/1 Esdrae Liber I*, Gotinga 1974, 32, y —, *VIII/2 Esdrae Liber II*, Gotinga 1993, 30-31 donde figura también como testigo de la recensión luciánica junto con la *Vetus Latina* y la versión gótica.

da de Crónicas (hasta 1 Cr 11,4) y además tiene una coincidencia significativa con Teodoreto: la lectura τῇ ἐγγαστριμύθῳ frente a la lectura del resto de Septuaginta τῷ ἐγγαστριμύθῳ (1 Cr 10,13). Mantiene él solo una tradición muy peculiar en los nombres propios, probablemente debido a la corrupción en el proceso de la transmisión. Esta deformación de los nombres se percibe en algunos casos como originada en la etapa de la transmisión en escritura mayúscula[17]. Pero otros fenómenos son peculiares de este manuscrito como la escritura sistemática de Αχαλωβι en lugar de Χαλεβ (1 Cr 2,19 y *passim*), o de Ιερεμεηλ por Ιεραναηλ (1 Cr 2,25 y *passim*), o la flexión griega de algunos nombres propios hebreos, transcritos en el resto de la tradición manuscrita. Otra singularidad de este manuscrito consiste en sumar el número de los nombres que integran las distintas genealogías al final de cada versículo.

b) Relación de los manuscritos entre sí

El mejor análisis del comportamiento y calidad de los manuscritos luciánicos y de los grupos en que se dividen sigue siendo el de Rahlfs[18]. Aunque su estudio se centró en los libros de los Reyes los resultados siguen siendo válidos para 1-2 Crónicas con algunas matizaciones. Siguen formando un subgrupo los mss 19 y 108 con características similares a las descritas en Samuel y Reyes[19]. En cambio del otro subgrupo sólo el ms 93 sigue siendo luciánico en Crónicas, aunque acompañado, en los once primeros capítulos de 1 Crónicas, por el ms 121[20].

Al grupo luciánico de manuscritos en Crónicas dedicó Allen un importante capítulo en su monografía[21], en donde lo define, tras un análisis detallado de sus lecturas, como un texto revisado a partir de una forma más antigua muy semejante a su grupo IV, integrado por los mss Bc_2 de Brooke-McLean. Allen resalta también el importante com-

17 Por ejemplo:

Ροωβωθ] Ρομωθ	1 Cr	1,48
Δαραδε] Δαραλε	"	2,6
Ωβηδ] Ωβηλ	"	2,37
Ραδαβαα] Ραδαμαλ	"	4,3
Βααμαθ] Αμααμαθ	"	7,33

18 Rahlfs, *Septuaginta-Studien*, 3, especialmente pp. 51-80.

19 Fernández Marcos y Busto Saiz, *1-2 Samuel*, XIX-XX, y ——, *1-2 Reyes*, XXIV-XXV.

20 Como veremos a continuación el ms 121 a pesar de su singularidad debe ser clasificado en estos capítulos en la misma tradición que el ms 93 y ambos están conectados por un antepasado común. Aunque faltan errores conjuntivos claros, son numerosas las lecturas significativas que comparten estos dos manuscritos. Por el contrario los acuerdos con los mss 19 y 108 son casi todos del mismo tipo (omisión del artículo οἱ delante de υἱοί), omisiones por *parablepsis* que pueden ocurrir accidentalmente en varios manuscritos a lo largo de la transmisión sin que sea preciso recurrir al contacto entre ellos.

21 Allen, *The Greek Chronicles*, I, 65-75.

ponente de procedencia hexaplar presente en el texto antioqueno[22]. Es una lástima que el segundo subgrupo, acreditado como de mejor calidad que el primero tanto en Samuel como en Reyes, en Crónicas esté representado sustancialmente por el ms 93 exclusivamente y que éste termine además en 2 Crónicas 32,25. Pero a pesar de este inconveniente, el texto que transmite este subgrupo sigue siendo superior al de los ms 19 y 108, tanto por la calidad de las lecturas (transmisión más cuidada y genuina) como por criterios externos (coincidencia con las citas de los Padres antioquenos, en especial Teodoreto, y otros testigos de esta recensión, en especial la *Vetus Latina*).

Estos dos subgrupos tienen además numerosas lecturas singulares o minoritarias que acreditan un largo proceso de copia y transmisión. Pero esta dispersión de lecturas minoritarias no debe hacernos olvidar el perfil del grupo antioqueno como tal que, al igual que en Samuel y Reyes, se destaca del resto de la tradición de Septuaginta por un cúmulo de rasgos recurrentes y claramente definidos que avalan una transmisión separada del resto de la tradición desde una época temprana. Ahora bien, a la hora de la restauración del texto hay que sopesar y combinar estos criterios derivados de la calidad de los distintos manuscritos con una evaluación ponderada de cada lectura por sí misma, ya que sigue siendo verdad en crítica textual que no sólo el grupo de inferior calidad sino incluso un manuscrito suelto y tardío puede conservar, en ocasiones, la lectura genuina.

c) *Características del grupo 19 108*

Son ante todo los errores conjuntivos los que permiten identificar a estos dos manuscritos como miembros de un grupo con un antepasado común. He aquí algunos ejemplos concluyentes[23]:

Σουχαθεΐμ] Χουσαθεΐμ	1 Cr	2,55
ἀνέστη Σάταν] ἀνέστησαν	"	21,1
ἐλπίς] νεανίς	"	29,15
χιλίαν] καὶ θυσίαν	2 Cr	1,6
συνθέσεως] συνέσεως	"	13,11
ἑκουσιαζόμενος] ἐξουσιαζόμενος	"	17,16
Χαναάν] Ναχαάν	"	18,23
καιρός] κλῆρος	"	21,19

Además de errores conjuntivos como los señalados, estos dos manuscritos comparten una serie de omisiones, algunas de ellas por

22 Allen, *The Greek Chronicles*, I, 74-75.
23 La lectura que sigue al corchete corresponde al grupo 19 108.

homoioteleuton[24] y otras muchas debidas en último término a errores paleográficos de su antepasado común, algunas de ellas originadas en la etapa de transmisión uncial y otras en la de transmisión minúscula[25]. Sistemáticamente escriben Σολομών en lugar de Σαλομών, 'Αμεσσίας, en lugar de 'Αμεσίας y 'Αρραβάς en lugar de 'Αραβάς; y tienen en común cierto número de sinónimos que les acredita como miembros de una misma familia textual. Algunos de estos cambios de sinónimo son[26]:

θυγατέρας] κώμας	1 Cr	8,12
προσήλυτοι] πάροικοι	"	29,15
παιδεύοντες] ἐργοδιωκτοῦντες	2 Cr	8,10
ἡσύχασεν] εἰρήνευσεν	"	14,4
ἠρρώστησεν] ἐμαλακίσθη	"	16,12

Pero de nuevo hay que insistir en que el hecho de que este grupo esté plagado de errores paleográficos, especialmente visibles en los nombres propios, y otros debidos al fenómeno del itacismo y el dictado interno, no quiere decir que no conserve en ocasiones lecturas genuinas sobre todo cuando van avaladas por otros criterios externos como son la coincidencia con lecturas de los Padres antioquenos o de la *Vetus Latina*.

d) *Características del grupo 93 121*

Tanto los estudios de Rahlfs[27] como nuestros análisis anteriores de Samuel y Reyes[28] demostraron la importancia de este subgrupo de manuscritos para la restauración del texto antioqueno, tanto por la cali-

24 Cf. los siguientes ejemplos en el primer aparato crítico de la edición: 1 Cr 5,34-35; 15,24; 16,43; 17,11; 28,1; 2 Cr 11,16; 21,1; 29,34; 32,11.

25 Entre las primeras pueden señalarse algunos ejemplos:

Μαδαι] Μαλαι	1 Cr	1,5
Ουλ] Ουδ	"	1,17
Αδαδ] Αδαμ	"	1,30
Ασαρ] Δασαρ	"	1,38
Ωδια] Ωλια	"	3,24
Ελιηλ] Εδιηλ	"	5,24
Αιλων] Εδωμ	"	6,53
Ολδια] Οδδια	"	27,15

Y entre las segundas, procedentes de la etapa de transmisión en minúscula, los siguientes ejemplos:

Χαλεβ] Χαλευ	1 Cr	2,42
ναβλαις] ναυλαις	"	16,5
Αχιμελεχ] Αβιμελεχ	"	24,6

26 La lectura que sigue al corchete es la de los mss. 19 y 108 por oposición al otro subgrupo.

27 Rahlfs, *Septuaginta-Studien* 3, 59-80.

28 Fernández Marcos y Busto Saiz, *1-2 Samuel*, XXI-XXII; ——, *1-2 Reyes*, XXVI-XXVII.

dad de sus lecturas como por su coincidencia con las citas de los Padres antioquenos. Desgraciadamente en Crónicas sólo el ms 93 continúa siendo luciánico, apoyado por el ms 121 en los once primeros capítulos de 1 Crónicas y formando grupo con él. A través de esos capítulos podemos comprobar algún error conjuntivo compartido por estos dos manuscritos como

Ἰηούς] Ἰησούς	1 Cr	8,39
Γαδέρ] Γαλεά	"	9,15

y sobre todo una serie de lecturas comunes que comparten, tanto más significativas cuanto que tan sólo contamos con once capítulos para el cotejo. He aquí las principales[29]

κυνηγός] om	1 Cr	1,10
Νεαρίου] Νεαρία	"	3,22.23
Ναρέ] Ναρεά	"	4,17
ἐξουσιάσαντες] ἐξουσίασαν	"	4,22
ἐπληθύνθησαν] ἐπληθύνθη	"	5,9 (ante sujeto neutro plural)
κώμαις] θυγατράσιν	"	5,16
εἰς παράταξιν] ἐν δυνάμει	"	5,18
ἰσχυροί] δυνάμει	"	7,4
τὰ κτήνη] τὰς κτήσεις	"	7,21
πεδίῳ] ἀγρῷ	"	8,8

Con independencia de la singularidad del ms 121, estas lecturas en común con el ms 93 en los once primeros capítulos de 1 Crónicas no pueden deberse a meros accidentes de la transmisión sino que nos obligan a postular un antepasado común para el ms 93 y esta sección del manuscrito 121.

Naturalmente que también se producen acuerdos esporádicos entre manuscritos de distinto grupo y entre éstos hay que destacar una serie de coincidencias entre el ms 108 y el ms 93, casi todas de carácter paleográfico. Pueden deberse a que los mismos fenómenos propios de la transmisión pueden producirse en manuscritos no ligados por una dependencia genética o bien al fenómeno de la contaminación horizontal entre los distintos manuscritos.

Pero teniendo en cuenta la descripción y análisis de los distintos manuscritos así como el estudio de los dos subgrupos, la historia de la transmisión manuscrita del texto antioqueno en los libros de Crónicas se puede representar, obviamente de forma aproximativa y esquematizada, por medio del siguiente *stemma codicum*.

[29] La lectura que sigue al corchete la comparten en exclusiva los mss 93 y 121.

e) *Stemma codicum*

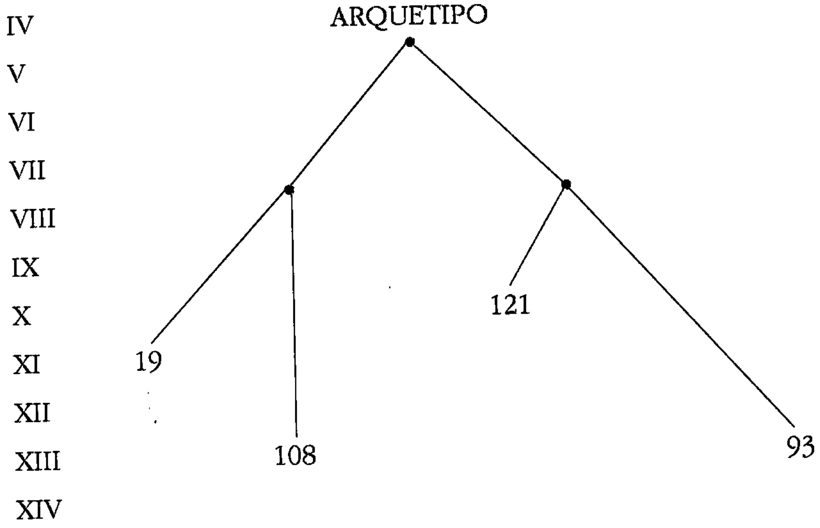

f) *Manuscritos con lecturas antioquenas*

Rahlfs en su conocido estudio sobre la recensión luciánica en los libros de los Reyes dedicó unas páginas a los manuscritos que, sin tener un texto base de tipo antioqueno, contenían cierto número de variantes luciánicas en el margen o en el texto[30]. Muchas de estas lecturas han penetrado en dichos manuscritos por contaminación a lo largo de la transmisión y por influjo de los manuscritos luciánicos. Son pues un testimonio de la difusión de esta recensión pero carecen de interés para la restauración crítica del texto. En el caso de Crónicas existe un manuscrito catenáceo que suele sumarse al grupo antioqueno: se trata del ms 350, una cadena al Octateuco, Reyes y Crónicas (*Berlin, Phillipps. 1405*) escrito en torno al año 1540. Sin embargo este manuscrito no es un testigo del texto antioqueno seguido, sino de las *Quaestiones* de Teodoreto a Crónicas por lo cual no lo hemos colacionado[31].

De las versiones secundarias colacionadas en Brooke-McLean tienen una especial afinidad con el texto antioqueno la bohaírica y sobre todo la etiópica[32]. La versión eslava está también influida por el texto antio-

30 Rahlfs, *Septuaginta-Studien*, 3, 30-46.

31 Cf. B. Johnson, *Die hexaplarische Rezension des I. Samuelbuches der Septuaginta*, Lund 1963, 20 y Allen, *The Greek Chronicles*, I, 65-66. Las cuestiones a Crónicas se encuentran en los folios 297^{v}-318^{r}, *Inc.* Τῆς βίβλου τῶν παραλειπομένων... (cf. nuestra edición QRP, p. 244); *Des.* ... καὶ τῆς ἐπανόδου τῶν αἰχμαλώτων (cf. QRP, p. 299).

32 Allen, *The Greek Chronicles*, 66.

queno[33], pero son sobre todo la Vetus Latina, como veremos seguidamente, y el estrato primero de la versión armenia (Arm 1)[34], las que manifiestan un apoyo más regular al texto luciánico. En el caso de Arm 1, su testimonio es particularmente interesante a partir de 2 Cr 32,25 en que falta el ms 93 y donde las variantes de este primer estrato de la versión armenia confirman lecturas exclusivas del 19 y 108, que de otra forma podrían ser consideradas espúreas[35].

g) *Teodoreto*

A las citas de Teodoreto en los libros de los Reyes y 2 Crónicas dedicó Rahlfs un breve estudio en el que mostraba su utilidad para la restauración del texto luciánico genuino[36]. En nuestra edición crítica de las *Quaestiones in Paralipomena*[37] pudimos comprobar cómo el texto de Teodoreto, críticamente restaurado, se convertía en un testimonio excepcional del texto de los manuscritos antioquenos: desaparecían una serie de lecturas supuestamente *exclusivas* de Teodoreto, y otra lista de nuevas lecturas restauradas se sumaba a las variantes de los mss 19 108 93. Por eso en esta publicación, al igual que en los libros de Samuel y Reyes, nos hemos servido de nuestra edición de las *Quaestiones in Paralipomena* como criterio externo primordial para la restauración del texto antioqueno. Incorporamos el texto de Teodoreto al primer aparato como si se tratara de un manuscrito más. Pese a que su comentario no tiene más que una pregunta y respuesta por libro, gracias a sus numerosas citas bíblicas literales, constituye en la práctica un comentario seguido a Crónicas y sirve de control al texto de los manuscritos. En los márgenes del texto hemos señalado los *incipit* y *desinit* de las citas bíblicas de este autor. En dichos pasajes atestiguados por Teodoreto sólo se recogen en el primer aparato las discrepancias de Teodoreto frente al texto restaurado. Una vez más la escasa comparecencia de la sigla Tht en este aparato negativo nos hace apreciar el alto grado de identificación de Teodoreto con el texto antioqueno transmitido por los manuscritos[38].

33 Rahlfs, *Septuaginta-Studien*, 3, 50.

34 Cf. S. P. Cowe, "The Two Armenian Versions of Chronicles. Their Origin and Translation Technique". *REArmén* 22 (1990-1991) 53-96.

35 Cf. Cowe, "The Two Armenian Versions", 72-73.

36 A. Rahlfs, *Septuaginta-Studien* 1, 16-46.

37 N. Fernández Marcos-J. R. Busto Saiz, *Theodoreti Cyrensis Quaestiones in Reges et Paralipomena*, Madrid 1984, LVIII-LXI.

38 Por tratarse de un texto seguido las citas de Teodoreto son fáciles de identificar en nuestra edición. En consecuencia no consideramos necesario indicar página y línea de la misma.

2. El texto antioqueno de Septuaginta

En la introducción a la edición de 1-2 Samuel señalamos una breve historia de la identificación del texto antioqueno así como los principales rasgos textuales y literarios que lo caracterizaban[39]. Allí remitimos para un estudio más detallado de este tema. El texto antioqueno de 1-2 Crónicas mantiene su continuidad y coherencia con el mismo texto descrito en Samuel-Reyes. Así lo hemos demostrado en otro lugar[40]. Al contrario que los libros de Samuel y Reyes, Crónicas no fue sometido a la revisión *kaige*. Por ello llama más la atención que el texto antioqueno se destaque, sobre todo en la segunda parte de 2 Crónicas, por una elevada proporción de unidades variantes y vocabulario distinto. Puede afirmarse que el perfil de este texto en 1-2 Crónicas es más definido que el del texto antioqueno en las secciones no-*kaige* de Samuel-Reyes. En otras palabras, se confirma el texto antioqueno de los libros históricos como un texto *revisado*, que no puede identificarse sin más con la Septuaginta antigua[41]. Las aparentes aproximaciones de este texto a las características de la revisión *kaige* hay que interpretarlas como resultado del influjo de los tres traductores judíos más recientes en dicho texto, influjo demostrado en otros muchos casos[42]. Además hay que tener en cuenta que los lugares paralelos de Samuel-Reyes, bien sea a través de Septuaginta o del texto antioqueno, están influyendo en el texto de Crónicas. Pero prevalece el influjo del texto hebreo de Crónicas en la traducción por encima del influjo de los pasajes paralelos, y se puede demostrar que no siempre las variantes y rasgos redaccionales del texto antioqueno de Crónicas están condicionadas por el influjo de dichos lugares paralelos de Samuel y Reyes.

3. Los testimonios indirectos

Al igual que en los libros de Samuel y Reyes, el texto antioqueno de Crónicas que transmiten los manuscritos está apoyado por una serie de testimonios indirectos que ponen de manifiesto una relación desigual con dicho texto. Los distintos grados de dependencia o conexión se discutirán en cada caso. Entre los testimonios griegos hay que mencionar en primer lugar al historiador judío Flavio Josefo y después a los

39 Cf. *1-2 Samuel*, XXV-XXXII.

40 Cf. N. Fernández Marcos, "The Antiochian Text in I-II Chronicles". En *VII Congress of the International Organization for Septuagint and Cognate Studies*, SCS 31, C. E. Cox (ed.), Atlanta, Georgia, 1991, 301-311.

41 Cf. también Allen, *The Greek Chronicles*, I, 66-72.

42 Cf. Allen, *The Greek Chronicles*, I, 74-75.

escritores griegos del área geográfica de Antioquía. Y entre los latinos analizaremos los textos y fragmentos de la *Vetus Latina* que transmiten los manuscritos así como las citas de esta versión en los autores latinos cristianos.

Por la enorme incidencia que los Documentos del Desierto de Judá han tenido en la historia del texto bíblico, sobre todo en algunos libros, comenzamos este apartado con una mención de los fragmentos de Qumrán relativos a 1-2 Crónicas.

a) *Qumrán*

Los fragmentos de 1-2 Crónicas descubiertos en Qumrán son muy exiguos y escasamente relevantes para la Septuaginta. Sólo se conservan pequeños fragmentos correspondientes a 2 Cr 28,27 y 29,1-3, partes de seis líneas a dos columnas, de las que únicamente son legibles cuatro palabras completas según el testimonio de Cross[43]. Aparte de seguir inédito este material, y a diferencia de lo que ocurría con Qumrán en Samuel y en menor medida en Reyes, no es de esperar que la publicación de 4Q118 aporte ningún dato importante para el texto antioqueno de Crónicas.

b) *Josefo*

Podemos asegurar que a mediados del siglo II a. C. la traducción griega de Crónicas ya estaba en circulación. Así lo confirman unos fragmentos del historiador judeo-helenístico Eupólemo transmitidos por Eusebio en su *Praeparatio Evangelica* 34,1-3. En efecto, Eupólemo basa parte de su narración en los libros de Crónicas en griego, y en concreto puede apreciarse que sigue a la Septuaginta en 2 Cr 2,12-14[44].

Para los libros de Samuel y Reyes, y pese a la ambigüedad de los datos, podíamos comprobar cómo Josefo en su libro octavo de las *Antigüedades* seguía preferentemente a la Septuaginta en una forma textual muy parecida, aunque no idéntica, a la del texto antioqueno[45]. Somos conscientes de las dificultades que comporta la evaluación textual de

[43] Cf. F. M. Cross, "A Report on the Biblical Fragments of Cave Four in Wâdî Qumrân". *BASOR* 141 (1956) 9-13, p. 11; E. Tov, "Hebrew Biblical Manuscripts from the Judaean Desert: Their Contribution to Textual Criticism". *JJS* 39 (1988) 5-37, p. 17 y E. Ulrich, "An Index of the Passages in the Biblical Manuscripts from the Judaean Desert (Part 2: Isaiah - Chronicles)". DJD 2 (1995) 86-107, p. 107.

[44] El texto citado por Eupólemo no afecta a ninguna lectura distintiva del texto antioqueno, por lo que es imposible deducir la forma textual que sigue. Cf. C. R. Holladay, *Fragments from Hellenistic Jewish Authors. Volume I: Historians*, Chico, California 1983, pp. 122 y 100-101, notas 14 y 15 y J. Freudenthal, *Hellenistische Studien*, Breslau 1875, 106-109. Ver también H. St. J. Thackeray, *An Introduction to the Old Testament in Greek*, Cambridge 1914, 370 y B. Z. Wacholder, *Eupolemus. A Study of Judaeo-Greek Literature*, Nueva York 1974.

[45] Cf. *1-2 Samuel*, XXXV-XXXVI y *1-2 Reyes*, XXXII-XXXIV.

Josefo teniendo en cuenta su tendencia a la paráfrasis y el uso de las técnicas de la *imitatio* al redactar su historia. A esto hay que añadir la variedad de las posibles fuentes, Samuel-Reyes-Crónicas en hebreo o Samuel-Reyes-Paralipómenos en griego. Con todo Allen señala al menos diecisiete casos en los que la dependencia de Josefo de un texto proto-luciánico parece muy probable[46]. A la segunda parte del libro octavo de las *Antigüedades* ha dedicado Begg una reciente monografía[47].

Los datos de Josefo que presentamos en el segundo aparato se basan en una nueva colación que la Dra. Spottorno ha hecho de los libros VII-IX de las *Antigüedades* en la edición de Niese[48], teniendo en cuenta también las lecturas de su aparato. Resumimos a continuación los principales resultados de este nuevo cotejo y estudio.

En los libros citados de las *Antiguëdades*, el texto de Crónicas recibe fundamentalmente un tratamiento similar al que reciben los otros libros bíblicos. Flavio Josefo envuelve el texto del Antiguo Testamento con su estilo parafrástico, su léxico intencionadamente diferenciado del léxico bíblico, su utilización algo arbitraria de los datos, a veces en favor del interés narrativo, a veces del ideológico.

De las diversas fuentes utilizadas, posiblemente sea la Biblia hebrea su referencia última, pero los contactos con otros textos de la Biblia griega, concretamente con el texto antioqueno, ponen de relieve la complejidad del texto bíblico de Josefo, en cuyo análisis tiene un espacio significativo la Biblia griega.

En concreto, los libros de Crónicas revisten una dificultad especial: la historia allí narrada se solapa con la de los libros de Reyes y las fuentes se superponen. Sin embargo, ha sido posible descubrir un número significativo de casos en los que las coincidencias del texto de Josefo con el texto antioqueno son claras; la concurrencia del texto hebreo en esas lecturas coincidentes no les resta significación, pues son las variantes griegas las que marcan la coincidencia. Estas coincidencias son especialmente significativas porque aparecen dentro de una tendencia –muy marcada en el estilo de Josefo– a discrepar en léxico y sintaxis de los textos griegos conocidos. También adquieren cierto relieve las coincidencias en las formas de los nombres propios que no son objeto de paráfrasis. En todo caso en la incorporación al aparato del material de Josefo hemos seguido un criterio amplio incluyendo aquellos casos en los que es difícil decidir si Josefo está siguiendo el texto antioqueno o el hebreo.

Los testimonios de Josefo pueden aparecer bajo las siglas Jos^{txt} o Jos^{ap} según nos refiramos al texto de la edición de Niese o a las lectu-

46 Cf. Allen, *The Greek Chronicles*, I, 73.

47 C. T. Begg, *Josephus' Account of the Early Divided Monarchy (AJ 8,212-420): Rewriting the Bible*. BETL 108, Lovaina 1993.

48 B. Niese, *Flavii Iosephi Opera*, vol. II, Berlín 1955.

ras de algunos manuscritos que figuran en su aparato. También empleamos la sigla Jos-lat para la traducción latina de dicho autor[49]. En este caso damos la referencia completa de los testimonios de Josefo por la dificultad que entraña la localización del texto, dado el carácter parafrástico de su narración. A veces una palabra clave, aunque no esté en el contexto de cita, puede argüir contacto con un tipo concreto de texto bíblico, habida cuenta del interés de Flavio Josefo por desmarcarse del vocabulario bíblico.

c) *Padres antioquenos*

Las *Quaestiones* de Teodoreto son el único comentario seguido que conservamos a este libro bíblico. Del resto de los Padres antioquenos sólo nos quedan algunas citas perdidas en las pocas obras que han sobrevivido. Si esta cosecha de citas era ya escasa en Samuel y Reyes[50], todavía es menor en Crónicas, por ser un libro poco citado en los escritos de los Padres. A continuación haremos un balance de las citas que conservamos de Juan Crisóstomo, Diodoro de Tarso, Eustacio de Antioquía y Teodoro de Mopsuestia[51]. No hemos encontrado ninguna cita de Crónicas en los fragmentos catenáceos conservados de Severo de Antioquía[52] ni en las obras de Asterio Sofista[53].

Juan Crisóstomo (Chr)

Las citas más importantes de Crisóstomo a los libros de Crónicas se encuentran en sus *Homilías sobre Ocías*, recientemente editadas por Dumortier[54]. Hemos repasado no obstante el resto de las ediciones críticas de Crisóstomo aparecidas en la colección *Sources Chrétiennes* o en otras colecciones[55]. Para el resto de las obras de este Padre tenemos que seguir recurriendo a la *Patrologia Graeca* y nos hemos servido como

49 Sobre el valor de esta traducción cf. B. Niese, *Flavii Iosephi Opera*, vol. I, XXVII y LIII-LIX.

50 Cf. *1-2 Samuel*, XXXIX-XLIV y *1-2 Reyes*, XXXIV-XLI.

51 Para la información bibliográfica más importante de estos autores así como de las ediciones de sus obras cf. M. Geerard, *Clavis Patrum Graecorum* II, Brepols-Turnhout 1974.

52 Cf. R. Devreesse, *Les anciens commentateurs grecs de l' Octateuque et des Rois (Fragments tirés des chaînes)*, Vaticano 1959, 186-201.

53 Cf. M. Richard, *Asterii Sophistae Commentariorum in Psalmos quae supersunt. Accedunt aliquot homiliae anonymae.* Symbolae Osloenses Fasc. Supplet. XVI, Oslo 1956. Sobre la polémica de si el autor de este comentario es Asterio Sofista u otro Asterio que vivió por la misma época en Palestina o Siria occidental cf. W. Kinzig, *In Search of Asterius. Studies on the Authorship of the Homilies on the Psalms.* Forschungen zur Kirchen- und Dogmengeschichte, Band 47, Gotinga 1990, junto con la reseña crítica de K.-H. Uthemann en *VC* 45 (1991) 194-203 y la respuesta del autor W. Kinzig, "Asterius Sophista oder Asterius Ignotus? Eine Anwort". *VC* 45 (1991) 388-398.

54 Cf. *Jean Chrysostome. Homélies sur Ozias (In illud, Vidi Dominum). Introduction, texte critique, traduction et notes par* Jean Dumortier, SC 277, París 1981.

55 Cf. U. y D. Hagedorn, *Johannes Chrysostomos Kommentar zu Hiob.* Patristische Texte und Studien 35, Berlín/Nueva York 1990.

guía del índice de citas a la Escritura de Krupp[56]. No obstante gran parte de las citas recogidas por Krupp son alusiones, comentarios o reescritura de los episodios bíblicos que apenas aportan nada desde la perspectiva textual. Con estas matizaciones y teniendo en cuenta que Crisóstomo no tiene ningún comentario exegético seguido a Crónicas podemos extraer los siguientes resultados a partir de las pocas citas conservadas:

- Ninguna cita sigue a LXX-rel en contra del texto antioqueno.
- Obviamente hay una serie de citas en las que el texto antioqueno y la Septuaginta mayoritaria coinciden y por lo tanto no permiten decidir qué tipo de texto sigue Crisóstomo: por ejemplo en la cita de 2 Cr 26,19: λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ *In il Vidi dom* 5,3 (Dumortier 192).
- En cambio en un puñado de casos, todos ellos pertenecientes a las *Homilías sobre Ocías* (2 Cr 26) se puede observar cómo este Padre sigue sistemáticamente el texto antioqueno allí donde difiere del de LXX-rel[57]:

2 Cr 26,4: καὶ ἐποίησε, φησίν, *Ὀζίας* τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, *In il Vidi dom* 3,1 (Dumortier 110).

2 Cr 26,16: Καὶ ἐγένετο, φησίν, ἥνικα ἴσχυσεν ὁ *Ὀζίας* ὁ βασιλεύς, ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἕως τοῦ *διαφθεῖραι*, *In il Vidi dom* 5,1 (Dumortier 180). La segunda variante específicamente antioquena, διαφθεῖραι, aparece confirmada en *In il Vidi dom* 3,5 (Dumortier 130).

2 Cr 26,18: Οὐκ ἔξεστί σοι, φησί, *θυμιάσαι* Κυρίῳ, ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσι, τοῖς υἱοῖς Ἀαρών, *In il Vidi dom* 4,5 (Dumortier 190). La lectura θυμιάσαι en lugar del θύσαι de LXX-rel aparece confirmada además en Dumortier 164 y 186 (θυμιᾶν Dumortier 166).

Diodoro de Tarso (Diod)

Tampoco disponemos de ninguna cita de este autor en los fragmentos catenáceos rescatados por Devreesse[58]. En cambio alguna cita o alusión se puede rastrear en sus Comentarios a los Salmos[59]. Todas ellas se concentran en los capítulos 32 y 36 de 2 Crónicas. Puesto que el capítulo 32 relata hechos narrados también en los lugares paralelos de

56 R. A. Krupp, *Saint John Chrysostom. A Scripture Index*, University Press of America 1984.

57 En este apartado van en cursiva las coincidencias con el texto específicamente antioqueno. Para la comparación del texto antioqueno con el de la Septuaginta mayoritaria o con el de otros grupos de manuscritos es imprescindible recurrir al aparato crítico de la edición de Brooke-McLean-Thackeray mencionada en la Bibliografía.

58 Devreesse, *Les anciens commentateurs*, 155-167.

59 *Diodori Tarsensis Commentarii in Psalmos I. Commentarii in Psalmos I-L*, ed. J. M. Olivier, Turnhout/Lovaina 1980. La segunda parte de esta edición dedicada a los salmos LI-CL sigue sin aparecer.

2 Reyes 18-20 e Isaías 36-38 es más difícil perseguir su filiación textual. Con todo hemos detectado una lectura inconfundiblemente antioquena y confirmada por dos pasajes de Diodoro:

2 Cr 32,15: Μὴ ἀπατάτω, γάρ, ὑμᾶς, φησίν, Ἐζεκίας ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν ῥύσεται ὑμᾶς, *XIII, 13-14* y *XX, 70-71* de la edición de Olivier. En efecto, ῥύσεται es la lectura antioquena frente a σώσει(-σῃ) del resto de Septuaginta.

Eustacio (Eust)

La fuente principal para las citas bíblicas de este escritor antioqueno sigue siendo su homilía sobre la Pitonisa de Endor, el único texto seguido conservado[60]. En nuestros volúmenes anteriores examinamos los diversos problemas planteados por las citas de este autor en Samuel y Reyes[61]. De Crónicas sólo contamos con la cita de un versículo, 2 Cr 35,19a y en una forma textual que se aparta tanto del texto antioqueno como del de la Septuaginta mayoritaria, pese a introducirlo con fórmula de cita:

2 Cr 35,19a: ἀφεῖλεν, ἔφη, τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας καὶ τὰ θεραφεὶμ καὶ τὰ εἴδωλα καὶ τὰ καρσαείν· εἶτα καὶ μετ' ὀλίγα, φησίν, ὅτι καὶ ἐνεπύρισεν, ὡς ἀθέμιτα δηλαδή, Klostermann 55,32-56,2.

Siendo la cita bastante literal por lo demás, las variantes ἀφεῖλεν y καρσαείν no tienen apoyo en la tradición manuscrita que conocemos.

Teodoro de Mopsuestia (Th)

La única cita a Crónicas procede del Comentario de este autor a los Doce Profetas editado por Sprenger[62]. Se trata de 1 Cr 16,22 (erróneamente recogida por Sprenger como 2 Par 16,13). El resto lo constituyen alusiones a tres capítulos de 2 Crónicas: 10, 26 y 36. La cita que conservamos sigue claramente el texto antioqueno:

1 Cr 16,22: μὴ ἅπτεσθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε, Th 129,25 y 278,1.

Contamos con otra fuente de citas procedente del Comentario de Teodoreto a los Salmos, que se conserva sólo en latín hasta el salmo 31 inclusive y que ha sido editado por Devreesse[63]. Pero por desgracia, del

[60] E. Klostermann, *Origenes, Eustathius von Antioquien und Gregor von Nyssa über die Hexe von Endor.* KT 83, Bonn 1912, 16-62.

[61] Cf. *1-2 Samuel*, XLII-XLIII y *1-2 Reyes*, XXXIX.

[62] H. N. Sprenger, *Theodori Mopsuesteni Commentarius in XII Prophetas. Einleitung und Ausgabe*, Wiesbaden 1977.

[63] R. Devreesse, *Le Commentaire de Théodore de Mopsueste sur les Psaumes (I-LXXX).* ST 93, Vaticano 1939. Son fragmentos transmitidos por las *catenae* y Devreesse no pudo pasar del salmo 80 en la recuperación del texto.

libro de Crónicas sólo conservamos cinco alusiones y una cita en latín a 2 Cr 32, 26: Sicut in Paralipomenis scriptum est, "et corruit Ezechias ab exaltatione cordis sui" (p. 135). En este pasaje el texto antioqueno no difiere del de la Septuaginta mayoritaria y por consiguiente no nos ayuda a dilucidar el tipo de texto que leía Teodoro.

En suma, lo que disminuyen en los libros de Crónicas son los testimonios. Pero está claro, pese a la escasez de las citas, que Juan Crisóstomo, Diodoro y Teodoro de Mopsuestia siguen, al igual que en los libros de Samuel y Reyes, un texto antioqueno plenamente consolidado en el área geográfica de Antioquía en los siglos IV-V d. C.

d) *La Vetus Latina*

Jerónimo en el prólogo a su traducción del libro de Crónicas según la Septuaginta ya advirtió sobre la corrupción de los nombres propios en los manuscritos griegos y latinos hasta tal punto que dichos nombres le parecen más bárbaros y sármatas que hebreos[64]. Siendo esta circunstancia una dificultad real para la valoración textual de la Vetus Latina, también ofrece una oportunidad única, por la importancia que tienen los nombres propios en la recensión luciánica y por contar en el libro primero de Crónicas con diez capítulos de genealogías.

Para el estudio y uso que hacemos de la Vetus Latina siguen siendo válidas gran parte de las observaciones adelantadas en los volúmenes anteriores[65] así como la segunda parte de nuestra monografía dedicada al estudio de la Vetus Latina de Reyes[66], siempre con las debidas matizaciones para los libros de Crónicas, pues no hay dos libros de la Biblia en que las relaciones de los testimonios textuales se planteen de idéntica forma.

En estos libros tenemos la ventaja de contar con un texto seguido de Vetus Latina para 2 Crónicas, el del manuscrito de la primera Biblia de Alcalá editado por Weber[67], y un inconveniente, a saber, la relación de la Vetus Latina con el texto antioqueno no parece tan clara como en los libros de Samuel y Reyes sino más diluida. Hemos podido contar también con las nuevas colaciones de las glosas marginales en las Biblias Vulgatas españolas hechas por María Ángeles Márquez, inéditas

64 PL 29, 424: "Libere enim vobis loquor ita et in Graecis et Latinis codicibus hic nominum liber vitiosus est, ut non tam Hebraea quam barbara quaedam, et Sarmatica nomina congesta arbitrandum sit. Nec hoc Septuaginta interpretibus, qui Spiritu sancto pleni, ea quae vera fuerant, transtulerunt, sed scriptorum culpae ascribendum, dum de inemendatis inemendata scriptitant. Et saepe tria nomina, subtractis e medio syllabis, in unum vocabulum cogunt, vel e regione unum nomen, propter latitudinem suam, in duo, vel tria vocabula dividunt".

65 Cf. Fernández Marcos y Busto Saiz, *El texto antioqueno de la Biblia Griega. I 1-2 Samuel*, XLV-XLVII y *II 1-2 Reyes*, XLI-XLII.

66 N. Fernández Marcos, *Scribes and Translators. Septuagint and Old Latin in the Books of Kings*, Leiden 1994, 41-71.

67 R. Weber, *Les anciennes versions latines du deuxième livre des Paralipomènes*, Roma 1945.

para 1 Crónicas, y con una fotocopia de los ficheros del Instituto de la Vetus Latina (Beuron) para las citas de los Padres, amablemente cedida por su director.

Pese a estos controles advertimos que la imagen de la Vetus Latina en Crónicas no puede ser definitiva por faltar una edición crítica que pudiera establecer el sistema de relaciones textuales vigente entre los distintos testimonios que se manifiestan como plurales. Faltan asimismo ediciones críticas de algunos Padres, con lo que el valor de sus citas queda en cierta medida relativizado. Con todo, hemos procedido con la mayor cautela al incorporar al aparato el material de la Vetus Latina, atendiendo preferentemente a los Padres latinos que apoyan mayoritariamente el texto antioqueno y aquellos que por su cronología cabe esperar que reflejen un texto de Vetus Latina, siempre que no esté influido en su transmisión por lecturas de la Vulgata.

Por tratarse de un aparato crítico de apoyo, sólo recogemos los casos en que la Vetus Latina sigue al texto antioqueno en lecturas específicas de dicho texto, por oposición a LXX-rel y a aquellos en que Ant y LXX-rel coinciden.

Para la Vetus Latina utilizamos las siglas de la edición de Beuron[68], con dos modificaciones para adaptar dichas siglas a nuestro aparato crítico: los números de los distintos manuscritos en las siglas de Beuron van subscritos a una L (por ejemplo L_{91}) y las siglas de los Padres latinos van en minúscula y no en mayúscula.

1. *Los manuscritos*

L_{91-95}: *Glosas marginales de Vetus Latina en las Biblias Vulgatas españolas.*

Para el estudio de estas glosas nos basamos en las nuevas colaciones realizadas por Mª. A. Márquez, inéditas para 1 Crónicas, y colacionadas de nuevo y cotejadas con la edición de R. Weber para 2 Crónicas. Este material no fue tenido en cuenta por la edición de Brooke-McLean puesto que Vercellone no editó las glosas marginales a estos libros y la edición de Weber de 2 Crónicas es posterior a la edición cantabrigense. Analizaremos 1 Crónicas por separado y 2 Crónicas junto con el testimonio de L_{109}, por disponer de texto seguido en este último manuscrito.

En 1 Crónicas para un total de 90 unidades variantes analizadas, correspondientes a los casos en que Ant y LXX-rel discrepan y aquellos en los que la Vetus Latina se aparta de todos los testimonios del texto griego:

[68] B. Fischer, *Vetus Latina. Die Reste der altlateinischen Bibel. I Verzeichnis und Sigel*, Friburgo Br. 1949 y H.-J. Frede, *Kirchenschriftsteller. Verzeichnis und Sigel*, Friburgo Br. 1995[4].

59 = Ant = 65,5 %
22 = LXX-rel = 24,4 %
9 ≠ LXX = 10 %

Si atendemos a las estadísticas las glosas marginales en 1 Crónicas siguen claramente un texto antioqueno aunque no exclusivamente. Esta imagen se confirma y perfila con el análisis cualitativo de los pasajes en que las glosas siguen un texto específicamente antioqueno o el de aquellos casos de variantes con coincidencias múltiples en los que queda claro que el texto seguido no es estrictamente antioqueno sino mezclado con lecturas de LXX-rel o el de algunos manuscritos sueltos de la Septuaginta mayoritaria. Veamos algunos ejemplos[69]:

1 Cr 5,10: *Super omnem faciem orientis* Galaad $L_{91\text{-}95}$ = ἐπὶ πάντος προσώπου ἀνατολῶν 19 93 108 121, y en contra del texto hebreo.

1 Cr 6,16: *Ex quo requievit arca* $L_{91\text{-}95}$ = ἐξ οὗ κατέπαυσεν ἡ κιβωτός 19 93 108 121.

1 Cr 7,40: Primi *principum* $L_{91\text{-}95}$ = ἀρχηγοὶ τῶν ἀρχόντων 19 93 108 121, frente al ἄρχοντες ἡγούμενοι de LXX-rel.

1 Cr 10,7: *In valle*...$L_{91\text{-}95}$ = ἐν τῇ κοιλάδι 19 93 108 121, frente al ἐν τῷ αὐλῶνι de LXX-rel.

1 Cr 11,13: Et erat pars agri plena *lenticulae* $L_{91\text{-}95}$ = καὶ ἦν μερὶς ἀγροῦ πλήρης φακοῦ 19 93^{txt} 108^{txt}, frente al πλήρης κριθῶν de LXX-rel.

1 Cr 13,6: Clivum *Cariathiarim* $L_{91\text{-}95}$ = εἰς Καριαθιαρίμ 19 93 108, frente al εἰς πόλιν Δαυείδ de LXX-rel.

1 Cr 26,14: *Consiliario ad intelligendum* $L_{91\text{-}95}$ = βουλευτὴς ἐν συνέσει 19 93 108 Arm, frente al τῷ Μελχειά de LXX-rel.

1 Cr 28,1: *Divisionum* $L_{91\text{-}95}$ = τῶν διαιρέσεων 19 93 108 121 + 56 frente a LXX-rel.

Naturalmente que estamos operando con información fragmentaria procedente de las lecturas marginales conservadas en las glosas. Pero basten estos ejemplos, que se podrán aumentar y completar con una consulta regular al segundo aparato crítico, para comprobar que estas glosas también en el libro primero de Crónicas siguen preferente y mayoritariamente un texto de tipo antioqueno.

L_{109} = Primera Biblia de Alcalá (Madrid, *Biblioteca Univ. 31*, comienzos del s. X): Texto seguido de 2 Crónicas.

Nos basamos en el texto de la edición de R. Weber, *Les anciens versions latines du deuxième livre des Paralipomènes*, Roma 1945, pero cote-

69 Se señala a continuación en cursiva el texto de las glosas que coincide con variantes específicas del texto antioqueno.

jando de nuevo el texto de las glosas marginales con las colaciones de Mª A. Márquez y las citas de Lucífero con la nueva edición de Diercks.

De un total de 470 unidades variantes analizadas en este manuscrito y que afectan a los casos en que Ant y LXX-rel discrepan y a aquellos en los que la Vetus Latina se aparta de los testimonios griegos conocidos:

244 = Ant	= 51,9 %
172 = LXX-rel	= 36,5 %
54 ≠ LXX	= 11,4 %

En primer lugar hay que dejar sentado que la Vetus Latina de Crónicas sigue regularmente un texto griego septuagintal, no a Teodoción como se ha sugerido[70] y menos aún la recensión *kaige* o el texto hebreo[71]. Esto se puede comprobar fácilmente al constatar que L_{109} traduce los añadidos de Septuaginta que faltan en el hebreo como 2 Cr 35,19a-d y 36,2a-c.5a-d. Hay además otros ejemplos en los que la lectura de la Vetus Latina sólo se explica por corrupción interna al nivel del texto griego como 2 Cr 7,19 donde "omnia quae *supervenerant* in corde" probablemente ha surgido de una confusión paleográfica del ἠθέλησεν de la Septuaginta mayoritaria por ἦλθεν. Esto aparece todavía más claro en el doblete de 2 Cr 30,19 "et non *secundum ignorantiam* sed *secundum purificationem* sanctorum" que supone una lectura ἀγνοίαν que sólo puede haber surgido de una confusión paleográfica con la del original griego ἁγνείαν.

Dentro de la tradición septuagintal el texto seguido por la Vetus Latina tiene como principal componente al texto antioqueno, aunque no es tan predominantemente antioqueno como el que seguían las glosas marginales en 1 Crónicas. Para tratar de identificar en la medida de lo posible qué tipo de texto subyace a esta traducción vamos a describirlo a continuación ilustrándolo con una serie de ejemplos en los que: a) Vetus Latina sigue un texto específicamente antioqueno incluso en contra del hebreo, b) algunos pasajes en los que sigue claramente a LXX-rel o alguno de los grupos o manuscritos no antioquenos y c) algunos ejemplos paradigmáticos en los que Vetus Latina sigue un texto mixto que incluye componentes típicamente antioquenos y otros de LXX-rel o algún manuscrito o manuscritos no antioquenos.

a) El análisis cuantitativo nos indica que prevalecen este tipo de casos. Este resultado se confirma de la mano de algunos ejemplos en los que las unidades variantes, con frecuencia de carácter múltiple, siguen un texto específicamente antioqueno[72]:

70 Cf. Weber, *Les anciennes versions latines*, XLVIII.

71 Cf. Fernández Marcos, "The Antiochian Text in 1-2 Chronicles", 301-302.

72 En cursiva se indican las coincidencias específicas con Ant.

2 Cr 6,31: Ut timeant te *et ingrediatur in omnes vias tuas* L_{109} = ὅπως φοβῶνται σε τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου 19 93 108.

2 Cr 8,9: Non dedit Salomon *in servos in opera sua*...et *ternistratores ipsi* L_{109} ; non dedit Salomon *in servos operum suorum*... et *tres principes militiae* $L_{91\text{-}95}$ Vat[73]= οὐκ ἔδωκε Σολομὼν εἰς δούλους εἰς πάντα τὰ ἔργα ... καὶ ἄρχοντες τριστατῶν [πρωτοστατῶν 19 108] αὐτοῦ 19 93 108.

2 Cr 9,18: *Et scabellum posuit in auro selle* L_{109} = καὶ ὑποπόδιον ὑπέθηκεν ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ 19 93 108, que falta en el resto de Septuaginta.

2 Cr 20,13: Et omnis Iuda *stabant* ante dominum, et *quidem turbe eorum et* mulieres *eorum et filii eorum* L_{109} = καὶ πᾶς Ἰούδας εἱστήκει ἔναντι Κυρίου, καί γε ὁ ὄχλος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν 19 93 108 Arm (partim), que proporciona una muestra de acuerdo en variantes múltiples.

2 Cr 20,18: Et *inclinabit* se Yosafat *in facie super terram*, et omnis Iuda et habitantes in Iherusalem ceciderunt *in faciem in conspectu* domini adorare dominum L_{109} = καὶ ἔκυψεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰερουσαλὴμ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἔναντι Κυρίου, τοῦ προσκυνῆσαι τῷ Κυρίῳ 19 93 108 y Jos (vid partim).

2 Cr 22,7: Naamsi *quem unxit dominus ad percutiendum* domum Acab L_{109} = ὃν ἔχρισεν αὐτὸν Κύριος τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον Ἀχαάβ 19 93 108 y 121, omitido en el resto de la tradición septuagintal.

2 Cr 24,27: Et filii eius *V*. Et *tributum* acceperunt *ab statione domus domini* L_{109} = καὶ υἱοὶ αὐτοῦ πέντε ... καὶ πλεῖστα λήμματα κατ' αὐτοῦ καὶ ἡ θεμελίωσις οἴκου τοῦ θεοῦ 19 93 108, que falta en el resto de la tradición septuagintal. Es además un ejemplo fehaciente de que la Vetus Latina sigue al texto antioqueno, el único que menciona en este lugar el número cinco de sus hijos, y no al hebreo.

2 Cr 26,18: Et *surrexerunt* super Oziam ... Non tibi licet, Ozia, *incendere* domino, sed sacerdotibus filiis Aaron qui sanctificati sunt *ut incendant* L_{109} Luc (Oziam] Odiam; Ozia] Odia) = καὶ ἐπέστησαν ἐπὶ Ὀζίαν ... Οὐ σοί, Ὀζία, τοῦ θυμιάσαι τῷ Κυρίῳ ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἡγιασμένοις τοῦ θυμιάσαι 19 93 108 Tht.

[73] Sobre este manuscrito fragmentario de Vetus Latina cf. Weber, *Les anciennes versions latines*, XIII.

Pero junto a estos ejemplos que se podían multiplicar, como queda reflejado en el análisis estadístico, existen otros en que se aparta del texto antioqueno y no se haría justicia al texto del manuscrito Complutense sin señalar también estos casos en que sigue claramente al grupo de LXX-rel o a alguno de los manuscritos distintos de los antioquenos.

b) He aquí algunos ejemplos ilustrativos de este segundo comportamiento:

2 Cr 6,28: Si tribulaverit eum inimicus in conspectu civitatum L_{109} L_{91-95}: constituye la lectura de LXX-rel frente al texto antioqueno ἐὰν θλίψωσιν αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ κατέναντι τῶν πόλεων αὐτοῦ.

2 Cr 15,5: Et in illo tempore non erit pax ... quoniam pavor domini super eos L_{109}: corresponde a la lectura de LXX-rel frente a las variantes específicamente antioquenas del plural ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις y el añadido πολλή al substantivo ἔκστασις (pavor).

2 Cr 32,12: Ezecias qui abstulit altaria eius et excelsa eius ... Contra altare hoc adorabitis L_{109}: mantiene el mismo orden de palabras de LXX-rel, el mismo léxico y la misma construcción gramatical, mientras que el texto antioqueno invierte el orden de "altaria" y "excelsa", lee ἐνώπιον en vez de κατέναντι (contra) y usa el imperativo en lugar del futuro de indicativo (adorabitis).

En ocasiones la Vetus Latina sigue la lectura del grupo *dpt* según Brooke-McLean (= grupo II de Allen[74]):

2 Cr 20,1: Ex Ammanitis ad Iosafat L_{109}

2 Cr 28,1: XXV annorum erat Acaz L_{109}

o la del grupo Bc_2 de Brooke-McLean (= grupo IV de Allen[75]):

2 Cr 10,17: constituerunt super se Iheroboam L_{109}

o incluso lectura de manuscritos sueltos:

2 Cr 12,9: Et accepit ... tesauros domus regis, et accepit scuta... L_{109}, en donde Vetus Latina omite τὰ πάντα ἔλαβεν con el minúsculo *d* de Brooke-McLean.

2 Cr 26,21: Et sedebat in domo libertatis leprosus L_{109}, en donde la variante "libertatis" sólo está atestiguada en el margen del ms *g* de Brooke-McLean.

Este comportamiento nos lleva a la cuestión de la Vorlage de la Vetus Latina en los libros de Crónicas. Dicha Vorlage ciertamente no se iden-

[74] Cf. Allen, *The Greek Chronicles*, I, 75-85, al que identifica con la recensión "R" que Rahlfs detectó en Reyes representada por los mismos manuscritos, *ibid.*, 81.

[75] Cf. Allen, *The Greek Chronicles*, 101-106

tifica con ninguno de los grupos textuales griegos conocidos en dichos libros sino que estaría representada por un texto mixto con un componente predominante de tipo antioqueno, pero que incluye también lecturas de LXX-rel o de alguno de sus grupos, en especial el *dpt* de Brooke-McLean o de algún otro minúsculo, e incluso aproximaciones al hebreo distintas de las atestiguadas en el texto antioqueno o en el grupo *dpt*, y que probablemente tienen que ver con el influjo de una tradición hexaplar más rica de la que hoy conservamos para estos libros[76].

c) Este tipo de Vorlage, que no se identifica con ninguno de los grupos de manuscritos griegos conocidos, se pone de manifiesto en una serie de versículos que combinan de forma paradigmática lecturas específicas del texto antioqueno con otras propias de LXX-rel y algunas incluso sin soporte en los manuscritos conocidos hasta el presente. Veamos algunos ejemplos de este tipo:

2 Cr 20,17: Non est vobis bellare ibi, sed state et videte salutem que vobis fiet a domino in filiis Iude et Iherusalem. Nolite pabere nec formidetis; cras exite ante eos et dominus vobiscum L_{109}.

En este pasaje "ibi" está apoyado sólo por la versión armenia. En el verbo "state" sigue la lectura antioquena. En cambio "nolite pabere nec formidetis" es la lectura de LXX-rel. Y en "cras exite" va con la lectura antioquena pero cambiando el infinitivo ἐξελθεῖν por el imperativo.

2 Cr 24,13: Et qui faciebant operabantur opera ad instruendam domum domini, et ascendit longitudo operum in manibus eorum, et erexerunt domum domini in locum suum et confirmaberunt illam L_{109}.

"Et confirmaberunt illam" es traducción del antioqueno καὶ ἠσφαλίσαντο αὐτόν, pero "ad instruendam domum domini" no tiene apoyo en la tradición manuscrita conocida ni griega ni hebrea.

2 Cr 25,8: Quia si te existimaberis prevalere in istis, in fugam te convertet dominus ante inimicos tuos, quia est virtus a domino confortare et fugare L_{109}.

Quia si te existimaveris praevalere in istis, in fugam convertet te dominus ante inimicos tuos, quia est virtus a domino Luc.

"In istis" es una lectura de LXX-rel puesto que Ant añade ἐν τῷ πολέμῳ (19 93 108 Tht). En cambio con Ant comparte la omisión del primer καί antes del "in fugam convertet", el añadido de "tuos" (= σου 19 93 108 Arm Tht) y "virtus" (= ἰσχύς 19 93 108 Tht).

76 Cf. Allen, *The Greek Chronicles*, 107-108.

2 Cr 26,6: Et exibit et bellabit adversus alienigenas, et demolibit muros Geth ... et aedificabit civitates in Azoto et in alienigenis L_{109}.

En este pasaje sigue al texto antioqueno en las variantes específicas "demolibit" e "in Azoto", pero se aparta de él en el añadido del nombre propio Ὀζίας (19 93 108), detrás del primer verbo "exibit".

Ejemplos como éste inducen a pensar que la Vorlage de la Vetus Latina sigue un texto mixto con un componente importante del texto antioqueno pero sin los añadidos de nombres propios y pronombres personales característicos de este tipo de texto en su estadio más desarrollado.

An glos De Bruyne: Fragmentos de un glosario bíblico

Seguimos la edición de D. de Bruyne, "Fragments d'anciennes versions latines tirés d'un glossaire biblique". *Archivum Latinitatis Medii Aevi* 3, París 1927, 1-8, p. 6.

De las once glosas conservadas para 1-2 Crónicas, seis reproducen un texto griego en el que no existen diferencias distintivas entre LXX y Antioqueno. Vale la pena destacar entre éstas la lectura de 2 Cr 2,14: Qui sciat sculpere scripturas (leg. sculpturas, por corrupción interna al latín) de acuerdo con el griego subyacente γλυφεῖν γλυφάς.

En una ocasión sigue a LXX-rel (2 Cr 14,2, altaria alienorum, en genitivo, en vez del adjetivo ἀλλότρια de Ant) y en otra ocasión sigue el hebreo frente a los testimonios griegos: 2 Cr 27,24: Et non ascendit numerus in libro sermonum dierum regis david. En efecto, la lectura "ascendit" sólo se explica a partir del significado original del verbo hebreo עלה y no a partir de la traducción griega interpretativa κατεχωρίσθη.

En cambio en otras ocasiones An sigue el texto antioqueno, en una de ellas indiscutiblemente:

1 Cr 10,7: Qui erant in valle An glos, donde tanto el plural "qui" como "in valle" son variantes de los mss 19 93 108 121, la primera de ellas apoyada también por la versión armenia.

1 Cr 21,10: Tria ego decerno adversum te An glos, en donde no sólo el orden de palabras sino probablemente también el verbo corresponde a la lectura antioquena Τρία ἐγὼ αἴρω ἐπὶ σέ.

2 Cr 9,17: Fecit rex thronum ex dentibus eburneis grandem An glos, cuya lectura "ex" corresponde a la del grupo antioqueno y la versión armenia.

2. *Padres latinos*

Entre los Padres latinos merece una atención especial Lucífero de Cagliari como testimonio de la Vetus Latina. Prácticamente todas sus

citas se refieren al libro segundo de Crónicas y fueron analizadas exhaustivamente por Weber[77]. Las hemos colacionado de nuevo según la edición de G. F. Diercks, (*Luciferi Calaritani Opera quae supersunt*, CCSL VIII, Turnholti/Brepols 1978). Naturalmente, determinar la filiación textual de Lucífero en el libro de Crónicas es más complicado todavía de lo que lo era en los libros de Samuel y Reyes[78]. Coincidimos con Weber en que los acuerdos con el texto antioqueno son más numerosos y significativos que los acuerdos con otros grupos de manuscritos griegos o sus aproximaciones al hebreo[79]. Y discrepamos en su interpretación de los datos cuando concluye: "En somme, LUCIF. et be_2 communiquent uniquement par l'intermédiaire de l'hébreu dont ils sont, chacun a sa manière, plus proches que les Septante"[80]. Los hebraismos de la Vetus Latina aparecen prácticamente en todos sus testimonios y en varios libros bíblicos. Probablemente su origen haya que situarlo en el material hexaplar en alguno de sus estadios. Pero no resulta aceptable, ni siquiera como hipótesis de trabajo, atribuirlos a la versión de Teodoción[81], de quien conservamos escasas reliquias en estos libros y cuyos testimonios en otros destacan por el elevado número de transcripciones, fenómeno ausente en este material de la Vetus Latina. Más bien, y por analogía a lo que ocurre en el resto de los libros históricos, hay que pensar como Vorlage de Lucífero un texto griego mixto con componentes preferentemente antioquenos, otros de LXX-rel o de algunos de sus manuscritos, y otro grupo de lecturas cercanas al hebreo, procedentes de manuscritos griegos ya hebraizados por influjo de las otras traducciones judías o del propio material hexaplar. No falta un componente de lecturas sin apoyo en la traducción manuscrita, algunas de ellas procedentes de corrupciones al nivel de la Vorlage griega y otras, más numerosas, debidas a remodelación o adaptación de traductores y copistas.

Entre las lecturas de Lucífero que siguen el texto antioqueno es oportuno señalar:

2 Cr 17,4 Et in mandatis eius ambulavit Luc 38,20. Es decir, omite τοῦ πατρός con 19 108 Tht.

2 Cr 17,12: Et erat Iosafat ambulans magnificatus usque in altum Luc 38,31-32. "Magnificatus" traduce al μεγαλυνόμενος de los manuscritos antioquenos 19 93 108.

2 Cr 20,35-36: Et iunxit amicitiam Iosaphat rex Iuda, *cum* Ochozia, rege Israel, *ipse* inique coepit facere et *communicavit*

77 Weber, *Les anciennes versions latines*, XXI-XXXII.
78 Cf. *1-2 Samuel*, LXI y *1-2 Reyes*, LI-LIV.
79 Weber, *Les anciennes versions latines*, XXX.
80 Weber, *Les anciennes versions latines*, XXXI.
81 Weber, *Les anciennes versions latines*, XXXII-XXXIII.

eum secum ut faceret naves Luc 171,22-24, donde el número de acuerdos múltiples (señalados en cursiva) con el texto de los mss 19 93 108 es tal que resulta difícil atribuirlos a coincidencia accidental.

Sin embargo no se puede ocultar que en otros casos Lucífero sigue la lectura de Septuaginta mayoritaria frente a la antioquena:

2 Cr 11,16: Et proiecit eos a filiis Israel Luc 36, 27, donde "eos" reproduce la lectura de LXX-rel frente a τοὺς λευίτας del antioqueno.

2 Cr 19,4: Et exiit in populo a Bersabee usque ad montem Ephrem, et convertit eos ad dominum deum patrum suorum Luc 37,9-10. En este ejemplo falta el sujeto del primer verbo, "Josafat", atestiguado en los mss 19 93 108 y Tht; y además omiten la lectura "patrum" estos mismos testimonios antioquenos.

2 Cr 25, 27: Insurrexerunt ad eum insurrectione Luc 204, 60, que traduce el ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν de LXX-rel frente a la lectura divergente de Ant: συνεστράφη ἐπ'αὐτὸν σύνδεσμος ἐν Ἰερουσαλήμ.

Por consiguiente Lucífero no es un testimonio claro del texto antioqueno en Crónicas, aunque sus acuerdos con los mss 19 93 108 parecen más importantes que con ningún otro grupo de manuscritos. Con frecuencia refleja un tipo de texto mixto que coincide en parte con el antioqueno y en parte con algunos manuscritos de LXX-rel. No faltan lecturas que suponen un acercamiento al hebreo, algunas de ellas a través del texto luciánico, y otras sin que sepamos exactamente el conducto pero en las que no se puede descartar la mediación del material hexaplar. Hay además un porcentaje no pequeño de lecturas sin soporte en la tradición manuscrita ni griega ni hebrea. Algunas de estas lecturas proceden de corrupciones producidas en su mayoría en el encuentro de los traductores con la Vorlage griega. Por ejemplo la lectura de 2 Cr 26,19: Et in manu eius erat altare, ut incenderet in ara sua Luc 205,21-22, procede muy probablemente, como ya advirtió Weber[82], de una confusión paleográfica del θυμιατήριον del original griego que a su vez traduce correctamente el hebreo, por θυσιαστήριον que subyace a la traducción latina de "altare".

Pero insisto, la posición de Lucífero frente al texto griego de Crónicas no es radicalmente distinta de la que tenía en el resto de los libros históricos. No hay que darle, como pretende Weber, "en raison du texte grec sous-jacent une place à part dans la tradition grecque des

[82] Weber, *Les anciennes versions latines*, XXVIII.

Paralipomènes"[83], y su insinuación de identificar la Vorlage de Lucífero con Teodoción carece de fundamento[84].

Los otros Padres latinos

El estudio monográfico de Weber para 2 Crónicas dejó en claro la posición particular que ocupaba Lucífero en la transmisión de la Vetus Latina así como su estrecha relación con la versión latina que transmitían las notas marginales de las Biblias Vulgatas españolas y la primera Biblia de Alcalá[85]. En efecto, a través de los pasajes en que coinciden las citas de Lucífero con el texto seguido de la primera Biblia de Alcalá o con el texto fragmentario de las glosas, se puede percibir que pertenecen a la misma tradición textual de Vetus Latina por el alto grado de coincidencias. Pero, en el estadio en que los conservamos, no se pueden reducir a un antepasado común puesto que las variantes internas estilísticas y de léxico en los tres testimonios también afloran aquí y allá. He aquí algunos ejemplos:

2 Cr 4,13:	Ad operiendum duos bases cotaroth L_{109} Ad operienda duo supercolumnia L_{91-95}.
2 Cr 12,10:	In manus principum qui custodiabunt vasa domus regis L_{109} In manibus cursorum et custodum portarum domus regis L_{91-95}.
2 Cr 19,11:	Et Zabidias filius Smael ... Confirmamini et facite L_{109} Et Iabadias filius Zmabe ... Confortamini et facite Luc.
2 Cr 20,16:	Ecce ipsi ascendent in ascensum eminenti L_{109} Ecce ipsi ascendunt in ascensione ardua L_{91-95}.
2 Cr 23,13:	Et omnis populus terre iucundus tubis canuerunt L_{109} Omnis quoque populus iocundus et tubicinans L_{91-95}.
2 Cr 26,10:	Et vinitores et circitores in montana et in Carmelo, quoniam agricola erat L_{109} Et vinitores in montibus, quoniam vir diligens terram erat L_{91-95}.

Como es natural, una buena parte de estas variantes se explican por corrupciones en el largo proceso de la transmisión textual latina. Pero no se excluye en algunos casos que procedan de traducciones distintas o de traducciones que han sido fuertemente revisadas.

El perfil textual de la Vetus Latina en el libro primero de Crónicas es más difícil de trazar, pues apenas tenemos material coincidente para

83 Weber, *Les anciennes versions latines*, XXXI.

84 Una vez más topamos con el problema de los hebraísmos de la Vetus Latina que afecta también a otros libros y cuya solución es bastante más compleja, cf. N. Fernández Marcos, *Scribes and Translators*, 74-87.

85 Weber, *Les anciennes versions latines*, XXXIII-XXXIX.

la comparación. Lo mismo ocurre con el resto de los autores latinos de quienes conservamos tan sólo escasas citas para los libros de Crónicas. Para el estudio de estos autores hemos recurrido a la obra todavía indispensable de Sabatier[86], completada con la consulta de los ficheros del Vetus Latina Institut de Beuron, y controlada por medio de las ediciones modernas en aquellos casos en que éstas han aparecido en el CCSL.

No es menester repetir aquí las cautelas que hemos expresado en los volúmenes anteriores respecto al uso de las citas de los Padres en la crítica textual. A la precariedad de las citas mismas en Crónicas hay que añadir su aparición fuera de contexto y el hecho de que buena parte de las variantes antioquenas, en especial las de carácter estilístico, el uso de un determinado tiempo, verbo simple por compuesto y viceversa, o algunos de los rasgos gramaticales del griego no se pueden reflejar en la lengua latina. Por eso hemos sido muy cuidadosos al recoger en el aparato sólo aquellas variantes que siguen claramente el texto antioqueno, reservando para los casos dudosos o la posible contaminación de la Vulgata la sigla *vid(etur)*. Tampoco tiene mucho sentido en estas citas señalar el porcentaje de apoyos al texto antioqueno frente a los acuerdos con LXX-rel o aquellos en que dichas citas se desvían del texto septuagintal, debido al escaso número de las mismas. Nuestro esfuerzo por rastrear los restos de la Vetus Latina en este libro se basa por tanto en testimonios muy precarios, pero aportan una información nada despreciable, habida cuenta de los escasísimos testimonios de Vetus Latina incorporados en el aparato de Brooke-McLean.

Del material de Sabatier predomina el apoyo al texto antioqueno, como puede verse en el segundo aparato crítico, en las citas del *De gratia et libero arbitrio* de Agustín, en las del autor anónimo del *Opus imperfectum in Matthaeum*, en Facundo y en el *Codex Corbeiensis 1 (Corb.)*[87]. Esto no quiere decir que estos autores no sigan también en ocasiones lecturas de LXX-rel, aunque en menor proporción, y que a veces incluso reproduzcan un texto sin soporte en la tradición septuagintal[88]. He aquí algunos ejemplos que confirman esta valoración:

[86] P. Sabatier, *Bibliorum sacrorum latinae versionis antiquae seu vetus italica et caeterae quaecumque in codicibus manuscriptis et antiquorum libris reperiri potuerunt*, Reims 1743.

[87] Para la identificación y descripción de este manuscrito y su sigla en la edición de Beuron cf. B. Fischer, *Vetus Latina. Die reste der altlateinischen Bibel. 1 Verzeichnis der Sigel*, Friburgo 1949, 40-42.

[88] El caso más llamativo es el del autor del *Opus imperfectum in Mattheum* que en 2 Cr 33, 12-13 presenta la siguiente expansión sobre el cautiverio de Manasés tomada de las *Constitutiones Apostolorum* XXII, 10-11 y 15-16 (ed. F. X. Funk, Paderborn 1905, 84 y 88): "Et erat ligatus et catenatus in domo carceris et dabatur ei panis hordeaceus ad mensuram modicus, et aqua cum aceto modica ad mensuram, ut viveret tantum, et erat constrictus in doloribus valde. Et ideo cum vehementer affligeretur quaesivit faciem Domini Dei sui, et oravit Deum qui omnibus adstat, et exaudivit Dominus vocem eius et misertus est ei. Et facta est circa eum flamma ignis, et liquefac-

1 Cr 28,9: Et tu Salomon fili mi, cognosce Deum, et servi ei in corde perfecto, et anima volente: quia omnia corda scrutatur Dominus, et omnem cogitationem mentium novit Au *gr* t. 10.724.a, en donde "mentium" corresponde a la lectura διανοιῶν de los mss 19 93 108 y Tht.

2 Cr 6,13: Et inclinavit Salomon genua sua in conspectu totius ecclesiae Israel Corb. 1, que traduce ἔκαμψεν según 19 93 108 frente al ἔπεσεν de LXX-rel.

2 Cr 16,8: Nonne Aethiopes et Lybies erant in virtute magna, et in currus et equites et multitudinem copiosam...? An *Mt h* I p.18.d, donde la lectura "in currus et" corresponde al texto ἅρματα καί de los mss 19 93 108, que omite el resto de Septuaginta.

2 Cr 16,9: Quoniam oculi Domini respiciunt in omnem terram An *Mt h* I p. 18.d., donde "in omnem terram" traduce ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν atestiguado sólo por los mss 19 93 108 y Tht.

2 Cr 20,32: Et ingressus est Josaphat in via Asa patris sui et non declinavit ab ea Fac *def* VI, 1, 190-191.

El resto del material extraído de los ficheros de Beuron ofrece también una imagen difícil de evaluar. Casi todas las citas proceden de las *Quaestiones in I et II Paralipomena* (PL 23, 1431-1470) falsamente atribuidas a Jerónimo a partir del siglo XI. En realidad el autor de estas *Quaestiones*, que debe ser fechado en torno al 800 y que tal vez es el mismo que realizó las correcciones de la Biblia de Teodulfo, conocía el hebreo y su trabajo fue aprovechado por Rábano Mauro y Angelomo[89]. Este opúsculo sobresale por su gran coincidencia con el texto antioqueno aunque con frecuencia estas lecturas son compartidas también por la Vulgata. La razón para incluirlo en el aparato, a pesar de su datación tardía, me parece obvia ya que autores tardíos pueden conservar lecturas muy antiguas. En los escritos de este autor se han detectado incluso conexiones con tradiciones de Qumrán[90]. Además puede dar alguna pista sobre el origen de algunos hebraísmos en las glosas marginales de las Biblias Vulgatas españolas

ta sunt omnia vincula eius. Liberavitque Dominus Manassem ex omni tribulatione ejus, et reversus est in Jerusalem in regnum suum, et cognovit Dominum Manasses dicens: Ipse est solus Deus. Et servivit soli Domino Deo in toto corde suo, et in tota anima sua omnibus diebus vitae suae".

89 Debo esta precisión al Prof. H.-J. Frede quien amablemente me ha indicado el estado de la investigación en este punto. A él debo también la sugerencia de emplear la sigla AN *Iudaeus* ya que, por rondar el año 800, no está incluido en H.-J. Frede, *Kirchenschriftsteller. Verzeichnis und Sigel*, Friburgo Br. 1995[4]. Para el estado de la cuestión y bibliografía sobre este autor medieval ver I. Machielsen, *Clavis Patristica Pseudepigraphorum Medii Aevi, IIA*, Turnhout 1994, 537-538 y, en especial la reseña de Beryl Smalley a *Pseudo-Jerome Quaestiones on the Book of Samuel*, editadas por A. Saltman, Leiden 1975, publicada en *JTS* 27 (1976) 236-239.

90 Cf. H. Averany, "Pseudo-Jerome Writings and Qumran Tradition". *RQ* 13 (1963) 3-11, pp. 8-9.

puesto que la actividad de este autor permite detectar un modesto renacimiento del hebreo en la época carolingia[91]. Ciertamente en la evaluación de este material topamos con el escollo que supone la ausencia de una edición crítica fiable y el hecho de que las *quaestiones* que conservamos, a juzgar por el uso que de ellas hacen Rábano Mauro y Angelomo, no son más que un resumen de la obra original[92].

En segundo lugar, el autor anónimo del *Liber genealogus* (An *gen*), donatista procedente del norte de Africa, a través de diversas recensiones del s. V, tiene numerosas lecturas en que claramente apoya el texto antioqueno. Quede claro que no exclusivamente; otras veces, aunque en menor proporción sigue a LXX-rel y, lo que es más curioso, en algunas ocasiones coincide literalmente con la lectura de algunos minúsculos sueltos como en 1 Cr 25,9 (= g de Brooke McLean), 1 Cr 25,11 (= BAc_2 de Brooke-McLean) ó 1 Cr 25, 15 (= N de Brooke-McLean).

A distancia de estos dos autores siguen testimonios importantes, aunque exiguos, del texto antioqueno en Agustín, Beda, Gildas, Ticonio, Paulino de Milán, el *Liber Comicus Toletanus*, el *Antiphonale Mozarabicum* y el *Psalterium Mozarabicum*. Veamos como ilustración algunos de estos casos más significativos.

1 Cr 4,11: Caleb frater Suaa, ipse est An *Iudaeus* 1436C, en consonancia con la lectura ἀδελφὸς Σούα, exclusiva del grupo 19 93 108 121.

1 Cr 16,29: *Levate sacrificium*, et *venite* in conspectu eius et adorate dominum *decore sancto* Ant-M 267r et Co-Tol 10,7. Las palabras de la cita que van en cursiva responden a coincidencias múltiples con un texto específicamente antioqueno.

1 Cr 16,30: Commoveatur a facie Domini omnis terra *etenim fundavit orbem terrae qui non commovebitur* Ty *reg* 7 (Burkitt 1894, 75,32). La parte que va en cursiva es un añadido propio de los mss 19 93 108.

1 Cr 21,2: Ioab qui dinumeravit populum ab Dan usque Bersabee An *gen* 372 (178); a Dan usque Bersabee Hi *ep* 129,4,1

91 Cf. A. Saltman, "Rabanus Maurus and the Pseudo-Hieronymian *Quaestiones Hebraicae in Libros Regum et Paralipomenon*". *HTR* 66 (1973) 43-75, p. 45: "It may be worth mentioning at this point the slight revival in interest in Hebrew studies or at any rate in the text of the Hebrew Bible which took place at the turn of the ninth century, connected with the efforts to purify the corrupted Vulgate text. This revival would appear to be associated more with Theodulf's circle than with Alcuin's, the latter being much closer to Rabanus".

92 Cf. A. Saltman, "Rabanus Maurus and the Pseudo-Hieronymian *Quaestiones*", 53: "It may therefore be confidently contended that Rabanus had before him the original text of Pseudo-Jerome on Chronicles, now lost, of which only an unskilful abstract remains". Ver también M.L.W. Laistner, "Some Early Medieval Commentaries on the Old Testament". *HTR* 46 (1953) 27-46, p. 38.

(169,23). El orden de palabras al mencionar estas dos poblaciones coincide con el de los mss 19 93 108.

1 Cr 21,7: Et malum visum est in conspectu domini de sermone hoc et percussit eundem Israel An *gen* 372 (178). La lectura "de sermone" corresponde a la interpretación antioquena λόγου frente a la de LXX-rel πράγματος.

1 Cr 21,8: Et nunc aufer iniustitiam pueri tui quia evanui nimis An *gen* 372 (179); dele iniquitatem servi tui Am *Ps* 37,41,1 (145,28); aufer iniquitatem servi tui, quia insipienter egi Res-R 4099 (379).

En este pasaje los tres testimonios de Vetus Latina siguen la lectura antioquena ἀδικίαν frente a κακίαν de LXX-rel. Ambrosio y el *Responsoriale Romanum* continúan apoyando a Ant en las lecturas específicas τοῦ δούλου y ἐφρόνησα . En cambio An *gen* en esta segunda parte traduce, siguiendo a LXX-rel, τοῦ παιδός y ἐματαιώθην. Un ejemplo paradigmático que revela la dificultad de identificar textos con perfil definido en las citas de los Padres.

1 Cr 24,15: Septima decima Chezir octaba decima Afesor An *gen* 536 (190). El nombre Chezir es el que transmiten los mss 19 93 108.

2 Cr 16,9: Quoniam oculi Domini respiciunt *in omnem terram* ad conservandum illum, qui est perfecto corde ad eum An *Mt h* 1 (623). El sintagma en cursiva corresponde a la lectura de los mss 19 93 108 y Tht.

2 Cr 23,4: Tertia pars vestrum qui veniunt ad sabbatum sacerdotum et levitarum et *ianitorum* erit *in portis* Bed *Rg* 18 (313,105). Las palabras en cursiva son lecturas específicas de los mss 19 93 108.

2 Cr 23,11: Imposuerunt super eum diadema et *testimonium* An *Iudaeus* 1460C, lectura en cursiva correspondiente a los manuscritos antioquenos y a la versión armenia.

2 Cr 26,3: Sedecim annorum erat Ozias *cum regnare coepisset* An *Iudaeus* 1463A. En cursiva la lectura de los mss 19 93 108.

e) *La versión armenia*

The Armenian version of scripture is a product of the first half of the fifth century A. D. which was effected in two stages according to historical sources, which have been corroborated by modern critical scholarship[93]. In most biblical books the process resulted in an initial translation (Arm 1) subsequently revised to a different standard (Arm 2) in

93 For a recent survey of the evidence see S. P. Cowe, *The Armenian Version of Daniel*. University of Pennsylvania Armenian Texts and Studies 9, Atlanta, GA, Scholars Press 1992, 229-237.

the years after the Council of Ephesus (431). While examination of what is preserved of the early stratum in certain books has suggested an Antiochian exemplar formed one of the parent texts[94], Armenian evidence there is of limited significance because of the impact of the revisers on the majority text and the relative paucity of supplementary early readings preserved in a small subgroup of manuscripts[95].

In the case of Chronicles, however, the later stratum exceptionally constitutes a completely separate rendition which was executed from a Hexaplaric *Vorlage*[96]. In consequence, the minority text in all probability affords the original version and thus represents one of the most ancient documents of literary Armenian[97]. Though its existence was signalled by an Armenian scholar in 1773[98] and an edition based on two manuscripts[99] appeared at the end of last century[100], hitherto it has not been subject to systematic investigation. More extensive manuscript research has uncovered two further witnesses[101] whose readings have also been collated for the apparatus to the present edition.

Despite their variety of provenance from various regions of the historic Armenian plateau[102], at least three of the four codices are dated to a relatively short span within the thirteenth and fourteenth centuries[103] and, though full bibles, reveal indications of being compiled directly or indirectly from part bibles and hence derive from an earlier documen-

94 *Ibid.*, pp. 311-329. See also S. P. Cowe, "La versión armenia", N. Fernández Marcos-J. R. Busto Saiz, *El texto antioqueno de la Biblia Griega. I, 1-2 Samuel*, LXXI-LXXIX.

95 On occasion additional support can be gleaned from lections in liturgical books, especially the breviary, for which see S. P. Cowe, "The Canticle of Azariah and its Two Armenian Versions". *Journal of the Society for Armenian Studies* 5 (1990-91) 23-48.

96 See Allen, *The Greek Chronicles* I, 85 and S. P. Cowe, "The Two Armenian Versions of Chronicles. Their Origin and Translation Technique". *REArmên* N.S. 22 (1990-91) 53-96.

97 For its stylistic affinities to early indigenous narrative texts see S. P. Cowe, *ibid.*, pp. 78-91.

98 See S. P. Cowe, "An 18th Century Armenian Textual Critic and His Continuing Importance". *REArmên* N.S. 20 (1986-87) p. 538.

99 They are no. 354 of the Matenadaran Institute in Erevan and no. 1925 of the Armenian patriarchal collection in Jerusalem. For a description see respectively Xačikyan et al. (ed.), *Cuc‘ak‘ jeragrac‘ Maštoc‘i anvan Matenadarani* [Manuscript Catalogue of the Mastoc Library], Erevan, Armenian Academy of Sciences 1965, col. 305 and N. Bogharian (ed.), *Mayr c‘uc‘ak‘ jeragrac‘ srboc‘ Yakobeanc‘* [Grand Catalogue of the St. James' Manuscripts] vol. 6, Jerusalem, St. James Press 1972, pp. 401-416.

100 G. Xalat‘eanc‘ (ed.), *Girk‘mnacordac‘ëst hnagoyn hay t‘argmanut‘ean* [The Books of Chronicles according to the Oldest Armenian Translation], Moscow 1899.

101 These are ms no. 1500 of the Matenadaran in Erevan and no. 1209 of Lambeth Palace, London. For details see L. Xačikyan, *op. cit.*, col. 568 and H. J. Todd, *A Catalogue of the Archepiscopal Manuscripts in the Library at Lambeth Palace*, London 1812; anastat. 1965, p. 264.

102 J1925 derives from Erznkay in the West, M354 probably from Aparaner in Siwni k‘ to the South East and M1500 from the monastery of Gełard in the North. No data are available concerning LL1209.

103 Thus J1925 was copied in 1269, M1500 before 1282 and M354 probably in the following century. It seems that LL1209 was produced in the seventeenth century.

tary tradition[104]. Moreover, research on other books has generally demonstrated their utility as repositories of an early text. Though they evince many minor divergences in terms of orthographical variation, presence or absence of the deictic suffix which can signify articulation, small instances of transposition, omission and addition, they offer essentially the same text form. Though there is no trace of secondary Greek contact, ms M354 has suffered intermittent contamination from an Arm 2 standard[105].

Above it was noted that an Antiochene Greek text featured as one of Arm 1's parent texts. The other major source is represented by the Peshitta, the utilization of which seems to have varied considerably in different parts of scripture[106]. Until recently it was argued that either it or some other Syriac version originally underlay the first Armenian version of Chronicles, before undergoing a thorough revision to a Greek standard[107]. However, the amount of reliable affinities is too small to warrant postulating an independent stratum and hence it is more plausible to consider the limited Syriac parallels in these books as the result of the Armenian translator's familiarity with certain forms and exegetical traditions. One facet of this is the intermittent representation of names in their original semitic form, as indicated by the first item in the following example.

1 Chr 1, 30

MT	משמע ודומה משא חדד ותימא
P	Wmšmᶜ wrwmʾ whdd wtymnʾ[108]
OG	Μαμά, Ἰδουμά, Μανασσή, Χονδάν, Θαιμάν
Ant	καὶ Μασεμὰ καὶ Ἰδουμὰ καὶ Μασσὰ καὶ ʿΑδαδ καὶ Θαιμάν
Arm 1	Ew Mašemay[109] ew Yudmay ew Masaa ew Adał ew Tʿeman[110]

104 A general treatment of this topic is provided by S. P. Cowe, "A Typology of Armenian Biblical Manuscripts". *REArmén* N.S. 18 (1984) 49-67. Ms LL1209 is a part bible containing various books of the Old Testament.

105 One facet of this relates to the supplementation of the Arm 1 text which breaks off at 2 Chr 35, 25 by the Arm 2 conclusion of the book. In ms LL1209 the text is terminated at 35, 3 on the bottom of f. 289v.

106 For a general discussion of this problem see S. P. Cowe, "Problematics of Edition of Armenian Biblical Texts", in *Armenian Texts, Tasks and Tools*, H. Lehmann and J. J. S. Weitenberg (eds.), Acta Jutlandica LXIX,1, Aarhus, Aarhus University Press 1993, pp. 31-32.

107 For a recent exposition of this approach see L. H. Ter Petrosyan, "La plus ancienne traduction arménienne des Chroniques. Étude préliminaire". *REArmén* N.S. 18 (1984) 215-225 and, for a reexamination of the evidence, S. P. Cowe, "The Two Armenian Versions of Chronicles", 62-73.

108 Peshitta evidence was collated according to the *Vetus Testamentum Syriace*, S. Lee (ed.), London 1823.

109 Ms M354 reads Masemay.

110 The Armenian transliteration employed here and in the apparatus criticus follows the Hübschmann-Benveniste-Meillet system.

Nevertheless, it is eminently clear that the Antiochene text is Arm 1's primary model. At the same time, the verse well illustrates the vagaries of scribal treatment of personal names, the second having undergone metathesis while the third and fourth reveal instances of corruption through graphic similarity in Armenian[111].

The next example (from a verse not represented in the Peshitta) corroborates Arm 1's close identification with the Antiochene text, linguistically underscoring its derivation from Greek by its interpretation of the preceding article as an integral part of the names in question[112]. However, it also demonstrates the limitations of versional evidence in distinguishing inner-Greek phenomena, such as the variation between the Koine and Attic verbal forms, which feature prominently in the Lucianic revision of the Old Greek text[113].

1 Chr 2, 53

MT	היתרי והפותי והשמתי והמשרעי
OG	Αἰθαλεὶμ καὶ Μειφειθεὶμ καὶ ῾Ησαμαθεὶμ καὶ ῾Ημασαραείμ
Ant	῾Ο Ἐθερεὶ καὶ Ἀφφουθεὶ καὶ ὁ Σαμαθεὶ καὶ ὁ Μασερεθεί
Arm 1	Oetʿri ew Apʿutʿi[114] ew Osamatʿi ew Omasi[115] ew Omaseretʿi
MT	מאלה יצאו הצרעתי והאשתאלי
OG	ἐκ τούτων ἐξήλθοσαν οἱ Σαραθαῖοι καὶ υἱοὶ Ἐσθάαμ
Ant	ἐκ τούτων ἐξῆλθον ὁ Σαραθεὶ καὶ ὁ Ἐσθαολεί
Arm 1	i nočʿane elin Osaratʿi ew Ostʿaołi
	(ex eis egressi sunt Osaratʿi et Ostʿaołi)

In contrast, the Armenian witness is more effective in cases of substantive variation, its comparatively early date freeing it from a range of secondary transmission errors inevitably adduced by the later Greek manuscripts associated with this text type. Therefore its agreements with ms b (19 108) in the final portion of the text (in the absence of ms e_2 after 2 Chr 32, 26) are particularly valuable in supporting variants which otherwise might have fallen under suspicion as unique readings. Thus it exactly reproduces the distinctive Lucianic form of the following

111 Thus in Armenian script the characters s and a and d and ŀ (particularly in cursive form) betray common features. However, the non-representation of initial aspiration in the form Adal is most easily accounted for in terms of a Greek *Vorlage*.

112 Other such instances include 1 Chr 8,4 (Ant καὶ Ναμεί: Arm 1 Kenami; incorporation of the copula into the name) and 2 Chr 33,6 (Ant ἐν γῇ Βενεννόμ: Arm 1 i Gebenowm; incorporation of the explanatory form γῇ).

113 See S. P. Cowe, "La versión armenia", in N. Fernández Marcos-J. R. Busto Saiz, *El texto antioqueno de la Biblia Griega. I, 1-2 Samuel*, pp. LXXII-LXXIV and the bibliography cited there for the broader issue of the ability of Armenian to render Greek.

114 As doublet consonants are a rare occurrence in classical Armenian, the translators often indigenized foreign forms, as here.

115 Most likely this reading arose from the first part of the following name by dittography.

accommodation of OG to a Massoretic standard, marked by a penchant for explicit clarity and precision,

1 Chr 3,4

MT וימלך שם שבע שנים וששה חדשים

P Wʾmlk tmn šbʿ šnyn wštʾ yrhyn

OG Χεβρών Bhc$_2$] + καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑξάμηνον AN rell.

Ant Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνας ἕξ...

Arm 1 Ew tʿagaworeacʿ Dawitʿ i Kʿebrovn ewtʿn am ew vecʿ amis
(Et regnavit Dawitʿ in Kʿebrovn septem annos et sex menses)

In similar fashion Arm 1 preserves a large number of Lucianic doublets, juxtaposing instances of translation and transliteration in this next example,

1 Chr 4,22

MT והדברים עתיקים

OG ʿΑβεδηρεὶν ἀθουκιείν

Ant Οἱ δὲ λόγοι παλαιοί εἰσι καὶ Δεβεὶρ καὶ Ναθουκεὶμ

Arm 1 Baycʿ bankʿn hin en ew Dabir ew Natʿovkim
(Sed verba vetera sunt et Dabir et Natʿovkim)

However, in evaluating the quality of Arm 1's textual witness, one should note that its unit of translation is fixed at the phrase rather than the word level, in contrast to the more literalist philological proclivities of Arm 2. Hence, although there is no difficulty in determining its Antiochene allegiance in the verse below, even to the extent of the literal rendering of θυγατράσιν, we observe certain divergent stylistic hallmarks which have been documented in several books, such as the addition of the pronoun subject[116]. Likewise the "double" rendition of ἀφωρισμένοις by its participial counterpart reinforced by a related substantive is typical of the early Armenian translation practice.

1 Chr 5,16

MT וישבו בגלעד בבשן

P Wytbw bmtnyn

OG Κατοίκων ἐν Γαλαὰμ ἐν Βασὰμ καί

Ant Καὶ κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ Γαλαὰδ καὶ ἐν τῇ Βασὰν καί

Arm 1 Ew bnakeal ēin nokʿa yerkrin i Gałaad ew i Bišovn ew
(Et habitaverunt ei in terra in Gałaad et in Bišovn et)

116 For a fuller discussion of these features see S. Lyonnet, *Les origines de la version arménienne et le diatessaron*. Biblica et Orientalia 13, Roma 1950.

MT	ובבנתיה ובכל מגרשי שרון
P	wbkpírwnyh
OG	ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν καὶ πάντα τὰ περίχωρα Γεριάμ
Ant	ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀφωρισμένοις Σαρών
Arm 1	yamenayn[117] i dsters nora ew yamenayn zateal sahmans[118] Sarovmay
	(In cunctis filiabus eius et in cunctis separatis finibus Sarovmay)
MT	על חוצאותם
P	- -
OG	ἕως ἐξόδου
Ant	ἐπὶ τῶν διεξόδων αὐτῶν
Arm 1	yels ew i muts iwreanc[c]
	(In exitibus et in introitibus eorum)

Sometimes this results in the reworking of various Greek formulations with concomitant rearrangement of word order, affecting, for example, the relative placement of subject and verb[119]. Nevertheless a high level of quantitative representation is maintained, involving only a very few minuses. The latter tend to be stylistically conditioned to obviate the repetition of inessential material and streamline the narrative, often subverting a strict *parallelismus membrorum*. Pluses, on the contrary, normally fulfill an exegetical function, explicating elements regarded as uncertain or imprecise in the base text. Naturally, the context orientated approach adopted in Arm 1 implies a wide degree of local variation in equivalency patterns, however the nuanced rendering thereby effected usually ensures reasonable semantic accuracy[120].

The early Armenian translators' penchant for intertextuality, comparing different versions in executing their task is an indication of the influence of Antiochene exegesis on the theological school they maintained in Edessa at this period[121]. In addition to different translations of the same passage, it is obvious that the scholar entrusted with rendering Chronicles also consulted the Antiochene text of the parallel

117 This is probably a secondary addition anticipating the word's occurrence in the following phrase.

118 This term regularly renders ὅρος.

119 See also the variation in order regarding numbers in the example from 1 Chr 3,4 already cited.

120 For a more detailed consideration of these aspects of Arm 1's translation technique see S. P. Cowe, "The Two Armenian Versions of Chronicles", 74-84.

121 For the impact of this comparative approach on the Armenian rendering of Daniel see S. P. Cowe, "The Caucasian Versions of the Song of the Three (Dan 3, 51-90)". *VIII Congress of the IOSCS*, L. E. Greenspoon and O. Munnich (ed.), Atlanta, GA, 1995, 309-333, and S. P. Cowe, *The Armenian Version of Daniel*, 425-428.

accounts of events in I-IV Kingdoms and I Esdras. Consequently, he harmonizes these periodically to produce a fuller, more integrated depiction.

1 Chr 10,9

Ant Ἐξέδυσαν αὐτὸν καὶ ἦραν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλαν...

Arm 1 Merkacʿucʿin znosa ew aṙin zzēns nocʿa yiwreans ew hatin zglux nora ew aṙakʿecʿin...
(Spoliaverunt eos et ceperunt arma eorum sibi et ceciderunt caput eius et miserunt...).

Cf. 1 Kgdms (= 1 Samuel) 31, 9 (Ant): Ἀποκεφαλίζουσιν αὐτὸν καὶ ἐκδιδύσκουσιν αὐτὸν τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ ἀποστέλλουσιν...

In the above portrayal of the Philistines plundering King Saul's body the Armenian translator has included his sons' corpses in the process, extrapolating from the reference to them in the previous verse. Moreover, since the spoliation and appropriation of their armour constituted one activity, those elements have been yuxtaposed at the beginning of the passage. Saul, however, was singled out for further humiliation. Yet, before his head could be seized (ἦραν) and sent on general display, it had to be severed from the body, a detail borrowed from the description in 1 Kingdoms.

2 Chr 35,18	cf. I Esdr 1,18 (20)
Καὶ οὐκ ἐγένετο τὸ φάσεχ ὅμοιον...	οὐκ ἤχθη τὸ πάσχα τοιοῦτο (ἤχθη] εγενετο L; τὸ πάσχα τοιοῦτο] τοιουτον πασχα L)

Cʿełew aynpisi pasēkʿ... kam nman
(Non fuit tale phase... aut simile...)

Here too the translator accentuates the uniqueness of King Josiah's celebration of Passover by pointedly synthesizing both Lucianic accounts in his version.

Another significant facet of Arm 1's profile is its pronounced censure of illicit religious cults and paraphernalia, particularly idolatry. This is in part informed by the Armenian church's struggle with the rather decadent Parthian form of Zoroastrianism still practised in outlying parts of the country at that time[122]. One impact observable in the translation of Chronicles is the contemporization in the terminology applied to heathen temples.

[122] For a recent study of this phenomenon see S. P. Cowe, "Tendentious Translation and the Evangelical Imperative Religious Polemic in the Early Armenian Church". *REArmén* 22 (1990-91) 97-114.

1 Chr 10,10

MT	וישמו את כליו בית אלהיהם
T	ושויאו ית זיינוי בית טעותהון
P	Wsmw mʾnyhwn wzynhwn byt ptkṙyhwn
Ant	Ἔθηκαν τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν...
Arm 1	Taran edin zzēnn...i meheans iwreancʿ... (Abstulerunt posuerunt arma...in fano suo...)

In this continuation of the Philistine saga the forces set up Saul's armour as trophies in their temple of Dagon. Although both Hebrew and Greek texts observe a neutrality of expression at this point with regard to the deity, Arm 1 follows the tradition of the Targum and Peshitta in denouncing the veneration of his cult statue.

1 Chr 10, 9

MT	לבשר את עצביהם ואת העם
T	למבשרא ית בית טעותהון וית עמא
P	Lmsbrw byt ptkṙyhwn wlʿmhwn
Ant	Τοῦ εὐαγγελίσασθαι ἐν τοῖς οἴκοις τῶν εἰδώλων αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτῶν
Arm 1	Ew yłeʿin awetarans ĕnd amenayn kuṙs paštamancʿ nocʿa[123] (Et miserunt nuntios per omnia idola adorationis sui)

Cf. I Kgdms (=1 Samuel) 31,9: Εὐαγγελιζόμενοι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτῶν

Similarly, in the preceding verse, in which the precise Armenian formulation once more owes something to the parallel passage in I Kingdoms, the translator intensifies the criticism of such idol worship by his additions which contrast Judaeo-Christian monotheism with the pluriformity of pagan cults.

In sum, the Armenian version emerges as a complex undertaking, carefully executed according to Antiochene principles, on the basis of an exegesis which also incorporates a measure of hermeneutics. Though the translation technique predicated by this approach may be considered relatively free, it is hardly liable to a charge of arbitrary or capricious handling of the text. Moreover, its firm dating contemporary with the Fathers whose works serve to anchor this text type ensures that its *Vorlage* was a fairly early representative of the recension.

[123] It appears that the non-representation of the final phrase is the result of scribal parablepsis by homoeoteleuton, though whether already absent from the translator's exemplar or a subsequent oversight cannot be determined.

4. Las ediciones anteriores

El texto antioqueno de 1-2 Crónicas, como el de Samuel y Reyes, fue impreso con anterioridad en dos ocasiones: en la Políglota de Alcalá (1517), como *editio princeps* de la Septuaginta, y en la edición que publicó Lagarde de la recensión luciánica en 1883[124].

a) *La Políglota Complutense*

Como en el resto de los libros históricos, la Complutense presenta en Crónicas un texto de tipo antioqueno como consecuencia de haber seguido habitualmente el manuscrito *Vat. Gr. 330*, 108 de nuestra edición, prestado por el papa León X al Cardenal Cisneros para la producción de esta Biblia[125]. Con el objeto de observar el comportamiento de los editores complutenses en estos libros hemos colacionado los dieciocho primeros capítulos de 2 Crónicas así como los cuatro primeros capítulos de 1 Crónicas por el interés especial que despiertan los nombres propios en esta recensión. Los resultados de nuestro análisis se resumen en las siguientes conclusiones.

La Complutense sigue habitualmente el texto del ms 108 y por consiguiente presenta un texto de carácter antioqueno. Pero no es un testimonio siempre fidedigno de dicho texto, sino que en numerosas ocasiones se aparta del texto de este manuscrito. En la mayor parte de estas desviaciones sigue el texto mayoritario de Septuaginta que incluye el códice Vaticano[126]. Más interés tienen los pocos casos en que, en contra del 108 y de la lectura mayoritaria, sigue la Complutense a un grupo de manuscritos que Allen ha identificado como grupo II[127], *dpqtz* de Brooke-McLean (= 107 106 120 134 554) a los que acompaña el *y* (=121) y el *i* (=56). He aquí algunos ejemplos[128]:

2 Cr 3,10 ξύλων] + ἀσηπτῶν
2 Cr 6,30 ἰάσῃ] ἱλάσῃ
2 Cr 8,11 ἅγιος] ἅγια
2 Cr 11,1 Ἰούδα(ν)] pr οἶκον
2 Cr 12,13 Ῥοβοάν 2º] pr ἦν

124 P. de Lagarde, *Librorum Veteris Testamenti Canonicorum Pars Prior Graece*, Gotinga 1883, 395-460.

125 Cf. M. Revilla, *La Políglota de Alcalá*, Madrid 1917, 98 y N. Fernández Marcos, "El texto griego". *Anejo a la edición facsímile de la Biblia Políglota Complutense*, Valencia 1987, 33-42.

126 Los ejemplos se pueden multiplicar. He aquí algunos de ellos: 2 Cr 4,13; 17,6.16; 17,17.

127 Allen, *The Greek Chronicles I*, 75-84. Grupo que tiene como miembros regulares a los mss *dpqtz* de Brooke-McLean, un grupo revisado estilísticamente y también con aproximaciones al hebreo distintas de las que se producen en el grupo antioqueno.

128 La lectura detrás del corchete es común a la Complutense y a este grupo de manuscritos.

En 2 Cr 14,10 la Complutense omite todo el versículo junto con el ms 19 y el *n* (= 119) y en contra del 108. Sin embargo esta omisión puede ser accidental en los tres testimonios debido a parablepsis por *homoioteleuton*, puesto que en la Septuaginta mayoritaria se repite la misma forma del nombre propio Μαρίσα... Μαρίσα al final del verso 9 y del verso 10.

Por fin, en algunas ocasiones, aunque raras, la lectura de Complutense no encuentra apoyo en ninguno de los manuscritos colacionados por Brooke-McLean y en estos casos no es fácil decidir si los filólogos complutenses se apoyaron en manuscritos hoy perdidos o su lectura se debe a corrección estilística. He aquí algunos ejemplos:

2 Cr 16,6 καὶ ἦρον] τοῦ αἱρεῖν Compl
2 Cr 18,2 μόσχους + εἰς πλῆθος Compl

En los nombres propios se aprecia un tratamiento especial. En la primera parte de 1 Crónicas, donde predominan estos nombres, se han multiplicado las variantes fonéticas y paleográficas a lo largo de la transmisión griega. Muchos de ellos han experimentado corrupciones que los hacen irreconocibles frente a los originales hebreos. Complutense sigue habitualmente al ms 108 y a veces, en contra del 108, sigue al manuscrito 121, también antioqueno en los diez primeros capítulos de 1 Crónicas. Otras veces sigue al texto mayoritario de Septuaginta y al Vaticano. Pero hay que resaltar que en gran parte de los casos en que los nombres propios de la Complutense discrepan de la forma contenida en los manuscritos luciánicos, la Complutense no coincide con ninguno de los manuscritos colacionados por Brooke-McLean sino que, al parecer, acomodó dichos nombres a la forma hebrea y, en consecuencia, también a la forma de la Vulgata[129]. He aquí algunos ejemplos:

1 Cr 1,5	Θουβάλ	=	Thubal
1 Cr 1,46	Βαδάδ	=	Badad
1 Cr 2,18	Ἀρδών	=	Ardon
1 Cr 2,51	Ἀρήφ	=	Ariph
1 Cr 2,53	Μασερεί	=	Maserei
1 Cr 2,54	Σαραί	=	Sarai
1 Cr 3,1	Ἀβιγάηλ	=	Abigail
1 Cr 3,7	Νογέ	=	Noge

Por todo lo dicho no nos ha parecido oportuno incorporar el texto de la Complutense al aparato crítico de nuestra edición.

129 En consonancia con lo expuesto para Reyes por J. R. Busto Saiz. "El testimonio textual de la Políglota Complutense para la edición del texto luciánico en 3 y 4 Reyes". *Sefarad* 52 (1992) 49-58.

b) *La edición de Lagarde*

Como señalamos en los volúmenes anteriores[130], Lagarde fue el primer filólogo moderno que se propuso editar, y en parte lo consiguió, el texto antioqueno desde Génesis a Ester. En esta edición figuran los libros de Crónicas[131].

Las críticas hechas por Rahlfs a la edición de Lagarde[132] valen también para estos libros: la prisa y el trepidante ritmo de trabajo del polígrafo de Gotinga en los distintos frentes le impidió adoptar unos principios de edición debidamente contrastados y avalados por el análisis pausado de los manuscritos y sus variantes. En consecuencia salta de un manuscrito a otro en su edición, al parecer sin criterio textual y adopta varias lecturas claramente secundarias. Con frecuencia se aparta de toda la tradición manuscrita, y, lo que es peor, al carecer esta edición de aparato crítico salvo en el libro de Ester, es imposible sopesar por uno mismo el valor de la lectura editada y el de sus variantes. También hay que decir en honor de la verdad que Lagarde nunca estuvo satisfecho con sus colaciones y que era consciente de la provisionalidad de su edición como consta en el prólogo[133]. Más aún, hemos mantenido una parte de sus conjeturas y restauraciones en contra de todos los manuscritos, sobre todo en los nombres propios de la primera parte de 1 Crónicas debido a las múltiples corrupciones fácilmente identificables de la tradición manuscrita y utilizando como punto de referencia el original hebreo que sirvió de base a la traducción[134].

Los resultados de nuestras colaciones y análisis de las variantes en Crónicas con relación a la edición de Lagarde se pueden resumir en las siguientes conclusiones: a) Lagarde no utilizó unos criterios sistemáticos coherentes para la restauración del texto; b) sin embargo se puede constatar que siguió preferentemente la lectura de los mss 19 y 108, en nuestra opinión un subgrupo de inferior valor textual, frente a la lectu-

130 Cf. *1-2 Samuel*, LXXXI-LXXXIII y *1-2 Reyes*, LXI-LXII.

131 P. de Lagarde, *Librorum Veteris Testamenti Canonicorum*, 395-460.

132 Rahlfs, *Septuaginta-Studien*, 3, 23-30 y A. Rahlfs, *Paul de Lagardes wissenschaftliches Lebenswerk im Rahmen einer Geschichte seines Lebens dargestellt*, Gotinga 1928, 74-79.

133 P. de Lagarde, *Librorum Veteris Testamenti Canonicorum*, XV: "Luciani recognitio, cuius editionem dedi ... efficiendum erit ut etiam minutioribus adcurate edita dici merito possit".

134 Algunos de estos casos pueden comprobarse en el texto y aparato de los siguientes pasajes: 1 Cr 1,35.42.50; 2,14.49; 3,1.12; 4,2.35; 5,6; 6,59; 19,19.

135 En los pocos casos en que los mss 19 y 108 discrepan, Lagarde sigue con mayor regularidad al ms 19 frente al 108. Estas afirmaciones se pueden comprobar mediante una consulta al aparato crítico. No obstante damos a continuación una serie de pasajes especialmente relevantes en los que se aprecia la preferencia de Lagarde por la lectura que comparten los mss 19 108: 1 Cr 5,16.18.39; 6,22.42.46; 7,4.10.12.28; 8,8.29; 9,6.15.16.28; 10,7; 11,2.20; 16,12.26.29; 18,1.15; 21,20.23; 22,12; 25,1; 28,9; 29,8.24; 2 Cr 3,15; 4,6; 6,2.13.22.29; 8,8; 11,1; 13,19; 20,16; 21,6.19; 26,5; 29,15.16; 32,1.

ra de los mss 93 (121)[135]; c) de ordinario en muy pocas ocasiones escoge la lectura del 93 frente a la de los mss 19 108[136], pero se advierte un cambio a partir del capítulo 14 de 2 Crónicas en donde las preferencias de Lagarde se inclinan por la lectura del 93 hasta el final de 2 Crónicas[137]; d) en un puñado de casos Lagarde se aparta de la lectura de todos los manuscritos luciánicos, a veces mediante una conjetura aceptable a la vista de las posibles corruptiones paleográficas en la transmisión griega y teniendo como punto de referencia la lengua origen[138]; y en otros casos sin que podamos adivinar la razón de su restauración[139].

5. La presente edición

En esta edición del texto antioqueno seguimos las pautas enunciadas en los volúmenes anteriores[140] a los que continúa y completa. Volvemos a incorporar el testimonio de la versión armenia de singular importancia en estos libros.

El texto que ofrecemos es un texto editado y revisado que circuló en el área geográfica de Antioquía y Siria en torno al s. V. d. C. como se puede confirmar por su estrecha conexión con las citas de Teodoreto y demás autores antioquenos. La forma textual que subyace a esta revisión es bastante similar a la que transmiten los manuscritos Bc_2 de Brooke-McLean y en algunos casos refleja un estadio anterior[141]. Al igual que en los otros libros históricos este texto contiene material de los tres traductores judíos más recientes, recibido bien sea a través de los manuscritos mismos o por medio de la Hexapla. Pero, dados los pocos testimonios hexaplares conservados en Crónicas, este material de procedencia hexaplar es difícil de identificar.

Este texto seguido difiere notablemente del de la edición de Rahlfs, quien en su edición manual desechó las numerosas lecturas específicas de esta recensión[142]. Frente a la edición de Brooke-McLean, ofrece una edición continua y no fragmentada en la dispersión de un aparato. No sólo eso, sino que está enriquecida con una serie de aportaciones nuevas en las que Brooke-McLean era especialmente deficiente, sobre todo

136 Cf. 1 Cr 1,9.10.30; 4,10.31; 5,25; 9,16; 11,22; 29,15.

137 Fenómeno que se puede constatar consultando los siguientes pasajes en el texto y aparato de la edición: 2 Cr 14,4.11; 15,9; 16,6.12; 18,5.7.8.22; 19,2; 20,2.7.12.13.14; 21,3.8.16; 22,5; 23,13.18; 24,11.14.26.27; 25,14.17; 27,11.20.23; 28,3.5.7.12.15; 28,18.25.27; 29,7; 31,8.13; 32,11; 36,17.

138 Por ejemplo, 1 Cr 1,35.42.50; 2,14.49; 3,1.12; 4,2.35; 5,6; 6,59; 19,18.

139 Por ejemplo, 1 Cr 1,7.8.20; 9,8; 11,2.4; 12,2; 16,23; 21,12; 2 Cr 2,10; 7,9.19; 9,29; 15,16; 16,2.14; 19,3; 24,17; 28,25.

140 Cf. *1-2 Samuel*, LXXXIII-LXXXVI y *1-2 Reyes*, LXII-LXV.

141 Cf. Allen, *The Greek Chronicles* I, 72.

142 A. Rahlfs, *Septuaginta, id est Vetus Testamentum Graece iuxta LXX interpretes*, I, Stuttgart 1935, 752-873.

en lo relativo a los testimonios de la Vetus Latina[143] y de la versión armenia. Desde la perspectiva de la historia de la lengua griega y dado el léxico singular de esta recensión, nuestra edición recupera buen número de palabras que no se habían tenido en cuenta en estudios anteriores por faltar en los léxicos y concordancias al uso, en especial los de Septuaginta.

La edición se basa en una nueva colación y estudio crítico de los cuatro manuscritos que transmiten dicho texto así como de todos los testimonios que lo apoyan. La restauración del texto se ha hecho conforme a los criterios y técnicas de la crítica textual, a la luz de la historia de la lengua griega y teniendo en cuenta la peculiar transmisión de la Septuaginta en su doble vertiente como obra literaria autónoma y como traducción. La discusión individualizada del valor de las distintas variantes ha sido complementada por el estudio del comportamiento de los diversos manuscritos a lo largo de los libros de Crónicas y contrastada con otros criterios externos de transmisión, en especial el control de las citas de Teodoreto, que utilizó regularmente dicho texto a mediados del s. V d. C., es decir, seis siglos antes que el manuscrito más antiguo que lo transmite.

El primer aparato es negativo y no requiere ulterior aclaración. En él se señalan todas las variantes de los manuscritos antioquenos colacionados con relación al texto restaurado, excepto las exclusivamente fonéticas (incluso éstas se recogen en los nombres propios y cuando pueden implicar un cambio de significado) o la νῦ eufónica. En este aparato se incluye el testimonio de Teodoreto como si fuera un manuscrito más en aquellas secciones en que dicho autor cita el texto bíblico, cuyos *incipit* y *desinit* se señalan en el cuerpo de la edición.

El segundo aparato de apoyo sólo señala las lecturas de los testimonios indirectos que siguen el texto antioqueno, presentadas dentro de un contexto que facilite su comprensión. En consecuencia, para una justa valoración de los datos de este aparato y dada la heterogeneidad de los testimonios, es preciso consultar la introducción en donde se valoran esos testimonios en su conjunto, teniendo en cuenta también sus coincidencias con la Septuaginta mayoritaria y sus lecturas singulares, que, obviamente no se incluyen en este aparato.

El orden de presentación de los testimonios dentro de cada versículo es : Qumrán, Josefo, Padres antioquenos menos Teodoreto, Vetus Latina (primero los manuscritos y después los autores latinos) y versión

143 Como es obvio Brooke-McLean no pudieron utilizar la edición de la Biblia de Alcalá, publicada por Weber en 1945, ni el testimonio de las Glosas marginales en las Biblias Vulgatas españolas por no estar editadas en C. Vercellone, *Variae lectiones Vulgatae Latinae Bibliorum editionis* II, Roma 1864.

armenia. En este aparato sólo señalamos el lema en aquellos casos en que la referencia puede prestarse a ambigüedad. Con ayuda de este segundo aparato de apoyo el lector puede hacerse una idea de la difusión e influjo que tuvo el texto antioqueno en la tradición textual griega, latina y armenia.

Dada la complejidad e importancia del testimonio de Josefo para la historia del texto bíblico hemos procurado ser muy cuidadosos en la presentación de los datos, tendiendo a incorporar todos los posibles contactos y haciendo uso también del aparato de la edición de B. Niese. Puede ser que no todas las referencias señaladas impliquen una dependencia del texto antioqueno, pero muchas de ellas, incluidas algunas formas de los nombres propios, muestran una conexión directa con dicho texto. En todo caso, ahí están los datos para que el lector especializado pueda formarse su propia opinión o descubrir pistas para ulteriores estudios.

En la Vetus Latina hay tres testimonios de primera calidad y básicamente fiables: el texto seguido para 2 Crónicas de la Primera Biblia de Alcalá editado por Weber, las glosas marginales de las Biblias Vulgatas españolas colacionadas por primera vez en 1 Crónicas para esta edición, y las citas de Lucífero. Para el resto de los testimonios de Vetus Latina no se nos ocultan las limitaciones con que contamos, dada la condición fragmentaria de los datos y el hecho de que nos falte una edición crítica de esta versión. Aunque no hemos ahorrado esfuerzos por presentar una imagen lo más completa posible de la Vetus Latina, nuestra edición no puede suplir las ventajas que reportaría una edición crítica. Con todo pensamos que la documentación aducida es básicamente fiable y refleja correctamente el influjo y difusión del texto antioqueno en Occidente.

Por fin, la presencia reiterada de la versión armenia en este aparato, es fruto de la nueva colación y estudio de los manuscritos por parte del Dr. Cowe. Este análisis le ha llevado a descubrir cómo el primer traductor armenio (Arm 1) sigue regularmente un texto de tipo antioqueno que utilizó como *Vorlage* principal para su versión. Con ello se confirman aspectos hasta ahora inéditos de la transmisión textual como son los de la presencia y difusión del texto antioqueno en las zonas orientales del imperio.

Esperamos que la presentación simultánea de estos testimonios ayude a iluminar esta parcela de la transmisión del texto bíblico y brinde nuevas posibilidades de estudios textuales y literarios desde una base ampliamente enriquecida.

6. Cuadro sinóptico de los manuscritos en las distintas ediciones

Lagarde	Brooke-McLean		Nuestra edición = Catálogo de Rahlfs
h	b'	= b	19
d	*b*		108
m	e_2		93
	y		121

7. Siglas y abreviaturas

19	*Roma, Bibl. Vaticana, Chis. Gr. 30, ss. XI-XII*
108	*Roma, Bibl. Vaticana, Vat. Gr. 330, ss. XIII-XIV*
93	*Londres, Museo Británico, Royal 1 D II, s. XIII*
121	*Venecia, Bibl. Marciana, Gr. 3, s. X*
cod	Todos los códices.
Tht, Tht^{ap}	Teodoreto (texto), Teodoreto (aparato crítico) en la edición QRP.
Jos	Josefo.
Jos^{txt}	Josefo. Texto de la edición de B. Niese.
Jos^{ap}	Josefo. Texto del aparato crítico de la edición de B. Niese.
Jos-lat	Traducción latina de Josefo (cf. *Flavii Iosephi Opera*, ed. B. Niese, I, Berlín 1955, XXVII y LIII-LIX).

Padres antioquenos

Ast	Asterio Sofista	
Chr	Juan Crisóstomo (PG 47-64)	
	In Ioh	In Iohannem homiliae 1-88
	In Math	In Mathaeum homiliae 1-89
	In il Vidi dom	In illud: Vidi dominum (Is 6,1) homiliae 1-6
Diod	Diodoro de Tarso	
Eust	Eustacio de Antioquía	
Th	Teodoro de Mopsuestia	

Vetus Latina

L_{109}	*Madrid, Bibl. Universitaria 31, s. X.* Primera Biblia de Alcalá: Texto íntegro de 2 Crónicas según la edición de, R. Weber, *Les anciennes versions latines du deuxième livre des Paralipomènes*, Roma 1945.

L_{91-95}	Glosas marginales de Vetus Latina en Biblias Vulgatas españolas (cf. Introducción, pp. XXXV-XL).
An glos	De Bruyne, Fragmentos de un glosario bíblico (cf. Introducción, p. XLI).
Corb 1	*Codex Corbeiensis* n. 1.
Vat	*Codex Vaticanus lat.* 14175, *fol.* 4.

Padres y testimonios latinos

Am	Ambrosio	
	Ps	= *Explanatio super Psalmos XII* (M. Petsching, CV 64,1919).
Ps-Am	Pseudo-Ambrosio	
	pae	= *De paenitentia* (PL 17, 1879, 1059-1094).
Amst	Ambrosiaster (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).	
An	Anónimos	
	gen	= *Liber genealogus* (cf. Frede, *Kirchenschrift-steller*).
	Iudaeus	= Pseudo-Jerónimo, *Questiones in Paralipomena* (PL 23, 1431-1470).
	Mt h	= *Opus imperfectum in Matthaeum* (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).
	pro	= *Prophetiae ex omnibus libris collecta* (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).
Ant-M	*Antiphonale Mozarabicum* (L. Brau, J. Vives, Madrid-Barcelona-León 1953).	
Au	Agustín	
	gn	= *De Genesi ad litteram libri 12* (J. Zycha, CV 28,1, 1894).
	gr	= *De gratia et libero arbitrio ad Valentinum et cum illo monachos liber* (PL 44, 881-912).
Ps-Au	*spe*	= *Liber de divinis scripturis sive Speculum* (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).
Bed	Beda Venerable	
	aed	= *De aedificatione templi Salomonis* (D. Hurst, CC 119A, 1969, 141-234).
	Esr	= *In Ezram et Neemiam libri 3* (D. Hurst, CC 119A, 1969, 237-392).
	Lc	= *In Lucae Evangelium expositio* (D. Hurst, CC 120, 1960, 5-425).
	rat	= *De temporum ratione* (C. W. Jones, CC 123B, 1977, 263-544).
	Rg	= *In Regum librum XXX quaestiones* (D. Hurst, CC 119, 1962, 293-322).

Brev Goth	*Breviarium Gothicum* (PL 86).	
Can	Canones	
	Hib	= *Collectio canonum Hibernensis* (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).
CAn	Juan Casiano	
	in	= *De institutis coenobiorum et de octo principalium vitiorum remediis libri 12* (M. Petsching, CV 17, 1888, 3-231).
Co-Tol	Concilios Toledanos (J. Vives, *Concilios visigóticos e hispano-romanos,* Barcelona-Madrid 1963).	
Euch	Euquerio de Lyon (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).	
Eugi	Eugipio	
	Sev	= *Vita S. Severini* (R. Noll, *Eugippius. Das Leben des heiligen Severin,* Berlín 1963).
Fac	Facundus (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller).*	
Fre	Fredegario (J. M. Wallace-Hadrill, *The Fourth Book of the Chronicle of Fredegar with its Continuations,* Londres 1960).	
Gi	Gilda el Sabio (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).	
Ps-Gr-M	Pseudo-Gregorio Magno	
	con	= *Concordia testimoniorum* (I. Fransen, RB 73, 1963, 247-273).
Hi	Jerónimo	
	ep	= *Epistulae* (I. Hilberg, CV 54, 1910; 55, 1912; 56, 1918).
	Is	= *Commentariorum in Esaiam libri 18* (M. Adriaen, CC 73-73A, 1963).
	q	= *Quaestiones Hebraicae in Genesim* (P. de Lagarde, CC 72, 1959).
Hil	Hilario de Poitiers	
	Ps	= *Tractatus super Psalmos* (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller).*
Is	Isidoro	
	Jud	= Pseudo-Isidoro, *Liber de variis quaestionibus adversus Iudaeos...*(cf. Frede, *Kirchenschriftsteller).*
Luc	Lucífero de Cagliari (G. F. Diercks, CC 8, 1978).	
M-R	*Missale Romanum* (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).	
Oro	Paulo Orosio	
	ap	= *Liber apologeticus* (C. Zangemeister, CV 5, 1882, 601-664).
Pau-M	Paulino de Milán (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).	
Pris	Prisciliano de Ávila	
	tr	= *Tractatus 11* (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).

Ps-M	*Psalterium Mozarabicum* (Gilson 1905).
Qu	Quodvultdeo de Cartago
	pro = *Liber promissionum et praedictorum Dei* (R. Braun, CC 60, 1976, 1-223).
Res-R	*Responsoriale Romanum* (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).
Ruf	Rufino de Aquilea
	pri = *Origenis libri 4 De principiis* (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).
Sed-S	Sedulio Escoto (cf. Frede, *Kirchenschriftsteller*).
Sul	Sulpicio Severo
	chr = *Chronicorum libri 2* (C. Halm, CV 1, 1866, 3-105).
Ta	Tayo de Zaragoza
	sent = *Sententiarum libri 5* (PL 80, 727-990).
Ty	Ticonio
	reg = *Liber regularum* (F. C. Burkitt, Cambridge 1894).

Otras siglas

19^{*}	Lectura original del manuscrito.
19^{c}	Lectura corregida del manuscrito.
19^{mg}	Lectura del margen del manuscrito.
19^{txt}	Lectura en el texto del manuscrito por oposición al margen.
+	addit.
>	omittit.
sub ※	La lectura en cuestión va precedida de asterisco en el manuscrito.
sub ÷, ∸, –	La lectura en cuestión va precedida de óbelo en el manuscrito.
bis scr	bis scriptum.
cum var	cum variantibus.
des	desinit.
ed	edición de P. de Lagarde, *Librorum Veteris Testamenti Canonicorum Pars Prior Graece*, Gotinga 1883.
inc	incipit.
leg	legendum.
om	omittit.
pr	praemittit.
tot vers	totus versiculus.
tr	transponit.
vid	videtur.
⌜	Comienzo de cita de Teodoreto.
⌟	Final de cita de Teodoreto.
[ ] < >	Letras o palabras restauradas por el editor.
α̣ ạ	Letra griega o latina dudosa.

EDICIÓN

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Α

1, 1 Ἀδάμ, Σήθ, Ἐνώς, 2 Καινάν, Μαλελεήλ, Ἰάρεδ, 3 Ἑνώχ,
Μαθουσάλα, Λάμεχ, 4 Νῶε, Σήμ, Χάμ, Ἰάφεθ. 5 υἱοὶ Ἰάφεθ· Γόμερ
καὶ Μαγὼγ καὶ Μαδάι καὶ Ἰωαυὰν καὶ Θοβὲλ καὶ Μόσοχ καὶ Θει-
ράς. 6 καὶ οἱ υἱοὶ Γόμερ· Ἀσχανὰζ καὶ Ῥειφὰθ καὶ Θοργαμά. 7 καὶ
οἱ υἱοὶ Ἰωαυάν· Ἐλεισὰ καὶ Θαρσεὶς καὶ Χεττιεὶμ καὶ Δωδανιείμ. 8
υἱοὶ Χάμ· Χοὺς καὶ Μεστράιμ, Φοὺτ καὶ Χανάαν. 9 καὶ οἱ υἱοὶ Χούς·
Σαβὰ καὶ Εὐιλὰτ καὶ Σεβαθὰ καὶ Ῥεγμὰ καὶ Σεβεκαθά. καὶ οἱ υἱοὶ
Ῥεγμά· Σαβὰ καὶ Δαδάν. 10 καὶ Χοὺς ἐγέννησε τὸν Νεβρώδ· οὗτος
ἤρξατο τοῦ εἶναι γίγας ἐν τῇ γῇ. 11 καὶ Μεστραὶμ ἐγέννησε τοὺς
Λουδιεὶμ καὶ τοὺς Αἰνομιεὶμ καὶ τοὺς Λαβιεὶμ καὶ τοὺς Νεφθωσεὶμ,
12 καὶ τοὺς Φαθερωσεὶμ καὶ τοὺς Χασλωεὶμ, ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν
Φυλιστιεὶμ καὶ τοὺς Καφθοριείμ. 13 καὶ Χαναὰν ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα
τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ καὶ τὸν Ἔθ, 14 καὶ τὸν Ἰεβουσεὶ καὶ τὸν
Ἀμορρεὶ καὶ τὸν Γεργεσεί, 15 καὶ τὸν Εὐεὶ καὶ τὸν Ἀρακεὶ καὶ
τὸν Ἀσεννεί, 16 καὶ τὸν Ἀρουαδεὶ καὶ τὸν Σαμαραῖον καὶ τὸν Ἀμα-

Α] πρῶτος 93: > 121 **1, 4** Νῶε + υἱοὶ Νῶε 121 **5** Γόμερ] Γάμερ 121 Μαδάι] Μαλάι 19 108 Ἰωαυὰν - Θοβὲλ] Ἰωυοὺν καὶ Ἐλισὰ καὶ Θοβέν 121 Θοβὲλ] ὁ ὀβέλ 19 108 Μόσοχ] Μόσωχ 93 Θειράς] Θιρὰς ὄκτω 121 **6** > οἱ 19 108 Γόμερ] Γομέρας 93: Γάμερ 121 Ἀσχανὰζ] Χανάζ 93 Ῥειφὰθ] Ῥιφάθ 19 121: Ῥιφώθ 108 Θοργαμά] Θοργημά 93: Θοργομὰ τρεῖς 121 **7** > οἱ 19 108 121 Ἰωαυάν] Ἰωυάν 121 Ἐλισά 19 108 121 Θαρσις ed Χετθιεὶμ 93 Δωδανιεὶμ] Δωδανεὶμ 19 108: Δωδανὶν τέσσαρες 121 **8** Μεστράιμ] Μεστρὲμ 121: Μεστραειμ ed Φοὺδ 93 Χανάαν + τέσσαρες 121 **9** > οἱ 1º 19 108 121 Εὐιλὰτ] Εὐηλὰτ 19 108: Εὐλὰτ 121 Σεβεκαθά] Σεβακαθά 108: Σεβαχαθὰ πέντε 121 > οἱ 2º 19 108 121 Δαδάν] Δανὶ δύο 121 **10** γίγας + κυνηγός 19 (-ναι-) 108 **11** Μεστράιμ] Μεστραείμ 19 108: Μεστρέμ 121 Λουδιεὶμ] Δουδιεὶμ 19 τοὺς Λουδιεὶμ] τὸν Σηουδιεὶμ 93 Λαβιεὶμ] Λαιεὶν 93 Νεφθωσεεὶμ 121 **12** > καὶ τοὺς Φαθερωσεὶμ 19 108 Φαθερωσεὶμ] Φαθερωεὶμ καὶ τοὺς πατρωσονιεὶμ 121 ἐξῆλθεν] ἐξῆλθον 121 > τοὺς 3º 121 **13** αὐτοῦ + καὶ τὸν χετταῖον 121 **14** Ἰεβουσεὶ] Ἰεβουσὴ 93: Ἰεβουσαίων 121 Ἀμορρεὶ] Αμορὶ 121 Γεργεσεὶ] Γεργεσὴ 93: Γεργεσὶ 121 **15** Εὐὶ 93 121 Ἀρακὶ 93: Ἀρουκὶ 121 Ἀσεννή 93 121 (-ννι) **16** Ἀρουαδὶ 121 Σαμαρὶ 121 Ἀμαθή 93 121 (-θί)

1, 4 *Noe Sem Arfaxat* Fre 1, 19 *Noy Šem* Arm **5** *Gomer* Arm καὶ 1º 2º 3º 4º] *Et* Arm *Maday* Arm **6** *Gomera* Arm **7** και Χεττιεὶμ] *Et K'et'iin* Arm *Dodanayim* Arm **9** *Šebat'ay* Arm **10** > κυνηγὼς cum Ant Arm **13** τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ] *Primogenitum suum* Arm Ἔθ] *Et'* Arm **14** *Gergesai* Arm **15** *Arak* Arm vid *Aruaday* Arm *Amat'i* Arm

θεί. 17 καὶ οἱ υἱοὶ Σὴμ· Αἰλὰμ καὶ Ἀσσοὺρ καὶ Ἀρφαξὰδ καὶ Λοὺδ
καὶ Ἀρὰμ καὶ Οὒζ καὶ Οὒλ καὶ Γέθερ καὶ Μόσοχ. 18 καὶ Ἀρφαξὰδ
ἐγέννησε τὸν Καινὰν καὶ Καινὰν ἐγέννησε τὸν Σαλὰ καὶ Σαλὰ
ἐγέννησε τὸν Ἔβερ. 19 καὶ τῷ Ἔβερ ἐγεννήθησαν δὺο υἱοὶ ὄνομα
τῷ ἑνὶ Φάλεγ ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐμερίσθη ἡ γῆ, καὶ ὄνομα
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰεκτάν. 20 καὶ Ἰεκτὰν ἐγέννησε τὸν Ἐλμωδὰδ καὶ
τὸν Σαλὲφ καὶ τὸν Ἁσερμὼθ καὶ τὸν Ἰάρεδ, 21 καὶ τὸν Ἀδωρὰμ
καὶ τὸν Οὐζὰλ καὶ τὸν Δεκλά, 22 καὶ τὸν Ἡβὰλ καὶ τὸν Ἀβιμεὴλ
καὶ τὸν Σαβά, 23 καὶ τὸν Ὠφεὶρ καὶ τὸν Εὐιλὰγ καὶ τὸν Ἰωβάβ
πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν. 24 Σήμ· Ἀρφαξάδ, Καινάν, Σαλά, 25 Ἔβερ
Φάλεγ, Ῥαγαύ, 26 Σερούγ, Ναχώρ, Θάρα, 27 Ἀβρὰμ αὐτὸς Ἀβραάμ.
28 υἱοὶ Ἀβραάμ· Ἰσαὰκ καὶ Ἰσμαήλ. 29 αὗται αἱ γενέσεις αὐτῶν·
πρωτότοκος Ἰσμαήλ, Ναβαιὼθ καὶ Κηδὰρ καὶ Ἀβδιὴλ καὶ Μαβσάμ,
30 καὶ Μασεμὰ καὶ Ἰδουμὰ καὶ Μασσὰ καὶ Ἁδὰδ καὶ Θαιμὰν, 31
καὶ Ἰετοὺρ καὶ Ναφεὶς καὶ Κέδμα· οὗτοι εἰσὶν οἱ υἱοὶ Ἰσμαήλ. 32
καὶ οἱ υἱοὶ Χεττούρας τῆς παλλακῆς Ἀβραάμ, καὶ ἔτεκε τὸν Ζεμρὰμ
καὶ τὸν Ἰεξὰν καὶ Μαδὰμ καὶ Μαδιὰμ καὶ Ἰεσβὸκ καὶ Σούε· καὶ
οἱ υἱοὶ Ἰεξὰν Σαβὰ καὶ Δαιδάν. 33 καὶ οἱ υἱοὶ Μαδιὰμ Γαιφὰ καὶ
Γόφερ καὶ Ἑνὼχ καὶ Ἀβιδὰ καὶ Ἐλδάδ· πάντες οὗτοι υἱοὶ Χεττού-
ρας. 34 καὶ ἐγέννησεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαάκ. υἱοὶ Ἰσαὰκ Ἡσαὺ καὶ
Ἰσραήλ, 35 υἱοὶ Ἡσαὺ Ἐλιφὰζ καὶ Ῥαγουήλ, Ἰηοὺς καὶ Ἰεγλαὸμ

17 > οἱ 19 108 121 Ἀσοὺρ 121 Οὒλ] Οὒδ 19 108: Ἑοὺλ 121 **18** Ἀρφαξὰδ] Ἀρφὰξ 121 Ἔβερ] Εὔερ 93 **19** Εὔερ 93 υἱοὶ pr οἱ 93 **20** Σαλὲφ] Σαδὲφ 19 108 Ἰάρεδ] Ἰάδερ 121: Ιαρε ed **22** Ἡβὰλ] Ἡβὴλ 93 Ἀβιμεειλ 19 108 **23** Ὠφεὶρ] Οὐφὶρ 121 Εὐιλὰγ] Εὐηλὰτ 19 108: Εὐιλὰτ 121 Ἰεκτάν + υἱοὶ 121 **25** Φάλεκ 121 **26** Σερούχ 121 **27** Ἀβραὰμ 93 **29** αὗται + δέ 121 Μαβσάμ] Μασάμ 19 108 (-σάν) **30** Μασεμὰ] Μασεμμὰ 93 121 Ἰδυμὰ 121 Ἁδὰδ] Ἁδὰμ 19 108 Θαιμάν] Θεμάν 121 **31** Ἰεττοὺρ 93 Κέδμα] Κέλμα 19 108 > οἱ 19 108 121 Ἰσμαήλ + δώδεκα 121 **32** > οἱ 1º 19 108 121 Χαιττούρας 19 ἔτεκε + αὐτῷ 121 Ζεμρὰμ] Ζεμβρὰμ 93 121: Ζεβρὰμ 108 > τὸν 2º 93 Μαδὰμ] Μαδάιμ 19 108 93 Ἐσβὸκ 121 Σούε + ἕξ 121 > οἱ 2º 19 108 121 Δαιδάν] Δαρδάν 19 108 93: + δύο (vid) καὶ υἱοὶ Δαιδάν· Ῥαγουὴλ καὶ Ναβδεὴλ καὶ Ἀσσουριεὶμ καὶ Λατουσιεὶμ καὶ Λομεὶμ πέντε 121 **33** > οἱ 108 121 Γαιφὰ] Γεφὰ 19 108: Γεφὰρ 121 Γόφερ] Ὄφερ 121 Ἀβιδὰ] Ἀβιαδὰ 19 93 121 Ἐλδάδ] Ελδαα ed υἱοὶ pr οἱ 93 Χαιττούρας 19 **34** υἱοὶ pr οἱ 121 **35** Ἰηοὺς] scripsi cum ed: Ἰησοὺς 19 108 93: Ἰεβοὺλ 121 Ἰεγλαὸμ] Ἰεγλὸμ 121

17 καὶ 1º] *Et* Arm Οὒζ] *Uz* Arm *Get'er* Arm *Mosok'* Arm **19** *Divisa est terra* Arm **20** *Et Asermovt' et Yared* Arm **22** *Et Ofir et Ewiłat' et Yovbab, omnes hi filii* Arm **26** *Serovg* Arm **27** *Id est Abraham* Arm **29** *Primitivus Ismael Nabaioth et Cedar* Hil *Ps* 119.376.a. *Eorum, primogenitus* Arm *Et Abiel et Mabsaan* Arm vid **30** *Et Mašemay et* Arm *Et Masaa et Adał et* Arm **31** *Et Yetur et Nap'is et* Arm **32** *Et Yesbok et* Arm *Sabay et Dardan* Arm vid **33** *Gep'ay ... Goup'er ... Ełdad* Arm **34** *Isau et Isray* Arm

καὶ Κόρε. 36 υἱοὶ Ἐλειφάζ· Θαιμὰν καὶ Ὠμάρ, Σεπφουὴ καὶ Γοθθὸμ
Κενὲζ καὶ Θαμνὰ καὶ Ἀμαλήκ. 37 καὶ οἱ υἱοὶ Ῥαγουήλ· Νάχεθ καὶ
Σαμμὰ καὶ Ζάρε καὶ Μαζέ. 38 καὶ οἱ υἱοὶ Σηείρ· Λωτὰν καὶ Σουβὰλ
καὶ Σεβεγὼν καὶ Ἀνὰν καὶ Δησὼν καὶ Ἀσὰρ καὶ Δισάν. 39 καὶ οἱ
υἱοὶ Λωτάν· Χορρεὶ καὶ Ἡμὰν καὶ ἀδελφὴ Λωτὰν Θαμνά. 40 υἱοὶ Σου-
βάλ· Ἀλουὰν καὶ Μαναὰθ καὶ Οὐβὰλ καὶ Σαφεὶ καὶ Ἰωνάν. καὶ οἱ
υἱοὶ Σεβεγών· Αἰὰ καὶ Ἀνάν. 41 καὶ οἱ υἱοὶ Ἀνάν· Δησών. καὶ οἱ
υἱοὶ Δησών· Ἀμαδὰμ καὶ Ἐσεβὰν καὶ Ἰεθρὰν καὶ Χαρράν. 42 καὶ οἱ
υἱοὶ Ἀσάρ· Βαλαὰμ καὶ Ζαυὰν καὶ Ἰαακάν. καὶ οἱ υἱοὶ Δησών· Οὖς
καὶ Ἀράν. 43 καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν γῇ Ἐδὼμ
πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Βάλακ υἱὸς
Σεπφώρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δεννάβα. 44 καὶ ἀπέθανε Βάλακ,
καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἰωβάβ, υἱὸς Ζάρα ἐκ Βοσσόρρας. 45 καὶ
ἀπέθανεν Ἰωβάβ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀσὸμ ἐκ τῆς γῆς τοῦ
θαιμανῶν. 46 καὶ ἀπέθανεν Ἀσὸμ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀδὰδ
υἱὸς Βαδράμ, ὁ πατάξας τὴν Μαδιὰμ ἐν τῷ ἀγρῷ Μωάβ, καὶ ὄνομα
τῇ πόλει αὐτοῦ Εὐίθ. 47 καὶ ἀπέθανεν Ἀδὰδ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ'
αὐτοῦ Σαμαὰ ἐκ Μασερικά. 48 καὶ ἀπέθανε Σαμαὰ καὶ ἐβασίλευσεν

Κόρε] Κόρει 93: + πέντε 121 **36** Ἐλιφάζ 19 108 121 Ὠμάρ] Ἰωμάρ 19 93 121 Σεπφουὴ] Σεπφοὺν 93: Σωφὰρ 121 Γοθθὸμ] scripsi: Γωθθὼμ 19 108: Γοθὰμ 121 Κενὲζ] Νεζὲ 19: Μεζὲ 108: pr καὶ 19 108 121: + πέντε 121 καὶ Θαμνὰ - Ἀμαλήκ] Θαμνὰ δὲ ἡ παλλακῆ Ἐλφὰζ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀμαδήκ 121 **37** > οἱ 19 108 121 Μαζέ] Μαζέν 93: + τέσσαρες 121 **38** > οἱ 19 108 121 Σουβὰλ] Σουβὰν 121 Ἀσὰρ] Δασὰρ 19 108 Δισάν] Δεισά 93: Ῥισὼν ἑπτὰ 121 **39** > οἱ 19 108 121 Χορρὶ 121 Ἡμὰν] Ἰμὰν 19 108 Θαμνά] Θωμνά 121: + τρεῖς 121 **40** Σουβάλ] Σουβάν 121 Ἀλουὰν] Ἀδουὰν 121 Μαναὰθ] Μαναλάθ 121: Μανναθ ed Οὐβὰλ] Οὐβαὰλ 19 Σαφεὶ] Σαπγεὶ 19 108 121 (-φὶ) Ἰωνάν] Ἰωανάν 93: Ωαναν ed > οἱ 19 108 121 Σεβεγών] Σεβγών 108 Ἀνάν] Ἀννάν 19 108 121: + δύο 121 **41** > οἱ 1º 19 108 121 Ἀνάν] Ἀννάν 121 Δησών 1º] Δηισών 93: Δαισών 19 108 + καὶ Ἐλιβαμὰ θυγάτηρ Ἀνά 19 108 121 (Ἀνὰν δύο) > και 3º 121 > οἱ 2º 19 108 121 Δησών 2º] Δηγών 93 Χαρράν] + τέσσαρες 121 **42** > οἱ 1º 19 108 121 Ἀσάρ] Δησά 93 Ἰαακάν] scripsi cum ed: Ἰλακάν 19 108 93 121: + τρεῖς 121 > οἱ 2º 19 108 121 Δησών] Δαισών 93: Ῥισών 121 Ἀράν] Ἀρράν 93: + δύο 121 **43** οἱ βασιλεῖς] > 93: + αὐτῶν 121 > γῇ 121 Ἐδώμ] Αἰδὼμ 93 Βάλακ] Βάλαμ 19 **44** > υἱὸς - Ἰωβάβ (v. 45) 121^{txt} sed habet 121^{mg} Ζάρα] Ἀζάρα 93 **45** > Ἀσὸμ - ἔτεκεν (2,29) 93 Ἀσσὸμ 121 > τοῦ 121 **46** Ἀσσὸμ 121 Βαδράμ] Βαλδάδ 121 **47** Ἀδὰδ] Βαλδὰδ 121 Σαμαὰ] Σαβαὰ 19 121 Μεσερηκά 121 **48** Σαμαὰ] Σαβαὰ 19

36 Σεπφουὴ... Γοθθὸμ] *Sep'p'un ... Got'om* Arm καὶ Θαμνὰ καὶ] *Et Tamnay et* Arm **37** *Nak'et' et Samay et Maze* Arm **38** καὶ 1º-7º] *Et* Arm *Anan ... Dasar ... Disay* Arm vid **39** *Heman filius Lotban* Hi *I par.* *Et Eman soror Gełovtan et T'emman* Arm vid **40** *Halovan et Manayad et Ubał et Šap'i et Yovaan et Li et Kayianwan* Arm vid **41** *Amadan* L_{91-95} καὶ 1º 2º] *Et* Arm Ἀνάν Δησών] *Anan Desovn* Arm Δησών 2º] *Desovnay* Arm *Amadam ... Esebam ... Yet'ran* Arm **42** Ζαυὰν... Ἰαακάν] *Zawan ... Iłagan* Arm vid Δησών· Οὖς... Ἀράν] *Łesovnay. Uš ... Aŕan* Arm **43** οἱ βασιλεύσαντες - Ἐδώμ] *Qui regnaverunt in terra Edovmac'iorum* Arm Σεπφώρ] *Sep'ovra* Arm **44** *Yovbab* Arm **46** *In campo Madian* L_{91-95} ἀγρῷ] *Terra* Arm *Ewit'* Arm **47** *Samaay e Maserakay* Arm

ἀντ' αὐτοῦ Σαοὺλ ἐκ Ῥοωβὼθ τοῦ ποταμοῦ. 49 καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ
καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Βαλλενών, υἱὸς Χωβώρ. 50 καὶ ἀπέθανε
Βαλλενὼν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀδὰδ, υἱὸς Βαράδ, καὶ ὄνομα
τῇ πόλει αὐτοῦ Φαρούα καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβεήλ,
θυγάτηρ Ματρήθ, θυγάτηρ Μαιζαάβ 51 καὶ ἀπέθανεν Ἀδὰδ καὶ ἐγέ-
νοντο ἡγεμόνες Ἐδώμ· ἡγεμὼν Θαμνά, ἡγεμὼν Ἀλουά, ἡγεμὼν
Ἰεθέρ, 52 ἡγεμὼν Ἐλιβαμά, ἡγεμὼν Ἠλά, ἡγεμὼν Φινών, 53 ἡγεμὼν
Κενέζ, ἡγεμὼν Θαιμάν, ἡγεμὼν Βαμαήλ, 54 ἡγεμὼν Μαγδεήλ, ἡγεμὼν
Ἑράμ· οὗτοι ἡγεμόνες Ἐδώμ.
2, 1 Οὗτοι υἱοὶ Ἰσραήλ· Ῥουβήν, Συμεών, Λευεί, Ἰουδάς, Ἰσσα-
χάρ, Ζαβουλών, 2 Δάν, Ἰωσήφ, Βενιαμίν, Νεφθαλείμ, Γὰδ καὶ Ἀσήρ.
3 υἱοὶ Ἰούδα· Ἢρ καὶ Αὐνὰν καὶ Σηλών· τρεῖς οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ
ἐκ τῆς θυγατρὸς Σούε, ἐκ τῆς Χαναν ίτιδος. καὶ ἐγένετο Ἢρ ὁ πρω-
τότοκος Ἰούδα πονηρὸς ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. 4
καὶ Θαμὰρ ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φάρες καὶ τὸν Ζάρα.
πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰούδα πέντε. 5 υἱοὶ Φάρες Ἑσρὼμ, καὶ Ἀμουήλ.
6 καὶ οἱ υἱοὶ Ζάρα· Ζαμβρὶ καὶ Αἰθὰμ καὶ Αἰμὰν καὶ Καλχὰδ καὶ
Δαραδέ. πάντες οὗτοι πέντε. 7 καὶ οἱ υἱοὶ Χαρμί· Ἀχὰρ ὁ πατάξας
τὸν Ἰσραήλ, ὃς ἠσυνθέτησεν ἐν τῷ ἀναθέματι. 8 καὶ οἱ υἱοὶ Αἰθάμ·
Ἀζαρίας. 9 καὶ οἱ υἱοὶ Ἑσρὼμ οἳ ἐγεννήθησαν αὐτῷ· ὁ Ἰερεμαὴλ
καὶ ὁ Ἀρὰμ καὶ ὁ Χαλωβί. 10 καὶ Ἀρὰμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ,
καὶ Ἀμιναδάβ ἐγέννησε τὸν Ναασὼν ἄρχοντα οἴκου Ἰούδα. 11 καὶ
Ναασὼν ἐγέννησε τὸν Σαλμών, καὶ Σαλμὼν ἐγέννησε τὸν Βόοζ.
12 καὶ Βόοζ ἐγέννησε τὸν Ὠβήδ, καὶ Ὠβήδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί.

Ῥοωβὼθ] Ῥομὼθ 121 **49** Βαλλενών] Βαλαεννών 121 Χωβώρ] Χοβώρ 108: Ἀχοβώρ 121 **50** Βαλαεννὼν 121 υἱὸς pr ὁ 108 > υἱὸς Βαράδ 121 Φαρούα] Φαούα 108: Φαούλ 121 Μεταβέλ 121 > θυγάτηρ Ματρήθ 121 Μαιζαάβ] scripsi cum ed: Μεζαάβ 19: Μεζαάυ 108: Μεζαάδ 121 **51** Θαμνά] Θαιμάν 121 **52** Ἐλιβεμά 121 Ἠλὰ] Ἰλὰ 108 Φινών] Φινά 19: Φινώ 121 **54** Μαγδεήλ] scripsi cum ed: Μαμγεήλ 19 108: Γαμεσήλ 121 Ἑράμ] Ἀρεραμάν 121: Αιραμ ed

2, **1** Οὗτοι + δὲ 121 Ῥουβήν] Ῥουβίν 19 108 Λευί 19 121 **3** Αὐνὰν] Ἀμνὰν 108 Σηλώμ 121 Σούε] σου ες 19 Σούε ἐκ] σοὺρ σαυὰς 121 **6** > οἱ 108 121 Ζαμβρὶ] Βαμβρὶ 19 Αἰθὰμ] scripsi cum ed: Ἠθὰμ 19 108 121 Αἰμὰν] Αἰθὰν 121 Δαραδέ] Δαραλέ 121 **7** > οἱ 108 πατάξας] ταράξας 121 **8** οἱ] scripsi cum ed: > 19 108 121 Αἰθάμ] Ἐθάμ 19 121 (Ἠθ.) **9** > οἱ 108 Ἰερεμαὴλ] Ἰεραμαὴλ 19: Ἰερεμεὴλ 121 Ἀχαλωβί 121 **10** Ναασσὼν 121

48 *De Roobh flumine* L_{91-95} *Et regnavit in vicem eius Šawuł e Robovtʿ flumine* Arm **49** *Et regnavit in vicem eius Bayełenovn* Arm **50** *Baełenovn* Arm **51** καὶ ἐγένοντο] *Et fuerunt* Arm *Alua* Arm **52** *Yełibamay ... Yela* Arm **53** *Bamayel* Arm.

2, **1** *Hi filii* Arm **2** *Nepʿtʿałim* Arm **3** καὶ 1º 2º] *Et* Arm οὗτοι] *Hi* Arm ἐγένετο] *Fuit* Arm **4** οὗτοι] *Hi* Arm **5** *Ezrovm ... Amuel* Arm **6** *Zambri* Arm **7** *Qui peccavit in devotamenti* L_{91-95} **8** *Azariay* Arm **9** *Yeramayel ... Aram* Arm Χαλωβὶ] *Kʿałbuni* Arm vid **11** *Naasovn* Arm

13 καὶ Ἰεσσαί ἐγέννησε τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ Ἐλιάβ· καὶ Ἀμινα-
δάβ ὁ δεύτερος, καὶ Σαμαὰ ὁ τρίτος, 14 καὶ Ναθαναὴλ ὁ τέταρτος,
καὶ Ῥεδαὶ ὁ πέμπτος, 15 καὶ Ἄσαμ ὁ ἕκτος, καὶ Δαυὶδ ὁ ἕβδομος.
16 καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτῶν Σαρουιὰ καὶ Ἀβιγαία. καὶ υἱοὶ Σαρουιά·
Ἀβεσσὰ καὶ Ἰωὰβ καὶ Ἀσσαήλ, τρεῖς οὗτοι. 17 καὶ Ἀβιγαία ἔτεκε
τὸν Ἀμεσσά· καὶ πατὴρ Ἀμεσσὰ Ἰέθερ ὁ Ἰσμαηλίτης. 18 Καὶ Χαλὲβ
υἱὸς Ἑσρὼν ἔλαβε τὴν Ἀβουζὰ γυναῖκα καὶ τὴν Ἰερειώθ. καὶ οὗτοι
οἱ υἱοὶ αὐτῆς· Ἰάσσαρ καὶ Σουβὰβ καὶ Ἀβδώμ. 19 Καὶ ἀπέθανεν
Ἀβουζὰ καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Χαλὲβ τὴν Ἐφράθ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν
Ὥρ. 20 καὶ Ὥρ ἐγέννησε τὸν Οὐρεὶ καὶ Οὐρεὶ ἐγέννησε τὸν Βεσε-
λεήλ. 21 καὶ μετὰ τοῦτο εἰσῆλθεν ὁ Ἑσρὼν πρὸς τὴν θυγατέρα
Μαχεὶρ πατρὸς Γαλαάδ, αὐτὸς Γαλαάδ ἔλαβε τὴν Ἀχὴμ καὶ αὐτὸς
υἱὸς ἑξήκοντα ἐτῶν· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Σεγούβ. 22 καὶ Σεγοὺβ
ἐγέννησε τὸν Ἰαείρ. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἴκοσι καὶ τρεῖς πόλεις ἐν
τῇ γῇ Γαλαάδ. 23 καὶ ἔλαβε Γεσοὺρ καὶ Ἀρὰμ καὶ τὴν Αὐὼθ Ἰαεὶρ
παρ' αὐτῶν ἀπὸ Αἰθὰμ τὴν Κανὰθ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς ἑξή-
κοντα πόλεις· πάντες οὗτοι υἱοὶ Μαχεὶρ πατρὸς Γαλαάδ. 24 καὶ μετὰ
τὸ ἀποθανεῖν Ἑσρὼν εἰσῆλθε Χαλὲβ πρὸς Ἐφράθα· καὶ γυνὴ Ἑσρὼν
Ἀβιά, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀσοὼρ πατέρα Θεκῶε. 25 καὶ ἐγένοντο
υἱοὶ Ἰερεμαὴλ πρωτοτόκου Ἑσρὼν ὁ πρωτότοκος Ῥὰμ καὶ Ἀμινὰ
καὶ Ἀρὰμ καὶ Ἄσωμ καὶ Ἀχίαμ. 26 καὶ ἐγένετο γυνὴ ἑτέρα τῷ
Ἰερεμαὴλ, καὶ ὄνομα αὐτῇ Ἀταρά· αὕτη μήτηρ Ἀνάν. 27 καὶ ἐγέ-

14 Ῥεδαὶ] scripsi cum ed: Ῥελαὴ 19: Ῥεηλαὶ 108: Ῥεηλὺ 121 **16** υἱοὶ pr οἱ 121 Σαρουιάς 121 **17** Ἀμεσσά 1º et 2º] Ἀμεσσαί 121 > καὶ πατὴρ Ἀμεσσὰ 19 Ἰζραηλίτης 121 **18** Χαλὲβ] Χαλωβὶ 121 Ἑσρὼμ 121 Ἰεριώθ 121 > οἱ 108 Ἰάσσαρ] Σὰρ 19 108 **19** Χαλὲβ] Ἀχαλωβὶ 121 **20** Οὐρεὶ 1º et 2º] Οὐρὶ 121 **21** Ἑσρὼμ 121 πατρὸς] πρὸς 19 αὐτὸς] οὗτος 121 Ἀχεὶμ 121 υἱὸς / ἑξήκοντα ἐτῶν tr 121 **23** Γεσοὺρ] Γὲθ σοὺρ 121 Ἀρὰν 121 Αὐὼθ] Ἀβὼθ 19 Ἰαὴρ 121 παρ'] ἀπ' 121 Αἰθὰμ] Αἰμὰθ 121 ἑξήκοντα] ἑπτά 121 **24** Ἑσρὼν 1º] Ἑσρὼμ 121 Χαλὲβ] Ἀχαλὼβ 121 Ἐφράθ 121 Ἑσρὼν 2º] Ἑσρὼμ 108 121 Ἀβιά] Ἀβίδ 121 Ἀσσὼρ 19 **25** Ἰερεμαὴλ] Ἰερεμεὴλ 121: Ιεραμαηλ ed Ἑσρὼμ 121 Ῥάαμ 121 > καὶ Ἀμινὰ - Ἀρὰμ 121 Ἄσομ 121 **26** Ἰερεμαήλ scripsi] Ἰεραμαήλ 19 108: Ἰερεμεήλ 121

13 *Et Aminadab* Arm καὶ 3º] *Et* Arm **14** καὶ 1º 2º] *Et* Arm **15** καὶ 1º 2º] *Et* Arm Δαυὶδ] *Dawitʿ* Arm **16** *Et sorores eorum Saruia et Abigea* Au *gn* 370 *Sorores ... et Abigea* Arm **17** *Abigea vero soror David peperit Amessa* Au *gn* 377 **18** Ἑσρὼν] *Yezronay* Arm *Abuza ... Subab* Arm **19** *Abuza* Arm **21** τοῦτο] *Hoc* Arm *Esrovn* Arm αὐτὸς] *Ipse* Arm Ἀχὴμ] *Akʿem* Arm *Zegub* Arm **22** ἐγένοντο] *Fuerunt* Arm καὶ 3º] *Et* Arm γῇ] *Terra* Arm **23** ἀπὸ Αἰθὰμ] *Ab Etʿamay* Arm θυγατέρας] *Filias* Arm οὗτοι υἱοὶ] *Hi filii* Arm **24** εἰσῆλθε] *Intravit* Arm πρὸς] *Ad* Arm Ἑσρὼμ] *Esromaj* Arm Ἀσοὼρ] *Osoovr* Arm vid **25** ἐγένοντο] *Fuerunt* Arm *Yeremayel* Arm *Raam ... Aminay ... Aram ... Asovsa ... Kʿiam* Arm vid **26** ἐγένετο] *Fuit* Arm Ἀνὰν] *Awnanu* Arm **27** ἐγένοντο] *Fuerunt* Arm

νοντο υἱοὶ ῾Ρὰμ πρωτοτόκου Ἰερεμαήλ· Μάας καὶ Ἰαμὶν καὶ Ἰκάρ.
28 καὶ ἐγένοντο υἱοὶ Ὠνὰν Σεμεὶ καὶ Ἰαδά, καὶ υἱοὶ Σεμεὶ Ναδὰβ
καὶ Ἀβιασοὺρ. 29 καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ Ἀβιασοὺρ Ἀβιήλ· καὶ ἔτεκεν
αὐτῷ τὸν Ναδὰβ καὶ τὸν Μοωλί. 30 καὶ οἱ υἱοὶ Ναδὰβ Σαλὲδ καὶ
Ὠφείμ. καὶ ἀπέθανε Σαλὲδ ἄτεκνος. 31 καὶ οἱ υἱοὶ Ὠφεὶμ Ἰεσσουεί.
καὶ οἱ υἱοὶ Ἰεσσουεὶ Σησάν, καὶ υἱοὶ Σησὰν Ἀλαί. 32 καὶ οἱ υἱοὶ
Ἰαδὰ ἀδελφοῦ Σεμεὶ Ἰέθερ καὶ Ἰωναθάν· καὶ ἀπέθανεν Ἰέθερ
ἄτεκνος. 33 καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωναθὰν Φαλὰτ καὶ Ζηιζά. οὗτοι ἐγένοντο
οἱ υἱοὶ Ἰερεμαήλ. 34 καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Σησὰν υἱοὶ ἀλλ' ἢ θυγατέ-
ρες· τῷ δὲ Σησὰν δοῦλος αἰγύπτιος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰερεέ. 35 καὶ
ἔδωκε Σησὰν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Ἰερεὲ δούλῳ αὐτοῦ εἰς
γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἰεθεί. 36 καὶ Ἰεθεὶ ἐγέννησε τὸν
Ναθάν, καὶ Ναθὰν ἐγέννησε τὸν Ζαβάδ· 37 καὶ Ζαβὰδ ἐγέννησε τὸν
Ἐλφαέλ, καὶ Ἐλφαὲλ ἐγέννησε τὸν Ὠβήδ. 38 καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε
τὸν Ἰηού, καὶ Ἰηοὺ ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν. 39 καὶ Ἀζαρίας ἐγέννη-
σε τὸν Ἄλλαν καὶ Ἄλλαν ἐγέννησε τὸν Ἐλεασά. 40 καὶ Ἐλεασὰ
ἐγέννησε τὸν Σασαμεί, καὶ Σασαμεὶ ἐγέννησε τὸν Σαλλούμ, 41 καὶ
Σαλλοὺμ ἐγέννησε τὸν Ἰεκεμίαν. καὶ Ἰεκεμίας ἐγέννησε τὸν Ἐλει-
σαμά. 42 καὶ οἱ υἱοὶ Χαλὲβ ἀδελφοῦ Ἰερεμαὴλ Μουσὰ ὁ πρωτότοκος

27 ῾Ραὰμ 121 Ἰερεμαήλ] scripsi: Ἰεραμαήλ 19 108: Ἰερεμεήλ 121 Ἰκάρ] Ἀκάρ 121 **28** Ὠνὰν] Ἰανὰν 19 108: Αναν ed Σεμεὶ] Σεμεεὶ 19 108: + καὶ Ἰαδὰ καὶ Σεμεὶ 121 Ναδὰβ] Κιαδὰβ 121 Ἀβιασσούρ 121 **29** Ναδὰβ] Ἀδὰβ 93 Μοωλεί 93 **30** > οἱ 19 108 121 Ὠφείμ] Ὠφθείμ 93 > καὶ ἀπέθανε - Ὠφεὶμ (v. 31) 19 **31** > οἱ 1º 108 121 Ὠφθεὶμ 93 Ἰεσσουὶ 121 > οἱ 2º 108 121 υἱοὶ] υἱὸς 121 Ἰεσσουὶ 121 Σησάν 1º] Ἡσάν 93: Σισάν 19 108 υἱοὶ 3º pr οἱ ed Σησὰν 2º] Ἡσὰν 93: Σισὰν 19 108: + καὶ υἱοὶ Σισὰν 108 Ἀλαί] Οὐλαί 19 108: Οὐ ἀλαεί 93: Ουλαει ed **32** > οἱ 19 108 121 Ἰαδὰμ 121 Σεμεὶ] Σεμεὲρ 19 108: Σεμεεὶ 93 **33** > οἱ 1º 19 108 121 Ζηιζά] Ζηηζά 19 108: Ζηινά 121 > οἱ 2º 19 108 121 Ἰερεμαήλ] Ἰεραμαήλ 19: Ἰερεμεήλ 121: Ἡερεμαήλ 93 **34** Σησὰν 1º] Σισὰν 19 108 Σησὰν 2º] Σισὰ 19 108: Σισαν ed **35** Σησὰν] Ἡσὰν 93: Σισὰ 19: Σισὰν 108 > αὐτοῦ τῷ 93 Ἰεθί 108 121 **36** Ἰεθὶ 19 121 τὸν 1º] τὸ ed Ζαβάδ] Ναβάδ 19: Ζαβέδ 121 **37** Ζαβὰδ] Ναβὰδ 19: Ζαβὲδ 121 Ἐλφαέ 93 Ὠβήδ] Ἰωβήδ 19 108: Ὠβήλ 121 **38** Ὠβὴδ] Ἰωβὴδ 19: Ὠβὴλ 121 **39** Ἐλεασά] Ἐλαασά 19: Ἐλεασάν 121 **40** Ἐλεασὰ] Ἐλαασὰ 19: Ἐλεασὰν 121 Σασαμίν 1º et 2º 121 Σαλλοὺμ 1º et 2º] Σαλαοὺμ 93 Ἰεκεμίαν] Ἰακεμίαν 19 108 Ἰεκεμίας] Ἰακεμίας 19 108 ἐγέννησε] ἐγέννη 121 Ἐλεισαμά] Ἐλησαμά 19 108 **42** > οἱ 1º 19 108 121 Χαλὲβ] Χαλεὺ 19 108: Ἀχαλωβὶ 121 Ἰερεμαὴλ] Ἐρεμεὴλ 121: Ιεραμαηλ ed Μουσὰ] Μαρισὰ 121

Yamin ... Ikar Arm **28** *Fuerunt ... Awnana Semi ... Yadad* Arm Ἀβιασούρ] *Abiasar* Arm vid **29** *Abiazura Abiel* Arm **30** καὶ 1º] *Et* Arm *Sałetʿ ... Ovpʿin* Arm Σαλὲδ ἄτεκνος] *Sałetʿ sine-liberis* Arm **31** Ὠφεὶμ Ἰεσσουεί] *Avpʿimimay Yesovi* Arm vid Ἰεσσουεὶ Σησάν] *Yesova Sesan* Arm Σησὰν Ἀλαί] *Sesan Vayałay* Arm **32** ἀδελφοῦ Σεμεὶ] *Fratis Semea* Arm vid καὶ 2º] *Et* Arm ἄτεκνος] *Sine-liberis* Arm **33** *Pʿaład ... Zeiza* Arm ἐγένοντο] *Fuerunt* Arm *Yeramayeli* Arm **34** *Sesanay ... sed Sesanay erat servus* Arm Ἰερεέ] *Yeree* Arm **36** Ἰεθεί] *Yetʿi* Arm **37** Ἐλφαέλ 1º] *Ełpʿaye* Arm **38** Ἰηοὺ 2º] *Yeu* Arm **39** Ἄλλαν 1º 2º] *Ałan* Arm **40** Σασαμεί 1º 2º] *Sasami* Arm **42** *Yeramayeli* Arm Μουσὰ] *Muš* Arm

αὐτοῦ· αὐτὸς πατὴρ Ζείφ. καὶ οἱ υἱοὶ Μαρησὰ πατρὸς Χεβρών.
43 καὶ οἱ υἱοὶ Χεβρών· Κάρηε καὶ Θεφφοὺθ καὶ ῾Ρώκημ καὶ Σαμά.
44 Σαμὰ δὲ ἐγέννησε τὸν ῾Ράαμ πατέρα Ἰερεκάμ· καὶ Ἰερεκὰμ
ἐγέννησε τὸν Σαμαί. 45 καὶ υἱὸς Σαμαὶ Μαών, καὶ Μαὼν πατὴρ Βηθ-
σούρ. 46 καὶ ἡ Γεφὰ παλλακὴ Χαλὲβ ἔτεκε τὸν ῾Αρὰν καὶ τὸν Μουσὰ
καὶ τὸν Γαζεί. καὶ ῾Ωρὼν ἐγέννησε τὸν Γαζάς. 47 καὶ υἱοὶ Ἰαδὶ
῾Ρέγμα καὶ Ἰωαθὰμ καὶ Γεισὼν καὶ Φάλεγ καὶ Γεφὰ καὶ Σαάφ. 48
καὶ ἡ παλλακὴ Χαλὲβ Μααχὰ ἔτεκε τὸν Σάβαρ καὶ τὸν Θαραανά, 49
καὶ τὸν Σαὰφ πατέρα Μεδμηνὰ καὶ τὸν Σούε πατέρα Μαχβανὰ καὶ
πατέρα Γαβαὰ καὶ θυγατέρα τῷ Χαλὲβ τὴν Ὀξά. 50 οὗτοι ἦσαν υἱοὶ
Χαλὲβ υἱοὶ Ὢρ πρωτοτόκου Ἐφράθα· Σωβὰ πατὴρ Καριαθιαρείμ, 51
Σαμὰ πατὴρ Βηθλέεμ, ῾Αρὴμ πατὴρ Βηθγεδδώρ. 52 καὶ ἐγένοντο υἱοὶ
τῷ Σωβὰ πατρὶ Καριαθιαρείμ· 53 ὁ Ἐθερεὶ καὶ Ἀφφουθεὶ καὶ ὁ
Σαμαθεὶ καὶ ὁ Μασερεθεί. ἐκ τούτων ἐξῆλθον ὁ Σαραάθεὶ καὶ ὁ
Ἐσθαολεί, 54 καὶ υἱοὶ Σαμαὰ Βεθλέεμ καὶ Νετωφαθεί, Ἀταρὼ καὶ
Βὴθ Ἰωάβ, καὶ ὁ Μαναθεὶ καὶ ὁ Σαρεθεί, 55 καὶ δῆμοι Σωφηρεὶμ
τῶν κατοικούντων Ἰαβείς, Θαραθείμ, Σαμαθείν, Σουχαθείμ· οὗτοι οἱ
Κιναῖοι οἱ ἐλθόντες ἐξ Αἱμὰθ πατρὸς οἴκου ῾Ρηχάβ.

πατὴρ pr ὁ 121 Ζείφ] scripsi cum ed: Ζήφ 19 108: Ζειφά 93: Ζίφ 121 > οἱ 2º 19 108 121 Μαρησὰ] Μαρισὰ 121 **43** > καὶ οἱ υἱοὶ Χεβρών 121 > οἱ 19 108 93 Κάρηε] Κάρια 121 Θεφφοὺθ] Φὲθ φοὺθ 93: Φὲθ Φοὺθ 108: Φεθροὺθ 19 ῾Ρώκημ] ῾Ρώκειμ 19 108 121 **44** > δὲ 93 Σαμαί] Σαμαεί 93: Σεμεί 121 **45** Σαμαὶ] Σαμὰ 93: Σεμεὶ 121 καὶ υἱὸς Σεμεὶ bis scr 121* **46** ἡ Γεφὰ] tr 121: ἡ φὰ 93 Γεφὰ] Γαιφα ed Χαλὲβ] Ἀχαλωβὶ 121 ῾Αρὰν] ῾Ωρὼν 19 108 93 Μουσὰ] Μουσεὶ 19: Μουσὴ 108 Γαζεί] Γαζή 19: Γαζί 108: Γαζουέ 121 > καὶ ῾Ωρὼν - Γαζάς 121 **47** Ἰαδὶ] Ἀδεὶ 19: Ἰαδεὶ 93 Γεφὰ] Φαιφὰ 93 **48** Χαλὲβ] Χαλεὺ 19 108: Ἀχαλωβὶ 121 Μαχὰ 121 ἔτεκε] ἐγέννησε 19 108 Θαρααναά] Ἐχρααναά 19 108 **49** > καὶ τὸν Σαὰφ - Μαχβανὰ 19 Μεδμηνὰ] scripsi cum ed: Μαδηνὰ 121: Μαιλμηνὰ 93: μὲ ἀμηνὰ 108 Σούε] Σούι 108 Μαχβανὰ] scripsi cum ed: Μαχμανὰ 93 108 121 Γαββαὰ 19 108 Χαλὲβ] Ἀχαλωβὶ 121: > 19 108 Ὀξά] Νοξά 19 108 121 **50** Χαλὲβ] Χαλεὺ 19: Ἀχαλωβὶ 121 Ὢρ] Ὢν 121 Σωβὰ] Σουὰ 19 **51** > Σαμὰ - Καριαθιαρείμ (v. 52) 19 Σαμὰ] Σαμαὰ 108 121 ῾Αρὴμ] ῾Αρεὶμ 121 > πατὴρ 93 Βεθγεδδώρ] Βὴδ Γεδδώρ 93 **52** ἐγένοντο] ἐγένετο 108 υἱοὶ pr οἱ 93 **53** Ἐθερεὶ] Ἐθρὶ 19 108 121 Ἀφφουθεὶ] Ἀφουθὶ 121: Ἀφφουθὶ 19 108 Μασερεθί 19 108 121 ἐξῆλθον] ἐξήλθοσαν 121 Σαρααθὶ 19 108 121 ὁ Ἐσθαολεί] Ὀσθὰ ὀλεί 93: οἱ ἐσθαολαῖοι 121 **54** Σαμαὰ] Σαμὰ 121 Βεθλέεμ] Βαιθλέεμ 19 108 121 (-λεμ) Νετωφαθεί] Νετωφατεί 93: Νετοφαθί 121 Ἀταρὼ] Ἀταρὼθ 121 Βὴθ Ἰωάβ] Βηθιωαβ ed: Βηθιωαά 121 Μαναθὶ 19 108 121 Σαρεθεί] Σαραθί 19 108: Σαρεθί 121 **55** Σωφηρεὶμ] Σωφιρεὶμ 19: σωφρειμ ed Ἰαβείς] Ἰαβίς 19 108 121 Θαραθείμ] Θαραθείν 19 108: Θαραθίν 121: Θαραθει ed Σαμαθείν] > 19: -θίν 121 Σουχαθείμ] Χουσαθείμ 19 108: -θίν 121 Κειναῖοι 93 Αἱμὰθ] Ἀμὰθ 121: Εμαθ ed

αὐτὸς] *Hic ipse* Arm **43** *Karee ... tep‘ut‘ ... Hruket ... Samaay* Arm **44** *Samaay ... Hraam ... Yerovkamay* Arm Ἰερεκὰμ 2º] *Yerovkam* Arm **45** *Filius Samayi Mawovn* Arm *Mawovn ... Bet‘sovray* Arm **46** Μουσὰ] *Musa* Arm *Orovn ... Gazaz* Arm **47** *Yadi Hregma ... Šaap‘* Arm **48** *Mak‘a ... Sabar ... Taraan* Arm **49** καὶ τὸν Σαὰφ] *Et Šap‘* Arm θυγατέρα... Ὀξά] *Filiam ... Osay* Arm **50** Σωβὰ] *Sovbay* Arm **51** *Sama ... Bet lahemi ... Arem ... Beteovray* Arm **52** ἐγένοντο] *Fuerunt* Arm **53** *Et‘ri et Ap‘ut‘i et Samat‘i et Maseret‘i ... Sarat‘i et Staoli* Arm.

3, 1 Καὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Δαυὶδ οἱ ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν Χεβρών·
ὁ πρωτότοκος Ἀμνὼν τῆς Ἀχινάαμ τῆς Ἰεζραηλίτιδος, καὶ ὁ δεύ-
τερος Δαλουιὰ τῆς Ἀβιγαίας τῆς Καρμηλίτιδος, 2 καὶ ὁ τρίτος
Ἀβεσσαλὼμ υἱὸς Μααχὰ θυγατρὸς Θολομεὶ βασιλέως Γεσούρ, ὁ τέ-
ταρτος Ὀρνίας υἱὸς Ἀγγείθ, 3 ὁ πέμπτος Σαφατίας τῆς Ἀβιτάλ,
ὁ ἕκτος Ἰεθραὰμ τῆς Ἐγλὰ γυναικὸς Δαυίδ. 4 ἓξ ἐγεννήθησαν αὐτῷ
ἐν Χεβρών. καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνας
ἕξ, καὶ τριάκοντα καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ. 5 καὶ
οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν Ἰερουσαλήμ· Σαμαὰ καὶ Σωβὰβ καὶ Ναθὰν
καὶ Σολομών, τέσσαρες τῆς Βηρσάβεε θυγατρὸς Ἡλά. 6 καὶ Ἰεβαὰρ
καὶ Ἐλισαμὰ καὶ Ἐλιφὰδ 7 καὶ Νέεμ καὶ Νέεγ καὶ Ἀχικὰμ 8 καὶ
Ἐλισαμὰ καὶ Ἐλιαδὰ καὶ Ἐλιφάαδ, ἐννέα. 9 Πάντες οὗτοι υἱοὶ Δαυὶδ
ἐκτὸς τῶν υἱῶν τῶν παλλακῶν, καὶ Θαμὰρ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν. 10 καὶ
υἱὸς Σολομών· Ῥοβοάμ, υἱοὶ αὐτοῦ Ἀβιὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσὰ υἱὸς αὐ-
τοῦ, Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ, 11 Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀχοζίας υἱὸς αὐ-
τοῦ, Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ, 12 Ἀμασσίας υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζίας υἱὸς αὐτοῦ,
Ἰωαθὰμ υἱὸς αὐτοῦ, 13 Ἀχὰζ υἱὸς αὐτοῦ, Ἑζεκίας υἱὸς αὐτοῦ,
Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ, 14 Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωσίας υἱὸς αὐτοῦ. 15
καὶ υἱοὶ Ἰωσίου· πρωτότοκος Ἰωαχάς, ὁ δεύτερος Ἰωακείμ, ὁ τρί-
τος Σεδεκίας, ὁ τέταρτος Σελλούμ. 16 καὶ υἱοὶ Ἰωακεὶμ ἐγένοντο
Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ, Σεδεκίας υἱὸς αὐτοῦ. 17 καὶ υἱοὶ Ἰεχονίου

3, **1** Ἰεζραηλίτιδος] scripsi cum ed: Ἰσραηλίτιδος cod Δαλουίας 121 **2** Μαχὰ 121* Θολομεὶ] Θολομὶ 19 108: -μὶν 121 Γεσούρ] Γεσσούρ 19 108: Γεδσούρ 121 Ὀρνεία 93 Ἀγγίθ 19 108 121 **3** Ἀβιτάμ 19 108 93 Ἰεθραὰμ] Ἰεθρὰμ 93: -θρὰν 121 Ἐγλὰ] Αἰγλὰμ 19 **5** αὐτῷ] τῷ Δαβίδ Tht Σωβὰβ] Σοβὰβ 19 108: Σωβὰθ 121 Σολομών] scripsi cum Tht: Σαλομών cod: + οἱ Tht Βερσαβεαὶ 93 108 Tht **6** Ἰεβὰρ 121 Ἐλισαμὰ] Ἐλισὰμ 19 108: Ἐλκὰν 121 Ἐλιφὰθ 108 121 **8** Ἐλισαμὰ] Ἐλεισαμὰ 108: Ἐλισαλὰμ 121: -μαὰ 93 **10** υἱὸς] υἱοὶ 19 108 121: pr οἱ 121 Σολομών] scripsi: Σαλομών cod υἱοὶ] υἱὸς 19 108 121 Ἀβιὰ] Ἀσὰ 93 Ἀσὰ] Ἀβιὰ 93 **12** Ἀμασσίας] scripsi cum ed: Ἀμεσσίας 93 121(-εσίας): Ἀμαθείας 19 108 Ἰωαθὰμ] Ἰωθὰμ 19 108 **13** > υἱὸς - Μανασσῆς 121* sed habet 121^{mg} Μανασῆς 121^{c} > υἱὸς αὐτοῦ 121 **15** υἱοὶ] υἱὸς 121 Ἰωαχὰζ 121 Σελλούμ] Ἐλουήμ 93: Σελαούμ 121 **16** Ἰεχονίας pr ὁ 19: Ἰεχονειας 108 αὐτοῦ + δύο 121 **17** Ἰεχονίου] Ἰεχον-νίου 19 93: Ιεχονια ed

3, **1** Ἀχίνας Jos VII 21 *Dawt'i ... Ak'inamay ... et Dałubiay ... Abigea Karmełac'ii* Arm **2** Μαχάμης...Θολομαίου...Γεσσιρῶν Jos VII 21 *Et ... Maak'ay ... Tołomea ... Gesura ... Ornia* Arm **3** Σαφατίαν...Ἀβιτάλης Jos VII 21 Αἰγλᾶς Jos^{ap} VII 21 *Sap'atia ... Yet'raamay ... Egła ... Dawit'* Arm **4** *Et regnavit Dawit' in K'ebrovn septem annos et sex menses* Arm **5** Σολομῶνα Jos VII 70 *Samaay et Sovbab et ... et Sołomon ... Ełay* Arm **6** Ἰεβαρῆ Jos VII 70 *Yebar ... Elišam ... Elip'at* Arm **7** *Neem ... Neeg ... Ak'ikam* Arm **8** Ἐλιφαδέ Jos^{ap} VII 70 *Elišamay ... Elip'ad* Arm **9** Θαμάραν Jos VII 70 Δαυὶδ ἐκτὸς] *Dawit' praeter* Arm **10** *Sołomon ... Abia* Arm **14** *Amovn* Arm **15** *Yovak'az* Arm **16** ἐγένοντο] *Fuerunt* Arm

'Ασείρ, Σαλαθιὴλ υἱὸς αὐτοῦ, 18 καὶ Μελχειρὰμ καὶ Φαδαία καὶ
Σανασσὰρ καὶ 'Ιεκεμία καὶ Ὡσαμὰ καὶ Ναδαβία. 19 καὶ οἱ υἱοὶ
Φαδαία Ζοροβάβελ καὶ Σεμεεί, καὶ υἱοὶ Ζοροβάβελ Μοσολλὰμ καὶ
'Ανανίας καὶ Σαλωμεὶθ ἀδελφὴ αὐτῶν, 20 καὶ Λασαβὰθ καὶ 'Αθὰ καὶ
Βαραχία καὶ 'Ασαβία καὶ 'Ιωσαβεὲ πέντε. 21 καὶ υἱοὶ 'Ανανίου Φαλα-
τίας καὶ 'Ιεσσαία υἱὸς αὐτοῦ 'Ραφαία υἱὸς αὐτοῦ, 'Αρνὼν υἱὸς αὐ-
τοῦ, 'Οβδίας υἱὸς αὐτοῦ, Σεχενίας υἱὸς αὐτοῦ. 22 καὶ υἱοὶ Σεχενίου
Σεμαία, καὶ υἱοὶ Σεμαία 'Αττοὺς καὶ 'Ιεγαὰλ καὶ Βεριὰ καὶ Νεαρία
καὶ Σωφὴτ καὶ Σαφάτ, ἕξ υἱοί. 23 καὶ υἱοὶ Νεαρία Ἐλιωναὶ καὶ 'Εζε-
κίας καὶ 'Ασρικάμ, τρεῖς. 24 καὶ υἱοὶ Ἐλιωναὶ 'Ωδιὰ καὶ Ἐλιασεὶβ
καὶ Φαδιὰ καὶ 'Ακκοὺβ καὶ 'Ιωνὰν καὶ Δαλαίας καὶ 'Ανανίας, ἑπτά.
4, 1 Υἱοὶ 'Ιούδα· Φάρες, 'Εσρών, Χαρμεί, Ὥρ, Σωβάλ. 2 καὶ 'Ρεαὰ
υἱὸς Σωβὰλ ἐγέννησε τὸν 'Ιαόθ, καὶ 'Ιαὸθ ἐγέννησε τὸν 'Αχιμάν,
καὶ τὸν Λαάδ· οὗτοι δῆμοι τοῦ Σαραθί. 3 καὶ οὗτοι πατέρες Ἠτάμ·
'Ιεζρεήλ, Σαμαά, 'Ραδαμαά, 'Ιεδεβὰς καὶ ὄνομα τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν
'Ασελαφωνεί. 4 καὶ Φανουὴλ πατὴρ Γεδδώρ, καὶ 'Εζὲρ πατὴρ Οὐσά.
οὗτοι υἱοὶ Ὥρ πρωτοτόκου Ἐφράθα πατρὸς Βεθλέεμ. 5 καὶ τῷ 'Ασοὸρ

'Ασεί[ρ] 'Ασὴρ καὶ 121 > υἱὸς αὐτοῦ 19 **18** Μελχιρὰμ 19 108 121 Φαδαί[α] Φαδέα 19 108: Φαδέλ 121 Σανασσὰρ] Σανασὰρ 93: Νασὰρ 121 Ὡσαμὰ] Σωσαμὰ 121 **19** > οἱ 19 108 121 υἱοὶ Φαδαί[α] υἱὸς Σαλαθιήλ 121 Φαδέα 19 108 Ζορομβάβελ 1º 93 > καὶ Σεμεεὶ - Ζοροβάβελ 121 Ζορομβάβελ 2º 93 Μοσολλὰμ] Μοσοαλὰμ 19 108: Μοσολὰμ 121 Σαλωμὶθ 19 108 121 **20** 'Αθὰ] 'Αὼν 121 'Ιωσαβεὲ] 'Ιωσαβὲλ 19 108: 'Ιωσαβεαὶ 93 **21** Φαλατί[ας] Φαλτίας 93: Φαλετίας 121 'Ιεσσαί[α] 'Ιεσαίε 19: 'Ιεσεαὶ 108: 'Ιεσσαὶ 121: Ιεσεε ed 'Ραφαί[α] 'Ραφέλ 121 'Οβδίας] 'Αβδίας 19 > υἱὸς αὐτοῦ 121 **22** υἱοὶ] υἱὸς 121 Σεχονίου 19 108 Σεμαία 1º] Σεμέα 93: Σαμαίας 121 > καὶ υἱοὶ Σεμαία 19 υἱοὶ] υἱὸς 121 Σεμαία 2º] Σεμέα 93: Σαμαίας 121 'Αττοὺς] 'Αττουὲ 93: 'Ατοὺς 19 108 'Ιεγαὰν 121 Νεαρίου 19 108 Σαφάτ] Σαβάτ 121 **23** Νεαρίου 19 108 'Ασρικάμ] 'Αρισκάλ 19: 'Αρισκάμ 108 **24** Ἐλιωνὰ 19 108 'Ωδιὰ] 'Ωλιὰ 19 108 Ἐλιασεὶβ] -σὴβ 121 'Ακκοὺβ] 'Ακοὺν 19 108 'Ιωνὰν] 'Ιωαννὰν 121 Δαλαί[ας] Δαλέα 19 108 93

4, 1 'Εσρὼν] 'Εσρὼμ καὶ 121 Χαρμεὶ] Χαρμί 19 108 121: + καὶ 121 Ὥς + καὶ 121 Σωβάλ] Σοβὰτ 93: Σοβὰλ 19 108 **2** 'Ρεαὰ] scripsi cum ed: 'Ρεὴλ 19 108: 'Ραιὰλ 93: 'Ρειὰ 121 > υἱὸς Σωβὰλ 121 Σωβὰλ] Σοβὰλ 19 108: + καὶ Σωβὰλ 121 'Ιαώθ 1º et 2º 19 108 Σαραθί] Σαλαθιήλ 19 108 93 **3** πατέρες] υἱοὶ 121 Ἠτάμ] 'Ιθάμ 19 'Ιεζρεήλ] scripsi cum ed: 'Ιεζρεαήλ 19 108: 'Ιεζρεά 93: 'Ιεζραήλ 121 Σαμαά] Σαμάλ 19 108 'Ραδαμαά] 'Ραδαμάλ 121: 'Ραδαβαὰ ed 'Ιεδεβὰς] scripsi cum ed: 'Ιεδαβαὲ 19: 'Ιεδεβαὲ 108 93: Εἰσδεβαὲ 121 'Ασελαφωνί 19 108 121 **4** Γεδδώρ] Γεδδώ 19 108 Βεθλέεμ] Βαιθδέεμ 93: Βαιθλέεμ ed **5** 'Ασοὸρ] 'Ασσοὸρ 93: 'Ασοὼρ 19 108

18 *Melchiram, Phadaia, Sennaser et Jecemia, Sama et Nadabia* Sed-S *Mt* 1,12 *Et ... P'adea ... Sanasar ... Osama* Arm **19** *Musolam et Ananias et Saladi soror eorum* Fre 1,20 *P'adea ... et Semei et filii ... Sałumit'* Arm **20** *Łasabat' ... Barak'ia ... Asabia ... Yosabeay* Arm **21** Φαλατί[ας] *P'ałati* Arm **22** *Filii ... Semeay ... filii Semea Atuš Yekayałay ... Sap'at' ... filius* Arm **23** *Nearay Eliune ... Asrikam* Arm **24** *Ełiunay Udiay ... Akub ... Anania* Arm.

4, 1 *Ezrovm ... Sobał* Arm **2** 'Ιαόθ 1º 2º] *Yawout'* Arm *Ak'imaan* Arm οὗτοι δῆμοι] *Hi turbae* Arm **3** *Et hi sunt patres Ethan* L_{91-95} *Patres Etan ... Asełap'ovni* Arm **4** *Ezer ... Ušay ... Bet'łaemay* Arm **5** *Asovoray ... feminas duas* Arm

πατρὶ Θεκῶε ἦσαν γυναῖκες δύο· ʽΕλαὰ καὶ Νοερά. 6 καὶ ἔτεκεν
αὐτῷ Νοερὰ τὸν Ὀζὰ καὶ τὸν ʽΑφὲρ καὶ τὸν Θεμανεὶ καὶ τὸν
Ἀεσθωρεί. πάντες οὗτοι υἱοὶ Νοερά. 7 καὶ υἱοὶ ʽΕλαὰ Σαρὴθ καὶ
Ἰωὰρ καὶ Ἐθνάν. 8 καὶ Κῶς ἐγέννησε τὸν Ἀνὼβ καὶ τὸν Σαβηβά·
αὗται πατριαὶ Νοερὰ τῆς τοῦ Ἀραιὴλ ἀδελφοῦ ʽΡηχάβ. 9 Καὶ ἐγέ-
νετο Ἰαβεὶς ἔνδοξος ὑπὲρ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν ἡ
μητὴρ αὐτοῦ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰαβεὶς λέγουσα ὅτι Ἔτεκον ἐν διαπτώ-
σει. 10 καὶ ἐπεκαλέσατο Ἰαβεὶς τὸν θεὸν Ἰσραὴλ λέγων Ἐὰν εὐ-
λογῶν εὐλογήσῃς με καὶ πληθύνῃς τὰ ὅριά μου, καὶ ἡ χείρ σου ᾖ
μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ ποιήσῃς γνῶσιν τοῦ μὴ ταπεινῶσαί με. καὶ ἐπήγα-
γεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ᾐτήσατο. 11 καὶ Χαλὲβ ὁ ἀδελφὸς Σούα
ἐγέννησε τὸν Μαεὶρ· οὗτος πατὴρ Ἐσσαθών. 12 καὶ Ἐσσαθὼν ἐγέννη-
σε τὸν Βηθραφὰν καὶ τὸν Φασσὲ καὶ τὸν Θεεννὰ πατέρα ʽΗρναὰς
ἀδελφοῦ Ἀθθὸμ τοῦ Κενεζαίου. οὗτοι ἄνδρες ʽΡηχάβ. 13 καὶ υἱοὶ
Κενὲζ Γοθονιὴλ καὶ Σαραιά. καὶ οἱ υἱοὶ Γοθονιὴλ ʽΑθὲθ καὶ Μαωνα-
θί. 14 καὶ Μαωναθὶ ἐγέννησε τὸν ʽΕφρὰθ καὶ Σαραίας ἐγέννησε τὸν
Ἰωβὰβ πατέρα Φαράς, ὅτι ὡς ἐν ὁράσει ἦσαν. 15 καὶ υἱοὶ Χαλὲβ
υἱοῦ Ἰεφοννὴ Ἠλὰ καὶ Νοόμ. καὶ οἱ υἱοὶ Ἠλὰ Κενέζ. 16 καὶ υἱοὶ
Ἀλλελεὴλ Ζεὶφ καὶ Ζιφά, Ἐθριὰ καὶ Ἀσερὴ καὶ Ἰωαχείμ. 17 καὶ υἱοὶ
ʽΕσσραὰ Ἰέθερ καὶ Βαρὰδ καὶ ʽΕφὲρ καὶ Ἰαλών. καὶ Ἰέθερ ἐγέννη-
σε τὸν Μεὼρ καὶ Ἰαμεὶν καὶ Ναρεὰ πατέρα Ἐσσεμών. καὶ ἐγέννη-
σε τὸν Μαρὼ καὶ τὸν Σαμεὶ καὶ τὸν Ἰασὰβ πατέρα Ἐσθαμά. 18 καὶ

πατρὶ] πῆρ 93 ʽΕλαὰ] ʽΕλδὰ 108 93 121 **6** Θεμανεὶ] Θαιμανεὶ 93: Θεμανὸ 121 Ἀεσθωρεί] -ρί 121: Ἀεσσοουρεί 19 198: Αεσθουρει ed **7** ʽΕλαὰ] scripsi: ʽΕλεασὰ 19 108 93: ʽΕλεὰ 121 Σαρὴθ] ʽΡὴθ 19 108 93 Ἰωὰρ] Εἰσὰρ 93: Ἰσὰρ 121 **8** Κῶς] Κῶσε 93: Κῶε 121 αὗται + αἱ 19 108 Ἀρεήλ 121 **9** Ἰαβεὶς 1º] scripsi: Ἰαβιὴς 19 108 93: Ἀβιὴς 121 Ἰαβεὶς 2º] scripsi: Ἰαβὴλ cod **10** Ἰαβεὶς] Ἰαβὴλ 19 108 121 εὐλογήσεις 93 ποιήσεις 93 **11** Χαλὲβ] Χαβὲλ 121 **12** ʽΙερναὰς 121 **13** Κενεζεὲ 93 Γοθολιὴλ 121 > Ζαραία - Γοθονιὴλ 121 > οἱ 19 108 Μαωναθεί 19 108 **14** Μαωναθεὶ 19 108 Σαραί 19 108 **15** Χαλὲβ* Χαλεὺ 19 Ἰεφωννὶ 19 Νοόμ] Νόμ 19 108: Νθόμ 93 > οἱ 19 121 Κενέζ + καὶ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀλλελεήλ 93 **16** υἱοὶ + αὐτοῦ 108 121 Ἀλλελεὴλ] Ἀλελεὴλ 19 108 121: + καὶ υἱοὶ Ἀλελεὴλ 121 Ζεὶφ] Ζὶφ 19 108 121 Ζιφά] Ζηφά 93 Ἐθριὰ] Αἰθριὰ 19 Ἀσερὶ 121 Ἰωαχείμ] -χεὶν 93: -χὶν 121 **17** ʽΕσσραὰ] ʽΙεζραὰ 93 121 ʽΕφὲρ] ʽΙεφὲρ 121 Ἰαλών] Ἰωαλών 121 Μεὼρ] Μεωὼρ 19 108: Μωεωρ ed Ἰαμὶν 121 Ναρὲ 19 108 Ἐσσεμών] Ἐσθεμών ed Σαμεὶ] Σαμὶ 108 121: Σαμὶν 19 Ἰασὰβ] Ἰασαφὰ 19 108: Ιασαφατ ed

6 *Ozay ... Temani ... Astʿovri ... Noveray* Arm **7** *Saretʿay ... Et ʿnanay* Arm **8** *Kovs ... Anovb ... hae familiae Noeray* Arm **9** ὅτι - διαπτώσει] *Quia peperi eum in convulsione* L_{91-95} ἐγένετο Ἰαβεὶς] *Fuit Abies* Arm ὅτι] *Quod* Arm **11** *Caleb frater Suaa* An *Iudaeus* 1436C *Frater ... Mayir* Arm **12** *Et ... Betʿrapʿan ... Pʿasee ... Teenan ... Irnaasay ... Kenezacʿii* Arm **13** *Atʿet ... Mawovnatʿi* Arm **14** *Et Mawovnatʿi ... Epʿratʿ* Arm ὡς ἐν ὁράσει] *Sicut in visione* Arm **15** *Ełay et ... Ełea* Arm **16** *Zipʿi ... Zipʿa ... Asere ... Yovakim* Arm **17** *Etʿer ... Epʿer ... Yałovn et Yepʿer genuit ... Meovr ... Esemovnay et genuit Marovn et Yasapʿ et patrem Yeztʿamay* Arm

ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἰουδαία ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἰάρεδ πατέρα Γεδδὼρ καὶ
τὸν Ἀβὲρ πατέρα Σωχὼ καὶ τὸν Ἰεφθιὴλ πατέρα Ζανῶε. καὶ οὗτοι
υἱοὶ Φαθθουιὰ θυγατρὸς Φαραὼ ἣν ἔλαβε Μαρώ. 19 καὶ υἱοὶ γυναι-
κὸς Ὠδία ἀδελφοῦ Ναοὺμ πατρὸς Κεειλά, ὁ Γαρμεὶ καὶ Ἐσθαμὰ καὶ
ὁ Μαχαθεί. 20 καὶ υἱοὶ Σαμεὶ Ἀμνὼν καὶ Ῥεννὰ υἱὸς Ἀνὰν υἱὸς
Θωλείμ. καὶ υἱοὶ Ἰεσθεὶ Ζαώθ. υἱοὶ Ζαὼθ 21 υἱοὶ Σηλὼν υἱοῦ Ἰούδα,
Ἢρ πατὴρ Λαιχὰ καὶ Λαδὰ πατὴρ Μαρησά. καὶ δῆμοι οἴκου Ὠβὴθ
Ἀββοὺς τῷ οἴκῳ Ἀσεβά. 22 καὶ Ἰωακεὶμ καὶ ἄνδρες Χοζηβὰ καὶ
Ἰωὰς καὶ Σαράφ, οἱ ἐξουσίασαν ἐν τῷ λαῷ Μωάβ· καὶ ἐπέστρεψαν
ἑαυτοῖς Λέεμ· οἱ δὲ λόγοι παλαιοί εἰσι καὶ Δεβεὶρ καὶ Ναθουκείμ.
23 οὗτοι οἱ κεραμεῖς οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἐταεὶμ καὶ Γαδήρα μετὰ
τοῦ βασιλέως. ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἐνίσχυσαν καὶ ᾤκησαν ἐκεῖ. 24
υἱοὶ Συμεὼν Ναμουὴλ καὶ Ἰαμείν, Ἰαρείμ, Ζαρά, Σαούλ· 25 Σελλὴμ
υἱὸς αὐτοῦ, Βασεμὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Μασμὰ υἱὸς αὐτοῦ. 26 καὶ υἱοὶ
Μασμὰ Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Ζακχοὺρ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεεὶ υἱὸς αὐτοῦ.
27 καὶ τῷ Σεμεεὶ υἱοὶ ἑκκαίδεκα καὶ θυγατέρες ἕξ. καὶ τοῖς ἀδελ-
φοῖς αὐτοῦ οὐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοί· καὶ πάντες οἱ δῆμοι αὐτῶν οὐκ
ἐπλήθυναν ὡς υἱῶν Ἰούδα. 28 καὶ κατῴκησαν ἐν Βηρσαβεαὶ καὶ Μου-
λαδὰ καὶ Σαμὰ καὶ Ἀσερσαώθ. 29 καὶ ἐν Βαλαὰδ καὶ ἐν Ἀσὸμ καὶ
ἐν Θωυλάθ, 30 καὶ ἐν Βαθουὴλ καὶ ἐν Ἀραμὰ καὶ ἐν Σεκελάγ, 31 καὶ

18 Ἰουδαία] Ἰουδεία: Ἠουδία 121 Γεδδὼρ] Δαὼρ 121 Σωχὼ] Σὼχ 93: Σὸχ 121 > τὸν 3º 121 Ἰεφθιὴλ] Ἰεφθηὴλ 108: Ἰαφιὴλ 121 Ζανῶε] Ζανόε 108: Ξανῶε 121 Φαθουιὰ 121 **19** Κεει-λά] Καιιλά 121 Γαρμὶ 19 108 121 Ἐσθαμὰ] Ἐσμὰ 121 Μαχαθεί] Μακαθί 19 108: Μαχατί 121 **20** υἱοὶ] υἱὸς 121 Σαμεὶ] Σαμὶ 19 108: Ἀμὶ 121 Ἀμνὼ 121 Ῥεννὰ] Ῥεμὰν 19: Ῥενὰ 108 Ἀννὰν 19 108 Θωλήμ 108 Ἰεσθεὶ] -θὶ 19 108 121: Ιεσοι ed > υἱοὶ 3º 108 **21** υἱοὶ] pr καὶ ed: υἱοῦ 121 Σηλὼμ 121 Ἢρ] ἦν 121 Λαιχὰ] Λαηχὰ 93: Λανχὰν 121 Λαδὰ] Λαδηὶ 19 108 93 Μαρησά] Μαδισά 93: Μαρισα ed Ἰωβὴδ 19 108 Ἀββοὺς] Ἀβοὺς 19 108 **22** > καὶ 2º 19 108 Χοζηβὰ] Χοζιβὰ 121: Χωζηβὰ 19 108 ἐξουσίασαν] ἐξουσιάντες 19: ἐξουσιάσαντες 108 Δεβεὶρ] Δαβὴρ 108: Δαβεὶρ 19 121(-βὶρ) **23** Ἐταεὶμ] Ἀταεὶμ 19: Ἀταρεὶμ 121 Γαδήρα] Γαδείροις 19 108 ἐκεῖ] ἐν σοί 93 **24** Ἰαμίν 121 **25** Σελλὴμ] Σελὴμ 19 108: Σελεμοῦ 121 Βασεμὰμ] Μασεμὰμ 19 108 121 (-μὰ) αὐτοῦ 2º + καὶ 121 > Μασμὰ - υἱὸς αὐτοῦ 1º (v. 26) 19 **26** Ζαχοὺρ 19 108 Σεμεὶ 121 > υἱὸς αὐτοῦ 3º 121 **27** Σεμεὶ 121 ἐξκαίδεκα 19 108 **28** Βηρσαβεὲ 19 93 Μουσλααδὰ 93 **29** Ἀσὼμ 19 Θολάθ 19 108 **30** Σεκελέγ 93

18 *Uxor eius Judaia genuit Jared* An *Iudaeus* 1437B αὐτῷ] *Et* Arm *Aber ... Sokʿov ... Zanov ... Pʿatʿueay ... Marov* Arm **19** *Fratris ... patris ... Ov Garmi et Estʿami et Ov Makʿatʿi* Arm **20** *Samei ... Hrenay ... Anan ...Ieztʿi ... Zaovtʿ* Arm Ζαὼθ 2º] *Zaovtʿay* Arm **21** *Sełovnay ... Maresay ... cognationes domus ... Asebay* Arm **22** *Haec autem verba vetera* An *Iudaeus* 1438C *Et Yovas ... qui princeps populi ... suis Łeem. sed verba vetera sunt et Dabir et Natʿovkim* Arm **23** *Cum rege in operibus eius invaluerunt et sederunt illic* L_{91-95} *Gaderay ... in opere* Arm **24** *Yarim, Zaray* Arm **25** *Baseman* Arm **26** *Et filii Mašmei Amuel ... Zakʿur filius eius* Arm **27** ἕξ] *sex* Arm οἱ δῆμοι] *Turbae* Arm **28** *Movłatʿa ... Sama* Arm **29** *Et in Bałaad* Arm **30** *In Aramay* Arm

ἐν Βεθμαρχὰβ καὶ ἐν Μαριαβὼθ καὶ ἐν Ἀσερσουσεὶμ καὶ ἐν Βεθβα-
ρεὶμ καὶ ἐν Σααρείμ. αὗται αἱ πόλεις αὐτῶν ἕως τοῦ βασιλέως
Δαυίδ. 32 καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν Αἰτὰμ καὶ Ἐνρεμμὼν καὶ Ἐνθεκὲμ καὶ
Ἀσὰμ καὶ Ἰεχέμ, πόλεις πέντε. 33 καὶ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν αἱ
κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων ἕως Βαλαάδ· αὐτῇ ἡ κατοικία αὐτῶν καὶ
ἡ γενεαλογία αὐτῶν αὐτοῖς. 34 καὶ ἐπιστρέφων ἐβασίλευσεν Ἰωὰς
υἱὸς Ἀμασσίου, 35 καὶ Ἰωὴλ καὶ Ἰηοὺ υἱοὶ Ἰωσαβιὰ υἱοῦ Σαραιὰ
υἱοῦ Ἀσιήλ· 36 καὶ Ἐλιωναὶ καὶ Ἰεκεβὰ καὶ Ἰεσθὰ καὶ Ἰεσουιὰ καὶ
Ἀσαιὰ καὶ Ἀδαὴλ καὶ Ἰσμαὴλ καὶ Βαναίας. 37 καὶ Ζιφὰ υἱὸς Σωφεὶ
υἱὸς Σηλὼν υἱὸς Ἰεδδαὰ υἱὸς Σαμαρεὶ υἱὸς Σαμαιά. 38 οὗτοι οἱ
ἔλθοντες ἐν ὀνόμασιν ἀρχόντων ἐν τοῖς δήμοις αὐτῶν καὶ οἴκοις
πατριῶν αὐτῶν καὶ ἐχύθησαν εἰς πλῆθος. 39 Καὶ ἐπορεύθησαν τοῦ
ἐλθεῖν εἰς Γεραρὰ ἕως κατὰ ανατολὰς φάραγγος τοῦ ζητῆσαι νομὴν
τοῖς ποιμνίοις αὐτῶν. 40 καὶ εὗρον νομὴν πίονα καὶ ἀγαθήν, καὶ ἡ
γῆ εὐρύχωρος ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχάζουσα καὶ
εὐθηνοῦσα, ὅτι ἐκ τῶν υἱῶν Χὰμ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ ἔμπροσθεν.
41 καὶ παρεγένοντο οὗτοι οἱ γεγραμμένοι ἐν ὀνόμασιν ἐν ἡμέραις
Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐπάταξαν τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ τοὺς
Κιναίους τοὺς εὑρεθέντας ἐκεῖ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτοὺς ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης, καὶ τὰς πηγὰς εὗρον ἐκεῖ, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ᾽
αὐτῶν, ὅτι νομὴ τοῖς ποιμνίοις αὐτῶν ἐκεῖ. 42 καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν
υἱῶν Συμεὼν ἐπορεύθησαν εἰς τὸ ὄρος Σηεὶρ ἄνδρες πεντακόσιοι καὶ

31 Βαιθμαρχὰβ 93 Μαρηαθὼβ 121 Ἀσερσουσεὶμ] Ἀσουρσεὶμ 93: Ἀσερσουσὶ 19 108 Βεθβαρεὶμ] Βαιθβαρεὶμ 19 108: Βδιθαθεὶμ 121 Σααρεί[μ] Σαιρεὶμ 19: Σαρεὶμ 108: Σααρὶμ 93 **32** Αἰτὰμ] Ἐτὰμ 19 108 Ἐνρεμμὼν] Ῥεμμὼν 19 108 > καὶ 3º 19 108 Ἐνθεκὲμ] Ἐφεκὲμ 19: Ἐνφεκὲμ 108: Ἐνθεκεὶμ 121 Ἰεχέμ] Ἰεχθέμ 19 **33** παύλεις 19 93 αὐτῶν 1º] ἑαυτῶν 19 Βαλαάδ] Γαλαάδ 19 αὐτῶν 2º] ἑαυτῶν 19 **34** Ἰωὰς] Ἰωσίας 121 Ἀμεσσίου 121 **35** Ἰηοὺ] scripsi cum ed: Ῥηοὺ cod υἱοὶ] υἱοῦ 121 Σαρεὰ 19 108 **36** Ἰκεβὰ 121 Ἀσαιὰ] Σασαιὰ 93: Ἀσεὰ 121 Ἀδαὴλ] Ἀλαὴλ 19 93 Βανέας 19 108 **37** Ζιφὰ] Ζειφὰ 93: Σιφὰ 121 Σωφὶ 121 > υἱὸς - Σαμαρεὶ 19 Ἰεδδαὰ] Ἰεδδιὰ 108: Ἀδιὰ 121 Σαμαρὶ 121 Σαμαά 121 **38** ἐχύθησαν] ἐνισχύθησαν 121 **39** ἕως + τῆς 93 κατὰ] κατ᾽ 93 121 φάραγγος pr τῆς 19 108 **40** εὐθυνοῦσα 93 **41** Κιναίους] Κινναίους 19 108: Κεναίους 121 **42** Σηεὶρ] Σιεὶρ 19

31 *In Betʿmarkʿab et in Maryabovtʿ ... et in Betʿbarim et in Sarim* Arm *Dawitʿ* Arm **32** *Etʿam* Arm **33** *Bałaad ... habitatio ... numerus familiae* Arm **34** ἐπιστρέφων ἐβασίλευσεν] *In reditu regnavit* Arm **35** *Yovsabay filii* Arm **36** *Ekebea ... Yestʿe* Arm **37** *Et Zipʿay filius Soupʿe filius Selovnay filius Yedea filius Samare filius ...* Arm **38** *Et domus familiarum ipsorum effusi sunt in plenitudinem* $L_{91\text{-}95}$ ἐν τοῖς δήμοις ... ἐχύθησαν] *In turbis ... diffusi sunt* Arm **39** εἰς] *In* Arm φάραγγος] *Vallem* Arm τοῖς ποιμνίοις] *Gregibus* Arm **40** εὐρύχωρος] *Extensa* Arm ἡσυχ. - εὐθηνοῦσα] *Silentio in opulentia* Arm **41** οἱ γεγραμμένοι] *Qui scripti sunt* Arm τὰς σκῆνας] *Castra* Arm τοὺς εὑρεθέντας] *Qui inventi sunt* Arm τὰς πηγὰς - ἐκεῖ] *Fontes invenerunt ibi* Arm τοῖς ποιμνίοις] *Gregibus* Arm

Φαλτίας καὶ Νααρίας καὶ ῾Ραφαίας καὶ Ὀζιὴλ υἱοὶ Ἰεσουὲ ἄρχον-
τες αὐτῶν. 43 καὶ ἐπάταξαν τὸ κατάλειμμα τὸ διασωθὲν τοῦ Ἀμαλὴκ
καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
5, 1 Καὶ υἱοὶ ῾Ρουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραήλ, ὅτι αὐτὸς ὁ πρωτό-
τοκος· ἐν δὲ τῷ βεβηλῶσαι τὴν στρώμνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐδόθη
τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ υἱοῖς Ἰωσὴφ υἱοῦ Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἐγενεα-
λογήθη εἰς πρωτοτόκια ῾Ρουβήν, 2 ὅτι Ἰούδας δυνατὸς ἰσχύι ἐν τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὰ πρωτοτόκια τῷ
Ἰωσήφ. 3 καὶ υἱοὶ ῾Ρουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραήλ· ῾Ενὼχ καὶ Φαλλουέ,
῾Ασρὼν καὶ Χαρμί. 4 Ἰωὴλ υἱὸς αὐτοῦ Σεμεί, υἱὸς αὐτοῦ Δαναιά,
υἱὸς αὐτοῦ Γώγ, υἱὸς αὐτοῦ Σαμεέ, υἱὸς αὐτοῦ 5 Μιχά, υἱὸς αὐτοῦ
῾Ραειά, υἱὸς αὐτοῦ Ἰωήλ, υἱὸς αὐτοῦ Βαλά, υἱὸς αὐτοῦ 6 Βαρά, υἱὸς
αὐτοῦ ὃν ἀπῴκισε Θεγλαθφαλάσαρ βασιλεὺς ἀσσυρίων· αὐτὸς ἄρχων
τοῦ ῾Ρουβήν. 7 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς δήμοις αὐτῶν κατὰ
γενέσεις αὐτῶν ἐν τῇ γενεαλογίᾳ αὐτῶν· ὁ ἀρχὼν Ἰωὴλ καὶ Ζαχα-
ρίας, 8 καὶ Βαλαὰ υἱὸς Ἰωζάζ, υἱὸς Σεμεί, υἱὸς Ἰωήλ· αὐτὸς
κατοικῶν ἐν Ἀροὴλ καὶ ἕως Ναβαὺ καὶ Βεελμεών, 9 καὶ κατὰ ἀνα-
τολὰς κατῴκησεν ἕως εἰσόδου τῆς ἐρήμου ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐ-
φράτου, ὅτι τὰ κτήνη αὐτῶν ἐπληθύνθη ἐν τῇ γῇ Γαλαάδ. 10 καὶ ἐν
ταῖς ἡμέραις Σαοὺλ ἐποίησαν πόλεμον μετὰ τῶν ἀγαρηνῶν καὶ
ἔπεσον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν καὶ κατῴκησαν ἐν ταῖς σκήναις αὐτῶν

῾Ραφέας 108 Ὀζιὴλ] Ὀζίας 121 Ἰεσουὲ] Ἐσουὲ 19 108 **43** > ἐκεῖ 19

5, 1 ῾Ρουβὴν] ῾Ρουβὶν 19 108: ῾Ρουβὶμ Tht sed -βὶν Tht^{ap} ἐδόθη] ἔδωκε Tht υἱοῖς pr τοῖς Tht > υἱοῦ Ἰσραὴλ Tht ἐγενεαλουγήθη 19 ῾Ρουβὴν] ῾Ρουβὶν 19 108 93: -βὶμ Tht sed -βὶν Tht^{ap}: pr υἱοῦ 19: pr ὁ 121 **3** > καὶ 1º 93 ῾Ρουβὴν] scripsi: ῾Ρουβὶν 19 108: -βὶμ 93: -βὴμ 121 Φαλλουέ] Φαλλούς 19 108: Ἀφαλλούς 121 ῾Ασρὼμ 121 Χαρμί] Χαρμά 93: + τέσσαρες 121 **4** Ἰωὴλ] Ἰωναὴλ 19 108: Ἰωνὰς 121 Σεμεί] Σεμεεί 93 108: Σαμμεέ 19: Σεμμεί ed > Δαναιά - υἱὸς αὐτοῦ 5º 19 Δαναιά] Δανεάς 108: Βαναίας 121 Γόγ 121 Σαμεέ] Σεμεί 121 **5** ῾Ραειά] ῾Ραήλ 121: ῾Ραιά 19 108 Ἰωήλ] Ἰωνάς 121 **6** Θεγλαθφαλάσαρ] scripsi cum ed: Θεγλαφάλασαρ 19: Θεγλαθφάλσαρ 108: Θελαθφάλσαρ 93: Θεγλαθφαλάσσαρ 121 ῾Ρουβήν] ῾Ρουβίν 19 108: -βίμ 93 **8** Βαλαὰ] Βαὰλ 121 Ἰωζάζ] Ἰωαζάζ 93: Ἰωζάς 121 Σεμεί] Σεμεεί 19 108 93 Ἀροὴλ] Ἀρωὴλ 19: Αροηρ ed Βεελμεών] Μελμαών 121 **9** κατῴκισεν 19 108 εἰσόδου] τῆς ὁδοῦ 19 108 Ἐφράτου 19 ἐπληθύνθη] ἐπληθύνθησαν 19 108 **10** κατῴκισαν 108

42 *P'ałti ... Naaria* Arm **43** *Relictos qui salvati sunt ... et ibi habitaverunt* Arm.

5, 1 *Sed cum incestasset ...* L_{91-95} *Filii quoque Ruben primogeniti Israel; ipse quippe fuit primogenitus ejus; sed cum violasset torum patris sui, data sunt primogenita ejus filiis Joseph filii Israel* Pau-M *ben* 1, 717A *Sed quia maculavit lectum ... primogenitum datum est ... primogenitum Hrubel* Arm vid **2** *Quoniam Iudas potens inter fratres suos et ex ipso erat futurus rex* L_{91-95} **4** *Filius eius Semei filius eius Dane ... Govg filius eius Samei* Arm **6** *Bara filius eius quem transmovit Tekłat'p'alsar ... asiriorum. ipse ...* Arm **8** *Bałaa ... Yuzaza ... Semeai ... is qui habitabat ... usque ad ... Beełmeum* Arm **9** *Quoniam pecora ipsorum multiplicata fuerant in terra Galaad* L_{91-95} εὐσόδου] *Introitu* Arm ἐν τῇ γῇ] *In terra* Arm (cum articulo)

ἐπὶ πάντος προσώπου ἀνατολῶν τῆς Γαλαάδ. 11 Καὶ υἱοὶ Γὰδ
κατῴκησαν ἐξ ἐναντίας αὐτῶν ἐπὶ τῇ γῇ τῆς Βασὰν ἕως Σελχά. 12
καὶ Ἰωὴλ ὁ ἄρχων καὶ Σαφὰν ὁ δεύτερος καὶ Ἰανεὶ καὶ Σαφὰν ἐν
τῇ Βασάν. 13 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν·
Μαχαὴλ καὶ Μοσολλὰμ καὶ Σαβεὲ καὶ Ἰωαρεὶμ καὶ Ἰαχὰ καὶ Ζειὰ
καὶ Ἔβερ, ἑπτά. 14 οὗτοι υἱοὶ Ἀβιήλ, υἱοῦ Οὐρεί, υἱοῦ Ἀρουέ, υἱοῦ
Γαλαάδ, υἱοῦ Μιχαήλ, υἱοῦ Σουσεί, υἱοῦ Ἰεδδώ, υἱοῦ Βούζ, 15 υἱοῦ
Ἀβδιήλ, υἱοῦ Γουνεὶ ἄρχων κατ' οἶκον πατριῶν αὐτῶν. 16 καὶ
κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ Γαλαὰδ καὶ ἐν τῇ Βασὰν καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀφωρισμένοις Σαρὼν ἐπὶ τῶν διεξόδων αὐτῶν. 17 πάντες ἐγενεαλογήθησαν ἐν ἡμέραις Ἰωὰς βασιλέως
Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἰεροβοὰμ τοῦ Ἰωὰς βασιλέως Ἰσραήλ. 18 υἱοὶ
Ῥουβὴν καὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσὴ ἀπὸ υἱῶν δυνάμεων, πάντες ἄνδρες αἴροντες ἀσπίδα καὶ μάχαιραν, καὶ ἐντεινόντες τόξον καὶ δεδιδαγμένοι πόλεμον, τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρες χιλιάδες,
καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑξήκοντα ἐκπορευόμενοι ἐν δυνάμει. 19 καὶ ἐποίη-
σαν πόλεμον μετὰ τῶν ἀγαρηνῶν καὶ ἰτουραίων καὶ ναφεισαίων καὶ
νηδαβαίων καὶ ναδιβαίων, 20 καὶ ἐβόησαν ἐπ' αὐτοὺς καὶ παρεδόθησαν ἐν χειρὶ αὐτῶν οἱ ἀγαρηνοὶ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτῶν, ὅτι τῷ θεῷ ἐβόησαν ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἐπήκουσεν αὐτῶν ὅτι ἐπεποίθησαν

11 κατῴκισαν 108 τῇ γῇ] τῆς γῆς 19 Σελχά] scripsi: Ἐλχά cod **12** Ἰανεὶ] Ἰανὶ 121: Ἰωανὶ ὁ γραμματεὺς 19 108 **13** Μαχαὴλ] Μιχαὲλ 121 Μοσολλὰμ] scripsi: Μοσολὰμ 19 108: Μοσσολὰμ 121: Μοσοχλὰμ 93 Σαβεαὶ 108 Ἰωαρεὶμ] Ἰωρεὶμ 19: Ἰωρὰμ 121 Ἰαχὰ] Ἰωαχὰ 19 108 Ζειὰ] Ζιὰ 19 108 121: Ζεα ed **14** Οὐρί 19 108 121 υἱοῦ] υἱοὶ 19 Σουσί 19 108 121 Ἰεδδώ] Ἐδδώ Βούζ] Βουέ 121 **15** > υἱοῦ Ἀβδιήλ 121 Γουνεὶ] Γουνὶ 121 κατ' οἶκον] κατ' οἴκους 121 πατριῶν] πατριὰς 19 108 **16** κατῴκισαν 108 Βασὰν pr γῇ 19 108 θυγατράσιν] κώμαις 19 108 ἀφορισμένοις 93 Σαρὼμ 93 121 **17** γενεαλογήθησαν 19 ἡμέραις 1º pr ταῖς 121 Ἰωὰς] Ἰωὰβ 93 ἡμέραις 2º pr ταῖς 121 **18** Ῥουβὴν] scripsi: Ῥουβὶν 19 108: -βὶμ 93 121 > τὸ 19 ἡμίσου 19 108 ἐντείνοντες] τείνοντες 93 διδαγμένοι 93 εἰσπορευόμενοι 121 ἐν δυνάμει] εἰς παράταξιν 19 108 **19** ἰτουραίων] ἰεττουραίων 93: ἠττουραίων 19 108 ναφισαίων 19 108 121 νηδαβαίων] ναβαταίων 121 ναδιβαίων] scripsi cum ed: ναλιβαίων 19: ναλιμαίων 108: ναασιμαίων 93: μαδιναίων 121 **20** ἐπεποίθεισαν ed

10 ἐπὶ - ἀνατολῶν] *Super omnem faciem orientis* L_{91-95} μετὰ τῶν ἀγαρηνῶν] *Cum Agaacʿiis* Arm *Et habitaverunt ... suis super omnem faciem* Arm **11** *Et filii Gad contra illos inhabitaverunt* L_{91-95} *Et ... habitaverunt adversus eos in terra* Arm **12** *Iobel princeps* L_{91-95} *Et ... princeps ... Sapʿan ... Yani et Sapʿan* Arm **13** *Mesołlam ... Sabee ... Yakʿay ... septem* Arm **14** *Yabeła ... Aruea ... Mikʿayelay ... Edłov ... Buze* Arm vid **15** αὐτῶν] *Eorum* Arm **16** καὶ 3º - αὐτῶν] *Et in filiabus eius et in omnibus finitimis Saron in ipsis limitibus eorum* L_{91-95} *Et habitabant in terra in Galaad et ... filiabus ... in omnibus divisis finibus Sarovmay in introitu eorum* Arm **17** *Omnes hi iuxta genus suum recogniti sunt in diebus Ioathan* L_{91-95} πάντες ἐγενεαλογήθησαν] *Omnes in censu numerati sunt* Arm Ἰωὰς] *Yovasay* Arm **18** πάντες] *Vulgo* Arm **19** *Gesserunt (bellum) ... Napʿisecʿiis* Arm **20** ὅτι 2º - αὐτῷ] *Quia confidebant in ipso* L_{91-95} *Clamorem sustulerunt super eos ... proditi sunt ... omnes qui cum eis erant* Arm

ἐπ' αὐτῷ. 21 καὶ ᾐχμαλώτευσαν τὰς κτήσεις αὐτῶν καμήλων πεντή-
κοντα χιλιάδας καὶ προβάτων διακοσίας καὶ πεντήκοντα χιλιάδας,
καὶ ὄνους δισχιλίους καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων ἕκατον χιλιάδας. 22 τραυ-
ματίαι γὰρ πολλοὶ ἔπεσον, ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ὁ πόλεμος. καὶ
κατῴκησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἀποικίας. 23 Καὶ οἱ ἡμίσεις τῆς
φυλῆς Μανασσῆ ᾤκησαν ἐν τῇ γῇ ἀπὸ Βασὰν ἕως Βααλερμὼν καὶ
Σανεὶρ καὶ ὄρος 'Αερμὼν καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ αὐτοὶ ἐπληθύνθησαν. 24
καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἴκου πατριῶν αὐτῶν Ἄφερ καὶ Ἰεσσεὶ καὶ
Ἐλιὴλ καὶ Ἐζριὴλ καὶ Ἰερεμίας καὶ Ἰωδουιὰ καὶ Ἰεδιήλ, ἄνδρες
δυνατοὶ ἰσχύι, ἄνδρες ὀνομαστοί, ἄρχοντες κατ' οἶκον πατριῶν
αὐτῶν. 25 καὶ ἠθέτησαν ἐν τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐπόρ-
νευσαν ὀπίσω τῶν θεῶν τῶν λαῶν τῆς γῆς οὓς ἐξῆρεν ὁ θεὸς ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν. 26 καὶ ἐξήγειρεν ὁ θεὸς Ἰσραὴλ τὸ πνεῦμα Φοὺλ
βασιλέως ἀσσυρίων, καὶ τὸ πνεῦμα Θεγλαθφαλάσαρ βασιλέως ἀσσυ-
ρίων, καὶ ἀπῴκισε τὸν 'Ρουβὴν καὶ τὸν Γαδδεὶ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς
Μανασσῆ, καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς 'Αλλὰν καὶ 'Αβὼρ καὶ 'Αρρὰν
καὶ ποταμὸν Γωιζὰν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 27 υἱοὶ Λευί· Γεδσὼν
Καὰθ καὶ Μεραρεί. 28 καὶ υἱοὶ Καάθ· Ἀμβρὰμ καὶ Ἰεσσάαρ, Χεβρὼν
καὶ Ὀζιήλ. 29 καὶ υἱοὶ Ἀμβράμ· Ἀαρὼν καὶ Μωσῆς καὶ Μαριάμ. καὶ
υἱοὶ Ἀαρών· Ναδὰβ καὶ Ἀβιούδ, Ἐλεαζὰρ καὶ Ἰθαμάρ. 30 καὶ Ἐλε-
αζὰρ ἐγέννησε τὸν Φινεές, καὶ Φινεὲς ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ, 31 καὶ
Ἀβιοὺδ ἐγέννησε τὸν Βοκχεί, καὶ Βοκχεὶ ἐγέννησε τὸν Ὀζί, 32 καὶ

21 αἰχμαλώτευσαν 19 108 93 καμήλων] καμήλους 93: post χιλιάδας Tht πεντήκοντα χιλιάδας tr 121 καὶ 2º] > 121: + ἔλαβον Tht **22** ἔπεσον] ἔσονται 93: ἦσαν Tht > τοῦ Tht θεοῦ + ἦν Tht κατῴκισαν 108 **23** καὶ 1º] αἱ 93 > τῆς 19 Βααλερμών] Βαλαερμών 93: 'Αερμών 121 Σανὶρ 121 > καὶ ὄρος 'Αερμὼν 121 > αὐτοὶ 121 **24** > οἱ 121 Ἄφερ] Ὄφερ 121 Ἰεσσὶ 121 Ἐλιὴλ] Ἐδιὴλ 19 108 Ἐσριὴλ 121 Ἰηρεμίας 93 Ἰεδιήλ] Ἐδιήλ 19 108 κατ' οἶκον] κατ' οἴκους 121 **25** ἐπόρνευσαν] ἐπορεύθησαν 19 108 **26** Φοὺλ] Φουὰ 19 108 Θεγλαθφαλάσαρ] Θεγλαφαλάσαρ 19: Θεγλααδφάλσαρ 108: Θεγααθφαάσαρ 93: Θεγλαθφαλάσσαρ 121 ἀπόκισαν 121 'Ρουβὴν] scripsi: 'Ρουβὶν 19 108: 'Ρουβὶμ 93 121 (-βὴμ) Γαδδεὶ] Γαδδὶ 19 108: Γὰδ 121 τὸ 3º] τὸν 121 ἡμίσου ed Μανασσῆς 19 'Αλλὰν] 'Αλὰν 19 108 'Αβὼρ] 'Αμὼρ 108: Ἰαβὼρ 121 Γωιζὰν] Γαισὰν 19 108: Γοιζὰν ed **27** Γεδσών] Γεδεών 93 Μεραρί 19 108 121 **28** Ἀμβρὰμ] scripsi cum ed: Ἀβραὰμ 19: Ἀμβραὰμ 108 93: Ἀβρὰμ 121 Ἰεσσάαρ] Ἰσσάαρ 19 108: Ἰσάαρ 121 **29** Ἀμβράμ] Ἀβράμ 19 108: Ἀβράν 121 Μωσῆς] Μωσεῖς 19: Μωυσῆς 121 Ἐλιαζὰρ 93 **30** Ἐλιαζὰρ 93 **31** Βοκχεὶ 1º et 2º] Βοκχὶ 19 108: -χὲ 121 Ὀζί] Ζή 93

21 τὰς κτήσεις - καμήλων] *Bona ... camelorum* Arm καὶ 3º et 4º] *Et* Arm **23** καὶ 4º - ἐπληθύνθησαν] *En in Libano ipsi multiplicati sunt* L_{91-95} τῆς φυλῆς] *Tribus* (cum articulo) Arm *Baałhermon* Arm **24** *Principes ... Apʿerea ... Esea ... Ełiełay* Arm **25** τῶν πατέρων] *Patrum* (cum articulo) Arm **26** *Et adduxit eos in Hala et in Abor et Hara* An *Iudaeus* 1439B *Assyriorum ... Teglatʿ pʿalsar ... Assyriorum ... Ałaan ... Abovr et Aran ... Govzanay* Arm **28** *Oziel* Arm **29** *Movses* Arm **30** καὶ 1º 2º] *Et* Arm *Abiovd* Arm **31** *Et Abiovd* Arm **32** καὶ 1º et 2º] *Et* Arm

Ὀζὶ ἐγέννησε τὸν Ζαραιά, καὶ Ζαραιὰ ἐγέννησε τὸν Μαριώθ, 33 καὶ
Μαριὼθ ἐγέννησε τὸν Ἀμαριά, καὶ Ἀμαριὰ ἐγέννησε τὸν Ἀχιτώβ,
34 καὶ Ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδδούκ, καὶ Σαδδοὺκ ἐγέννησε τὸν
Ἀχιμάας, 35 καὶ Ἀχιμάας ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, καὶ Ἀζαρίας
ἐγέννησε τὸν Ἰωανάν, 36 καὶ Ἰωανὰν ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν· αὐτός
ἐστιν Ἀζαρίας ὁ ἱερατεύσας ἐν τῷ οἴκῳ ἐν ᾧ ᾠκοδόμησε Σολομὼν
ἐν Ἰερουσαλήμ. 37 καὶ ἐγέννησεν Ἀζαρίας τὸν Ἀμαρίαν, καὶ Ἀμα-
ρίας ἐγέννησε τὸν Ἀχιτώβ, 38 καὶ Ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδδούκ,
καὶ Σαδδοὺκ ἐγέννησε τὸν Σελλούμ, 39 καὶ Σελλοὺμ ἐγέννησε τὸν
Χελκίαν, καὶ Χελκίας ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, 40 καὶ Ἀζαρίας ἐγέννη-
σε τὸν Σαραίαν, καὶ Σαραίας ἐγέννησε τὸν Ἰωσεδέκ, 41 καὶ Ἰωσε-
δὲκ ἐπορεύθη ἐν τῷ ἀποικίζειν Κύριον τὸν Ἰούδα καὶ τὴν Ἰερου-
σαλὴμ ἐν χειρὶ Ναβουχοδονοσσὸρ εἰς Βαβυλῶνα.
6, 1 Υἱοὶ Λευί· Γεδσών, Καὰθ καὶ Μεραρί. 2 καὶ ταῦτα τὰ ὀνό-
ματα τῶν υἱῶν Γεδσών· Λοβεννεὶ καὶ Σεμεεί. 3 καὶ οἱ υἱοὶ Καάθ·
Ἀμβρὰμ καὶ Ἰεσσάαρ, Χεβρὼν καὶ Ὀζιήλ. 4 καὶ υἱοὶ Μεραρεί. Μοο-
λλεὶ καὶ Ὁμουσεί· αὗται αἱ συγγένειαι τοῦ Λευὶ κατὰ πατριὰς
αὐτῶν. 5 τῷ Γεδσών, Λοβεννεὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰάαθ υἱὸς αὐτοῦ, Ζεμμὰ
υἱὸς αὐτοῦ, 6 Ἰωαὲ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀδδὼ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαρὰ υἱὸς αὐτοῦ,
Ἰεθρεὶ υἱὸς αὐτοῦ. 7 υἱοὶ Καάθ· Ἰσσάαρ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμειναδὰβ υἱὸς
αὐτοῦ, Κόρε υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ, 8 Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ,

32 Ὀζί] Ὀζή 93 Ζαραιά 1º] Ζαρεά 19 108 93: Σαραίαν 121 Ζαραιὰ 2º] Ζαρεά 19 108 93: Σαραίας 121 Μαρεώθ 19 **33** Μαρεὼθ 19 Ἀμαριά 1º] Ἀμαρίαν 121 Ἀμαριὰ 2º] Ἀμαρίας 121 **34** Σαδδούκ 1º et 2º] Σαδώκ 121 > τὸν Ἀχιμάας - ἐγέννησε 1º (v. 35) 19 108 Ἀχιμάαθ 93 **35** Ἰωανάν] Ἰωνάν 19 121 **36** Ἰωανὰν] scripsi cum ed: Ἰωνὰς 19 121: Ἰωανὰς 19: Ἰωνὰν 93 οἴκῳ + Κυρίου 93 Σαλομὼν 121 Ἰερουσαλείμ 108 **38** Σαδδούκ 1º et 2º] Σαδώκ 121 **39** Χελκίαν] Ἑλκίαν 93 121 Χελκίας] Ἑλκίας 93 121 **40** Σαραίαν] Σαρέα 19 108 Σαραίας] Σαρέας 19 108 **41** > καὶ Ἰωσεδέκ 121 ἀποκίζειν 108 Ἰούδαν 121 Ναβουχοδονοσὸρ 121

6, **2** Λοβεννεὶ] Λοβεννὶ 19 108: Λουβενὶ 121 **3** > οἱ 19 108 121 Ἀβραὰμ 19 108 121 > Ἰεσσάαρ - Μοολλεὶ (v. 4) 19 Ἰεσσάαρ] Ἰσσάαρ 108: Σάαρ 121 **4** Μεραρί 19 108 121 Μοολλεί] Μοολλὶ 108: -ολὶ 121 Ὀμουσί 19 108 121 **5** Γεδσών] Γεθσών 19 108 Λοβεννεὶ] scripsi: Λοβεννὶ cod (-νὴ 93) Ἰάαθ] Ἰλὰθ 19 108: Ἰὰθ 121 Ζεμμὰ] Σεμμὰ 19 108: Σεμνὰ 121 **6** Ἰωαὲ] scripsi cum ed: Ἰλαὶ 19: Ἰωλαὶ 108 93 121 Ἀδδὼ] Ἀαδὼν 19 108 Ἰεθρὶ 19 108 121 **7** Ἰσσάαρ] scripsi cum ed: Ἰσάαρ 19 108: Ἰσσάηρ 93: Ἰσάαρ 121 Ἀμιναδὰβ 19 108 121

Mariovtʿ Arm **33** *Mariovt ... Amariayʿ ... Amaria ... Akʿitovb* Arm **34** *Akʿitovb ... Akʿimaas* Arm **35** *Akʿimaas* Arm **36** *Yovnan ... hic is Azariay est qui stetit pontifex ... Sołomon* Arm **38** *Sełum* Arm **39** *Sełum* Arm **40** *Yovsedek* Arm **41** *Yovsedek ... in tempore captivitatis ... Babyloniorum* Arm.

6, **1** *Merari* Arm **2** *Lobeni* Arm **3** καὶ 1º] *Et* Arm *Oziel* Arm **4** καὶ 1º] *Et* Arm *Mooli ... tribus* Arm **5** *Lobeni filius ... Yaatʿ* Arm **6** *Aadov ... Zara* Arm

Ἀβιασὰφ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσσὲρ υἱὸς αὐτοῦ, 9 Θάαθ υἱὸς αὐτοῦ, Οὐριὴλ
υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζίας υἱὸς αὐτοῦ, Σαοὺλ υἱὸς αὐτοῦ. 10 καὶ υἱοὶ Ἐλκα-
νά. Ἀμασσαὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμιὼθ υἱὸς αὐτοῦ, 11 Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ,
Σουφεὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ναὰθ υἱὸς αὐτοῦ, 12 Ἐλιὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Ἱερε-
μαὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, Σαμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ. 13 καὶ
υἱοὶ Σαμουήλ· ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ Ἰωὴλ καὶ ὁ δεύτερος Ἀβιά. 14
υἱοὶ Μεραρεί· Μοολλεὶ υἱὸς αὐτοῦ, Λοβεννεὶ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεεὶ υἱὸς
αὐτοῦ, Ὀζιὰ υἱὸς αὐτοῦ, 15 Σαμαὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἁναιὰ υἱὸς αὐτοῦ,
Ἀσαιὰ υἱὸς αὐτοῦ. 16 Καὶ οὗτοι οὓς κατέστησε Δαυὶδ ἐχόμενα ᾠδῆς
οἴκου Κυρίου ἐξ οὗ κατέπαυσεν ἡ κιβωτός. 17 καὶ ἦσαν λειτουρ-
γοῦντες ἀπέναντι τῆς σκεπῆς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν ᾠδῇ
ἕως τοῦ οἰκοδομῆσαι Σαλομὼν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ
ἔστησαν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν. 18 καὶ
οὗτοι οἱ ἑστῶτες καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Καάθ, Αἱμὰν ὁ
ψαλμῳδός, υἱὸς Ἰωήλ, υἱοῦ Σαμουήλ, 19 υἱοῦ Ἐλκανά, υἱοῦ Ἱερεμαήλ,
υἱοῦ Ἐλιάβ, υἱοῦ Ναάθ, 20 υἱοῦ Σουφεί, υἱοῦ Ἐλκανά, υἱοῦ Ἀμιώθ,
υἱοῦ Ἀμασαί, 21 υἱοῦ Ἐλκανά, υἱοῦ Ἰωήλ, υἱοῦ Ἀζαριά, υἱοῦ Σαφα-
νιά, 22 υἱοῦ Θάαθ, υἱοῦ Ἀσσέρ, υἱοῦ Ἀβιασάφ, υἱοῦ Ἐλκανά, υἱοῦ
Ἁσήρ, υἱοῦ Κόρε, υἱοῦ Ἀμιναδάβ, 23 υἱοῦ Ἰσσάαρ, υἱοῦ Καάθ, υἱοῦ
Λευί, υἱοῦ Ἰσραήλ. 24 καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀσάφ, ὁ ἑστῶς ἐκ
δεξιῶν αὐτοῦ, Ἀσὰφ υἱὸς Βαραχίου, υἱοῦ Σαμαά, 25 υἱοῦ Μιχαήλ, υἱοῦ
Βασιά, υἱοῦ Μελχιά, 26 υἱοῦ Ἠθανιά, υἱοῦ Ζαρά, υἱοῦ Ἀδιά, 27 υἱοῦ
Ἠθάμ, υἱοῦ Ζεμμά, υἱοῦ Σεμεεί, 28 υἱοῦ Ἰάαθ, υἱοῦ Γεδσών, υἱοῦ Λευί.

8 αὐτοῦ 1º + Ἁσὴρ υἱὸς αὐτοῦ 93   Ἀβιασὰφ] Ἀβὶ Ἀσαφὰ 93: Ἀβισὰφ 121   Ἀσσὲρ] Ἀσὲρ 19: Ἀσὴρ 108 121   **9** > Ὀζίας - Ἐλκανά (v. 10) 19   **10** Ἀμασσαὶ] Ἀμασὶ 121: -σὰ 19 108   **11** Σουφὶ 19 108 121   **12** Ἱερεμαὴλ] Ἱεραμαὴλ 19: Ἱερεμεὴλ 121   **13** υἱοὶ pr οἱ ed   Ἰωὴλ] Ἰὼλ 93   δεύτερος + αὐτοῦ 121   **14** Μεραρί 19 108 121   Μοολλεὶ] scripsi: Μοολαεὶ 93: Μοολὶ 19 108 121   Λοβεννεὶ] scripsi: Λοβεννὶ 19 108 (-νὴ) 121   > Λοβεννεὶ υἱὸς αὐτοῦ 93   Σεμεὶ 121   **15** Σαμαὶ 19   Ἁναιὰ] Ἁνανιὰ 19: Ἁνανὶ 121   Ἀσαιὰ] Ἀσεὰ 121   **17** σκέπης] σκενῆς 121   Σαλομὼν pr τὸν 19 108 121   **18** > οἱ 2º 19   ψαλμῳδὸς] ψαλτῳδὸς 121   **19** Ἱερεμαήλ] Ἱεραμαήλ 19: Ἱερεμεήλ 121   **20** Σουφί 19 108 121   Ἀμασί 121   **21** > υἱοῦ Ἐλκανά 121   Σαφανειά 19   **22** Θάαθ] Μάαθ 121   Ἀσὲρ 19 108   Ἀβιασαφάτ 19 108   Ἁσὴρ] Ἁσεὶρ 19 108   **23** Ἰσσάαρ] Ἀσάρ 121   **24** Βαραχιὰ 108 121   **25** Βασιά] Μασήλ 121   **26** Ζαραί 19 108 121   Ἀδιά] Ἀδειά 19: Σαδιά 93: Ἀδαήλ 121   **27** Ἠθάμ] Ἠμάθ 19 108   Σαμεί 121

8 *Filius eius Abiasapʿ ... Aser* Arm   **9** *Uriel* Arm   **10** *Maasa, filius eius Amiovtʿ* Arm vid   **11** *Naatʿ* Arm   **13** *Vasenni ipse Iobel* L_{91-95} καὶ 1º] *Et* Arm   *eius Yovel ... secundus* (cum articulo) Arm   **14** *Merari ... Semei* Arm   **16** ἐξ οὗ - κιβωτός] *Ex quo requievit arca* L_{91-95} *Dawitʿ super cantica laudis domus ... postquam requietem sumpsit arca* Arm   **17** *Sub tegmine ... canticis usque ad tempus aedificandi ... Domini* Arm   **18** οἱ ἑστῶτες] *Qui stabant* Arm   **19** *Yeramayeli ... Ełiabay* Arm   **20** *Amiovtʿ* Arm   **22** *Abisapʿ ... Ełkanay filii Asir ... filii Aminadab* Arm   **24** ὁ ἑστῶς] *Qui stabat* Arm   **26** *Etʿaniay ... Adayiay* Arm   **27** *Etʿam ... Zemay* Arm   **28** *Yaatʿ ... Łewi* Arm

29 καὶ υἱοὶ Μεραρεί, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά· Αἰθάμ, υἱὸς
Κουσεί, υἱοῦ Ἀβδιά, υἱοῦ Μαλώχ, 30 υἱοῦ Ἀσαβιά, υἱοῦ Ἀμασιά, υἱοῦ
Χελκιά, 31 υἱοῦ Ἀμασεί, υἱοῦ Βανεί, υἱοῦ Σεμμήρ, 32 υἱοῦ Μοολλεί,
υἱοῦ Μουσεί, υἱοῦ Μεραρεί, υἱοῦ Λευί. 33 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ'
οἴκους πατριῶν αὐτῶν δεδομένοι οἱ λευῖται εἰς πᾶσαν δουλείαν τῆς
σκηνῆς οἴκου τοῦ θεοῦ. 34 καὶ Ἀαρὼν καὶ υἱοὶ αὐτοῦ θυμιῶντες ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ
θυμιάματος εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, καὶ τοῦ ἐξι-
λάσκεσθαι περὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωσῆς ὁ δοῦλος
τοῦ θεοῦ. 35 καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ Ἀαρών· Ἐλεαζὰρ υἱὸς αὐτοῦ, Φινεὲς
υἱὸς αὐτοῦ, Ἀβισουὰ υἱὸς αὐτοῦ, 36 Βοκχεὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζὶ υἱὸς
αὐτοῦ, Ζαραιὰ υἱὸς αὐτοῦ, 37 Μαριὼθ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμαριὰ υἱὸς αὐ-
τοῦ, Ἀχιτὼβ υἱὸς αὐτοῦ, 38 Σαδδοὺκ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιμάας υἱὸς αὐ-
τοῦ. 39 καὶ αὗται αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν, καὶ
ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῇ συγγένειᾳ τοῦ Κάαθ, ὅτι
αὐτοῖς ἐγένοντο οἱ κλῆροι. 40 καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Χεβρὼν ἐν γῇ
Ἰούδα, καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς κύκλῳ αὐτῆς, 41 τοὺς δὲ ἀγροὺς τῆς
πόλεως καὶ τὰς ἐπαύλεις αὐτῆς ἔδωκαν τῷ Χαλὲβ υἱῷ Ἰεφοννή. 42
καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἔδωκαν τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων τὴν
Χεβρὼν καὶ τὴν Λοβνὰ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ Ἀλὼμ καὶ τὰ
περιπόλια αὐτῆς, 43 καὶ τὴν Χελὼν καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν
Δαβεὶρ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, 44 καὶ τὴν Ἀσὰν καὶ τὰ περιπόλια

29 Μεραρί 19 108 121 Κουσεὶ] Χουσεὶ 93 121 (-σὶ) **30** Ἀσαβιά] Σαβιά 121 **31** Ἀμασεί] Ἀμασή 93 121 (-σί) Βανεί] Βανί 108 121 Σεμμήρ] Σεμμείρ 19: Σομμήρ 121 **32** Μοολλεί] Μοολλί 19 108 121 (-ολί) Μουσεί] Μουσή 19 108 121 (-σί) Μεραρί 19 108 121 **33** τῆς σκηνῆς / οἴκου tr 19 **34** υἱοὶ pr οἱ 121 Tht sed habet Tht^ap τοῦ 3º] τὸ 19 108 121 Ἰσραὴλ pr τοῦ Tht Μωσῆς] Μωυσῆς 121 Tht sed Μωσῆς Tht^ap **35** > οἱ 93 Ἀβισουὰ] scripsi cum ed: Ἀβιασοὺδ 19 108: Ἀβισοὺλ 93: Ἀβιοὺδ 121 **36** Βοκχὶ 19 108 121 (-χὲ) Ὀζὶ] Ὀζιὴλ 93 Ζαραιὰ] Ζαρεὰ 19 108: Σαραίας 121: Ζαχαρία ed **37** Μαριὼθ] Μαρεὼς 19: Μαραιὼθ ed **38** Σαδδοὺκ] Σαδοὺκ 19 108: Σαδὼκ 121 Ἀχιμάας] Ἀχινάας 108 **40** ἔδωκεν 121 περιπόλεα 19 **41** Ἰεφοννί 19 108 121 **42** φυγαδευτηρίων + καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς 121 > τὴν Χεβρὼν 121 Λοβνὰν 19 108 περιπόλεα 19 αὐτῆς] αὐτῶν 93 **43** Χελὼν] Χαιλὼν 121 > καὶ τὴν Δαβεὶρ - αὐτῆς 19 121

29 ἀδελφοί] *Fratres* Arm *Kušea* ... *Abdiay* Arm 30 *Asabiay* ... *Kʿelkea* Arm **31** *Amasi* Arm **32** *Muši* ... *Merari* ... *Łewi* Arm **33** δεδομένοι - θεοῦ] *Qui dati sunt in omne servitium tabernaculi domus Dei* Arm δουλείαν] *Ministerium* Arm **34** εἰς πάντα - ἁγίου] *In omnia opera sancti* Arm *Movses* Arm **36** *Bookʿi* ... *Ozi* Arm **37** *Mariovtʿ* ... *Amaria* ... *Akʿitovb* Arm **38** *Akʿimaas* Arm **39** ἐπαύλεσιν] *Agris* Arm τῇ συγγένειᾳ τοῦ Κάαθ] *Familiae Kaatʿu* Arm ἐγένοντο οἱ κλῆροι] *Egressi sunt sortes* Arm **40** ἐν γῇ Ἰούδα] *In terra Yuday* Arm τὰ περιπόλια] *Circum urbes* Arm **41** τοὺς δὲ ἀγρούς] *Sed agros* Arm τὰς ἐπαύλεις] *Pratis* Arm **42** τὰ περιπόλια 1º et 2º] *Circum urbes* Arm **43** τὰ περιπόλια 1º et 2º] *Circum urbes* Arm **44** τὰ περιπόλια 1º et 2º] *Circum urbes* Arm

αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθσαμὺς καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Βεθσοὺρ
καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς. 45 καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Βενιαμίν· τὴν Γά-
βεαι καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀλαμὼθ καὶ τὰ περιπόλια
αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐναθὼθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς· πᾶσαι αἱ πόλεις
αὐτῶν δέκα τρεῖς πόλεις ἐν ταῖς συγγενείαις αὐτῶν. 46 καὶ τοῖς
υἱοῖς Κάαθ τοῖς καταλελειμμένοις ἀπὸ τῆς συγγενείας τῆς φυλῆς
ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τῆς φυλῆς Μανασσὴ ἐν κλήρῳ πόλεις δέκα. 47 καὶ
τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν κατὰ συγγενείας αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς Ἰσσαχάρ, καὶ
ἀπὸ φυλῆς Ἀσήρ, καὶ ἀπὸ φυλῆς Νεφθαλεί, καὶ ἀπὸ φυλῆς Μανασσὴ
ἐν τῇ Βασὰν πόλεις δέκα τρεῖς. 48 τοῖς υἱοὶς Μεραρεὶ κατὰ συγ-
γενείας αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς Ῥουβὴν καὶ ἀπὸ φυλῆς Γὰδ καὶ ἀπὸ φυλῆς
Ζαβουλὼν ἐν κλήρῳ πόλεις δέκα καὶ δύο. 49 καὶ ἔδωκαν υἱοὶ Ἰσραὴλ
τοῖς λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περιπόλια αὐτῶν. 50 Καὶ ἔδωκαν
αὐτὰς ἐν κλήρῳ ἀπὸ φυλῆς υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀπὸ φυλῆς υἱῶν Συμεών,
καὶ ἀπὸ φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν τὰς πόλεις ταύτας ἃς καλοῦσιν αὐτὰς
ἐν ὀνόμασιν. 51 καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν δήμων υἱῶν Καὰθ ἐγένοντο πό-
λεις ὁρίων αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς Ἐφραίμ. 52 καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὰς πό-
λεις τοῦ φυγαδευτηρίου τὴν Συχὲμ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς ἐν ὄρει
Ἐφραίμ, καὶ τὴν Γάζερ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, 53 καὶ τὴν Ἰεκ-
μαὰμ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθωρὼν καὶ τὰ περιπόλια
αὐτῆς, 54 καὶ τὴν Αἰλὼν καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Γε-
θρεμμὼν καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς· 55 καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς
Μανασσὴ τὴν Ἀνὴρ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς καὶ τὴν Ἰεβλαὰμ καὶ

44 αὐτῆς 1º + καὶ τὴν Ἀαχὰν καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς 121 Βεθσαμὺς 108 121 Βεθσοὺρ] Βεθοὺρ 19 108: Βαιθὰρ 93: Βαιθοὺρ ed **45** Γάβεαι] scripsi cum ed: Ἀβεὲ 19: Σαβεαὶ 93: Ἀβεαὶ 108: Γαβαὼν 121 Ἀλαμὼθ] Ἀναθὼθ 121 > καὶ τὴν Ἐναθὼθ - αὐτῆς 93 Ἐναθὼθ] Αἰλαμὼθ 121 αὐτῆς 3º + καὶ τὴν Ἀγχὼ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς 121 δέκα + καὶ 19 108 121 **46** φυλῆς 1º + Ἐφραίμ 19 108 > ἐν κλήρῳ 121 **47** Γεδσὼν] Δεσὼν 93 Ἰσσαχάρ] Ἰσαχάρ 93: Ἀσήρ 121 > καὶ ἀπὸ φυλῆς Ἀσὴρ 121 Ἀσεὶρ 19 108 Νεφθαλείμ 19 108 121 ἐν] καὶ 19 δέκα + καὶ 19 108 **48** Μεραρὶ 121 Ῥουβὴν] Ῥουβὶν 108: -βὶμ 19 93 > πόλεις 19 108 **49** υἱοὶ pr οἱ 19 121 αὐτῶν] αὐτῆς 19 **50** > καὶ ἀπὸ - Συμεών 121 ταύτας] αὐτῶν 93 καλοῦσιν] καλέσουσιν 121 **52** ἔδωκεν 121 Συχὲμ] Χὲμ 19 108 **53** Ἰεκμαὰμ] Ἐκμὰν 19: Ἰεκμὰν 108: Ἰεκμαὰν 121 Βεθωρὼν 19 108 **54** Αἰλὼν] scripsi: Ἐλὼν 121: Αἰδὼν 93: Ἐδὼμ 19 108 Γεθρεμμὼν] Γεθρεβμὼν 93: Γεθρεμμὼν 108 121 **55** Ἀνὴρ] scripsi cum ed: Ἀναὴλ 19 108: Ἀναὴρ 93 121 Ἰεβλαὰμ] Ἰεβαὰμ 19 108 > καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς 2º 93

45 *Beniamin* Arm τὰ περιπόλια 1º 2º 3º] *Circum urbes* Arm *Ałamoutʻ* ... *Anatʻoutʻ* Arm **50** *Et a Beniamin coborte* Arm vid καλοῦσιν - ὀνόμασιν] *Ponent super eos nomina* Arm **51** τοῖς ἀπὸ τῶν δήμων] *Qui a familia* Arm **52** αὐτοῖς...φυγαδευτηρίου] *Eis* ... *refugii* Arm τὰ περιπόλια 1º] *Quod circum eam* Arm τὰ περιπόλια 2º] *Circum urbes* Arm **53** *Jecmaam cum suburbanis suis* An *Iudaeus* 1440B **54** τὰ περιπόλια 1º et 2º] *Quod circum eam* Arm *Getʻremoun* Arm **55** *Porro ex dimidia tribu Manasse Aner, et suburbana ejus* An *Iudaeus* 1440C *Anaer* ... *quod circum eam erat et Yebłaham et quod circum eam erat familiae filiorum* ... *relictis* Arm

τὰ περιπόλια αὐτῆς τῇ συγγενείᾳ τῶν υἱῶν Καὰθ τοῖς καταλελειμ-
μένοις. 56 τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν ἀπὸ συγγενείας τοῦ ἡμίσους φυλῆς
Μανασσὴ τὴν Γαυλὼν ἐν Βασὰν καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς καὶ τὴν
᾿Ασταρὼθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς. 57 καὶ ἀπὸ φυλῆς Ἰσσαχὰρ τὴν
Κέδες καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Δεβηρὼθ καὶ τὰ περιπόλια
αὐτῆς, 58 καὶ τὴν Ῥαμὼθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Αἰνὰν
καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς· 59 καὶ ἀπὸ φυλῆς ᾿Ασὴρ τὴν Μασὶλ καὶ
τὰ περιπόλια αὐτῆς, 60 καὶ τὴν Ἀκὼκ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς· 61
καὶ ἀπὸ φυλῆς Νεφθαλεὶ τὴν Κάδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, καὶ τὰ περι-
πόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Χαμὼθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Καρια-
θάιμ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς. 62 καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρεὶ τοῖς κατα-
λελειμμένοις ἀπὸ φυλῆς Ζαβουλὼν τὴν Ῥεμμὼν καὶ τὰ περιπόλια
αὐτῆς, καὶ τὴν Θαβὼρ καὶ τὰ ἀφορίσματα αὐτῆς, 63 καὶ ἐκ τοῦ πέ-
ραν τοῦ Ἰορδάνου Ἰεριχὼ κατὰ ἀνατολὰς τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ φυλῆς
Ῥουβήν, τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν
Ἰεσσὰ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, 64 καὶ τὴν Καδημὼθ καὶ τὰ περι-
πόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Μωφαὰθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς· 65 καὶ ἀπὸ
φυλῆς Γὰδ τὴν Ῥαμὼθ ἐν Γαλαὰδ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν
Βανὰθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, 66 καὶ τὴν Ἑσσεβὼν καὶ τὰ περι-
πόλια αὐτῆς καὶ τὴν Ἰαζεὶρ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς.
7, 1 Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσσαχάρ· Θωλὰ καὶ Φουά, Ἰασοὺβ καὶ Σομ-
βρὰν τέσσαρες. 2 καὶ υἱοὶ Θωλά· Ὀζεὶ καὶ Ῥαφαιὰ καὶ Ἰαρουὴλ καὶ
Ἰαμὶν καὶ Ἰαβσὰμ καὶ Σαμουήλ, ἄρχοντες κατ᾽ οἶκον πατριῶν αὐτῶν
τῷ Θωλὰ δυνατοὶ ἰσχύι κατὰ γενέσεις αὐτῶν. ὁ ἄριθμος αὐτῶν

τῶν] αὐτῶν 19 **56** τοῦ + Ἦλ 19 Βασὰ 121 **58** Ῥαμὰθ 93 Αἰνὰν] Ἐνὰν 19 108 **59** Μασὶλ] scripsi: Μασιὰ cod αὐτῆς + καὶ τὴν Ῥαμὼθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς 93 121 **61** Νεφθαλεὶμ 19 108 121 **62** Μεραρὶ 121 Θαβὼρ] scripsi: Βαθὼρ cod **63** > ἐκ 19 108 Ῥουβήν] scripsi: Ῥουβὶν 108: Ῥουβὶμ 19 93 121(-ὴμ): pr τοῦ 19 108 **64** Μωφαὰθ] scripsi cum ed: Μωαψὰθ cod **65** φυλῆς pr τῆς 108 Ῥαμὼθ] scripsi: Ῥαμὰθ cod Γαλαὰδ] ᾿Αλαὰδ 19 108 **66** > καὶ τὴν Ἰαζεὶρ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς 121 Ἰεζεὶρ 19

7, **1** τοῖς υἱοῖς] οὗτοι υἱοὶ 121 Σομβρὰμ 108 **2** Ὀζὶ 19 108 121 Ῥαφαιὰ] Ῥαφεὰ 108: Ῥαφαιὰς 121 Ἰαμὶν] ᾿Αμὶν 121: Ἰαβεὶν 93 Ἰαβσὰμ] Ἰαβθὰμ 121: Ἰαβοὰμ 19 108 (-ὰν)

56 *Gawłovn ... quod circum eam erat* Arm **57** τὰ περιπόλια 1º et 2º] *Quod circum eam erat* Arm **58** *Ramoth quoque et suburbana* An *Iudaeus* 1440C τὰ περιπόλια 1º et 2º] *Quod circum eam erat* Arm καὶ τὴν ᾿Αινὰν] *Et Enan* Arm **59** τὰ περιπόλια] *Quod circum eam erat* Arm **60** *Hucac et suburbana ejus* An *Iudaeus* 1440D **61** *Hamon cum suburbanis suis; Cariathaim et suburbana ejus* An *Iudaeus* 1441A *Kades ... Galilea* Arm τὰ περιπόλια 1º 2º 3º] *Quod circum eam erat* Arm **62** τὰ περιπόλια] *Quod circum eam erat* Arm **63** τὰ περιπόλια 1º et 2º] *Quod circum eam erat* Arm **64** τὰ περιπόλια] *Quod circum eam erat* Arm **65** τὰ περιπόλια 1º et 2º] *Quod circum eam erat* Arm **66** *Yazer ... quod circum eam erat* Arm.

7, **1** *Tołay ... Yasub ... Sobran* Arm vid **2** *Tułay ... Yaruel ... Yamin ... Yabîšay* Arm καὶ Σαμουήλ ... κατ᾽ οἶκον πατριῶν] *Et Samuel ... secundum familiam* Arm *Tułay* Arm

ἐν ἡμέραις Δαυὶδ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. 3 καὶ υἱοὶ
῾Οζεί· Ἰεζεριὰ καὶ υἱοὶ Ἰεζεριὰ Μιχαὴλ καὶ Ἀβδιὰ καὶ Ἰωὴλ καὶ
Ἰωσιὰ πέντε, ἄρχοντες πάντες. 4 αὐτοὶ καὶ ἐπ' αὐτοὺς κατὰ γενέ-
σεις αὐτῶν κατ' οἶκον πατριῶν αὐτῶν μονόζωνοι δυνάμει παρατά-
ξασθαι εἰς πόλεμον τριάκοντα καὶ ἓξ χιλιάδες, ὅτι ἐπλήθυναν
γυναῖκας καὶ υἱούς. 5 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς πάσας συγγενείας
Ἰσσαχὰρ δυνατοὶ δυνάμει ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτὰ χιλιάδες, ἡ γενεα-
λογία αὐτῶν πάντων. 6 υἱοὶ δὲ Βενιαμίν· Βαλαὲ καὶ Χοβὼρ καὶ
Ἰεδιὴλ τρεῖς. 7 καὶ υἱοὶ Βαλαέ· Ἐσσεβὼν καὶ ῾Οζεὶ καὶ ῾Οζιὴλ καὶ
Ἰερεμοὺθ καὶ Οὐρίας πέντε, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν, ἰσχυ-
ροὶ δυνάμει. καὶ ἡ γενεαλογία αὐτῶν εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ
τριάκοντα καὶ τέσσαρες. 8 καὶ υἱοὶ Χοβώρ· Ζαμαριὰ καὶ Ἰωὰς καὶ
Ἐλιεζὲρ καὶ Ἐλιωναὶ καὶ Ἀμαριὰ καὶ Ἰεριμὼθ καὶ Ἀβιὰ καὶ
Ἀναθὼθ καὶ Ἀλαμώθ· πάντες οὗτοι υἱοὶ Χοβώρ. 9 καὶ ἡ γενεαλο-
γία αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν δυνα-
τοὶ ἰσχύι εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι. 10 καὶ υἱοὶ Ἰεδιήλ· Βαλαὰμ
καὶ υἱοὶ Βαλαάμ· Ἰηοὺς καὶ Βενιαμὶν καὶ Ἀὼθ καὶ Χαναὰν καὶ
Ζηθὰν καὶ Θαρσεὶς καὶ Ἀσσαείρ. 11 πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεδιὴλ ἄρχον-
τες τῶν πατριῶν, δυνατοὶ ἰσχύι δέκα ἑπτὰ χιλιάδες καὶ διακόσιοι
ἐκπορευομένοι δυνάμει εἰς πόλεμον. 12 καὶ Σαφὰν καὶ ῾Ηφὰν υἱοὶ
Ἰεριμούθ, Ἰεσσοὺδ υἱὸς αὐτοῦ, 13 Νεφθαλεὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσσιὴλ καὶ

3 Ὀζί 19 108 121 Ἰεζεριὰ] Ἰεζρὶ 121 > καὶ υἱοὶ Ἰεζεριὰ 121 υἱοὶ 2º pr οἱ 19 Ἀβδίας 121 Ἰωσίας 121 πέντε] πάντες 19 > πάντες 121 **4** καὶ 1º + οἱ 19 108 οἶκον] οἴκους 121 δυνάμει] ἰσχυροί 19 108 **5** Ἰσσαχάρ] Ἰσαχὰρ 93: Εἰσσαχὰρ 121 γενεααλογία 19 > πάντων 121 **6** > Βενιαμίν 121 Βαλαέ] Βαλεέ 19: Βλαέ 121 Ἰεδιήλ] Ἰδιεήλ 19 108 **7** Βαλαέ] Βαλεέ 19: Βλαέ 121 ῾Οζεὶ] ῾Οζὶ 19 108: ῾Οζιὰ 121 Ἰεριμούθ 121 > καὶ 6º 19 108 121 > καὶ 8º 121 **8** Ἐλιωνὲ 108 Ἀμαριὰ + καὶ Ἰωάς 19 Ἰεριμώθ] Ἰερμώθ 19 108 121 Ἀναθὼθ] -θὼν 19 108 : -θὼμ 93 121 > καὶ Ἀλαμὼθ 121 Ἀλαμώθ] Λαμώθ 19 108 **9** εἴκοσι + καὶ δύο 19 108 121 **10** Ἐδιήλ 93 > καὶ υἱοὶ Βαλαάμ 121 Ἰηοὺς] Ἰησοὺς 93 108 Ἀὼθ] Δὼθ 93 Ἀχαναὰν 121 Ζηθὰ 19 108 Ἀσσαὴρ 121 **11** > υἱοὶ 108 Ἐδιὴλ 93 108 121 ἐκπορεβομένοι 108 **12** ῾Ηφὰν + καὶ 19 108 Ἰεσσοὺδ] Ἐσσοὺδ 121: Ἰφσοὺδ 108 **13** Νεφθαλεὶμ 121 Ἀσσιὴλ] Ἰασσιὴλ 19 108: Ἰεσσιὴλ 121

ἐν ἡμέραις Δαυὶδ] *In diebus Dawtʿi* Arm **3** *Mikʿayel ... Abdiay ... Yovel et Yusia* Arm **4** πατριῶν] *Familiae* Arm μονόζωνοι] *Instructi* Arm **5** δυνατοὶ δυνάμει] *Robusti robore* Arm ἡ γενεαλογία αὐτῶν] *Numerus cohortis eorum* Arm **6** *Bałee ... Kʿobowr* Arm **7** *Bałeay* Arm πατριῶν αὐτῶν] *Familiae eorum* Arm ἡ γενεαλογία] *Numerus cohortis* Arm **8** *Kʿobaray ... Ełiovnay ... Amariay ... Ermovtʿ ... Abiay ... K ʿoboray* Arm **9** ἡ γενεαλογία] *Numerus familiae* Arm **10** *Yediel ... Bałaham ... Bałahama ... Beniamin ... Zetʿan ... Taršiš ... Asaer* Arm **11** εἰς πόλεμον] *In pugnam belli* Arm **12** *Sapʿan ... Ep ʿan ... Erimutʿay* Arm **13** *Filii Nephthali Jasiel et Guni et Jezer et Sellum* An *Iudaeus* 1441C vid υἱὸς αὐτοῦ 1º] *Filius eius* Arm καὶ 1º] *Et* Arm

Γουνεὶ καὶ Ἰεσσὲρ καὶ Σελλήμ, υἱοὶ αὐτοῦ, Βαλαὰμ υἱὸς αὐτοῦ. 14
υἱοὶ Μανασσή· Ἐσριήλ, ὃν ἔτεκεν ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ Σύρα τὸν
Μαχεὶρ πατέρα Γαλαάδ. 15 καὶ Μαχεὶρ ἔλαβε γυναῖκα τῷ Ὀφὲρ καὶ
τῷ Σαφίν· καὶ ὄνομα τῇ ἀδελφῇ αὐτῶν Μααχά, καὶ ὄνομα τῷ δευ-
τέρῳ Σαλπαάδ. ἐγεννήθησαν δὲ τῷ Σαλπαὰδ θυγατέρες. 16 καὶ ἔτεκε
Μααχὰ ἡ γυνὴ Μαχεὶρ υἱὸν καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φάρες,
καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Φόρος· καὶ υἱοὶ αὐτοῦ Ἠλὰμ καὶ Ῥα-
κάμ. 17 καὶ υἱοὶ Ἠλὰμ Βαδάν· οὗτοι υἱοὶ Γαλαάδ, υἱοῦ Μαχείρ, υἱοῦ
Μανασσή. 18 καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Μελχὰθ ἔτεκε τὸν Ἰεσσοὺδ καὶ
τὸν Ἀβιέζερ καὶ τὸν Μααλάθ. 19 καὶ ἐγένοντο υἱοὶ Σαμειδά· Ἀεὶμ
καὶ Συχὲμ καὶ Λοκεεὶμ καὶ Ἐνιάμ. 20 Καὶ υἱοὶ Ἐφράιμ· Σουθαλαὰμ
καὶ Ῥαὰμ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θάαθ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ἐλεὰδ υἱὸς αὐτοῦ,
καὶ Σουθαλὰ υἱὸς αὐτοῦ καὶ Θάαθ υἱὸς αὐτοῦ, 21 καὶ Ἔζερ καὶ Λαάδ·
καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς οἱ ἄνδρες Γέθ, οἱ τεχθέντες ἐν τῇ γῇ, ὅτι
κατέβησαν λαβεῖν τὰ κτήνη αὐτῶν. 22 καὶ ἐπένθησεν Ἐφράιμ ὁ
πατὴρ αὐτῶν ἡμέρας πολλάς, καὶ ἦλθον οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ παρακα-
λέσαι αὐτόν. 23 καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συνέλαβε
καὶ ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βαριέ, ὅτι ἐν κακοῖς
ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 24 καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Σαραὰ καὶ
ᾠκοδόμησε τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἄνω καὶ τὴν κάτω, καὶ τὴν Ἡρσαα-
δρά. 25 καὶ Ῥάφα υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ῥάσηφ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θάλα υἱὸς
αὐτοῦ καὶ Θάαν υἱὸς αὐτοῦ, 26 καὶ Λαδὰν υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμιοὺδ υἱὸς

Γουνεὶ] Γουνὶ 19 108 121(Γωυνὶ)   Σελλήμ] Σελαείμ 121   υἱοὶ] υἱὸς 108   Βαλαὰμ υἱὸς αὐτοῦ bis scr 121   **14** παλακὴ 121   Σύρα + καὶ ἔτεκε καὶ 121   **15** Ὀφὲρ] Ὀφὶρ 121   Σαφίν] Σαφή 93   ὄνομα pr τῷ 121   **16** Φάρες] Φέρερ 19*: Φάρερ 19c   ὄνομα pr τὸ 121   τῷ] τι 108*   υἱοὶ pr οἱ 19   **17** Βαδάν] Βαλάμ 19 108: Βαλαάμ 121   υἱοῦ] υἱοὶ 93   Μαχήρ 108   **18** Μελχὰθ] Μελχὲδ 121   Ἰεσσοὺδ] Ἰεσσοὺλ 19 108 93   Μααλάθ] Μααδάθ 19 108: Μααλάδ 121   Σαμειδά· Ἀεὶμ] scripsi cum ed: Σαμεὶ Δανεὶμ 19 108(Δαηεὶμ): Σαμὴ Δαεὶμ 93: Σαμιρὰ Κεὶμ 121   Λοκεεὶμ] Δοκεεὶμ 19: Δοκιεὶμ 121   **20** Ἐφράιμ] Ἐφρέμ 93   Σουθαλὰμ 121   υἱὸς] υἱοὶ 121   Θάαθ] Θάαμ 121   > καὶ Ἐλεὰδ - υἱὸς αὐτοῦ 5º 19   Θάαδ 121   **21** Λαάδ] Λαδά 121   ἀπέκτηναν 108   τὰ κτήνη] τὰς κτήσεις 93 121   **22** Ἐφράιμ / ὁ πατὴρ αὐτῶν tr 93   **23** εἰσῆλθες 121   > αὐτοῦ 2º 93   Βαρηέ 93   **24** Σαραὰ] Σααρὰ 19 108   Βεθωρὼν 108   Ἡρσααδρά] Σαδρά 121   **25** Ῥάσηφ] Ῥάσειφ 93 121(-σιφ)   Θάλαα 19   **26** αὐτοῦ 1º + καὶ 19 121   Ἀμιοὺδ] Μιοὺδ 121

Ἰεσσὲρ - αὐτοῦ 3º] *Yeser ... Sełem filius eius Bałayam filius eius* Arm   **14** *Ezriel ... Syria Makʿir* Arm   **15** *Opʿira ... Maakʿa ... Salpaatʿ* Arm   τῷ Σαλπαὰδ] *Salpaadu* Arm   **16** *Maakʿa ... Pʿares et nomen fratri eius Pʿoron et filii ... Eram* (vid) *et Rakłam* Arm   **17** καὶ υἱοὶ Ἠλὰμ] *Et filii Ełamay* Arm   **18** *Mełkʿat ... Yisud ... Małatʿ* Arm   **19** ἐγένοντο...Ἐνιάμ] *Fuerunt ... Eniam* Arm   **20** *Primus Sutalam ... secundus Taam* An *gen*   *Filii autem Ephraim fratris Manasse Sutalaam et Taam* Hi *q* 50,17   *Sutʿałaam ... Raam filius eius et Taat* Arm   υἱὸς αὐτοῦ 3º et 4º] *Filius eius* Arm   καὶ Θάαθ υἱὸς αὐτοῦ 2º] *Et Taatʿ filius eius* Arm   **23** *Barie* Arm   **24** *Et filia eius Sara ... superiorem ... inferiorem ... Ersadra* Arm   **25** *Hrapʿa filius ... Hrasipʿ filius eius ... Tapʿaa filius ... et Tʿaan* Arm   **26** καὶ 1º] *Et* Arm   υἱὸς αὐτοῦ] *Filius eius* Arm

αὐτοῦ, Ἐλισαμὰ υἱὸς αὐτοῦ, 27 Νοὺν υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωσῆε υἱὸς αὐτοῦ.
28 καὶ κατάσχεσις αὐτῶν καὶ κατοικία Βαιθὴλ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς,
καὶ εἰς ἀνατολὰς Νοαράν, καὶ εἰς δυσμὰς Γάζερ, καὶ αἱ θυγατέρες
αὐτῆς, καὶ Συχὲμ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, καὶ Ἁδιὰ καὶ αἱ θυγα-
τέρες αὐτῆς. 29 καὶ ἐχόμενα υἱῶν Μανασσῆ, Βαιθσὰν καὶ αἱ θυγα-
τέρες αὐτῆς, Θααναχ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, Μαγεδδὼ καὶ αἱ θυγα-
τέρες αὐτῆς, Δὼρ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· ἐν ταύταις κατῴκησαν
υἱοὶ Ἰωσὴφ υἱοῦ Ἰσραήλ. 30 υἱοὶ Ἀσήρ· Ἰαμνὰ καὶ Ἰασουὰ καὶ Ἰεσ-
σουὲ καὶ Βαριὰ καὶ Σαραὰ ἀδελφὴ αὐτῶν. 31 καὶ υἱοὶ Βαριά· Ἰεχό-
βερ καὶ Μελχιήλ· αὐτὸς πατὴρ Βαρζέθ. 32 καὶ Ἰεχόβερ ἐγέννησε τὸν
Ἰαφλὲτ καὶ τὸν Σωμὴρ καὶ τὸν Οὐθὰμ καὶ τὴν Σουὰ ἀδελφὴν αὐτῶν.
33 καὶ υἱοὶ Ἰαφλέτ· Φάσεκ καὶ Βααμὰθ καὶ Ἁσουάθ. οὗτοι υἱοὶ
Ἰαφλέτ. 34 καὶ υἱοὶ Σώμηρ· Ἠεὶγ καὶ Ῥαγουὲ καὶ Ἰαβὰ καὶ Ἀράμ.
35 καὶ υἱοὶ Ἰασοὺλ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· Σουφὰ καὶ Ἰαμνὰ καὶ Σέλεμ καὶ
Ἁλάμ. 36 υἱοὶ Σουφά· Σουὲ καὶ Ἁριαφὲρ καὶ Σουὰν καὶ Βηρεὶ καὶ
Ἰεμβρά, 37 Βασὰρ καὶ Ἰηοὺδ καὶ Σεμμὰ καὶ Σελεμσὰν 38 καὶ Ἰεθρὰν
καὶ Ἰεφοννὴ καὶ Φασφὰ καὶ Ἀραί. 39 καὶ υἱοὶ Ἐθράν, Ἁνιὴλ καὶ
Ῥασιά. 40 πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἀσήρ, ἄρχοντες οἴκου τῶν πατριῶν,
ἐκλεκτοὶ ἰσχυροὶ δυνάμει, ἀρχηγοὶ τῶν ἀρχόντων τῶν γενεαλογη-
θέντων ἐν τῇ στάσει, ἐν τῷ πολέμῳ· ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἄνδρες εἴκοσι
καὶ ἓξ χιλιάδες.

Ἐλισαμὰ] Ἐδεισαμὰ **28** Βεθὴλ 121 θυγατέρες 1º, 2º et 3º] κῶμαι 19 108 > καὶ Ἁδιὰ - θυγατέρες αὐτῆς 1º (v. 29) 121 **29** Θααναχ] scripsi cum ed: Θαανὰν cod Μαγεδδὼ] Μαγεδὼρ 19: Μαγεδδὼρ 108: καὶ Μαγεδδὼν 121 θυγατέρες 3º] κῶμαι 108 Δὼρ] Δωρὰ 19 108 θυγατέρες 4º] κῶμαι 19 108 υἱοὶ pr οἱ 108 **30** Ἀσήρ] Ἰασήρ 93 Ἰασουὰ] scripsi cum ed: Ἰασοὺλ 19 108 93: Ἀσσοὺδ 121 Σαραὰ] Σαρρὰ 121 **31** Βαριὰ + Σαραὰ 121 Βαρζηέ 121 **32** > καὶ τὴν Σουὰ - Φάσεκ (v. 33) 19 **33** Ἰαφλὲτ 1º] Ἰαφλὲθ 93 Φάσεχ 108 121 Βααμὰθ] Αμααμὰθ 121 Ἰαφλὲτ 2º] Ἰαφὲτ 93 **34** Ἠειγ καὶ] Ἠιεγκὲ 19 Ῥαγουὲ] Ῥαγοὺς 121 **35** Ἰασοὺλ] Ἀσσοὺδ 121 **36** υἱοὶ] υἱοῦ 93 > Σουὲ 121 Ἁριαφεὶ 19 108 Βηρεὶ] Βηρεὶν 93 121 (-ὶν 121) Ἰεμβρά, Βασὰρ] Ἰεμβρασὰρ 19: Ἰεμβραασὰρ 108 **37** Σεμμὰ] Σαλαμὰ 121 Σελεμσὰν] Σελλεμψὰν 121 **38** Ἰεφοννὶ 19 121 (-φονὶ) **39** > υἱοὶ 108 Ἐθρὰν] Ἰεθρὰν 93: Ἰιεθρὰν 108 Ἁνιὴλ] Ἁννιὴλ 108 Ῥασιά] Σαραίας 121

27 *Nun filius eius Yousee filius* Arm **28** *Et filias eius secundum orientem Naaran et secundum occidentem Gaier* L_{91-95} *Noaran* (vid) *et* Arm θυγατέρες 1º 2º 3º] *Filiae* Arm **29** θυγατέρες] *Filiae* Arm *Tʻanaan* Arm ἐν ταύταις] *In his urbibus* Arm **30** *Yamnay ... Saṙa soror eorum* Arm **31** καὶ 1º] *Et* Arm *Barea ... Youkʻ eber* (vid) αὐτὸς] *Is* Arm **32** *Youkʻ eber* (vid) ... *Yapʻlatʻ ... Somer ... Yutʻam ... Šua* Arm **33** *Yapʻłetʻay et Pʻasekʻ ... et Asuatʻ ... Yapʻłetʻay* Arm **34** *Et Hṙagoes ... Yabay et Aṙam* Arm **35** *Filii ... Supʻay ... Yamnay ... Ałam* Arm **36** *Supʻay Šue et Adiapʻaṙ ... Beri ... Zambraw* (vid) Arm **37** *Sema* Arm **38** *Et Yetʻray et Yepʻoni ... Pʻaspʻay* Arm **39** *Yetʻanay, Aniel ... Hṙasiay* Arm **40** ἀρχηγοὶ τῶν ἀρχόντων] *Primi principum* L_{91-95} ἀρχηγοὶ - πολέμῳ] *Duces principum qui a familia electi sunt, fundati, loco capto in opere belli* Arm καὶ] *Et* Arm.

8, 1 Καὶ Βενιαμὶν ἐγέννησε τὸν Βάλε πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ
Ἀσβὴλ ὁ δεύτερος, καὶ Ἀηιρὰ ὁ τρίτος, 2 καὶ Νουαὰ ὁ τέταρτος,
καὶ Ῥαφὰ ὁ πέμπτος. 3 καὶ ἐγένοντο υἱοὶ τῷ Βάλε Ἀδὰρ καὶ Γηρὰ
καὶ Ἀβιοὺδ 4 καὶ Ἀβισουὲ καὶ Ναμεὶ καὶ Ἀωά· καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἀώδ.
5 Γηρὰ καὶ Σεπφὰμ καὶ Ἁρουάμ. 6 οὗτοί εἰσιν ἄρχοντες πατριῶν
τῶν κατοικούντων Γαβάα, καὶ ἀπῴκισαν αὐτοὺς εἰς Μανουάθ· 7 καὶ
Νααμὰν καὶ Ἀχιὰ καὶ Γηρά· αὐτὸς ἀπῴκισεν αὐτούς. καὶ ἐγέννησε
Γηρὰ τὸν Ἁζὰν καὶ τὸν Οὐά. 8 καὶ Σεωρεὶν ἐγέννησεν ἐν ἀγρῷ
Μωάβ, μετὰ τὸ ἐξαποστεῖλαι αὐτοὺς αὐτόν, καὶ Ὠσεὶμ καὶ Βαλαὰ
γυναῖκες αὐτοῦ. 9 καὶ ἐγέννησεν ἀπὸ τῆς Βαλαὰ γυναικὸς αὐτοῦ
τὸν Ἰωβὰβ καὶ τὸν Σαβιὰ καὶ τὸν Μισὰ καὶ τὸν Μελχὸμ 10 καὶ
τὸν Ἰωὰς καὶ τὸν Σεχιὰ καὶ τὸν Μαρμιά· οὗτοι υἱοὶ αὐτοῦ, ἄρχον-
τες τῶν πατριῶν. 11 καὶ Μεωσεὶμ ἐγέννησε τὸν Ἀβιτὼβ καὶ τὸν
Ἐλειφάαλ. 12 καὶ υἱοὶ Ἐλειφάαλ Ἔβερ καὶ Μεσοὰμ καὶ Σαμεήλ·
αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Ὠνὼν καὶ τὴν Λὼδ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς.
13 καὶ Βαραὰ καὶ Σαμαά· αὐτοὶ ἄρχοντες πατριῶν τῶν κατοικούντων
Ἀλών· αὐτοὶ ἐξεδίωξαν τοὺς κατοικοῦντας Γέθ. 14 καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτῶν Σησὰχ καὶ Ἱεριμὼθ 15 καὶ Ζαβαδιὰ καὶ Ἀρὰδ καὶ Ἀδὰρ 16
καὶ Μιχαὴλ καὶ Ἰεσφὰ καὶ Ἰεζιά, υἱοὶ Βαρειά· 17 καὶ Ζαβαδιὰ καὶ
Μεσομμὰ καὶ Ἑζεκεὶ καὶ Ἅβερ, 18 καὶ Ἰασσημαρὶ καὶ Ἰεζελιὰ καὶ

8, **1** Βάλα 121 πρωτότοκον pr τὸν 19 Ἀηιρὰ] Διηρὰ 19: Δηιρὰ 108: Διερὰ 121 **2** Νουαὰ] Νουὰλ 19 108: Νουὴλ 121 **3** Βάλα 121 Ἀδὲρ 121 **4** Ἀωά] Ἀώδ 19 108 121 καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἀώδ (>υἱοὶ 93) ex v. 6 **5** Γηρὰμ 121 Σεπφὰν 121 **6** Γαβάα] Γαβάων 19 ἀπ-ωίκισαν 19 **7** Γηράμ 121 Ἁζὰν] Ναζὰν 108 121 Οὐά] Νουά 19 121 **8** Σεωρὶν 121 ἀγρῷ] πεδίῳ 19 108 ἀποστεῖλαι 19 Βαλαὰ] Βαδαὰ 93: Βαλὰ 121 **9** Βαλαὰ] Γαλὰ 19 108: Βαλὰ 121: Βαδαα ed Ἰωβὰβ] Ἰωὰβ 93 Σαβιὰ] Σαμιὰ 121 **10** υἱοὶ pr οἱ 121 **11** Μεωσεὶμ] Μεσωσεὶμ 19: Μαιωσεὶβ 93: ἐκ τῆς ὠσεὶμ 121 Ἐλιφάad 121 **12** Ἐλειφάαλ] Ἐλιφάαλ 19: Ἐλιφάαδ 121 Ἔβερ] Ἄβερ 19 108 Μεσοὰμ] Μαισθὰμ 93 Σαμαιήλ 93 Ὠνὼν] Ἀνὼν 121 Λὼδ] scripsi cum ed: Ἀὼδ 19: Ναὸδ 93: Αὸδ 108: Ἀοδὸν 121 θυγατέρας] κώμας 19 108: + καὶ τὴν Αἰὼδ καὶ τῆς θυγατέρας (κώμας 108) αὐτῆς 93 121 108 **13** Βαραὰ] Ῥαβαὰ 19 108 Σαμά 121 Ἀλών] scripsi cum ed: Ναλών 19 108: Ναδών 93: Αἰλάμ 121 αὐτοὶ] οὗτοι 19 108 **14** Σησὰχ] Σισὰχ 108 121: Σιτὰχ 19 > vv. 15 et 16 ex hmt 19 93 **15** Ζαβαδίας 121 υἱοὶ] υἱοῦ 121 Βαριὰ 121 **17** Ζαβαδίας 121 Μεσομμὰ] Νεσομμὰ 93 Ἑζεκεὶ] scripsi: Ἑζεκὴ 93 121 (-κὶ): Ἑζεκιὰ 19 108 **18** Ἰασσημαρὶ] Ἰασημαρὶ 93: Ἰασσὶ καὶ Μαρὶ 121 Ἰεζεδιὰ 93 υἱοὶ] υἱοῦ 121

8, **2** *Et Nuay ... Hrapʿa* Arm **3** ἐγένοντο] *Fuerunt* Arm *Adar* Arm **4** *Abišov ... Ke Nami ... et hi filii Awovday* Arm **5** *Keray ... Aruam* Arm **6** *Gabał ... Manuatʿ* Arm **7** *Akʿiay ... ipse movit eos et* Arm Γερὰ 2º] *Gera* Arm **8** *Seworin ... agro ... eos eius* Arm **9** *Bałaa ... Sabay ... Mełkʿom* Arm **10** *Yovas ... Sekʿeay ... Mirmiay ... filii eius* Arm **11** *Ełipʿaał* Arm **12** *Ełipʿaal ... Mesoam et Sameel. ipse ... Yovnovn ... filias* Arm **13** *Fratres eorum Sesakʿ ... Yerimoytʿ* Arm **15** *Zabadiay ... Arat ... Adar* Arm **16** *Mikʿayel ... Yezpʿay ... Yeziay ... Barea* Arm **17** *Mesomay ... Ezekia ... Aber* Arm **18** *Yasemari ... Yezełiay ... Yovbab ... Ełipʿaał* Arm

Ἰωβάβ, υἱοὶ Ἐλειφάαλ· 19 καὶ Ἰακεὶμ καὶ Ζεχρεὶ καὶ Ζεβδεὶ 20 καὶ
Ἠλιωναὶ καὶ Σελαθεὶ καὶ Ἐλιὴλ 21 καὶ Ἀδαιὰ καὶ Βαραιὰ καὶ Σαμα-
ρεί, υἱοὶ Σεμεεί· 22 καὶ Ἰεσφὰν καὶ Ἄβερ καὶ Ἐλιὴλ 23 καὶ Ἀβδὼν
καὶ Ζεχρεὶ καὶ Ἁνὰν 24 καὶ Ἁνανιὰ καὶ Ἡλὰμ καὶ Ἁναθωθιά, 25
καὶ Ἰαφαδιὰ καὶ Φανουήλ, υἱοὶ Σησάχ· 26 καὶ Σαμσαιὰ καὶ Σαραιὰ
καὶ Ὀθνιὰ 27 καὶ Ἰερσιὰ καὶ Ἠλιὰ καὶ Ζεχρεί, υἱοὶ Ἰερεάμ. 28 οὗτοι
ἄρχοντες πατριῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἀρχηγοὶ αὐτοί· κατῴκησαν
ἐν Ἰερουσαλήμ. 29 καὶ ἐν Γαβαὼν κατῴκησεν Ἰειήλ, πατὴρ Γαβαών,
καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μααχά· 30 καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρωτό-
τοκος Ἀβδὼν καὶ Σοὺρ καὶ Κεὶς καὶ Βαὲλ καὶ Ναδὰβ καὶ Νὴρ 31
καὶ Γεδδὼρ καὶ Ἰαιούν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ Ζεχρεὶ 32 καὶ
Μαγεδδὼθ ὁ γεννήσας τὸν Σαμαά. καὶ αὐτοὶ κατέναντι τῶν ἀδελφῶν
αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ἰερουσαλὴμ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. 33 καὶ
Νὴρ ἐγέννησε τὸν Κείς, καὶ Κεὶς ἐγέννησε τὸν Σαούλ, καὶ Σαοὺλ
ἐγέννησε τὸν Ἰωναθὰν καὶ τὸν Μελχισουὲ καὶ τὸν Ἀβιναδὰβ καὶ
τὸν Ἰσβάαλ. 34 καὶ υἱὸς Ἰωναθὰν Μεμφιβάαλ, καὶ Μεμφιβάαλ
ἐγέννησε τὸν Μιχά. 35 καὶ υἱοὶ Μιχὰ Φιθὼθ καὶ Μελχιὴλ καὶ Θαράα
καὶ Ἀζάζ. 36 καὶ Ἀζὰζ ἐγέννησε τὸν Ἰωδά, καὶ Ἰωδὰ ἐγέννησε τὸν
Ἀλὲφ καὶ τὸν Ἀσμὼθ καὶ τὸν Ζαμβρεί· καὶ Ζαμβρεὶ ἐγέννησε τὸν
Μωσά. 37 καὶ Μωσὰ ἐγέννησε τὸν Βαανά· Ἀραχὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλε-
ασὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσσαὴλ υἱὸς αὐτοῦ. 38 καὶ τῷ Ἀσσαὴλ ἓξ υἱοί,
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐζρεικὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ
Ἰσμαὴλ καὶ Ἀζαρίας καὶ Ἀβδιὰ καὶ Σααριὰ καὶ Ἁνάν· οὗτοι υἱοὶ

Ἐλιφάαλ 19 121 **19** Ἰακεὶν 93 Ζεχρεὶ] Ζεχρὶ 19 108: Χεζρὶ 121 Ζεβδὶ 19 108 121 **20** Ἠλιωνὲ 19 108 Σελαθὶ 19 108 121 **21** Σαμαρεί] Σαμαρί 121: Σαμαρειά 19 Σεμεί 121 **22** Ἰεσφὰν] Ἰεφθὰν 121 Ἐλιὴλ] Ἀὴλ 93 **23** Ζεχρὶ 19 108 121 **24** Ἁνανίας 121 Ἁναθωθιά] Ἁναθωθίας 121: -θά 19 108 **25** Ἰαφαδιὰ] Ἰεφαδιὰ 19 108: Ἠφαθιὰ 121 Σησάχ] Σιχάβ 19: Σιχάμ 108: Ἰσάκ 121: Σισαχ ed **26** Σαμσαιὰ] Σαμψαιαὶ 19 108 (-ιὰ): Σαμαίας 121 Σαραίας 121 **27** Ἰερσιὰ] Ἰεσειὰ 93* (Ἰερσειὰ 93c): Ἐρσὴλ 121 Ζεχρεί] scripsi: Ζεχριά 19 108 93: Ζεχρίας 121: Ζεχρὶ ed Ἰερεάμ] Ἰερεμεὴλ 121 **29** Ἰειὴλ] Ἠεὴλ 19 Μαχά 19 108 **30** Κὶς 19 108 121 **31** Ἰαιούν] Ἰαούν 93: Αἰού 121 Ζεχρὶ 19 108 121 **32** Μαγεδδὼθ] Μακεδὼθ 93: Χαμὰ καὶ Ἐλὼδ 121 **33** Κὶς 1º et 2º 19 108 121 Ἀμιναδὰβ 121 Ἰεσβάαλ 121 **34** υἱὸς] υἱοὶ 19 108: pr οἱ 19 Μεμφιβάαλ + Μεμφιβόσθε 121 **35** Θαράα] Καθαράα 121 Ἀζάς 121 **36** Ἀζάς 121 Ἰωδάε 19 Ζαμβρεί 1º et 2º] Ζαμβρί 93 **37** Βαανά] Μαανά 121 **38** Ἐζρεικὰμ] Ἐσρικὰμ 121: Ἐζρικὰμ 19 108 Σαριὰ 19 108 Ἀννὰν 19 108 οὗτοι] οὗ 121

19 *Zekʿri* Arm **20** *Heliovne ... Sełatʿi ... Ełiel* Arm **21** *Adea et Barea ... Samari* Arm **22** *Aber ... Ełiel* Arm **23** *Abdon* Arm **24** *Anania et Ełam ... Anatʿovtʿiay* Arm **25** *Yapʿadiay ... Pʿanuel ... Sesakay* Arm **26** *Samsea* Arm **27** *Yersea ... Ełia ... Zekʿiay ... Yeream* Arm **29** *Maakʿay* Arm **30** *Eius ... Abdovn ... Babeł ... Nadab et Ner* Arm **31** *Gedovr ... Ayun ... fratres ... Zekʿri* Arm **32** *Makedovtʿ qui genuit Samaay, et ipsi* Arm **34** *Filius ... Mempʿibaał ... Mikʿay* Arm **35** *Mikʿay ... Pʿetʿovtʿ ... Mełkʿiel ... Azaz* Arm **36** *Azaz ... Ałepʿ ... Azmovtʿ ... Zambri genuit ... Muša* Arm **37** *Mušay ... Baanay ... Ełeasa ... Asael* Arm **38** *Esrikam ... Abdiay ... Asariay ... Asayeli* Arm

'Ασαήλ. 39 καὶ υἱοὶ 'Ασὲκ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· Οὐλὰμ πρωτότοκος
αὐτοῦ καὶ 'Ιηοὺς ὁ δεύτερος καὶ 'Ελιφάλετ ὁ τρίτος. 40 καὶ ἐγέ-
νοντο υἱοὶ Οὐλάμ, ἄνδρες δυνατοὶ ἰσχύι τείνοντες τόξον καὶ πλη-
θύνοντες υἱοὺς καὶ υἱοὺς υἱῶν, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. πάντες οὗτοι
υἱοὶ Βενιαμίν.
Γ **9,** 1 Καὶ Γπᾶς 'Ισραὴλ ἐγενεαλογήθησαν, καὶ ἰδού εἰσι γεγραμ-
μένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων 'Ισραὴλ καὶ 'Ιούδα. καὶ ἀπῳκίσθησαν εἰς
Βαβυλῶνα διὰ τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῶν ἣν ἠδίκησαν. 2 καὶ οἱ κατοι-
κοῦντες πρότεροι ἐν ταῖς κατασχέσεσιν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν
⌋ αὐτῶν, 'Ισραὴλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται, καὶ οἱ ναθιναῖοι.⌋ 3 καὶ
ἐν 'Ιερουσαλὴμ κατῴκησαν ἐκ τῶν υἱῶν 'Ιούδα καὶ ἐκ τῶν υἱῶν
Βενιαμὶν καὶ ἐκ τῶν υἱῶν 'Εφράιμ καὶ Μανασσή. 4 Οὐθεὶ υἱὸς
'Αμιοὺδ υἱὸς 'Αμβρεὶ υἱοῦ 'Αμβρεὶ υἱοῦ Βενιαμὶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Φάρες
υἱοῦ 'Ιούδα. 5 καὶ ἀπὸ τῶν Σηλωνεὶ 'Ασαιὰ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ καὶ
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. 6 καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ζάρα 'Ιεὴλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ἑξακόσιοι καὶ ἐνενήκοντα. 7 καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν Σαλὼμ υἱὸς
Μοσολλὰμ υἱοῦ 'Ωδουιὰ υἱοῦ Σαανά, 8 καὶ 'Ιεβαναὰ υἱὸς 'Ιεροάμ, καὶ
'Ηλαύ· καὶ οὗτοι υἱοὶ 'Οζιοὺ υἱοῦ Μαχειρὶ καὶ Μοσολλὰμ υἱοῦ Σαφα-
τιὰ υἱοῦ 'Ραγουὴλ υἱοῦ 'Ιεχονίου. 9 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατὰ γενέ-
σεις αὐτῶν ἐννακόσιοι καὶ πεντήκοντα ἕξ, πάντες οὗτοι πατριάρχαι
κατ' οἶκον πατριῶν αὐτῶν. 10 Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων 'Ιωαδαὶ καὶ 'Ιωα-
ρεὶβ καὶ 'Ιωαχεὶμ 11 καὶ 'Αζαρίας υἱὸς Χελκίου υἱοῦ Μοσολλὰμ υἱοῦ
Σαδδοὺκ υἱοῦ Μεραιὼθ υἱοῦ 'Αχιτὼβ ἡγούμενοι οἴκου τοῦ θεοῦ.

'Ασαήλ 121 **39** 'Ασὲκ] 'Αασὲκ 93 Οὐλαμὶ 19 'Ιηοὺς] 'Ιησοὺς 93 121 'Ελιφάλετ] scripsi cum ed: 'Ελιφάτ 19: 'Ελειφά 93 198 (-λι-): 'Ελιφάς 121 **40** > καὶ 4º 93

9, 1 βιβλίου + ἡμέρων Tht βασιλέως 121 **2** πρότεροι] πρότερον Tht αὐτῶν + καὶ Tht ναθιναῖοι] θανιναῖοι 121: ναοι νεοι 19 108: ναθηναῖοι Tht **3** ἐκ] ἀπὸ 121 **4** Οὐθὶ 19 108 121 'Αμιοὺδ] Σαμιοὺδ 19 108 93 'Αμβρεὶ 1º] scripsi: Σαμβρεὶ 93: 'Αμβρὶ 19 108 121 'Αμβρεὶ 2º] 'Αμβρὶ 19 108 121 **5** Σηλωνεὶ] -νὶ 93: -λὼμ 121 > οἱ 93 **6** Ζάρα] Ζήρα 19 108 **7** Σαλὸμ 93 Μοσολλάμ] Μωσαλλὰμ 19: Μολλὰμ 93: Βοσολὰμ 121 **8** 'Ιεβαναὰ] 'Ιεβναὰ 19 108: 'Εβναὰ 121 'Ιεροάμ] 'Ιεροβοάμ 121 Μαχειρὶ] Βαχεὶρ 93: Μωχὴρ 121 υἱοῦ 1º] υἱὸς ed Σαφατίου 19 **10** ἱερέων + καὶ 19 'Ιωαδαὶ] 'Ιωιαδαὶ 108: 'Ιωδαὲ 121: Ιωιαδε ed 'Ιωαρεὶβ] scripsi cum ed: -ρεὶμ 19 121: 'Ιωιαρεὶμ 93: 'Ιωρεὶμ 108 **11** Χελκίου] 'Ελκίου 19 108: Σεδεκίου 93 Μεραιὼθ] Μεραριὼθ 93 108 121 ἡγουμένου 121

39 *Ułam* Arm **40** ἐγένοντο] *Fuerunt* Arm Οὐλὰμ] *Asułamay* Arm vid καὶ 4º] *Et* Arm *Filii Beniamini* Arm.

9, 1 ἐγενεαλογήθησαν] *Dinumerati sunt* Arm εἰσι] *Sunt* Arm καὶ ἀπῳκίσθησαν] *Et translati sunt* Arm διὰ - ἠδίκησαν] *Propter delictum eorum quod deliquerunt* Arm **2** αὐτῶν 2º] *Suis* Arm *Sacerdotes ... levitae* Arm **3** *Beniamini* Arm **4** *Utʿi filius Amiovtʿ ... filii Ambiay filii Beniameni a filiis Pʿaresay filii Yuday* Arm **5** *Et filii eius* Arm **6** καὶ 1º] *Et* Arm *Yeel* Arm αὐτοῦ] *Eius* Arm **8** 'Ιεροάμ] *Yerovam* Arm *Eław* Arm καὶ 3º] *Et* Arm 'Οζίου] *Oziay* Arm *Mosołomay ... Yekʿonea* Arm **9** οὗτοι πατριάρχαι] *Hi principes* Arm **10** *Yovaday ... Yovakʿim* Arm

12 καὶ Ἀδαιὰ υἱὸς Ἱεροὰμ υἱοῦ Φασεοὺρ υἱοῦ Μελχίου καὶ Μαασεὶ
υἱὸς Ἀδιὴλ υἱοῦ Ἐζερὰ υἱοῦ Μοσολλὰμ υἱοῦ Μασελημὼθ υἱοῦ
Ἐμμήρ. 13 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἡγούμενοι κατ᾽ οἶκον πατριῶν αὐτῶν
χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑξήκοντα, δυνατοὶ ἰσχύι ἐν ἔργῳ δουλείας
οἴκου τοῦ θεοῦ. 14 καὶ ἐκ τῶν λευιτῶν Σαμαίας υἱὸς Ἀσσοὺβ
υἱοῦ Ἀζρικὰμ υἱοῦ Ἀσαβιὰ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρεί, 15 καὶ Βακβακὰρ
καὶ Ἀρὴς καὶ Γαλεὰ καὶ Ματθανίας υἱὸς Μιχὰ υἱοῦ Ζεχρεὶ υἱοῦ
Ἀσάφ, 16 καὶ Ἀβδιὰ υἱὸς Σαμαιὰ υἱοῦ Γαλὰλ υἱοῦ Ἰδουθούν, καὶ
Βαραχιὰ υἱὸς Ἀσὰ υἱοῦ Ἐλκανὰ ὁ κατοίκων ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ
Νετοφαθεί. 17 καὶ οἱ πυλωροὶ Σελλοὺμ καὶ Ἀκκοὺβ καὶ Τελμὼν καὶ
Αἱμάν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν Σελλοὺμ ὁ ἄρχων. 18 καὶ ἕως ὧδε Ἐνα-
λεὶμ ἐν τῇ πύλῃ τοῦ βασιλέως κατὰ ἀνατολάς· αὐτοὶ οἱ πυλωροὶ εἰς
τὰς παρεμβολὰς υἱῶν Λευί. 19 καὶ Σελλοὺμ υἱὸς Κορὲ υἱοῦ Ἀβιασὰφ
υἱοῦ Κορὲ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ κατ᾽ οἶκον πατριῶν αὐτῶν, οἱ Κορη-
νοὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς δουλείας φυλάσσοντες τὰ πρόθυρα τῆς σκηνῆς,
καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν Κυρίου φυλάσσοντες τὴν
εἴσοδον. 20 καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεαζὰρ ἡγούμενος ἦν ἐπ᾽ αὐτῶν
ἔμπροσθεν Κύριου, καὶ μετὰ ταῦτα 21 Ζαχαρίας υἱὸς Μεσολλαμιὰ
πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 22 πάντες οὗτοι ἐκλε-
λεγμένοι εἰς πυλωροὺς ἐν τοῖς σταθμοῖς διακόσιοι δέκα δύο· αὐτοὶ
ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν ἡ γενεαλογία αὐτῶν καὶ ὁ καταλοχισμὸς
αὐτῶν. ⌜τούτους ἠρίθμησε καὶ ἔστησε Δαυὶδ καὶ Σαμουὴλ ὁ ὁρῶν ἐν ⌜

12 Ἀδαιὰ] Ἀδαιὰμ 19 108: Ἀδιὰμ 121 > υἱοῦ Φασεοὺρ 121 Μαασεὶ] Ἀμασεὶ 93 121 (-σὶ) Μασελιμὼθ 19 108 **13** δουλίας 93 **14** Σαμέας 19 108 Ἀσοὺβ 19 108 121 Ἀζρικὰμ] Ἀζικὰμ 19: Ἀρικὰμ 93 Ἀσαβιὰ] Σαβιὰ 121 Μεραρί 19 121 **15** Ἀρεὶς 19 Γαλεὰ] Γαδὲρ 19 108 Ματταθανίας 19 Ζεχρὶ 19 108 121 **16** Ἀβδιὰ] Ἀβιὰ 93 Γαλὰλ] Γαλαὰδ 19 108: Ταλαὰδ 121 Ἰδουθούν] Ἰδηθούν 121 Βαραχιὰ] Ἀβραχίας 19: Ἀβαραχίας 108 Νετωφαθεί] scripsi: -θί 121: -τεί 93: Νετοφατί 19 108 **17** Σελοὺμ 1º et 2º 121 Τελεμὼν 19 **18** Ἐναλεὶμ] Ἐδανεὶμ 93: Δεδανεὶμ 121 κατὰ] κατ᾽ 121 αὐτοὶ] οὗτοι 121 **19** Σελοὺμ 121 Ἀβιασὰφ] Ἀσὰ 121: Αβιασαρ ed αὐτοῦ] αὐτῶν 19 Κορηνοὶ] κορῖται 121 δουλίας 93 φυλάσσονται 121 πρόθυρα] ἔργα 121 **21** Μεσολλαμιὰ] Μεσολαμὶ 121: -μιοῦ 121 **22** οὗτοι] αὐτοὶ 93 αὐτοὶ] οὗτοι 19 108 γενεαλογία] γενεὰ 19 108

12 *Yerovama ... P'aseur ... Maasi* Arm **13** ἡγούμενοι] *Duces* Arm καὶ 2º et 3º] *Et* Arm ἐν ἔργῳ δουλείας] *In opera ministerii* Arm **14** *Sameas ... Asub ... Azrikam* Arm **15** *Bakbakak'ar ... Ares et ... Mik'ay* Arm **16** *Sameay ... Barak'ia ... Asa ... Ełk anay ... in agris in Metoup'adea* (vid) Arm **17** *Et fratres eorum Sellum porta* L_{91-95} καὶ 1º] *Et* Arm *Et Delmovn ... Eman ... Selum* Arm **18** *Usque tunc in porta regis ad orientem; ipsi ianitores qui erant in castris filiorum Leui* L_{91-95} *Hi sunt janitores exercituum* Arm **19** *Sełovm ... Korea ... secundum domus familiae suae* Arm δουλείας] *Ministerii* Arm τὰ πρόθυρα] *Vestibulum* Arm Κυρίου] *Domini* Arm **20** *P'enebes ... Domini et post hoc* Arm **21** *Zacharias filius Mesollamia* L_{91-95} **22** *Hi ... janitores ... ipsi vestibulorum et hic numerus familiae eorum et ... numeravit Dawit et* Arm

τῇ πίστει αὐτῶν. 23 αὐτοὶ καὶ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πυλῶν οἴκου Κυ-
ρίου καὶ τῷ οἴκῳ τῆς σκηνῆς τοῦ φυλάσσειν εἰς ἐφημερίας. 24 εἰς
⌋ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους⌋ καὶ ἦσαν πυλωροὶ κατὰ ἀνατολὰς καὶ κατὰ
⌐ θάλασσαν καὶ νότον καὶ βορρᾶν. 25 ⌐καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ταῖς
ἐπαύλεσιν αὐτῶν ἔρχεσθαι εἰς τὰ ἕβδομα τῶν καιρῶν τοῦ εἰσπο-
⌋ ρεύεσθαι κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ τούτων,⌋ 26
ὅτι ἐν πίστει εἰσὶν οἱ τέσσαρες δυνατοὶ τῶν πυλωρῶν. αὐτοὶ οἱ
λευῗται καὶ ἦσαν ἐπὶ τῶν παστοφορίων, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου
τοῦ θεοῦ. 27 καὶ περὶ κύκλῳ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐλισθήσονται ὅτι
ἐπ' αὐτοὺς ἡ φυλακὴ αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τῶν κλειδῶν τὸ πρωὶ
⌐ πρωὶ ἀνοίγειν τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ. 28 ⌐καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ σκεύη
τῆς λειτουργίας, ὅτι ἐν ἀριθμῷ εἰσοίσουσι καὶ ἐν ἀριθμῷ ἐξοίσου-
σιν αὐτά. 29 καὶ ἐξ αὐτῶν καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ σκεύη καὶ ἐπὶ πάν-
τα τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ ἐπὶ τῆς σεμιδάλεως καὶ τοῦ οἴνου καὶ
⌋⌐ τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ λιβάνου καὶ τῶν ἀρωμάτων.⌋ 30 καὶ ⌐ἀπὸ τῶν
⌋ υἱῶν τῶν ἱερέων ἦσαν μυρεψοὶ τοῦ μύρου ἐν τοῖς ἀρώμασιν.⌋ 31 καὶ
Ματταθίας ἐκ τῶν λευιτῶν, οὗτος ὁ πρωτότοκος τῷ Σελλοὺμ τῷ
Κορήνῳ ἐν τῇ πίστει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυσίας τοῦ τηγάνου τῶν
τηγανιστῶν τοῦ μεγάλου ἱερέως. 32 καὶ Βαναίας ὁ Κααθίτης ἐκ τῶν
ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων τῆς προθέσεως τοῦ ἑτοιμάσαι σάβ-
βατον κατὰ σάββατον. 33 καὶ οὗτοι ψαλτῳδοὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν
τῶν λευιτῶν ἐν τῷ παστοφορίῳ διατεταγμένοι εἰς ἐφημερίας, ὅτι
ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐπ' αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔργοις. 34 οὗτοι οἱ ἄρχον-
τες πατριῶν τῶν λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχοντες· οὗτοι
κατῴκησαν εἰς Ἰερουσαλήμ. 35 καὶ ἐν Γαβαὼν κατῴκησε πατὴρ
Γαβαὼν Ἰειήλ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μααχά. 36 καὶ υἱὸς αὐ-
τοῦ ὁ πρωτότοκος Ἀβδὼν καὶ Σοὺρ καὶ Κεὶς καὶ Βάελ καὶ Νὴρ καὶ

23 αὐτοὶ] οὗτοι Tht υἱοὶ pr οἱ 19 108 121 τῷ οἴκῳ] τοῦ οἴκου Tht > εἰς ed ἐφημερίας] ἐφημέρας 93: αὐτὴν Tht **24** εἰς τοὺς] αὐτοὺς 121 > καὶ 2º 121 **25** ἐπαύλεσιν] ἐπαύλεις 19 ἔρχεσθαι] ἤρχοντο Tht **26** πίστει pr τῇ 19 πλαστοφορίων 93 **27** > αὐτοὶ 121 κλειδῶν] κληδῶν 93 **28** αὐτά] αὐτῷ 19 108 **29** > καὶ τοῦ ἐλαίου 93 **30** > τῶν υἱῶν Tht > ἦσαν Tht **31** Ματθαθίας 19 108 Σελοὺμ 121 Κορήνῳ] κορίτῃ 121 **32** Βανέας 19 108 Κααθίτης] Καθεΐτης 93: Κααθήτης 108 **33** πλαστοφορίῳ 93 **34** > οἱ 19 108 λευητῶν 108 εἰς] ἐν 93 **36** υἱὸς pr ὁ 121 Κεὶς] Κὶς 19 108 121

23 *Ipsi et filii* Arm οἴκου] *Domus* Arm καὶ 2º] *Et* Arm εἰς ἐφημερίας] *Vigiliam lucis* Arm **24** καὶ 1º 2º 3º 4º] *Et* Arm πυλωροὶ] *Janitores* Arm **25** ἔρχεσθαι - καιρῶν] *Venire intrare septem dierum tempus* Arm **26** *Qui in fide sunt quattuor potentes ianitorum Levitae* L91-95 **29** καὶ 4º 5º] *Et* Arm **31** τῶν τηγανιστῶν] *Frigentum* Arm **33** *Constituti in pastoforio, quoniam die et nocte super illos erant in opere* L91-95 ἐν τῷ παστοφορίῳ] *Sub cubile* Arm **34** τῶν λευιτῶν] *Levitarum* Arm **36** Σοὺρ] *Surb* Arm

Ναδὰβ 37 καὶ Γεδδὼρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Αἰοὺν καὶ Ζεχρεὶ καὶ
Μακελώθ. 38 καὶ Μακελὼθ ὁ γεννήσας τὸν Σαμαά· καὶ οὗτοι ἐν μέσῳ
τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ἰερουσαλὴμ μετὰ τῶν ἀδελφῶν
αὐτῶν. 39 καὶ Νὴρ ἐγέννησε τὸν Κεὶς καὶ Κεὶς ἐγέννησε τὸν Σαοὺλ
καὶ Σαοὺλ ἐγέννησε τὸν Ἰωναθὰν καὶ τὸν Μελχισοῦε καὶ τὸν Ἀβι-
ναδὰβ καὶ τὸν Ἰσβάαλ. 40 καὶ υἱὸς Ἰωναθὰν Μεμφιβάαλ· καὶ Μεμ-
φιβάαλ ἐγέννησε τὸν Μιχά. 41 καὶ υἱοὶ Μιχὰ Φιθὼθ καὶ Μελχιὴλ
καὶ Θαραὰ καὶ Ἀζάζ. 42 καὶ Ἀζὰζ ἐγέννησε τὸν Ἰωαδὰ καὶ Ἰωαδὰ
ἐγέννησε τὸν Ἀλὲφ καὶ τὸν Ἀσμὼθ καὶ τὸν Ζαμβρεί. καὶ Ζαμβρεὶ
ἐγέννησε τὸν Μωσά, 43 καὶ Μωσὰ ἐγέννησε τὸν Βαανά· Ἀραχὰ υἱὸς
αὐτοῦ, Ἐλεασὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσαὴλ υἱὸς αὐτοῦ. 44 καὶ τῷ Ἀσαὴλ ἓξ
υἱοί, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐζρεικὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ καὶ
Ἰσμαὴλ καὶ Ἀζαρίας καὶ Ἀβδιὰ καὶ Σααριὰ καὶ Ἀνάν. οὗτοι υἱοὶ
Ἀσαήλ.

10, 1 Καὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν πρὸς τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἔφυγεν
ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων καὶ ἔπεσον τραυματίαι ἐν
ὄρει Γελβοῦε. 2 καὶ κατεδίωξαν οἱ ἀλλόφυλοι ὀπίσω Σαοὺλ καὶ ὀπίσω
τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωναθὰν καὶ τὸν
Ἀμιναδὰβ καὶ τὸν Μελχισοῦε υἱοὺς τοῦ Σαούλ. 3 καὶ ἐβαρύνθη ὁ
πόλεμος ἐπὶ Σαούλ, καὶ εὗρον αὐτὸν οἱ τοξεύοντες ἐν τόξοις καὶ
ἐν πόνοις· καὶ ἐτροπώθη ἀπὸ τῶν τόξων. 4 καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ
αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ Σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ ἐκκέντησόν
με ἐν αὐτῇ, μήποτε ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ ἐμπαίξωσι
μοι. καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβεῖτο σφό-
δρα· καὶ ἔλαβε Σαοὺλ τὴν ῥομφαίαν καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν. 5 καὶ
εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι ἀπέθανε Σαούλ, καὶ ἐπέπεσε καὶ

37 αὐτοῦ] αὐτῶν 121 Ζεχρὶ 121 Μακελώθ] Μακεδώθ 19 108: -λώδ 121 **38** καὶ Μακελὼθ] scripsi cum ed: > cod > κατῴκησαν - αὐτῶν 19 **39** Κεὶς 1º et 2º] Κὶς 19 108 121 Ἀμιναδὰβ 108 121 Ἰσβάαλ] Ἰσσάαλ 19 108 **40** υἱὸς] υἱοὶ 93 Ἰωναθὰν + καὶ τὸν 19 **42** Ἰωαδὰ 1º et 2º] Ἰωδὰ 19 108 121 Ζαμβρεὶ 1º et 2º] Ζαμβρὶ 121: Ζαβρὶ 19 108 **43** αὐτοῦ 2º] αὐτὸς 108 Ἀσσαὴλ 121 **44** Ἐζρικὰμ 19 108 121 > καὶ Σααριὰ 121

10, **1** ἔφυγεν] ἔφοιγεν 108 ἀλλοφύλων pr τῶν 121 ὄρει] ὄρη 108: pr τῷ 121 **4** τῷ αἴροντι] τὸ ἔροντι 108 Σπάσαι] σπάσον 121 ῥομφαία 93 > οὗτοι 121 ἐμπαίξουσι 93 ἐφοβῆτο 93 ἐπέπεσεν] ἔπεσεν 19 > ἐπ' αὐτὴν - ἐπέπεσε (v. 5) 121 **5** εἶδεν] ἶδεν 93 > καὶ 4º 121

37 Γεδδὼρ] *Gełdovr*(vid) Arm *Fratres eius Ayiun et Zekʿri ... Makełovtʿ* Arm **38** ὁ γεννήσας] *Qui genuit* Arm μετὰ] *Cum* Arm **39** *Mełkʿisue ... Aminadab ... Yisbaał* Arm **40** *Mempʿibaał ... Mempʿibaal ... Mikʿa* Arm **41** *Mikʿaio ... Mełkʿiel ... Taraa ... Azaz* Arm **42** *Azaz ... Ałepʿ ... Azmovtʿ ... Mušay* Arm **43** *Muša ... Ełia ... Asayel filius eius* Arm **44** *Asayeli ... Ezrikam ... Azariay ... Abdiu ... Asariay ... Asayeli* Arm.

10, **2** οἱ ἀλλόφυλοι 1º et 2º] *Philistaei* (cum articulo) Arm

γε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν. 6 καὶ ἀπέθα-
νε Σαοὺλ καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὅλος ὁ
οἶκος αὐτοῦ ὁμοθυμαδὸν ἀπέθανον. 7 καὶ εἶδον πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ οἱ
ἐν τῇ κοιλάδι, ὅτι ἔφυγεν Ἰσραὴλ καὶ ὅτι ἀπέθανε Σαοὺλ καὶ υἱοὶ
αὐτοῦ, καὶ κατέλιπον τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἔφυγον καὶ ἦλθον οἱ
ἀλλόφυλοι καὶ κατῴκησαν ἐν αὐταῖς. 8 Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ
ἦλθον οἱ ἀλλόφυλοι τοῦ σκυλεῦσαι τοὺς τραυματίας, καὶ εὗρον τὸν
Σαοὺλ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβουέ. 9
καὶ ἐξέδυσαν αὐτὸν καὶ ἦραν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὰ σκεύη αὐ-
τοῦ, καὶ ἐξαπέστειλαν οἱ ἀλλόφυλοι εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ τοῦ
εὐαγγελίσασθαι ἐν τοῖς οἴκοις τῶν εἰδώλων αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ
αὐτῶν. 10 καὶ ἔθηκαν τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν
καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔπηξαν ἐν τῷ οἴκῳ Δαγών. 11 καὶ ἤκουσαν
πάντες οἱ κατοικοῦντες Ἰαβεὶς τῆς Γαλαὰδ πάντα ἃ ἐποίησαν οἱ
ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραήλ. 12 καὶ
ἀνέστησαν ἐν Γαλαὰδ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς καὶ ἦλθον καὶ ἔλαβον τὸ
σῶμα Σαοὺλ καὶ τὰ σώματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἤνεγκαν αὐτὰ εἰς
⌐⌋ Ἰαβείς· καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ⌐ὑπὸ τὴν δρῦν ἐν Ἰαβείς,⌋ καὶ
⌐ ἐνήστευσαν ἑπτὰ ἡμέρας. 13 ⌐καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ ἐν ταῖς ἀνομίαις
αὐτοῦ αἷς ἠνόμησεν ἐν Κυρίῳ κατὰ τὸν λόγον Κυρίου, διότι οὐκ ἐφύ-
λαξεν αὐτόν καὶ ὅτι ἐπηρώτησε Σαοὺλ ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ τοῦ
ἐκζητῆσαι, καὶ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης, 14 καὶ οὐκ
⌋ ἐξεζήτησεν ἐν Κυρίῳ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν⌋ καὶ ἐπέστρεψε τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ υἱῷ Ἰεσσαί.

11, 1 Καὶ συνηθροίσθησαν πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ ἐν
Χεβρὼν λέγοντες Ἰδοὺ ὀστοῦν σου καὶ σάρξ σου ἡμεῖς· 2 καί γε

> καὶ ἀπέθανεν 121 **6** ἀπέθανον] ἀπέθανεν 121 **7** > Ἰσραὴλ 19 108 121 υἱοὶ pr οἱ 19 108 121 κατέλιπον] κατέληπον 19 108: κατέλειπον 93 **8** > καὶ 2º 19 108 121 **11** Ἰαβὶς 19 108 121 ἃ] ὅσα 121 **12** ἐν] ἐκ 121 Γαλαὰδ] Γαλαὰ 108 τὰ σώματα] τὸ σῶμα 19 108 121 Ἰαβεὶς 1º] Ἰαβὶς 19 108 121 Ἰαβεὶς 2º] Ἰαβὶς 19 121: Ἰαβὴς 108 **13** αὐτὸν] αὐτῶν 108 Σαοὺλ] αὐτὸν 121 τῷ] τῇ 121 Tht* sed τῷ Tht$^{\text{ap et alio loco}}$ ἐγγαστρειμύθῳ 108 καὶ 3º pr ÷ 93 ἀπεκρίνατο] ἀπεκρίθη Tht sed ἀπεκρίνατο Tht$^{\text{alio loco}}$

11, 2 > γε 19

6 ὁμοθυμαδὸν ἀπέθανον] *Pariter mortui sunt* Arm **7** ἐν τῇ κοιλάδι] *In valle* L_{91-95} *Qui erant in valle* An glos εἶδον] *Viderunt* Arm κατέλιπον] *Dereliquerunt* Arm οἱ ἀλλόφυλοι] *Philistaei* (cum articulo) Arm **11** Ἰαβεὶς] *Yabis* Arm καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ] *Et filiis eius* Arm **12** ἦλθον] *Descenderunt* Arm vid **13** *Et consuluit Saul ventriloquos* L_{91-95} ἐν Κυρίῳ] *Coram Domino* Arm **14** *Dawit*^{c} Arm.

11, 1 *Omnisque ad eum congregatus est Israel* Qu *pro* 2,55 συνεθροίσθησαν] *Congregati sunt* Arm

ἐχθὲς καὶ τρίτης, ὄντος Σαοὺλ βασιλέως, σὺ ἦσθα ὁ εἰσάγων καὶ
ἐξάγων τὸν Ἰσραήλ. καὶ εἶπέ σοι Κύριος ὁ θεός σου Σὺ ποιμανεῖς
τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν
μου Ἰσραήλ. 3 καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν
βασιλέα εἰς Χεβρών, καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην
ἐν Χεβρὼν ἔναντι Κυρίου, καὶ ἔχρισαν τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ
Ἰσραὴλ κατὰ τὸν λόγον Κυρίου διὰ χειρὸς Σαμουήλ. 4 Καὶ ἐπορεύθη
ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἰς Ἰερουσαλήμ, αὕτη Ἰεβούς,
καὶ ἐκεῖ οἱ Ιεβουσαῖοι οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. 5 καὶ εἶπον οἱ
κατοικοῦντες Ἰεβοὺς τῷ Δαυίδ Οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε. καὶ προκατελά-
βετο Δαυὶδ τὴν περιοχὴν Σιών, αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ. 6 καὶ εἶπε
Δαυὶδ Πᾶς τύπτων ἰεβουσαῖον ἐν πρώτοις, ἔσται εἰς ἄρχοντα καὶ
εἰς στρατηγόν· καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουιὰ ἐν πρώ-
τοις, καὶ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα. 7 καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ·
διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν αὐτὴν πόλιν Δαυίδ. 8 καὶ ᾠκοδόμησε Δαυὶδ τὴν
πόλιν κυκλῶθεν ἀπὸ τῆς ἄκρας καὶ ἕως τοῦ κύκλου. καὶ Ἰωὰβ περιε-
ποιήσατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως. 9 καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ πορευόμε-
νος καὶ μεγαλυνόμενος καὶ Κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ. 10 καὶ
οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν, οἳ ἦσαν τῷ Δαυίδ, οἱ ἀντεχόμενοι
μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ μετὰ παντὸς Ἰσραὴλ τοῦ βασι-
λεῦσαι αὐτόν κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ἐπ' Ἰσραήλ. 11 καὶ οὗτος ὁ
ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν Δαυίδ· Ἰεσσεβαὰμ υἱὸς Ἀχαμανεὶ πρῶτος τῶν
τριῶν· οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ἐννακοσίους τραυ-
ματίας εἰς ἅπαξ. 12 καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεαζὰρ υἱὸς Δωδαί, πατρα-
δέλφου αὐτοῦ οὗτος ἦν ἐν τοῖς τρισὶ δυνατοῖς. 13 οὗτος ἦν μετὰ
Δαυὶδ ἐν Σερράν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον,
καὶ ἦν μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης φακοῦ, καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἀπὸ

ἐκθὲς 108 καὶ 2º + γε 19 108 εἶσθα 108 ποιμανῇς 19 108 ἔσῃ] ἔσει ed **3** > διαθήκην 93 ἔχρησαν 93 121 τὸν 2º] τὸ 108 **4** Ιεβουσαῖοι οἱ] Ιεβουσαιυιοὶ 121 > οἱ 2º 19 ms 121 non ultra comparatur, cf. introductio **5** εἰσελεύσῃ] -σει ed **6** πρώτοις + καὶ 93 Σαρουιὰ] Ἀρουιὰ 19 108 ἄρχοντα + καὶ εἰς στρατηγόν 93 **7** ἐκάλεσαν] ἐκάλεσεν 19 108 **8** κυκλόθεν 19 108 περιποιήσατο 93 λοιπὸν] λυπὸν 108 **9** Δαβὶδ Tht παντοκράτορ 108 **10** αὐτὸν] αὐτῶν 19 108 **11** Ἰεσσεβαὰμ] -βάαλ 19 108 Ἀχαμανεὶ] Θεκεμινὰ 19 108 πρῶτος] πρωτότοκος 19 108 τριὸν 108 **12** αὐτὸν] αὐτῶν 19 108 **13** Σερράν] Σερρά 93: pr τοῖς 19 108

2 εἶπε - ὁ θεός σου] *Tibi dixit Dominus Deus tuus* Arm τὸν λαόν μου] *Populo meo* Arm **4** *Dawitʿ* Arm πᾶς Ἰσραὴλ] *Omnis Israyel* Arm τὴν γῆν] *Terrae* Arm **8** Δαυὶδ 1º] *Dawitʿ* Arm ἀπὸ - πόλεως] *A principali loco usque ad circum muro cingens et Yovab circumambulabat conabatur salvare reliquos urbis* Arm **10** αντεχόμενοι] *Adjutores* Arm vid **11** Οὐ πρὶν ἀνεπαύετο μαχόμενος πρὶν ἐνακοσίους αὐτῶν καταλαβεῖν Jos VII 308 (ἐννακοσίους Jos^{ap}) *Yeseban* Arm vid *Nonacentos ... una vice* Arm **12** πατραδέλφου αὐτοῦ] *Filius fratris patris eius* Arm **13** *Et erat pars agri plena lenticulae* L_{91-95} φακοῦ] *Lente* Arm

προσώπου τῶν ἀλλοφύλων. 14 καὶ ἔστη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος καὶ
ἔσωσεν αὐτὴν καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐποίησε Κύριος
σωτηρίαν μεγάλην. 15 καὶ κατέβησαν τρεῖς ἐκ τῶν τριῶν ἀρχῶν εἰς
τὴν πέτραν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον, Ὀδολλὰμ καὶ ἡ παρεμβολὴ
τῶν ἀλλοφύλων παρεμβεβλήκει ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. 16 καὶ
Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ τὸ σύστρεμμα τῶν ἀλλοφύλων τότε
ἐν Βηθλέεμ. 17 καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ καὶ εἶπεν Τίς ποτιεῖ με ὕδωρ
ἐκ τοῦ λάκκου Βηθλέεμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ; 18 καὶ διέρρηξαν οἱ τρεῖς
τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου
Βηθλέεμ, ὃς ἦν ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἔλαβον καὶ ἦλθον πρὸς Δαυίδ· καὶ
οὐκ ἠθέλησε Δαυὶδ τοῦ πιεῖν αὐτό, καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ Κυρίῳ 19
καὶ εἶπεν Ἵλεώς μοι ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· εἰ αἷμα
τῶν ἀνδρῶν τούτων πίομαι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν; ὅτι ἐν ταῖς ψυχαῖς
αὐτῶν ἤνεγκαν αὐτό. καὶ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐποίησαν
οἱ τρεῖς δυνατοί. 20 καὶ Ἀβεσσὰ ἀδελφὸς Ἰωάβ, οὗτος ἦν ἄρχων
τῶν τριῶν, οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους
τραυματίας ἐν καιρῷ ἑνί· καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν,
21 ἀπὸ τῶν τριῶν ὑπὲρ τοὺς δύο ἔνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς
ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἤρχετο. 22 καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωὰδ
υἱὸς ἀνδρὸς δυνατοῦ, πολλὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπὸ Καβσεήλ· αὐτὸς ἐπά-
ταξε τοὺς δύο υἱοὺς Ἀριὴλ Μωάβ, καὶ οὗτος κατέβη καὶ ἐπάταξε
τὸν λέοντα ἐν τῷ λάκκῳ ἐν ἡμέρᾳ χιόνος· 23 καὶ οὗτος ἐπάταξε
τὸν ἄνδρα τὸν αἰγύπτιον, ἄνδρα εὐμήκη, πενταπήχη, καὶ ἐν τῇ χειρὶ
τοῦ Αἰγυπτίου δόρυ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν
Βαναίας ἐν ῥάβδῳ καὶ ἀφείλετο τὸ δόρυ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυ-
πτίου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ. 24 ταῦτα ἐποίησε
Βαναίας υἱὸς Ἰωὰδ καὶ τούτῳ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ δυνατοῖς· 25 ὑπὲρ
τοὺς δύο ἔνδοξος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἤρχετο, καὶ κατέστησεν
αὐτὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ. 26 Καὶ οἱ δυνατοὶ τῶν δυνά-
μεων· Ἀσσαὴλ ἀδελφὸς Ἰωάβ, Ἐλεανὰν υἱὸς Δωδεὶ πατραδέλφου αὐ-

15 Ὀδολλὰμ] scripsi cum ed: Ὀδολαὰμ 19 108 93 γιγάντων] τιτάνων 93 **16** σύστρεμμα] σεσ-τεμα 108 τότε] τὸ 93 **18** διέρριξαν 108 **19** τούτων] τοῦτο 93 **20** > καὶ 2º 19 108 **21** ὑπὲρ] ἐπὶ 19 **22** Βανέας 19 108 Καβσεήλ] Καμβσεήλ 93: Καμσεήλ 108 > Μωάβ 19 **23** Βανέας 19 108 ἀφείλατο 93 δόροι 108 **24** Βανέας 19 Ἰωὰδ] Ἰωὰς 19: Ἰωὰβ 108 **26** Ἀσσαὴλ] Σαὴλ 19 108: Ασαηλ ed Ἐλεανὰς 19 108 Δωλεὶ 93

15 τριῶν] *Trium* Arm **16** Μέχρι Βηθλεέμης Jos VII 312 et 313 (εἰς Βηθλεέμην) τὸ σύστρεμμα] *Cohortes* Arm **21** *Et factus est illis in principem* L_{91-95} ἐγένετο] *Factus est* Arm **22** Ἰωὰδ] *Yovad* Arm Καβσεήλ] *Kasayel* Arm vid υἱοὺς] *Filios* Arm **23** *Virum procerissimum* L_{91-95} εὐμήκη] *Praelongum* Arm **25** *De triginta in duobus praeclarus et ad tres non venit* L_{91-95} vid δύο] *Duo* Arm > οὗτος Arm **26** οἱ δυνατοὶ] *Fortes* Arm πατραδέλφου - Βηθλεέμ] *Filius fratris patris eius e Bedleem* Arm

τοῦ ἀπὸ Βηθλεέμ, 27 Σαμμὼθ ὁ ῾Αρωρεί, Σέλλης ὁ Φελλωνεί, 28 Εἰρὰς
υἱὸς Ἐκκῆς ὁ Θεκωείτης, Ἀβιέζερ ὁ ῾Αναθωθείτης, 29 Σοβοκχὰ υἱὸς
Σωσαθεί, Ἠλὰ ὁ Ἀκαθεί, 30 Μαρρεὶ ὁ Νετωφαθεί, ῾Αλὰδ υἱὸς Βανὰ
ὁ Νετωφαθεί, 31 Ἠθεὶ υἱὸς ῾Ρηβὰ ἀπὸ Γαβαὰθ ἐκ βουνοῦ Βενιαμίν,
Βαναιὰ ὁ Φαραθωνεί, 32 Οὐριὰ ἀπὸ Ναχαλί, Γάας, ῾Αβιὴλ ὁ ῾Αραβα-
θεί, 33 ῾Ασμὼθ ὁ Βαραμεί, Ἐλιβὰ ὁ Σαλαβωνεί, Εἰρασαὶ ὁ Γουνεί· 34
υἱοὶ ῾Ασὸμ τοῦ Ζεννεὶ Ἰωναθὰν υἱὸς Σαμαιὰ ὁ Ἀρωρεί, 35 Ἀχιὰμ
υἱὸς Ἰσσαχάρ, Ἐλιφάελ υἱὸς Οὔρ, 36 ῾Ωφὰρ ὁ Μεχωραθεί, Ἀχιὰ ὁ
Φελλωνεί, 37 ῾Εσρεὶ ὁ Χερμελλεί, Ναραὶ υἱὸς Ἀσβαί, 38 Ἰωὴλ ἀδελ-
φὸς Ναθάν, Μαβαὰρ υἱὸς Ἀγηρεί, 39 Σέλληκ ὁ Ἀμμανεί, Νοαραὶ ὁ
Βηρωθεὶ αἴροντες σκεύη Ἰωὰβ υἱοῦ Σαρουιά, 40 ῾Ηρὰ ὁ Ἰεθρεί, Γάρηβ
ὁ Ἰεθρεί, 41 Οὐρίας ὁ Χετθεί, Ζαβὰδ υἱὸς Σαμααλεί, 42 Ἀδινὰ υἱὸς
Σιζαὶ ὁ ῾Ρουβηνεὶ ἄρχων τῷ ῾Ρουβὶν καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ τριάκοντα, 43 ῾Ανὰν
υἱὸς Μααχὰ καὶ Ἰωσαφὰτ ὁ Ματθανεί, 44 Ὀζίας ὁ Ἐσθαρωθεί,
Σαμμὰ καὶ Ἰειὴλ υἱοὶ Χωθὰν τοῦ ῾Αραρεί, 45 Ἰεδιὴλ υἱὸς Σαμαρεὶ
καὶ Ἠλὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ Ἀθωσεί, 46 Ἰεὴλ ὁ Μαωθεὶ καὶ Ἰαρεὶβ

27 Σαμμὼθ] Σωμμὰθ 19: Σαβμὼθ 93 Αρωρι ed Σέλλης] Σελλήσω 93: Ελλης ed Φελλωνι ed **28** Εἰρὰς] Ἡρὰς 19 Ἐκκὶς 19 108 Θεκωείτης] Θεκωίτης 19 108 ῾Αναθωθείτης] -θήτης 19 108: -θίτης ed **29** Σωσαθεί] Ὠσαθί 19 Ἀκαθί 19 108 **30** Μαρρὶ 19 108 Νετωφαθί 1º 19 (-το-) 108 Νετωφαθί 2º 19 108 **31** Ἠθεὶ] Ἰθὶ 19 108 ῾Ρηβὰ] ῾Ριβὰτ 19 108 Βαναιὰ] Βαναιὰθ 93 Φαραθωνεί] -θωνί 19: -θανί 108 **32** Ναχαλί] Ναχαὴλ 93 Γάας] Γάλ 93 108 Ἀβιὴλ] Σαβιὴλ 93 108 ῾Αραβαθί 19 108 **33** Βαραμεί] Βαραμαί 108: Βραμαί 19 Σαλαβωνεί] Σαλαβωνί ed Εἰρασαι] Ἡρασαὶ 19: Ἰρασαί 108 Γουνί 19 108 **34** ῾Ασὼμ 19 Ζεννὶ 19 108 Σαμαίας 19 108 > ὁ 19 108 Ἀρωρὶ 19 108 **35** Οὐρ] scripsi cum ed: Σοὺρ cod **36** Μεχω-ραθεί] scripsi: -θή 93: -θί 19 108 Φελλωνί 19 108 **37** ῾Εσρὶ 19 108 Χερμελλεί] -μελί 19 108: -μελλί ed υἱὸς pr ὁ 19 108 Ἀσβαί] Ἀσβαήλ 93 **38** Μαβαὰρ] scripsi cum ed: Μααβὰρ cod Ἀγηρί 19 108 **39** Σέλλημ 19 108 Ἀμμανί 19 108 Βηρωθὶ 19 108 **40** ῾Ηρὰ] ῾Ιαρὰ 19 108 Ἰεθρεί] Ἐθρί 19 108: Ιεθρι ed **41** Χετθεί] scripsi: -θή 93: -θί 19 108 Ζαβὰδ] Ζαβαὰθ 19: Ζαβὰθ 108 Σαμααλεί] Σαμααί 19 108: -λί ed: + τέσσαρες 93 108 **42** Ἀδινὰ] scripsi cum ed: Δεινὰν cod Σιζαὶ] Σειζαεὶ 93 ῾Ρουβηνὶ 19 108 ῾Ρουβὶν] ῾Ρουβὶμ 19 93 αὐτῷ] αὐτῶν 93 **43** Ματθανί 19 108 **44** Ἐσθαρωθί 19 108 ῾Αραρί 19 108 **45** Σαμαρὶ 19 108 Ἀθωσεί] Θωσί 19 108: -σι ed **46** Μαωθὶ 19 108 Ἰαρὴβ 19

27 *Samovtʿ Arovracʿi* ... *Setov* (vid) Arm **28** *Iras filius Ekay Tʿekuites* ... *Anatʿovtʿites* Arm **29** *Sovtʿatay* (vid) *Eła Akʿatʿi* Arm **30** *Mariov Netʿyovpʿatʿeay* Arm vid **31** *Hetʿi filius Hruea e Tabatʿeay* Arm vid **32** *Uriay e Nakʿaleay* Arm **33** *Asmovtʿ Baramites Ełiba Sałabovnites Irasa Gunites* Arm **34** *Filii Asovmeay Zeneancʿ* ... *Samea Arovrites* Arm **35** *Akʿiam filius Isakʿaseancʿ* Arm > ὁ Ἀραρεί cum Ant Arm *Ełipʿayel filius Surbeay* (vid) Arm **36** *Opʿar Mekʿovratʿay* Arm **37** *Ezri Kʿermełites Nayari filius Azbeay* Arm **38** *Naabar filius Agareay* Arm vid **39** *Sełek Amanites Nuara Berovtʿites armigeri Yovabu* Arm **40** *Iray Etʿrites Gareb Etʿrites* Arm **41** *Urias Kʿettʿites Zabad filius Samałea* Arm **42** *Dinan filius Sizay* Arm **43** *Maakʿay* ... *Matʿanay* Arm **44** *Oziay Estʿarovnay* Arm **45** *Yiełel* (vid)... *Ełeay* ... *Tovsi* Arm **46** *Yiełeay* ... *Yovtʿovnaam* (vid) ... *Yetʿma* Arm

καὶ Σωσειὰ υἱοὶ Θαναὰμ καὶ Ἰεθμὰ ὁ Μωαβείτης, 47 Ἐλιὴλ καὶ
Ὠβὴδ καὶ Ἰεσσιὴλ ὁ Μασαβιά.
12, 1 Καὶ οὗτοι οἱ ἔλθοντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Σεκελάγ, ἔτι συνε-
χομένου τοῦ Δαυὶδ ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ υἱοῦ Κείς. καὶ αὐτοὶ ἐν
τοῖς δυνατοῖς βοηθοῦντες ἐν τῷ πολέμῳ, 2 ἐντείνοντες τόξον δεξιά-
ζοντες καὶ ἀριστερεύοντες, καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ ἐν βέλε-
σι καὶ τόξῳ, ἐκ τῶν ἀδελφῶν Σαοὺλ ἐκ τοῦ Βενιαμίν· 3 ἄρχων Ἀχιέ-
ζερ καὶ Ἰωὰς υἱοὶ Ἀσμὰ τοῦ Γαβαωνείτου, καὶ Ἐζιὴλ καὶ Φάλετ
υἱοὶ Ἀσμώθ, καὶ Βαραχιὰ καὶ Ἰηοὺδ οἱ Ἀναθωθεί, 4 καὶ Σαμαίας ὁ
Γαβαωνείτης δυνατὸς ἐν τοῖς τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα,
Ἰερεμίας καὶ Ἰεζιὴλ καὶ Ἰωανὰν καὶ Ἰωζαβὰδ ὁ Γαδηρωθεί, 5 Ἐλιέ-
ζερ καὶ Ἰεριμώθ, Βαλαίας καὶ Σαμαρίας καὶ Σαφατίας ὁ Χαραφεί,
6 Ἐλκανὰ καὶ Ἰεσσοῦε καὶ Ἐαιὴλ καὶ Ἰεζράαρ καὶ Ἰεσβαὰμ καὶ οἱ
κορῖται, 7 Ἰωηλὰ καὶ Ζαβαδιὰ υἱοὶ Ἰεροὰμ υἱοὶ τοῦ Γεδδώρ. 8 καὶ
ἀπὸ τοῦ Γὰδ διεχωρίσθησαν πρὸς Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἐρήμου δυνατοὶ ἰ-
σχύι, ἄνδρες δυνάμεως εἰς πόλεμον παρατασσόμενοι θυρεῷ καὶ δόρα-
τι, καὶ πρόσωπα λεόντων τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ κοῦφοι ὡς δορκά-
δες ἐπὶ τῶν ὀρέων τῷ τάχει· 9 Ἔζερ ὁ ἄρχων, Ἀβδιὰ ὁ δεύτερος,
Ἐλιὰβ ὁ τρίτος, 10 Μασαμαννὴ ὁ τέταρτος, Ἰερεμίας ὁ πέμπτος, 11
Ἐθεὶ ὁ ἕκτος, Ἐλιὴλ ὁ ἕβδομος, 12 Ἰωανὰν ὁ ὄγδοος, Ἐλσαβὰδ ὁ
ἔνατος, 13 Ἰεραμαοὺ ὁ δέκατος, Μαχαβαννεὶ ὁ ἐνδέκατος. 14 οὗτοι
ἐκ τῶν υἱῶν Γὰδ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς εἰς τοῖς ἕκατον, μικρὸς

Σωσειὰ] Ὠσωιὰ 19 108: Σωσια ed υἱοὶ] pr οἱ 19 108 Ἰεθμὰ] Ἰεθὰμ 19 108 Μωαβίτης 19 108 **47** Ἐλιὴλ] Ἐαιὴλ 93 Ὠβὴδ] Ἰωβὴδ 19 108 Ἰεσσιὴλ] scripsi cum ed: Ἐσσιὴλ cod Μασσαβιά 19

12, **1** Σεκελέγ 19 Σαοὺλ] pr τοῦ 19 Κείς] Κίς 19 108 **2** ἐντείνοντες] ἐντίνοντες 93: ἐκτείνοντες ed διξιάζοντες 93 καὶ ἀριστερεύοντες] καριστερεύοντες 19 **3** Ἐχιέζερ 19 Γαβαωνίτου 19 108 121 Ἰηοὺδ] Ἰουὴλ 19 108 οἱ] ὁ ed Ἀναθωθί 19 108 121 **4** Σαμέας 108 Γαβαωνίτης 19 108 121 Ἐζιὴλ 93 Ἰωανὰν] Ἰωνὰν 19 108 Ἰωζαβὰλ 93 Γαδηρωθί 19 108 **5** Ἰριμώθ 19 108 Βαλαίας] Βαλέας 108: Βαρέας 19 Σαμαρέας 19 108 Χαραφί 19 108 **6** Ἐαιὴλ] Ἐλιὴλ 19 108: Ειηλ ed κορεῖται 93 **7** Γεδδώρ] Ἑδέρ 93 **10** Μασαμανὴ 19 108 Ἰηρεμίας 93 **11** Ἐθεὶ] Ἐθθὶ 19 108 **12** Ἰωανὰν] Ἰωνὰν 93: Ἰωαννὰν 19 Ἐλσαβὰδ] Ἐλζαβὰ 93 ἔννατος 19 **13** Ἰεραμαοὺ] Ἰερεμαοὺς 93 > Μαχαβαννεὶ ὁ ἐνδέκατος 19 Μαχαβαννεὶ] -βανεὶ 19 108 (-βανὶ) **14** οὗτοι] οὗτος 93

47 *Ełiel* ... *Yesiel Masebaites* Arm.

12, **1** *Sekełak* Arm ἐντείνοντες - ἀριστεύοντες] *Robusti sagittarii ad dextram et ad sinistram* Arm τόξῳ - ἀδελφῶν] *Sagittis e fratribus* Arm **3** *Filii Asmea* ... *Gabawovnita* ... *Yewuł* (vid) Arm **4** *Yeremiay* ... *Yovsap at Gadarovt ea* (vid) Arm **5** *Eliezer* ... *Yerimovt* ... *Baleam* ... *Samreas* Arm **6** *Elkanay* ... *Yesove* ... *Yesraar* Arm **7** *Yovlela* Arm **8** εἰς - παρατασσόμενοι] *Parati ad bellum* Arm **9** *Ezer* Arm **10** *Masamane* Arm **12** *Ezaba* (vid) Arm **13** *Yeramay* ... *Macabeni* Arm

καὶ μέγας πρὸς χιλίους. 15 οὗτοι ἦσαν οἱ διαβάντες τὸν Ἰορδάνην
ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, καὶ αὐτὸς ἦν πεπληρωκὼς ἐπὶ πᾶσαν κρηπῖδα
αὐτοῦ, καὶ ἐξεδίωξαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας τοὺς αὐλῶνας εἰς
ἀνατολὰς καὶ εἰς δυσμάς. 16 καὶ ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν καὶ
Ἰούδα εἰς βοήθειαν τῷ Δαυὶδ. 17 καὶ ἐξῆλθε Δαυὶδ εἰς ἀπάντησιν
αὐτῶν καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ εἰς εἰρήνην ἥκατε πρὸς
μέ, βοηθῆσαί μοι εἴη μοι καρδία ἐφ' ὑμᾶς εἰς ἕνωσιν, καὶ εἰ τοῦ
παραδοῦναί με τοῖς ἐχθροῖς μου οὐκ ἐν ἀληθείᾳ χειρός, ἴδοι ὁ θεὸς
τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ ἐλέγξαι. 18 καὶ πνεῦμα ἐνέδυσε τὸν Ἀμασαὶ
ἄρχοντα τῶν τριάκοντα, καὶ εἶπε

Πορεύου Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαί, σὺ καὶ ὁ λαός σου·
εἰρήνη, εἰρήνη σοὶ καὶ εἰρήνη τοῖς βοηθοῖς σου,
ὅτι ἐβόηθησέ σοι ὁ θεός σου.

καὶ προσεδέξατο αὐτοὺς Δαυίδ, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας
τῶν δυνάμεων. 19 καὶ ἀπὸ Μανασσὴ προσεχώρησαν πρὸς Δαυίδ, ἐρ-
χομένου αὐτοῦ μετὰ ἀλλοφύλων τῶν ἐλθόντων ἐπὶ Σαοὺλ εἰς πόλε-
μον, καὶ οὐκ ἐβοήθησεν αὐτοῖς Δαυίδ, ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένοντο οἱ
σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγοντες Ἐν ταῖς κεφαλαῖς ἡμῶν ἐπι-
στρέψει πρὸς τὸν Κύριον αὐτοῦ Σαούλ. καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτόν, 20
καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὸν Δαυὶδ εἰς Σεκελὰγ προσεχώρησαν αὐτῷ
ἀπὸ Μανασσὴ Ἐδνὰ καὶ Ἰωζαβὰδ καὶ Ἰαδιὴλ καὶ Μιχαὴλ καὶ Ἰωζα-
βὰδ καὶ Ἐλιοὺ καὶ Σιλαθὰ οἱ ἄρχοντες τῶν χιλιάδων τῶν τοῦ
Μανασσή. 21 καὶ αὐτοὶ συνεμάχησαν τῷ Δαυὶδ ἐπὶ τοῦ γεδδούρ, ἐν
τῇ ἐξοδίᾳ, ὅτι δυνατοὶ ἰσχύι πάντες αὐτοί· καὶ ἐγένοντο ἄρχοντες
τῇ στρατιᾷ ἐν δυνάμει, 22 ὅτι κατὰ καιρὸν ἡμέρας εἰς ἡμέραν
ἤρχοντο πρὸς Δαυὶδ τοῦ βοηθῆσαι αὐτῷ ὡς εἰς παρεμβολὴν μεγάλην,
ὡς εἰς παρεμβολὴν θεοῦ. 23 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων

15 κρηπῖδα] κριπῖδα 93: pr τὴν 19 108   τοὺς 2º] τὰς 19   **17** > Εἰ 108   ὑμᾶς] ἡμᾶς 93   ἐν ἀληθείᾳ bis scr 93   ἴδοι] ἴδειι 19 108   **18** > ἐν 93   ἐβοηθῆσαι 93   **19** ἐλθώντων 108   ἐπιστρέψῃ 108   ἐξαπέστηλαν 108   αὐτὸν] αὐτῶν 108   **20** πορεύεσθαι] εἰσπορεύεσθαι 19   Ἰωζαβὰδ] Ἰωζὰβ βαὰδ 93   Σηλαθὰ 93   **22** ὅτι] pr ὃ 108   καιρὸν] κερὸν 108   **23** τῶν ἀρχόντων / τῆς στρατιᾶς tr 93

14 πρὸς χιλίους] *Ad millia* Arm   **15** *Et ipse fundebatur super omnem crepidinem suam* L_{91-95} αὐτὸς ἦν] *Is erat* Arm   εἰς 1º - δυσμάς] *In orientem et in occidentem* Arm   **17** *Sit cor meum in vestra concordia* L_{91-95} βοηθῆσαί μοι] *In subsidium mihi* Arm   ἐφ' ἡμᾶς εἰς ἕνωσιν] *In vos in aequalitatem unionis* Arm   **18** Δαυὶδ 1º 2º] *Dawitʿ* Arm   σὺ] *Tu* Arm   **19** ἐρχομένου - Σαοὺλ] *Quia egressus veniebat is cum Philistinis qui venerunt super Šawuł* Arm   *Dawitʿ* Arm   ἐγένοντο] *Fuerunt* Arm   οἱ σατράπαι] *Nobilibus* Arm   ἡμῶν] *Nostris* Arm   καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτόν] *Et abduxerunt illinc* Arm   **20** καὶ 1º] *Et* Arm   *Dawitʿ* Arm   *Sikełak ... Yuzabat ... Šiłatʿay* Arm   **21** ἐγένοντο ἄρχοντες] *Fuerunt principes* Arm   **22** κατὰ καιρὸν - ἡμέραν] *A tempore ad tempus assiduo* Arm vid   τοῦ βοηθῆσαι - παρεμβολὴν 2º] *In subsidium sicut in exercitum magnum sicut in exercitum* Arm

τῆς στρατιᾶς τῶν ἐλθόντων πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν τοῦ ἐπιστρέψαι
τὴν βασιλείαν Σαοὺλ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον Κυρίου, καὶ οὗτος
ὁ ἀριθμός. 24 υἱοὶ Ἰούδα αἴροντες θυρεὸν καὶ δόρυ ἑξακισχίλιοι καὶ
ὀκτακόσιοι καθωπλισμένοι δυνάμει. 25 τῶν υἱῶν Συμεὼν δυνατοὶ ἰ-
σχύι εἰς παράταξιν ἑπτακισχίλιοι καὶ ἑκατόν. 26 τῶν υἱῶν Λευὶ τετρα-
κισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι· 27 καὶ Ἰωαδὰ ὁ ἡγούμενος τῶν υἱῶν Ἀαρών,
καὶ μετ' αὐτοῦ τρισχίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι. 28 καὶ Σαδδοὺκ νέος δυνα-
τὸς ἰσχύι καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἴκοσι καὶ δύο ἄρχον-
τες. 29 καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν τῶν ἀδελφῶν Σαοὺλ τρισχίλιοι·
καὶ ἕως τοῦ νῦν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἐφύλασσον τὴν φυλακὴν οἴκου
Σαούλ. 30 καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφράιμ εἴκοσι χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι
δυνατοὶ ἰσχύι, ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. 31 καὶ
ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τῆς φυλῆς Μανασσὴ ὀκτὼ καὶ δέκα χιλιάδες, οἱ
ὀνομασθέντες ἐν ὀνόμασι τοῦ παραγενέσθαι τοῦ βασιλεῦσαι τὸν
Γ Δαυίδ. 32 Γκαὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσσαχὰρ γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς
καιρούς, γινώσκοντες τί ποιήσει Ἰσραὴλ εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν δια-
˩ κόσιοι, καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν μετ' αὐτῶν.˩ 33 καὶ ἀπὸ
Ζαβουλὼν ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέμου ἐν πᾶσι σκεύεσι
πολεμικοῖς πεντήκοντα χιλιάδες βοηθῆσαι τῷ Δαυὶδ οὐ χειροκένως,
οὐδὲ μετὰ καρδίας καὶ καρδίας. 34 καὶ ἀπὸ Νεφθαλεὶ ἄρχοντες χί-
λιοι, καὶ μετ' αὐτῶν ἐν θυρεοῖς καὶ δόρασι τριάκοντα καὶ ἑπτὰ
χιλιάδες. 35 καὶ ἀπὸ τοῦ Δὰν παρατασσόμενοι εἰς πόλεμον εἴκοσι
καὶ ὀκτὼ χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. 36 καὶ ἀπὸ Ἀσὴρ ἐκπορευόμενοι
βοηθῆσαι εἰς πόλεμον τεσσαράκοντα χιλιάδες. 37 καὶ ἀπὸ τοῦ πέραν
τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ Ῥουβὶν καὶ Γὰδ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς
Μανασσὴ ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς ἐν δυνάμει ἑκατὸν καὶ εἴκοσι
χιλιάδες. 38 πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμισταὶ παραταξάμενοι ἐν
παρατάξει ἐν ψυχῇ εἰρηνικῇ, ἦλθον εἰς Χεβρὼν τοῦ βασιλεῦσαι τὸν

24 θυρεὸν] θυραιὸν 19 ὠκτακόσιοι 93 καθλωπισμένοι] scripsi cum ed: καθοπλ. 19 108: καθοπλησμένοι 93 **25** ἐπακισχίλιοι 19 ἑκατῶν 108 **26** > tot vers 19 108 **27** Ἰωαδὰ] Ἰωδὰ 93 τῶν + Λευὶ 108 Ἀαρὼν] > 108: Λευὶ 19 **29** Βενιαμὴν 108 ἀδελφῶν] υἱῶν 19 **31** φυλῆς] pr τῆς 93 βασιλεῦσε 108 **32** Ἰσσαχὰρ] Ἰσραὴλ Ἰσαὰρ Tht sed > Ἰσραὴλ Tht^ap καιροὺς + αὐτῶν Tht > εἰς Tht sed habet Tht^ap αὐτῶν 1º] αὐτοῦ Tht αὐτῶν 2º] αὐτοῦ 19 **33** χειρόκενος 19 108 καρδίας] ἀκαρδίας 93 **34** Νεφθαλειμ ed θυρεοῖς] θυραιοῖς 93 **35** ὀκτὼ] ἑπτὰ ed **36** βοηθῆσαι / εἰς πόλεμον tr 93 **37** Ῥουβὶν] -βὶμ 19: -βὴμ 93 > καὶ 4º 19 108 **38** παρατασσόμενοι 93 ἐν παρατάξει] εἰς παράταξιν 19

23 *Dawit*ᶜ Arm καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς] *Et hi numeri* Arm **24** καθωπλισμένοι δυνάμει] *Qui gravi armatu erant* Arm **26** καὶ] *Et* Arm **27** τῶν υἱῶν] *Filiorum* Arm **28** τοῦ οἴκου - αὐτοῦ] *E domo patris sui* Arm **29** *Beniamini* Arm ἕως - ἐφύλασσον] *Multi ex eorum usque ad hanc horam custodes erant* Arm **32** ποιήσει] *Faciet* Arm **33** μετὰ - καρδίας 2º] *In cordes cordes* Arm **35** *E Dan cohorte* Arm **37** *Gad* Arm

Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ· καὶ ὁ κατάλοιπος Ἰσραὴλ ψυχὴ μία τοῦ
βασιλεῦσαι τὸν Δαυίδ. 39 καὶ ἦσαν ἐκεῖ μετὰ Δαυὶδ ἡμέρας τρεῖς
ἐσθίοντες καὶ πίνοντες ὅ τι ἡτοίμασαν αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν. 40
καὶ οἱ ὁμοροῦντες αὐτοῖς ἕως Ἰσσαχὰρ καὶ Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶ
ἔφερον αὐτοῖς ἐπὶ τῶν ὄνων καὶ ἐπὶ τῶν καμήλων καὶ ἐπὶ τῶν
ἡμιόνων καὶ ἐπὶ τῶν μόσχων βρώματα, ἄλευρον, παλάθας, σταφίδας,
οἶνον καὶ ἔλαιον, μόσχους καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος ὅτι εὐφροσύνη
ἦν τῷ Ἰσραήλ.

13, 1 Καὶ ἐβουλεύσατο Δαυὶδ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν
χιλιάρχων καὶ ἑκατοντάρχων, καὶ μετὰ παντὸς ἡγουμένου· 2 καὶ εἶπε
Δαυὶδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Ἰσραὴλ Εἰ ἐφ' ὑμῖν ἀγαθὸν καὶ παρὰ Κυρίου
θεοῦ ἡμῶν εὐοδώθη, ἀποστείλωμεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς
ὑπολελειμμένους ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραήλ, καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ
οἱ λευῖται ἐν πόλεσι κατασχέσεων αὐτῶν, καὶ συναχθήτωσαν πρὸς
ἡμᾶς, 3 καὶ ἐπιστρέψωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς·
ὅτι οὐκ ἐζητήσαμεν αὐτὴν ἀφ' ἡμέρων Σαούλ. 4 καὶ εἶπε πᾶσα ἡ
ἐκκλησία τοῦ ποιῆσαι οὕτως, ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς
τοῦ λαοῦ. 5 καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ ἀπὸ ὁρίων
Αἰγύπτου καὶ ἕως εἰσόδου Αἰμὰθ τοῦ ἐνεγκεῖν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ
ἐκ πόλεως Ἰαρείμ. 6 καὶ ἀνέβη Δαυὶδ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς
Καριαθιαρίμ, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα, τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν
τοῦ θεοῦ Κυρίου τοῦ καθημένου ἐπὶ Χερουβὶμ οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἐκεῖ. 7 καὶ ἐπέθηκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἅμαξαν καινὴν
ἐξ οἴκου Ἀβιναδὰβ καὶ Ὀζά, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἦγον τὴν ἅμαξαν.
8 καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παίζοντες ἐναντίον τοῦ θεοῦ ἐν πάσῃ
δυνάμει καὶ ἐν ᾠδαῖς καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν τυμ-
πάνοις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν σάλπιγξιν. 9 καὶ ἦλθον ἕως τῆς
ἅλωνος Χεδὼν καὶ ἐξέτεινεν Ὀζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ κατασχεῖν
τὴν κιβωτόν, ὅτι ἐξέκλινεν αὐτὴν ὁ μόσχος. 10 καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ

πάντα] pr τὰ ed **40** ὁμορροῦντες 93 108 καὶ] κὲ 108 Νεφθαλεὶμ 19 108 ὄνων] scripsi: ὄμων 93 108: ὤμων 19 ἀλεύρου 93 εὐφροσύνην 19

13, **1** > τῶν 2º 93 > μετὰ 19 **2** καὶ 3º bis scr 19 κατασχέσεως 93 **5** Αἰμὰθ] Εμαθ ed **6** Καριαθιααρεὶμ 19 108 ἀναγαγεῖν] ἀγαγεῖν 19 108 > τοῦ 3º 108 **7** Ἀβιναδὰβ] Ἀμιναδὰβ 93 108 (-μει-) ἦγον] εἷλκον 19 108 **8** κιννύραις 19 σάλπιγξιν] scripsi cum ed: -πιξι cod **9** τῆς] τοῦ 19 Χεδὼν] scripsi cum ed: Χαιλὼν 19 108: Χελὼν 93 κειβωτὸν 108

40 ἦν] *Erat* Arm.

13, **1** Μετὰ τῶν γερόντων καὶ ἡγεμόνων καὶ χιλιάρχων Jos VII 78 πρεσβυτέρων] *Senatoribus populi* Arm συναχθήτωσαν] *Ut veniant congregentur* Arm vid **2** Τοὺς ἱερεῖς καὶ Λῃουίτας Jos VII 78 **3** ἐπιστρέψωμεν] *Revertamus* Arm **6** Εἰς Καριαθιαρὶμ Jos VII 78 *Clivum Cariathiarim* L_{91-95} ἀνέβη] *Advenerunt* Arm vid *In Kariat'arim* Arm τοῦ καθημένου] *Qui sedet* Arm **7** *Aminidabay* Arm vid **8** ᾠδαῖς] *Canticis* Arm **9** Ἄχρι τῆς Χειδῶνος ἅλωνος Jos VII 81 *Ad aream sceptri* L_{91-95} vid

Κύριος ἐπὶ Ὀζὰ καὶ ἐπάταξεν αὐτόν ἐκεῖ διὰ τὸ ἐκτεῖναι τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτόν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ θεοῦ. 11 καὶ
ἠθύμησε Δαυὶδ ὅτι διέκοψε Κύριος διακοπὴν ἐν Ὀζὰ καὶ ἐκάλεσε
τὸν τόπον ἐκεῖνον διακοπὴν Ὀζὰ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 12 καὶ
ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων Πῶς εἰσοίσω
πρὸς ἐμαυτὸν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ; 13 καὶ οὐκ ἐξέκλινε Δαυὶδ τὴν
κιβωτὸν τοῦ θεοῦ πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ καὶ ἐξέκλινεν
αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀβεδδαδὰν τοῦ Γεθθαίου. 14 καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβω-
τὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβεδδαδὰν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μῆνας τρεῖς,
καὶ εὐλόγησε Κύριος τὸν οἶκον Ἀβεδδαδὰν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ.

14, 1 Καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς
Δαυὶδ καὶ ξύλα κέδρινα καὶ τέκτονας τοίχου καὶ τέκτονας ξύλων
τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον. 2 καὶ ἔγνω Δαυὶδ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν
Κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ὅτι ηὐξήθη εἰς ὕψος ἡ βασι-
λεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ. 3 καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἔτι
γυναῖκας ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ἐτέχθησαν αὐτῷ υἱοὶ καὶ θυγατέρες.
4 καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν τεχθέντων αὐτῷ ἐν Ἰερουσαλήμ·
Σαμάα καὶ Σωβήβ, Ναθὰν καὶ Σολομὼν 5 καὶ Ἰεβαὰρ καὶ Ἐλισοῦε
καὶ Ἐλιφάλετ, 6 καὶ Ναγαὶ καὶ Ναφὲκ καὶ Ἰαφεὶ 7 καὶ Ἐλισαμὰ
καὶ Βααλιαδὰ καὶ Ἐλιφάλατ. 8 Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι ἐχρίσθη
Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλό-
φυλοι ζητῆσαι τὸν Δαυίδ· καὶ ἤκουσε Δαυὶδ καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντη-
σιν αὐτοῖς. 9 καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἦλθον καὶ ἐξεχύθησαν ἐν τῇ κοιλά-
δι τῶν γιγάντων. 10 καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ θεοῦ λέγων Εἰ ἀναβῶ
ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου;
καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος Ἀνάβηθι καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς
σου. 11 καὶ ἀνέβη εἰς Βαελφαρασείν, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Δαυὶδ
ἐκεῖ καὶ εἶπε Δαυίδ· Διέκοψε Κύριος τοὺς ἐχθρούς μου ἐν χειρί μου

11 > καὶ ἐκάλεσε - Ὀζὰ 93 ἐκάλεσε + Κύριος 19 108* **13** ἐξέκλινε] ἀπέστρεψε 19 108 > τοῦ 1º 19 **14** ἐκάθησεν 19 108 > τῷ 1º 93 > ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ 93 μῆνας] μεῖνας 19 108 > οἶκον 19

14, **1** ἀπέστηλε 108 > πρὸς 108 καίδρινα 108 **2** > ἐπὶ 19 108 ηὐξήνθη 93 **3** Ἰερουσαλείμ 108 **4** αὐτῷ] αὐτῶν 108 > ἐν Ἰερουσαλήμ 19 Ἰερουσαλείμ 108 Σολομὼν] scripsi: Σαλομὼν cod **6** Ναγαὶ] Ναγὲ 19: Ναγὲθ 108 Ἰαφέι] Ἰαβὲγ 19 108 **7** Βααλιαδὰ] scripsi cum ed: Βααδιὰμ 19 108: Βαλλιαδὰ 93 **8** ἐχρείσθη 93 αὐτοῖς] αὐτῶν 19 108 **9** οἱ supra lineam 108 **10** Κύριος] pr ὁ 19 **11** Βαελφαρασίν 1º et 2º 19 108

13 τοῦ θεοῦ] *Dei* Arm *Abedadanay* Arm **14** *Abełdanay* 1º Arm vid μῆνας τρεῖς] *Menses tres* Arm τὸν οἶκον Ἀβεδδαδὰν] *Domum Abełdanay* Arm.

14, **1** τέκτονας τοίχου] *Architectos muri* Arm **2** εἰς βασιλέα] *Regnum eius* Arm **3** om ἔτι cum Ant Arm **4** *Sobep*ʿ ... *Sołomovn* Arm **6** *Nage* ... *Nag* ... *Yabi* Arm vid **7** *Ełipʿałał* Arm **10** παραδώσεις] *Prodes* Arm **11** Βαελφαρασείν] *Bayełpʿarsim* Arm. Βαελφαρασείν] *Baełpʿarsim* Arm

ὡς διακοπὴν ὕδατος· διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεί-
νου Διακοπὴ Βαελφαρασείν. 12 καὶ ἐγκατέλιπον ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι
τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ εἶπε Δαυὶδ καὶ ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρί. 13 καὶ
προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι καὶ ἐξεχύθησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν
γιγάντων. 14 καὶ ἠρώτησεν ἔτι Δαυὶδ ἐν τῷ θεῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
θεός Οὐ πορεύσῃ ὀπίσω αὐτῶν· ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν καὶ ἥξεις αὐ-
τοῖς πλησίον τῶν ἀπίων. 15 καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τῆς φωνῆς
τοῦ σεισμοῦ ἐπ' ἄκρων τῶν ἀπίων, τότε ἐξελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον,
ὅτι ἐξῆλθεν ὁ θεὸς ἔμπροσθέν σου τοῦ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν
ἀλλοφύλων. 16 καὶ ἐποίησε Δαυὶδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός, καὶ
ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ Γαβαὼν ἕως Γάζηρα.
17 καὶ ἐξῆλθε τὸ ὄνομα Δαυὶδ ἐν πάσαις ταῖς γαίαις καὶ Κύριος
ἔδωκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

15, 1 Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ οἴκους ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἡτοίμασε
τόπον τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ καὶ ἔπηξεν αὐτῇ σκηνήν. 2 τότε εἶπε
Δαυίδ Οὐκ ἔστιν αἴρειν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἀλλ' ἢ τοὺς λευί-
τας, ὅτι αὐτοὺς ἐξελέξατο Κύριος αἴρειν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ
λειτουργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος. 3 καὶ συνήγαγε Δαυὶδ τὸν πάντα
Ἰσραὴλ εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν κιβωτὸν τοῦ Κυρίου εἰς
τὸν τόπον ὃν ἡτοίμασεν αὐτῇ. 4 καὶ συνήγαγε Δαυὶδ τοὺς υἱοὺς
Ἀαρὼν καὶ τοὺς λευίτας 5 τῶν υἱῶν Καὰθ Οὐριὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι· 6 τῶν υἱῶν Μεραρεὶ Ἀσαιὰ ὁ
ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ διακόσιοι εἴκοσι· 7 τῶν υἱῶν Γεδσὼν
Ἰωὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑκατὸν τριάκοντα· 8 τῶν υἱῶν
Ἐλισαφὰν Σαμαιὰ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ διακόσιοι· 9 τῶν
υἱῶν Χεβρὼν Ἐλιὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὀγδοήκοντα· 10
τῶν υἱῶν Ὀζιὴλ Ἀμιναδὰβ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑκατὸν
καὶ δεκαδύο. 11 Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ τὸν Σαδδοὺκ καὶ τὸν Ἀβιαθὰρ
τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας· ἐκάλεσε τὸν Οὐριὴλ καὶ Ἀσαιὰ καὶ

12 ἐγκατέλιπον] scripsi cum ed: -ληπον 19 108: -λειπον 93 ἐκεῖ] ἐκῆ 108 **13** κοιλάδι] κυλάδι 108 **14** θεῷ] κυρίῳ 19 108 πορεύσῃ] πορεύσει ed ἀπίων] κλεόντων 19 108: κλαιόντων ed **15** ἀκοῦσαι] ἀκούσεσαι 108 > σε 19 τῆς φωνῆς] τὴν φωνὴν 93 σεισμοῦ] συσεισμοῦ 19 ἐπ'] ἀπ' 19 108 ἀπίων] κλεόντων 19 108: κλαιόντων ed ἐξελεύσῃ] -λεύσει ed **16** ἐπάταξαι 108

15, **1** τόπον] τόπῳ 93 αὐτῇ] αὐτῷ 93 **2** τοὺς λευίτας] τοῖς λευίταις 19 Κύριος] pr ὁ 108 τοῦ] τὸν 108 **3** > τοῦ 2º 108 **6** Μεραρὶ 19 Ἀσαιὰ] Ἀσαὶ 93 **8** Ἐλισαφὰ 93 Σαμέα 19 108 **10** αὐτοῦ] αὐτῶν 93 ἑκατὸν καὶ] ἑκάτων κὲ 108 **11** Σαδοὺκ 19 108 Οὐριὴλ] Οὐρουὴλ 108 Ἀσαιὰ] pr τὸν 19

12 οἱ ἀλλόφυλοι] *Philistiim* Arm καὶ ἐνεπρήσθησαν] *Et incenserunt omnia* Arm **13** ἐξεχύθησαν] *Egredi* Arm vid **14** ἥξεις] *Venies* Arm **17** ἐξῆλθε] *Egressum est* Arm.

15, **2** αἴρειν τὴν κιβωτὸν] *Tollere arcam* Arm **7** *Get'sona* Arm **11** καὶ 4º 5º 6º 7º 8º] *Et* Arm

Ἰωὴλ καὶ Σαμαιὰ καὶ Ἐλιὴλ καὶ Ἀμιναδάβ, 12 καὶ εἶπεν αὐτοῖς
Δαυίδ Ὑμεῖς οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν λευιτῶν· ἁγιάσθητε
ὑμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ ἀνοίσετε τὴν κιβωτὸν Κυρίου τοῦ
θεοῦ Ἰσραὴλ οὗ ἡτοίμασα αὐτῇ εἰς τὴν ἑτοιμασίαν αὐτῆς· 13 ὅτι
οὐκ ἐν τῷ πρότερον ὑμᾶς εἶναι ἑτοίμους διέκοψε Κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν ἐν ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐζητήσαμεν αὐτὸν ἐν κρίματι. 14 καὶ ἡγιάσθη-
σαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν κιβωτὸν Κυρίου
⌈⌋ θεοῦ Ἰσραήλ. 15 καὶ ⌈ἦραν⌋ οἱ υἱοὶ τῶν λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τοῦ
θεοῦ ὡς ἐνετείλατο Μωσῆς ἐν λόγῳ Κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν
γραφὴν ἐν ἀναφορεῦσιν ἐν ὤμοις αὐτῶν. 16 καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς
ἄρχουσι τῶν λευιτῶν Στήσατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, τοὺς ψαλτῳδοὺς
ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν ἐν νάβλαις καὶ κινύραις καὶ κυμβάλοις, ἀκουτί-
ζοντες τοῦ ὑψῶσαι ἐν φωνῇ εἰς εὐφροσύνην. 17 καὶ ἔστησαν οἱ
λευῖται Αἱμὰν υἱὸς Ἰωήλ, καὶ ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν Ἀσὰφ υἱὸς
Βαραχιὰ καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Μεραρεί, ἀδελφοῦ αὐτῶν Αἰθὰμ υἱὸς Κου-
σαίου. 18 καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ δευτερεύοντες Ζαχα-
ρίας υἱὸς Ἰειὴλ καὶ Σεμειραμὼθ καὶ Ἰαιὴλ καὶ Ἀνανίας καὶ Ἐλιὰβ
καὶ Βαναιὰ καὶ Μαασιὰ καὶ Ματταθίας καὶ Ἐλιφὰλ καὶ Μαασίας
καὶ Μακκανιὰ καὶ Ἀβδεδδὸμ καὶ Ἰειὴλ καὶ Ὀζίας οἱ πυλωροί. 19
καὶ οἱ ᾠδοὶ ἐν κινύραις Αἱμάν, Αἰθάμ, Ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις χαλκοῖς
τοῦ ἀκουτίσαι· 20 καὶ Ζαχαρίας καὶ Ὀζιὴλ καὶ Σεμειραμὼθ καὶ Ἰειὴλ
καὶ Ἀνανίας καὶ Ἐλιὰβ καὶ Μαασίας καὶ Βαναίας ἐν νάβλαις περὶ
τῶν κρυφίων· 21 καὶ Ματταθίας καὶ Ἐλιφὰλ καὶ Μακκανίας καὶ
Ἀβδεδδὸμ καὶ Ἰειὴλ καὶ Ὀζίας ἐν κινύραις περὶ τῆς ὀγδόης τοῦ

Σαμέα 19 108 **12** > Δαυὶδ ed ἁγιάσθητε] ἁγνίσθητε 19 108 ἀνοίσατε 19 108 αὐτῇ] αὐτὴν 19 108 **13** θεὸς + ὁ 108 **14** ἡγίασθησαν] ἡγνίσθησαν 19 108 > τοῦ 19 108 ἀνε-νεγκεῖν] ἐνεγκεῖν 19 108 θεοῦ pr τοῦ 19 **15** > οἱ 93 > τοῦ θεοῦ Tht Μωσῆς] Μωσεῖς 19: Μωυσῆς Tht ἐν 3º] ἐπ' Tht sed ἐν Tht^ap **16** *νάβλαις*] *ναύλαις* 108 κινύραις] κιννύραις 19: pr ἐν 19 108 κυμβάλοις pr ἐν 19 ἀκουτίζοντας ed **17** αὐτῶν 1º et 2º] αὐτοῦ 19 108 Μεραρί 19 108 Κουσαίου] Κισαίου 19 108 **18** Σεμιραμὼθ 19 108 Μαασίας] Μαλσίας 93 Ἰειὴλ] Ἰεὴλ 108 **19** κιννύραις 19 ἀκοτίσαι 93 **20** Σεμιραμὼθ 19 108 *νάβλαις*] *ναύλαις* 108 **21** Ματταθίας] Ματθαθίας 93: -θείας 108 Μακκανιά 93 κιννύραις 19

12 *Dawitʿ* Arm Κυρίου] *Domini* Arm **13** *Quia non inquisivimus eum in iudicio* $L_{91\text{-}95}$ οὐκ...ἑτοίμους] *Sine paratione vestra* Arm vid αὐτῶν] *Eum* Arm **14** Κυρίου] *Domini* Arm **15** *Tulerunt autem filii Levi archam Domini* Ant-M 267v ἦραν] *Sustulerunt* Arm *Movsesi* Arm Κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ] *Domini Dei Israyeli* Arm ἐν ὤμοις]· *Humeris* Arm **16** ὑμῶν] *Vestros* Arm ᾠδῶν] *Laudis* Arm vid ἀκουτίζοντες] *Ut audibiles fierentur* Arm **17** καὶ 2º] *Et* Arm ἀδελφοῦ] *Fratris* Arm *Eatʿam ... Kušeay* Arm **18** δευτερεύοντες] *Secundi facti* Arm *Filius Seiel ... Anania ... Elifaał ... Masia ... Makania ... Ebładom* (vid) Arm **19** *Etʿam ... Asapʿ* Arm **20** *Ananiay* Arm περὶ τῶν κρυφίων] *De secretis* Arm **21** *Pro octava in finem* ... $L_{91\text{-}95}$ *Porro Mathathias et Heliphalu et alii Levitarum in citharis pro octava canebant epinicion* Bed *rat* 71,613,9 *Elipʿaa* Arm vid *Abdedovm* Arm περὶ τῆς ὀγδόης] *De octavis* Arm

ἐνισχῦσαι εἰς νῖκος· 22 καὶ Ἰεχονίας ἄρχων τῶν λευιτῶν ἐν τῇ
ἄρσει ἄρχων τῶν ᾠδῶν ὅτι συνετὸς ἦν. 23 καὶ Βαραχίας καὶ Ἐλκα-
νὰ πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ, 24 καὶ Σαβανιὰ καὶ Ἰωσαφὰτ καὶ Ναθανιὴλ
καὶ Ἀμασαὶ καὶ Ζαχαρίας καὶ Βαναίας καὶ Ἐλιέζερ, οἱ ἱερεῖς, σαλ-
πίζοντες ἐν ταῖς σάλπιγξιν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ
Ἀβδεδδὼμ καὶ Ἰειὴλ πυλωροὶ τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ. 25 Καὶ ἦν Δαυὶδ
καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ καὶ οἱ χιλίαρχοι οἱ πορευόμενοι τοῦ ἀνε-
νεγκεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐξ οἴκου Ἀβεδαδδὰν ἐν
εὐφροσύνῃ. 26 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατισχῦσαι Κύριον τοὺς λευίτας
αἴρουσι τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου καὶ ἔθυσαν ἑπτὰ μόσχους καὶ
ἑπτὰ κριούς. 27 καὶ Δαυὶδ περιεζωσμένος ἐν στολῇ βυσσίνῃ, καὶ πάν-
τες οἱ λευῖται καὶ πάντες οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου
καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ καὶ Χονενίας ὁ ἄρχων τῶν ᾠδῶν τῶν ᾀδόντων·
⌜καὶ ἐπὶ Δαυὶδ ἐφοὺδ μόνον.⌟ 28 καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνάγοντες τὴν ⌜_
κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐν σημασίᾳ καὶ ἐν φωνῇ σωφὰρ καὶ ἐν
σάλπιγξι καὶ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνοῦντες ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύ-
ραις. 29 καὶ ἐγένετο καὶ ἦλθεν ἡ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου ἕως πό-
λεως Δαυίδ· καὶ Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ παρέκυψε διὰ τῆς θυρί-
δος καὶ εἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ ὀρχούμενον καὶ παίζοντα, καὶ
ἐξουθένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.
16, 1 Καὶ εἰσήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπηρείσαντο
αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ Δαυίδ, καὶ προσήνεγ-
καν ὁλοκαυτώματα καὶ εἰρηνικὰς καὶ σωτηρίου ἐναντίον τοῦ θεοῦ. 2
καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ ἀναφέρων τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς εἰρηνι-
κὰς καὶ σωτηρίου καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι Κυρίου. 3 καὶ
διεμέρισε Δαυὶδ παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς
τῷ ἀνδρὶ χελχὰρ ἄρτου καὶ λάγανον τηγάνου καὶ κολλυρίτην. 4 Καὶ
ἔταξε Δαυὶδ κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου ἐκ τῶν
λευιτῶν λειτουργοῦντας καὶ ἀναφωνοῦντας τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ

22 Ἰεχωνίας 19 **24** Σαβανεὰ 19 108 Ναθανιὴλ] Ναθαναὴλ 19 108 Βαναίας] Βαναὶ 93 108 σάλπιξιν 93 > καὶ Ἀβδεδδὼμ - θεοῦ 19 108 **25** Ἀβεδαδδὰν] Ἀβεδδαδὰν 93 **26** διαθήκης pr τῆς 19 **27** > τῶν ᾠδῶν 19 108 Δαβὶδ Tht **28** Κυρίου + εἰς Μασσηφὰ καὶ 93 σάλπιξιν 93 νάβλαις] ναύλαις 19 108 κιννύρες 19 **29** Μελχὸλ] Μελχὸμ 19 108 ἐξουθένωσεν] ἐξουδένωσεν 93 (-σαν) 108
16, **1** ἀπηρήσατο 93 εἰρηνηκὰς 108 **3** χελχὰρ] χαλχὰρ 19: μελχὰρ 93 λάγανον] ἀπὸ 93 **4** ἐξομολογεῖσθε 19

22 *Yek'onia* Arm ἐν τῇ ἄρσει] *In tollendo* Arm **24** *Sabaniay ... Nat'aniel ... Yeiel* Arm **25** *Abedadanu* Arm **26** Κύριον] *Domini* Arm **27** *Efut autem etiam David legimus fuisse indutum et duplicem efut* Amst *q* 46,8 ἐφοὺδ μόνον] *Solus ep'ut* Arm **29** ἐγένετο καὶ ἦλθεν] *Erat dum veniebat* Arm.
16, **1** *Et obtulerunt olocausta et pacifica coram Domino* Ant-M 267v εἰρηνικάς] *De pace* Arm **2** τὰς εἰρηνικὰς] *De pace* Arm **3** *Dawit'* Arm **4** *Dawit'* Arm καὶ 2º] *Et* Arm

αἰνεῖν Κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραήλ· 5 Ἀσὰφ ὁ ἡγούμενος καὶ ὁ δεύτερος
αὐτοῦ Ζαχαρίας καὶ Ἰειὴλ καὶ Σεμειραμὼθ καὶ Ἰαιὴλ καὶ Ματθα-
θίας καὶ Ἐλιὰβ καὶ Βαναίας καὶ Ἀβδεδδὸμ καὶ Ὀζίας ἐν ὀργάνοις,
ἐν νάβλαις καὶ κινύραις, καὶ Ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνῶν, 6 καὶ
Βαναίας καὶ Ἰεζιὴλ οἱ ἱερεῖς ἐν ταῖς σάλπιγξι διὰ παντὸς ἐνώπιον
τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ 7 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ⌈Τότε
ἔταξε Δαυὶδ ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰνεῖν τὸν Κύριον ἐν χειρὶ Ἀσὰφ καὶ τῶν
ἀδελφῶν αὐτοῦ.⌋

8 Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ,
γνωρίσατε ἐν τοῖς λαοῖς τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ τὰ μεγάλα.
9 ᾄσατε αὐτῷ καὶ ὑμνήσατε αὐτῷ,
διηγήσασθε ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε Κύριος.
10 αἰνεῖτε ἐν ὀνόματι ἁγίῳ αὐτοῦ,
εὐφρανθήσεται καρδία ζητοῦσα τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ.
11 ζητήσατε τὸ Κύριον καὶ ἰσχύσατε,
ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός.
12 μνημονεύετε τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε,
τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ.
13 σπέρμα Ἰσραὴλ δοῦλοι αὐτοῦ,
υἱοὶ Ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
14 αὐτὸς Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
15 μνημονεύων εἰς αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ,
λόγον αὐτοῦ ὃν ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς,
16 ὃν διέθετο τῷ Ἀβραάμ,
καὶ τὸν ὅρκον αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ.
17 καὶ ἔστησεν αὐτὸν τῷ Ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα,
καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον,
18 λέγων Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χανάαν σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν.
19 ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ὀλιγοστοὺς ἀριθμῷ
ὡς μικροὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ.

5 Ἀσὰφ] pr καὶ 93 > καὶ 1º 19 108 Ἰειὴλ] Ἰεὴλ 19 Σεμιραμὼθ 19 108 Ἰαιὴλ] Ἰαὴλ 19 108 Βανέας 19 108 ὀργάνοις + καὶ 93 νάβλαις] ναύλαις 19 108 κιννύραις 19 **6** Βαναίας] scripsi cum ed: Βανέας 19 108: Νάβλαις 93 Ἰεζιὴλ] Ἰεζριὴλ 19 108 σάλπιγξι] σάλπιξι 19 93 > τῆς 2º 93 **7** Δαβὶδ Tht αἰνεῖν] ἱνεῖν 108 **8** Ἐξομολογεῖσθαι 93 108 αὐτὸν] αὐτῷ 19: αὐτῶν 108 γνωρήσατε 93 **12** μνημονεύέτε] -ται 93: μνημονέβετε 108 στόματος] σπέρματος 93 **13** Ἡσραὴλ 108 **17** > καὶ 2º 93

5 ὁ δεύτερος αὐτοῦ] *Secundus suus* Arm *Et Yeiel et Šemiramovtʿ et Yayel et Matatʿi et* (vid) ... *Osiay* Arm καὶ 10º] *Et* Arm **6** *Ezieli* Arm **8** τὰ μεγάλα] *Permagna* Arm **9** τοῖς ἔθνεσι] *Gentibus* Arm **17** καὶ 2º] *Et* Arm **19** παροίκους] *Peregrini* Arm

20 καὶ ἐπορεύθησαν ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος
καὶ ἀπὸ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον.
21 οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα τοῦ δυναστεῦσαι αὐτούς,
καὶ ἤλεγξε περὶ αὐτοὺς βασιλεῖς
22 μὴ ἅπτεσθε τῶν χριστῶν μου·
καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε.
23 ᾄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ
ἀναγγείλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὸ σωτήριον αὐτοῦ.
24 ἐξηγεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ
ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.
25 ὅτι μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα
φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς.
26 ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια
καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν.
27 αἶνος καὶ μεγαλοπρέπεια ἐνώπιον αὐτοῦ,
ἴσχυς καὶ ἐξομολόγησις ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ.
28 δότε τῷ Κυρίῳ, αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν,
δότε τῷ Κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχυν.
29 δότε τῷ Κυρίῳ, δόξαν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ,
ἄρατε θυσίας καὶ εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ
καὶ προσκυνήσατε τῷ Κυρίῳ ἐν κατοικητηρίῳ ἁγίῳ αὐτοῦ.
30 φοβηθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ,
καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται.
31 εὐφρανθήτω ὁ οὐρανός, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ,
καὶ εἰπάτωσαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν.
32 βομβήσει ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς
ἀγαλλιάσθω ὁ ἀγρὸς καὶ ξύλον ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ.
33 τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ἀπὸ προσώπου Κυρίου,
ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν γῆν.

20 ἔθνος 93 **21** ἤλεγξαι 93 αὐτοὺς] αὐτῶν 93 **22** ἅπτεσθε] scripsi cum ed: ἅπτεσθαι cod χρηστῶν 93 μοῦ] αὐτοῦ 19 108 προφήτες 19 πονηρεύεσθαι 93 108 **23** ἡμέραν] ἡμέρας ed **24** ἐξηγεῖσθα 108 **25** ἐνετὸς 108 **26** δαιμόνια] εἴδωλα 19 108 **27** μεγαλοπρέπεια] -πια 93: -πηα 108 **29** εἰσέλθατε] εἰσπορεύεσθε 19 108 (-ρέβεσθε) **30** κατώρθωσε] κατόρθωσε 19 108: κατόρθωσαι 93 **31** ἠπάτωσαν 108 **33** Κυρίου] pr τοῦ 19 ἥκη 108

22 μὴ ἅπτεσθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονερεύεσθε Th 278,1; 129,25; 278,1 **24** τὰ θαυμάσια αὐτοῦ] *Mirabilia eius* Arm **26** *Omnes dii gentium daemonia, Dominus autem coelos fecit* Ta *sent* 2,14 **27** αἶνος - αὐτοῦ] *Laus ... magnus decor pro eius* Arm ἐξομολόγησις - ἁγιάσματι] *Confessio in sanctitate* Arm **29** *Levate sacrificium et venite in conspectu eius et adorate Dominum decore sancto* Ant-M 267v Co-To 10,7 ἄρατε - αὐτοῦ 2º] *Sumite sacrificia et intrate coram eo* Arm ἐν - αὐτοῦ] *Qui habitat in sanctitate sua* Arm 30 *Commoveatur a facie Domini omnis terra; etenim fundavit orbem terrae qui non commovebitur* Ty *reg* 7, 75, 32 καὶ γὰρ - σαλευθήσεται] *Quia fundavit orbem ne agitetur* Arm **32** αὐτῆς] *Eius* Arm ἀγαλλιάσθω - ἀγροῦ] *Exultet desertum et lignum agri* Arm **33** ἥκει] *Advenit* Arm

34 ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθόν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
35 καὶ εἴπατε Σῶσον ἡμᾶς, ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν,
καὶ ἄθροισον ἡμᾶς, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν,
τοῦ αἰνεῖν τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον,
τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν ταῖς αἰνέσεσί σου.
36 εὐλογητὸς Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος,
καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς Ἀμήν.
καὶ ᾔνεσαν τῷ Κυρίῳ. 37 Καὶ κατέλιπον ἐκεῖ ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ
διαθήκης Κυρίου τὸν Ἀσὰφ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοῦ λειτουρ-
γεῖν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ διὰ παντὸς εἰς λόγον τὸ τῆς ἡμέρας
εἰς ἡμέραν αὐτοῦ. 38 καὶ Ἀβδεδδὸμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑξήκοντα
καὶ ὀκτώ. καὶ Ἀβδεδδὸμ Ἰδιθοὺμ υἱὸς καὶ Ὡσσάε εἰς πυλωρούς. 39
καὶ τὸν Σαδδοὺκ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς
ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ Κυρίου ἐν τῇ βαμὰ τῇ ἐν Γαβαών, 40 τοῦ
ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλο-
καυτωμάτων διὰ παντὸς τὸ πρωὶ καὶ τὸ ἑσπέρας, καὶ κατὰ πάντα
τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Κυρίου ὅσα ἐνετείλατο ἐφ' υἱοῖς Ἰσραὴλ
ἐν χειρὶ Μωσῆ τοῦ θεράποντος τοῦ θεοῦ. 41 καὶ μετ' αὐτῶν Αἱμὰν
καὶ Ἰδιθοὺμ καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐκλεγέντες ἐπ' ὀνόματος τοῦ αἰνεῖν
τὸν Κύριον, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· 42 καὶ μετ' αὐτῶν
Αἱμὰν καὶ Ἰδιθοὺμ καὶ Ἀβδεδδὸμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑξήκοντα
καὶ ὀκτώ, σάλπιγξι καὶ κυμβάλοις τοῦ ἀναφωνεῖν καὶ ὀργάνοις τῶν
ᾠδῶν τοῦ θεοῦ καὶ υἱοὶ Ἰδιθοὺμ εἰς τὸ πυλωρεῖν. 43 καὶ ἐπορεύθη
πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ τοῦ
εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ.
17, 1 Καὶ ἐγένετο ὡς κατῴκησε Δαυὶδ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ
εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ναθὰν τὸν προφήτην Ἰδοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ
κεδρίνῳ καὶ ἡ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου ὑποκάτω τῶν δέρρεων. 2 καὶ
εἶπε Ναθὰν πρὸς Δαυὶδ Πάντα ὅσα ἐν τῇ ψυχῇ σου ποίει ὅτι ὁ
θεὸς μετὰ σοῦ. 3 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἐγένετο λόγος

34 ἐξομολογεῖσθαι 108 **35** ἄθρησον 108 ἐθνῶν] ἐχθρῶν 108 ἐγκαυχᾶσθε 19 93 (ενκ.) **36** ἕως] αἴως 108 **37** κατέλειπον 93 **38** Ἀβδεδδοὺμ 1º et 2º 19 108 Ἰδιθοὺμ pr υἱὸς 19 Ὡσσάε] Ὡσήε 19 108 **39** βαμὰ] βαμὰν 19 108 **40** > καὶ 2º 93 Μωσεῖ 19 **42** σάλπιξι 93 **43** > καὶ ἐπέστρεψε - οἶκον αὐτοῦ 19 108 ἐπέστρεψαι 93

17, **1** κεδρήνῳ 93 > διαθήκης 93 Κυρίου] τοῦ θεοῦ 93 **2** Κυρίου] θεοῦ 19 108 Ναθὰν] pr τὸν 108

37 εἰς λόγον] *Concordes* Arm vid **38** *Abedon* (vid) ... *Abedat* (vid) ... *Idit'om filius* Arm **40** *Movsesi* Arm **41** *Idit'om* Arm **42** *Eman et Idit'om et Abedovvm et fratres eius sexaginta octo* Arm Ἰδιθοὺμ - πυλωρεῖν] *Idit'ovm janitor* Arm **43** *Dawit'* Arm.

17, **2** *Omnia quae sunt in corde tuo fac* Ps-Gr-M *con* ‡5 (259,13) **6** Διὰ τί] *Quare* Arm

Κυρίου πρὸς Ναθὰν λέγων 4 Πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς Δαυὶδ τὸν
δοῦλόν μου Οὕτως εἶπε Κύριος Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ
κατοικῆσαί με ἐν αὐτῷ, 5 ὅτι οὐ κατῴκηκα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς ἡμέ-
ρας ἧς ἀνήγαγον τὸν Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐν
σκηνῇ εἰς σκέπην καὶ ἐν καταλύματι. 6 ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν
παντὶ Ἰσραήλ, εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν Ἰσραὴλ οἷς ἐνε-
τειλάμην τοῦ ποιμαίνειν τὸν λαόν μου λέγων Διὰ τί οὐκ ᾠκοδομή-
σατέ μοι οἶκον κέδρινον; 7 καὶ νῦν οὕτως ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυίδ
Τάδε λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων Ἐγὼ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας
ἐξ ὄπισθεν τῶν ποιμνίων τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου
Ἰσραήλ, 8 καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύθης, καὶ ἐξωλό-
θρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησά
σοι ὄνομα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. 9 καὶ
θήσω τόπον τῷ οἴκῳ μου Ἰσραήλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτὸν καὶ
κατασκηνώσει καθ' ἑαυτόν, καὶ οὐ ταραχθήσεται ἔτι καὶ οὐ προσθή-
σει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτὸν καθὼς ἀπ' ἀρχῆς, 10 καὶ ἀφ'
ἡμέρων ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ ἐταπείνω-
σα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ αὐξήσω σε καὶ οἰκοδομήσω σοι
οἶκον, εἶπε Κύριος. 11 καὶ ἔσται ὅταν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου
καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου
μετὰ σέ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ· 12 αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐ-
τοῦ ἕως αἰῶνος. 13 ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται
μοι εἰς υἱόν, καὶ τὸν ἔλεόν μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ ὃν τρό-
πον ἀπέστησα ἀπὸ τῶν ἔμπροσθέν σου ὄντων, 14 καὶ στήσω αὐτὸν
ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, καὶ ὁ θρό-
νος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρθωμένος ἕως αἰῶνος. 15 κατὰ πάντας τοὺς λό-
γους τούτους καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλησε
Ναθὰν πρὸς Δαυίδ. 16 καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ ἐκάθισεν ἐνώ-
πιον Κυρίου καὶ εἶπε Τίς εἰμι ἐγώ, Κύριε ὁ θεός, καὶ τίς ὁ οἶκός
μου, ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰῶνος; 17 καὶ ἐσμικρύνθη ταῦτα ἐνώ-
πιον σου, Κύριε ὁ θεός, καὶ ἐλάλησας ταῦτα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ παι-
δός σου ἀπὸ μακρῶν, καὶ ἐπεῖδές με ὡσεὶ ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ

4 σὺ] σα 93 **5** κατῴκηκα] κατόκικα 19: κατώκησα 108 **6** Διὰ] ἵνα 93 οἰκοδομήσατε 93 **8** ἐξολόθρευσα 19 108 **9** > μου 19 108 ἑαυτῶν 19 **11** > σου καὶ - μετὰ τῶν 19 108 κοιμηθήσει ed **12** οἰκοδομήσῃ 19 αἰῶνος] pr τοῦ 19 **14** αἰῶνος] pr τοῦ 19 ἀνορθωμένος 19 **17** ἐσμηκρύνθη 93 ἐπεῖδες] ἐπῖδες 19 108

7 τῶν δυνάμεων] *Exercituum* Arm **9** ταραχθήσεται] *Commovebitur* Arm υἱὸς ἀδικίας] *Filius iniquitatis* Arm **10** εἶπε] *Dicit* Arm **13** *Quomodo abstuli ab antecessoribus tuis* $L_{91\text{-}95}$ vid **14** στήσω] *Statuam* Arm **17** Κύριε] *Domine* Arm ταῦτα 2º] *Hoc* Arm

ὕψωσάς με, Κύριε ὁ θεός. 18 τί προσθήσει ἔτι Δαυὶδ πρὸς σὲ τοῦ
δοξάσαι σε τὸν δοῦλόν σου; καὶ σὺ τὸν δοῦλόν σου οἶδας, 19 Κύριε,
διὰ τὸν δοῦλόν σου; καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν
μεγαλωσύνην ταύτην τοῦ γνωρίσαι πάντα τὰ μεγάλα. 20 Κύριε, οὐκ
ἔστιν ὅμοιός σοι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἠκού-
σαμεν ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν. 21 καὶ οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ
ἔθνος ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἔθνεσιν ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεός, ὡς
ἐπορεύθη θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι ἑαυτῷ λαόν, καὶ θεὸς αὐτοῦ τοῦ θέ-
σθαι ἑαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανές, τοῦ ἐκβαλεῖν ἀπὸ προσώπου
τοῦ λαοῦ σου οὗ ἐλυτρώσω ἐξ Αἰγύπτου ἔθνη, 22 καὶ ἔδωκας τὸν
λαόν σου Ἰσραὴλ σεαυτῷ, λαὸν ἕως αἰῶνος, καὶ σύ, Κύριε, ἐγένου
αὐτοῖς εἰς θεόν. 23 καὶ νῦν, Κύριε, ὁ λόγος σου ὃν ἐλάλησας πρὸς
τὸν παῖδά σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, πιστωθήτω ἕως αἰῶνος καὶ
ποίησον καθὼς ἐλάλησας. 24 καὶ πιστωθήτω καὶ μεγαλυνθήτω τὸ
ὄνομά σου ἕως αἰῶνος λεγόντων Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς τοῦ
Ἰσραήλ, θεὸς τῷ Ἰσραήλ, καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ τοῦ παιδός σου ἡτοι-
μασμένος ἐνώπιόν σου. 25 ὅτι σύ, Κύριε, ὁ θεός μου, ἀπεκάλυψας
τὸ οὖς τοῦ δούλου σου τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον· διὰ τοῦτο εὗρεν
ὁ δοῦλός σου τοῦ προσεύξασθαι κατὰ πρόσωπόν σου. 26 καὶ νῦν, Κύ-
ριε, σὺ εἶ αὐτὸς ὁ θεός, καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὰ ἀγα-
θὰ ταῦτα. 27 καὶ νῦν ἤρξω τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον τοῦ δούλου σου
τοῦ εἶναι εἰς αἰῶνα ἐναντίον σου, ὅτι σύ, Κύριε, εὐλόγησας, καὶ εὐ-
λόγηται εἰς τὸν αἰῶνα.

18, 1 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τοὺς ἀλλο-
φύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς καὶ ἔλαβε τὴν Γὲθ καὶ τὰς θυγατέ-
ρας αὐτῆς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. 2 καὶ ἐπάταξε τὸν Μωάβ, καὶ
ἐγενήθη Μωὰβ δοῦλος τῷ Δαυίδ, φέροντες δῶρα. 3 καὶ ἐπάταξε
Δαυὶδ τὸν Ἁδραάζαρ βασιλέα Σουβὰ ἐν Αἱμάθ, ἐν τῷ πορεύεσθαι
αὐτὸν τοῦ στῆσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ποταμῷ Εὐφράτῃ. 4 καὶ προ-
κατελάβετο αὐτοῦ Δαυὶδ χίλια ἅρματα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἵππων καὶ

19 τὴν πᾶσαν tr 19 **21** > ὁ 108 **22** σεαυτῷ] ἑαυτῷ 93 **24** > καὶ 1º 19 108 αἰῶνος pr τοῦ 19 Κύριε] Κύριος 19 108 παντοκράτορ 19 **25** προσεύξασθε 93 **26** > ὁ 93 **27** αἰῶνα pr τὸν 93 εὐλογεῖται 93

18, **1** θυγατέρας] κῶμας 19 108 **3** Ἁδραάζαρ] scripsi cum ed: Ἁδράζαρ 19 108: Ἀνδραάζαρ 93 Αἱμάθ] Εμαθ ed Ἐφράτῃ 19 **4** αὐτοῦ] αὐτὸ 93

18 σὺ τὸν δοῦλόν σου] *Tu servum tuum* Arm **19** ταύτην] *Hanc* Arm του - μεγάλα] *Ut sciant omnia magnalia* Arm **21** ὡς ἐπορεύθη] *Si eat* Arm **22** ἐγένου] *Fuisti* Arm **24** om Κύριε Arm ἡτοιμασμένος] *Parata* Arm **25** Κύριε - ἀπεκάλυψας] *Domine Deus meus revelavisti* Arm **27** Κύριε] *Domine* Arm εὐλόγηται] *Benedicta erit* Arm.

18, **1** θυγατέρας] *Filias* Arm **2** ἐγενήθη...δοῦλος] *Factus est ... servus* Arm **3** ἐν Αἱμάθ] *In Emat*ᶜ Arm **4** Τῶν μὲν πεζῶν αὐτοῦ διέφθειρεν ὡσεὶ δισμυρίους Jos VII 99 αὐτοῦ] *Eius* Arm

εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν, καὶ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα τὰ
ἅρματα, καὶ ὑπελείπετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἅρματα. 5 καὶ ἦλθε Σύρος
ἐκ Δαμασκοῦ βοηθῆσαι τῷ Ἁδραάζαρ βασιλεῖ Σουβά, καὶ ἐπάταξε
Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν. 6 καὶ ἔθετο
Δαυὶδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκόν, καὶ ἦσαν τῷ Δαυὶδ εἰς
δούλους φέροντας δῶρα· καὶ ἔσωζε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς
ἐπορεύετο. 7 καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς οἳ ἦσαν
ἐπὶ τοὺς παῖδας Ἁδραάζαρ, καὶ ἤνεγκεν αὐτοὺς εἰς Ἰερουσαλήμ. 8
καὶ ἐκ τῆς ταβαὰθ καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τῶν Ἁδραάζαρ
ἔλαβε Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα· ἐξ αὐτοῦ ἐποίησε Σολομὼν τὴν
θάλασσαν τὴν χαλκῆν καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ. 9
καὶ ἤκουσε Θῶα βασιλεὺς Αἱμὰθ ὅτι ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν πᾶσαν δύ-
ναμιν Ἁδραάζαρ βασιλέως Σουβά, 10 καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἁδωρὰμ υἱὸν
αὐτοῦ πρὸς Δαυὶδ τοῦ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην καὶ τοῦ εὐ-
λογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησε τὸν Ἁδραάζαρ καὶ ἐπάταξεν αὐ-
τὸν ὅτι ἀνὴρ πολέμιος ἦν τῷ Θῶα ὁ Ἁδραάζαρ. καὶ πάντα τὰ σκεύη
τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ, 11 καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς
Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου οὗ ἔλαβεν ἐκ
πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ ἐξ Ἰδουμαίας καὶ Μωὰβ καὶ ἐξ υἱῶν Ἀμμὼν
καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐξ Ἀμαλήκ. 12 καὶ Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουιὰ
ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν ἁλῶν, ὀκτὼ καὶ δέκα
χιλιάδας, 13 καὶ ἔθετο ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ φρουράν, καὶ ἦσαν πάντες
οἱ Ἰδουμαῖοι παῖδες τῷ Δαυίδ. καὶ ἔσῳζε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν
οἷς ἐπορεύετο. 14 Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ, καὶ ἦν
ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ. 15 καὶ Ἰωὰβ υἱὸς
Σαρουιὰ ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ἀνα-
μιμνήσκων, 16 καὶ Σαδδοὺκ υἱὸς Ἀχιτὼβ καὶ Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβια-
θὰρ ἱερεῖς, καὶ Σουσὰ γραμματεύς, 17 καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωὰδ ἐπὶ
τῶν χερεθεὶ καὶ τῶν φερηθεί· καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ οἱ πρῶτοι ἐπὶ χεῖρα
τοῦ βασιλέως.

> τὰ 19 108   ὑπελίπετο 19   **8** ταβαὰθ] scripsi cum ed: ταβὰθ cod   **9** Θῶα] Θόλα 19   Αἱμὰθ] Εμαθ ed   **10** ἐπολέμησαι 93   πολέμιος] πολεμιστὴς 19 108   Θῶα] Θόλα 93   χαλκᾶ] pr τὰ 93   **11** > Δαυὶδ 93   **12** Ἀβεσσὰ] Ἀμεσσὰ 108   κοιλάδη 108   **14** κρίμα] κρίματα 19 108 δικαιωσύνην 93   **15** Ἀχιλοὺδ] Χιλοὺδ 19 108   ἀναμιμνήσκων] ὑπομνηματογράφος 19 108   **17** Βανέας 19 108   χερεθεὶ] ἱερέων 19 108   φερηθεί] φερεθί, 19 108   > οἱ 1º 19   ἐπὶ χεῖρα] διαδόχου 19 108

5 Ὅτι πολεμεῖ Δαυίδης τὸν Ἀρτάζαρον Jos VII 100   **8** ταβαὰθ] *Tabaay* Arm   *Solomovn* Arm vid   **10** Πέμπει...Ἀδώραμον Jos   *Adoram* Arm > τὸν βασιλέα Arm   **15** Ἐπὶ δὲ τῶν ὑπομνημάτων Ἰωσάφατον υἱὸν Ἀχίλου κατέστησεν Jos VII 110   **17** Βαναίᾳ δὲ τῷ Ἰωάδου Jos VII 110   ἐπὶ χεῖρα] *In manu* Arm.

19, 1 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἀπέθανε Νάας βασιλεὺς υἱῶν
Ἀμμὼν καὶ ἐβασίλευσεν Ἁννὰν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 2 καὶ εἶπε
Δαυὶδ Ποιήσω ἔλεον μετὰ Ἁννὰν υἱοῦ Νάας, ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ
αὐτοῦ ἔλεον μετ' ἐμοῦ. καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τὸν
Ἁννὰν τοῦ παρακαλέσαι αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἦλθον
οἱ παῖδες Δαυὶδ εἰς γῆν υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἁννὰν τοῦ παρακαλέ-
σαι αὐτόν. 3 καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἁννάν Μὴ
δοξάζων Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἀπέστειλέ σοι
παρακαλοῦντας; οὐχ ὅπως ἐξερευνήσωσι τὴν πόλιν καὶ τοῦ κατα-
σκοπῆσαι τὴν γῆν ἦλθον οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς σέ. 4 καὶ ἔλαβεν
Ἁννὰν τοὺς παῖδας Δαυίδ, καὶ ἐξύρησεν αὐτούς, καὶ ἀφεῖλε τῶν
μανδυῶν αὐτῶν τὸ ἥμισυ ἕως τῆς ἀναβολῆς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς.
5 καὶ ἦλθον καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ περὶ τῶν ἀνδρῶν· καὶ ἀπέ-
στειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν Δαυίδ, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἠτιμωμένοι
σφόδρα. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Καθίσατε ἐν Ἱεριχὼ ἕως τοῦ ἀνα-
τεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν καὶ ἐπιστρέψατε, καὶ ἐκάθισαν. 6 καὶ
εἶδον υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι κατῃσχύνθη ὁ λαὸς Δαυίδ· καὶ ἀπέστειλον
υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ Ἁννὰν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν χίλια τάλαντα ἀργυρίου
τοῦ μισθώσασθαι ἑαυτοῖς ἐκ Συρίας Μεσοποταμίας καὶ ἐκ Συρίας
Μααχὰ καὶ ἀπὸ Σουβὰ ἅρματα καὶ ἱππεῖς. 7 καὶ ἐμισθώσαντο ἑαυ-
τοῖς δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἁρμάτων καὶ τὸν βασιλέα Μααχὰ
καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον ἔμπροσθεν Μηδαβά,
καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν συνήχθησαν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς
τὸ πολεμῆσαι. 8 καὶ ἤκουσε Δαυὶδ καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἰωὰβ καὶ
πᾶσαν τὴν στρατιὰν τῶν δυνατῶν. 9 καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ
παρετάξαντο εἰς πόλεμον παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως. καὶ οἱ βασι-
λεῖς οἱ ἔλθοντες παρενέβαλον καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ. 10 καὶ εἶδεν
Ἰωὰβ ὅτι γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι αὐτῶν τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν
κατὰ πρόσωπον καὶ ἐξ ὄπισθεν καὶ ἐξελέξατο ἐκ παντὸς νεανίου
Ἰσραὴλ καὶ παρετάξατο ἐναντίον τοῦ Σύρου. 11 καὶ τὸ κατάλοιπον

19, **1** Ἁνὰν 1º 108 **2** Ἁνὰν 108 ἔλεον / μετ' ἐμοῦ tr 19 108 ἔλαιον 108 > τὸν 19 Ἁνὰν 2º 108 **3** > σοι 19 οὐχ] οὐχὶ ἀλλ' 19: οὐχὶ 108 **4** Ἁνὰν 108 **5** πόγωνας 93 **6** υἱοὶ pr οἱ 19 κατισχύνθη 108 ἀπέστειλαν 19 108 Ἁνὰν 93 μισθώσασθε 93 **7** Μηδαβά] Μηναδαβά 19 108 **8** δυνατῶν] δυνάμεων 19 108 **9** ἦλθον] ἐξῆλθον 19 108 > οἱ 1º 93 108 **10** ἐξελέξαντο 93 παρετάξαντο 93

19, **1** Τελευτήσαντος δὲ... τοῦ τῶν Ἀμμανιτῶν βασιλέως Ναάσου Jos VII 117 **3** ἐν ὀφθαλμοῖς σου] *Pro oculis tuis* Arm *Dawit'i* Arm **4** Εἶχεν ὁ τῶν Ἀμμανιτῶν βασιλεὺς Ἀννὼν τοὺς παρὰ τοῦ Δαυίδου πεμφθέντας πρέσβεις Jos VII 119 **5** *Quoniam erant viri de bonestate* L_{91-95} ἀπήγγειλαν] *Nuntiatum est* Arm αὐτῶν] *Eorum* Arm ἐπιστρέψατε καὶ ἐκάθισαν] *Venite*(vid) *et sederunt* Arm **6** καὶ Σουβάν Jos VII 121 *Filii Amovnay et Anan rex eorum* Arm ἀπὸ Σουβὰ] *E Subaa* Arm **7** Μηδαβά] *Mitabay* Arm **9** Τῶν δὲ πολεμίων ἐξελθόντων καὶ παραταξαμένων Jos VII 123 παρετάξαντο] *Dispositi sunt* Arm

τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ Ἀβεσσὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ παρετά-
ξατο ἐξ ἐναντίας υἱῶν Ἀμμών. 12 καὶ εἶπεν Ἰωάβ Ἐὰν κραταιωθῇ
Συρία ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν, καὶ ἐὰν υἱοὶ Ἀμμὼν
κραταιωθῶσιν ὑπὲρ σέ, καὶ σώσω σε. 13 ἀνδρίζου καὶ ἐνισχύσωμεν
περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ Κύ-
ριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ποιήσει. 14 καὶ παρετάξατο
Ἰωὰβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐξ ἐναντίας Συρίας εἰς πόλεμον,
καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ σύροι. 15 καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν εἶδον
ὅτι ἔφυγον οἱ σύροι, καὶ ἔφυγον καὶ αὐτοὶ ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσὰ
τοῦ ἀδελφοῦ Ἰωάβ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἦλθεν Ἰωὰβ εἰς
Ἰερουσαλήμ. 16 καὶ εἶδεν ὁ Σύρος ὅτι ἐτροπώσατο αὐτὸν Ἰσραήλ,
καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους, καὶ ἐξήγαγον τὸν Σύρον τὸν ἐν τῷ πέ-
ραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ Σωφὰκ ὁ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως, Ἁδραάζαρ
ἔμπροσθεν αὐτῶν. 17 καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ καὶ συνήγαγε Δαυὶδ
τὸν πάντα Ἰσραήλ, καὶ διέβη τὸν Ἰορδάνην καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς
καὶ παρετάξατο ἐπ' αὐτούς. καὶ παρατάσσεται Δαυὶδ ἐξ ἐναντίας
τοῦ Σύρου εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολέμησε μετ' αὐτοῦ. 18 καὶ ἔφυγεν ὁ
Σύρος ἀπὸ προσώπου Ἰσραήλ, καὶ ἀπέκτεινε Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ Σύρου
ἑπτὰ χιλιάδας ἁρμάτων καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν
καὶ τὸν Σωφὰκ ἀρχιστράτηγον τῆς δυνάμεως ἀπέκτεινεν. 19 καὶ
εἶδον οἱ παῖδες Ἁδραάζαρ ὅτι ἐθραύσθησαν ἀπὸ προσώπου Ἰσραήλ,
καὶ διέθεντο μετὰ Δαυὶδ εἰρήνην καὶ ἐδούλευον αὐτῷ. καὶ οὐκ ἠθέλη-
σεν ὁ Σύρος τοῦ βοηθῆσαι τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν ἔτι.

20, 1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιόντι ἔτει ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν βασι-
λέων, καὶ ἀπήγαγεν Ἰωὰβ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς στρατιᾶς, καὶ
ἔφθειρε τὴν χώραν υἱῶν Ἀμμών. καὶ ἦλθεν Ἰωὰβ καὶ περιεκάθισε
τὴν Ῥάββα, καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἐν Ἰερουσαλήμ. καὶ ἐπάταξεν Ἰωὰβ
τὴν Ῥάββα καὶ καθεῖλεν αὐτήν. 2 καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν στέφανον
τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εὑρέθη ὁ σταθμὸς

11 παρετάξαντο 93 **12** ἔσῃ] ἔσει ed καὶ σώσω] κακώσω 93 **14** παετάξατο 108 > Ἰωὰβ καὶ 19 **15** υἱοὶ] pr οἱ 19 Ἰωάβ] Ἰωβὰβ 19 **16** εἶδεν] ἶδεν 93 > τὸν 19 **17** ἀπηγγέλει 19 > καὶ παρετάξατο ἐπ' αὐτοὺς 19 108 **18** Σωφὰκ] scripsi cum ed: Σοβὰκ cod
20, **1** τὴν Ῥάββα 1º] τῇ Ῥάβα 19 Ῥάββα 2º] Ῥάβα 19

12 *Yovab* Arm **14** οἱ σύροι] *Syrii* Arm **16** Ἔχοντα μὲν ἀρχιστράτηγον Σέβεκον Jos VII 127 ὁ Σύρος] *Syrius* (cum articulo) Arm τὸν 2º - ποταμοῦ] *Qui super ripam alteram fluminis erat* Arm **17** καὶ παρετάξατο ἐπ' αὐτούς] *Et accinctus est adversum eos* L_{91-95} **18** Πεζῶν μὲν εἰς τέσσαρας μυριάδας... καὶ τὸν στρατηγὸν τοῦ Χαλαμᾶ Σέβεκον Jos VII 128 ὁ Σύρος] *Syrius* (cum articulo) Arm **19** *Videntes autem pueri Adadezer quia facti essent ante Israel* ... L_{91-95} ἐθραύσθησαν] *Fracti sunt* Arm.
20, **1** ἔφθειρε] *Percussit* Arm *Yovab* 2º et 3º Arm καθεῖλεν] *Cepit* Arm **2** *Coronam regis ipsorum* L_{91-95} *Coronam regis* Arm

αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου, καὶ ἐν αὐτῷ λίθος τίμιος, καὶ ἦν ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς Δαυίδ. καὶ τὰ σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα,
3 καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήγαγε καὶ ἐνέπρισεν ἐν πρίοσι καὶ
ἐν σκεπάρνοις τοῖς σιδηροῖς καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις, καὶ οὕτως ἐποίη-
σε Δαυὶδ πᾶσι τοῖς υἱοῖς 'Αμμών. καὶ ἀπέστρεψε Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ
λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ. 4 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ
ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γάζερ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· τότε ἐπάταξε
Σοβακχεὶ ὁ Ἐσσαθεὶ τὸν Σαπφεὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γιγάντων καὶ
ἐταπείνωσεν αὐτὸν καὶ ἐνετράπησαν. 5 καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος
μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς Ἰαεὶρ τὸν Λοομ-
μεὶ ἀδελφὸν Γολιὰθ τοῦ Γεθθαίου, καὶ ξύλον δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀν-
τίον ὑφαινόντων. 6 καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γέθ, καὶ ἦν ἀνὴρ
ὑπερμεγέθης, καὶ οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ ἓξ καὶ ἕξ, εἴκοσι καὶ τέσσα-
ρες, καὶ οὗτος ἦν ἀπόγονος τῶν γιγάντων. 7 καὶ ὠνείδισε τὸν
Ἰσραήλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωναθὰν υἱὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ Δαυίδ.
8 οὗτοι ἐγεννήθησαν τῷ Ῥαφαεὶν ἐν Γέθ· πάντες ἦσαν τέσσαρες γί-
γαντες, καὶ ἔπεσον ἐν χειρὶ Δαυὶδ καὶ ἐν χειρὶ τῶν παίδων αὐτοῦ.
⌈ **21,** 1 ⌈Καὶ ἀνέστη Σατὰν ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπέσειςε τὸν Δαυὶδ
⌋ τοῦ ἀριθμῆσαι τὸν Ἰσραήλ.⌋ 2 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρὸς
Ἰωὰβ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως Πορεύθητε, ἀριθμήσα-
τε τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσάβεαι, καὶ ἐνέγκατε πρός μέ,
καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. 3 καὶ εἶπεν Ἰωὰβ Προσθείη Κύ-
ριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ὡς εἰσὶν ἑκατονταπλασίως, καὶ οἱ ὀφθαλ-
μοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες· οὐχί, κύριέ μου βασι-
λεῦ, πάντες τῷ κυρίῳ μου εἰς δούλους· καὶ ἵνα τί θέλει ὁ κύριός
μου τοῦτο; ὅπως μὴ γένηται εἰς πλημμέλειαν τῷ Ἰσραήλ. 4 καὶ
ἴσχυσε τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἐπὶ Ἰωὰβ καὶ ἐξῆλθεν Ἰωὰβ καὶ

3 ἐνέπρισεν] scripsi: ἐνέπρησεν 93: ἔπρισεν 19 108 πρίοσι] πρίωσι 19 108 σκερπάνοις 93 ἀπέστρεψε] ἐπέστρεψε 19 108 **4** > πόλεμος 19 Σοβακχὶ 19 108 Ἐσσαθὶ 19 108 Σαπφὶ 19 108 **5** Ἐλεανὰν] Ἐλαιανὰν 93 Λοομμεὶ] Ἰαθμὶ 19: Ἀθμὶ 108: Λοομι ed **6** ὑπερμεγέθεις 93 ἦν / ἀπόγονος tr Tht **7** ὠνήδισε 93 **8** ἐγεννήθησαν] ἐγέννησαν 19 Ῥαφαὶν 19 108
21, **1** ἀνέστη Σατὰν] ἀνέστησαν 19 108 ἐπέσεισε] ἔπαισε 93 **2** Βηρσάβεε 93 **3** > μου 1º 19 ὁ κύριός μου / τοῦτο tr 19 108 γένηται] γένοιτε 19 108 πλημμέλιαν 93

3 *Et secuit serris et tribulis plaustrorum ferreis* L_{91-95} πᾶσι τοῖς υἱοῖς] *Omnibus filiis* Arm **4** ὁ Ἐσσαθεί] *Esatʿeancʿ* Arm Σαπφεὶ] *Sapʿii* Arm καὶ ἐνετράπησαν] *Et ei in cladem proditi sunt* Arm **5** *Et percussit Eleanan filius Iair* L_{91-95} *Elianan* Arm **8** τῷ Ῥαφαείν] *Yrafayin* Arm.
21, **1** *Suscitavit inquit diabolus Satan in Israhel et concitavit David ut numeraret populum* Ruf *pri* 3,2,1(245,18) *Consurrexit Satan super* Arm **2** *Ioab qui dinumeravit populum ab Dan usque Bersabee* An *gen* 372(178) *A Dan usque Bersabee* Hi *ep* 129,4,1(169,23) *Dana ... Bersab* Arm **3** ὡς εἰσὶν] *Sicut erint* Arm οὐχί - βασιλεῦ] *Ne sit, domine mi rex* Arm καὶ ἵνα τί] *Et quare* Arm **4** *Et fuit obstinatus rex et confirmavit sermonem suum quam Yovabu ... tote egressus est ab eo Yovab et venit* Arm

ἦλθεν ἐν παντὶ Ἰσραὴλ καὶ ἀνῆλθεν εἰς Ἰερουσαλήμ. 5 καὶ ἔδωκεν
Ἰωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ τῷ Δαυὶδ καὶ ἦν πᾶς
Ἰσραὴλ χίλιαι χιλιάδες καὶ ἑκατὸν χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομ-
φαίαν, καὶ Ἰούδας τετρακόσιαι ὀγδοήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν σπω-
μένων ῥομφαίαν. 6 καὶ τὸν Λευὶ καὶ Βενιαμὶν οὐκ ἠρίθμησεν ἐν μέσῳ
αὐτῶν, ὅτι κατετάχυνεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωάβ. 7 καὶ πονη-
ρὸν ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ λόγου τούτου, καὶ ἐπάταξε
τὸν Ἰσραήλ. 8 καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν θεόν Ἡμάρτηκα σφόδρα ὅτι
ἐποίησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο, καὶ νῦν περίελε δὴ τὴν ἀδικίαν τοῦ δού-
λου σου, ὅτι ἠφρόνησα σφόδρα. 9 καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Γὰδ τὸν
ὁρῶντα τῷ Δαυὶδ λέγων 10 Βάδιζε καὶ λάλησον πρὸς Δαυὶδ λέγων
Οὕτως λέγει Κύριος Τρία ἐγὼ αἴρω ἐπὶ σέ. ἔκλεξαι ἓν ἐξ αὐτῶν,
καὶ ποιήσω σοι. 11 καὶ ἦλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ καὶ εἶπεν αὐτῷ Οὕτως
λέγει Κύριος Ἔκλεξαι σεαυτῷ· 12 τρία ἔτη λιμοῦ, ἢ τρεῖς μῆνας
φεύγειν σε ἐκ προσώπου ἐχθρῶν σου καὶ μάχαιραν ἐχθρῶν σου κατα-
διώκειν σε, ἢ τρεῖς ἡμέρας ῥομφαίαν Κυρίου καὶ θάνατον ἐν τῇ γῇ
καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐξολοθρεύων ἐν πάσῃ κληρονομίᾳ Ἰσραήλ. καὶ
νῦν ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί με ῥῆμα. 13 καὶ εἶπε Δαυὶδ
πρὸς Γὰδ Στενά μοι σφόδρα καὶ τὰ τρία· ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς
χεῖρας Κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ εἰς χεῖρας
ἀνθρώπων οὐ μὴ ἐμπέσω. 14 καὶ ἔδωκε Κύριος θάνατον ἐν Ἰσραήλ,
καὶ ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. 15 καὶ ἀπέ-
στειλεν ὁ θεὸς ἄγγελον εἰς Ἰερουσαλὴμ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν. καὶ

5 χιλιάδες 1º] χιλάδες 19   χιλιάδες 2º] χιλιάδας 108   σπομένων 108   **6** τὸν] πρὸς 19 108   **7** ἐναντίον] ἐνώπιον 19 108   **8** > δὴ 19 108   **10** αἴρω] ἐρῶ 19 108   ἔκλεξε 108   > ἓν ἐξ - Ἔκλεξαι (v. 11) 19 108   **12** λιμοῦ] λειμοῦ 93: λιμόν 19   φεύγειν] φυγεῖν 19 108   ἐχθρῶν pr τῶν 19 108   ἄγγελος] ἀγγέλους 19 108   ἐξολοθρεύων] ἐξωλοθρεύων 93: ἐξολοθρεύειν ed   > ῥῆμα 19   **13** Δαβὶδ 108   ἐμπεσοῦμε 19 108   ἀνθρώπων] αὐτῶν 19   **14** χιλιάδες] χιλιάδας 19   **15** ἀπέστηλεν 108

σπωμένων 1º - ῥομφαίαν 2º] *Qui gladium poterat educere, et e regionibus Yuday quadracenti octoginta milia, vir qui gladium poterat educere* Arm   **5** Ἡ δὲ Ἰούδα φυλὴ καθ' ἑαυτὴν τεσσαράκοντα μυριάδες ἦσαν Jos VII 320   **6** *Quia praecapitavit sermo regis ipsum Ioab* An *gen* 372(178) vid   κατετάχυνεν] *Festinavit* Arm   **7** *Et malum visum est in conspectu domini de sermone hoc et percussit eundem Israel* An *gen* 372(178)   **8** *Et nunc aufer iniustitiam pueri tui quia evanui nimis* An *gen* 372(179) *Dele iniquitatem servi tui* Am *Ps* 37,41,1(145,28) *Aufer iniquitatem servi tui quia insipienter egi* Res-R 4099(379)   τὴν ἀδικίαν] *Iniquitatem* Arm   ἠφρόνησα] *Insipienter egi* Arm   **9** *Dawitʿi qui dicit* Arm   **10** *Tria ego decerno adversus te; elige tibi unum ex illis* L_{91-95} vid   *Tria ego decerno adversum te* An glos vid   **12** *Trienium famem super terram; aut tribus mensibus fugere te a facie inimicorum tuorum, et illos persequentes; aut triduo fieri mortem in terra; et nunc scito et vide quid respondeam illi qui misit me* Am *Ps* 37, t. I.820.ef, cf textus antiochenus in 1 Sam 24,13   **13** *Et dixit David ad Nathan: Angustiae mihi sunt in his tribus; sed magis incidam in manus Domini, quoniam magna est misericordia illius quam in hominum manus* Am *Ps 37* t. I.820.ef, cf 2 Sam 24,14

ὡς διέφθειρεν εἶδε Κύριος καὶ μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ καὶ εἶπε
τῷ ἀγγέλῳ τῷ διαφθείροντι Ἱκανούσθω σοι, ἄνες τὴν χεῖρά σου. καὶ
ὁ ἄγγελος Κυρίου ἑστὼς ἐν τῇ ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. 16 καὶ
ἐπῆρε Δαυὶδ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδε τὸν ἄγγελον Κυρίου
ἑστῶτα ἀνάμεσον τῆς γῆς καὶ ἀνάμεσον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ ῥομ-
φαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἐκτεταμένη ἐπὶ Ἱερου-
σαλήμ· καὶ ἔπεσε Δαυὶδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι περιβεβλημένοι σάκκους
ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. 17 καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν θεόν Οὐκ ἐγὼ
εἶπον τοῦ ἀριθμῆσαι ἐν τῷ λαῷ; καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἁμαρτών, καὶ κακο-
ποιῶν ἐκακοποίησα· καὶ ταῦτα τὰ πρόβατα τί ἐποίησεν; Κύριε ὁ
θεός, γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου,
καὶ μὴ ἐν τῷ λαῷ σου εἰς ἀπώλειαν. 18 καὶ ἄγγελος Κυρίου εἶπε
τῷ Γὰδ τοῦ εἰπεῖν πρὸς Δαυὶδ ἵνα ἀναβῇ τοῦ στῆσαι θυσιαστήριον
τῷ Κυρίῳ ἐν ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. 19 καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ
τὸν λόγον Γὰδ· ὃν ἐλάλησεν ἐν ὀνόματι Κυρίου. 20 καὶ ἐπέστρεψεν
Ὀρνὰ καὶ εἶδε τὸν βασιλέα καὶ τέσσαρας υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
κρυβομένους, καὶ Ὀρνὰ ἦν ἀλοῶν πυρούς. 21 καὶ ἦλθε Δαυὶδ πρὸς
Ὀρνὰ καὶ ἐπέβλεψεν Ὀρνὰ καὶ εἶδε τὸν Δαυίδ. καὶ ἐξῆλθεν Ὀρνὰ
ἐκ τῆς ἅλω καὶ προσεκύνησε τῷ Δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.
22 καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ὀρνά Δός μοι τὸν τόπον τῆς ἅλω καὶ οἰ-
κοδομήσω ἐν αὐτῷ θυσιαστήριον Κυρίῳ· ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ δός μοι
αὐτὸν καὶ παύσεται ἡ πληγὴ ἐκ τοῦ λαοῦ. 23 καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς
Δαυὶδ Λαβὲ σεαυτῷ καὶ ποιησάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ἀγα-
θὸν ἐνώπιον αὐτοῦ· ἰδοὺ δέδωκα τοὺς βόας εἰς ὁλοκαύτωσιν καὶ τὰς
ἁμάξας εἰς ξύλα καὶ τὸν πυρὸν εἰς θυσίαν· τὰ πάντα δέδωκα. 24
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Ὀρνὰ Οὐχί, ὅτι ἀλλ' ἢ ἀγοράζων
ἀγοράσω ἀργυρίου ἀξίου, ὅτι οὐ μὴ λάβω τὰ σὰ τῷ Κυρίῳ τοῦ ἀνε-
νεγκεῖν ὁλοκαύτωσιν δωρεὰν τῷ Κυρίῳ. 25 καὶ ἔδωκε Δαυὶδ τῷ Ὀρνὰ
περὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ σίκλους χρυσίου ὁλκῆς ἑξακοσίους. 26 καὶ
ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον Κυρίῳ ὁ Δαυὶδ καὶ ἀνήνεγκεν ὁλο-
Γ καυτώματα καὶ σωτηρίου. καὶ ⌜ἐβόησε Δαυὶδ πρὸς Κύριον, καὶ ἐπή-

εἶδε] ἶδε 93 διαφθείραντι 19 108 > σοι 19 **16** εἶδε] ἶδε 93 ἐκτεταμμένη 19 ἐπὶ] ἐν 93 ἔπεσε] ἔπεσον 19 108 > Δαυὶδ 19 **17** Δαβὶδ 108 Κύριε] Κύριος 19 108 ἀπώλιαν 93 **18** Κυρίου] pr τοῦ ed τοῦ εἰπεῖν 93 Δαβὶδ 108 θυσηαστήριον 108 **19** Δαβὶδ 108 **20** τέσσαρας pr τοὺς 19 κρυβομένους] πορευομένους 19 108 **21** Δαβὶδ 1º, 2º et 3º 108 **22** Δαβὶδ 108 Κυρίῳ] pr τῷ 19: pr ἐν ed **23** Δαβὶδ 108 ὁλοκαύτωσιν] ὁλοκάρπωσιν 19 108 **24** Δαβὶδ 108 **25** Δαβὶδ 108 **26** > καὶ 2º 19 108 Δαβὶδ Tht

15 Ἄλλος γὰρ ἐπ' ἄλλῳ διεφθείρετο Jos VII 325 **17** *Ego sum qui peccavi et male faciendo malam rem gessi* An *gen* 373(179) > Κύριε 2º cum Ant Arm **20** κρυβομένους] *Absconditi sunt* Arm **21** ἐπὶ πρόσωπον] *Super os* Arm **23** Καὶ τοὺς βόας εἰς ὁλοκαύτωσιν χαρίζεσθαι Jos VII 331 τοὺς βόας] *Boves* Arm τὰς ἁμάξας] *Plaustra* Arm τὸν πυρὸν] *Triticum* Arm **24** ἀλλ' ἢ] *Sed* Arm **26** *Domino Deo Dawit*ᶜ Arm > καὶ κατανάλωσεν τὴν ὁλοκαύτωσιν cum Ant Arm

κουσεν αὐτοῦ Κύριος ἐν πυρὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
τῆς ὁλοκαυτώσεως.⌟ [27] καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τὸν ἄγγελον, καὶ ⌟
κατέθηκε τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ εἰς τὸν κολεὸν αὐτῆς. [28] Ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ ἐν τῷ ἰδεῖν τὸν Δαυὶδ ὅτι ἐπήκουσεν αὐτοῦ Κύριος ἐν
τῇ ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου, καὶ ἐθυσίασεν ἐκεῖ. [29] ⌜καὶ ἡ σκηνὴ ⌜
Κυρίου ἣν ἐποίησε Μωσῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν
ὁλοκαυτωμάτων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν Βαμὰ ἐν Γαβαών. [30] καὶ οὐκ
ἐδυνήθη Δαυὶδ τοῦ πορευθῆναι ἔμπροσθεν αὐτοῦ τοῦ ζητῆσαι τὸν
θεὸν ὅτι κατέσπευσεν ἀπὸ προσώπου τῆς ῥομφαίας τοῦ ἀγγέλου
Κυρίου.⌟ ⌟
22, [1] Καὶ ⌜εἶπε Δαυίδ Οὗτός ἐστιν ὁ οἶκος Κυρίου τοῦ θεοῦ, ⌜
καὶ τοῦτο τὸ θυσιαστήριον εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ Ἰσραήλ.⌟ [2] Καὶ εἶπε ⌟
Δαυὶδ τοῦ συναγαγεῖν πάντας τοὺς προσηλύτους ἐν γῇ Ἰσραὴλ καὶ
κατέστησεν αὐτοὺς λατόμους λατομῆσαι λίθους ξεστοὺς τοῦ οἰκο-
δομῆσαι οἶκον τῷ Κυρίῳ. [3] καὶ σίδηρον πολὺν εἰς τοὺς ἥλους τῶν
θυρωμάτων καὶ τῶν πυλῶν καὶ εἰς τὰς συμβολὰς καὶ εἰς τοὺς στρο-
φεῖς ἡτοίμασε Δαυίδ, καὶ χαλκὸν εἰς πλῆθος· οὐκ ἦν σταθμός. [4] καὶ
ξύλα κέδρινα, οὐκ ἦν ἀριθμός, ὅτι ἤνεγκαν οἱ σιδώνιοι καὶ οἱ τύ-
ριοι τῷ Δαυὶδ ξύλα κέδρινα. [5] καὶ εἶπε Δαυὶδ Σολομὼν ὁ υἱός μου
παιδάριον ἁπαλόν, καὶ ὁ οἶκος τοῦ οἰκοδομῆσαι τῷ Κυρίῳ τοῦ μεγα-
λῦναι ἄνω εἰς ὄνομα καὶ εἰς δόξαν πάσαις ταῖς γαίαις ἑτοιμάσω
αὐτῷ. καὶ ἡτοίμασε Δαυὶδ εἰς πλῆθος ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αὐ-
τοῦ. [6] Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ Σολομὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐνετείλατο
αὐτῷ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ Κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ. [7] καὶ εἶπε Δαυίδ
Σολομών Τέκνον, ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ ψυχῇ μου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον
τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ θεοῦ μου. [8] καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ λόγος Κυρίου
λέγων Αἷμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας καὶ πολέμους μεγάλους ἐποιήσας,
⌜οὐκ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόματί μου, ὅτι αἵματα πολλὰ ἐξέ- ⌜
χεας ἐπὶ τῆς γῆς ἐναντίον μου.⌟ [9] ⌜ἰδοὺ υἱὸς τίκτεταί σοι, οὗτος ⌟⌜

27 αὐτοῦ] αὐτῆς 19   κολεὸν] κουλεὸν 19 108   **29** Μωσῆς] > 93: Μωυσῆς Tht sed Μωσῆς Tht^ap   **30** ἠδυνήθη 19^c Tht   Δαυὶδ] > 19: Δαβὶδ Tht   ζητῆσαι] pr τοῦ 93 Tht: ἐκζητῆσαι Tht: ζητεῖσαι 93   κατέσπευσεν] κατέπαυσεν Tht

22, **1** Δαβὶδ Tht   **2** Δαβὶδ 108   λατομῆσε 108   **3** σιδήρους 108   > εἰς 3º 93   στροφῆς 108   **4** Δαβὶδ 108   **5** Σαλομὼν 93   γαίαις] γενέαις 93   Δαβὶδ 108   > εἰς πλῆθος 19   **6** Δαβὶδ 108   Σαλομὼν 93   οἶκον] pr τὸν 93 108   **7** Σαλομὼν 93   ἐμοὶ + Σολομὼν τέκνον 19   > μου 1º 19   **8** > ἐπὶ τῆς γῆς 93

27 *Et tunc dixit Dominus angelo: averte gladium tuum. Et avertit gladium suum in vagina eius* An *gen* 373(179)   αὐτῆς] *Sua* Arm   **30** ἐδυνήθη] *Potuit* Arm.

22, **2** αὐτοὺς] *Eos* Arm   **3** εἰς τὰς συμβολὰς] *Articulorum* Arm   **5** *Solomovn* Arm   **7** τοῦ θεοῦ μου] *Dei mei* Arm

ἔσται ἀνὴρ ἀναπαύσεως, καὶ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν
ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλῶθεν, ὅτι Σολομὼν ὄνομα αὐτῷ καὶ εἰρήνην καὶ
ἡσυχίαν δώσω ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ· 10 οὗτος οἰκο-
δομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου⌋ καὶ οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱόν, καὶ
ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ ἑτοιμάσω τὸν θρόνον τῆς βασι-
λείας αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος. 11 καὶ νῦν, υἱέ μου, εἴη Κύριος
μετὰ σοῦ, καὶ κατευθυνεῖς καὶ οἰκοδομήσεις οἶκον Κυρίῳ τῷ θεῷ
σου, ὡς ἐλάλησε περὶ σοῦ. 12 πλὴν δῴη σοι Κύριος φρόνησιν καὶ
σύνεσιν καὶ κατισχῦσαί σε ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ τοῦ φυλάσσεσθαί σε καὶ
ποιεῖν τὸν νόμον Κυρίου τοῦ θεοῦ σου. 13 τότε εὐοδωθήσῃ ἐὰν
φυλάξῃς τοῦ ποιεῖν τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο
Κύριος τῷ Μωσῇ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φόβου
μηδὲ δειλία. 14 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κατὰ τὴν πτωχείαν μου ἡτοίμασα εἰς
τὸν οἶκον Κυρίου χρυσίου ταλάντων ἑκατὸν χιλιάδας καὶ ἀργυρίου
ταλάντων χιλίας χιλιάδας καὶ χαλκὸν καὶ σίδηρον οὗ οὐκ ἔστι σταθ-
μός, ὅτι εἰς πλῆθός ἐστιν· καὶ ξύλα καὶ λίθους ἡτοίμασα, καὶ πρό-
σθες ἐπ' αὐτοῖς. 15 καὶ μετὰ σοῦ εἰς πλῆθος ποιούντων ἔργα,
τεχνῖται, λατόμοι λίθων καὶ τέκτονες ξύλων, καὶ πᾶς σοφὸς ἐν
παντὶ ἔργῳ. 16 ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, ἐν χαλκῷ καὶ σιδήρῳ καὶ
κασσιτέρῳ, οἷς οὐκ ἔστιν ἀριθμός. ἀνάστηθι καὶ ποίει, καὶ Κύριος
μετὰ σοῦ. 17 καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν Ἰσραὴλ ἀν-
τιλαβέσθαι τοῦ Σολομὼν υἱοῦ αὐτοῦ καὶ εἶπεν 18 Οὐχὶ Κύριος μεθ'
ὑμῶν; καὶ ἀνέπαυσεν ὑμᾶς κυκλῶθεν, ὅτι παρέδωκεν ἐν χειρί μου
τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον Κυρίου καὶ
ἐναντίον τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 19 νῦν οὖν δότε τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ
τὰς ψυχὰς ὑμῶν τοῦ ἐκζητῆσαι Κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ ἀνάστητε
καὶ οἰκοδομήσατε τὸ ἁγίασμα Κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, τοῦ εἰσενεγκεῖν
τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ εἰς
τὸν οἶκον τὸν οἰκοδομούμενον τῷ ὀνόματι Κυρίου.

9 αὐτὸν] αὐτῷ 93 κυκλόθεν 93 108 Tht Σαλομὼν 93 **10** οὕτως 108 βασιλείας] βασιλεῖ 19 **11** > οἰκοδομήσεις 93 **12** φρόνησιν] σοφίαν 19 108 > καὶ 2º 93 > τοῦ 1º 19 108 φυλάσεσθαι 93 > σε 93 **13** εὐοδωθήσει 19 108 (εὐωδ.) > τοῦ 19 Μωσεῖ 19 διλία 93 **14** πτωχίαν 93 ταλάντων 1º] ταλάντα 19 χιλιάδας 2º] χιλιάδες 108 καὶ 4º] κε 108 > οὗ 93 ἔστι σταθμός] ἔστιν ἀριθμός 93 **15** τεχνεῖται 93 λίθων] λήθων 108 **16** ἀνάστηθη 108 ποίη 108 > μετὰ σοῦ 19 **17** Σαλομὼν 93 **18** κυκλόθεν 93 χηρὶ 108 **19** > οὖν 93 > καὶ τὰς ψυχὰς ὑμῶν 19 108

9 αὐτοῦ 1º] *Eius* Arm **10** ἔσομαι] *Ero* Arm ἑτοιμάσω] *Parabo* Arm **13** Μὴ καταπλαγεὶς... μηδ' ἀποδειλιάσας πρὸς αὐτό Jos VII 339 *Noli timere nec verearis* L_{91-95} *Movsesi* Arm **14** πρόσθες ἐπ' αὐτοῖς] *Adjunge ad eos* Arm **15** > πρόσθες cum Ant Arm λατόμοι] *Fabri* Arm **17** *Sołomovni* Arm καὶ εἶπεν] *Et dicit* Arm **18** παρέδωκεν] *Prodidit* Arm **19** εἰς τὸν οἶκον] *In domo* (cum articulo) Arm.

23, 1 Καὶ Δαυὶδ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐβασίλευ-
σε Σολομὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. 2 καὶ συνήγα-
γε τοὺς πάντας ἄρχοντας Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευί-
τας. 3 καὶ ἠριθμήθησαν οἱ λευῖται ἀπὸ τριακονταετοῦς καὶ ἐπάνω,
καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριά-
κοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας. 4 ἀπὸ τούτων ἐπισπουδάζειν ἐπὶ τὰ ἔργα
τοῦ οἴκου Κυρίου εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ γραμματεῖς καὶ
κριταὶ ἓξ χιλιάδες. 5 καὶ πυλωροὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ αἰνοῦντες
τῷ Κυρίῳ ἐν τοῖς ὀργάνοις οἷς ἐποίησαν τοῦ αἰνεῖν τὸν Κύριον τέσ-
σαρες χιλιάδες. 6 καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἐφημερίας τοῖς υἱοῖς
Λευὶ τῷ Γεδσών, τῷ Καάθ καὶ τῷ Μεραρεί. 7 τῷ Γεδσών, Λοβεννεὶ
καὶ Σεμεεί. 8 τῷ Λααδὰν ὁ ἄρχων. υἱοὶ Λααδὰν Ἰειὴλ καὶ Ζηθὰν
καὶ Ἰωήλ. 9 καὶ τῷ Σεμεεί· υἱοὶ Ἀλωμεὶθ καὶ Ἀζιὴλ καὶ Ἀρὰν
τρεῖς· οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῷ Λααδάν. 10 καὶ υἱοὶ Σεμεεί·
Ἰειὴλ καὶ Ζιζὰ καὶ Ἰῶας καὶ Βεριά. οὗτοι υἱοὶ Σεμεεὶ τέσσαρες.
11 καὶ ἦν Ἰειὴλ ὁ ἄρχων καὶ Ζιζὰ ὁ δεύτερος· καὶ Ἰῶας καὶ Βεριὰ
οὐκ ἐπλήθυναν υἱοὺς καὶ ἐγενήθησαν εἰς οἶκον πατριᾶς εἰς ἐπίσκε-
ψιν μίαν. 12 υἱοὶ Καάθ· Ἀμβρὰμ καὶ Ἰσαάρ, Χεβρὼν καὶ Ὀζιήλ, τέσ-
σαρες. 13 υἱοὶ Ἀμβράμ· Ἀαρὼν καὶ Μωσῆς. καὶ διεστάλη Ἀαρὼν
τοῦ ἁγιασθῆναι, ἁγιάσαι αὐτὸν ἅγιον ἁγίων, αὐτὸς καὶ υἱοὶ αὐτοῦ
ἕως αἰῶνος τοῦ θυμιᾶν ἐναντίον Κυρίου τοῦ λειτουργεῖν αὐτῷ καὶ
ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. 14 καὶ ⌈Μωσῆς ἄνθρω- ⌈
πος τοῦ θεοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐκλήθησαν ἐπὶ τῆς φυλῆς Λευί.⌋ 15 ⌋
υἱοὶ Μωσῆ· Γηρσὰμ καὶ Ἐλιέζερ. 16 υἱοὶ Γηρσάμ· Σωβιὴλ ὁ ἄρχων.
17 καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Ἐλιέζερ Ἀβιὰ ὁ ἄρχων, καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Ἐλιέ-
ζερ υἱοὶ ἕτεροι· καὶ οἱ υἱοὶ Ἀβιὰ ηὐξήθησαν εἰς ὕψος. 18 υἱοὶ

23, **1** Δαβὶδ 108 Σαλομὼν 93 **2** ἄρχοντας pr τοὺς 93 **3** ἠριθμήθησαν] ἠρίθμησαν 19 108 λευῖται] λευί 108 χιλιάδας] χιλιάδες 108 **4** > τοῦ 93 γραμματῆς 108 **5** > καὶ πυλωροὶ - χιλιάδες 19 ἐποίησαν] ἐποίησε 19 108: ἐποίησα ed τὸν Κύριον] τῷ Κυρίῳ 19 108 **6** Δαβὶδ 108 ἐφημερίας] ἐφ ἡμέρας 19 108 Γεδσών + καὶ 93 τῷ Καάθ / καὶ tr 19 108 Μεραρί 108 **7** Λοβεννεὶ] τῷ Λοβεννὶ 19 108: Λααδαν ed **8** Λααδὰν 1º et 2º] Λααδὰμ 108 **9** υἱοὶ] υἱὸς 93 Ἀλωμεὶθ] scripsi: Ἀλωμὶθ 19 108: Ἀδωμεὶθ 93: Σαλωμιθ ed Ἀρὰν] Ἀρὰμ 19 108 τῷ] τῶν 93 **10** Ζιζὰ] Ζηζὰ 93 **11** ἐγεννήθησαν 108 **12** Ἀμβρὰμ] Ἀβραὰμ 19 108 Ἰσαάρ] Ἰσσαχάρ 93: + καὶ 19 **13** Ἀμβράμ] Ἀβραάμ 19 > ἁγιασθῆναι 19 αὐτὸν] αὐτῶν 19 108 ἁγίων] ἁγίῳ 108 ἐναντίον] ἔναντι 19 108 αὐτῷ] αὐτὸ 93 **14** Μωσῆς] Μωυσῆς Tht sed Μωσῆς Tht[ap] > οἱ 19 φυλῆς] φυλακῆς 93 **15** Μωσῆ] Μωσεῖ 19 **16** Σωβιὴλ] Σουβιὴλ 19 108 **17** Ἀβιὰ] Βιὰ 93: Ρααβια ed > οἱ 93 Ἀβιὰ] Ραβια ed ηὐξήνθησαν 19 108

23, **5** Πυλωροὺς δὲ τετρακισχιλίους καὶ τοσούτους ὑμνῳδοὺς τοῦ θεοῦ ᾄδοντας τοῖς ὀργάνοις οἷς Δαυίδης κατεσκεύασε Jos VII 364 τὸν Κύριον - χιλιάδες] *Dominus Deus quattuor milia* Arm **6** *Et Merareayn* Arm **7** *Get'soni ... Lovbeni* Arm **8** *Ladan ... filii Laadanu* Arm **9** *Et Semei filii Sałovmit'* (vid) ... *Aram* (vid) Arm **10** *Filii Semei Yiel* Arm **11** *Non multiplicaverunt filios et facti sunt domus familias ad recognitionem unam* L_{91-95} *Yiel* Arm ἐγενήθησαν] *Facti sunt* Arm **12** *Yesaar* Arm **13** ἁγιάσαι ἅγιον] *Devotare devotum* Arm αὐτῷ] *Pro eo* Arm **14** *Movses* Arm καὶ 1º] *Et* Arm **15** *Movsesi* Arm **16** *Subiel* Arm

Ἰσαάρ· Σαλωμεὶθ ὁ ἄρχων. 19 υἱοὶ Χεβρών· Ἰεδδιδιὰ ὁ ἄρχων, Ἀμα-
ριὰ ὁ δεύτερος, Ἰαζιὴλ ὁ τρίτος, Ἰακαμίας ὁ τέταρτος. 20 υἱοὶ
Ὀζιήλ· Μιχᾶς ὁ ἄρχων καὶ Ἰωσείας ὁ δεύτερος. 21 υἱοὶ Μεραρεί·
Μοολλεὶ καὶ Μουσεί· υἱοὶ Μοολλεί· Ἐλεαζὰρ καὶ Κείς. 22 καὶ ἀπέ-
θανεν Ἐλεαζὰρ καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ ἀλλ' ἢ θυγατέρες, καὶ ἔλαβον
αὐτὰς οἱ υἱοὶ Κείς, ἀδελφοὶ αὐτῶν. 23 υἱοὶ Μουσεὶ Μοολλεὶ καὶ Ἐδὲρ
καὶ Ἰεριμώθ, τρεῖς. 24 οὗτοι υἱοὶ Λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,
ἄρχοντες τῶν πατριῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ ἀριθ-
μὸν ὀνομάτων αὐτῶν καὶ κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ποιοῦντες τὰ ἔργα
τῆς λειτουργίας οἴκου Κυρίου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. 25 ὅτι
εἶπε Δαυὶδ Κατέπαυσε Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐτοῦ καὶ
κατεσκήνωσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ ἕως αἰῶνος. 26 καί γε τοῖς λευίταις
οὐκ ἔστιν αἴρειν τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς εἰς τὴν
λειτουργίαν αὐτῆς, 27 ὅτι ἐν τοῖς λόγοις Δαυὶδ τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶν
ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Λευὶ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω· 28 ὅτι ἔστη-
σεν αὐτοὺς ἐπὶ χεῖρα τῶν υἱῶν Ἀαρὼν τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ
Κυρίου, ἐπὶ τὰς αὐλὰς καὶ ἐπὶ τὰ παστοφόρια καὶ ἐπὶ τὸν καθα-
ρισμὸν πάντων τῶν ἁγίων καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς λειτουργίας οἴκου
τοῦ θεοῦ, 29 καὶ εἰς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως καὶ εἰς τὴν σεμί-
δαλιν τῆς θυσίας καὶ εἰς τὰ λάγανα τὰ ἄζυμα καὶ εἰς τὰ τηγα-
νιστὰ καὶ εἰς τὰ πεφυραμένα καὶ εἰς πᾶν ἀποσειρωτὸν καὶ μέτρον,
30 καὶ τοῦ στῆναι πρωὶ τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τῷ Κυρίῳ.
καὶ οὕτως τὸ ἑσπέρας, 31 καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀναφερομένων ὁλο-
καυτωμάτων τῷ Κυρίῳ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις
καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν κρίσιν ἐπ' αὐ-
τοῖς διὰ παντὸς ἐνώπιον Κυρίου. 32 καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακὰς τῆς
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ τὴν φυλακὴν τοῦ ἁγίου καὶ τὰς φυλακὰς
τῶν υἱῶν Ἀαρὼν τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ
Κυρίου.

18 Ἰσαὰρ] scripsi cum ed: Ἐσσάρ 19 108: Ἰσσαχάρ 93 Σαλωμεὶθ] Σαλωμὴν 19 108: Σαλωμιθ ed **19** Ἰεδδιδιὰ] Ἰεδδὶ 19 108 Ἰαζιὴλ] Ἰεζιὴλ 93 **20** Ἰωσείας] Ἰωσίας ed **21** Μοολλεὶ 1º] Μοολλὶ 108: Μοολὶ 19 Μουσεί] Μοουσι ed: ὁ Μουσεί 93 Μοολλεί 2º] Μοολλί 19 108: Μοολι ed Ἐλεαζὰρ] Ἐλιαζὰρ 93 Κείς] Κίς 19 108 **22** > οἱ 19 108 Κείς] Κίς 19 108 **23** Μουσεί] Μοουσεί 93: Μοουσι ed Μοολλεὶ] Μοολλὶ 19 108: Μοολι ed Ἰερειμώθ 19 108 **24** ἀριθμῶν 108 > καὶ 93 λειτουργίας] λειτουργείας 108: + αὐτῶν καὶ 19 **25** Δαβὶδ 108 > ἐν 19 **27** Δαβὶδ 108 **29** σεμίδαλην 93 τηγανιτὰ 19 108 πεφυρμένα 19 108 ἀποσειρωτὸν] scripsi cum ed: -ση- 19 108: -σι- 93 **31** > καὶ 1º 19 108 αὐτῶν + καὶ 19 108 κρίσην 108 Κυρίου] τοῦ θεοῦ 19

18 *Isaar Sałomitʿ* Arm **19** *Yaziel ... Yakamiay* Arm **26** τοῖς - αἴρειν] *Leuitis non est numerus qui tollere possint* Arm **28** *Erat enim statio eorum iuxta filios Aaron ad servitutem domus Domini super atria ...* L_{91-95} τῶν υἱῶν] *Filiorum* (cum articulo) Arm **30** τοῦ - αἰνεῖν] *Super confessionem laudis* Arm **31** αὐτῶν] *Eorum* Arm ἐνώπιον Κυρίου] *Pro Domino* Arm.

24, 1 Καὶ τῶν υἱῶν Ἀαρὼν διαιρέσεις· υἱοὶ Ἀαρών. Ναδὰβ καὶ
Ἀβιούδ, Ἐλεαζὰρ καὶ Ἰθαμάρ. 2 καὶ ἀπέθανε Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ
ἐναντίον τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἦσαν αὐτοῖς· καὶ ἱερά-
τευσεν Ἐλεαζὰρ καὶ Ἰθαμὰρ υἱοὶ Ἀαρών. 3 καὶ διεῖλεν αὐτοὺς
Δαυίδ· καὶ Σαδδοὺκ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐλεαζάρ, καὶ Ἀχιμέλεχ ἐκ τῶν
υἱῶν Ἰθαμὰρ κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ τὴν λειτουργίαν
αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. 4 καὶ εὑρέθησαν υἱοὶ Ἐλεαζὰρ
πλείους εἰς ἄρχοντας τῶν δυνατῶν παρὰ τοὺς υἱοὺς Ἰθαμάρ, καὶ
⌈διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ τοῖς υἱοῖς Ἐλεαζὰρ ἄρχοντες εἰς οἴκους ⌈
πατριῶν ἑκκαίδεκα, καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰθαμὰρ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν
ὀκτώ. 5 καὶ διεῖλεν αὐτοὺς ἐν κλήροις,⌋ τούτους μετὰ τούτων, ὅτι ⌋
ἦσαν ἄρχοντες τῶν ἁγίων καὶ οἱ ἄρχοντες τῷ θεῷ ἐν τοῖς υἱοῖς
Ἐλεαζὰρ καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰθαμάρ. 6 καὶ ἔγραψεν αὐτοὺς Σαμαίας
υἱὸς Ναθαναὴλ ὁ γραμματεὺς ἐκ τοῦ Λευὶ κατ' ἐναντίον τοῦ βασι-
λέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ Σαδδοὺκ τοῦ ἱερέως, καὶ Ἀχιμέλεχ υἱοῦ
Ἀβιαθάρ, καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν
λευιτῶν, οἶκος πατριᾶς εἷς εἷς τῷ Ἐλεαζάρ, καὶ οἶκος πατριᾶς εἷς
εἷς τῷ Ἰθαμάρ. 7 καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος τῷ Ἰωαρείβ, τῷ
Ἰδαιὰ ὁ δεύτερος, 8 τῷ Χειρὰμ ὁ τρίτος, τῷ Σεωρεὶμ ὁ τέταρτος,
9 τῷ Μελχιὴλ ὁ πέμπτος, τῷ Μιαμεὶν ὁ ἕκτος, 10 τῷ Ἀκκὼς ὁ
ἕβδομος, τῷ Ἀβιὰ ὁ ὄγδοος, 11 τῷ Ἰησοῦ ὁ ἔνατος, τῷ Σεχενιὰ
ὁ δέκατος, 12 τῷ Ἐλιασοὺβ ὁ ἑνδέκατος, τῷ Ἰακεὶμ ὁ δωδέκατος,
13 τῷ Ὀφφὰ ὁ τρισκαιδέκατος, τῷ Ἰεσβὰλ ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος, 14
τῷ Βελγὰδ ὁ πεντεκαιδέκατος, τῷ Ἐμμὴρ ὁ ἑκκαιδέκατος, 15 τῷ
Χηζεὶρ ὁ ἑπτακαιδέκατος, τῷ Ἀφεσσὴ ὁ ὀκτωκαιδέκατος, 16 τῷ
Φαθειὰ ὁ ἐννεακαιδέκατος, τῷ Ἰεζεκιὴλ ὁ εἰκοστός, 17 τῷ Ἰαχεὶν
ὁ πρῶτος καὶ εἰκοστός, τῷ Καμουὴλ ὁ δεύτερος καὶ εἰκοστός, 18 τῷ
Δαλαιὰ ὁ τρίτος καὶ εἰκοστός, τῷ Μοοζιὰ ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστός.

24, **1** τῶν υἱῶν] τῷ υἱῷ 19 Ἀβιούδ + καὶ 108 Ἐλεαζὰρ] Ἐλιέζερ 93 **3** Δαβὶδ 108 Σαδδοὺς 93 κατὰ 2º] καὶ 19 108 > κατ' οἴκους - αὐτῶν 93 **4** Δαβίδ 108 Tht ἄρχοντες εἰς] ἄρχοντας κατ' Tht πατριῶν + αὐτῶν Tht ἑξκαίδεκα 19 108 **5** μετὰ τούτων] πρὸς τούτους 19 108 > οἱ 93 **6** Σαμέας 19 108 Ναθαναὴλ] Ναθανιὴλ 93 Ἀχιμέλεχ] Ἀβιμέλεκ 19 108 > εἰς τῷ Ἐλεαζὰρ καὶ 19 > οἶκος πατριᾶς εἷς 19 **7** Ἰωαρείμ 19 Ἰδαιὰ] Ἰδειὰ 19 108 **9** Μελχιὴλ] Μελχεὴλ 19 108 **10** > ὁ ὄγδοος τῷ Ἰησοῦ 19 **11** ἔννατος 19 **13** Ἰεσβὰλ] Ἰσβάαλ 19 108 **14** Βελγὰ 93 πενταικαιδέκατος 93 ἑξκαιδέκατος 19 108 **15** Ἀφεσσεὶ 19 108 ὠκτωκαιδέκατος 93 **16** Φαθιὰ 19 108 Ἰεζεκιεὴλ] Ἐζεκιὴλ 93: Ἰεζεεκιὴλ ed **17** Ἰαχεὶμ 19 108 **18** Μοοζιὰ] Ὀζιὰ 93

24, **1** τῶν υἱῶν] *Filiorum* Arm **4** Δαυίδου παρόντος Jos VII 366 Οἰκίας ἑκκαίδεκα... ἐκ δὲ τῆς Ἰθαμάρου ὀκτώ Jos VII 365 *Dawitʿ* Arm **5** ἐν κλήροις] *Sortibus* Arm μετὰ τούτων] *Cum his* Arm τῷ θεῷ] *Dei* Arm **6** τῶν ἀρχόντων] *Principum* Arm **9** *Melkʿiel* Arm **12** *Elewasopʿ* Arm vid **13** *Yezbal* Arm **15** *Septima decima Chezir octaba decima Afesor* An *gen* 536(190) *Kʿezir* Arm **16** *Pʿatʿia* Arm **17** *Kamel* Arm vid **18** *Movoziay* Arm

19 αὕτη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν τοῦ εἰσ-
πορεύεσθαι εἰς οἶκον Κυρίου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν διὰ χειρὸς
'Ααρὼν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καθὼς ἐνετείλατο Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ.
20 Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς καταλοίποις· τοῖς υἱοῖς 'Αμβρὰμ Σωβιήλ
καὶ 'Αβιά, τοῖς υἱοῖς Σωβιὴλ Ἰαδαιά, 21 τοῖς υἱοῖς 'Αβιὰ Ἰωσίας ὁ
ἄρχων. 22 τοῖς υἱοῖς Ἰσαάρ· Σαλωμεὶθ ὁ ἄρχων. τοῖς υἱοῖς Σαλωμεὶθ
Ἰαὰθ ὁ ἄρχων. 23 τοῖς υἱοῖς Χεβρὼν Ἰεδδιὰ ὁ ἄρχων, 'Αμαριὰ ὁ
δεύτερος, Ἰαζιὴλ ὁ τρίτος, Ἰακαμίας ὁ τέταρτος. 24 τοῖς υἱοῖς
'Οζιὴλ Μιχὰς ὁ ἄρχων καὶ Ἰωσίας ὁ δεύτερος. τοῖς υἱοῖς Μιχὰ
Σεμμήρ. 25 τοῖς υἱοῖς Ἰωσίου Ζαχαρίας. 26 τοῖς υἱοῖς Μεραρεὶ Μοο-
λλεὶ καὶ 'Ομουσεί, Ἰοζίας υἱὸς αὐτοῦ, Βοννειὰ υἱὸς αὐτοῦ. 27 υἱοὶ
Μεραρεὶ Ἰοζίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἰεσσὰμ καὶ Ζακχοὺρ καὶ 'Αβαριά. 28
τῷ Μοολλεὶ Ἐλεαζὰρ καὶ Ἰθαμάρ· καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Ἐλεαζὰρ υἱοί.
29 τῷ Κεὶς υἱοὶ Κεὶς Ἰερεμαήλ. 30 τῷ 'Ομουσεὶ υἱοὶ 'Ομουσεὶ Μοο-
λλεὶ καὶ Ἐδὲρ καὶ Ἰερειμώθ. οὗτοι υἱοὶ τῶν λευιτῶν κατ' οἴκους
πατριῶν αὐτῶν. 31 καὶ ἔβαλον καὶ αὐτοὶ κλήρους καθὼς καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτῶν υἱοὶ 'Ααρὼν ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ Σαδδοὺκ καὶ 'Αχι-
μέλεχ καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν
παρεστῶτες, πατριὰ τοῦ πρώτου κατέναντι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ
νεωτέρου.
Γ **25,** 1 Καὶ ⌈ἔστησε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνά-
μεως εἰς τὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς 'Ασὰφ καὶ Αἱμὰν καὶ Ἰδιθοὺμ τοὺς
⌋ προφητεύοντας ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κυμβάλοις.⌋ καὶ

19 κατὰ τὴν] κα τὴν 93 **20** 'Αμβρὰμ] 'Αβραὰμ 19 108 Σουβιὴλ 1º et 2º 19 108 Ἰαδαιά] 'Αδαιά 19 108 'Αβιὰ] Σαβιά 19 108 **22** Ἰσαάρ] Ἰσσαάρ 93 108 Σαλωμεὶθ] Σαλωμὶθ 19 (-λο-) 108 **23** Ἰεδδιὰ] Ἰεδδὶ 19 108 **24** Μιχὰς] Μιχαίας 19 108 **26** Μεραρὶ 19 108 Μοολλεὶ] Μοολδὶ 19 108: Μοολι ed 'Ομουσεί] 'Ομουσή 108: -σι ed Ἰωζίας] 'Οζιὰ 93: Οζιας ed υἱὸς pr ὁ 19 > Βοννειὰ υἱὸς αὐτοῦ 19 Βοννιὰ 108 **27** Μεραρὶ 19 108 Ἰοζίας] Ἰοζιὰ 108: 'Οζιὰ 93: Οζιας ed Ζακχοὺρ] Σακχοὺρ 19 108 'Αβαριά] Ἰαβαριά 19 108 **28** Μοολλεὶ] 'Ομολλὶ 19 108: Μοολι ed **29** Κεὶς 1º et 2º] Κὶς 93 **30** 'Ομουσὶ 1º et 2º 19 108 Μοολλεὶ] Μοολλὶ 19 108: Μοολι ed Ἐδὲρ] 'Αδὲρ 93 Ἰερειμὼθ] Ἰεριμὼθ 93: Ἰερημὼθ 19 πατριῶν pr τῶν 108 **31** ἔβαλον] ἔλαβον 93 > καὶ 3º 19 108 βασιλέως] ἱερέως 19 108 > καὶ 4º 19 'Αχιμέλεχ] 'Αβιμέλεχ 19 108
25, 1 Δαβὶδ Tht τοὺς υἱοὺς] τοῦ υἱοῦ 93 > καὶ 3º Tht προφητεύοντας] ἀποφθεγγομένους 19 108 κινύραις] κιννύραις 19: -ρες 108 > ἐν 2º Tht νάβλαις] ναύλαις 19 108 > ἐν 3º Tht sed habet Tht[ap] > ὁ 2º 19 108

20 *Sovbiel* Arm **21** *Filiis Abia Yusiay* Arm **22** *Filiis Isahar Sałovmitʿ caput ... Sałovmitʿ Itʿariad caput* Arm vid **23** *Filiis Kʿebrona Adia*(vid) *caput Amaria* Arm *Ikanias* Arm vid **24** *Et filiis Azielay Mikʿea caput, et Yusiay secundus filiis Miekʿea Seme* Arm **25** *Filiis Yusia Zakʿariay* Arm **26** *Oziay filius eius, Bunia filius eius* Arm **27** *Filius eius Yesam ... Bariay*(vid) Arm **28** *Et non erant Eliazaru filii* Arm **30** *Muši filii Mušea* Arm **31** παρεστῶτες - νεωτέρου] *Qui erant super eos, familia primi contra fratrem suum iuniorem* Arm.
25, 1 τοὺς προφητεύοντας] *Qui praedixerunt* Arm

ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν ἐργαζομένων ἐν
τῇ δουλείᾳ αὐτῶν. 2 υἱοὶ Ἀσὰφ Ζακχοὺρ καὶ Ἰωσὴφ καὶ Ναθανίας
καὶ Ἀσειρήλα· ⌐υἱοὶ Ἀσὰφ ἐχόμενοι Ἀσαφ τοῦ προφήτου, ἐχόμενοι ⌐
τοῦ βασιλέως.⌋ 3 ⌐τῷ Ἰδιθοὺμ υἱοὶ Ἰδιθούμ. Γοδολίας καὶ Σουρὶ καὶ ⌋⌐
Ἡσαιὰ καὶ Ἁσαβιὰ καὶ Ἰεζρεὶ καὶ Ματαθίας, ἐχόμενοι τοῦ πατρὸς
αὐτῶν Ἰδιθοὺμ ἐν κινύραις τοῦ προφητεύοντος ἐξομολόγησιν καὶ
αἴνεσιν τῷ Κυρίῳ.⌋ 4 τῷ Αἱμαν υἱοὶ Αἱμάν· Βοκχίας καὶ Ματθανίας ⌋
καὶ Ὀζιὴλ καὶ Σουβαὴλ καὶ Ἰερειμὼθ καὶ Ἁνανίας καὶ Ἀνανιὴλ
καὶ Ἠλιαθὰ καὶ Γοδδολὰθ καὶ Ἀραμμαθιέζερ καὶ Ἰεσβὸκ καὶ Μαλλη-
θὶ καὶ Ὡθεὶρ καὶ Μααζιώθ. 5 ⌐πάντες οὗτοι υἱοὶ τοῦ Αἱμὰν τοῦ ⌐
ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ ἐν λόγοις θεοῦ τοῦ ὑψῶσαι κέρας. καὶ ἔδωκεν
ὁ θεὸς τῷ Αἱμὰν υἱοὺς τεσσαρεσκαίδεκα καὶ θυγατέρας τρεῖς. 6 πάν-
τες οὗτοι μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὑμνῳδοῦντες ἐν οἴκῳ Κυρίου ἐν
κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις εἰς τὴν δουλείαν οἴκου
τοῦ θεοῦ, ἐχόμενοι τοῦ βασιλέως καὶ Ἀσὰφ καὶ Ἰδιθοὺμ καὶ Αἱμάν.⌋ ⌋
7 καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν δεδιδαγ-
μένοι ᾄδειν Κυρίῳ, πᾶς συνιών, διακόσιοι ὀγδοήκοντα καὶ ὀκτώ. 8
καὶ ἔβαλον καὶ αὐτοὶ κλήρους ἐφημεριῶν κατέναντι κατὰ τὸν μικρὸν
καὶ κατὰ τὸν μέγαν, συνιὼν μετὰ μανθάνοντος. 9 καὶ ἐξῆλθεν ὁ
κλῆρος ὁ πρῶτος τῷ Ἀσάφ, υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ, τῷ
Ἰωσὴφ ὁ πρῶτος, Γοδολίας ὁ δεύτερος, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
καὶ υἱοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 10 ὁ τρίτος Ζακχούρ, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 11 ὁ τέταρτος Ἀσειρήλα, υἱοὶ αὐ-
τοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 12 ὁ πέμπτος Ναθανίας, υἱοὶ αὐτοῦ

δουλία 93 **2** Ζακχοὺρ] Σακχοὺρ 19 108 **3** > Ἰδιθοὺμ 2º 93 > Γοδολίας - Ματαθίας Tht Γοδολίας] Γολίας 108 Ἡσαιὰ] Ἀσαιὰ 19 108: Ισαια ed Ἰεζρεὶ] Ἰεζδρεὶ 19 108 Ματαθίας] Μαθθαθίας 19 108 κινύραις] κιννύραις 19: κηνύραις 108 ἔνεσιν 108 **4** Ἰερειμὼθ] Ἰεριμὼθ 93: -ρη- 19 , Ἠλιαθὰ] Ἠλιθὰ 108: Ἰληθὰ 19 Γοδδολὰθ] Γοδολλὰθ 93 108 Ἀραμμαθιέζερ] Ἀρὰμ Μαθιέζερ 19: Ἀρὰμ Μαθειέζερ 108: Ραμαθιεζερ ed Μαλλιθὶ 19 108 Μααζιώθ] Μαζιώθ 19 108 **5** θεοῦ] pr τοῦ Tht sed abest in Tht^ap > τοῦ 3º 93 τεσσαρεσκαίδεκα] τέσσαρας καὶ δέκα Tht sed τέσσαρες καὶ δέκα Tht^ap **6** ὑμνῳδοῦντες] ὑμνοῦντες Tht Κυρίῳ] Κυρίου Tht νάβλαις] ναύλαις 19: νάμβλαις 93: > Tht sed habet Tht^ap > ἐν 3º Tht κινύραις] κιννύραις 19: κηνύραις 108 δουλίαν 93 ἐχόμενοι] ἐχόμενα 19 108 **7** ὀγδοήκοντα] ἑβδομήκοντα 93 108 **8** ἔβαλον] ἐπέβαλον 19 108 ἐφημεριῶν] ἀφημεριῶν 19: ἐφ ἡμερῶν 93 **9** τῷ 2º] τοῦ 108 Γοδολίας] Γολίας 19 108 ὁ 4º bis scr 93 **10** > ὁ τρίτος - δώδεκα 93 > οἱ 2º 108 **11** ἀδελφοὶ pr οἱ 19

ἐν τῇ δουλείᾳ] *In servitudine* Arm **2** *Akirełay* (vid) Arm υἱοὶ] *Filii* Arm τοῦ προφήτου] *Prophetia* Arm **3** ἐχόμενοι τοῦ πατρὸς αὐτῶν] *Continui patris sui* ... L_{91-95} *Asiay et Asabiay et Hezri Matatʿi* Arm > ἕξ cum Ant Arm **4** *Bokʿiay* ... *Erimovtʿ* ... *Ananiel* ... *Gołodat* (vid) ... *Aramatʿiezer* ... *Yezbokʿ* ... *Małletʿi* ... *Maziotʿ* Arm **5** τοῦ ὁρῶντος] *Videntis* Arm τοῦ ὑψῶσαι] *Ut exaltaretur* Arm **8** κατέναντι] *Adversus* Arm συνιὼν μετὰ μανθάνοντος] *Secundum sapientem et eum qui etiam in studio erat* Arm **9** *Prima Aspʿay* ... *Yusipʿay prima* Arm αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ] *Ipse et fratres* Arm **10** *Zakʿur, ipse et fratres* Arm **11** *Asirel* Arm

καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 13 ὁ ἕκτος Βοκχίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 14 ὁ ἕβδομος Ἰεζρεί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐ-
τοῦ δώδεκα. 15 ὁ ὄγδοος Ἠσαιά, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώ-
δεκα. 16 ὁ ἔνατος Ματθανίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα.
17 ὁ δέκατος Σουρεί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 18 ὁ ἐν-
δέκατος Ὀζιήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 19 ὁ δωδέκα-
τος Ἀσαβιά, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 20 ὁ τρισκαιδέ-
κατος Σουβιήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 21 ὁ
τεσσαρεσκαιδέκατος Ματαθθίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώ-
δεκα. 22 ὁ πεντεκαιδέκατος Ἰερειμούθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐ-
τοῦ δώδεκα. 23 ὁ ἑκκαιδέκατος Ἀνανίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐ-
τοῦ δώδεκα. 24 ὁ ἑπτακαιδέκατος Ἰεσβόκ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ δώδεκα. 25 ὁ ὀκτωκαιδέκατος Ἀνανιήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 26 ὁ ἐννεακαιδέκατος Μαλληθί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 27 ὁ εἰκοστὸς Ἠλιαθά, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 28 ὁ εἰκοστὸς πρῶτος Ὠθείρ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 29 ὁ εἰκοστὸς δεύτερος Γοδολλάθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 30 ὁ εἰκοστὸς τρίτος Μααζιώθ, υἱοὶ αὐτοῦ
καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. 31 ὁ εἰκοστὸς τέταρτος Ῥαμμαθιέζερ,
υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα.
26, 1 Εἰς διαρέσεις πυλῶν τοῖς Κορηνοῖς Σελεμίας υἱὸς Κορὲ
ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάφ. 2 καὶ τῷ Σελεμιὰ υἱοί· Ζαχαρίας ὁ πρωτότο-
κος, Ἰαδιὴλ ὁ δεύτερος, Ζαβαδίας ὁ τρίτος, Ναθαναὴλ ὁ τέταρτος,
3 Αἰλὰμ ὁ πέμπτος, Ἰωναθὰν ὁ ἕκτος, Ἐλιωναὶ ὁ ἕβδομος. 4 καὶ τῷ
Ἀβδεδδὸμ υἱοί. Σαμαίας ὁ πρωτότοκος, Ἰωζαβὰδ ὁ δεύτερος, Ἰωὰδ
ὁ τρίτος, Σαχὰρ ὁ τέταρτος, Ναθαναὴλ ὁ πέμπτος, 5 Ἀμιὴλ ὁ ἕκτος,
Ἰσσαχὰρ ὁ ἕβδομος, Φελλαθὶ ὁ ὄγδοος, ὅτι εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός.

12 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **13** ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 108 **14** Ἰεζρεὶ] Ἰεζδρὶ 19 108: -ρι ed ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **15** ὄγδος 108 Ἰσαιά 19 108 υἱοὶ] pr οἱ 19 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **16** ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 108 **17** ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **18** ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 108 **19** Ἀσαβιά] Σαβιά 19 108 ἀδελφοὶ pr οἱ 19 108 **20** τρεισκαιδέκατος 93 108 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **21** Ματαθθίας] Ματθίας 19 108 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **22** Ἰερεμούθ 19 93 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **23** ἑξκαιδέκατος 19 108 > Ἀνανίας 19 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **24** > Ἰεσβόκ 19 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **26** ἐνναιακαιδέκατος 108 Μαλλαθι ed ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **27** Ἠλιαθά] Ἠλιθά 19 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **28** Ὠθεί[ρ] Ὠσθήρ 93 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **29** ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **30** Μαζιώθ 19 108 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19 **31** Ῥαμαθιέζερ 19 108 ἀδελφοὶ] pr οἱ 19
26, **1** διέρεσεις 108 Κορὴ 93 **2** Σελεμίας 19 108 Ἰαδιὴλ] Ἰαὴλ 93 **3** Αἰλὰμ] Ἰαηλὰμ 19 **4** Σαμέας 108 > ὁ δεύτερος 19 **5** ὄγδος 108

13 *Botʿiay* Arm **14** *Ezri* Arm **15** *Isaiay* Arm **18** *Oziel* Arm **20** *Subiel* Arm **24** *Yesbok* Arm **25** *Ananiel* Arm **26** *Maałatʿi* Arm **27** *Ełiatʿay* Arm **28** *Utʿir* Arm **29** *Godoład* Arm **30** *Vicesimus tertius Mazoth* An *gen* 538(190) **31** *Amatʿiezer* Arm.
26, **1** *Ad rationes faciendas* L_{91-95} *Sełemiay* Arm **2** *Sesełiay filii Zakʿaria* Arm **4** *Abdiadovm* Arm **5** *Pʿełatʿi* Arm

6 καὶ τῷ Σαμαιὰ υἱῷ αὐτοῦ ἐτέχθησαν υἱοὶ καθεσταμένοι ἐν τῷ οἴκῳ
τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὅτι δυνατοὶ ἦσαν ἰσχύι. 7 υἱοὶ Σαμαιά. Ὀθνεὶ
καὶ Ῥαφαὴλ καὶ Ἰωβὴδ καὶ Ἰεζαβὰδ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνά-
μεως, Ἐλιοὺ καὶ Σαμαχιὰ καὶ Ἰεσβαχάμ. 8 πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἀβδεδ-
δόμ· αὐτοὶ καὶ υἱοὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἰσχυροὶ δυνάμει,
ποιοῦντες ἐν ἰσχύι ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἑξήκοντα δύο τῷ Ἀβδεδδόμ. 9
καὶ τῷ Σελεμιὰ υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ δυνατοὶ ὀκτὼ καὶ δέκα. 10 καὶ τῷ
Ἰεσὰμ τῷ υἱῷ Μεραρεὶ υἱοὶ Σαμαρεὶ φυλάσσοντες τὴν ἀρχήν, ὅτι
οὐκ ἦν πρωτότοκος· καὶ ἔθετο αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα.
11 Χελκίας ὁ δεύτερος, Ταβαιὴλ ὁ τρίτος, Ζαχαρίας ὁ τέταρτος. πάν-
τες οὗτοι τῷ Ὡσαὲ υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν δέκα τρεῖς. 12 τούτοις
αἱ διαιρέσεις τῶν πυλῶν τοῖς ἄρχουσι τῶν δυνατῶν ἐφημερίαι κατέ-
ναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν λειτουγεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου. 13 καὶ ἔβαλον
κλήρους κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κατοίκους πατριῶν
αὐτῶν εἰς πυλὴν καὶ πυλήν. 14 καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος τῶν πρὸς ἀνα-
τολὰς τῷ Σελεμιὰ καὶ Ζαχαριὰ υἱῷ αὐτοῦ. Ἰωὰδ βουλευτὴς ἐν συνέ-
σει. ἔβαλον κλήρους καὶ ἐξῆλθεν αὐτοῦ ὁ κλῆρος κατὰ βορρᾶν. 15 τῷ
Ἀβδεδδὸμ κατὰ νότον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ κατέναντι οἴκου Ἀσάφ.
16 εἰς δεύτερον τοῖς προθύροις τῷ Ὡσαὲ πρὸς δυσμαῖς μετὰ τῆς
πυλῆς παστοφορίου ἐν τῇ τρίβῳ τῆς ἀναβάσεως, φυλακὴ κατέναντι
φυλακῆς. 17 πρὸς ἀνατολὰς οἱ λευῖται ἓξ τὴν ἡμέραν· πρὸς βορρᾶν
τέσσαρες τὴν ἡμέραν· πρὸς νότον τέσσαρες τὴν ἡμέραν, καὶ τοῖς
ἀσαφεὶμ δύο δύο 18 εἰς διαδεχομένους, καὶ πρὸς δυσμὰς τέσσαρες
καὶ εἰς τὴν τρίβον δύο δύο διαδεχομένους. 19 αὗται αἱ διαιρέσεις

6 Σαμέα 19 108 υἱῷ] υἱοὶ 93 ἰσχύι] pr ἐν 19 **7** Σαμέα 19 108 Ὀθνὶ 19 108 Ἰωβὴδ] Ωβηδ ed Ἰεζαβὰδ] Ἐζεβὰδ 19: Ἐζαβὰδ 108 Ἰσβαχάμ 19 108 **8** Ἀβδεδδὸμ] Ἀβεδοδδὼμ 19 υἱοὶ] pr οἱ 19 108 > καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν 19 **10** Ἰεσὰμ] Ἰσὰμ 19 108 Μεραρὶ 108 Σαμαρὶ 19 108 **11** Ταβεὴλ 19 108 **12** δυνατῶν] δυνάμεων 19 108 λιτουργεῖν 93 **13** μέγαν] μέγα 93 πυλὴν 1º] πυλὴ 93 **14** Ἰωὰδ] Ἰωὰβ 19 108 ἔβαλον] ἔβαλε 19 108 **16** προθύροις + καὶ 19 **17** > πρὸς νότον - ἡμέραν 19 108 νώτον 93 **18** δυσμαῖς 19 108 διαδεχόμενοι 19 108

6 καθεσταμένοι - αὐτῶν] *Constituti in domo patris sui* Arm ἰσχύι] *Robore* Arm **7** *Samea Otʿni* Arm ἀδελφοὶ αὐτοῦ] *Fratres eius* Arm υἱοὶ δυνάμεως] *Filii roboris* Arm *Esamakʿia* Arm vid **8** οὗτοι - Ἀβδεδδόμ] *Hi filii Abdovm* Arm *Filii ... fratres confirmati robore* Arm ἐν ἰσχύι] *Robore* Arm *Abdedoma* Arm **9** *Sełemia* Arm **10** *Yesama ... Merarea ... Šamari* Arm ἔθετο] *Posuit* Arm **11** *Kʿełki secundus* Arm *Usayeay filii* Arm **12** κατέναντι ἀδελφῶν] *Pro fratribus* Arm **14** *Consiliario ad intelligendum* Arm υἱῷ αὐτοῦ] *Filio eius* Arm Ἰωὰδ - συνέσει] *Yovab consiliarius in mente sua* Arm αὐτοῦ 2º] *Ei* Arm κατὰ βορρᾶν] *In regione septentrionum* Arm **15** *Abedovma in australi regione et filiis eius* Arm *Asapʿay* Arm **16** *In limine Ovasay* Arm μετὰ τῆς πύλης] *Porta* Arm ἐν τῇ τρίβῳ] *In via* Arm **17** οἱ λευῖται] *Łewtacʿikʿn* Arm πρὸς βορρᾶν - δύο δύο] *In regionem septentrionum quattuor in die in regionibus meridiei quattuor in die Asapʿin duo duo* Arm **18** *duo duo* Arm

τῶν πυλωρῶν τοῖς υἱοῖς Κορὲ καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρεί. [20] καὶ οἱ
λευῖται οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου Κυρίου, καὶ ἐπὶ
τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων. [21] υἱοὶ Λααδὰν υἱοὶ Γηρσάμ. τῷ Λααδὰν
ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λααδάν τῷ Γηρσὰμ Ἰειήλ. [22] καὶ Ζηθὰν
καὶ Ἰωὴλ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπὶ θησαυρῶν οἴκου Κυρίου. [23] τῷ
Ἀμβρὰμ καὶ Ἰσαὰρ καὶ Χεβρὼν καὶ Ὀζιήλ. [24] Σωβιὴλ ὁ τοῦ Γηρσὰμ
τοῦ Μωσῆ ἡγούμενος ἐπὶ τῶν θησαυρῶν. [25] καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
Ἐλιέζερ Ἀβιὰ υἱὸς αὐτοῦ καὶ Ἰωσηὲ υἱὸς αὐτοῦ καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς
αὐτοῦ καὶ Ζεχρεὶ υἱὸς αὐτοῦ καὶ Σαλαμεὶθ υἱὸς αὐτοῦ. [26] αὐτὸς
Σαλαμεὶθ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων
Γ ⌜οὓς ἡγίασε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χι-
λίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως, [27] ἃ ἔλαβον
ἐκ πόλεων καὶ ἐκ λαφύρων, καὶ ἡγίασεν ἀπ' αὐτῶν τοῦ μὴ καθυ-
στερῆσαι τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου Κυρίου. [28] καὶ ἐπὶ πάντων τῶν
ἁγίων τοῦ θεοῦ ὅσα ἡγίασε Σαμουὴλ ὁ ὁρῶν καὶ Σαοὺλ ὁ τοῦ Κεὶς
καὶ Ἀβενὴρ ὁ τοῦ Νὴρ καὶ Ἰωὰβ ὁ τοῦ Σαρουιὰ καὶ πᾶς ὁ ἁγιάζων
˩ διὰ χειρὸς Σαλωμεὶθ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ˩. [29] Ἰεσσααρὶ καὶ Χονο-
νιὰ καὶ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ τὸν
Ἰσραὴλ τοῦ γραμματεύειν καὶ διακρίνειν. [30] τῷ Χεβρωνεὶ Ἀσαβίας
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνάμεως, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι οἱ ἐπὶ
τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἰσραὴλ πέραν τοῦ Ἰορδάνου πρὸς δυσμαῖς εἰς
πᾶσαν λειτουργίαν Κυρίου καὶ ἐργασίαν τοῦ βασιλέως. [31] τοῦ Χεβρω-
νεὶ Ἰωρίας ὁ ἄρχων τῷ Χεβρωνεὶ κατὰ γενέσεις αὐτῶν καὶ κατὰ
πατριᾶς αὐτῶν· ἐν τῷ ἔτει τῷ τεσσαρακοστῷ τῆς βασιλείας Δαυὶδ
ἐπεσκέπησαν καὶ εὑρέθη ἀνὴρ δυνατὸς ἐν αὐτοῖς ἐν Ἰαζὴρ τῆς
Γαλααδίτιδος. [32] καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνάμεως, δισχίλιοι καὶ
ἑπτακόσιοι ἄρχοντες πατριῶν· καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ βασι-

19 υἱοῖς 2º] υἱοὶ 108 Μεραρὶ 19 **21** Λααδὰν] scripsi cum ed: Λαδὰμ 19 108: Δααδὰν 93 **22** αὐτοῦ] αὐτῶν 95 **23** Ἀμβρὰν 108 Ἰσσαὰρ 93 **24** Μωσεῖ 19 **25** Ἀβίας 93 καὶ Ζεχρὶ υἱὸς αὐτοῦ / καὶ Σαλαμεὶθ υἱὸς αὐτοῦ tr 93 Ζεχρὶ 19 108 Σαλαμεὶθ] scripsi: Σαλαμὶθ 93 108: Σαμαμὶθ 19 > υἱὸς αὐτοῦ 108 **26** Σαλαμὶθ 19 108 ἀδελφοὶ] υἱοὶ 19 > πάντων 93 οὓς] ὅσα Tht Δαβὶδ Tht **27** ἐγ λαφύρων 93 **28** Κὶς 19 108 Ἀβεννὴρ 19 108 τοῦ] τῆς 93 Σαλωμὶθ 19 108 αὐτοῦ] αὐτῶν 19 **29** Ἰεσσααριὰ 93 Χονενια ed **30** Χεβρωνὶ 19 108 > οἱ 2º 93 δυσμὰς 19 **31** Χεβρωνὶ 1º 19 108 τῷ 1º] τῶν 19 108 Χεβρωνὶ 2º 19 108 > καὶ 1º 93 εὑρέθη] εὑρέθησαν 19 ἐν Ἰαζὴρ] Ἀνιαζὴρ 19 Γαλααδείτιδος 93

19 *Merarea* Arm **20** τῶν ἁγίων] *Sancti sanctorum* Arm · **21** *Łaadanay* Arm *Gesam* Arm Λααδὰν ἄρχοντες] *Aładanay principes* Arm Λααδὰν 3º] *Łayadanu* Arm *Gersamay* Arm **22** *Et Zetʿam* Arm αὐτοῦ] *Eius* Arm **23** *Isahar* Arm **24** *Sebiel* Arm **25** *Abia* Arm *Yovsee filius eius* Arm υἱὸς αὐτοῦ 3º 4º 5º] *Filius eius* Arm **26** *Sałamitʿ* Arm **27** Κυρίου] *Domini* Arm **28** ὅσα ἡγίασε] *Quanta sancta erunt* Arm ὁ ὁρῶν] *Videns* Arm **29** *Yessari* Arm *Kʿononiay* Arm αὐτοῦ] *Sui* Arm τὸ ἔργον] *Opus* Arm **30** υἱοὶ δυνάμεως] *Filii roborum* Arm **31** *Dawitʿ ... Yazer* Arm **32** *Filii virtutis duo milia septingenti patriarchae* L_{91-95} καὶ 2º] *Et* Arm

λεὺς ἐπὶ τοῦ ῾Ρουβὴν καὶ τοῦ Γὰδ καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσὴ
εἰς πάντα λόγον τοῦ θεοῦ καὶ λόγον τοῦ βασιλέως.
27, 1 Καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν ἄρχοντες τῶν
πατριῶν χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ γραμματεῖς οἱ λειτουρ-
γοῦντες τῷ λαῷ καὶ εἰς πάντα λόγον τοῦ βασιλέως κατὰ διαιρέσεις
εἰς πάντα λόγον τοῦ εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου μῆνα ἐκ
μηνός, εἰς πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ διαίρεσις μία εἴκοσι
καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 2 καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τοῦ
μηνὸς τοῦ πρώτου Ἰεσβοὰμ ὁ τοῦ Ζαβδιήλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως
αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 3 ἀπὸ τῶν υἱῶν Φάρες, ἄρχων
πάντων τῶν ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. 4 καὶ
ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου Δωδαὶ ὁ Ἀχωχεὶ καὶ
ἡ διαίρεσις αὐτοῦ, καὶ Μακελλὼθ ὁ ἡγούμενος, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέ-
σεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 5 ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως
τῆς τρίτης ὁ τρίτος τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ Βαναίας ὁ τοῦ Ἰωὰδ ὁ ἱε-
ρεὺς ὁ ἄρχων, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες
χιλιάδες. 6 αὐτὸς Βαναίας δυνατώτερος τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν
τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ Ἀμιζαβὰδ υἱὸς αὐτοῦ. 7 ὁ
τέταρτος ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ Ἀσσαὴλ ὁ ἀδελφὸς Ἰωὰβ καὶ Ζαβ-
δίας υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς
διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 8 ὁ πέμπτος ἐν τῷ
μηνὶ τῷ πέμπτῳ ὁ ἄρχων Σαμαὼθ ὁ Ἰεζρά, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως
αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 9 ὁ ἕκτος ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ
Ἰδουίας υἱὸς Ἐκκὴς ὁ Θεκωείτης, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ
εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 10 ὁ ἕβδομος ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ
Χελλὴς ὁ Φαλλωνεὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραίμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως
αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 11 ὁ ὄγδοος ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγ-
δόῳ Σαχεκεὶ ὁ ῾Εσσαθεὶ τῷ Ζαραεί, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ
εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 12 ὁ ἔνατος ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ
Ἀβιέζερ ὁ ἐξ Ἀναθὼθ ἐκ γῆς Βενιαμίν, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐ-

32 ῾Ρουβὶν 19 108 λόγον] pr πάντα 19
27, 1 υἱοὶ] pr οἱ 108 **2** μινὸς 108 Ζαβαιὴλ 19 108 **4** Δοδαὶ 19 Ἀχωχεὶ] Ἀχαχεὶ 19: Αχωχι ed **5** Βανέας 19 108 **6** Βανέας 19 108 > καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα 93 Ἀμιζαβὰδ] Ἀμεὶν Ζαβὰδ 108: Ἀμειναζαβὰδ 19 **7** Ζαβδίας] Ζαβδαίας 19 108 **9** Ἐκκὶς 19 108 Θεκωείτης] Θεκοίτης 19 108: Θεκωιτης ed **10** Φαλλωνὶ 19 108 **11** ὀγδώῳ 108 Σαχεκὶ 19 108 ῾Εσσαθὶ 19 108 Ζαραεί] Ζαραίτη 19 108 **12** ἔννατος 19 93 ἐννάτῳ 19 γῆς] τῆς 19

Gaday Arm εἰς πάντα - θεοῦ] *Propter omne verbum Dei* Arm.
27, 4 *Dudayi* Arm **5** ὁ ἄρχων] *Princeps* Arm τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ] *In mense tertia* Arm *Yovab* Arm **7** αὐτοῦ ὀπίσω αὐτοῦ] *Eius post eum* Arm **8** ἐν] *In* Arm **9** ἐν] *In* Arm Θεκωείτης] *T'ekuac'i* Arm **10** *K'eł P'ałoveanc'* Arm vid **11** ἐν] *In* Arm *Usak'eki Est'ayeanc' Zarayeay* Arm **12** ἐν] *In* Arm

τοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 13 ὁ δέκατος ἐν τῷ μηνὶ τῷ
δεκάτῳ Μααρεὶ ὁ Νετωφαθεὶ τῷ Ζαραεί, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐ-
τοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 14 ὁ ἑνδέκατος ἐν τῷ μηνὶ τῷ
ἑνδεκάτῳ Βαναίας ὁ ἐκ Φαραθὼν τῶν υἱῶν Ἐφράιμ, καὶ ἐπὶ τῆς
διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 15 ὁ δωδέκατος ἐν
τῷ μηνὶ τῷ δωδεκάτῳ Ὀλδιὰ ὁ τοῦ Νετωφαθεὶ τῷ Γοθονιήλ, καὶ ἐπὶ
τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 16 Καὶ ἐπὶ τῶν
φυλῶν Ἰσραὴλ τῷ Ῥουβὴν ἡγούμενος Ἐλιέζερ υἱὸς Ζεχρεί· τῷ
Συμεὼν Σαφατίας ὁ τοῦ Μαχατεί· 17 τῷ Λευὶ Ἀσαβίας ὁ τοῦ
Καμουήλ· τῷ Ἀαρὼν Σαδδούκ· 18 τῷ Ἰούδα Ἐλιὰβ τῶν ἀδελφῶν
Δαυίδ· τῷ Ἰσσαχὰρ Ἀμβρεὶ ὁ τοῦ Μιχαήλ. 19 τῷ Ζαβουλὼν Σαμαίας
ὁ τοῦ Ἀβδιού· τῷ Νεφθαλεὶ Ἰεριμοὺθ ὁ τοῦ Ὀζιήλ· 20 τῷ Ἐφράιμ
Ὡσηὲ ὁ τοῦ Ἀζιού· τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ Ἰωὴλ υἱὸς Φαδαίου·
21 τοῦ ἡμίσου τοῦ Μανασσῆ τῶν ἐν γῇ Γαλαὰδ Ἰαδδαὶ ὁ τοῦ
Ζαχαρίου τῶν υἱῶν Βενιαμὶν Ἰασσιὴλ ὁ τοῦ Ἀβεννήρ· 22 τῷ Δὰν
Ἀζριὴλ ὁ τοῦ Ἰεροάμ. οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν φυλῶν Ἰσραήλ. 23 καὶ
οὐκ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ κάτω, ὅτι
εἶπε Κύριος πληθῦναι τὸν Ἰσραὴλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. 24
καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουιὰ ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ λαῷ καὶ οὐ συνετέ-
λεσε· καὶ ἐγένετο ἐν τούτῳ ὀργὴ ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ οὐ κατεχωρίσθη
ὁ ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τοῦ βασιλέως Δαυίδ. 25 καὶ ἐπὶ
τῶν θησαυρῶν τοῦ βασιλέως Ἀσμὼθ ὁ τοῦ Ὠδιὴλ καὶ ἐπὶ τῶν
θησαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἐν ταῖς κώμαις καὶ
ἐν τοῖς ἐποικίοις καὶ ἐν τοῖς πύργοις Ἰωναθὰν ὁ τοῦ Ὀζίου. 26 καὶ
ἐπὶ τῶν γεωργούντων τὴν γῆν τῶν ἐργαζομένων τὴν γῆν Ἐζραὶ ὁ
τοῦ Χαλοὺβ 27 καὶ ἐπὶ τῶν ἀμπελώνων Σεμεεὶ ὁ Ῥαμαθαῖος καὶ ἐπὶ

13 Μααρὶ 19 108 Νετωφαθεὶ] Νετοφαθὶ 108: Ἐνετοφαθὶ 19: Νετωφαθι ed Ζαραεί] Ζαραιά 19: Ζαραί 108 **14** > tot ver 93 **15** Ὀλδιὰ] Ὀδδιὰ 19 108 > τοῦ 19 108 Νετωφαθεὶ] Νεφαθὶ 19 108: -φαθι ed **16** φυλῶν] πυλῶν 19 Ῥουβὶμ 93 Ζεχρεί] scripsi: Ζεχρὶ 19 108: Ζεχρή 93 Μαχατεί] -χαττί 19: -χατί 108 **17** > τῷ Λευὶ - Καμουήλ 19 108 Κεμουὴλ 19 108 **18** Ἐλιὰβ] Ἐλιαζὰρ 19 Δαυίδ] Δαίδ 19 108 τῷ 2º] τῶν 19 Ἀμβρὶ 19 108 **19** Νεφθαλεὶμ 19 108 Ὀζιήλ] Ἰεζιήλ 19 **20** Ἀζιού] Ὀζιού 19 108 ἡμίσει] ἥμισυ 19 Ἰωὴλ - Μανασσὴ (v. 21) 19 **21** τοῦ ἡμίσου] τῷ ἡμίσει 19 108 τοῦ 1º] τῶν 108 **22** Ἰεροάμ] Ἰεροβοάμ 93 **23** Δαβὶδ 108 > αὐτῶν 93 πληθῦνε 93 **24** εἴρξατο 108 **25** βασιλέως + Δαυιδ ed > ἐν 3º 19 108 **26** γεοργούντων 93 > τῶν ἐργαζομένων τὴν γῆν 93 τὴν γῆν] αὐτῶν 19*: αὐτὴν 19c

13 ἐν] *In* Arm *Maari Netopat'eanc' Zaray* Arm **14** ἐν] *In* Arm **15** ἐν] *In* Arm *Ołdia Top'ateanc'* Arm **16** υἱὸς] *Filius* Arm *Mak'ateanc'* Arm **21** *Zak'areanc' ... Yasiel* Arm **22** *Yerovameanc'* Arm **24** υἱὸς] *Filius* Arm **25** *Et super borrea quae erant in agro, in civitatibus, in castellis et in turribus Ionathan* L_{91-95} καὶ ἐν ταῖς πόλεσι] *Et in urbibus* Arm **26** *Ezrayim* Arm *K'albeac'n* Arm **27** τῶν ἀμπελώνων] *Vineis* Arm

τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ οἴνου Ζαβδεὶ ὁ τοῦ Σαφα-
μεί. 28 καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιώνων καὶ ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ
πεδινῇ Βαλααναν ὁ Γεδδωρείτης· καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τοῦ ἐλαίου
Ἰωάς. 29 καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν νομάδων τῶν ἐν τῷ Ἀσαρὼν Σατραὶ
ὁ Ἀσαρωνείτης, καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλῶσι Σαφὰτ υἱὸς
Ἀδαί. 30 καὶ ἐπὶ τῶν καμήλων Ὠβιὰ ὁ Ἰσμαηλείτης, καὶ ἐπὶ τῶν
ὄνων Ἰδαίας ὁ ἐκ Μεραθών· 31 καὶ ἐπὶ τῶν προβάτων Ἰωὰζ ὁ Γαδα-
ρεί. πάντες οὗτοι ἄρχοντες τῶν ὑπαρχόντων τοῦ βασιλέως Δαυίδ.
32 Καὶ Ἰωναθὰν ὁ πατράδελφος, Δαυὶδ σύμβουλος, ἄνθρωπος συνετὸς
καὶ γραμματεὺς αὐτός· καὶ Ἰαὴλ ὁ τοῦ Ἀχαμανεὶ μετὰ τῶν υἱῶν
τοῦ βασιλέως. 33 καὶ Ἀχιτόφελ σύμβουλος τοῦ βασιλέως, καὶ Χου-
σεὶ ὁ Ἀρχὶ, ἑταῖρος τοῦ βασιλέως. 34 καὶ μετὰ τοῦτον Ἀχιτόφελ
ἐχόμενος καὶ Ἰωὰδ ὁ τοῦ Βαναίου καὶ Ἀβιαθάρ· καὶ ἀρχιστράτηγος
τοῦ βασιλέως Δαυὶδ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουιά.

28, 1 Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰσραὴλ
ἄρχοντας τῶν φυλῶν, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν διαιρέσεων τῶν ἐφη-
μεριῶν, τοὺς λειτουργοῦντας τῷ βασιλεῖ καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν
χιλιάδων καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἑκατοντάδων, καὶ τοὺς ἄρχοντας
τῶν θησαυρῶν καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ, καὶ πάσης τῆς
κτήσεως τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ σὺν τοῖς εὐνούχοις καὶ
τοὺς δυνάστας καὶ τοὺς μαχητὰς τῆς στρατιᾶς ἐξεκκλησίασεν ἐν
Ἰερουσαλήμ. 2 καὶ ἔστη Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας
καὶ εἶπεν Ἀκούσατέ μου, ἀδελφοί μου καὶ λαός μου· ἐμοὶ ἐγένετο
ἐπὶ καρδίαν οἰκοδομῆσαι οἶκον ἀναπαύσεως τῇ κιβωτῷ τῆς διαθήκης
Κυρίου καὶ στάσιν τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡτοί-

27 Ζαβδὶ 19 108 Σαφαμε(] -μί 19: -νί 108 **28** > τῶν 3º 19 Βαλααναν] Βαλαὰν 93 Γεδδωρίτης 19 108 **29** Ἀσαρὼ 19 108 Ἀσαρωνείτης] Σαρωνίτης 19 108: -ρωνίτης ed Ἀδαί] Σαδαί 93: Αδλι ed **30** Ὠβιὰ] Ὀβιὰ 19: Ωβιηλ ed Ἰσμαηλίτης 19 108 Ἰδαίας] Ἀδαι-ʹας 19 108: Ιαδαιας ed **31** Ἰωὰζ] Ἰωὰς 19 Γαδαρί 19 108 **32** πηράδελφος 108 Ἰαὴλ] Ἰωὴλ 19 108 Ἀχαμανεὶ] Ἀμαχανὶ 19 108 τοῦ βασιλέως] αὐτοῦ 19 **33** Χουσὶ 19 108 Ἀρχὶ ἑταῖρος] scripsi: ἀρχιέτερος 19 108: ἀρχιέταιρος 93 **34** ἐχόμενος] pr ὁ 108 Βαναίου] Βανέου 19 108 > Δαυὶδ ed

28, **1** ἐξεκλ. 108 > τῶν 3º 19 > τῶν χιλιάδων - ἄρχοντας 19 108 ἄρχοντας + τῶν θησαυρῶν ed ἐκστρατειᾶς 19 108 ἐξεκλ. 108 **2** > τῆς 2º 19 108

Zabdi Sapʿameancʿ Arm **29** *Asaron Satrayr Sarovnacʿi ... Sapʿat filius* Arm **30** *Obiay* Arm **31** *Yovaz Gadaracʿi* Arm ἄρχοντες] *Principes* Arm **32** *Yayel* Arm **33** ἑταῖρος] *Comes* Arm **34** *Yovad ... Dawitʿi Yovab filius Šarubeay* Arm.

28, **1** Τοὺς ἄρχοντας τῶν Ἑβραίων καὶ τοὺς φυλάρχους καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῶν διαιρέσεων καὶ τοὺς ἐπὶ πάσης πράξεως ἢ κτήσεως τοῦ βασιλέως τεταγμένους Jos VII 370 *Divisionum* L_{91-95} φυλῶν] *Tribuum* Arm τοὺς λειτουργοῦντας] *Ministros* Arm τοὺς ἄρχοντας τῶν θησαυρῶν] *Principes thesaurorum* Arm τῆς στρατιᾶς] *Robustorum* Arm ἐξεκκλησίασεν] *Congregati sunt* Arm **2** Ὅτι ναὸν οἰκοδομῆσαι τῷ θεῷ διανοηθεὶς χρυσόν Jos VII 371 τῷ ὑποποδίῳ] *Scabelli* Arm τοῦ θεοῦ] *Dei* Arm

μασα τὰ εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἐπιτήδεια. 3 καὶ εἶπεν ὁ θεός Οὐκ οἰ-
κοδομήσεις μοι σὺ οἶκον τοῦ ἐπονομάσαι με τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ,
ὅτι ἄνθρωπος πολεμιστὴς εἶ σὺ καὶ αἵματα ἐξέχεας. 4 καὶ ἐξελέ-
ξατο Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐν ἐμοὶ ἀπὸ παντὸς τοῦ οἴκου τοῦ
πατρός μου εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐν Ἰού-
δα ἐξελέξατο ἡγούμενον καὶ ἐξ οἴκου Ἰούδα τὸν οἶκον τοῦ πατρός
μου, καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ πατρός μου, ἐν ἐμοὶ ἠθέλησε τοῦ γενέ-
σθαι με βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. 5 καὶ ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν μου,
ὅτι πολλοὺς ἔδωκέ μοι υἱοὺς ὁ θεός, ἐξελέξατο ἐν Σολομὼν τῷ υἱῷ
μου καθίσαι ἐπὶ θρόνου βασιλείας Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 6 καὶ
εἶπε μοι ὁ θεός Σολομὼν ὁ υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου καὶ
τὰς αὐλάς μου, ὅτι ἐξελεξάμην ἐν αὐτῷ εἶναί μοι εἰς υἱὸν καὶ ἐγὼ
ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα. 7 καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἕως
αἰῶνος ἐὰν ἰσχύσῃ ποιεῖν καὶ φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ
κρίματά μου ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 8 καὶ νῦν κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς
Ἰσραὴλ πάσης ἐκκλησίας Κυρίου καὶ ἐν ὠσὶ θεοῦ ἡμῶν φυλάξασθε
καὶ ζητήσατε πάσας τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἵνα κλη-
ρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν καὶ κατακληρονομήσητε αὐτὴν τοῖς
⌈ υἱοῖς ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς ἕως αἰῶνος. 9 καὶ νῦν Σολομὼν υἱέ μου, ⌈γνῶθι
τὸν θεὸν τῶν πατέρων σου καὶ δούλευε αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ καὶ
ψυχῇ θελούσῃ, ὅτι πάσας καρδίας ἐκζητεῖ Κύριος καὶ πᾶν ἐνθύμη-
μα διανοιῶν γινώσκει. ἐὰν ζητήσεις αὐτὸν εὑρεθήσεταί σοι, καὶ ἐὰν
καταλίπῃς αὐτὸν καταλείψει σε εἰς τέλος. 10 ἴδε τοίνυν ὅτι ἐξελέ-
ξατό σε οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον εἰς ἁγίασμα· ἀνδρίζου καὶ ποίει.
11 Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ Σολομὼν τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ

> τὰ 93 **3** οἰδομήσεις 93 ἐπωνόμασε 19 αὐτῷ + νόμασέ με τὸ ὄνομά μοῦ ἐπ' αὐτῷ 19 **4** ἐπὶ] ἐν 19 108 με] μοι 19 108 πάντα Ἰσραήλ] παντὶ τῷ Ἰσραήλ 19 108 **5** υἱοὺς / ὁ θεὸς tr 93 Σολομὼν] scripsi: Σαλομὼν cod **6** Σολομὼν] scripsi: Σαλομὼν cod καὶ ἐγὼ] κἀγὼ 19 108 **7** ἰσχύσει 19 **8** φυλάξεσθε 93 ὑμᾶς] ἡμᾶς 19 **9** Σαλομὼν 93 108 δούλευε] δούλευσον 19 108 θελούσει 19 93 καρδίας pr τὰς 19 Tht^ap ἐκζητεῖ] ἐτάζει 19 108 ζητήσεις 19 93 καταλίπῃς] -λεί- 19 108(-λη-): ἐγκαταλείψῃς Tht sed ἐγκαταλείπῃς Tht^ap καταλείψει] -λίψῃ 93: ἐγκατ. Tht **11** Δαβὶδ Tht Σολομὼν] scripsi: Σαλομὼν cod: Σολομῶντι Tht παράδιγμα 93

οἰκοδομὴν] *aedificationi* Arm **3** σὺ] *tu* Arm **5** καὶ τὴν ἡγεμονίαν λαβόντα παρὰ τοῦ θεοῦ Jos VII 372 ὁ θεός] *Deus* Arm **6** Σολόμωνος... ὡς ὁ θεὸς αὐτὸν ἐξελέξατο Jos VII 372 *Ipsum elegi mihi in filium et ego ero ei in patrem* Oro *ap* 24,5(643,4) τὰς αὐλάς] *Atria* Arm ἐξελεξάμην...μοι] *Elegi ... mihi* Arm **7** *Si valuerit facere* ... $L_{91\text{-}95}$ ἑτοιμάσω] *Parabo* Arm ποιεῖν καὶ] *Facere et* Arm **8** κατ' ὀφθαλμοὺς - ἡμῶν 1º] *Pro oculis suis omnis Israel ... aures applicent Domini Dei nostri* Arm **9** Σολόμωνος Jos VII 373 *Et tu Salomon fili mi, cognosce Deum et servi ei in corde perfecto et anima volente; quia omnia corda scrutatur Dominus et omnem cogitationem mentium novit* Au *gr* 10.724a *Omnium corda scrutatur et omnes mentium cogitationes antevenit* Eugi Sev 43,4(50,23) *Omnia enim corda scrutatur et universas mentium cogitationes intelligit* Res-R 7457(362) διανοιῶν] *Mentis* Arm **10** ὅτι ἐξελέξατο] *Quia elegit* Arm ἀνδρίζου] *Confirmare* Arm **11** Σολόμωνι Jos VII 375 *Sołomovn* Arm

καὶ τῶν οἴκων αὐτοῦ καὶ τῶν ἀποθηκῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπερῴων καὶ
τῶν ταμιείων αὐτοῦ τῶν ἐσωτέρων καὶ τοῦ οἴκου τοῦ ἱλαστηρίου. 12
καὶ τὸ παράδειγμα πάντων ὧν ἦν ἐν πνεύματι μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν
αὐλῶν οἴκου Κυρίου καὶ πάντων παστοφορίων τῶν κύκλῳ τῶν εἰς τὰς
ἀποθήκας οἴκου Κυρίου καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἁγίων. 13 καὶ εἰς τὰς
διαιρέσεις τῶν ἐφημεριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν, καὶ εἰς
πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου Κυρίου καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν
λειτουργησίμων σκευῶν τῆς λατρείας οἴκου Κυρίου. 14 εἰς τὸ χρυ-
σίον καὶ τὸν σταθμὸν τῆς ὁλκῆς αὐτοῦ πᾶσι τοῖς σκεύεσι δουλείας
καὶ δουλείας,⌋ καὶ πᾶσι τοῖς σκεύεσι τοῦ ἀργυρίου ἐν σταθμῷ ⌋
παντὶ σκεύει δουλείας καὶ δουλείας, 15 καὶ σταθμὸν ταῖς λυχνίαις
ταῖς χρυσαῖς καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῶν χρυσίον ἐν σταθμῷ λυχνίας
καὶ λυχνίας, καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῆς καὶ ταῖς λυχνίαις τῶν τε
χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν λυχνιῶν τὴν ὁλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ τῶν λυχ-
νιῶν ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλκήν. 16 ὁμοίως τὸν σταθμὸν τῶν τραπεζῶν
τῆς προθέσεως ἑκάστης τραπέζης χρυσῆς καὶ ὡσαύτως τῶν πυρείων.
17 καὶ τῶν κρεαγρῶν καὶ σπονδείων καὶ φιαλῶν τῶν χρυσῶν, καὶ τὰ
⌜κεφφουραὶ⌋ τὰ χρυσᾶ ἐν σταθμῷ εἰς κεφφὼρ καὶ κεφφὼρ καὶ τὸν ⌜⌋
σταθμὸν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν ἑκάστου σταθμοῦ. 18 καὶ τὸ
τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων, σταθμὸν ἐκ χρυσίου δοκίμου. καὶ
ὑπέδειξεν αὐτῷ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἅρματος τῶν χερουβὶμ τῶν
διαπεπετασμένων ταῖς πτέρυξι καὶ σκιαζόντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ
διαθήκης Κυρίου. 19 ⌜πάντα ἐν γραφῇ ἐκ χειρὸς Κυρίου ἔδωκε Δαυὶδ ⌜
τῷ Σολομὼν κατὰ τὴν περιγενηθεῖσαν αὐτῷ σύνεσιν τοῦ συνιέναι
τὴν κατεργασίαν τοῦ παραδείγματος⌋. 20 καὶ εἶπε Δαυὶδ Σολομὼν ⌋
τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου καὶ ποίει καὶ μὴ πτοηθῇς, ὅτι

> καὶ τῶν ἀποθηκῶν αὐτοῦ Tht sed habet Tht$^{ap\ et\ alio\ loco}$ ὑπερῴων + αὐτοῦ 19 > τοῦ οἴκου Tht **12** παράδιγμα 93 **13** καὶ 1º] τῶν 19 > εἰς 1º Tht ἐφημεριῶν + καὶ Tht sed > Tht^{ap} > τῆς Tht λατρίας 93 **14** > δουλείας 1º - σκεύεσι 19 δουλίας 1º et 2º 93 > καὶ πᾶσι - δουλείας 4º 93 **15** τοῖς 2º supra lineam 19 ταῖς 2º] τὰς 108* ἔδωκεν αὐτῷ tr 19 **16** ὁμοῖος 108 σταθμῶν 19 πυρίων 93 **17** σπονδίων 93 κεφφουραὶ] scripsi: χεφφουραὶ 93: κεφφουρὲ 19 108: καφφωρὲ Tht > καὶ κεφφὼρ 19 93 **18** τὸ 1º] τῶν 19 108 (τὸν) ὑπέδιξεν 93 παράδιγμα 93 χερουβὶν 19 108 **19** ἔδωκε] δέδωκε Tht$^{alio\ loco}$ Δαβὶδ 108 Tht sed > Tht$^{alio\ loco}$ Σολομὼν] Σαλομὼν 93 108: Σολομῶντι Tht περιγενήθησαν 19 108 παραδίγμα-τος 93 **20** Σαλομὼν 93 > καὶ ποίει 93 πτοηθῇς] scripsi cum ed: πτωηθῇς 19 108: -θεῖς 93

ἀποθηκῶν] *Aerariorum* Arm ταμιείων] *Cellarum* Arm **13** καὶ 3º] *Et* Arm **14** εἰς τὸ χρυ-σίον] *In pondere auri* Arm πᾶσι τοῖς σκεύεσι] *Secundum singula vasa* Arm τοῦ ἀργυρίου ἐν σταθμῷ] *In pondere argenti* Arm **15** καὶ σταθμὸν - χρυσαῖς] *Secundum pondus aurum candelabris* Arm τὴν ὁλκὴν] *Pondus* Arm **17** τὰ χρυσὰ - κεφφὼρ 2º] *Aureorum pondus k'ep'urac' et k'ep'ur* Arm **19** ἐκ χειρὸς] *E manu* Arm *Dawit'* Arm *Sołomovn* Arm τοῦ συνιέναι τὴν κατεργασίαν] *Ut in mente poneret omnem operationem* Arm

Γ Κύριος ὁ θεός μου μετὰ σοῦ· ˈοὐκ ἀνήσει σε καὶ οὐ μή σε ἐγκα-
ταλίπει ἕως τοῦ συντελέσαι σε πᾶσαν λειτουργίαν ἐργασίας οἴκου
⌋ Κυρίου.⌋ καὶ ἰδοὺ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ
τῶν ἀποθηκῶν αὐτοῦ καὶ τὰ ὑπερῷα καὶ τὰ ταμιεῖα τὰ ἐσώτερα καὶ
τὸν οἶκον τοῦ ἱλασμοῦ καὶ τὸ παράδειγμα οἴκου Κυρίου. 21 καὶ ἰδοὺ
αἱ διαιρέσεις τῶν ἐφημεριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν εἰς πᾶσαν
τὴν λειτουργίαν τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ μετὰ σοῦ ἐν παντὶ ἔργῳ,
πᾶς πρόθυμος ἐν παντὶ ἑκουσίῳ ἐν σοφίᾳ κατὰ πᾶσαν τέχνην καὶ
οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς πάντας τοὺς λόγους σου.

29, 1 Καὶ εἶπε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Σολομὼν ὁ
υἱός μου, εἷς ὃν ᾑρέτικεν ἐν αὐτῷ Κύριος, νέος καὶ ἁπαλός, καὶ τὸ
ἔργον μέγα, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ἡ οἴκησις ἀλλ' ἢ Κυρίῳ τῷ θεῷ. 2 καὶ
ἐγὼ κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμίν μου ἡτοίμακα εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ
μου τὸ χρυσίον εἰς τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον εἰς ἀργύριον καὶ
τὸν χαλκὸν εἰς τὸν χαλκὸν καὶ σίδηρον εἰς τὸν σίδηρον καὶ ξύλα
Γ εἰς ξύλα καὶ ˹λίθους ὄνυχος καὶ πληρώσεως, λίθους πολυτελεῖς καὶ
⌋ ποικίλους, καὶ πάντα λίθον τίμιον καὶ λίθους παρίους εἰς πλῆθος.⌋
3 καὶ ἔτι ἐν τῷ εὐδοκῆσαί με εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ μου, ἔστι μοι ὃ
περιπεποίημαι χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὸν οἶκον
θεοῦ μου εἰς ὕψος, ἐκτὸς ὧν ἡτοίμασα εἰς τὸν οἶκον τῶν ἁγίων, 4
τρισχίλια τάλαντα χρυσίου τοῦ ἐκ Σουφεὶρ καὶ ἑπτακισχίλια τά-
λαντα ἀργυρίου δοκίμου τοῦ καταχρῖσαι ἐν αὐτοῖς τοὺς τοίχους τοῦ
ἱεροῦ. 5 εἰς τὸ χρυσίον τῷ χρυσίῳ καὶ εἰς τὸ ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ
Γ καὶ εἰς πᾶν ἔργον διὰ χειρὸς τεχνιτῶν, ˹καὶ τίς ἑκουσιάσεται
⌋ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ σήμερον τῷ Κυρίῳ;⌋ 6 καὶ ἑκουσιάσαν-
το οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ

> μου 19 108 καὶ 5º] οὐδὲ Tht ἐγκαταλίπει] -λήπῃ 108 > τοῦ 1º 19 συντέλεσε 19 > πᾶσαν λειτουργίαν Tht sed habet Tht^ap λειτουργίαν ἐργασίας] ἐργασίαν λειτουργίας 93 λειτουργείαν 108 ἐργασίας] ἐργασίαν Tht sed ἐργασίας Tht^ap > καὶ ἰδοὺ 93 > τῶν 93 ἀποθηκῶν] Ζακχὼ 93 ἐσώτερα] ἐσότερα 19 108 (ἐσσότ.) παράδιγμα 93 **21** > αἱ 19 > καὶ 2º 93 > τοῦ 1º 93

29, **1** Δαβὶδ 108 πάσῃ] πᾶσι 19 108 Σαλομὼν 93 ᾑρέτηκε 93 μέγα] μέγαν 19 **2** > τὸ 2º 19 108 χρυσίον 2º + εἰς τὸ χρυσίον 93 > τὸ 3º 93 > τὸν 2º 93 τὸν 3º] τὸ 108 σίδηρον 1º et 2º] pr τὸν ed ξύλα 1º] pr τὰ ed ξύλα 2º] pr ξύλα 93 λίθους 1º] + γὰρ Tht sed > Tht^alio loco > ποικίλους Tht sed habet Tht^alio loco λίθον] λήθον 108 **3** > Κυρίου 19 108 περιπεποίημαι] περιποίημαι 93: -ημε 19 108 > τὸν 1º 93 **4** τρεισχίλια 93 τάλαντα] τάλαν 108 καταχρεῖσαι 93 **5** ἑκουσιάσεται] ὁ προθυμούμενος 19 108 **6** ἑκουσιάσαντο] προεθυμήθησαν 19 108 > οἱ 1º ed

20 > φοβοῦ μηδὲ Arm **21** αἱ διαιρέσεις - ἐφημεριῶν] *Ordines divisionum* Arm ἐν παντὶ ἑκουσίῳ] *In omnibus viribus voluntatis* Arm.

29, **1** *Dawitʿ* Arm *Sołomovn* Arm ἡ οἴκησις] *Habitatio* Arm **2** καὶ ἐγὼ] *Sed ego* Arm εἰς τὸ χρυσίον] *In auri loco* Arm καὶ 2º 5º 6º] *Et* Arm λίθους παρίους] *Lapides marmorias* Arm **4** τοῦ καταχρῖσαι] *Ut unguas* Arm

οἱ χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν ἔργων τοῦ βασι-
λέως καὶ οἱ οἰκοδόμοι. 7 καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου Κυρίου
χρυσίου τάλαντα πεντακισχίλια καὶ δραγμὰς μυρίας καὶ ἀργυρίου
ταλάντων δέκα χιλιάδας καὶ χαλκοῦ τάλαντα μύρια ὀκτακισχίλια, καὶ
σιδήρου ἑκατὸν χιλιάδας ταλάντων. 8 καὶ οἷς εὑρέθησαν παρ' αὐτοῖς
λίθοι, ἔδωκαν εἰς τοὺς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου διὰ χειρὸς Ἰειὴλ τοῦ
Γειρσωνί. 9 καὶ ηὐφράνθη ὁ λαὸς ἐπὶ τῷ ἑκουσιασμῷ, ὅτι ἐν καρδίᾳ
πλήρει ἠκουσιάσαντο τῷ Κυρίῳ, καὶ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς εὐφράνθη εὐ-
φροσύνῃ μεγάλῃ. 10 καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τὸν Κύριον ἐνώ-
πιον τῆς ἐκκλησίας λέγων Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ὁ
πατὴρ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. 11 σοί, Κύριε, ἡ
μεγαλωσύνη καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ ἡ νίκη καὶ ἡ
ἐξομολόγησις, ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
δεσπόζεις· ἀπὸ προσώπου σου ταράσσεται πᾶς βασιλεὺς καὶ ἔθνος·
σοί, Κύριε, ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἔπαρσις εἰς πάντα καὶ εἰς πᾶσαν
ἀρχήν. 12 παρὰ σοῦ ὁ πλοῦτος, καὶ ἡ δόξα ἐκ προσόπου σου· σὺ
πάντων ἄρχεις, Κύριε, ὁ ἄρχων πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ χειρί σου
ἰσχὺς καὶ δυναστεία, καὶ ἐν τῇ χειρί σου ἔλεος, Κύριε παντοκράτωρ,
μεγαλῦναι καὶ κατισχῦσαι τὰ πάντα. 13 καὶ νῦν, Κύριε, ἐξομολο-
γούμεθά σοι, καὶ αἰνοῦμεν τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου. 14 ὅτι ⌐τίς εἰμι ⌐
ἐγώ, καὶ τίς ὁ λαός μου, ὅτι ἰσχύσαμεν τοῦ ἑκουσιάσασθαί σοι
οὕτως; ὅτι σά ἐστι τὰ πάντα, καὶ ἐκ τῶν σῶν δεδώκαμέν σοι. 15
ὅτι πάροικοί ἐσμεν ἐναντίον σου καὶ πάροικοι καθὼς πάντες οἱ
πατέρες ἡμῶν, καὶ ὡς σκιαὶ αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς,⌟ καὶ οὐκ ⌟
ἔστιν ἐλπίς. 16 Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο ὃ

ἑκατόνταρχοι] pr οἱ 19 108 ἄρχοντες] προστάται 19 108 **7** ἔδωκεν 93 > τοῦ 93 δραγμὰς μυρίας] δραγμοὺς μυρίους 19 108 σιδίρου 108 **8** > παρ' 93 τοὺς θησαυροὺς] τὰς ἀποθήκας 19 108 Γειρσωνὶ] Γηρσωεὶ 93 **9** ηὐφράνθη] εὐφράνθη 19 108 ἐν καρδίᾳ πλήρει] ἐκ καρδίας πλήρους 19 108 ἠκουσιάσαντο] ἑκουσ. cod Δαβὶδ 108 **10** Δαβὶδ 108 > εἰ 93 **11** μεγαλοπρέπια 93 > τῷ 19 108 > τῆς 19 93 ἐπάρσεις 93 ἀρχήν] ἀρχείν 108 **12** χειρί] χηρί 108 δυναστία 93 παντοκράτορ 19 > τὰ 19 **13** αἰνοῦμεν] ἐνοῦμεν 108 **14** τίς εἰμι] τής ἡμι 108 σοι] σε 19 **15** πάροικοι] προσήλυτοι 93 ἐλπίς] νεανίς 19 108 (ὑπομονὴ τόπος 108mg)

6 καὶ οἱ οἰκοδόμοι] *Et architecti* Arm **7** *Et dragmas decem milia* L_{91-95} δραγμὰς] *Nummos* Arm ἑκατὸν - ταλάντων] *Centum millia talentorum* Arm **8** Ἰειὴλ] Ἴαλος Jos VII 379 εὑρέθησαν] *Inventi sunt* Arm λίθοι] *Lapides* Arm τοὺς θεσαυροὺς] *Thesauros* Arm **9** *Dawitʿ* Arm εὐφροσύνῃ μεγάλῃ] *In gaudio magno* Arm **11** *Tuum Domine regnum et tu es super omnes principes* Brev Goth 373D M-R 207 (> *et*) ἡ μεγαλοπρέπεια] *Decor* Arm ἡ ἐξομολόγησις] *Confessio* Arm σοί 2º - ἀρχήν] *Tuum, Domine, regnum et elevatio principatuum* Arm **12** ἔλεος - παντοκράτωρ] *Domine omnipotens, omnes misericordiae* Arm **13** *Et laudabimus nomen tuum inclytum* Brev Goth 373D τῆς δόξης] *Gloriae* Arm **14** ὅτι] *Quia* Arm **15** *Quia advenae sumus in conspectu tuo et coloni* L_{91-95} *Peregrini enim sumus coram te et advene sicut omnes patres nostri. Dies nostri quasi umbra super terram et nulla est mora* Ps-Moz 880 Brev Goth 374A (*advenae*) ἐλπίς] *Spes* Arm

ἡτοιμάσαμέν σοι τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί σου τῷ ἁγίῳ.
ἐκ χειρὸς γάρ σοῦ ἐστίν, καὶ σοῦ ἐστὶ τὰ πάντα. 17 καὶ ἔγνων, Κύ-
ριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ ἀγαπῶν δικαιοσύνην· ἐγὼ ἐν
ἁπλότητι τῆς καρδίας μου ἠκουσιάσθην ταῦτα πάντα. καὶ νῦν τὸν
λαόν σου τὸν εὑρεθέντα ὧδε εἶδον ἐν εὐφροσύνῃ ἑκουσιασθέντα σοι.
18 Κύριε ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν πατέρων ἡμῶν,
φύλαξον αὐτὸν εἰς πλάσμα διανοιῶν καρδίας λαοῦ σου εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ κατεύθυνον τὰς καρδίας αὐτῶν πρὸς σέ. 19 καὶ Σολομὼν τῷ υἱῷ
⌈ μου ⌈δὸς καρδίαν ἀγαθὴν τοῦ ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρ-
⌋ τύριά σου καὶ τὰ προστάγματά σου,⌋ καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν
πάντα καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου ἣν ἡτοί-
μασα. 20 καὶ εἶπε Δαυὶδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Εὐλογήσατε δὴ Κύριον
τὸν θεὸν ὑμῶν. καὶ εὐλόγησε πᾶσα ἡ ἐκκλησία Κύριον τὸν θεὸν τῶν
πατέρων αὐτῶν, καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν τῷ Κυρίῳ
καὶ τῷ βασιλεῖ. 21 καὶ ἔθυσε Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ θυσίας καὶ ἀνήνεγκαν
ὁλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας μόσχους
χιλίους, κριοὺς χιλίους, ἄρνας χιλίους καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν, καὶ
θυσίας εἰς πλῆθος παντὶ τῷ Ἰσραήλ. 22 καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἔναντι
Κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, καὶ ἐβασίλευσαν
ἐκ δευτέρου τὸν Σολομὼν υἱὸν Δαυὶδ καὶ ἔχρισαν αὐτὸν τῷ Κυρίῳ
⌈ εἰς βασιλέα καὶ τὸν Σαδδοὺκ εἰς ἱερέα. 23 καὶ ⌈ἐκάθισε Σολομὼν
⌋ ἐπὶ θρόνου Κυρίου εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ⌋ καὶ
εὐδωκήθη, καὶ ἐπήκουσαν αὐτοῦ πᾶς Ἰσραὴλ 24 καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ
οἱ δυνατοὶ καί γε πάντες υἱοὶ τοῦ βασιλέως Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐ-
τοῦ ὑπηρέτησαν αὐτῷ. 25 καὶ ἐμεγάλυνε Κύριος τὸν Σολομὼν ἐναν-
τίον παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν δόξαν βασιλείας ὡς οὐκ
ἐγένετο ἐπὶ παντὸς βασιλέως ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ Ἰσραήλ.

16 χειρῶς 108 **17** δικαιοσύνην + καὶ 19 108 > τῆς 19 108 ἠκουσιάσθην] scripsi cum ed: ἑκουσ. cod ταῦτα πάντα tr 93 **18** Ἡσαὰκ 108 αὐτὸν] αὐτῶν 108: αὐτὴν 93 καρδίας 1º] καρδιῶν 93 **19** Σαλομὼν 93 δὸς] + αὐτῷ Tht > τοῦ 1º Tht sed habet Tht[ap] ποιεῖν] ποιῆσαι 19: ποιῆν 108 ἣν] ὧν 93 **20** Δαβὶδ 108 ὑμῶν] ἡμῶν 19 108 > ἡ 19 γώνατα 108 **21** Δαβὶδ 108 Κυρίῳ] θεῷ 93 > θυσίας 19 ἀνήνεγκαν] ἀνήνεγκεν 19 108: + αὐτῷ 19 χιλίους + καὶ 93 **22** Σαλομὼν 93 Δαβὶδ 108 ἔχρησαν 93 αὐτὸν] αὐτῶν 108 εἰς 1º bis scr 108* **23** Σαλομὼν 93 Δαβὶδ 108 εὐοδώθη] scripsi cum ed: εὐοδωκήθη 19 108 (-δο-) 93: εὐοδώθη 108[mg] **24** > οἱ 3º ὑπηρέτησαν] ὑπετάγησαν 19 108 **25** Σαλομὼν 93

16 ἡτοιμάσαμεν] *Paravimus* Arm **17** ἀγαπῶν δικαιοσύνην] *Amas justitiam* Arm ἐγὼ] *Ego* Arm τῆς καρδίας μου] *Cordis mei* Arm **18** *Yakobu* Arm πλάσμα διανοιῶν] *Creatio cogitationum* Arm **19** Σολόμωνι Jos VII 381 *Sołomovn* Arm πάντα - οἰκοδομῆσαι] *Omnia opera constructionis huius* Arm ἣν ἡτοίμασα] *Quam paravi* Arm **21** *Dawit'* Arm **22** Σολόμωνα... καὶ ἀπέδειξαν αὐτὸν βασιλέα καὶ Σάδωκον ἀρχιερέα τῆς πληθύος ἁπάσης Jos VII 382 *Sołomovn* Arm *Dawit'* Arm **23** Σολόμωνα Jos VII 382 *Sołovmon* Arm Κυρίου - Δαυὶδ] *Domini in regnum in vicem Dawit't* Arm **24** καὶ 1º] *Et* Arm οἱ δυνατοὶ] *Fortes* Arm **25** *Sołomovn* Arm ἐπ' αὐτὸν] *Super eum* Arm βασιλείας] *Regni* Arm

26 Καὶ Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. 27 καὶ
αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη· ἐν
Χεβρὼν ἐβασίλευσεν ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἐν Ἰερουσαλὴμ τριάκοντα καὶ
τρία ἔτη. 28 καὶ ἀπέθανε Δαυὶδ ἐν γήρει καλῷ, πλήρης ἡμερῶν,
πλούτῳ καὶ δόξῃ, καὶ ἐβασίλευσε Σολομὼν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
29 καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Δαυὶδ τοῦ βασιλέως οἱ πρότεροι καὶ οἱ ὕστε-
ροι, οὐκ ἰδού εἰσι γεγραμμένοι ἐπὶ λόγων Σαμουὴλ τοῦ ὁρῶντος καὶ
ἐπὶ λόγων Ναθὰν τοῦ προφήτου καὶ ἐπὶ λόγων Γὰδ τοῦ ὁρῶντος 30
περὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ πάσης τῆς δυναστείας αὐτοῦ
καὶ τῶν καιρῶν τῶν διελθόντων ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ
ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῶν γαιῶν;

27 ἔτη + καὶ 19 **28** Δαβὶδ 108 γήρει] γείρει 19 108 (-ρα) καλῷ + καὶ 93 Σαλομὼν 93 **29** Δαυὶδ] pr τοῦ 19 108 ἰδού] ἠδού 108 λόγων 2º] λόγον 108 Ναθὰ 19 **30** βασιλίας 108 δυναστείας] βασιλείας 19 καὶ τῶν bis scr 108 αὐτὸν] αὐτῶν 108 γαιῶν + παραλειπομένων α' 108

28 Ἀπέθανεν Jos VII 389 ἀπέθανε Δαυὶδ] *Mortuus est Dawitʿ* Arm *Solomovn* Arm **29** Δαυὶδ - βασιλέως] *Dawitʿi regis* Arm **30** τῶν 1º - διελθόντων] *Omnium temporum quae transierunt* Arm.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Β

1, 1 Καὶ ἐνίσχυσε Σολομὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ,
καὶ Κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς ὕψος.
2 καὶ εἶπε Σολομὼν πρὸς πάντα Ἰσραήλ, τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς
ἑκατοντάρχοις καὶ τοῖς κριταῖς καὶ πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν ἐναντίον
παντὸς Ἰσραὴλ καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν πατριῶν. 3 καὶ ἐπορεύθη
Σολομὼν καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ὑψηλὴν τὴν ἐν
Γαβαών, οὗ ἐκεῖ ἦν ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου τοῦ θεοῦ ἣν ἐποίησε
Μωσῆς παῖς Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ. 4 τὴν δὲ κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἀνή-
νεγκε Δαυὶδ ἐκ πόλεως Καριαθιαρείμ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὴν Δαυίδ,
ὅτι ἔπηξεν αὐτῇ σκηνὴν Δαυὶδ ἐν Ἰερουσαλήμ. 5 καὶ τὸ θυσιαστή-
ριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησε Βεσελεὴλ υἱὸς Οὐρεῖ υἱοῦ Ὢρ ἐκεῖ ἦν
ἔναντι τῆς σκηνῆς Κυρίου, καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὸ Σολομὼν καὶ ἡ
ἐκκλησία. 6 καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖ Σολομὼν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ
χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον Κυρίου, τὸ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνή-
νεγκεν ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαύτωσιν χιλίαν. 7 Ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ὤφθη ὁ
θεὸς τῷ Σολομὼν καὶ εἶπεν αὐτῷ Αἴτησαι τί σοι δῶ. 8 καὶ εἶπε
Σολομὼν πρὸς τὸν θεόν Σὺ ἐποίησας μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου
ἔλεον μέγαν, καὶ ἐβασίλευσάς με ἀντ' αὐτοῦ. 9 καὶ νῦν, Κύριε ὁ
θεός, πιστωθήτω τὸ ῥῆμά σου μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, ὅτι σὺ
ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολὺν ὡς τὸν χοῦν τῆς γῆς. 10 νῦν οὖν
σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι, καὶ ἐξελεύσομαι ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ
τούτου καὶ εἰσελεύσομαι, ὅτι τίς κρινεῖ τὸν λαόν σου τὸν μέγαν

Β] δεύτερος 93 **1,** **1** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 **2** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 > καὶ τοῖς ἑκατοντάρχοις 93 **3** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 > μετ' 93 **4** αὐτὴν] αὐτῇ 108 **5** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 **6** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 > τὸ 4º 19 χιλίαν] καὶ θυσίαν 19 108 **7** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 δῶ] δώσω 19 108 **8** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 μέγα 19 **9** γῆς] θαλάσσης 93

1, **1** *Sołomovn* Arm **2** *Sołomovn* Arm **3** *Sołomovn* Arm *Movses* Arm **4** *Arcam autem dei adduxit David* Arm **5** *Sołomovn* Arm **6** *Sołomovn* Arm τὸ 3º] *Quae* Arm **7** *Sołomovn* Arm **8** Σολόμων Jos VIII 23 *Sołomovn* Arm **9** *Fideles fiant sermones tui super David patrem meum ... constituisti me super populum multum sicut est arena maris* Arm τὸ ῥῆμα - μου] *Sermo tuus qui cum Dawitʿ patre meo erat* Arm

τοῦτον; 11 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Σολομών Ἀνθ' ὧν ἐγένετο τοῦτο
ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ οὐκ ᾐτήσω πλοῦτον ὑπαρχόντων οὐδὲ δόξαν
οὐδὲ τὴν ψυχὴν τῶν μισούντων σε, καὶ οὐκ ᾐτήσω ἡμέρας πολλάς,
καὶ ᾔτησας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν, ὅπως κρίνῃς τὸν λαόν μου
ἐφ' ὃν ἐβασίλευσας ἐπ' αὐτόν, 12 τὴν σοφίαν καὶ τὴν σύνεσιν δίδω-
μί σοι. καὶ πλοῦτον καὶ ὕπαρξιν καὶ δόξαν δώσω σοι, ὡς οὐκ ἐγέ-
νετο ὅμοιός σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι τοῖς ἔμπροσθέν σου, καὶ μετὰ
σὲ οὐκ ἔσται οὕτως. 13 καὶ ἦλθε Σολομὼν ἐκ Ῥαμὰ τῆς ἐν Γαβαὼν
εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐβα-
σίλευσεν ἐπὶ Ἰσραήλ. 14 Καὶ συνήγαγε Σολομὼν ἅρματα καὶ ἱππεῖς,
καὶ ἐγένετο αὐτῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἅρματα καὶ δώδεκα χιλιά-
δες ἱππέων, καὶ κατέλιπεν αὐτὰ ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ἁρμάτων, καὶ
ὁ λαὸς μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἰερουσαλήμ. 15 καὶ ἔθηκεν ὁ βασι-
λεὺς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐν Ἰερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς
κέδρους ἔδωκεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὡς τὰς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ
εἰς πλῆθος. 16 καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων τῷ Σολομὼν ἐξ Αἰγύπτου,
καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ βασιλέως, τιμὴ ἣν ἐλάμβανον καὶ ἠγό-
ραζον, ἐν ἀλλάγματι. 17 καὶ ἀνέβαινον καὶ ἐξῆγον ἐξ Αἰγύπτου ἅρμα
ἓν ἑξακοσίων ἀργυρίου καὶ ἵππον πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ οὕτως
πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι τῶν χετταίων καὶ τοῖς βασιλεῦσι τῆς Συρίας
ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐξέφερον. 18 καὶ εἶπε Σολομὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι
οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ ἑαυτοῦ.

2, 1 Καὶ συνήγαγε Σολομὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν νωτο-
φόρων καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν λατόμων ἐν τῷ ὄρει καὶ
ἐπιστάται ἐπ' αὐτῶν τρισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι. 2 καὶ ἀπέστειλε
Σολομὼν πρὸς Χειρὰμ βασιλέα Τύρου λέγων Ὃν τρόπον ἐποίησας
μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἀπέστειλας αὐτῷ κέδρους τοῦ οἰ-
κοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον τοῦ κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ, 3 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὁ

11 Σολομών] Σαλομών 93 ἐβασίλευσας] ἐβασίλευσά σε ed **12** ὡς] ὃς 19 ἔμπροσθε 19 ἔσται] ἐστέ 93 **13** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 > Ῥαμὰ τῆς ἐν 19 Ῥαμὰ] βαμα ed τῆς 1º] τὴν 93 ἐν] ἐκ 108 **14** Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 χιλιάδες] χιλιάδας 93 **15** ἐν] εἰς 19 108 **16** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 ἐμπόρων] ἔμπροσθεν 93 > τοῦ βασιλέως 93 **18** Σολομὼν] Σαλομὼν 93

2, **1** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 **2** Σολομὼν] Σαλομὼν 93

11 *Sołomovn* Arm τῶν μισούντων σε] *Eorum qui te oderant*·Arm **13** Σολόμων... ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πρὸ τῆς σκηνῆς μεγάλας ἐπιτελέσας θυσίας...Jos VIII 25 *Sołomovn* Arm ἐκ Ῥαμὰ] *Hiramay* Arm **14** *Sołomovn* Arm **15** *Et cedros posuit sicut arbores* L_{109} *Et cedros dedit sicut sicamina* L_{91-95} ἔδωκεν] *Dedit* Arm **16** *Sołomovn* Arm **17** *E manibus suis educebant* L_{109} **18** *Sołomovn* Arm.

2, **1** *Sołomovn* Arm *Et LXXX millia virorum lapidicesorum in montibus* L_{109} **2** *Sołomovn* Arm Ὃν τρόπον] *Quo modo* Arm

υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ θεοῦ μου, ἁγιά-
σαι αὐτὸν αὐτῷ, τοῦ θυμιᾶν ἀπ' ἔναντι αὐτοῦ θυμίαμα ἀρωμάτων
καὶ ποιεῖν πρόθεσιν διὰ παντός, καὶ τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα
διὰ παντὸς τὸ πρωὶ καὶ τὸ ἑσπέρας καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν
ταῖς νουμηνίαις καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς Κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, εἰς τὸν
αἰῶνα τοῦτο ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 4 καὶ ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ μέγας
ὅτι μέγας Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς. 5 καὶ ⌈τίς Γ
ἰσχύσει οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον; ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ
οὐρανοῦ οὐχ ὑποίσουσιν αὐτόν, καὶ τίς εἰμι ἐγὼ ὁ οἰκοδομῶν αὐτῷ
οἶκον; ὅτι ἀλλ' ἢ τοῦ θυμιᾶν κατέναντι αὐτοῦ.⌋ 6 καὶ νῦν ἀπόστει- ⌋
λόν μοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα τοῦ ποιῆσαι· ἐν τῷ χρυσίῳ καὶ ἐν
τῷ ἀργυρίῳ, ἐν τῷ χαλκῷ καὶ ἐν τῷ σιδήρῳ, καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ
ἐν τῷ κοκκίνῳ καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ βύσσῳ, καὶ ἐπιστάμε-
νον γλύφειν γλυφὰς μετὰ τῶν σοφῶν τῶν μετ' ἐμοῦ ἐν Ἰούδᾳ καὶ
ἐν Ἰερουσαλήμ, ὧν ἡτοίμασε Δαυὶδ ὁ πατήρ μου. 7 καὶ ἀπόστειλόν
μοι ξύλα κέδρινα καὶ ἀρκεύθινα καὶ πεύκινα ἐκ τοῦ Λιβάνου· ἐγὼ
γὰρ οἶδα ὅτι οἱ δοῦλοί σου οἴδασι κόπτειν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου.
καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές μου πορεύσονται μετὰ τῶν παίδων σου 8 ἑτοι-
μάσαι μοι ξύλα εἰς πλῆθος, ὅτι ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ μέγας καὶ
ἔνδοξος. 9 καὶ ἰδοὺ τοῖς ἐργαζομένοις, τοῖς κόπτουσι τὰ ξύλα, εἰς
βρώματα δέδωκα σῖτον ἐν δόματι τοῖς παισί σου, κόρων πυρῶν
εἴκοσι χιλιάδας, καὶ κριθῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐλαίου
μέτρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ οἴνου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας. 10 καὶ
εἶπε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἐν γραφῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Σολομὼν
τὸν βασιλέα Ἐν τῷ ἀγαπῆσαι Κύριον τὸν λαὸν αὐτοῦ ἔδωκέ σε Κύ- Γ
ριος ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλέα. 11 καὶ εἶπε Χειράμ ⌈Εὐλογητὸς Κύριος
ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὃς ἔδωκε τῷ
βασιλεῖ Δαυὶδ υἱὸν σοφὸν καὶ εἰδότα φρόνησιν καὶ ἐπιστήμην, ὃς
οἰκοδομήσει οἶκον τῷ Κυρίῳ⌋ καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. 12 καὶ ⌋
νῦν ἀπέσταλκά σοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα σύνεσιν, τὸν Χειρὰμ τὸν

3 μου] ἡμῶν 19 > ἐν 1º 19 108 ἑορταῖς bis scr 108* **5** ἰσχῦσαι 19 αὐτῷ 1º] τῷ θεῷ Tht > καὶ ὁ οὐρανὸς 93 Tht sed habet Tht[ap] αὐτόν] αὐτῷ 19[c] > καὶ τίς εἰμι ἐγὼ ὁ οἰκοδομῶν αὐτῷ 19 > ὅτι 2º Tht **6** > ἐν τῷ 2º 93 > ἐν τῷ χαλκῷ - σιδήρῳ 19 108 ὑακίνθῃ 108 > μετ' ἐμοῦ 19 Ἰούδᾳ] τῇ Ἰουδαίᾳ 19 **7** πορεύσωνται 108 **8** > μοι 93 **9** > κόρων 1º 19 108 > πυρῶν 93 > καὶ κριθῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας 19 **10** > Κύριος ed **11** τῷ βασιλεῖ / Δαυὶδ tr Tht **12** ἀπέσταλκα] ἀπέστειλα 19

3 *Ad incensum aromatum ponendum ante eum* L_{109} ἀρομάτων] *Dulcedinis* Arm ποιεῖν] *Anaferre* Arm **4** Κύριος] *Dominus* Arm **5** ὑποίσουσιν] *Sustinent* Arm εἰμι] *Sum* Arm vid **6** καὶ 7º - βύσσῳ] *Hyacintho et lino* Arm **9** πυρῶν] *Tritici* Arm ἐλαίου - χιλιάδες] *Olei sata viginti millia* Arm **10** *Solomovn* Arm Κύριος] *Dominus* Arm **11** τῷ βασιλεῖ] *Regi* Arm εἰδότα φρόνησιν] *Plenum prudentia* Arm

παῖδά μου, 13 υἱὸν γυναικὸς ἀπὸ τῶν θυγατέρων Δάν, καὶ ὁ πατὴρ
αὐτοῦ ἀνὴρ τύριος, εἰδότα ποιεῖν ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυρίῳ καὶ ἐν
χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ, ἐν λίθοις καὶ ξύλοις, καὶ ὑφαίνειν ἐν τῇ πορ-
φύρᾳ καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ καὶ ἐν τῇ βύσσῳ καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ
γλύφειν γλυφὰς καὶ διανοεῖσθαι πᾶσαν διανόησιν ἐν πᾶσιν οἷς ἂν
δῷς αὐτῷ μετὰ τῶν σοφῶν σου καὶ τῶν σοφῶν τοῦ Κυρίου μου Δαυὶδ
τοῦ πατρός σου. 14 καὶ νῦν τὸν σῖτον καὶ τὴν κριθὴν καὶ τὸν οἶνον
καὶ τὸν ἔλαιον ἃ εἶπεν ὁ Κύριός μου, ἀποστειλάτω τοῖς παισὶν αὐ-
τοῦ, 15 καὶ ἡμεῖς κόψομεν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου κατὰ πᾶσαν τὴν
χρείαν σου, καὶ οἴσομέν σοι αὐτὰ σχεδίαις ἐπὶ τὴν θάλασσαν
Ἰόππης, καὶ σὺ ἀνοίσεις αὐτὰ εἰς Ἰερουσαλήμ. 16 καὶ συνήγαγε
Σολομὼν πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς προσηλύτους τοὺς ἐν τῇ γῇ
Ἰσραὴλ μετὰ τὸν ἀριθμὸν ὃν ἠρίθμησεν αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐ-
τοῦ, καὶ εὑρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι ἑξα-
⌜⌟ κόσιοι. 17 καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδας ⌜νωτοφόρων⌟
καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων ἐν τῷ ὄρει καὶ τρισχιλίους ἑξα-
κοσίους ἐργοδιώκτας ἐπὶ τὸν λαόν.

3, 1 Καὶ ἤρξατο Σολομὼν οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν Ἰερου-
σαλὴμ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἀμοριά, οὗ ὤφθη Κύριος τῷ Δαυὶδ τῷ πατρὶ
αὐτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἡτοίμασε Δαυὶδ ἐν τῇ ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβου-
σαίου. 2 καὶ ἤρξατο Σολομὼν οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ,
ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. 3 καὶ ταῦτα ἤρξατο
Σολομὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ· μῆκος τῆς διαμετρή-
σεως τῆς πρώτης πηχῶν ἑξήκοντα, καὶ εὖρος πηχῶν εἴκοσι. 4 καὶ
τὸ αἰλὰμ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πλάτους τοῦ
οἴκου πηχῶν εἴκοσι, καὶ τὸ ὕψος πηχῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, καὶ κατε-
χρύσωσεν αὐτὸ ἔσωθεν χρυσίῳ καθαρῷ. 5 καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν

13 > ἐν 2º 108 γλύφειν] γλυφήν 108 > πᾶσαν 19 108 **14** τὸν 3º] τὸ 108 ἔλαιον] ἔλεον 93 **15** Ἰώππης 19 σὺ] σοι 93 **16** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 ἠρίθμησαν 108 **17** χιλιάδας 1º + ἀνδρῶν 19 108 τρεισχιλίους 93 ἐργοδιώκτας] ὀγδοήκοντα 19

3, 1 Σολομὼν] Σαλομὼν 93 > τῷ 1º 19 108 Ἀμορίῳ 108 Ἰβουσαίου 19 **2** Σολομὼν οἰκοδομῆσαι tr 19 108 **3** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 θεοῦ] Κυρίου 19 **4** αἰλὰμ] ἐλὰμ 93 ·ἔσοθεν 19

13 υἱὸν γυναικὸς] *Filium mulieris* Arm **14** τὸν οἶνον καὶ τὸν ἔλαιον] *Vinum et oleum* Arm **15** οἴσομεν] *Feremus* Arm.

3, 1 *Sołomovn* Arm ἐν τῷ ὄρει] *In monte* Arm τῷ πατρὶ] *Patri* Arm ἐν τῇ ἅλῳ] *Aream* Arm **2** Τῆς δ' οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ Σολόμων ἤρξατο... Jos VIII 61 *Sołomovn* Arm οἰκοδομῆσαι] *Aedificare* Arm **3**ss Πηχῶν Jos VIII 64ss **3** *Sołomovn* Arm τῆς διαμετρή-σεως τῆς πρώτης] *Prima mensura* Arm **4** Ὥστε εἶναι τὸ πᾶν ὕψος τῷ ναῷ πηχῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι Jos VIII 64 τὸ αἰλὰμ] *Elamn* Arm > μῆκος Arm ἑκατὸν καὶ εἴκοσι] *Centum et viginti* Arm

ἐξύλωσε ξύλοις κεδρίνοις καὶ κατεχρύσωσεν χρυσίῳ καθαρῷ καὶ ἔγλυ-
ψεν ἐπ' αὐτοῦ φοίνικας καὶ ἁλύσεις 6 καὶ ἐκόσμησε τὸν οἶκον λί-
θοις τιμίοις εἰς δόξαν καὶ χρυσίῳ, χρυσίῳ τῷ ἐκ Φαρουείμ. 7 καὶ
ἐχρύσωσε τὸν οἶκον χρυσίῳ καὶ τοὺς τοίχους καὶ τοὺς πυλῶνας καὶ
τὰ ὀροφώματα καὶ τὰ θυρώματα αὐτοῦ, καὶ ἔγλυψε χερουβὶμ ἐπὶ τῶν
τοίχων. 8 καὶ ἐποίησε τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, μῆκος αὐτοῦ
ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πλάτους τοῦ οἴκου πηχῶν εἴκοσι, καὶ τὸ εὖρος
πηχῶν εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ καθαρῷ τῷ ἐκ
Φαρουεὶμ ἐν ταλάντοις ἑξακοσίοις. 9 καὶ ὁλκὴ τῶν ἥλων, ὁλκὴ τοῦ
ἑνὸς πεντήκοντα σίκλοι τοῦ χρυσίου, καὶ τὰ ὑπερῷα ἐχρύσωσε χρυ-
σίῳ. 10 καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων χερουβὶμ δύο,
ἔργον ἐκ ξύλων, καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ. 11 καὶ αἱ πτέρυγες τῶν
χερουβὶμ τὸ μῆκος πηχῶν εἴκοσι, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ μία τοῦ χεροὺβ
τοῦ ἑνὸς πηχῶν πέντε, ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέ-
ρυξ ἡ ἑτέρα πηχῶν πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χεροὺβ τοῦ
ἑτέρου 12 καὶ ἡ πτέρυξ ἡ μία τοῦ χεροὺβ τοῦ ἑτέρου πηχῶν πέντε,
ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πηχῶν πέν-
τε, ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χεροὺβ τοῦ ἑτέρου. 13 καὶ αἱ πτέ-
ρυγες τῶν χερουβὶμ τούτων διαπεπετασμέναι πήχεις εἴκοσι, καὶ αὐτὰ
ἑστηκότα ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, κατὰ πρόσωπον αὐτῶν εἰς τὸν
οἶκον. 14 καὶ ἐποίησε τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ
κοκκίνου καὶ βύσσου, καὶ ὕφανεν αὐτῷ χερουβίμ. 15 καὶ ἐποίησε κατὰ
πρόσωπον τοῦ οἴκου στύλους δύο πηχῶν τριάκοντα πέντε τὸ ὕψος
καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πέντε πηχῶν 16 καὶ ἐποίησεν ἁλυσιδωτὰ ἐν
τῷ δαβεὶρ καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, καὶ ἐποίησε
ῥοίσκους ἑκατόν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν ἁλύσεων. 17 καὶ ἔστησε τοὺς

5 ἐξύλωσε] ἐν ξύλῳ ἐν 93   χρυσίῳ] pr ἐν 93   **6** χρυσίῳ τῷ] χρυσοῦ τοῦ 19 108   **7** ὀρωφώματα 19   χερουβειν 108   **8** > τοῦ ἁγίου 93   αὐτὸν] αὐτὸ 93   τῷ] τοῦ 19 108   **10** τοῦ ἁγίου] τῷ ἁγίῳ 108 93   χερουβεὶμ 19: χερουβεὶν 108   ἔργων 108   **11** αἱ πτέρυγες] ἐπτέρυγες 93   χερουβὶμ] χερουβεὶμ 19: χερουβὶν 108   χεροὺβ 1º] χερουβὶμ 19 108 (-μ supra lineam)   χεροὺβ 2º] χερουβὶμ 19   **12** > tot vers 19   ἑτέρου 2º] ἕτερος 108   **13** χερουβεὶμ 19 108   πήχοις 19   κατὰ] καὶ τὸ ed: + τὸ 108   **14** ὕφανεν + ἐν ed   αὐτῷ] αὐτὸ 19   χερουβὶν 108   **15** κατὰ πρόσωπον] κατ' ἔμπροσθεν 19 108   τριάκοντα] τριακον 19   πέντε πηχῶν tr 19 108

5 Διέλαβε δὲ τὸν ναὸν καὶ ἔνδοθεν καὶ ἔξωθεν ξύλοις κεδρίνοις ἁλύσεσι παχείαις συνδεδεμένοις Jos VIII 70   *Sculpsitque in ea palmas et quasi catenulas se invicem complectentes* Ant-M 268r (211)   ἁλύσεις] *Ornamentum in more catenae* Arm   **8** *Superiores inaurabit auro* L_{109} *Lacunaria texit auro* L_{91-95} τῶ - ταλάντοις] *Auro ex Yepʿarim* Arm   **9** τὰ ὑπερῷα] *Integumenta* Arm   **11** ἡ πτέρυξ 1º - ἑνὸς] *Ala una cherubim unius lateris* Arm   **12** πηχῶν 1º - τοῦ οἴκου] *Quinque cubitos quos quod tangebat parietem domus* Arm   πηχῶν 2º - ἑτέρου] *Quinque cubitos quod tangebat alam cherub alterius* Arm   **14** Κατεπέτασε δὲ ταῦτας ὕψεσιν εὐανθεστάτοις ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας...πεποιημένοις Jos VIII 72   **15** κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου] *Adversus domum* Arm   **16** *Et fecit catenulas in oraculo et inposuit super capita columnarum* L_{109} *Nec non et quasi catenulas in oraculo* Bed *aed* II, 385-386 Euch *reg.* 3 (PL 50, 1138D)   ἁλυσιδωτὰ] *Reticula* Arm   τῶν ἁλύσεων] *Catenulis* Arm.

στύλους κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ τὸν ἕνα ἐξ
εὐωνύμων, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ δεξιῶν Κατόρθωσις καὶ τὸ
ὄνομα τοῦ ἐξ ἀριστερῶν Ἰσχύς.
4, 1 Καὶ ἐποίησε τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν εἴκοσι πήχεων μή-
κους καὶ εἴκοσι πήχεων τὸ εὖρος καὶ δέκα πήχεων τὸ ὕψος. 2 καὶ
ἐποίησε τὴν θάλασσαν χυτήν, δέκα πήχεων τὴν διαμέτρησιν ἀπὸ τοῦ
χείλους αὐτῆς εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς, στρογγύλην κύκλωθεν, καὶ πέν-
τε πήχεων τὸ ὕψος, καὶ τὸ κύκλωμα σπαρτίον τριάκοντα πήχεων
ἐκύκλου αὐτὴν κύκλῳ. 3 καὶ ὁμοίωμα μόσχων ὑποκάτωθεν αὐτῆς·
κύκλωθεν κυκλοῦντες αὐτήν, δέκα ἐν πήχει, κυκλοῦντες τὴν θάλασ-
σαν κύκλωθεν, δύο στίχοι βόες χωνευτοί· ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν
ἐποίησαν αὐτούς, 4 ἑστῶσα ἡ θάλασσα ἐπὶ δώδεκα μόσχους, οἱ τρεῖς
βλέποντες πρὸς βορρᾶν, καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες πρὸς δυσμάς, καὶ
οἱ τρεῖς βλέποντες πρὸς νότον, καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες πρὸς ἀνα-
τολάς, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἄνω, καὶ ἦν τὰ ὀπίσθια αὐτῶν ἔσω.
5 καὶ τὸ πάχος τῆς θαλάσσης παλαιστῆς, καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς
χεῖλος ποτηρίου διαγεγλυμμένου βλαστοὺς κρίνου· χωροῦσα μετρη-
⌜⌟ τὰς τρισχιλίους, καὶ ἐξετέλεσεν αὐτήν. 6 καὶ ἐποίησε ⌜λουτῆρας⌟
δέκα, καὶ ἔθηκε τοὺς πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ τοὺς πέντε ἐξ ἀριστερῶν,
⌜ ⌜τοῦ πλύνειν ἐν αὐτοῖς τὰ ἔργα τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ἐπικλύζειν
⌟ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ θάλασσα εἰς τὸ νίπτεσθαι τοὺς ἱερεῖς ἐν αὐτῇ.⌟
7 καὶ ἐποίησε τὰς λυχνίας τὰς χρυσᾶς δέκα κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν,
καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν. 8
καὶ ἐποίησε τραπέζας δέκα, καὶ ἔθηκε πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε
ἐξ ἀριστερῶν, καὶ ἐποίησε φιάλας χρυσᾶς ἑκατόν. 9 καὶ ἐποίησε τὴν

17 ναοῦ] ἥλου 93   Κατόρθωσις] Ἰαχεὶν 93^{text} sed Κατόρθωσις 93^{mg} Ἰσχύς] βόοζ 93^{text} sed Ἰσχύς 93^{mg}

4, 1 χαλκοῦν] χαλκὸν 93   μήκους] pr τὸ 19: μῆκος ed   **2** πήχεων 1º] πηχῶν 93   χηλους 108   κυκλοθε 93: κυκλόθεν ed   πήχεων 2º] πηχῶν 108 93   **3** κυκλόθεν 108 93   πῆχυν 19 108   κυκλόθεν 108 93   **4** ἡ θάλασσα post μόσχους 19 108   > πρὸς βορρᾶν - βλέποντες 108^{text} sed habet 108^{mg} νώτον 19 108   **5** παλεστῆς 93   βλαστοῦ 19 108   **6** ἀποκλύζειν 19 108   νήπτεσθε 19

4, 1 Κατεσκεύασε δὲ καὶ θυσιαστήριον χάλκεον εἴκοσι πηχῶν τὸ μῆκος καὶ τοσούτων τὸ εὖρος τὸ δὲ ὕψος δὲκα πρὸς τὰς ὁλοκαυτώσεις Jos VIII 88   **2** *A labio usque ad labium rotundum in circuitu* L_{109} *Et triginta cubitorum funiculo circuiri exterius* Bed *Lc 1*, 86, 2637-2638   ἀπὸ - χεῖλος] *A labio ad labium* Arm   **3** *Duo ordines bobum fusilium in conflatione eius* L_{109} *Et duos ordines boum fusilium ex ipso conflavit* L_{91-95} δύο - χωνευτοί] *Duae ordines bovum opus fusile* Arm   **4** *Erant super duodecim bobes* L_{109} ἑστῶσα - ἐπὶ] *Fundatum stetit mare super* Arm   καὶ ἦν] *Et ipsi steterunt* Arm   **5** *Et labium eius sicut labium calicis sculptum in modum florentis lilii* L_{109} *Et florentis lilii* L_{91-95} καὶ ἐξετέλεσεν αὐτήν] *Et sic consummabit ea* L_{109} τῆς θαλάσσης] *Maris* Arm   αὐτήν] *Eum* Arm   **7** > ἐν τῷ ναῷ Arm

αὐλὴν τῶν ἱερέων καὶ τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην καὶ τὰς θύρας τῆς
αὐλῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλκωμένα χαλκῷ. 10 καὶ τὴν
θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ γωνίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀνατολὰς
τοῦ μέρους τοῦ πρὸς νότον. 11 καὶ ἐποίησε Χειρὰμ τοὺς λέβητας
καὶ τὰς κρεάγρας καὶ τὰ πυρεῖα καὶ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου
καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. καὶ συνετέλεσε Χειρὰμ ποιῆσαι
πᾶσαν τὴν ἐργασίαν ἣν ἐποίησε Σολομὼν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἴκῳ
τοῦ θεοῦ, 12 στύλους δύο καὶ τὰς βάσεις καὶ τὰς χωθαρὼθ ἐπὶ
κεφαλῶν τῶν στύλων δύο, καὶ δίκτυα δύο συγκαλύψαι τὰς δύο βά-
σεις τῶν χωθαρὼθ ἅ ἐστιν ἐπὶ κεφαλῶν τῶν στύλων τῶν δύο, 13 καὶ
ῥοὰς χρυσᾶς τετρακοσίας εἰς τὰ δύο δίκτυα, δύο στίχοι ῥοῶν ἐν
τῷ δικτύῳ τῷ ἑνὶ τοῦ συγκαλύψαι τὰς δύο βάσεις τῶν χωθαρὼθ ἅ
ἐστιν ἐπάνω τῶν στύλων. 14 καὶ τοὺς μεχωνὼθ ἐποίησε δέκα, καὶ
τοὺς λουτῆρας ἐποίησεν ἐπὶ τῶν μεχωνώθ, 15 καὶ τὴν θάλασσαν μίαν
καὶ τοὺς μόσχους τοὺς δώδεκα ὑποκάτω αὐτῆς, 16 καὶ τοὺς
ποδιστῆρας καὶ τοὺς ἀναλημπτῆρας καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς κρεά-
γρας καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν ἅ ἐποίησε Χειράμ, ἀνήνεγκε τῷ
βασιλεῖ Σολομὼν ἐν οἴκῳ Κυρίῳ χαλκοῦ καθαροῦ. 17 ἐν τῇ περιχώρῳ
τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς,
ἀνάμεσον Σοκχὼθ καὶ ἀνάμεσον Σαρηδαθά. 18 καὶ ἐποίησε Σολομὼν
πάντα τὰ σκεύη ταῦτα εἰς πλῆθος σφόδρα, ὅτι οὐκ ἠκριβάσθη ἡ
ὁλκὴ τοῦ χαλκοῦ. 19 καὶ ἐποίησε Σολομὼν πάντα τὰ σκεύη τοῦ
οἴκου Κυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὰς τραπέζας,
καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄρτους προθέσεως, 20 καὶ τὰς λυχνίας καὶ τοὺς λύχ-
νους τοῦ φωτὸς κατὰ τὸ κρίμα, κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβεὶρ χρυ-
σίου καθαροῦ. 21 καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν καὶ αἱ λαβίδες αὐτῶν καὶ

10 ἔθηκαν 93 ἀνατολὰς + ἐκ 93 νώτον 19 **11** λευίτας 19 108 πυρία 93 συνετέλεσαι 93 **12** χωθαρὼθ 1º] χωραθώθ 19 108 χωθαρὼθ 2º] χωραθώθ 19 108 > τῶν 4º 19 **13** ῥοὰς - τετρακοσίας] κόδονας χρυσοῦς τετρακοσίους 19 108 (κώδονας) στίχοι] γένη 19 108 ἐν τῷ] ἐπὶ τὸ 93 συνκαλύψαι 93 τῶν 1º] τῷ 93 χωθαρὼθ] χωραθώθ 19 108 **16** ὑποδιστῆρας 93 ἀναλαμπτῆρας 19 λέυητας 19 Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 **17** > ὁ βασιλεὺς 93 Σοχὼθ 19 108 Σαριδαθά 19 108 **18** > εἰς πλῆθος - τὰ σκεύη (v 19) 19 **20** κατὰ 1º] καὶ 19

9 τὰς θύρας τῆς αυλῆς] *Et hostia atrii* L_{109} L_{91-95} **10** > ὡς ante πρὸς cum Ant Arm τοῦ μέρους - νότου] *A latere ad meridiem* Arm **11** τοὺς λέβητας καὶ] *Lebetes et* Arm *Solomovn rex* Arm **12** τὰς βάσεις] *Epistylìis* Arm καὶ τὰς χωθαρὼθ] *Et k'ot'arovt'* Arm **13** Ὧ περιέκειτο δίκτυον... τούτου δὲ ἀπήρτηντο κατὰ διστιχίαν καὶ ῥοαὶ διακόσιαι Jos VIII 78 *Et malogranata CCCC duobus retiaculis, duo ordines malarum granatarum reticulo uni ad operiendum duos bases cotaroth* ... L_{109} *Ad operienda duo supercolumina quae erant super capita duarom columnarum* L_{91-95} εἰς - στίχοι] *In medio duorum reticulorum duo ordines* Arm βάσεις] *Gradus* Arm **16** *Solomovn* Arm **17** *Inter Soccoth et inter Sartan* L_{109} ἀνάμεσον 1º - Σαρηδαθά] *In medio Sovkk'ovt'ay et in medio Saredat'ay* Arm **18** *Solomovn* Arm ἠκριβάσθη] *Potuerunt inquirere* Arm **20** *Contra faciem oraculi auro puro* L_{109} **21** οἱ λύχνοι - αὐτῶν 2º] *Et lucernae eorum et forcipes eorum* Arm

αἱ φιάλαι, 22 καὶ αἱ θυίσκαι καὶ τὰ πυρεῖα χρυσίου καθαροῦ, καὶ ἡ
θύρα τοῦ οἴκου ἡ ἐσωτέρα ἡ εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ἡ θύρα
τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσαῖ.

5, 1 Καὶ συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἣν ἐποίησε Σολομὼν ἐν
οἴκῳ Κυρίου. καὶ εἰσήνεγκε Σολομὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐ-
τοῦ καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη πάντα, καὶ ἔδωκεν
⌈ εἰς θησαυρὸν οἴκου Κυρίου. 2 Τότε ⌈ἐξεκκλησίασε Σολομὼν πάντας
τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν
καὶ τοὺς ἡγουμένους τῶν πατριῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς Ἰερουσαλὴμ
τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐκ πόλεως Δαυίδ, αὕτη
ἐστὶ Σιών. 3 καὶ ἐξεκκλησιάσθη πρὸς τὸν βασιλέα Σολομὼν πᾶς ἀνὴρ
⌋ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἑορτῇ· οὗτος ὁ μὴν ἕβδομος.⌋ 4 καὶ ἦλθον πάντες οἱ
πρεσβύτεροι Ἰσραήλ, καὶ ἔλαβον πάντες οἱ λευῖται τὴν κιβωτὸν 5
καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ πάν-
τα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὴν οἱ ἱε-
ρεῖς καὶ οἱ λευῖται. 6 καὶ ὁ βασιλεὺς Σολομὼν καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ
Ἰσραὴλ καὶ οἱ φοβούμενοι καὶ οἱ ἐπισυνηγμένοι ἐπ' αὐτὸν ἔμπρο-
σθεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ θύοντες μόσχους καὶ πρόβατα ἃ οὐκ
⌈ ἀριθμηθήσεται οὐδὲ λογισθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους. 7 ⌈καὶ εἰσήνεγ-
καν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς,
εἰς τὸ δαβεὶρ τοῦ οἴκου, εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑποκάτω τῶν πτε-
⌋ ρύγων τῶν χερουβίμ.⌋ 8 καὶ ἦν τὰ χερουβὶμ διαπεπετακότα τὰς πτέ-
ρυγας αὐτῶν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ, καὶ συνεκάλυπτε τὰ χερου-
βὶμ τὴν κιβωτὸν καὶ προσήγγιζε τὰ χερουβὶμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ
ἐπὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς ἐπάνωθεν. 9 καὶ ὑπερεῖχον οἱ ἀναφορεῖς
καὶ ἐβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀναφορέων ἀπὸ τῆς κιβωτοῦ ἐκ τῶν
ἁγίων ἐπὶ πρόσωπον τοῦ δαβείρ, καὶ οὐκ ἐβλέποντο ἔξω· καὶ ἦσαν
ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐν τῇ κιβωτῷ. 10 οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ
πλὴν δύο πλάκες ἃς ἔθηκε Μωσῆς ἐν αὐτῇ ἐν Χωρήβ, ὅσα διέθετο

22 πυρία 93 ἐσσωτέρα 108 93 ἡ θυρα] αἱ θύραι 19 108

5, 2 Σολομὼν] pr ὁ Tht sed > Tht^ap: Σαλομὼν 108 93 τῶν 2º] τοὺς 19 > εἰς Ἰερουσαλὴμ Tht Δαβιδ Tht > ἐστὶ 19 108 **3** Σολομὼν] Σαλομὼν 19 108 93 ἕβδομος] pr ὁ ed **5** > τὰ 3º 19 **6** > τοῦ 2º 93 **7** > τῶν πτερύγων 93 χερουβίμ] χερουβείμ 19: χερουβίν 108: + τοῦ οἴκου 93 **8** χερουβὶμ 1º] χερουβεὶμ 19: χερουβὶν 108 χερουβὶμ 2º] χερουβὶν 108 χερουβὶμ 3º] χερουβὶν 108 ἐπάνωθε 93 **9** ὑπερεῖχον] ὑπεῖχον 19 ἀναφορέων] ἀμφοτέρων 19 **10** > οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ 19

22 καὶ ἡ θύρα] *Et ostia* Arm.

5, 1ss Σολόμων Jos VIII 99ss 1 *Et omnia vasa dedit in tesauris domus domini* L_{109} *Solomovn* 1º et 2º Arm πάντα] *Omnes* Arm οἴκου] *Domus* Arm **2** *Solomovn* Arm **3** *Solomovn* Arm πᾶς ἀνὴρ] *Omnis populus* Arm vid **8** προσήγγιζε - κιβωτὸν] *Accesserunt circumdederuntque k'rovk' arcam* Arm **9** *Et eminebant gestatoria* L_{109} ἀπὸ τῆς κιβωτοῦ] *Ex arca* Arm ἐν τῇ κιβωτῷ] *Sub arcam* Arm **10** *Movses* Arm ἐν αὐτῇ] *In ea* Arm

Κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου. 11 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱερεῖς ἐκ τῶν ἁγίων,
ὅτι πάντες οἱ ἱερεῖς οἱ εὑρεθέντες ἡγιάσθησαν, οὐκ ἦσαν διατε-
ταγμένοι κατ' ἐφημερίαν, 12 καὶ οἱ λευῖται οἱ ψαλτῳδοὶ πάντες σὺν
τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἀσάφ, τῷ Αἱμάν, τῷ Ἰδιθοὺμ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν
καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἐνδεδυμένοις στολὰς βυσσίνας ἐν κυμ-
βάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις ἑστηκότες κατέναντι τοῦ
θυσιαστηρίου, καὶ μετ' αὐτῶν ἱερεῖς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, σαλπίζοντες
ἐν ταῖς σάλπιγξιν. 13 καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τῷ σαλπίζειν καὶ
ἐν τῷ ψαλτῳδεῖν καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν ὁμοθυμαδὸν φωνῇ μιᾷ τοῦ
αἰνεῖν, καὶ τοῦ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ. καὶ ὡς ὕψωσαν τὴν φωνὴν
ἐν ταῖς σάλπιγξιν καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν τοῖς ὀργάνοις τῶν ᾠδῶν
καὶ ἐν ὕμνοις καὶ ἔλεγον·

Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθόν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη νεφέλης καὶ δόξης Κυρίου. 14 καὶ οὐκ ἠδύ-
ναντο οἱ ἱερεῖς τοῦ στῆναι καὶ λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς
νεφέλης, ὅτι ἐνέπλησε δόξα Κυρίου τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

6, 1 Τότε εἶπε Σολομών Κύριος εἶπε τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν
γνόφῳ, 2 καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμηκα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι καὶ
ἕτοιμον τῆς καθέδρας σου, τοῦ κατοικῆσαι σε ἐν αὐτῷ εἰς τοὺς
αἰῶνας. 3 καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ εὐ-
λόγησε πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν Ἰσραήλ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ
εἱστήκει. 4 καὶ εἶπε Σολομὼν Εὐλογητὸς Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ὃς
ἐλάλησεν ἐν στόματι αὐτοῦ πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, καὶ ἐν
χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε λέγων 5 Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν
λαόν μου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν
φυλῶν Ἰσραὴλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ
οὐκ ἐξελεξάμην ἐν ἀνδρὶ τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου
Ἰσραήλ. 6 καὶ ἐξελεξάμην τὴν Ἰερουσαλὴμ τοῦ γενέσθαι ὄνομά μου
ἐκεῖ, καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ ὥστε εἶναι ἐπάνω τοῦ λαοῦ μου

12 *ναύλαις* 19 108 κιννύραις 19 σάλπιγξιν + αὐτῶν 19 108 **13** > μία 93 ὁμοθυμαδὼν 108 93 > καὶ 4º 19 108 ἐξομολογεῖσθαι] ἐξομολογεῖσθε 19: ἐξομολογῖσθαι 108 ἐν 5º] ἐκ Ἐξομολογεῖσθε] ἐξομολογεῖσθαι 108 93 **14** > τοῦ 1º 19 > καὶ 2º 19

6, 2 ᾠκοδόμησα 19 108 ἅγιόν σοι] τῷ ἁγίῳ 19 τῆς καθέδρας] pr καὶ 19 108: τὴν καθέδραν 19: τῇ καθέδρᾳ 108 κατασκηνῶσαι 19 108 **3** παρειστήκει 19 108 **5** γῆς] τῆς 93 φίλων 108 ὄνομα pr τὸ 19 Ἰσραήλ pr τὸν 93 **6** > τοῦ 1º 93 ὄνομα pr τὸ ed

12 σὺν] *Cum* Arm ὁμοθυμαδόν] *Unitate* Arm.

6, 2 τῆς καθέδρας - αὐτῷ] *Sedis tuae habitare tibi in ea* Arm 4ss Σολόμων Jos VIII 107ss
4 *Solomovn* Arm

Ἰσραήλ. 7 καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Δαυὶδ τοῦ πατρός μου τοῦ οἰ-
κοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. 8 καὶ εἶπε
Κύριος πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου Ἀνθ' ὧν ὅτι ἐγένετο ἐπὶ καρ-
δίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας
ὅτι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου. 9 πλὴν οὐκ οἰκοδομήσεις σὺ τὸν οἶκον,
ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σου, αὐτὸς οἰκο-
δομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου. 10 καὶ ἀνέστησε Κύριος τὸν λό-
γον ὃν ἐλάλησε, καὶ ἐγενόμην ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκά-
θισα ἐπὶ τὸν θρόνον Ἰσραὴλ καθὼς ἐλάλησε Κύριος, καὶ ᾠκοδόμησα
τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. 11 καὶ ἔθηκα ἐκεῖ
τὴν κιβωτὸν ἐν ᾗ ἐστὶν ἐκεῖ ἡ διαθήκη Κυρίου ἣν διέθετο τῷ
Ἰσραήλ. 12 Καὶ ἔστη Σολομὼν κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου,
ἐναντίον πάσης τῆς ἐκκλησίας Ἰσραήλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας
αὐτοῦ. 13 ὅτι ἐποίησε Σολομὼν βάσιν χαλκῆν καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἐν
μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, πέντε πηχῶν τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ πέν-
τε πηχῶν τὸ εὖρος αὐτῆς καὶ τριῶν πηχῶν τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ
ἔστη ἐπ' αὐτῆς καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ ἐναντίον πάσης
ἐκκλησίας Ἰσραήλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρα-
νὸν 14 καὶ εἶπε Κύριε ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι
θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ
ἔλεος αὐτοῦ τοῖς δούλοις σου τοῖς πορευομένοις ἐναντίον σου ἐν
ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν, 15 ἃ ἐφύλαξας τῷ παιδί σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου
ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, καὶ ἐλάλησας αὐτῷ ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν
χειρί σου ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 16 καὶ νῦν, Κύριε ὁ θεὸς
Ἰσραήλ, φύλαξον τῷ παιδί σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας
αὐτῷ λέγων Οὐκ ἐκλείψει σοι ἀνὴρ ἀπὸ προσώπου μου καθήμενος
ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωνται οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν
αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐν τῷ νόμῳ μου ὡς ἐπορεύθης ἐναντίον μου.
17 καὶ νῦν Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου ὃ ἐλάλη-

7 > τοῦ 3º 93 **9** οἰκοδομήσεις] οἰκοδομήσῃς 19: + μοι 19 108 > σὺ τὸν 19 > τὸν 1º 108 > τὸν 2º 93 **12** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 > Κυρίου 19 108 > τῆς 19 108 **13** τριῶν] πέντε 19 108 > τὰς 19 108 **14** > τῆς 19 **15** > τῷ 3º 93 χειρί] χερσί 19 108 **16** ἐκλίψει 93 φυλάξονται 108 ὁδὸν αὐτῶν] διαθήκην μου 19 > μου 3º 93 ἐπορεύθη 93 **17** > δὴ 93

8 Ἀνθ' ὧν] *In vicem* Arm ἐποίησας] *Fecisti* Arm **9** *Quoniam filius tuus qui exibit de lumbis tuis ipse edificabit domum nomini meo* L_{109} ἀλλ' ἢ] *Verum* Arm **10** > τοῦτον ante ὃν cum Ant Arm **12** *Quia stetit Salomon coram altare domini ex adverso universae multitudinis Israhel et extendit manus suas* Bed *Esr* 3, 1114-1116 *Sołomovn* Arm **13** *Et inclinavit Salomon genua sua in conspectu totius ecclesiae Israel, et aperuit manus suas ad coelum* Corb 1 *Et inclinavit Salomon genua sua* Orat Sal *Sołomovn* Arm **14** αὐτῶν] *Eorum* Arm **15** *Que locutus es ei et dixisti in ore tuo* L_{109} *Quae locutus es illi et locutus es in ore tuo* Orat Sal *Servans puero tuo David quae locutus est illi; et locutus es in ore tuo, et in manu tua implesti quasi dies iste* Corb 1 **16** Ὡς καθωμολόγησας Δαυίδῃ τῷ πατρί μου καὶ ζῶντι καὶ παρὰ τὴν τελευτήν Jos VIII 113 *Si custodierint filii tui legem meam* Orat Sal τῷ νόμῳ] *Legis* Arm

σας τῷ δούλῳ σου τῷ Δαυίδ. 18 ὅτι εἰ ἀληθῶς οἰκήσει θεὸς μετὰ
ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ
οὐκ ἀρκέσουσί σοι, καὶ ὅτι τίς ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα; 19 καὶ
ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου καὶ ἐπὶ τὴν δέησιν αὐ-
τοῦ, Κύριε ὁ θεός μου, τοῦ ἐπακοῦσαι τῆς δεήσεως καὶ τῆς προ-
σευχῆς ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐναντίον σου σήμερον, 20 τοῦ
εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ
νυκτὸς εἰς τὸν τόπον τοῦτον ὃν εἶπας ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου
ἐκεῖ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς προσευχῆς ἧς προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς
τὸν τόπον τοῦτον. 21 καὶ ἀκούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου καὶ
τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, ἃ ἐὰν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον,
καὶ σὺ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ τόπου τῆς κατοικήσεώς σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ἀκούσῃ καὶ ἵλεως ἔσῃ. 22 ἐὰν ἁμάρτῃ ἀνὴρ εἰς τὸν πλησίον αὐ-
τοῦ καὶ λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀράσασθαι αὐτόν, καὶ ἔλθῃ καὶ
ἀράσηται αὐτὸν κατέναντι τοῦ ἱλαστηρίου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, 23 καὶ
σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις καὶ κρινεῖς τοὺς δού-
λους σου, τοῦ ἀποδοῦναι τῷ ἀνόμῳ καὶ ἐπιστρέψαι ὁδοὺς αὐτοῦ εἰς
κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον, τοῦ ἀποδοῦναι αὐτῷ κατὰ
τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. 24 καὶ ἐὰν θραυσθῇ ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἐνώ-
πιον ἐχθροῦ, ἐὰν ἁμάρτωσί σοι, καὶ ἐπιστρέψωσι καὶ ἐξομο-
λογήσωνται τῷ ὀνόματι σου καὶ προσεύξωνται καὶ δεηθῶσιν ἐναν-
τίον σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, 25 καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, καὶ ἀποστρέψεις
αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν. 26
ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετόν, ὅτι ἁμαρτή-
σονταί σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐξομολογή-
σονται τῷ ὀνόματι σου καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἐπιστρέψου-

> τῶ 2º 19 108 **18** > καὶ ὁ οὐρανὸς 19 108 οὐρανοῦ + τῷ Κυριῷ 19 108 ἀρκέσουσι] ἀρκέσῃ 19 > ὅτι 2º ed > οὗτος 93 **19** ἐπιβλέψει 19 **20** κληθῆναι 19 **21** ἀκούσῃ] pr σὺ 93: ἀκούσει 19 > τῆς δεήσεως - ἀκούσῃ 2º 93 προσεύξονται 19 σὺ] σοι 19 ἀκούσῃ 2º] ἀκού-σει 19 93 > σου 2º 19 ἀκούσῃ 3º] ἀκούσει ed ἔσῃ] ἔσει ed **22** ἐὰν] pr καὶ 19 ἀράση-τε 93 ἱλαστηρίου] θυσιαστηρίου 19 108 **23** εἰσακούσει 19 τοῦ οὐρανοῦ bis scr 93 τὸν δοῦλον 93 **24** ἐπιστρέψουσι 93 ἐξομολογήσονται 19 93 τῷ] τὸ 19 προσεύξονται 108 **25** εἰσακούσει 19 ἔσει ed ἀποστρέψῃς 108 αὐτοῖς] αὐτοὺς 19 **26** προσεύξονται + σοι 19

19 *Ut respicias adorationem servi tui et obsecrationem eius, Domine deus meus* Ps-M 172 *Ut respicias ad orationem serbi tui et obsecrationem eius* Ant-M 263r(207) **20** *Ut sint oculi tui aperti super domum hanc die ac nocte in locum quem dixisti invocari nomen tuum* Corb 1 προσεύχεται ὁ δοῦλός σου] *Orat servus tuus* Arm **21** τοῦ λαοῦ σου] *Populi tui* Arm **22** *Si peccaverit vir in proximum suum* L_{91-95} αὐτὸν 3º] *Eum* Arm **23** ἐπιστρέψαι] *Vertere* Arm **26** *Et laudabunt nomen tuum et confitebuntur nomini tuo* L_{109} ἐξομολογήσονται] *Confitebuntur* Arm

σιν, ὅτι ταπεινώσεις αὐτούς, 27 καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τῶν δούλων σου καὶ τοῦ λαοῦ σου
Ἰσραήλ, ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν ἐν ᾗ πορεύσον-
ται ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις αὐτοῖς ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου ἣν ἔδωκας
τῷ λαῷ σου εἰς κληρονομίαν. 28 λιμὸς ἐὰν γένηται ἐπὶ τῆς γῆς,
θάνατος ἐὰν γένηται, ἀνεμοφθορία, ἴκτερος, ἀκρίς, βροῦχος ἐὰν γένη-
ται, καὶ ἐὰν θλίψωσιν αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ κατέναντι
τῶν πόλεων αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν πληγὴν καὶ κατὰ πάντα πόνον καὶ
κατὰ πᾶσαν ἁφήν, 29 καὶ πᾶσαν προσευχὴν καὶ πᾶσαν δέησιν ἐὰν
γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ καὶ παντὶ τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ, οἵτινες, ἐὰν
γνῶσιν ἀνὴρ ἁφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν βάσανον αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς
χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, 30 καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ἰάσῃ, καὶ δώσεις ἀνδρὶ
κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, ὡς ἐὰν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι σὺ
μόνος γινώσκεις τὴν καρδίαν τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, 31 ὅπως
φοβῶνταί σε τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου πάσας τὰς
ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἧς ἔδωκας τοῖς
πατράσιν αὐτῶν. 32 καί γε πᾶς ἀλλότριος, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ λαοῦ
σου Ἰσραήλ, καὶ ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομα σου τὸ μέγα
καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλόν,
καὶ ἔλθωσι καὶ προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, 33 καὶ σὺ εἰ-
σακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιή-
σεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι
πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά σου, καὶ ἵνα φοβῶνταί σε ὡς ὁ
λαός σου Ἰσραήλ, καὶ τοῦ γνῶναι ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται
ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησα. 34 ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ ὁ λαός σου
εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ ἀποστελεῖς αὐτούς,
καὶ προσεύξωνται πρὸς σὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πόλεως ταύτης ἐν ᾗ

27 εἰσακούσει 19 ἔσει ed δηλώσεις] scripsi cum ed: δειλώσεις 19 108: δηλώσις 93 κληρονομίαν + σου 19 **28** λειμὸς 93 ἀνεμοφθορία] ἀνεφθορία 93 αὐτοῦ 1º] αὐτῶν 93 αὐτοῦ 2º] αὐτῶν 19 **29** δέησιν + ἣ 19 108 γένητε 108 ἀνὴρ] ἄνθρωπος 19 108 βάσανον] μαλακίαν 19 108 διαπετάσει 19 108 **30** εἰσακούσει 19 108 ἰάσει 93 μόνος] μωνώτατος 108c > τῶν υἱῶν 19 108 **31** φοβῶντε 19 **32** μέγαν 93 προσεύξονται 108 **33** εἰσακούσει 19 φοβῶντε 19 **34** ἐξέλθοι 108 πόλεμον pr τὸν 19 προσεύξωνται 108

27 *Et dimitte peccata servis tuis et populo tuo* Ant-M 205r (156) Brev Goth 241A αὐτοῖς 2º] *Eis* Arm **28** *Bruchus, pullus lucustinus* An glos ἑαν θλίψωσιν - γῇ] *Hostis si adveniet laedet in terra* Arm **29** πᾶσαν - δέησιν] *Secundum omnem orationem, secundum omnem precationem* Arm οἵτινες] *Qui* Arm γνῶσιν ἀνὴρ] *Congnoscent vir* Arm βάσανον] *Plagas* Arm **30** Σὺ ἐπίστασαι καρδίας μονώτατος Chr *In Math* 29,2 σὺ 2º] *Tu* Arm **31** *Ut timeant te et ingrediatur in omnes vias tuas* L_{109} σὲ] *A te* Arm τοῦ πορεύεσθαι ἐν] *Ire in* Arm **32** οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ λαοῦ σου] *Non sit e populo tuo* Arm **33** *Et ut timeant te sicut populus tuus Israhel* L_{109} φοβῶνται] *Timeant* Arm

ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου, 35
καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως
αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν. 36 ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι,
ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται, καὶ ἐὰν θυμωθῇς ἐπ᾽
αὐτοὺς καὶ παραδῷς αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν εἰς γῆν μακρὰν
ἢ ἐγγύς, 37 καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἐν τῇ
γῇ οὗ ᾐχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψωσι καὶ δεηθῶσί σου ἐν
τῇ αἰχμαλωσίᾳ αὐτῶν λέγοντες Ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν καὶ ἠσεβή-
σαμεν, 38 καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ
ψυχῇ αὐτῶν ἐν γῇ αἰχμαλωτευσάντων αὐτοὺς οὗ ᾐχμαλώτευσαν αὐ-
τοὺς ἐκεῖ, καὶ προσεύξωνται ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας αὐτοῖς καὶ
τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω καὶ τοῦ οἴκου οὗ
ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματι σου, 39 καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἑτοί-
μου κατοικητηρίου σου, τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως
αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ κρίμα αὐτῶν, καὶ ἵλεως ἔσῃ τῷ λαῷ τῷ
ἁμαρτόντι σοι. 40 καὶ νῦν, Κύριε ὁ θεός, ἔστωσαν δὴ οἱ ὀφθαλμοί
σου ἀνεῳγμένοι, καὶ τὰ ὦτά σου ἐπήκοα εἰς τὴν δέησιν τοῦ τόπου
τούτου. 41 καὶ νῦν ἀνάστηθι, Κύριε ὁ θεός, εἰς τὴν κατάπαυσίν σου,
σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς ἰσχύος σου. οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε ὁ θεός, ἐν-
δύσονται σωτηρίαν, καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐφρανθήσονται ἐν ἀγαθοῖς. 42
Κύριε ὁ θεός, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου· μνήσθη-
τι τὰ ἐλέη σου τῷ Δαυὶδ τῷ δούλῳ σου.

7, 1 Καὶ ὡς συνετέλεσε Σολομὼν προσευχόμενος, καὶ τὸ πῦρ
κατέβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγε τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς
θυσίας, καὶ δόξα Κυρίου ἔπλησε τὸν οἶκον. 2 καὶ οὐκ ἐδύναντο οἱ
ἱερεῖς εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι
ἐνέπλησε δόξα Κυρίου τὸν οἶκον Κυρίου. 3 καὶ πάντες οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ ἑώρων τὸ πῦρ καταβαῖνον, καὶ δόξα Κυρίου ἐπὶ τὸν οἶκον,

35 ἀκούσει ed **36** οὐχ] οὐκ 19 108 θυμιμωθεῖς 19 > αὐτοὺς 2º 93 **37** ᾐχμαλωτεύθησαν] scripsi cum ed: αἰχμαλωτεύθησαν cod Ἡμάρτομεν] scripsi cum ed: ἡμάρτωμεν cod: + καὶ 19 εἰσεβήσαμεν 93 **38** ᾐχμαλώτευσαν] scripsi cum ed: αἰχμαλώτευσαν cod ἧς] οἷς 108 > τῷ ὀνόματί σου 19 **39** ἀκούσει ed ἔσει ed > τῷ λαῷ 19 108 ἁμαρτώντι 19 93 **40** οἱ] ὁ 93* sed οἱ 93c ἐπήκουα 93 **42** ἀποστρέψεις 19 χρηστοῦ 93
7, **2** κερῷ 108 **3** τὸ πῦρ / καταβαῖνον tr 19 108 (καταβαινων)

36 *Et si irascens super eos tradideris eos ante faciem inimicorum* L_{109} καὶ ἐὰν - αὐτοὺς] *Et si iratus super eos* Arm παραδῷς] *Tradideris* Arm **37** πρὸς σὲ - καρδία] *Ad te in coribus* Arm οὗ ᾐχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ] *Ubi captivitati sunt ei illic* Arm **38** οὗ - ἐκεῖ] *Ubi captivaverunt eos hostes sui illuc* Arm αὐτοὺς καὶ] *Eis et* Arm **39** *Et facies iudicium eorum* L_{109} τὸ κρίμα αὐτῶν] *Judicium eorum* Arm **40** *Et nunc domine deus* Arm ὁ θεός] *Deus* Arm **42** τοῦ χριστοῦ] *E cristo* Arm.
7, **1** *Solomovn* Arm

καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ λιθόστρωτον καὶ προ-
σεκύνησαν καὶ ᾔνεσαν τῷ Κυρίῳ,
ὅτι ἀγαθόν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
4 καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαός θύοντες θύματα ἐνώπιον Κυρίου.
5 καὶ ἐθυσίασεν ὁ βασιλεὺς Σολομὼν τὴν θυσίαν, μόσχων εἴκοσι καὶ
δύο χιλιάδας καὶ προβάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐνεκαί-
νισε τὸν οἶκον ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαός. 6 καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰς
Γ φυλακὰς αὐτῶν ἑστηκότες, ⌜καὶ οἱ λευῖται ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν Κυρίου
ὧν ἐποίησε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τοῦ ἐξομολογεῖσθαι ἔναντι Κυρίου
ὅτι ἀγαθόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἐν ὕμνοις Δαυὶδ διὰ
˩ χειρὸς αὐτῶν,⌟ καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἐναντίον
αὐτῶν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἑστηκώς. 7 καὶ ἡγίασε Σολομὼν τὸ μέσον
τῆς αὐλῆς τῆς ἐν οἴκῳ Κυρίου, ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώμα-
τα καὶ τὰ στέατα τῶν σωτηρίων, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν,
ὃ ἐποίησε Σολομών, οὐκ ἐξεποίει δέξασθαι τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς
θυσίας καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν. 8 καὶ ἐποίησε Σολομὼν τὴν
ἑορτὴν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐ-
τοῦ, ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα ἀπὸ εἰσόδου Αἰμὰθ καὶ ἕως χειμάρρου
Αἰγύπτου. 9 καὶ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον, ὅτι ἐγ-
καινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας καὶ τὴν ἑορτὴν
ἑπτὰ ἡμέρας. 10 καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ τοῦ μηνὸς
τοῦ ἑβδόμου ἀπέστειλε Σολομὼν τὸν λαὸν εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν
εὐφραινομένους καὶ ἀγαθοὺς τῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίη-
σε Κύριος τῷ Δαυὶδ καὶ Σολομὼν τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τῷ λαῷ
αὐτοῦ. 11 Καὶ συνετέλεσε Σολομὼν τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον
τοῦ βασιλέως· καὶ πάντα ὅσα ἠθέλησε Σολομὼν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ

5 ἐθυσίασεν] ἔθυσεν 19 108 Σολομὼν] Σαλομὼν 93 ἑκατὸν ... εἴκοσι tr 19 **6** Δαβὶδ 108 Tht > ὁ βασιλεὺς 19 ἐξομολογῖσθαι 93 Δαβὶδ 108 αὐτῶν 2º] αὐτοῦ Tht > ταῖς 19 108 σάλ-πιξιν 93 ἐναντί[ον] -αν- supra lineam 108 **7** Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 ὅτι 2º] ἐπὶ 93 Σολομὼν] Σαλομὼν 93 **8** Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 ἑωρτὴν 108 > ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ 93 καιρῷ] κερῷ 108 Αἰμὰθ] Ἑμὰθ 93 **9** ἐξόδιον] ἔξοδον 93 ἑπτὰ bis scr ed **10** ἠκοστῇ 108 τρίτῃ] pr τῇ 19 ἀπέστηλε 108 Σολομὼν 1º] Σαλομὼν 108 93 λαὸν + αὐτοῦ 93 αὐτῶν] αὐ-τοῦ 93 Σολομὼν 2º] Σαλομὼν 108 93 **11** Σολομὼν 1º] Σαλομὼν 108 93 οἶκον] -κον supra lineam 108 Σολομὼν 2º] Σαλομὼν 108 93

5 καὶ προβάτων - χιλιάδας] *Et oves centum et viginti millia* Arm **6** *Que fecit David rex ut confiteretur domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordiam eius* L_{109} ὧν - βασιλεὺς] *Quae fecit Dawit*[c] *rex* Arm ὅτι ἀγαθὸν] *Quia bonum est* Arm **7** *Non potuit subportare olocausta et sacrificia et adipes* L_{109} *Sołomovn* 1º et 2º Arm τῶν εἰρηνικῶν] *Conciliationis* Arm **8** *Sołomovn* Arm ἑπτὰ ἡμέρας] *Septem dies* Arm **10** *Misit populos in tabernacula sua, letabundos et bonos corde* L_{109} *Dimisit populum ad tabernacula sua laetabundum et boni cordis* L_{91-95} τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ] *Vigesimo tertio* Arm *Sołomovn* 1º et 2º Arm τῷ υἱῷ αὐτοῦ] *Filio eius* Arm **11** *Sołomovn* 1º et 2º Arm

ποιῆσαι ἐν οἴκῳ Κυρίου καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εὐοδώθη. 12 καὶ ὤφθη
Κύριος τῷ Σολομὼν ἐν τῇ νυκτὶ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἤκουσα τῆς προ-
σευχῆς σου, καὶ ἐξελεξάμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐμοὶ εἰς οἶκον θυ-
σίας. 13 ἐὰν συσχῶ τὸν οὐρανόν, καὶ μὴ γένηται ὑετός, καὶ ἐὰν ἐν-
τείλωμαι τῇ ἀκρίδι τοῦ καταφαγεῖν τὴν γῆν, καὶ ἐὰν ἀποστείλω
θάνατον ἐν τῷ λαῷ μου, 14 καὶ ἐντραπῇ με ὁ λαός μου ἐφ' οὓς ἐπι-
κέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ προσεύξωνται καὶ ζητήσω-
σι τὸ πρόσωπόν μου καὶ ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν
πονηρῶν, καὶ ἐγὼ εἰσακούσομαι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσομαι
ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν καὶ ἰάσομαι τὴν γῆν αὐτῶν. 15 καὶ νῦν οἱ
ὀφθαλμοί μου ἔσονται ἀνεῳγμένοι καὶ τὰ ὦτά μου ἐπήκοα τῇ προ-
σευχῇ τοῦ τόπου τούτου. 16 καὶ νῦν ἐξελεξάμην καὶ ἡγίακα τὸν
οἶκον τοῦτον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ ἕως αἰῶνος, καὶ ἔσονται
οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας τὰς ἡμέρας. 17 καὶ
σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐνώπιον μου ὃν τρόπον ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ
σου, καὶ ποιήσῃς κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην σοι, καὶ τὰ προστάγ-
ματά μου καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξῃς, 18 καὶ ἀναστήσω τὸν θρό-
νον τῆς βασιλείας σου, ὡς διεθέμην Δαυὶδ τῷ πατρί σου λέγων Οὐκ
ἐξαρθήσεταί σοι ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν Ἰσραήλ. 19 καὶ ἐὰν ἀποστραφῆτε
ὑμεῖς καὶ ἐὰν καταλίπητε τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς
μου ἃς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν, καὶ πορευθῆτε καὶ λατρεύσητε θεοῖς
ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς, 20 καὶ ἐξαρῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς
ἧς ἔδωκα ὑμῖν, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου,
ἀπορρίψω αὐτὸν ἀπὸ προσώπου μου, καὶ δώσω αὐτὸν εἰς παραβολὴν
καὶ εἰς διήγημα ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς. 21 καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὃς ἦν
ὑψηλός, ἐρημωθήσεται· πᾶς ὁ παραπορευόμενος αὐτὸν ἐκστήσεται
καὶ ἐρεῖ Ἕνεκεν τίνος ἐποίησεν ὁ Κύριος οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ καὶ
τῷ οἴκῳ τούτῳ; 22 καὶ ἐροῦσιν Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον Κύριον τὸν θεὸν
τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ

εὐωδώθη 108 **12** Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 **13** ἐὰν] pr καὶ 93 ἐντείλωμαι] scripsi: ἐντείλομαι 19 93: ἐντήλωμαι 108 **14** ἐντραπεῖ 19 108 ζητήσουσι 93 ἀποστρέψουσιν 19 ἵλεος 108 **15** τῆς προσευχῆς 19 **17** ποιήσεις 19 93 **18** Δαβὶδ 108 **19** > καὶ ἐὰν - ὑμεῖς 93 ὑμεῖς] ὑμῆς 108 > ἐὰν 2º ed καταλίπητε] scripsi cum ed: καταλήπητε 19 108: καταλείπητε 93 ὑμῶν] μων 93* sed ὑμῶν 93^{c} **20** ἔδωκα] ἔδωκε Κύριος 19 > αὐτὸν 1º 19 **21** ἐρῇ 108 ὁ Κύριος] Κύριε 93 > οὕτως 19 108 **22** ἐγκατέληπον 108: ἐγκατέλειπον 93 τὸν 2º] τῶν 108

12 *Sołomovn* Arm ἐμοί] *Mihi* Arm **13** *Et si mandabero locuste deforare terram* L_{109} τὴν γῆν] *Terram* Arm **14** > ἐὰν ante ἐντραπῇ cum Ant Arm **17** ὃν τρόπον ἐπορεύθη] *Quo modo ambulavit* Arm **20** *Proiciam a facie mea ... in narrationem omnibus populis* L_{109} ὑμῖν] *Vobis* Arm ἀπορρίψω] *Projiciam* Arm **21** ἐρημωθήσεται] *Delebitur* Arm **22** *Et dicent: Pro eo quod dereliquerunt dominum* L_{109} 'Ανθ' ὧν] *In vicem eorum* Arm.

ἀντελάβοντο θεῶν ἑτέρων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν
αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην.
8, 1 Καὶ ἐγένετο μετὰ εἴκοσι ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησε Σολομὼν
τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. 2 καὶ τὰς πόλεις ἃς ἔδωκε
Χειρὰμ τῷ Σολομὼν ᾠκοδόμησεν αὐτὰς Σολομὼν καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ
τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 3 Καὶ ἦλθε Σολομὼν εἰς Αἱμὰθ Σουβὰ καὶ κατί-
σχυσεν ἐπ' αὐτήν. 4 καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Θοδμὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ
πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς τὰς τῶν φόρων ᾠκοδόμησεν ἐν Αἱ-
μάθ. 5 καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἄνω καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν
κάτω, πόλεις ὀχυράς, τείχη, πύλαι, καὶ μοχλοί. 6 καὶ τὴν Βααλὰθ
καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν φόρων τὰς ὀχυρὰς αἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ
Σολομὼν καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων καὶ τὰς πόλεις τῶν
ἱππέων καὶ ὅσα ἐπεθύμησε Σολομὼν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἣν
ἐπεθύμησε τοῦ οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ
ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ πάσῃ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ,
εὐοδώθη. 7 καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα ἀπὸ τοῦ χετταίου
καὶ τοῦ ἀμορραίου καὶ τοῦ φερεζαίου καὶ τοῦ εὐαίου καὶ τοῦ Ἰεβου-
σαίου, οἳ οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ Ἰσραήλ, 8 οἳ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν
τῶν καταλειφθέντων μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐξωλόθρευσαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σολομὼν εἰς φόρον ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης. 9 καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σολομὼν εἰς
δούλους εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, ὅτι αὐτοὶ

8, **1** Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 **2** Σολομὼν 1º] Σαλομὼν 108 93 Σολομὼν 2º] Σαλομὼν ed κατῴκισεν] scripsi cum ed: κατῴκησεν cod **3** Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 Αἱμὰθ Σουβὰ] Μαθσουβὰ 93: Εμαθσουβα ed **4** Θεδμὸρ 19 108 ὀκοδόμησεν 108 > ἐν 93 Εμαθ ed **5** ὀχυραί 93 τείχει 19 **6** Θααλὰθ 19 φώρων 93 Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 ἐπεθύμισε 19 Σολομὼν 2º] Σαλομὼν 108 93 οἰκοδόμησε 108 93 > ἐν 19 Ἱερουσαλεὶμ 108 πάσῃ 2º] πάσης 19 108 εὐωδώθη 19 108 **7** ἀπὸ τοῦ χετταίου] ὑπὸ τῶν χετταίων 19 ἀμωρραίου 108 φερεζέου 108 εἰσὶν] ἠσὶν 108 **8** καταλιφθέντων 93 αὐτοὺς] αὐτοῦ 93 > οὐκ 19 ἐξολόθρευσαν 93 ἀνήγαγεν] ἀνήνεγκεν 19 108 Σολομὼν] scripsi: > 19: Σαλομὼν 108 93 φόρων 108 **9** Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 δούλους] δουλείαν 108 93

8, **1** *Sołomovn* Arm **2** *Sołomovn* 1º Arm **3** *Et habiit Salomon in Emat Suba* L_{109} *Sołomovn* Arm *Emat*ʿ *Sura* Arm vid ἐπ' αὐτήν] *Super eam* Arm **4** τὰς τῶν φόρων] *Propter tributum* Arm **5** *Bet*ʿ*orovn* 1º Arm *Bet*ʿ*oron* 2º Arm **6** *Et in omni terra potestatis sue* L_{109} *Bałaat*ʿ Arm τῶν φόρων] *In tributo* Arm τῷ βασιλεῖ] *Regi* Arm *Sołomovn* 1º et 2º Arm ἐν τῇ γῇ - εὐοδωθῇ] *In omnibus locis terrae principii sui faustum erat* Arm **7** καὶ πάντα] *Et omnes* Arm **8** *Sołomovn* Arm **9** Τῶν γὰρ Ἑβραίων οὐδεὶς ἐδούλευεν οὐδ' ἦν εὔλογον ἔθνη πολλὰ τοῦ θεοῦ δεδωκότος αὐτοῖς ὑποχείρια, δέον ἐκ τούτων ποιεῖσθαι τὸ θετικόν, αὐτοὺς κατάγειν εἰς τοῦτο τὸ σχῆμα Jos VIII 161 *Non dedit Salomon in servos in opera sua ... et ternistratores ipsi* L_{109} *Non dedit Salomon in servos operum suorum ... et tres principes militiae super eos* L_{91-95} *Non dedit Salomon in servos operum suorum ... et tres principes militiae super eos* Vat *Et principes curruum eius et equitum eius erant* L_{109} *Et principes currum eius et aequitum eius* Vat εἰς δούλους - ἔργα] *In necessitatem servitudinis in omne opus* Arm αὐτοὶ] *Ei* Arm

ἄνδρες πολεμισταὶ καὶ ἄρχοντες τριστατῶν αὐτοῦ, δυνατοὶ καὶ
ἄρχοντες ἁρμάτων αὐτοῦ καὶ ἱππέων αὐτοῦ. 10 καὶ οὗτοι οἱ ἄρχον-
τες τῶν προστατῶν τοῦ βασιλέως Σολομών, πεντήκοντα καὶ διακό-
σιοι ἐργοδιωκτοῦντες ἐν τῷ λαῷ. 11 Καὶ τὴν θυγατέρα Φαραὼ ἀνή-
γαγε Σολομὼν ἐκ πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ,
ὅτι εἶπεν ⌜Οὐ κατοικήσει ἡ γυνή μου ἐν οἴκῳ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως ⌜
Ἰσραήλ, ὅτι ἅγιος αὐτὸς οὗ εἰσῆλθεν ἐκεῖ ἡ κιβωτὸς τοῦ Κυρίου.⌟ ⌟
12 τότε ἀνήγαγε Σολομὼν ὁλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον Κυρίου ὃ ᾠκοδόμησεν ἀπέναντι τοῦ ναοῦ, 13 καὶ κατὰ τὸν λό-
γον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ, τοῦ ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολὰς Μωσῆ ἐν
τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν τοῖς μησὶ καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς, τρεῖς και-
ροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν
ἑβδομάδων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν σκηνῶν. 14 καὶ ἔστησε κατὰ τὴν
κρίσιν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων καὶ τὰς
λειτουργίας αὐτῶν καὶ τοὺς λευίτας ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν τοῦ αἰ-
νεῖν καὶ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερέων κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας
ἐν τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τοὺς πυλωροὺς ἐν ταῖς διαιρέσεσιν αὐτῶν εἰς
πύλην καὶ πύλην, ὅτι οὕτως ἐντολαὶ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. 15
οὐ παρῆλθον τὰς ἐντολὰς Δαυὶδ τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερέων καὶ
τῶν λευιτῶν εἰς πάντα λόγον καὶ εἰς τοὺς θησαυρούς. 16 καὶ ἡτοι-
μάσθη πάντα τὰ ἔργα Σολομὼν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη ὁ οἶκος
Κυρίου καὶ ἕως οὗ ἐτελείωσε Σολομὼν τὸν οἶκον Κυρίου. 17 Τότε
ᾤχετο Σολομὼν εἰς Γεσιὼν Γάβερ καὶ εἰς τὴν Αἰλὰθ τὴν παρὰ θά-
λασσαν ἐν γῇ Ἐδώμ. 18 καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ τῷ Σολομὼν ἐν χειρὶ
δούλων αὐτοῦ πλοῖα καὶ παῖδας εἰδότας θάλασσαν, καὶ ᾤχοντο μετὰ

τριστατῶν] πρωτοστατῶν 19 108 ἱππαίων 108 **10** > οἱ 108 προστατῶν] προσταγμάτων 19 108 > τοῦ ed Σολομών] Σαλομών 108 93 ἐργοδιωκτοῦντες] pr οἱ 19: παιδεύοντες 93 **11** ἀνήγαγε] ἀνήνεγκε 19 Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 Δαβὶδ 1º 108 οἴκῳ] πόλει 19 108 Δαβὶδ 2º 108 Tht > τοῦ 1º Tht αὐτὸς] οὗτος Tht > ἡ 108 **12** ἀνήγαγε] ἀνήνεγκε 108 93 Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 **13** Μωσεῖ 19 **14** Δαβὶδ 1º 108 λειτουργείας 108 > εἰς πύλην καὶ πύλην 93 Δαβὶδ 2º 108 ἀνθρώπου] pr τοῦ 19: ἀνθρώπῳ 93 **15** Δαβὶδ 108 **16** Σολομὼν] scripsi: Σαλομὼν 19 108: Σαλωμὼν 93 καὶ 2º + ἕως οὗ ἐτελείωθη 19 108 Σολομὼν] scripsi: Σαλομὼν cod **17** Σολομὼν] scripsi: Σαλομὼν cod εἰς 1º] ἐν 19 108 Γεσιὼν] Χεσὼν 19 Αἰλὰν 19 παρὰ θάλασσαν] παραθαλασσίαν 19 108 Ἐδόμ 108: Αἰδώμ 93 **18** πέδας 108

11 *Non sedebit mulier mea in domo David regis Israhel* L_{109} *Sołomovn* Arm ἐν οἴκῳ] *In domo* Arm αὐτὸς] *Is* Arm **12** *Sołomovn* Arm **13** *Movsesi* Arm **14** *Et levitas super custodias ipsorum* L_{109} *Et portarum custodes in divisionibus ipsorum* L_{109} τοὺς πυλωροὺς] *Janitores* Arm ἐν ταῖς διαιρέσεσιν] *In divisionibus* Arm **15** *Dawitʿ* Arm **16** *Et preparata sunt omnia opera Salomonis usque in diem in qua fundata est domus domini et quoadusque consummaretur et perfecta est domus domini* L_{109} *Sołomovn* 1º et 2º Arm ὁ οἶκος Κυρίου] *Domus Domini* Arm **17** *Ad ora maris in terra Edom* L_{109} *Sołomovn* Arm παρὰ θάλασσαν] *Prope mare* Arm ἐν γῇ Ἐδώμ] *In terra Edomay* Arm **18** *Et misit Yram in manu servorum suorum ... et adtulerunt ad regem Salomonem* L_{109} *Sołomovn* 1º 2º et 3º Arm

τῶν παίδων Σολομὼν εἰς Σωφεῖρα καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν τετρακόσια
καὶ πεντήκοντα τάλαντα χρυσίου καὶ ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σολομών.
9, 1 Καὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σολομὼν καὶ ἦλθε
τοῦ πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασιν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρείᾳ
σφόδρα, καὶ κάμηλοι αἴρουσαι ἀρώματα καὶ χρυσίον εἰς πλῆθος
καὶ λίθον τίμιον. καὶ ἦλθε πρὸς Σολομὼν καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν
πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς. 2 καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ Σολομὼν
πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ οὐ παρῆλθε λόγος ἀπὸ Σολομὼν ὃν
οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ. 3 καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ τὴν σοφίαν
Σολομὼν καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε Σολομὼν 4 καὶ τὰ βρώματα
τῶν τραπεζῶν αὐτοῦ, καὶ καθέδραν παίδων αὐτοῦ καὶ στάσιν λει-
τουργῶν αὐτοῦ καὶ τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ καὶ τοὺς οἰνοχόους αὐτοῦ
καὶ τὸν στολισμὸν αὐτοῦ καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἃ ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ
Κυρίου, καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ἔτι πνεῦμα. 5
καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ
μου περὶ σοῦ καὶ τῶν λόγων σου καὶ τῆς σοφίας σου· 6 καὶ οὐκ
ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἕως οὗ ἦλθον καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ
ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι τὸ ἥμισυ ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς σοφίας σου·
προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα. 7 μακάριαι αἱ γυναῖκές σου,
καὶ μακάριοι οἱ παῖδές σου οὗτοι, καὶ μακάριοι οἱ ἄνδρες οἱ
παρεστηκότες σοι διὰ παντός, καὶ ἀκούοντες τῆς σοφίας σου. 8 εἴη
Κύριος ὁ θεός σου εὐλογημένος ὃς εὐδόκησεν ἐν σοὶ τοῦ δοῦναί σε
ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ εἰς βασιλέα τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἐν τῷ ἀγαπᾶν Κύριον
τὸν θεόν σου τὸν Ἰσραήλ, τοῦ στῆσαι αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
ἔδωκέ σε ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλέα, τοῦ ποιῆσαι κρίσιν καὶ δικαιο-
σύνην. 9 καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσίου
καὶ ἀρώματα εἰς πλῆθος σφόδρα καὶ λίθον τίμιον, καὶ οὐκ ἦν κατὰ

Σολομὼν 2º] scripsi: Σαλομὼν 19 108: Σαλωμὼν 93 ἤνεγκε 93 Σολομών 3º] scripsi: Σαλομὼν cod
9, **1** βασίλεισσα 19 Σολομὼν 1º] scripsi: Σαλομὼν cod Ἱερουσαλεὶμ 108 Σολομὼν 2º] scripsi: Σαλομὼν 19 108: Σαλωμὼν 93 **2** Σολομὼν 1º] Σαλομὼν 108 93 Σολομὼν 2º] scripsi: Σαλομὼν 108 93 ἀνήγγειλεν 19 **3** Σολομὼν 1º] scripsi: Σαλομὼν 19 108: Σαλομῶντος 93 > ὃν 93 Σολομὼν 2º] Σαλομὼν 19 93 **4** αὐτοῦ 4º] αὐτῶν ed αὐτοῦ 6º] αὐτῶν 19 108 > ἃ 19 108 ἔτι] ἔτη 108 **5** Ἀληθηνὸς 108 **6** λόγοις + σου 19 108 ἀπηγγέλλει 19 > ἀπὸ τοῦ πλήθους 19 108 ἐπὶ] επη 108 **7** σοφίας] φωνῆς 19 108 **8** > σου 19 108 δοῦναι] -αι supra lineam 108 αἰῶνα] αἰῶνος 93 σε] σοι 19 **9** καὶ εἴκοσι / τάλαντα tr 19 108 ἄρωμα 108

ἤνεγκαν] *Tulerunt* Arm.
9, **1** *Sołomovn* Arm αὐτὸν] *Eum* Arm **2** *Sołomovn* 1º et 2º Arm **3** *Sołomovn* 1º Arm **4** καὶ 1º - αὐτοῦ 1º] *Et escas mense ipsius* L_{109} *Et escas mensae eius* L_{91-95} *Et iam non erat in ea spiritus* L_{109} αὐτοῦ 4º] *Eius* Arm καὶ οὐκ - πεῦμα] *Et non erat spiritus sui in se* Arm **7** *Beate mulieres tue et beati viri tui* L_{109} *Beatae mulieres tuae et ... et beati viri* Arm **8** Ἀγαπή-σαντα τήνδε τὴν χώραν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας οὕτως, ὥστε σὲ ποιῆσαι βασιλέα Jos VIII 173 εὐδόκησεν] *Placuit et* Arm

τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σολομών.
10 καὶ οἱ παῖδες Χειρὰμ καὶ οἱ παῖδες Σολομὼν ἔφερον χρυσίον τῷ
Σολομὼν ἐκ Σουφείρ, καὶ ξύλα πεύκινα ἀπελέκητα ἤνεγκαν καὶ λί-
θον τίμιον. 11 καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ ἀπελέκητα ⌜ἀνα- ⌜
βάσεις τῷ οἴκῳ Κυρίου καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως⌟ καὶ κιθάρας καὶ ⌟
νάβλας τοῖς ᾠδοῖς, καὶ οὐκ ὤφθη τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῇ Ἰούδα.
12 καὶ ὁ βασιλεὺς Σολομὼν ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ Σαβὰ πάντα ὅσα
ἠθέλησεν, ὅσα ᾐτήσατο ἐκτὸς πάντων ὧν ἤνεγκε τῷ βασιλεῖ
Σολομών, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς. 13 Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς
τοῦ χρυσίου τοῦ ἐνεχθέντος τῷ Σολομὼν ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ ἑξακόσια
καὶ ἑξήκοντα καὶ ἓξ τάλαντα χρυσίου, 14 πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑπο-
τεταγμένων καὶ τῶν ἐμπορευομένων οἳ ἔφερον. καὶ πάντες οἱ βασι-
λεῖς τῆς Ἀραβίας καὶ σατράπαι τῆς γῆς ἔφερον χρυσίον καὶ ἀρ-
γύριον τῷ βασιλεῖ Σολομών. 15 καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σολομὼν
διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατούς. ἑξακόσιοι χρυσοῖ καθαροὶ
ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν θυρεὸν τὸν ἕνα. 16 καὶ δόρατα χρυσᾶ ἐλατὰ τρια-
κόσια· τριακόσιοι χρυσοῖ ἀνεφέροντο ἐπὶ δόρυ ἕκαστον. καὶ ἔδωκεν
αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. 17 καὶ ἐποίησεν ὁ
βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον ἐξ ὀδόντων μέγαν καὶ κατεχρύσωσεν
αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ. 18 καὶ ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ ἐνδεδυμένοι
χρυσίῳ, καὶ ὑποπόδιον ὑπέθηκεν ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ, καὶ ἀγκῶνες
ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες
ἑστῶτες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας. 19 καὶ δώδεκα λέοντες ἑστῶτες ἐκεῖ
ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν· οὐκ ἐγενήθη οὕτως πάσῃ
βασιλείᾳ. 20 καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως Σολομὼν
χρυσᾶ, καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ
κατειλημμένα. οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν ἡμέραις Σολομὼν εἰς

Σολομών] scripsi: Σαλομὼν cod **10** Σολομὼν 1º] scripsi: Σαλομὼν cod Σολομὼν 2º] scripsi: Σαλομὼν 19 108: Σαλωμὼν 93 πεύκινα] πεύκηνα 108: ἀγουγεὶμ 93 **11** ἀναβάσης 108 οἴκῳ] οἴκου 93 ναῦλας 19 **12** Σολομὼν 1º] scripsi: Σαλομὼν cod βασιλίσσι 93 Σολομών 2º] Σαλομών 93 **13** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 **14** βασιλης 108 Ἀρραβίας 19 108 σατράπαι] στρατηγοὶ 93 Σολομών] Σαλομών 93 **15** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 διακοσίους] τριακοσίους 93 χρυσοῦς ἐλατούς tr 93 **16** ἀνεφέροντο] ἀναφέροντες 19 108 **17** μέγα 19 **18** ἐνδεδεμένοι 93 > τοῦ 19 **20** > τοῦ οἴκου 19 Σολομὼν 1º] Σαλωμὼν 93: Σαλομὼν ed κατειλημμένα] scripsi: κατηλημμένα 19 108: κατειλημμένῳ 93 Σολομὼν 2º] Σαλομὼν 108: Σαλωμὼν 93

9 *Sołomovn* Arm **10** *K'iramay ... Sołomovni* Arm *Sołomovn* 2º Arm ἤνεγκαν καὶ] *Attulerunt et* Arm **12** *Sołomovn* 1º Arm ὅσα ᾐτήσατο] *Quae postulavit* Arm **13** *Sołomovn* Arm **14** *Et negotiatoribus qui adferebant* L_{109} *Et negotiatoribus qui adferebant et omnes reges Arabie et du(ces)* Vat πάντες οἱ βασιλεῖς] *Omnes reges* Arm σατράπαι] *General* Arm *Sołomovn* Arm **15** *Sołomovn* Arm **17** *Fecit rex thronum ex dentibus eburneis grandem* An glos **18** *Et scabellum posuit in auro selle* L_{109} καὶ ὑποπόδιον - θρόνῳ] *Et scabellum unum aureum solio* Arm **20** τοῦ οἴκου] *Domus* Arm *Sołomovn* 1º et 2º Arm χρυσᾶ] *Aurea* Arm

οὐθέν, 21 ὅτι ναῦς τῷ βασιλεῖ Σολομὼν ἐπορεύετο εἰς Θαρσεὶς μετὰ
τῶν παίδων Χειράμ· ἅπαξ διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο πλοῖα ἐκ Θαρσεὶς
τῷ βασιλεῖ Σολομὼν γέμοντα χρυσίου καὶ ἀργυρίου καὶ ὀδόντων ἐλε-
φαντίνων καὶ πιθήκων καὶ τεκχείμ. 22 καὶ ἐμεγαλύνθη Σολομὼν ὑπὲρ
πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πλούτῳ καὶ σοφίᾳ. 23 καὶ πάν-
τες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σολομών, ἀκοῦσαι
τῆς σοφίας αὐτοῦ ἧς ἔδωκεν ὁ θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. 24 καὶ αὐτοὶ
ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη χρυσᾶ καὶ σκεύη ἀργυρᾶ,
ὅπλα καὶ ἱματισμόν, στακτὴν καὶ ἡδύσματα, ἵππους καὶ ἡμιόνους,
τὸ κατ' ἐνιαυτὸν εἰς ἐνιαυτόν. 25 καὶ ἦσαν τῷ Σολομὼν τεσσαρά-
κοντα χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱπ-
πέων, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῶν ἁρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βασι-
λέως ἐν Ἱερουσαλήμ. 26 καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ
τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίου Αἰγύπτου. 27 καὶ
ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς Σολομὼν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερου-
σαλὴμ ὡς λίθους καὶ τὰς κέδρους ἔδωκεν ὡς τὰς συκαμίνους τὰς
ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος. 28 καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων ἐξ Αἰγύπτου
⌈ τῷ Σολομὼν καὶ ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν. 29 ⌈Καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν
λόγων Σολομών, οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, οὐκ ἰδοὺ αὐτοὶ γεγραμ-
μένοι ἐπὶ τῶν λόγων Ναθὰν τοῦ προφήτου καὶ ἐπὶ τῶν λόγων Ἀχιὰ
τοῦ Σιλωνίτου καὶ ἐν ταῖς ὁράσεσιν Ἰωὴλ τοῦ ὁρῶντος κατὰ Ἱερο-
⌋ βοὰμ υἱοῦ Ναβάτ;⌋ 30 καὶ ἐβασίλευσε Σολομὼν ὁ βασιλεὺς ἐν Ἱερου-
σαλὴμ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη. 31 καὶ ἐκοιμήθη
Σολομὼν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

21 Σολομὼν 1º] Σαλομὼν 108: Σαλωμὼν 93 Σολομὼν 2º] Σαλομὼν 93 γέμωντα 93 τεχεὶμ 19 108 **22** Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 **23** Σολομών] Σαλομών 108: Σαλωμών 93 **25** Σολομὼν] Σαλομὼν 108: Σαλωμὼν 93 θήλει 19: θήλιαι 93 ἱππέων 93 χιλιάδας 93 **26** > τοῦ 19 ἕως 2º + γῆς 19 108 **27** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 **28** Σολομὼν] Σαλομὼν 93 γαιῶν] γεῶν 19 108 **29** Σολομών] Σαλομών 108: Σαλωμών 93: Σολομῶντος Tht sed Σαλομῶντος Tht^ap αὐτοὶ] οὗτοι Tht > τῶν 2º 93 Σιλωνίτου] scripsi cum Tht: Σηλωνίτου 19 108 Tht^ap: Σιλωνήτου 93: Ἰωὴλ] Ἰωὴδ ed **30** Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93 **31** Σολομὼν] Σαλομὼν 108: Σαλωμὼν 93 καὶ 3º - ἀντ' αὐτοῦ] > 19: initium cap. 10 93

21 *Sołomovn* 1º et 2º Arm καὶ τεκχείμ] *Et pavos* Arm **22** *Et magnificatus est rex Salomon super omnes reges terrae* L_{109} *Sołomovn* Arm τῆς γῆς] *Terrae* Arm **23** *Sołomovn* Arm **24** *Vasa argentea et vasa aurea* L_{109} *Aurea ... argentea* Arm ὅπλα καὶ] *Arma et* Arm **25** *Sołomovn* Arm τεσσαράκοντα] *Quadraginta* Arm **27** *Et cedros posuit* Arm *Sołomovn* Arm 28 *Sołomovn* Arm **29** *Nonne hec scripta sunt in verbis Natan* L_{109} τῶν λόγων] *Verborum* Arm *Sołomovn* Arm κατὰ] *Secundum* Arm **30** *Et regnavit Salomon in Iherusalem* L_{109} *Sołomovn* Arm **31** *Et dormibit Salomon cum patribus suis* L_{109} Σολομὼν - αὐτοῦ 1º] *Sołomovn cum patribus suis* Arm.

10, 1 Καὶ ἦλθε ῾Ροβοὰμ εἰς Συχέμ, ὅτι εἰς Συχὲμ ἤρχετο πᾶς
Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι αὐτόν. 2 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἰεροβοὰμ υἱὸς
Ναβάτ, καὶ αὐτὸς ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ὅτε ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου
Σολομὼν τοῦ βασιλέως, καὶ κατῴκησεν Ἰεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ
ἀπέστρεψεν Ἰεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου. 3 καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν
αὐτόν. καὶ ἦλθεν Ἰεροβοὰμ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ καὶ ἐλάλη-
σαν πρὸς ῾Ροβοὰμ λέγοντες 4 ῾Ο πατήρ σου ἐσκλήρυνε τὸν ζυγὸν
ἡμῶν, καὶ νῦν κούφισον σὺ ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς
σκληρᾶς καὶ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως οὗ ἔδωκεν ἐφ᾽ ἡμᾶς
καὶ δουλεύσομέν σοι. 5 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ῾Ροβοάμ Πορεύεσθε ἕως
τριῶν ἡμερῶν καὶ ἐπιστρέψατε πρός μέ. καὶ ἀπῆλθεν ὁ λαός. 6 καὶ
συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς ῾Ροβοὰμ τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἑστῶτας
ἐναντίον Σολομὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ζῶντος αὐτοῦ, καὶ συνεβου-
λεύσατο μετ᾽ αὐτῶν λέγων Πῶς ὑμεῖς βουλεύεσθε τοῦ ἀποκριθῆναί
με τῷ λαῷ τούτῳ λόγον; 7 καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν οἱ πρεσβύτε-
ροι λέγοντες Ἐὰν ἐν τῇ σήμερον γένῃ εἰς ἀγαθὸν τῷ λαῷ τούτῳ
καὶ ἀρέσῃς αὐτοῖς καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λόγους ἀγαθούς, καὶ ἔσον-
ταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας. 8 καὶ κατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν
πρεσβυτέρων οἳ συνεβούλευσαν αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν
παιδαρίων τῶν συνεκτραφέντων μετ᾽ αὐτοῦ, τῶν ἑστώτων ἐναντίον
αὐτοῦ, 9 καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τί ὑμεῖς βουλεύεσθε, καὶ τίνα λόγον ἀπο-
κριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ, οἳ ἐλάλησαν πρὸς μὲ λέγοντες Ἄνες ἀπὸ τοῦ
ζυγοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ᾽ ἡμᾶς; 10 καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ τὰ
παιδάρια τὰ συνεκτραφέντα μετ᾽ αὐτοῦ λέγοντα Οὕτως λαλήσεις τῷ
λαῷ τούτῳ τῷ λαλήσαντι πρὸς σὲ καὶ λέγοντι·

10, **1** βασιλεῦσαι] βασιλεῦσε 19: βασιλεύς σε 108 **2** Σολομὼν] Σαλομὼν 108: Σαλωμὼν 93 Ἰεροβοὰμ] pr ὁ 108 **3** ἀπέστηλαν 108 ἐκκλησία + μετ᾽ αὐτοῦ 19 **4** κούφησον 19 108 δουλίας 93 βαρέος 108 δουλεύσωμεν 93 **5** ῾Ροβοάμ] Ἰεροβοάμ 19 πορεύεσθαι 93 **6** Σολομὼν] Σαλωμὼν 93 βουλέσθε 19: βουλεῦσθαι 93 > τούτῳ 19 λόγον] λέγων 19 108 **7** πρὸς αὐτὸν / οἱ πρεσβύτεροι tr 19 108 ἀρέσῃς] scripsi cum ed: ἀρέσει 19 108: ἀρέσεις 93 αὐτοῖς 1º] αὐτοὺς 93 λαλήσεις 19 93 αὐτοῖς 2º] αὐτοὺς 19 **8** > τῶν 1º 108 συνεβουλεύσαντο 19 108 αὐτῷ] αὐτὸν 19 πεδαρίων 108 **9** βουλεῦσθαι 93 **10** ἐλάλησαν 19 108

10, **2** *Quia fugierat a facie Salomonis regis* L_{109} ἀπέδρα] *Fugit* Arm *Sołomovn* Arm **3** ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν] *Miserunt et vocaverunt* Arm καὶ ἐλάλησαν] *Tunc coeperunt loqui* Arm **4** *Et nunc releva nos a servitutis patris tui* L_{109} κούφισον σὺ] *Tu subleva* Arm **5** *Adhuc triduum et revertimini ad me* L_{109} *Hrobovam* Arm **6** *Sołomovn* Arm ζῶντος αὐτοῦ] *Eo vivo* Arm καὶ 2º - αὐτῶν] *Cogitare coepit eiscum* Arm τοῦ ἀποκριθῆναί με] *Dem responsum* Arm **7** *Erunt tibi servi omnibus diebus* L_{109} οἱ πρεσβύτεροι] *Senatus* Arm **9** βουλεύεσθε] *Loquimini* Arm vid τίνα λόγον ἀποκριθῶ] *Quod verbum dem responsum* Arm **10** *Pueri qui nutriti erant cum eo dicentes: sic loqueris populo ... et tu da remisionem nobis sic dices ad eos* L_{109} τῷ λαῷ τούτῳ] *Populo isto* Arm

• Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν,
καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ ἡμῶν·
⌜ οὕτως ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ⌜Ὁ μικρὸς δάκτυλός μου παχύτερος τῆς
⌟ ὀσφύος τοῦ πατρός μου·⌟ 11 καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπέθηκεν ὑμῖν
ζυγὸν βαρύν, καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν·
ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι,
καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.
12 καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ῥοβοὰμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ
τρίτῃ ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς λέγων Ἐπιστρέψατε πρός μὲ τῇ ἡμέ-
ρᾳ τῇ τρίτῃ. 13 καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς σκληρά, καὶ ἐγκα-
τέλιπεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, 14 καὶ
ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν νεωτέρων λέγων
Ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ὑμῶν,
καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπ' αὐτόν·
ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι,
καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.
⌜ 15 καὶ ⌜οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφὴ ἀπὸ
τοῦ θεοῦ, ἵνα ἀναστήσῃ Κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν ἐν
⌟ χειρὶ Ἀχιὰ τοῦ Σιλωνίτου⌟ περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ 16 καὶ παντὸς
Ἰσραήλ, ὅτι οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν ὁ βασιλεύς. καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ὁ
λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα λέγων
Τίς ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυὶδ
καὶ κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί;
ἀπότρεχε, ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ἰσραήλ·
νῦν βλέπε τὸν οἶκον σου, Δαυίδ.
καὶ ἐπορεύθη πᾶς Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. 17 καὶ ἄνδρες
Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ Ἰούδας ἐβασίλευσεν
ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ῥοβοάμ. 18 καὶ ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτοὺς Ῥοβοὰμ ὁ
βασιλεὺς τὸν Ἀδωνειρὰμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν λίθοις, καὶ ἀπέθανε. καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ
ἔσπευσε τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ἅρμα τοῦ φυγεῖν εἰς Ἰερουσαλήμ. 19
καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

μικρὸς] βραχύτατος Tht δάκτυλός μου tr Tht μου 2º + ἔστιν Tht **11** ἐνέθηκεν ὑμην 108 τὸν] τῶν 108 πεδεύσω 108 **12** > ὡς ἐλάλησεν - τῇ τρίτῃ 93 τρίτῃ] τῇ 19 **13** > ὁ βασιλεὺς 93 ἐνκατέλειπεν 93 **14** μου 1º] σου 93 ὑμῶν] ἡμῶν 93 15 Σιλωνίτου] scripsi cum Tht: Σηλωνίτου 19 108 Tht[ap]: Σηλωνείτου 93 **16** > ἀπότρεχε 93 > σου 2º 19 108 **17** πόλεσην 108 **18** ἀπέστηλεν 108 Ἀδωνηρὰμ 19 108: Ἀδωνιραμ ed > οἱ 19 108

νῦν κούφισον] *Nunc subleva* Arm πρὸς αὐτοὺς] *Ad eos* Arm **11** *Et nunc pater meus grababit vos in iugo grabi* L_{109} ἐπέθηκεν - ζυγὸν] *Posuit super vos iugum* Arm **13** *Et respondebit illis rex dura* L_{109} αὐτοῖς] *Eis* Arm **15** *Ut statueret sermonem suum dominus* L_{109} ἵνα ἀναστήσῃ] *Ut fundaret* Arm **16** ἀνὴρ] *Vir* Arm **18** Ταῦτα ἰδὼν Ῥοβόαμος ... ἐπιβὰς εὐθὺς ἐπὶ ἅρματος ἔφυγεν εἰς Ἱεροσόλυμα Jos VIII 221.

11, 1 Καὶ ἦλθε ῾Ροβοὰμ εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν
Ἰούδαν καὶ Βενιαμὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας νεανίσκων
ποιούντων πόλεμον τοῦ πολεμῆσαι μετὰ Ἰσραὴλ καὶ ἐπιστρέψαι τὴν
βασιλείαν ἑαυτῷ. 2 καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρω-
πον τοῦ θεοῦ λέγων 3 Εἰπὲ πρὸς ῾Ροβοὰμ τὸν τοῦ Σολομὼν βασιλέα
Ἰούδα καὶ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ τὸν μετὰ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν
λέγων· 4 Τάδε λέγει Κύριος Οὐκ ἀναβήσεσθε καὶ οὐ πολεμήσετε
μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν· ἀποστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐ-
τοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου
Κυρίου καὶ ἀπεστράφησαν τοῦ μὴ πορευθῆναι ἐπὶ Ἰεροβοάμ. 5 Καὶ
κατῴκησε ῾Ροβοὰμ ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις τειχήρεις
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. 6 καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Βηθλεὲμ καὶ τὴν Αἰτὰμ καὶ
τὴν Θεκοῦε, 7 καὶ τὴν Βαιθσοὺρ καὶ τὴν Σοκχὼ καὶ τὴν Ὀδολλάμ,
8 καὶ τὴν Γὲθ καὶ τὴν Μαρησὰ καὶ τὴν Ζίφ, 9 καὶ τὴν Ἀδωρὰμ καὶ
τὴν Λαχεὶς καὶ τὴν Ἀζηκά, 10 καὶ τὴν Σαραὰ καὶ τὴν Αἰαλὼν καὶ
τὴν Χεβρὼν τὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Βενιαμίν, πόλεις τειχήρεις. 11
καὶ ὠχύρωσεν αὐτὰς τείχεσι, καὶ ἔδωκεν αὐταῖς ἡγουμένους καὶ
παραθέσεις βρωμάτων καὶ ἔλαιον καὶ οἶνον, 12 κατὰ πόλιν θυρεοὺς
καὶ δόρατα, καὶ κατίσχυσεν αὐτὰς εἰς πλῆθος σφόδρα, καὶ ἦσαν
αὐτῷ Ἰούδας καὶ Βενιαμίν. 13 καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται οἳ ἦσαν
ἐν παντὶ Ἰσραὴλ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων τῶν ὁρίων,
14 ὅτι ἐγκατέλιπον οἱ λευῖται τὰ σκηνώματα αὐτῶν τὰ τῆς κατα-
σχέσεως αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς Ἰούδαν εἰς Ἰερουσαλήμ, ὅτι
⌜ἐξέβαλεν αὐτοὺς Ἰεροβοὰμ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μὴ λειτουργεῖν Κυρίῳ. ⌜

11, **1** ἐξεκλησίασε 108 Βενιαμὴν 108 νεανιῶν 93 πολεμῆσε 108 ἑαυτῷ] αὐτῷ 19 **2** Σαμέαν 19 108 **3** Σολομὼν scripsi: Σαλομὼν 19 108: Σαλωμὼν 93 βασιλέα Ἰούδα] λέγων 19 > καὶ Βενιαμὶν 19 Βενιαμὴν 108 **4** ἐπὶ] μετὰ 19 **5** τηχείρης 93 **6** Θεκῶε 19 108 **7** Βεθσοὺρ 19 108 **8** Γαὶθ 108 Μαρισὰ 19 108 Ζήφ 93 **9** Ἀζηκά] Ἀζίκ 19 108: Ἀζεκὰ ed **10** Σααρὰ 93 τηχείρης 93 **11** αὐταῖς] ἑαυτοῖς 19 108 παράθεσις 108 ἔλαιον ... οἶνον tr 19 108 ἐλαίου 19 οἴνων 19 **12** δώρατα 19 αὐτὰς] αὐτὰ 19 108 Βενιαμήν 19 108 **13** λεβῖται 108 Ἡσραὴλ 108 **14** ἐνγκατέλειπον 93 εἰς] ἐν 19 ἐξέβαλεν αὐτοὺς tr Tht μὴ] pr τοῦ Tht sed > Tht^{ap} Κυρίῳ] pr τῷ Tht

11, **1** τοῦ πολεμῆσαι μετὰ] *Dare bellum cum* Arm καὶ 4º] *Et* Arm **3** Ἰσραὴλ - Ἰούδα] *Israyet qui cum Yuda* Arm **4** μετὰ] *Cum* Arm **6** Ὠκοδόμησε πόλεις ὀχυράς τε καὶ μεγάλας Βηθλεὲμ καὶ Ἠταμὲ καὶ Θεκωέ Jos VIII 246 *Et edificabit Bethlem Etam et Tecue* L_{109} vid *Ethan et Thecue* Anon apud Ambr t. 2.5.f **7** Καὶ Βηθσοὺρ καὶ Σωχὼ καὶ Ὀδολλάμ Jos VIII 246 *Betsur* Arm **8** Καὶ Εἰπὰν καὶ Μάρισαν καὶ τὴν Ζιφά Jos VIII 246 *Maresay* Arm *Zip*ᶜ Arm **9** Καὶ Ἀδωραὶμ καὶ Λάχεις καὶ Ἀζηκά Jos VIII 246 **10** Καὶ Σαρὰμ καὶ Ἠλὼμ καὶ Χεβρῶνα. ταύτας μὲν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φυλῇ [καὶ κληρουχίᾳ] πρώτας ᾠκοδόμησε... ἐν τῇ Βενιαμίδι κληρουχίᾳ Jos VIII 246-247 *Que erant in Juda et Beniamin* L_{109} τὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ] *Quae in Iudaea* Arm **13** Συνῆλθον δὲ οἱ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἰσταηλίταις ἱερεῖς πρὸς αὐτὸν εἰς ῾Ιεροσόλυμα καὶ Ληουῖται καὶ εἴ τινες ἄλλοι τοῦ πλήθους... Jos VIII 248 **14** *Quia expulit eos hieroboam et filii eius* Anglos *Tabernacula possesionis suae* L_{109} *Quoniam dereliquerunt levitae et tabernacula sua et possesiones suas* Luc αὐτῶν 1º et 2º] *Suas* Arm

15 καὶ κατέστησεν ἑαυτῷ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ
⌋ τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς δαμάλεσιν αἷς ἐποίησε Ἰεροβοάμ.⌋ 16 καὶ
⌈ ἐξέβαλε τοὺς λευίτας ἀπὸ φυλῶν Ἰσραήλ, καὶ ⌈ὀπίσω αὐτῶν ἀπὸ
πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ οἳ ἔδωκαν καρδίαν αὐτῶν ζητῆσαι Κύριον τὸν
θεὸν Ἰσραήλ. καὶ ἦλθον εἰς Ἰερουσαλὴμ θῦσαι Κυρίῳ τῷ θεῷ τῶν
⌋ πατέρων αὐτῶν. 17 καὶ κατίσχυσαν τὴν βασιλείαν Ἰούδα,⌋ καὶ κατί-
σχυσε Ῥοβοὰμ υἱὸς Σολομὼν εἰς ἔτη τρία, ὅτι ἐπορεύθη ὁδῷ Δαυὶδ
καὶ Σολομὼν εἰς ἔτη τρία. 18 Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Ῥοβοὰμ γυναῖκα
τὴν Μαελαὲθ θυγατέρα Ἰεριμοὺθ υἱοῦ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τῷ
οἴκῳ Ἐλιὰβ υἱοῦ Ἰεσσαί. 19 καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱούς, τὸν Ἰεοὺς καὶ
τὸν Σαμαρίαν καὶ τὸν Ζαάμ. 20 καὶ μετὰ ταῦτα ἔλαβε τὴν Μααχὰ
ἑαυτῷ τὴν θυγατέρα Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀβιὰ καὶ
τὸν Ἰεθθεὶ καὶ τὸν Ζιζὰ καὶ τὸν Σαλωμείθ. 21 καὶ ἠγάπησε Ῥοβοὰμ
τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀβεσσαλὼμ ὑπὲρ πάσας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ
καὶ τὰς παλλακάς, ὅτι γυναῖκας δέκα ὀκτὼ εἶχε καὶ παλλακὰς ἑξή-
κοντα, καὶ ἐγέννησεν εἴκοσι καὶ ὀκτὼ υἱοὺς καὶ θυγατέρας ἑξήκον-
τα. 22 καὶ κατέστησε Ῥοβοὰμ τὸν Ἀβιὰ τὸν τῆς Μααχὰ εἰς ἄρχον-
τα καὶ εἰς ἡγούμενον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ὅτι διενοεῖτο τοῦ
βασιλεῦσαι αὐτόν. 23 καὶ ηὐξήθη Ἀβιὰ καὶ διέκοψε παρὰ πάντας
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, καὶ
ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς ἔδωκεν αὐταῖς τροφάς, πλῆθος πολύ,
καὶ ᾐτήσατο πλῆθος γυναικῶν.

12, 1 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία Ῥοβοὰμ καὶ ὡς
ἐκραταιώθη, ἐγκατέλιπε τὸν νόμον Κυρίου, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐ-
τοῦ. 2 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ τῆς βασιλείας Ῥοβοάμ,
ἀνέβη Σουσακεὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἰερουσαλήμ, ὅτι ἥμαρτον
ἔναντι Κυρίου, 3 ἐν χιλίοις καὶ διακοσίοις ἅρμασι καὶ ἑξήκοντα

15 ἑαυτῷ] αὐτῷ Tht sed ἑαυτῷ Tht^{ap} Ἰεροβοάμ] Ῥοβοάμ 93 **16** > καὶ ὀπίσω - Ἰσραὴλ 2º 19 108 ὀπίσω] pr ἀπῆλθον Tht καρδίας 19 108 **17** κατίσχυσαν] κατισχῦσαι Tht κατίσχυσε] κατήσχυσε 93 ἔτη 1º] ἔτι 19 Σολομὼν 1º et 2º] scripsi: Σαλομὼν 19 108: Σαλωμὼν 93 ἔτη 2º] ἔτι 19 **18** Μαελλεθ 19 108 Ἰερημοὺθ 19 **20** Ἰεθθὶ 19 108 Σαλωμίθ 19 108 **21** > Μααχὰ 93 **22** > εἰς 2º 19 108 > ἐν 93 **23** > καὶ 3º ed Βενιαμὴν 19 108 αὐταῖς] ἐν αὐτοῖς 19 108

12, **1** τὸν νόμον] τὰς ἐντολὰς 93 **2** ἔτει] ἔτη 108

15 καὶ ταῖς δαμάλεσιν] *Et vitulis* Arm **16** τοὺς λευΐτας] *Levitas* Arm καὶ 2º - Ἰσραήλ] *Post eos ex omnibus tribus Israelitarum* Arm **18** *Mayalet*ʿ Arm τοῦ - Ἐλιάβ] *Patris sui e domo Elabay filii* Arm **20** *Et Ziza et Selumit* L_{109} *Salovmit*ʿ Arm **21** ἑξήκοντα] *Sexaginta* Arm **22** ἄρχοντα - ἡγούμενον] *Principem et ducem* Arm διενοεῖτο - αὐτόν] *Posuerat in mente sua ut regem faceret eum* Arm **23** Ἀβιὰ - διέκοψε] *Abiay et erat procedens* Arm.

12, **1** Ῥοβόαμος... κατεφρόνησεν, ὡς καὶ τὸν ὑπ' αὐτῷ λαὸν μιμητὴν γενέσθαι τῶν ἀνομημάτων Jos VIII 251 *Dereliquid* (sic) *legem domini* L_{109}

χιλιάσιν ἱππέων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ πλήθους τοῦ ἐλθόντος μετ'
αὐτοῦ ἐξ Αἰγύπτου, λίβυες, σουχιεὶμ καὶ χουσιείμ. 4 καὶ κατε-
κράτησαν τῶν πόλεων τῶν ὀχυρῶν αἳ ἦσαν ἐν Ἰούδα, καὶ ἦλθον εἰς
Ἰερουσαλήμ. 5 καὶ Σαμαίας ὁ προφήτης ἦλθε πρὸς Ῥοβοὰμ καὶ πρὸς
τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα τοὺς συναχθέντας εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ προσώ-
που Σουσακεὶμ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Οὕτως εἶπε Κύριος ⌈Ὑμεῖς ἐγκα- ⌈
τελείψατέ με, καὶ ἐγὼ ἐγκαταλείψω ὑμᾶς ἐν χειρὶ Σουσακείμ.⌋ 6 ⌋
καὶ ἐνετράπησαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπον Δί-
καιος ὁ Κύριος. 7 καὶ ἐν τῷ ἰδεῖν τὸν Κύριον ὅτι ἐνετράπησαν, ἐγέ-
νετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαίαν λέγων ⌈Ἐνετράπησαν· οὐ κατα- ⌈
φθερῶ αὐτούς, καὶ δώσω αὐτοὺς ὡς εἰς μικρὸν εἰς σωτηρίαν, καὶ οὐ
μὴ στάξῃ ὁ θυμός μου ἐπὶ Ἰερουσαλὴμ ἐν χειρὶ Σουσακείμ·⌋ 8 ὅτι ⌋
⌈ἔσονται αὐτῷ εἰς δούλους, καὶ γνώσονται τὴν δουλείαν μου καὶ τὴν ⌈
δουλείαν τῆς βασιλείας τῆς γῆς.⌋ 9 καὶ ἀνέβη Σουσακεὶμ βασιλεὺς ⌋
Αἰγύπτου ἐπὶ Ἰερουσαλήμ, καὶ ἔλαβε τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ
Κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως τὰ πάντα
ἔλαβε. καὶ ἔλαβε τοὺς θυρεοὺς τοὺς χρυσοῦς οὓς ἐποίησεν ὁ βασι-
λεὺς Σολομών. 10 ⌈καὶ ἐποίησε Ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς ἀντ' αὐτῶν θυρε- ⌈
οὺς χαλκοῦς, καὶ κατέστησεν ἐπὶ χεῖρας ἀρχόντων τῶν παρατρε-
χόντων, τῶν φυλασσόντων τὰς θύρας οἴκου τοῦ βασιλέως. 11 καὶ
ἐγένετο ἀπὸ ἱκανοῦ, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν βασιλέα εἰς οἶκον
Κυρίου εἰσεπορεύοντο οἱ φυλάσσοντες καὶ οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ
ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρατρεχόντων, καὶ ἐλάμβανον
τοὺς θυρεοὺς καὶ ἀποκαθίστων εἰς τὴν τάξιν τῶν παρατρεχόντων.⌋ ⌋
12 καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι τὸν βασιλέα ἀπεστράφη ἀπ' αὐτοῦ ὀργὴ
Κυρίου καὶ οὐκ εἰς διαφθορὰν εἰς τέλος τοῖς πᾶσιν· καί γε ἐν τῷ

3 χιλιάσιν] χιλιάδας 19 σουχιεὶμ] οὐχιεὶμ 93 **5** ἐγκατελίψατε 108: ἐγκατελίπετε Tht **7** αὐτοὺς 2º] αὐτοῖς 19 108 ὡς εἰς μικρὸν] ὡσεὶ σμικρὸν 19 **8** ὅτι] καὶ ed **9** θυραιοὺς 93 Σολομών] Σαλομών 93 **10** ἐποίσε 19 > ὁ ed οἴκου] pr τοῦ Tht **11** φαλάσσοντες 108 > καὶ 4º Tht ἐλάμβανον] λαμβάνοντες 93 τάξιν] παράταξιν 19 **12** > εἰς τέλος - πᾶσιν 19

3 Ἱππέων δὲ μυριάδες ἕξ Jos VIII 254 σουχιεὶμ - χουσιείμ] *Sukʿiim* ... *Kʿusiim* Arm **5** Ὁ δὲ προφήτης Σαμαίας... Jos VIII 256 **7** *In Hierusalem in manu Susacym* L_{109} *In manus Susakima* Arm **8** *Quoniam erunt ei in servos* L_{109} αὐτῷ] *Eius* Arm **9** Περιεῖλε δὲ καὶ τοὺς χρυσοῦς θυρεοὺς καὶ τὰς ἀσπίδας, ἃς κατεσκεύασε Σολόμων ὁ βασιλεύς Jos VIII 259 ὁ βασιλεὺς] *Rex* Arm **10** *Et fecit rex Roboam scuta erea et cassides et commendabit in manus principum qui custodiabant vasa domus regis* L_{109} *In manibus cursorum et custodum portarum domus regis* L_{91-95} *Qui custodiebant vestibulum palatii* Bed *Rg* 18, 313,104 ἐπὶ χεῖρας ἀρχόντων] *In manus principum* Arm τὰς θύρας] *Portas* Arm **11** *Et factum est post multum tempus introeunte rege in domum domini qui introibant adcurrentes, et tollebant et reponebant in armamentarium adcurrentium* L_{109} ἀπὸ ἱκανοῦ] *Post multum tempus* Arm καὶ 4º - παρατρεχόντων] *Et ceperunt scuta et ambulabant circum eum et ferebant illinc dabant in ordinem custodum* Arm vid **12** τὸν βασιλέα] *Rex* Arm

Ἰούδα ἦσαν λόγοι ἀγαθοί. 13 καὶ κατίσχυσεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἐν
Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ. υἱὸς τεσσαράκοντα καὶ
ἑνὸς ἔτους Ῥοβοὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη
ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ ἐν τῇ πόλει ᾗ ἐξελέξατο Κύριος ἐπο-
νομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.
καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Νααvὰ ἡ Ἀμμανεῖτις. 14 καὶ ἐποίησε Ῥο-
βοὰμ τὸ πονηρόν, ὅτι οὐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐκζητῆσαι
⌈ Κύριον. 15 καὶ ⌈οἱ λόγοι Ῥοβοὰμ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, οὐκ ἰδού
εἰσι γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σαμαίου τοῦ προφήτου καὶ Ἰαδδὼκ
⌋ τοῦ ὁρῶντος τοῦ γενεαλογῆσαι, καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ;⌋ καὶ ἐπολέ-
μει Ῥοβοὰμ τὸν Ἰεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας. 16 καὶ ἐκοιμήθη Ῥο-
βοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβα-
σίλευσεν Ἀβιὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

13, 1 Ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἰεροβοὰμ ἐβα-
σίλευσεν Ἀβιὰ ἐπὶ Ἰούδαν. 2 τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ,
καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μααχὰ θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ. καὶ πόλε-
μος ἦν ἀνάμεσον Ἀβιὰ καὶ ἀνάμεσον Ἰεροβοάμ. 3 καὶ παρετάξατο
Ἀβιὰ τὸν πόλεμον ἐν δυνάμει δυνατῶν πολεμιστῶν, ἐν τετρακοσίαις
χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν, καὶ Ἰεροβοὰμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν πό-
λεμον ἐν ὀκτακοσίαις χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν, δυνατῶν ἰσχύι,
ἀνδρῶν πολεμιστῶν. 4 καὶ ἀνέστη Ἀβιὰ ἀπὸ τοῦ ὄρους Σομορών, ὅ
⌈ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφράιμ, καὶ εἶπεν Ἀκούσατέ μου, Ἰεροβοὰμ καὶ
πᾶς Ἰσραήλ· 5 ⌈οὐχ ὑμῖν γνῶναι ὅτι Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἔδωκε
βασιλείαν τῷ Δαυὶδ ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τοῖς υἱοῖς αὐ-
⌋ τοῦ, διαθήκην ἁλὸς αἰωνίαν.⌋ 6 καὶ ἀνέστη Ἰεροβοὰμ ὁ τοῦ Ναβὰτ
ὁ παῖς Σολομὼν υἱοῦ Δαυίδ, καὶ ἀπέστη ἀπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

13 > καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσσαλήμ 93 ἐπ' ὀνόμασι 19 108 Ναaμα ed Ἀμανῖτις 19: Ἀμμανῖτις 108 **15** Σαμέου 19 108 Ἰαδδὼκ] Ἀδδὼ 108 αἱ] ε 108 **16** ἐτάφη] ἐν ταφῇ πόλη 108 Ἀβίας 19

13, **1** > ἔτει 93 **3** δυνατῶν bis scr 108* πολεμηστῶν 1º 93 χιλιάσην 108 πολεμηστῶν 2º 108 **5** αἰωνίαν] αἰωνίου 19: αἰώνιον 108 **6** Σολομὼν] Σαλομὼν 108 93

13 *Et nomen matris eius Naama ammanitis* L_{109} ἐν Ἰερουσαλὴμ 2º] *In Ierusalem* Arm **14** *Hrobovam* Arm **15** Ἰαδδώκ] *Yatokʿa* Arm τοῦ γενεαλογῆσαι] *Cum genealogia* Arm **16** *Et dormiebat Roboam cum patribus suis* L_{109} ἐκοιμήθη - ἐτάφη] *Quievit cum patribus suis et sepultus est* Arm.

13, **2** *Abesolomay* Arm **3** *Et conflixit Abia bellum in virtute potentium bellatorum* L_{109} *Electis potentibus virtute* L_{109} δυνάμει - πολεμιστῶν 1º] *Bellum gerenti coborte, violenta vi* Arm ἐκλεκτῶν 1º] *Electi electi* Arm ἀνδρῶν 2º - πολεμιστῶν] *Bellum gerenti vi, electis electis militibus* Arm **4** *Audi me Iheroboam et omnis Israhel* L_{109} **5** *Quoniam dominus deus Israhel dedit regnum David super Israhel in secula* L_{109} *Regnum Dawitʿi* Arm διαθήκην - αἰωνίαν] *Pactum ... ad sempiterna temp[ora* Arm **6** *Servus Salomonis fili David* L_{109} *Sołomovni filii* Arm

7 καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοί, υἱοὶ παρανόμων, καὶ
ἐνίσχυσεν ἐπὶ ῾Ροβοὰμ υἱὸν Σολομών, καὶ ῾Ροβοὰμ ἦν νεώτερος καὶ
δειλὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ οὐκ ἐκραταιώθη κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. 8 καὶ
νῦν ὑμεῖς λέγετε ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον βασιλείας Κυρίου διὰ
χειρὸς υἱῶν Δαυίδ. καὶ ὑμεῖς πλῆθος πολύ, καὶ μεθ' ὑμῶν δαμάλεις
χρυσαῖ ἃς ἐποίησεν ὑμῖν ᾿Ιεροβοὰμ εἰς θεούς. 9 ἢ οὐχὶ ἀπώσασθε
τοὺς ἱερεῖς Κυρίου, τοὺς υἱοὺς ᾿Ααρὼν καὶ τοὺς λευίτας, καὶ ἐποιή-
σατε ἑαυτοῖς ἱερεῖς ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς καθὼς οἱ λαοὶ τῶν γαιῶν;
πᾶς ὁ παραπορευόμενος τοῦ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν μόσχῳ
υἱῷ βουκολίου καὶ κριοῖς ἑπτά, καὶ ἐγίνετο εἰς ἱερέα τῷ μὴ ὄντι
θεῷ. 10 καὶ ἡμεῖς Κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν οὐκ ἐγκατελίπομεν, καὶ ἱε-
ρεῖς οἱ υἱοὶ ᾿Ααρὼν λειτουργοῦσι τῷ Κυρίῳ καὶ οἱ λευῖται ἐν ταῖς
ἐφημερίαις αὐτῶν· 11 καὶ θυμιῶσι τῷ Κυρίῳ ὁλοκαυτώσεις τὸ πρωὶ
πρωὶ καὶ τὸ ἑσπέρας ἑσπέρας καὶ θυμίαμα συνθέσεως καὶ πρόθεσιν
ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς, καὶ ἡ λυχνία ἡ χρυσῆ καὶ
οἱ λύχνοι αὐτῆς τοῦ ἀνάπτειν τὸ ἑσπέρας ἑσπέρας· ὅτι φυλάσσο-
μεν ἡμεῖς τὴν φυλακὴν Κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὑμεῖς
δὲ ἐγκατελείψατε αὐτόν. 12 καὶ ἰδοὺ μεθ' ἡμῶν ἐν ἀρχῇ Κύριος καὶ
οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ αἱ σάλπιγγες τῆς σημασίας τοῦ σημαίνειν ἐφ'
ὑμᾶς· υἱοὶ ᾿Ισραήλ, μὴ πολεμήσητε πρὸς Κύριον τὸν θεὸν τῶν
πατέρων ὑμῶν, ὅτι οὐκ εὐοδωθήσεσθε. 13 καὶ ᾿Ιεροβοὰμ περιεκύκλω-
σε τὸ ἔνεδρον ἐλθεῖν κατ' ὄπισθεν αὐτῶν, καὶ ἦσαν ἔμπροσθεν ᾿Ιού-
δα, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκ τῶν ὀπίσω. 14 καὶ ἐπέβλεψεν ᾿Ιούδας, καὶ
ἰδοὺ ὁ πόλεμος αὐτοῖς ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ
ἀνεβόησαν πρὸς Κύριον, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν.

7 παρανόμον 93 νεότερος 108 διλὸς 93 ἐκρατεώθη 108 **8** λέγεται 93 βασιλείας] βασιλέως 19 108 **9** ἐκ τοῦ λαοῦ] ἀπὸ 19 **10** ἐγκατελήπομεν 19 108 ἱερεῖς] pr οἱ 19 108 > οἱ 19 **11** συνέσεως 19 108 οἱ] ἡ 108 **12** σημένειν 19 108 εὐοδωθήσεσθαι 108 93 **14** σάλπιξιν 93

7 *Et restitit adversus faciem eius* L_{109} παρανόμων - Σολομών] *Contra leges praevaluit is super Hrobovam filium Sołomovni filium* Arm ἐκραταιώθη] *Potuit praevalere* Arm **8** Τίνι καὶ πεπιστευκὼς περὶ τῆς νίκης; ἢ ταῖς χρυσαῖς δαμάλεσι καὶ τοῖς ἐπὶ τῶν ὀρῶν βωμοῖς Jos VIII 279 *Et vobiscum vacce auree* L_{109} *Vaccae aureae* L_{91-95} **9** *Nonne reppulistis sacerdotes domini ... et fecistis vobis sacerdotes sicut populi terrarum? Omnis qui ingreditur implere manus suas in vitulo de bubus* L_{109} *Implet manum suam in vitulo* L_{91-95} καθὼς οἱ λαοὶ] *Sicut populos* Arm **11** τὸ πρωὶ - ἑσπέρας 2º] *Mane mane et vespere vespere* Arm **12** ὑμῶν] *Vestrum* Arm **13** Ἔτι δὲ αὐτοῦ λέγοντος λάθρα τινὰς τῶν στραριωτῶν ῾Ιεροβόαμος ἔπεμψε περικυκλωσομένους τὸν ᾿Αβίαν ἔκ τινων οὐ φανερῶν τοῦ στρατοπέδου μερῶν Jos VIII 282 περιεκύκλωσεν] *Circumdedit* Arm **14** ἐπέβλεψεν] *Observavit* Arm ἀνεβόησαν] *Clamorem sustulerunt* Arm

15 καὶ ἠλάλαξεν ἀνὴρ Ἰούδα· καὶ ἐγένετο ὅτε ἠλάλαξαν ἄνδρες Ἰού-
δα, καὶ Κύριος ἔθραυσε τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἱεροβοὰμ ἐναντίον τοῦ
Ἀβιὰ καὶ Ἰούδα. 16 καὶ ἔφυγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἰού-
δα, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. 17 καὶ ἐπά-
ταξεν ἐν αὐτοῖς Ἀβιὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ πληγὴν μεγάλην, καὶ
ἔπεσον τραυματίαι ἀπὸ Ἰσραὴλ πεντακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν
δυνατῶν. 18 καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
Γ ⌈καὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα, ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ Κύριον τὸν θεὸν
⌋ τῶν πατέρων αὐτῶν.⌋ 19 καὶ κατεδίωξεν Ἀβιὰ ὀπίσω Ἱεροβοὰμ καὶ
προκατελάβετο παρ' αὐτοῦ πόλεις, τὴν Βαιθὴλ καὶ τὰς θυγατέρας
αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰεσσηνὰ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐφρὼν
καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς. 20 καὶ οὐκ ἔσχεν ἰσχὺν Ἱεροβοὰμ ἔτι
πάσας τὰς ἡμέρας Ἀβιά, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Κύριος, καὶ ἀπέθανε.
21 Καὶ κατίσχυσεν Ἀβιά, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκας τεσσαρεσκαί-
δεκα καὶ ἐγέννησεν εἴκοσι καὶ δύο υἱοὺς καὶ ἑκκαίδεκα θυγατέρας.
22 καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀβιὰ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ καὶ οἱ λό-
γοι αὐτοῦ, ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου ἐν τῇ ἐκζητήσει Ἰαδδὼκ
τοῦ προφήτου. 23 καὶ ἐκοιμήθη Ἀβιὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσὰ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
ἀντ' αὐτοῦ. ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα δέκα ἔτη.
Γ **14,** 1 Καὶ ⌈ἐποίησεν Ἀσὰ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου
τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 2 καὶ ἀπέστησε τὰ θυσιαστήρια τὰ ἀλλότρια καὶ
⌋ τὰ ὑψηλά, καὶ συνέτριψε τὰς στήλας καὶ ἐξέκοψε τὰ ἄλση.⌋ 3 καὶ
εἶπε τῷ Ἰούδα τοῦ ἐκζητῆσαι Κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν
καὶ ποιῆσαι τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς. 4 καὶ ἀπέστησεν ἀπὸ πασῶν
τῶν πόλεων Ἰούδα τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἴδωλα, καὶ εἰρήνευσεν ἡ

15 Ἰούδας 19 108 **16** > οἱ 108 αὐτῶν] αὐτοῦ 19 **18** κατίσχυσαν] κατίσχησαν 19 > οἱ 2º Tht sed habet Tht[ap] Ἰούδα + καὶ κατίσχυσαν 19 αὐτῶν] αὐτοῦ 19 108 **19** τὰς 1º] τῆς 19 θυγατέρας] πόλεις 19: κώμας 108 Ἐσσηνὰ 19 108 θυγατέρας 2º] κώμας 19 108 θυγατέρας 3º] κώμας 19 108 **21** > ἐγέννησεν 93 **22** ἐκζητήσῃ 108 Ἰαδδὼκ] Ἀδδοὺκ 19: Ἀδδὼκ 108: Αδδω ed **23** καὶ ἐκοιμήθη] initium cap 14 93 πόλει] pr τῇ ed > ὁ 19 108 > Ἰούδα 19
14, 1 > τὸ ἀγαθὸν καὶ 19 Tht **3** ἐποιῆσαι **4** ἀπέστεικεν 19*: ἀπέστεισεν 108 εἰρή-νευσεν] ἡσύχασεν 93

15 Οἱ δὲ ὁμοῦ πάντες... ἀλαλάξαντες ἐχώρησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· καὶ τῶν μὲν ἔθραυσε τὰ φρονήματα καὶ τὰς ἀκμὰς αὐτῶν ἐξέλυσεν ὁ θεός, τὴν δὲ Ἀβία στρατιὰν ὑπερτέραν ἐποίησεν Jos VIII 283-284 ἀνὴρ] *Vir* Arm ὅτε - ἄνδρες] *Cum clamarent viri* Arm ἔθραυσε] *Percussit* Arm **17** Πεντήκοντα γὰρ μυριάδας τῶν ἐχθρῶν κατέβαλον Jos VIII 284 *Et ceciderunt vulnerati de Israhel quingenta millia virorum potentium* L_{109} ἀνδρῶν δυνατῶν] *Virorum fortium* Arm **19** Καὶ τὴν Ἰσανὰν καὶ τὴν τοπαρχίαν αὐτῆς Jos VIII 284 *Bethel et castella eius et Iessena et castella eius* L_{109} θυγατέρας 1º 2º et 3º] *Filias* Arm *Yesenay* Arm **21** θυγατέρας δὲ ἓξ καὶ δέκα Jos VIII 285 **22** ἰδοὺ] *Ecce* Arm ἐν τῇ - προφήτου] *Examinis Yadom prophetae* Arm.
14, 1 *Et fecit Asa bonum et rectum in conspectu domini dei sui* L_{109} Ἀσὰ τὸ ἀγαθὸν] *Asay bonum* Arm **2** *Et amobit altaria aliena et excelsa* L_{109}

βασιλεία ἐνώπιον αὐτοῦ. 5 καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις τειχήρεις ἐν γῇ
Ἰούδα, καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ πόλεμος ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις, ὅτι κατέ-
παυσεν αὐτῷ Κύριος. 6 καὶ εἶπεν Ἀσὰ τῷ Ἰούδα Οἰκοδομήσωμεν
τὰς πόλεις ταύτας, καὶ ποιήσωμεν τείχη καὶ πύργους καὶ πύλας
καὶ μοχλούς, ἐν ᾧ κυριεύσομεν τῆς γῆς, ὅτι καθὼς ἐξεζητήσαμεν
Κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐξεζήτησεν ἡμᾶς, καὶ κατέ-
παυσεν ἡμᾶς κύκλωθεν, καὶ ᾠκοδόμησαν καὶ κατηύθυναν. 7 καὶ ἐγέ-
νετο τῷ Ἀσὰ δύναμις ὁπλοφόρων, αἰρόντων θυρεοὺς καὶ δόρατα, ἐν
τῇ Ἰούδα τριακόσιαι χιλιάδες, καὶ ἐν Βενιαμὶν πελτασταὶ καὶ τοξό-
ται διακόσιαι καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες· πάντες οὗτοι πολεμισταί,
υἱοὶ δυνάμεως. 8 Καὶ ἐξῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς Ζαρὲ ὁ Αἰθίοψ ἐν δυνάμει,
ἐν χιλίαις χιλιάσι καὶ ἐν ἅρμασι τριακοσίοις, καὶ ἦλθεν ἕως Μαρη-
σά. 9 καὶ ἐξῆλθεν Ἀσὰ εἰς συνάντησιν αὐτῶν, καὶ παρετάξαντο πό-
λεμον ἐν τῇ φάραγγι κατὰ βορρᾶν Μαρησά. 10 καὶ ἐβόησεν Ἀσὰ
πρὸς Κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ καὶ εἶπε Κύριε, οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ
σῴζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχύς· βοήθησον ἡμῖν,
Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐπὶ σοὶ πεποίθαμεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι σου
ἤλθομεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· σὺ εἶ
ὁ θεός· μὴ κατισχυσάτω μετὰ σοῦ ἄνθρωπος. 11 καὶ ἐπάταξε Κύριος
τοὺς αἰθίοπας ἐναντίον Ἰούδα, καὶ ἔφυγον οἱ αἰθίοπες. 12 καὶ κατε-
δίωξεν αὐτοὺς Ἀσὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἕως Γέραρα, καὶ ἔπεσον οἱ
αἰθίοπες ὥστε μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς περιποίησιν, ὅτι συνετρίβησαν
ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἐνώπιον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ⌈ἐσκύλευσαν Γ
σκῦλα πολλά. 13 καὶ ἐξέκοψαν τὰς κώμας αὐτῶν κύκλῳ Γεράρων, ὅτι
ἐγένετο ἔκστασις Κυρίου ἐπ' αὐτούς, καὶ διήρπασαν τὰς πόλεις
αὐτῶν, ὅτι σκῦλα πολλὰ ἐγενήθη αὐτοῖς. 14 καί γε σκηνὰς κτηνῶν,

5 αὐτῷ 1º] αὐτοῖς 93 **6** τείχει 19 κυριεύομεν 108 ἐξεζήτησεν] ἐξεζητήσαμεν 93 κυκλόθεν 108: κλυκλόθε 93 **7** αἰρόντων] pr ἀνδρῶν 19 108 θυραιοὺς 93 **8** Ζαραὶ 19 108 τριακοσίαις 19 Μαρισά 19 108 **9** > καὶ ἐξῆλθεν - Μαρησά 19 αὐτῷ καὶ παρετάξατο 108 Μαρισά 108 **10** ἔστι] ἀδύνατοι 19: ἀδυνατεῖ 108 τοῦτο] τούτῳ 19 > ὁ 3º 93 **11** αἰθίωπας 19 ἔφυγον] ἔπταισαν 93 αἰθίοπαις 93 **12** Γεράραρα 19 αἰθίωπες 19: αἰθίοπαις 93 **13** > αὐτῶν 1º 19 Γεράρων] Γεδώρ 19 108 ἐγεννήθη 108

4 ἡ βασιλεία - αὐτοῦ] *Regnum eius coram eo* Arm **5** *Et pacificum fuit ei regnum super ipsum* L_{109} καὶ ᾠκοδόμησε] *Et aedificavit* Arm **6** *Asay* Arm τῶν πατέρων] *Patrum* Arm ᾠκοδόμησαν καὶ κατηύθυναν] *Aedificaverunt ... et faustum erat eis* Arm **7** υἱοὶ] *Filii* Arm **8** χιλίαις] *Mille* Arm *Maresay* Arm **9** καὶ μέχρι πόλεως Μαρήσας Jos VIII 292 *Maresay* Arm **10** ἔστι] *Erat* Arm οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχύς] *Quibus non est potestas* Arm βοήθησον] *Adiuva* Arm σὺ εἶ ὁ θεός] *tu es deus* Arm **12** Ἐδίωξεν ἄχρι τῆς Γεραρίτιδος χώρας Jos VIII 294 *Et persecutus est eos Asa et populus eius usque Ierara* L_{109} αὐτοὺς] *Eos* Ar *Geraray* Arm οἱ αἰθίοπες] *Indii* Arm **13** Ἐπὶ τὴν διαρπαγὴν τῶν πόλεων, ἥλω γὰρ ἡ Γεράρων... Jos VIII 294 *Et percusserunt castella in circuitu Gerare quoniam factus est pabor domini super eos et diripuerunt omnes civitates* L_{109} *Gerara* Arm ἐγένετο] *Fuit* Arm διήρπασαν] *Ruerunt* Arm > πάσας ante τὰς πόλεις cum Ant Arm **14** *Et quidem tabernacula pecorum percusserunt* Arm.

τοὺς ἀμαζονιεῖς ἐξέκοψαν, καὶ ἔλαβον πρόβατα πολλὰ καὶ καμήλους,
⌋ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ.⌋
15, 1 Καὶ Ἀζαρίας υἱὸς Ὠδήδ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα θεοῦ.
2 καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἀσὰ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἄκουσόν μου,
Ἀσὰ καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Βενιαμίν· Κύριος μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι
⌈ ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ, καὶ ⌈ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτόν, εὑρεθήσεται ὑμῖν, καὶ
⌋⌈ ἐὰν ἐγκαταλίπητε αὐτόν, ἐνκαταλείψῃ ὑμᾶς.⌋ 3 καὶ ⌈ἡμέραι πολλαὶ
τῷ Ἰσραὴλ ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ, καὶ οὐχὶ ἱερέως ὑποδεικνύντος, καὶ
ἐν οὐ νόμῳ. 4 καὶ ἐκάθισεν ἐν στενότητι καὶ ἐπιστρέψει ἐν θλίψει
ἐπὶ Κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ, καὶ ζητήσουσιν αὐτόν, καὶ εὑρεθήσε-
⌋⌈ ται αὐτοῖς.⌋ 5 καὶ ⌈ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις οὐκ ἔστιν εἰρήνη τῷ
ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ, ὅτι ἔκστασις Κυρίου πολλὴ ἐπὶ
πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς γαίας. 6 καὶ πολεμήσει ἔθνος πρὸς
ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ
θλίψει. 7 καὶ ὑμεῖς ἰσχύσατε, καὶ μὴ ἐκλυέσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν,
⌋ ὅτι ἐστὶ μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν.⌋ 8 καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν Ἀσὰ
τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν Ὠδὴδ τοῦ προφήτου, κατί-
σχυσε καὶ ἐξέβαλε τὰ προσοχθίσματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰούδα καὶ
Βενιαμὶν καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κατελάβετο ἀπὸ Ἱεροβοὰμ ἐξ ὄρους
Ἐφράιμ. καὶ ἐνεκαίνισεν Ἀσὰ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου ὃ ἦν ἔμπρο-
σθεν τοῦ ναοῦ Κυρίου. 9 καὶ ἐξεκκλησίασεν Ἀσὰ τὸν Ἰούδαν καὶ
Βενιαμὶν καὶ τοὺς προσηλύτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ
Ἐφράιμ καὶ ἀπὸ Μανασσὴ καὶ ἀπὸ Συμεών, ὅτι προσετέθησαν πρὸς
αὐτὸν ἐξ Ἰσραὴλ πολλοὶ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς ὅτι Κύριος ὁ θεὸς αὐ-
τοῦ μετ' αὐτοῦ. 10 καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ

14 ἀμαζονεῖς 108: ἀμαζονεὶμ Tht

15, 2 Βενιαμήν 108 ἐκζητήσηται 19 ἐνκαταλήπητε 19 108 ἐνκαταλείψει 19 108 **3** ἐν οὐ 1º] αἰνοῦν τῷ 19 οὐχὶ] οὐχ Tht **4** ἐπιστρέψει] ἐπιστρέψουσιν Tht: + αὐτοὺς 19 108 > τὸν 93 **5** > καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ Tht sed habet Tht^{ap} τῷ 2º] τὸ 108 > πολλὴ 19 τὰς γαίας] χώρας 19 108 **7** αἱ supra lineam 108 χεῖρες] ὀσφύες Tht τῇ ἐργασίᾳ] τῆς ἐργασίας Tht sed τῇ ἐργασίᾳ Tht^{ap} **8** προφητίαν 93 κατελάβετο] κατέσχων 19 108(-ον) **9** ἐξεκλησίασεν 108 Ἰούδα 19 108 Βενιαμὴν 108 ἐξετέθησαν 93 > αὐτοῦ 2º 93

15, 1 *Et Azaria filius Odet* L_{109} *Egressus est in occursum Asa et dixit ei: Audi me, Asa, et omnis Juda et Benjamin* Is *Jud* 28,2(79) *Egressus est in occursum Asa regis Juda et dixit ei: audi me, Asa, et omnis Juda et Beniamin* Sed-S *misc* 67,5(270,12) τῷ Ἀσὰ - πᾶς] *Asayi et dixit, Audi mihi Asa et omnes* Arm **3** οὐχί - ὑποδεικνύντος] *Nemo in sacerdotibus qui monstrant* Arm **4** *Et convertet in tribulationis illos ad dominum deum Israhel, et requirent eum et invenietur illis* L_{109} *Cumque reversi fuerint in angustia sua ad Dominum Deum Israel et quaesierint eum reperient* Is *Jud* 28,2(79) ἐκάθισεν - καὶ ... ἐν θλίψει] *Sedit in angustia et ... dolore* Arm ζητήσουσιν αὐτόν] *Quaerent eum* Arm **5** ἐν - ἐκείνοις] *In temporibus illis* Arm πολλή] *Multa* Arm **8** κατελάβετο - Ἱεροβοὰμ] *Cepit ab Yerobamay* Arm *Asay* Arm **9** *Asa* Arm *Beniamin* Arm *Quoniam additi erant ad eum multi ex Israhel* L_{109} ἐξ Ἰσραὴλ πολλοί] *E populo Israelitarum multi* Arm

τρίτῳ ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀσά, 11 καὶ
ἐθυσίασαν τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἤνεγ-
καν μόσχους ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακισχίλια. 12 καὶ διῆλθον
ἐν διαθήκῃ τοῦ ἐκζητῆσαι Κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ
ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῶν, 13 καὶ πᾶς
ὃς ἐὰν μὴ ζητήσῃ Κύριον τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραήλ, θανάτῳ θανατωθή-
σεται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικός. 14
καὶ ὤμοσαν τῷ Κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἐν ἀλαλαγμῷ καὶ ἐν σάλ-
πιγξι καὶ ἐν κερατίναις. 15 καὶ εὐφράνθησαν περὶ τοῦ ὅρκου πᾶς
Ἰούδα, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῶν ὤμοσαν καὶ ἐν πάσῃ θελήσει
αὐτῶν ἐξεζήτησαν τὸν Κύριον, καὶ εὑρέθη αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσεν
αὐτοὺς Κύριος κύκλωθεν. 16 καὶ τὴν Μααχὰ τὴν μητέρα Ἀσὰ τοῦ
βασιλέως μετέστησεν Ἀσὰ τοῦ μὴ εἶναι τῇ Ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν,
καὶ κατέκοψε τὸ εἴδωλον καὶ κατέκαυσεν αὐτὸ ἐν τῷ χειμάρρῳ
Κεδρών. 17 πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆραν· ἔτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἰσραήλ.
πλὴν καρδία Ἀσὰ τελεία οὐκ ἦν πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. 18 καὶ
εἰσήνεγκε τὰ ἅγια τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ εἰς τὸν
οἶκον τοῦ θεοῦ, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη. 19 καὶ πόλεμος οὐκ
ἦν μετὰ Ἀσὰ ἕως τοῦ ἔτους τοῦ τριακοστοῦ καὶ πέμπτου τῆς βασι-
λείας αὐτοῦ.

16, 1 Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ ἕκτῳ τῆς βασιλείας
Ἀσὰ ἀνέβη Βαασὰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ᾠκοδόμησε τὴν
Ῥαμά, τοῦ μὴ δοῦναι ἔξοδον καὶ εἴσοδον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα. 2
καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ ἀργύριον καὶ χρυσίον ἐκ θησαυρῶν οἴκου Κυρίου καὶ
οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀδὲρ βασι-
λέα Συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν Δαμασκῷ λέγων 3 Διάθου διαθήκην
ἀνάμεσον ἐμοῦ καὶ ἀνάμεσον σοῦ καὶ ἀνάμεσον τοῦ πατρός σου καὶ

11 ἐθυσίασεν 19 108 ἑπτακισχίλιοι 19 **12** > τῶν πατέρων 19 **13** ζητήσει 19 > τοῦ 19 **14** σάλπιξι 93 **15** > αὐτῶν 1º 93 κύκλωθεν] scripsi: κυκλόθεν cod **16** Μαχαὰ 19 108 μητέρα] θυγατέρα 19 > Ἀσὰ ed λειτουργοῦσα 93 αὐτὸ] αὐτῷ 19 108 **17** ἐξῆρεν 19 **19** > τῆς βασιλείας αὐτοῦ 19 108

16, **1** > καὶ ἕκτῳ 19 108 ἔξοδον ... εἴσοδον tr 19 108 **2** θησαυροῦ ed βασιλέως ἀσσυρίων 19 108

10 *Anno decimo quinto* Arm **12** *Ut exquirerent dominum deum patrum suorum ex toto corde et ex tota anima sua* L_{109} vid **13** θανάτῳ θανατωθήσεται] *Morte morietur* Arm **14** *Et iuraberunt domino in voce magna et iubilo et in tubis et tubicinis* L_{109} **15** τὸν Κύριον] *Dominum* Arm **16** *Sed et Macam matrem regis Asa* L_{109} *Asay* Arm **17** τελεία οὐκ ἦν] *Perfectus non erat* Arm **18** > Δαυὶδ post ἅγια cum Ant Arm **19** *Asay* Arm.

16, **3** *Testamentum inter me et inter te ... veni et dissipa testamentum tuum quod habes cum Baasa rege Israhel et abscedet a me* L_{109}

ἀνάμεσον τοῦ πατρός μου· καὶ ἰδοὺ ἀπεσταλκά σοι χρυσίον, ἀργύ-
ριον καὶ δεῦρο διασκέδασον τὴν διαθήκην σου τὴν μετὰ Βαασὰ βασι-
λέως Ἰσραήλ, καὶ ἀπελεύσεται ἀπ' ἐμοῦ. 4 καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἀδὲρ
βασιλεὺς Συρίας τοῦ βασιλέως Ἀσά, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας
τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰσραὴλ καὶ ἐπάταξε τὴν Αἰδὼν
καὶ τὴν Δὰν καὶ τὴν Ἀβελμάιμ καὶ πάσας τὰς περιχώρους Νεφθα-
λεί. 5 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν Βαασά, καὶ ἀπέλιπε τοῦ μηκέ-
τι οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ ὁ Βαασά, καὶ κατέπαυσε τὸ ἔργον αὐτοῦ.
6 καὶ Ἀσὰ ὁ βασιλεὺς ἔλαβε πάντα τὸν Ἰούδαν, καὶ ἦρον πάντας
τοὺς λίθους τῆς Ῥαμὰ καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ᾠκοδόμησε Βαασά, καὶ
ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὴν Γαβαὰ καὶ τὴν Μασφά. 7 ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ ἦλθεν Ἀνανὶ ὁ προφήτης πρὸς Ἀσὰ βασιλέα Ἰούδα καὶ εἶπεν
⌜ αὐτῷ ⌜Ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλέα Συρίας καὶ μὴ πεποιθέναι
σε ἐπὶ Κύριον τὸν θεόν σου, διὰ τοῦτο διεσώθη δύναμις βασιλέως
⌟ Ἰσραὴλ⌟ ἐκ χειρός σου. 8 οὐχὶ οἱ αἰθίοπες καὶ λίβυες ἦσαν εἰς δύ-
ναμιν πολλὴν· καὶ θάρσος εἰς ἅρματα καὶ ἱππεῖς εἰς πλῆθος σφό-
δρα; καὶ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὰς
⌜ χεῖράς σου. 9 ὅτι οἱ ⌜ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν
γῆν, κατισχῦσαι μετὰ πάσης καρδίας τελείας πρὸς αὐτόν. ἠγνόησας
⌟ ἐπὶ τούτῳ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σου πόλεμος.⌟ 10 καὶ ἐθυμώθη
Ἀσὰ πρὸς τὸν προφήτην καὶ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς οἶκον φυλακῆς,
⌜ ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ καὶ ⌜ἐλυμήνατο Ἀσὰ ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ
⌟ ἐκείνῳ.⌟ 11 Καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι Ἀσὰ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι γεγραμ-
μένοι ἐπὶ βιβλίου λόγων βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ. 12 καὶ
ἠρρώστησεν Ἀσὰ τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ ἐννάτῳ τῆς βασιλείας

3 ἀργύριον καὶ tr 19 108 δεῦρο + καὶ 19 108 **4** > υἱὸς 19 Αἰδὼν] Αἰλὼν 19 108: Αιων ed Ἀβελμάειμ 19 108 Νεφθαλεί 19 108 **5** Βασά 19 108 Ῥαμὰ] scripsi cum ed: Ῥααμὰ cod **6** Ἰούδα 19 καὶ ἦρον] κλήρον 19 108 > τὴν 1º 19 108 **7** Ἀνανὶ] scripsi cum ed: Ἀνανὴ 19 93: Ἀνανεὶ 108 Ἀσὰ] τὸν 93 αὐτῷ] πρὸς αὐτὸν 19 πεποιθένε 19 δύναμις] pr ἡ Tht ἐκ] ἀπὸ 93 **8** αἰθίωπες 19: αἰθίοπαις 108 > σε 19 **9** > τελείας Tht ἠγνώησας 19 τοῦτο 93 μετὰ σοῦ] σοι Tht **10** παρέδωκεν] παρέθετο 19 108 ὀργίσθη 19: ὠργήσθη 108 > ἐν τῷ λαῷ 19 **12** ἠρρώστησεν] ἐμαλακίσθη 19 108 ἐνάτῳ 93

ἀνάμεσον] *In medio* Arm τὴν μετὰ - Ἰσραήλ] *Quod cum Baasa rege Israelitarum* Arm **5** καὶ 2º] *Et* Arm **6** Πρὸς οἰκοδομίαν ὕλης πόλεις ἀνήγειραν..., ἡ μὲν Γαβαὰ ἐκαλεῖτο, ἡ δὲ Μασταφάς... Jos VIII 306 *Et Asa rex suscepit omnem Iudam ... et edificabit ex eis Gabat et Masebat* L_{109} *Gabaa* Arm **7** *Venit Ananias ... et dixit ad eum* L_{109} *Anania* Arm βασιλέως Ἰσραὴλ] *Regis Israelitarum* Arm **8** *In curru et equites in multitudine copiosa valde?* L_{109} *Nonne Aethiopes et Libyes erant in virtute magna et in currus et equites et multitudinem copiosam ... ?* An *Mt b* 1(623) εἰς ἅρματα καὶ] *Curribus et* Arm **9** *Ad confirmandum eos qui corde cum eo sunt* L_{109} *Quoniam oculi Domini respiciunt in omnem terram ad conservandum illum qui est perfecto corde ad eum* An *Mt b* 1(623) ἐπὶ] *Super* Arm **10** παρέδωκεν...οἶκον] *Dedit ... domum* Arm **12** ἠρρώστησεν] *Cecidit in morbum* Arm

αὐτοῦ ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ· ἕως ἄνω ἡ ἀρρωστία αὐτοῦ· καὶ ⌈ἐν τῇ ⌈
ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἐξεζήτησε τὸν Κύριον ἀλλὰ τοὺς ἰατρούς.⌋ 13 ⌋
καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτελεύτησεν Ἀσὰ
ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ καὶ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, 14 καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὤρυξεν ἑαυτῷ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ
ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κοίτης καὶ ἔπλησαν αὐτὴν ἀρωμάτων καὶ
γένη μύρων μυρεψικῶν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην καὶ
ἔκλαυσαν αὐτῷ κλαῦσιν μεγάλην ἕως σφόδρα.
17, 1 Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἐνί-
σχυσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ Ἰσραήλ. 2 καὶ ἔδωκε δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς
πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς, καὶ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις
ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν Ἐφράιμ ἃς προκατελάβετο ὁ
πατὴρ αὐτοῦ Ἀσά. 3 καὶ ἐγένετο Κύριος μετὰ Ἰωσαφάτ, ὅτι ἐπο-
ρεύθη ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ⌈ταῖς πρώταις⌋ καὶ οὐκ ⌈⌋
ἐξεζήτησε τὰ εἴδωλα. 4 ἀλλὰ ⌈Κύριον τὸν θεὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ⌈
ἐξεζήτησε καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ ἐπορεύθη, καὶ οὐ κατὰ τὰ
ἔργα Ἰσραήλ. 5 καὶ κατεύθυνε Κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ αὐ-
τοῦ, καὶ ἔδωκε πας Ἰούδα δῶρα τῷ Ἰωσαφάτ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ
πλοῦτος καὶ δόξα πολλή.⌋ 6 καὶ ⌈ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν ὁδοῖς ⌋⌈
Κυρίου, καὶ ἔτι ἐξῆρε τὰ ἄλση καὶ τὰ εἴδωλα ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα.⌋ ⌋
7 καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Ἰωσαφὰτ ἀπέστειλε τοὺς ἡγου-
μένους αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν δυνατῶν, τὸν υἱὸν Αἰὰ καὶ τὸν
Ἀβδίαν καὶ τὸν Ζαχαρίαν καὶ τὸν Ναθαναὴλ καὶ Μιχαίαν, τοῦ διδά-
σκειν ἐν πόλεσιν Ἰούδα. 8 καὶ μετ' αὐτῶν οἱ λευῖται, Σαμαίας καὶ
Ναθανίας καὶ Ζαβδίας καὶ Ἀσιὴλ καὶ Σεμειραμὼθ καὶ Ἰωναθὰν καὶ

ἀρρωστία] ἀρρωστεία 19 108 ἀρρωστίᾳ] μαλακία 19 108 ἐξεζήτησε] ἐζήτησε Tht sed ἐξεζήτησε Tht^ap > τὸν Tht sed habet Tht^ap **14** ἑαυτῷ] αὐτῷ 19 ἐκοίμισαν] scripsi: ἐκοίμησαν cod αὐτὴν] αὐτὸν 19: αὐτῶν 108 αὐτῷ 1º] αὐτὸ 93: αὐτῶν 108 ἔκλαυσαν] ἔκαυσαν ed αὐτῷ 2º] αὐτὸ 93 κλαῦσιν] καῦσιν ed

17, 2 > Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν 19 108 **3** > ἐν 19 108 ταῖς] pr ἐν Tht **5** κατηύθυνε Tht > καὶ ἔδωκε - Ἰωσαφάτ Tht **6** > ἡ 108 ἔτι] > Tht: ὅτι 19 108 **7** Ἰωσαφὰτ] pr τοῦ 108 Αἰὰ] Αιλ ed Ναθαὴλ 19 108 **8** Σεμιραμὼθ 19 108

ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ] *In morbo* Arm **13** *Et mortuus est in anno XLI regni sui* L_{109} *Post unum et quadragesimum annum aeger pedibus decessit* Sul *chr* 1,42,2(44,14) ἐν τῷ - ἔτει] *In anno quadragesimo primo* Arm **14** καὶ ἔκλαυσαν - μεγάλην] *Et magno dolore doluerunt eum* Arm.

17, 4 *Et in mandatis eius ambulabit et non fecit secundum opera Israhel* L_{109} *Et in mandatis eius ambulabit et non sic opera Israhel* Luc κατὰ - Ἰσραήλ] *Secundum labores filiorum Israyel* Arm **6** *Et exaltatum est cor eius in viis domini* L_{109} $L_{91\text{-}95}$ Luc *Et adhuc amputavit et lucos a Juda* Luc 38, 23-24 ἐν ὁδοῖς] *In viis* Arm τὰ εἴδωλα] *Simulacra* Arm **7** ἐν ἔτει τρίτῳ] *Anno tertio* Arm *Yusapʿat* Arm τὸν υἱὸν *Tovbias* Arm *Tovbadonia* Arm Αἰὰ] *Filium Nabia* Arm **8** *Sameas ... et Tobias et Dabaria, levite* L_{109}

Ἀδωνίας καὶ Τωβίας καὶ Τωβαδωνία οἱ λευῖται, καὶ μετ᾽ αὐτῶν Ἐλι-
σαμὰ καὶ Ἰωρὰμ οἱ ἱερεῖς. 9 καὶ ἐδίδασκον ἐν τῷ Ἰούδα, καὶ μετ᾽
αὐτῶν βίβλος νόμου Κυρίου, καὶ διῆλθον ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ
Γ ἐδίδασκον τὸν λαόν. 10 καὶ ⌈ἐγένετο ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ πάσαις ταῖς
βασιλείαις τῆς γῆς ταῖς κύκλῳ Ἰούδα, καὶ οὐκ ἐπολέμουν πρὸς Ἰωσα-
⌋ φάτ.⌋ 11 καί ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων ἔφερον τῷ Ἰωσαφὰτ δῶρα καὶ ἀρ-
γύριον καὶ δόματα, καί γε καὶ οἱ ἄραβες ἔφερον αὐτῷ προβάτων
κριοὺς ἑπτακισχιλίους καί ἑπτακοσίους καὶ τράγους ἑπτακισχιλίους
καὶ ἑπτακοσίους. 12 καὶ ἦν Ἰωσαφὰτ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος
ἕως εἰς ὕψος, καὶ ᾠκοδόμησεν ἔτι ἐν τῷ Ἰούδα βάρεις καὶ πόλεις
ὀχυράς. 13 καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἄνδρες
πολεμισταὶ δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν Ἰερουσαλήμ. 14 καὶ οὗτος ὁ ἀριθ-
μὸς αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν· τῷ Ἰούδα χιλίαρχοι Αἰδῆας ὁ
ἄρχων καὶ μετ᾽ αὐτοῦ υἱοὶ δυνάμεως, ἄνδρες δυνατοί, τριακόσιαι χιλιά-
δες. 15 καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν Ἰωανὰν ὁ ἄρχων καὶ μετ᾽ αὐτοῦ διακό-
σιαι ὀγδοήκοντα χιλιάδες. 16 καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν Ἀμασίας ὁ τοῦ
Ζεχρεὶ ὁ ἑκουσιαζόμενος τῷ Κυρίῳ, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ διακόσιαι χιλιά-
δες δυνατοὶ ἰσχύι. 17 καὶ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν δυνατοὶ δυνάμει Ἐλιαδά,
καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τοξόται καὶ ὁπλῖται διακόσιαι χιλιάδες. 18 καὶ ἐχό-
μενοι αὐτῶν Ἰωζαβὰδ καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες
δυνατοὶ πολέμου. 19 οὗτοι οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ ἐκτὸς ὧν
ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ.
18, 1 Καὶ ἐγένετο τῷ Ἰωσαφὰτ ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα πολλή,
καὶ ἐπεγαμβρεύσατο Ἰωσαφὰτ ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαάβ. 2 καὶ κατέβη εἰς
τέλος ἐτῶν πρὸς Ἀχαὰβ εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἔθυσεν αὐτῷ Ἀχαὰβ
πρόβατα καὶ μόσχους καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ Ἀχαὰβ ἔπεισε
τὸν Ἰωσαφὰτ τοῦ συναναβῆναι μετ᾽ αὐτοῦ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ. 3 καὶ

Ἀδωνία 93 **10** > Κυρίου Tht πάσας τὰς βασιλείας Tht βασιλίας 93 ταῖς 2º] τῆς Tht πρὸς] τῷ Tht **11** ἄρραβες 108 > καὶ ἑπτακοσίους 19 108 > ἑπτακισχιλίους καὶ 2º 19 108 **12** > εἰς 19 ἔτι] ἔτη 108 **13** τῇ Ἰουδαίᾳ] τῷ Ἰούδα 19 108 **14** > κατ᾽ οἴκους - αὐτῶν 19 Αἰδῆας] Εδνας ed 15 Ἰωνὰν 19 108 **16** Ναμασίας 93 Ζεχρὶ 19 108 ἐξουσιαζόμενος 19 108 **17** δυνατοὶ] δυνατός ed **18** αὐτοῦ] αὐτῶν 93

18, **1** τῷ Ἰωσαφὰτ / ἔτι tr 19 **2** Σαμαρίαν 93 Ῥαμὼθ] scripsi: Ῥαμὰθ cod

Tovbias Arm *Tovbadonia* Arm **11** καὶ Ἄραβες ἐχορήγουν κατ᾽ ἔτος ἄρνας ἑξήκοντα καὶ τριακοσίους καὶ ἐρίφους τοσούτους Jos VIII 396 καὶ 6º] *Et* Arm **12** Πόλεις τε μεγάλας ὠχύρωσεν ἄλλας τε καὶ βαρεῖς Jos VIII 396 *Et erat Yosafat ambulans magnificatus usque in altum* L_{109} Luc 38,31-32(*Iosafat*) 14 Αἰδῆας] *Edeas* Arm δυνάμεως - δυνατοί] *Principum viri robusti* Arm **17** δυνατοὶ - Ἐλιαδά] *Viri viribus Eliaday* Arm **18** ἐχόμενοι αὐτῶν] *Post eos* Arm.

18, **1** *Yovsapʿat* Arm ἐν τῷ οἴκῳ] *In domo* (cum articulo) Arm **2** *Et illexit eum ut ascenderet secum in Ramaa Gałaaditidi* L_{109} εἰς 1º] *In* Arm Ἀχαὰβ - Ἰωσαφὰτ] *Akʿab rex suasit eum* Arm *Galaad* Arm

εἶπεν Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα Εἰ
πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Ῥαμὼθ τῆς Γαλαάδ; καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωσα-
φάτ Ὡς σύ, οὕτως καὶ ἐγώ, καὶ ὡς ὁ λαός σου, καὶ ὁ λαός μου,
καὶ μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον. 4 καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ
Ζήτησον δὴ σήμερον τὸν λόγον Κυρίου. 5 καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς
Ἰσραὴλ τοὺς προφήτας, τετρακοσίους ἄνδρας καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ
πορευθῶ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπισχῶ; καὶ εἶπον Ἀνά-
βαινε, καὶ δώσει ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. 6 καὶ εἶπεν
Ἰωσαφάτ Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ Κυρίου ἔτι, καὶ ἐπιζητήσο-
μεν παρ' αὐτοῦ; 7 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ
Ἔστιν ἀνὴρ τοῦ ζητῆσαι τὸν Κύριον δι' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ μεμίσηκα
αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστι προφετεύων περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθά, ὅτι πᾶσαι αἱ
ἡμέραι αὐτοῦ εἰς κακά εἰσιν· αὐτὸς Μιχαίας υἱὸς Ναμαλί. καὶ εἶπεν
Ἰωσαφάτ Μὴ λαλείτω ὁ βασιλεὺς οὕτως. 8 καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς
Ἰσραὴλ εὐνοῦχον ἕνα καὶ εἶπε Ταχέως Μιχαίαν υἱὸν Ναμαλί. 9 καὶ
ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα καθήμενοι ἕκαστος
ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ ἐνδεδυμένοι στολὰς ἐκάθηντο ἐν τῷ εὐρυχώρῳ
τῆς θύρας τῆς πύλης Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφή-
τευον ἐναντίον αὐτῶν. 10 καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Σεδεκίας υἱὸς Χανάαν
κέρατα σιδηρᾶ καὶ εἶπε Τάδε λέγει Κύριος Ἐν τούτοις κερα-
τιεῖς τὴν Συρίαν ἕως ἂν συντελεσθῇ. 11 καὶ πάντες οἱ προφῆται
προεφήτευον οὕτως λέγοντες Ἀνάβηθι εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ καὶ
εὐοδωθήσῃ, καὶ δώσει Κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. 12 καὶ ὁ
ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι τὸν Μιχαίαν ἐλάλησεν αὐτῷ λέγων
Ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται ἐν στόματι ἑνὶ ἀγαθὰ περὶ τοῦ βασι-
λέως, καὶ γενέσθωσαν δὴ οἱ λόγοι σου ὡς ἑνὸς αὐτῶν, καὶ λαλή-
σεις ἀγαθά. 13 καὶ εἶπε Μιχαίας Ζῇ Κύριος ὅτι ὁ ἐὰν εἴπῃ ὁ θεὸς
πρὸς μέ, αὐτὸ λαλήσω. 14 καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ εἶπεν
αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Μιχαία, εἰ πορευθῶ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ εἰς πόλε-
μον ἢ ἐπισχῶ; καὶ εἶπεν Ἀνάβαινε, καὶ εὐοδωθήσῃ, καὶ παραδοθή-

3 πορεύσει ed Ῥαμὼθ] Ῥαμὰθ 19 93 **5** > Ἰσραὴλ 93 Ῥαμὼθ] scripsi: Ῥαμὰθ cod **6** ἐπιζητήσωμεν 19 **7** τοῦ] εἰς τὸ 19 108 μεμήσικα 93 Ναμαλί] scripsi cum ed: Μαναλί 19 108: Ναμαλεί 93 λαλήτω 19 **8** Ταχαίως 93 Μιχαίαν] κάλεσον 19 108 Ναμαλεί 93 **9** εὐρυχόρῳ 93 Σαμαρίας 93 **10** Χανάαν] Νααχὰν 19: Ναχάαν 108 κερατιῇς 108 **11** προεφήτευον + ἐναντίον αὐτῶν καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ 19 Ῥαμὼθ] scripsi: Ῥαμὰθ cod εὐοδωθήσει ed **13** ἐὰν] ἂν 19 αὐτὸ] αὐτῷ 19 108 **14** ἢ] ει 19 εὐοδωθήσει 19

3 *Gaɫaad* Arm *Yousapʿat* Arm Ὡς σύ] *Ut tu* Arm καὶ ἐγώ] *Et ego* Arm **4** *Quaeramus nunc sermonem domini* L_{109} τῷ βασιλεῖ] *Regi* (cum articulo) Arm τὸν λόγον Κυρίου] *Verbum e Domino* Arm **7** *Namɫea* Arm **8** *Mikʿea filium Namɫea* Arm **9** *Vestiti stolas sedebant* L_{109} **14** *Et tradetur in manu vestra* L_{109}

σεται ἐν χειρὶ ὑμῶν. 15 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ποσάκις ἐγὼ
ὥρκισά σε ἵνα μὴ λαλήσῃς πρὸς μὲ πλὴν ἀλλ' ἢ ἀλήθειαν ἐν ὀνό-
ματι Κυρίου. 16 καὶ εἶπε Μιχαίας Εἶδον τὸν Ἰσραὴλ πάντα διε-
σπαρμένον ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς πρόβατα οἷς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ποιμήν.
καὶ εἶπε Κύριος Οὐκ ἔχουσιν ἡγούμενον οὗτοι· ἀναστρεφέτωσαν
ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. 17 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ
ἀγαθὰ ἀλλ' ἢ κακά; 18 καὶ εἶπε Μιχαίας Οὐχ οὕτως· ἀκούσατε λό-
γον Κυρίου· Εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα
δύναμις τοῦ οὐρανοῦ εἱστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐ-
τοῦ. 19 καὶ εἶπε Κύριος Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραήλ,
καὶ ἀναβήσεται καὶ πεσεῖται εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ; καὶ εἶπεν οὗτος
οὕτως, καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως. καὶ εἶπεν Οὐ δυνήσῃ. 20 καὶ ἐξῆλθε
τὸ πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον Κυρίου καὶ εἶπεν Ἐγὼ ἀπατήσω αὐ-
τόν. καὶ εἶπε Κύριος Ἐν τίνι; 21 καὶ εἶπεν Ἐξελεύσομαι καὶ ἔσομαι
πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν
Ἀπατήσῃς καὶ δυνήσῃ· ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτως. 22 καὶ νῦν ἰδοὺ
ἔδωκε Κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου
τούτων, καὶ Κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά. 23 καὶ ἤγγισε Σεδεκίας
υἱὸς Χανάαν καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα καὶ εἶπεν
αὐτῷ Ποίᾳ ταύτῃ τῇ ὁδῷ παρῆλθε πνεῦμα Κυρίου ἀπ' ἐμοῦ τοῦ
λαλῆσαι πρὸς σέ; 24 καὶ εἶπε Μιχαίας Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ἐν ᾗ εἰσελεύσεσθε ταμιεῖον ἐκ ταμιείου τοῦ κατακρυβῆναι.
25 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ Λάβετε τὸν Μιχαίαν καὶ ἀποστρέ-
ψατε πρὸς Σεμμὴρ τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως καὶ πρὸς Ἰωὰς ἄρχον-
τα, υἱὸν τοῦ βασιλέως 26 καὶ ἐρεῖτε Οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεύς Θέσθε
τοῦτον εἰς οἶκον φυλακῆς, καὶ ἐσθιέτω ἄρτον θλίψεως καὶ πινέτω
ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ. 27 καὶ εἶπε Μι-
χαίας Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλησε Κύριος
ἐν ἐμοί. καὶ εἶπεν Ἀκούσατε, λαοὶ πάντες. 28 Καὶ ἀνέβη Ἀχαὰβ

15 ὅρκισα 108 λαλήσεις 19 ἀλήθειαν] λαλήσει ἂν 93 **16** > πάντα 93 > αὐτοῖς 19 108 Κύριε 108 **18** > Οὐχ οὕτως 93 δυνάμεις 93 ἱστήκει 93 **19** Ῥαμὼθ] scripsi: Ῥαμὰθ cod Οὐ] pr οὕτως 19 108 δυνήσει 19 **21** ἀπατήσεις 19 108 δυνήσει 19 **22** > Κύριος 2º 19 108 **23** Ναχάαν 19 108 Μιχανάν 19 ἀπῆλθε 19 **24** ὄψει 19 108 **27** ἐπιστρέψεις 19

ἐν χειρὶ] *In manu* Arm **15** ἐγὼ ὥρκισα] *Adiuravi ego* Arm ἀλλ' ἢ] *Sed* Arm **16** *Vidi omnem Israhel dispersum in monte* L_{109} **19** Τίς ἀπατήσει μοι τὸν Ἀχαάβ; Chr *In Job* 64,2 **23** *Transiit spiritus domini a me ut loquatur ad te?* L_{109} **24** ἐν ᾗ εἰσελεύσεσθε] *In quo intrabitis* Arm **26** *Et aquam angustie bibat* L_{109} **28** *Ak'aab* Arm

βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς Ῥαμῶθ Γαλαάδ.
29 καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ Κατακαλύψομαι καὶ εἰ-
σελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου· καὶ
ἠλλοιώθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. 30 καὶ
βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ λέγων
Μὴ πολεμεῖτε τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ
μονώτατον. 31 καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν
Ἰωσαφάτ, καὶ αὐτοὶ εἶπον Βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι, καὶ ἐκύκλωσαν
αὐτὸν τοῦ πολεμεῖν καὶ ἐβόησεν Ἰωσαφάτ, καὶ Κύριος ἔσωσεν αὐ-
τόν, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ. 32 καὶ ἐγένετο ὡς
εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἦν βασιλεὺς Ἰσραήλ καὶ
ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ. 33 καὶ ἐνέτεινεν ἀνὴρ εὐστόχως τόξον καὶ
ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀνάμεσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀνάμε-
σον τοῦ θώρακος. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ ἡνιόχῳ Ἐπίστρεφε τὴν
χεῖρά σου καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι τετραυμάτισμαι. 34
καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ
ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐξ ἐναντίας Συρίας ἕως ἑσπέρας καὶ
ἀπέθανε δύνοντος τοῦ ἡλίου.

19, 1 Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. 2 καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐ-
τοῦ ⌈Ἰηοὺ ὁ τοῦ Ἀνανὶ ὁ προφήτης καὶ εἶπεν αὐτῷ Βασιλεῦ Ἰωσα- ⌈
φάτ, εἰ ἁμαρτωλῷ σὺ βοηθεῖς ἢ μισουμένῳ ὑπὸ Κυρίου σὺ φιλιάζεις;
διὰ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σὲ ὀργὴ παρὰ Κυρίου. 3 ἀλλ' ἢ λόγοι ἀγα-
θοὶ εὑρέθησαν ἐν σοί, ὅτι ἐξῆρες τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα καὶ
κατεύθυνας τὴν καρδίαν σου τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον.⌋ 4 καὶ ⌋
κατῴκησεν Ἰωσαφὰτ ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ⌈πάλιν ἐξῆλθεν Ἰωσαφὰτ ⌈
εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ Βηρσάβεαι ἕως ὄρους Ἐφράιμ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐ-
τοὺς ἐπὶ Κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν.⌋ 5 καὶ ⌈κατέστησε κριτὰς ἐν πά- ⌋⌈
σαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς,⌋ ἐν πόλει καὶ πόλει. 6 καὶ ⌋

28 Ῥαμῶθ] scripsi: Ῥαμὰθ cod **29** > ὁ 19 108 **30** πολεμεῖται 19 93 > Ἰσραὴλ 19 **31** πολεμην 108 αὐτοὺς / ὁ θεὸς tr 93 **32** βασιλεὺς] pr ὁ 19 **33** ἀνάμεσον 2º] ἀνάμεσων 108 **34** ἐτροπόθη 19

19, **1** ἀπέστρεψαι 108 **2** εἰ] ἢ 93 ἢ] εἰ Tht > σὺ 2º 93 > παρὰ 19 108 **3** ἐξῆρας ed κατηύθυνας Tht > τοῦ 19 108 ζητῆσαι 93 **4** Ἰωσαφὰτ + εἰς Βηρσάβεαι 93: + ἀπὸ Βηρσαβεε ed > ἀπὸ Βηρσάβεαι 93 ἀπέστρεψεν 19 αὐτῶν] αὐτοῦ 19

29 *Et inmutatus est rex Israhel* L_{109} κατακαλύψομαι] *Preparabor* Arm ἠλλοιώθη] *In aliam formam factus est* Arm **33** ὅτι τετραυμάτισμαι] *Quoniam vulneratus sum* L_{109} ὁ βασιλεὺς] *Rex* (cum articulo) Arm τετραυμάτισμαι] *Vulneratus sum* Arm.

19, **2** Ἰηοῦς ὁ προφήτης Jos IX 1 *Si peccatorem tu adiuvas aut eum quem odit Dominus tu diligis ...* An *pro* (Misc. Cassin. p. 18) Gi *exc* 41(51,2)(> *eum*) σὺ] *Tu* Arm **4** *Bersabe* Arm

Γ εἶπε τοῖς κριταῖς Γ"Ιδετε τί ὑμεῖς ποιεῖτε, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ὑμεῖς
κρίνετε ἀλλ' ἢ τῷ Κυρίῳ καὶ μεθ' ὑμῶν λόγοι κρίσεως. 7 καὶ νῦν
γενέσθω ὁ φόβος Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ φυλάσσετε καὶ ποιεῖτε ὅτι
οὐκ ἔστι μετὰ Κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀδικία οὐδὲ θαυμάσαι πρόσωπον
⌋ οὐδὲ λαβεῖν δῶρα.⌋ 8 καί γε ἐν Ἰερουσαλὴμ κατέστησεν Ἰωσαφὰτ
ἐκ τῶν λευιτῶν καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν πατριαρχῶν Ἰσραὴλ εἰς
τὴν κρίσιν Κυρίου καὶ εἰς δικαίωσιν, τοῦ κρίνειν τοὺς κατοικοῦντας
Ἰερουσαλήμ. 9 καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Οὕτως ποιήσατε ἐν
φόβῳ Κυρίου, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ πλήρει πᾶς ἀνήρ. 10 κρίσιν
τὴν ἐρχομένην ἐφ' ὑμᾶς τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν κατοικούντων ἐν
ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, ἀνάμεσον αἵματος αἷμα, καὶ ἀνάμεσον προ-
στάγματος καὶ ἐντολῆς, καὶ εἰς τὰ δικαιώματα καὶ κρίματα καὶ
Γ Γδιαστελεῖτε αὐτοῖς, καὶ οὐχ ἁμαρτήσονται τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἔσται
ὀργὴ ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· οὕτως ποιήσατε, καὶ
⌋Γ οὐχ ἁμαρτήσεσθε.⌋ 11 καὶ Γἰδοὺ Ἀμαρίας ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ'
ὑμᾶς εἰς πάντα λόγον Κυρίου, καὶ Ζαβαδίας ὁ υἱὸς Ἰσμαὴλ ἡγού-
μενος τῷ οἴκῳ Ἰούδα εἰς πάντα λόγον τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ γραμ-
ματεῖς οἱ λευῖται ἐνώπιον ὑμῶν. ἀνδρίζεσθε καὶ ποιεῖτε, καὶ ἔσται
⌋ Κύριος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ.⌋
20, 1 Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ υἱοὶ Μωὰβ καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν
καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν Ἀμμανιεὶμ τῶν υἱῶν Σηεὶρ ἐπὶ Ἰωσα-
φὰτ εἰς πόλεμον. 2 καὶ ἦλθον καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Ἰωσαφὰτ λέγον-
τες Ἥκει ἐπὶ σὲ πλῆθος πολὺ ἐκ τοῦ πέραν τῆς θαλάσσης, ἀπὸ
Συρίας, καὶ ἰδού εἰσιν ἐν Ἀσασὰν Θαμάρ, αὕτη ἐστὶν Ἐγγάδδι. 3
Γ καὶ ἐφοβήθη Ἰωσαφάτ, καὶ Γἔδωκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐκζητῆσαι
⌋ τὸν Κύριον καὶ ἐκήρυξε νηστείαν ἐν παντὶ Ἰούδα.⌋ 4 καὶ συνήχθη
Ἰούδας ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον, καὶ ἦλθον ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰού-

6 ποιεῖται 93 κρίνεται 19 93 **7** ἡμῶν] ὑμῶν Tht sed ἡμῶν Tht^{ap} **8** Ἰσαφὰτ 19 > τὴν 19 108 **10** κρίμα 18 διαστελεῖται 19: διαστελεῖ 93 ποιήσετε Tht sed -σατε Tht^{ap} **11** Ἀμαρίος 93 ἱρεὺς 108 > ὁ 2º 19 Tht sed habet Tht^{ap} γραμματεῖς + καὶ Tht ποιῆτε 19 108
20, **1** > Μωὰβ καὶ οἱ υἱοὶ 19 108 Σιεὶρ 93 **2** Ἀλσασὰν 19 108 Ἐγγάδδι] scripsi cum ed: ἐν γαάδι 19 108: Γάδδει 93 **3** νεστίαν 93 **4** > καὶ ἦλθον - Κύριον 19

6 λόγοι κρίσεως] *Verba iudicii* Arm **7** *Et nunc est timor domini super vos ut servetis et faciatis* L_{109} *(serviatis)* Luc 37,14 vid Ps-Au *spe* **8** *De levitis et sacerdotibus ... in iudicium domini ut iudicarent ... in Hierusalem* L_{109} Luc *(et iudicare)* εἰς 2º - κρίνειν] *Iudicare iudicia* Arm **9** αὐτοῖς] *Eis* Arm **10** ὀργὴ ἐφ' ὑμᾶς] *Ira super vos* Arm **11** καὶ Ζαβαδίαν Jos IX 7 *Ecce Amasias sacerdos erit princeps super vos in omni verbo domini et Zabidias filius Smael qui princeps est in domo Iuda in omne verbum regis et scribe et levite in conspectu vestro. Confirmamini et facite* L_{109} *Ecce Amarias ... et Iabadias filius Zmabel qui princeps est domui Iuda in omnem verbum regis et scribae et levitae in conspectu vestro. Confortamini et facite* Luc 37,26-28 *Zabatiay* Arm τῷ οἴκῳ] *Domui* Arm.
20, **1** ἐκ τῶν - Σηεὶρ] *Filii Amaniim e filiis Seir* Arm ἐπὶ] *Super* Arm **2** *Et venerunt et nuntiaberunt Iosafath* L_{109} ἀπήγγειλαν] *Narraverunt* Arm **3** *Yuday* Arm **4** καὶ ἦλθον ἐκ] *Et venerunt ex* Arm

δα ζητῆσαι τὸν Κύριον. 5 καὶ ἀνέστη Ἰωσαφὰτ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἰού-
δα ἐν Ἰερουσαλὴμ ἐν οἴκῳ Κυρίου κατὰ πρόσωπον τῆς αὐλῆς τῆς
καινῆς 6 καὶ εἶπε Κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐχὶ σὺ εἶ αὐτὸς
θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ γῆς κάτω, καὶ ἐξουσιάζεις πασῶν τῶν
βασιλειῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐν τῇ χειρί σου ἰσχὺς καὶ δυναστεία, καὶ
οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ τοῦ ἀντιστῆναί σοι; 7 οὐχὶ ⸀σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν ⸀
ὁ ἐξολοθρεύσας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ προσώπου
τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκας αὐτὴν τῷ σπέρματι Ἀβραὰμ τοῦ
φίλου σου⸃ εἰς τὸν αἰῶνα; 8 καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ, καὶ ᾠκοδόμη- ⸃
σάν σοι ἐν αὐτῇ ἁγίασμα, τῷ ὀνόματί σου, λέγοντες 9 Ἐὰν ἐπέλθῃ
ἐφ' ἡμᾶς κακά, ῥομφαία, ἀκρίς, θάνατος, λιμός, στησόμεθα ἐναντίον
τοῦ οἴκου τούτου καὶ ἐναντίον σοῦ, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκλη-
ται ἐπὶ τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ βοήσομεν πρὸς σὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως
ἡμῶν, καὶ ἀκούσῃ καὶ σώσεις. 10 καὶ νῦν ἰδοὺ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ
Μωὰβ καὶ ὄρος Σηείρ, εἰς οὓς οὐκ ἔδωκας τῷ Ἰσραὴλ διελθεῖν δι'
αὐτῶν ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι ἐξέκλιναν
ἀπ' αὐτῶν καὶ οὐκ ἐξωλόθρευσαν αὐτούς· 11 καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐπιχει-
ροῦσιν ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐλθεῖν καὶ ἐκβαλεῖν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς κληρονομίας
ἡμῶν ἧς ἔδωκας ἡμῖν. 12 Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ⸀οὐ κρινεῖς ἐν αὐτοῖς;⸃ ⸀⸃
ὅτι ⸀οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἰσχὺς τοῦ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ πολὺ τοῦτο ⸀
πλῆθος τὸ ἐλθὸν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ οἴδαμεν τί ποιήσωμεν ἡμεῖς αὐ-
τοῖς, ὅτι ἐπὶ σοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.⸃ 13 καὶ πᾶς Ἰούδας εἱστήκει ⸃
ἔναντι Κυρίου, καί γε ὁ ὄχλος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ
υἱοὶ αὐτῶν. 14 καὶ Ἰεζιὴλ ὁ τοῦ Ζαχαρίου υἱοῦ Βαναίου υἱοῦ Ἰειὴλ

5 καινῆς] σκηνῆς 19 **6** > εἶ 93 γῆς] pr τῆς 93 δυναστεία] σωτηρία 93 **7** εἶ + Κύριος Tht > τοῦ Tht sed habet Tht^{ap} σπέρματι + σου 19 τῷ φίλῳ 19 108 **9** ἀκρίς] ἄκρια 19 108: κρίσις ed ἐπικέκληται] κεκλήμεθα 19: ἐπικεκλήμεθα 108 βοήσωμεν 19 93 θλήψεως 108 ἀκούσει ed **10** > οἱ 19 Σιείρ 19 ἐκπορεύεσθε 19 ἐξολόθρευσαν 19 **11** ἡμῶν] ὑμῶν 108* δέδωκας 108 **12** κρινῇς 108 πολὺ τοῦτο πλῆθος τὸ] πλῆθος πολὺ τοῦτο 93 ἐλθὼν 19 108 ἡμεῖς αὐτοῖς tr 19 108 ἡμῶν 2º + Κύριε 93 **13** Ἰούδα 93 ἱστεικει 93 γε] πᾶς 19 108 > οἱ 19 93 **14** Ἰεζεὴλ 108

6 καὶ ἐπὶ γῆς κάτω] *Et super terram infra* Arm καὶ δυναστεία] *Et potentia* Arm **7** *Nonne tu Domine Deus noster ... et dedisti eam semini Abraham amici tui in sempiternum?* Ps-M 180 εἶ ὁ θεὸς] *Es deus* Arm τῷ σπέρματι] *Semini* (cum articulo) Arm τοῦ φίλου] *Amici* Arm **9** ἀκρὶς] *Pestilentia* Arm (nota κρίσις in LXX-rel) ἡμῶν] *Nostra* Arm **12** *Nescimus quid faciamus, quoniam oculi nostri respicientes ad te sunt* L_{109} ἡμεῖς] *Nos* Arm ὅτι] *Quoniam* Arm **13** *Et omnis Iuda stabant ante dominum et quidem turbe eorum et mulieres eorum et filii eorum* L_{109} καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν] *Et filii eorum* Arm **14** *Et Aziel filius Zaccarie filii Banaie fili Zeiel fili Mattanie levita ...* L_{109} *Alius propheta nomen Ezel prophetavit* An *pro* 18 *Yeziel* Arm *Filii Banea filii Yeiel filii Matʿeneay Łewtacʿi* Arm

⌜ υἱοῦ Ματθανίου ὁ Λευίτης ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀσάφ, ⌜ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν
πνεῦμα Κυρίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, 15 καὶ εἶπεν Ἀκούσατε πᾶς Ἰούδα
καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφάτ· τάδε
λέγει Κύριος ὑμῖν· Μὴ φοβηθῆτε ὑμεῖς μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώ-
που τοῦ ὄχλου τοῦ πολλοῦ τούτου, ὅτι οὐχ ὑμῖν ἐστιν ἡ παράταξις
⌟ ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ.⌟ 16 αὔριον κατάβητε ἐπ' αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνουσι
κατὰ τὴν ἀνάβασιν τῆς ἐξοχῆς Ἀσεῖς, καὶ εὑρήσετε αὐτοὺς ὑμεῖς
⌜ ἐπ' ἄκρου τοῦ χειμάρρου κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου Ἰεριήλ. 17 ⌜οὐχ
ὑμῖν πολεμῆσαι ἐν ταύτῃ. στῆτε καὶ σύνετε καὶ ἴδετε τὴν σωτη-
ρίαν Κυρίου τὴν μεθ' ὑμῶν, Ἰούδα καὶ Ἰερουσαλήμ. μὴ φοβεῖσθε μηδὲ
δειλιᾶτε ἐξελθεῖν αὔριον εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, καὶ Κύριος μεθ'
⌟ ὑμῶν.⌟ 18 καὶ ἔκυψεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶς
Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰερουσαλὴμ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἔναντι
Κυρίου, τοῦ προσκυνῆσαι τῷ Κυρίῳ. 19 καὶ ἀνέστησαν οἱ λευῖται ἀπὸ
τῶν υἱῶν Καὰθ καὶ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν Κορηνῶν τοῦ αἰνεῖν Κυρίῳ τῷ
θεῷ Ἰσραὴλ ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἰς ὕψος. 20 Καὶ ὤρθρισαν τὸ πρωί,
καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον Θεκῶε· ἐν δὲ τῷ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἔστη
⌜ Ἰωσαφὰτ καὶ ἐβόησε καὶ εἶπεν ⌜Ἀκούσατέ μου, Ἰούδα καὶ οἱ κατοι-
κοῦντες ἐν Ἰερουσαλήμ· ἐμπιστεύσατε ἐν Κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ
ἐμπιστευθήσεσθε· ἐμπιστεύσατε ἐν προφήταις αὐτοῦ, καὶ εὐοδωθή-
⌟ σεσθε.⌟ 21 καὶ συμβουλευσάμενος μετὰ τοῦ λαοῦ ἔστησε ψαλτῳδοὺς
καὶ αἰνοῦντας τὸν Κύριον τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν Κυρίῳ τῷ
ἁγίῳ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι ἔμπροσθεν τῆς δυνάμεως, καὶ ἔλεγον

Ματθθανίου 19: Μαθθανίου 108 Ἀσάφ] Ἰωσαφάτ 19 108 **15** > ἐν 19 μηδὲ] μὴ Tht sed μηδὲ Tht^{ap} παραταξης 108 **16** ἀναβένουσι 108 Ἀσεῖς] Ἀσισὰ 93 εὑρήσεται 19 93 ἐπ'] ἀπ' 19 108 **17** ὑμῖν + ἐστι 19 108 διλιᾶτε 93 **18** κύψας 19 108 > ἐπὶ πρόσωπον 19 γῆν + προσεκύνησεν τῷ Κυρίῳ 19 ἔπεσον + καὶ αὐτοὶ 19 Κυρίου] Κυρίῳ 19 **19** > τῷ 19 **20** ἐρημων 108 ἔστη] ἐστι > ἐν 2º Tht sed habet Tht^{ap} > ἐν 3º 19 108 ὑμῶν] ἡμῶν 19 108 Tht sed ὑμῶν Tht^{ap} ἐνπιστευθήσεσθε 93 ἐνπιστεύσατε 93 προφήταις] pr τοῖς Tht **21** ἐξομολογεῖσθε 19 93 ἁγίῳ] θεῷ 19 ἐκπορεύεσθε 19

15 ὑμεῖς] *Vos* Arm **16** Ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ἱεροσολύμων καὶ Ἐγγάδης ἀναβάσεως λεγομένης δ' Ἐξοχῆς Jos IX 11 *Ecce ipsi ascendent in ascensum eminenti et invenietis eos in fine convallis secundum faciem deserti Ieruel* L_{109} *Ecce ipsi ascendunt in ascensione ardua* L_{91-95} τῆς ἐξοχῆς Ἀσεῖς] *Clivi Atšīš* Arm ὑμεῖς] *Vos* Arm τοῦ - πρόσωπον] *Torrentis contra* Arm **17** Καὶ μὴ συμβαλεῖν μὲν αὐτοῖς, στάντας δὲ μόνον ὁρᾶν, πῶς αὐτοῖς μάχεται τὸ θεῖον Jos IX 11 *Non est vobis bellare ibi sed state et videte salutem que vobis fiet a domino in filiis Iude et Iberusalem. Nolite pabere nec formidetis; cras exite ante eos et dominus vobiscum* L_{109} *Nolite timere; cras egredimini et Dominus erit vobiscum* Ant-M 68v(35), Res-R 6328(84) vid στῆτε καὶ] *State ... et* Arm τὴν μεθ' ὑμῶν] *Quae vobiscum* Arm μὴ φοβεῖσθε - αὔριον] *Nolite timere nec paveatis egredi cras* Arm αὐτῶν] *Eorum* Arm **18** Καὶ τὸ πλῆθος πεσόντες ἐπὶ πρόσωπον ηὐχαρίστουν τῷ θεῷ καὶ προσεκύνουν Jos IX 11 *Et inclinabit se Yosafat in facie super terram, et omnis Iuda et habitantes in Iberusalem ceciderunt in faciem in conspectu domini adorare dominum* L_{109} ἔκυψεν] *Inclinavit* Arm ἐπὶ τὴν γῆν] *Terram osculavit* Arm vid(in sensu *adoravit*) **20** *Et credite prophetis eius* L_{109} ἐν προφήταις] *In prophetis* Arm

Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
22 καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐξομολογή-
σεως ἔδωκε Κύριος ἔνεδρον τοῦ πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ
Μωὰβ ἐπ' ὄρος Σηείρ, τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ἐτροπώθη-
σαν. 23 καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ Μωὰβ ἐπὶ τοὺς κατοι-
κοῦντας ὄρος Σηεὶρ ἐκτρίψαι καὶ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. καὶ ὡς συνε-
τέλεσαν τοὺς κατοικοῦντας Σηείρ, ἀνέστησαν ἐπ' ἀλλήλους, καὶ
ἐλάβετο ἀνὴρ τοῦ πλησίον αὐτοῦ εἰς διαφθοράν. 24 καὶ Ἰούδας ἦλθεν
ἐπὶ τὴν σκοπιὰν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπέβλεψε καὶ εἶδε τὸ πλῆθος,
καὶ ἰδοὺ πάντες νεκροὶ πεπτωκότες ἐπὶ τῆς γῆς· οὐκ ἦν ἀνασῳζό-
μενος. 25 καὶ ἦλθεν Ἰωσαφὰτ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεῦσαι τὰ σκῦλα
αὐτῶν καὶ εὗρον κτήνη πολλὰ καὶ ἀποσκευὴν καὶ σκῦλα καὶ σκεύη
ἐπιθυμητά, καὶ ἐσκύλευσαν ἑαυτοῖς. καὶ ἐγένοντο ἡμέραι τρεῖς προ-
νομευόντων τὰ σκῦλα, διότι πολλὰ ἦν. 26 καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ
ἐπισυνήχθησαν εἰς τὴν κοιλάδα τῆς εὐλογίας· ἐκεῖ γὰρ εὐλόγησαν
τὸν Κύριον· διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ⌜Κοιλὰς
εὐλογίας⌟ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 27 καὶ ἐπέστρεψε πᾶς ἀνὴρ Ἰού-
δα εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ Ἰωσαφὰτ ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ὑπέστρεψεν
εἰς Ἰερουσαλὴμ ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, ὅτι εὔφρανεν αὐτοὺς Κύριος
ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. 28 καὶ εἰσῆλθον εἰς Ἰερουσαλὴμ ἐν νάβλαις
καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν σάλπιγξιν εἰς οἶκον Κυρίου. 29 καὶ ἐγένετο
ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἐν τῷ ἀκοῦσαι
αὐτοὺς ὅτι ἐπολέμησε Κύριος μετὰ τῶν ὑπεναντίων Ἰσραήλ. 30 καὶ
εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία Ἰωσαφάτ, καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ ὁ θεὸς αὐ-
τοῦ κύκλωθεν. 31 Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, υἱὸς
τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτόν, καὶ εἴκοσι καὶ

Ἐξομολογεῖσθαι 108 **22** ἄρξασθε 93 Κυρίως 108 Μοὰβ 108 ὅρους 19 Σιειρ ed **23** > οἱ 93 ὅρους 19 Σηεὶρ 1º] Σιειρ ed Σηεὶρ 2º] Σιειρ ed ἀλλίλους 108 **24** Ἰούδα 19 108 ἴδε 93 πεπωκότες 108 **25** εὕρων 93 σκῦλα 1º] ξύλα 19 σκῦλα 2º] σκλύλα 108 **26** εὐλόγησαν] εὐδόκησαν 108 **28** νάβλαις] ναύλαις 19: ἀβλαις 108* κιννύραις 19 σάλπιξιν 93 **29** ἐπολέμησαι 93 **30** κυκλόθεν 108 93 **31** βασιλεῦσαι] βασιλεύειν 19 108 ἤκοσι 108

22 *Dedit dominus insidias supra filios Ammon et Moab et in monte Seyr* L_{109} ἔνεδρον] *Insidias* Arm **23** *Ut disperderent et exterminarent eos surrexerunt contra se invicem in disperditione* L_{109} ἐπ' ἀλλήλους] *Alii super alios* Arm καὶ ἐλάβετο - διαφθοράν] *Et cepit vir socium suum ut interficerent eum* Arm **24** Ὡς ἐκ τῆς τοσαύτης στρατιᾶς ἀνασωθῆναι μηδένα Jos IX 14 *Prospicere in desertum* L_{109} εἰς τὴν ἔρημον] *In desertum* Arm **26** Συναθροισθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἴς τινα κοῖλον καὶ φαραγγώδη τόπον τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν καὶ τὴν συμμαχίαν εὐλόγησαν Jos IX 15 *In die quarto convocati sunt in convalle benedictionis* L_{109} *Et die quarto* Arm **27** ὑπέστρεψεν εἰς Ἰερουσαλὴμ] *Revertit in Hierusalem* Arm **29** μετὰ] *Cum* Arm **31** *Filius XXXV annorum cum regnare cepisset* L_{109} καὶ 4º] *Et* Arm

πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ
Ἀζουβὰ θυγάτηρ Σελεεί. 32 καὶ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἀσὰ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς
⌈ ἐνώπιον Κυρίου. 33 πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξήρθη, καὶ ἔτι ⌈ὁ λαὸς οὐ
κατεύθυνε τὴν καρδίαν αὐτῶν πρὸς Κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων
αὐτῶν. 34 καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσαφὰτ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι
οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν λόγοις Ἰηοὺ τοῦ Ἀνανεὶ οὓς κατέγραψεν
⌋ ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰσραήλ;⌋ 35 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκοινώνησεν Ἰωσα-
⌈ φὰτ βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ Ὀχοζίου βασιλέως Ἰσραήλ, ⌈καὶ αὐτὸς
ἠνόμησε 36 τοῦ ποιῆσαι καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτόν, καὶ ἐκοινώνησε
μετ' αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι πλοῖα καὶ πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς· καὶ
⌋ ἐποίησε νῆας ἐν Γεσιὼν Γάβερ.⌋ 37 καὶ προεφήτευσεν Ἐλιέζερ ὁ τοῦ
⌈ Δωδίου ἐκ Μαρησὰ ἐπὶ Ἰωσαφὰτ λέγων ⌈Ὡς ἐφιλίασας τῷ Ὀχο-
ζίᾳ καὶ ἐκοινώνησας μετ' αὐτοῦ, διέκοψε Κύριος τὰ ἔργα σου, καὶ
συνετρίβησαν αἱ νῆές σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν τοῦ πορευθῆναι εἰς
⌋ Θαρσεῖς.⌋

21, 1 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ
ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν
Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 2 καὶ τῷ Ἰωρὰμ ἀδελφοὶ ἕξ, υἱοὶ

Ἀζοβὰ 19 Σελεί 19 108 **32** ἐξέκλην εν 108 **33** ἔτι] ἔτη 108 κατεύθυνε] κατηύθυναν Tht sed κατηύθυνε Tht^{ap} **34** λοιποὶ] πολλοὶ Tht sed λοιποὶ Tht^{ap} γεγραμμένοι + εἰσὶν Tht Ἰηοὺ] Ἰησοῦ 19 108 τοῦ] υἱοῦ Tht Ἀνανὶ 93 βιβλίου + λόγων 19 Tht βασιλέως 19 108 **35** ἐκοινώνισεν 19 93 > βασιλέως 19 ἠνώμησε 108: ἠνομησαι 93 **36** ἐκοινώνησαι 93 > τοῦ 2º Tht sed habet Tht^{ap} νιας 93 ἐν] εἰς 19 108 Γαισιὼν 19 108 **37** Δουδίου 93 Μαρισὰ 93 ἐκοινώνησας + σοι 93 νῆες] νῆαις 19: νιες 93

21, 1 > καὶ ἐτάφη - αὐτοῦ 2º 19 108 Δαβίδ 108

Sełeay Arm **32** *Et non declinabit ab ea sed amabit ut faceret* L_{109} *Et ingressus est Josaphat in via Asa patris sui et non declinavit ab ea faciendo quod rectum est in conspectu Domini* Fac l. 5 apud Sirm 2.522.d *Asayi patris* Arm ἀπ' αὐτῶν] *Ex eorum* Arm **33** *Tantum quod excelsa non abstulit sed...* L_{109} οὐκ ἐξήρθη] *Non destruxit* Arm **35-36** *Et post illos amicitiam iunxit Iosafat rex Iuda cum Ocozia rege Israhel. Ipse inique cepit facere et communicabit cum illo ut faceret naves ...* L_{109} *Et iunxit amicitiam Iosaphat rex Iuda cum Ochozia rege Israel; ipse inique coepit facere et communicavit eum secum ut faceret naves* Luc 171, 22-24 μετὰ Ὀχοζίου] *Cum Ochozia* Arm αὐτὸς] *Ipse* Arm **36** Πρὸς ὃν κοινωνήσας ἐπὶ κατασκευῇ νεῶν εἴς τε Πόντον πλεουσῶν καὶ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης ἐμπόρια Jos IX 17 ἐκοινώνησε μετ' αὐτοῦ] *Particeps fuit cum eo* Arm *Gesovn* Arm vid **37** *Et prophetabit Eliezer filius Dode ex Marisa super Iosaphat dicens: Pro eo quod communicasti Ocozie confregit dominus opera tua. Et contrite sunt naves tue et non potuerunt ire Tarsis* L_{109} *Et prophetavit Eliezer filius Oziae ex Marea super Iosaphat dicens: In eo quod communicasti Oxoziay confregit dominus operam tuam et contritae sunt naves tuae et non potuerunt ire Tharsis* Luc 171, 26-28 *Destruxit dominus opus tuum et contritae sunt naves tuae et non potuerunt ire in Tharsis* Am *Ps* 47,14,2(355,26) *Pro eo quod communicasti cum Ochozia confregit Dominus opera tua* Fac *def* 6,1, 185-186 *Dovdeanć e Maresay* Arm τῷ Ὀχοζίᾳ] *Cum Ochoziay* ἐκοινώνησας μετ' αὐτοῦ] *Consensisti cum eo* Arm.

21, 2 *Yovrama* Arm ἀδελφοὶ ἕξ] *Fratres sex* Arm

Ἰωσαφάτ, Ἀζαρίας καὶ Ἰειὴλ καὶ Ζαχαρίας καὶ Ἀζαρίας καὶ
Μιχαὴλ καὶ Σαφατίας· πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰού-
δα. 3 καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Ἰωσαφὰτ ὁ πατὴρ αὐτῶν δόματα πολλά,
ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ὅπλα μετὰ πόλεων τετειχισμένων ἐν Ἰού-
δα, καὶ τὴν βασιλείαν ἔδωκε τῷ Ἰωράμ, ὅτι αὐτὸς ὁ πρωτότοκος. 4
καὶ ἀνέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐκρα-
ταιώθη, καὶ ἀπέκτεινε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ, καί
γε καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰούδα. 5 υἱὸς ἦν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν
Ἰωρὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερου-
σαλήμ. 6 καὶ ⌈ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ βασιλέων Ἰσραήλ, ὡς ἐποίησεν ⌈
οἶκος Ἀχαάβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαὰβ ἦν αὐτῷ γυνή, καὶ ἐποίησε τὸ
πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου. 7 καὶ οὐκ ἐβούλετο Κύριος ἐξολοθρεῦσαι
τὸν οἶκον Δαυὶδ διὰ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο τῷ Δαυίδ, καὶ ὃν τρό-
πον εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας
τὰς ἡμέρας.⌋ 8 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπέστησεν Ἐδὼμ ἀπὸ ὑπο- ⌋
κάτωθεν χειρὸς Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐφ' ἑαυτοῖς βασιλέα. 9 καὶ
ᾤχετο Ἰωρὰμ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐ-
τοῦ καὶ πᾶσα ἡ ἵππος μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο, καὶ ἀνέστη Ἰωρὰμ
νυκτός, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἐδὼμ τὸν κυκλοῦντα αὐτὸν καὶ πάντας
τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα
αὐτῶν. 10 καὶ ἠθέτησεν Ἐδὼμ ὑποκάτωθεν χειρὸς Ἰούδα ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης. τότε ἀπέστη Λοβνὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὑποκάτω-
θεν χειρὸς Ἰωράμ, ὅτι ἐγκατέλιπε Κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐ-
τοῦ. 11 καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐποίησεν ὑψηλὰ ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ
ἐξεπόρνευσε τοὺς κατοικοῦντας Ἰερουσαλὴμ καὶ ἀπεπλάνησε τὸν
Ἰούδαν. 12 καὶ ⌈ἦλθεν αὐτῷ ἐγγραφὴ παρὰ Ἠλίου τοῦ προφήτου λέ- ⌈

2 > καὶ Ζαχαρίας - Μιχαὴλ 19 Ἀζαρίας 2º + οὐ 93 **3** αὐτῶν] αὐτοῦ 93 **4** ἐκρατεώθη 108* > καὶ 4º 108 **5** ἦν] ὢν 19 108 ἔτη] ἔτει 93 Ἰερουσαλείμ 108 **6** ἐπορεύετο 19 108 βασιλέως Tht sed βασιλέων Tht^{ap} ἐποίησεν + αὐτῷ 93 **7** Δαβὶδ 108 > καὶ 2º Tht > αὐτῷ 1º Tht αὐτῷ 2º] αὐτὸν 108 **8** ἀπέστησεν] ἠθέτησεν 93 Ἐδώμ] Αἰδὼμ 93 ἑαυτοῖς] ἑαυτοὺς 93 **9** > νυκτός 19 108 Ἐδὼμ] Αἰδὼμ 93 αὐτὸν] αὐτῶν 108 **10** Ἐδὼμ] Αἰδὼμ 93 > ταύτης 19 ὑποαποκάτωθεν 108 Ἰωράμ] pr τοῦ 93 ἐγκατέληπε 108 **11** > ἐποίησεν 19 **12** > αὐτῷ Tht

Azariay 2º Arm **3** *Yousap'at* Arm **4** *Et surrexit Yoram super regnum patris sui* L_{109} τοῦ πατρὸς] *Patris* Arm *Yuday* Arm **5** *Filius autem XXXII annorum erat Ioram cum regnare cepisset* L_{109} **7** *Et quemadmodum dixerat dare illi lucernam* L_{109} vid ὃν τρόπον] *Quomodo* Arm **8** *Recessit Edom de potestate manus Iuda* L_{109} ὑποκάτωθεν χειρὸς] *Ex obedientia* Arm vid **9** Ἰώραμος μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων καὶ τῶν ἁρμάτων νυκτὸς εἰς τὴν Ἰδουμαίαν ἐνέβαλε... Jos IX 97 *Cum principibus suis et omnis currus eius cum eo* L_{109} αὐτοῦ 1º] *Suis* Arm πάντα τὰ ἅρματα] *Omnibus curribus* Arm **10** *Et recessit Edom de sub manibus Iude ... tunc recessit Lobna in tempore illo de sub manu eius* L_{109} ἠθέτησεν Ἐδὼμ] *Sprevit Edovm* Arm ὑποκάτωθεν χειρὸς] *Sub manu* Arm *Yovramay* Arm **12** *Et venit ad eum scriptum ab Elia propheta* Arm ἐγγραφὴ] *Litterae* Arm

γοντος Τάδε λέγει Κύριος ὁ θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρός σου Ἀνθ' ὧν
οὐκ ἐπορεύθης ἐν ὁδῷ Ἰωσαφὰτ τοῦ πατρός σου καὶ ἐν ὁδοῖς Ἀσὰ
βασιλέως Ἰούδα, 13 καὶ ἐπορεύθης ἐν ὁδοῖς βασιλέως Ἰσραήλ, καὶ
ἐξεπόρνευσας τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἰερουσαλὴμ ὃν
τρόπον ἐξεπόρνευσεν οἶκος Ἀχαάβ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, υἱοὺς
τοῦ πατρός σου, τοὺς ἀγαθοὺς ὑπὲρ σὲ ἀπέκτεινας, 14 διὰ τοῦτο
ἰδοὺ Κύριος πατάξει σε πληγὴν μεγάλην ἐν τῷ λαῷ σου καὶ ἐν τοῖς
υἱοῖς σου καὶ ἐν ταῖς γυναιξί σου καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἀποσκευῇ σου.
15 καὶ σὺ ἔσῃ ἐν ἀρρωστίαις πονηραῖς, ἐν ἀρρωστίᾳ κοιλίας σου,
ἕως οὗ ἐξέλθῃ τὰ ἔντερά σου ἀπὸ τῆς ἀρρωστίας σου ἐξ ἡμερῶν
⌋ εἰς ἡμέρας.⌋ 16 καὶ ἐπήγειρε Κύριος ἐπὶ Ἰωρὰμ τοὺς ἀλλοφύλους
καὶ τοὺς ἄραβας καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν αἰθιόπων, 17 καὶ ἀνέβησαν
ἐπὶ Ἰούδαν καὶ κατεδυνάστευσαν αὐτὸν καὶ ᾐχμαλώτευσαν τὴν
πᾶσαν ὕπαρξιν ἣν εὗρον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς
αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ οὐ κατελείφθη αὐτῷ υἱὸς ἀλλ'
ἢ Ὀχοζίας ὁ νεώτερος τῶν υἱῶν αὐτοῦ. 18 καὶ μετὰ ταῦτα πάντα
ἐπάταξεν αὐτὸν Κύριος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ ἐν ἀρρωστίᾳ ἐν ᾗ οὐκ
ἔστιν ἴασις. 19 καὶ ἐγένετο ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, καὶ ὡς ἦλθεν ὁ
καιρὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ εἰς ἡμέρας δύο, ἐξῆλθε τὰ ἔντερα αὐτοῦ
μετὰ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐν
⌈ ἀρρωστίαις πονηραῖς. καὶ ⌈οὐκ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκφο-
⌋ ρὰν καὶ κλαῦσιν κατὰ τὴν κλαῦσιν τῶν πατέρων αὐτοῦ.⌋ 20 υἱὸς ἦν
τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν Ἰωρὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ὀκτὼ
ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ἀπέθανεν ἐν οὐκ ἐπαίνῳ, καὶ
⌈⌋ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ ⌈καὶ οὐκ ἐν τάφοις τῶν βασιλέων.⌋

> Τάδε λέγει Tht > Δαυὶδ Tht **13** ἐπορεύθη 19 βασιλέων Tht sed βασιλέως Tht^ap Ἰερουσαλὴμ] pr ἐν Tht **14** πατάξει σε] πατάσσει Tht > πάσῃ 93 **15** ἔσῃ] ἔσει ed ἐν 1º] ἐνν 19 ἀρρωστίᾳ] ἀρρωστίαις 19 108 (-τείαις) ἐξέλθοι 19 > σου 3º 19 Tht **16** ἐξήγειρε 93 ἄρραβας 19 108 ομογρους 93 αἰθιώπων 19 **17** αὐτὸν] αὐτῶν 93 ᾐχμαλώτευσαν] scripsi cum ed: αἰχμαλώτευσαν cod **19** καιρὸς] κλῆρος 19 108 ἐν 1º] ἐνν 19 > τῇ 19 108 ἀρρωστείαις 108* > αὐτοῦ 4º Tht κλαῦσιν 1º] καῦσιν 19 108 κλαῦσιν 2º] κλαῦσιν 19 108 **20** > ἦν 93 πόλη 108 καὶ 5º + ἔθαψαν αὐτὸν Tht

Dawtʿi patris Arm **13** *Quemadmodum fornicata est domus Acab* L_{109} ὃν τρόπον] *Quomodo* Arm **14** διὰ τοῦτο] *Propter haec* Arm **15** καὶ τῶν ἐντέρων αὐτοῦ δι' ὑπερβολὴν τῆς τῶν ἐντὸς διαφθορᾶς ἐκρυέντων Jos IX 101 *Et tu in doloribus multis et in langoribus ventris tui eris quoadusque exeant intestina tua pre langore* L_{109} *Quoadusque exeant intestina tua ab infirmitate paulatim per dies* $L_{91\text{-}95}$ σου 1º] *Tui* Arm τὰ ἔντερά σου] *Vitalia tua* Arm **17** *Erat adulescentior filiorum eius* L_{109} *Et ceperunt omnem substantiam quae in domo regis inventa est* Au gr 42(907) ᾐχμαλώτευσαν] *Ceperunt* Arm ὁ νεώτερος] *Junior* Arm **18** *Percussit eum dominus in ventre suo langore insanabile* L_{109} *Percussit eum dominus in ventre ipsius infirmitate insanabili* $L_{91\text{-}95}$ **19** *Tempore procedentis finis eius in diebus duobus exierunt intestina eius cum langore et mortuus est in langoribus pessimis* L_{109} τὰ ἔντερα] *Vitalia* Arm μετὰ τῆς κοιλίας αὐτοῦ] *Cum ventre suo* Arm κλαῦσιν 1º] *Plangorem* Arm **20** *Yovram* Arm ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν] *Cum venissent in regnum* Arm.

22, 1 Καὶ ἐβασίλευσαν οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλὴμ τὸν Ὀχο-
ζίαν υἱὸν αὐτοῦ τὸν νεώτερον ἀντ' αὐτοῦ, ⌜ὅτι πάντας τοὺς πρε- ⌜
σβυτέρους ἀπέκτεινε τὸ λῃστήριον τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν
ἀράβων καὶ τῶν ἀμαζονιεὶμ ἐν τῇ παρεμβολῇ.⌟ καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχο- ⌟
ζίας υἱὸς Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰούδα. 2 υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν
Ὀχοζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν ἐν
Ἰερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Γοθολία θυγάτηρ Ἀχαάβ. 3
καί γε καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς οἴκου Ἀχαάβ, ὅτι ἡ μήτηρ αὐ-
τοῦ ἦν σύμβουλος αὐτοῦ τοῦ ἁμαρτάνειν. 4 καὶ ἐποίησεν Ὀχοζίας
τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου ὡς ὁ οἶκος Ἀχαάβ, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν
αὐτῷ σύμβουλοι μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, τοῦ ἐξολο-
θρεῦσαι αὐτόν, 5 καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ἐπορεύθη. καὶ ἐπορεύθη
Ὀχοζίας μετὰ Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἀζαὴλ
βασιλέα Συρίας εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ, καὶ ἐπάταξαν οἱ τοξόται τὸν
Ἰωράμ. 6 καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ τοῦ ἰατρευθῆναι εἰς Ἰεζραὴλ ἀπὸ
τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ σύροι ἐν Ῥαμὼθ ἐν τῷ πολεμεῖν
αὐτὸν πρὸς Ἀζαὴλ βασιλέα Συρίας. καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ βασι-
λεὺς Ἰούδα κατέβη θεάσασθαι τὸν Ἰωρὰμ υἱὸν Ἀχαὰβ ἐν Ἰεζραήλ,
ὅτι ἠρρώστει. 7 καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένετο καταστροφὴ Ὀχοζίου
τοῦ ἐλθεῖν πρὸς Ἰωράμ. καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν Ὀχοζίαν ἐξῆλθεν Ἰωρὰμ
μετ' αὐτοῦ πρὸς Ἰηοὺ υἱὸν Ναμεσσεὶ χριστὸν Κυρίου, ὃν ἔχρισεν
αὐτὸν Κύριος τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον Ἀχαάβ. 8 καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ ἐκδικῆσαι τὸν Ἰηοὺ τὸν οἶκον Ἀχαάβ, καὶ εὗρε τοὺς ἄρχοντας
Ἰούδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Ὀχοζίου λειτουργοῦντας τῷ Ὀχοζίᾳ, καὶ
ἀπέκτεινεν αὐτούς. 9 καὶ εἶπεν Ἰηοὺ τοῦ ζητῆσαι τὸν Ὀχοζίαν, καὶ

22, 1 > ἀντ' αὐτοῦ 19 108 λιστήριον 93 ἐπελθὼν 19 93: ἐλθὸν Tht sed ἐπελθὸν Tht^ap ἀράβων] scripsi cum ed: ἀρράβων 19 108: βαρβάρων 93 Tht ἀμαζωνιεὶμ 93 **4** ἐν ὀφθαλμοῖς] ἐνώπιον 19 > ὁ 19 **5** Ὀχοζίας + μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ 93 βασιλέα] βασιλέως 19 Ῥαμὰθ 93 **6** Ἰεσραὴλ 19 108 θεάσασθε 93 > ἐν Ἰεζραήλ 93 Ἰεζραήλ] scripsi: Ἰεσραὴλ 19 ἠρρώστῃ 93 **7** Ἰηού] Ἰοὺ 19 108 Ναμεσεὶ 19: Ναμεσὶ 108 χρηστὸν 93 **8** Ἰηού] Ἰοὺ 19 93 > τῷ 2º 19 ἀπέκτειναν 19 **9** Ἰηού] scripsi: Ἰοὺ cod

22, 1 *Ocoziam filium eius adulescentiorem* L_{109} νεώτερον] *Juniorem* Arm τῶν 2º - παρεμβολῇ] *Stratiam Amazonarum* Arm **2** εἴκοσι καὶ δύο] *Viginti duo* Arm *Akʿaabu* Arm **3** αὐτοῦ] *Sua* Arm **4** *Et fecit quod malignum est in oculis domini sicut domus Acab* L_{109} *Okʿoziay* Arm ὁ οἶκος] *Domus* (cum articulo) Arm **5** *Et habiit cum Yoram filio Acab rege Israbel* L_{109} *Okʿoziay* Arm βασιλέως Ἰσραήλ] *Regis Israelitarum* Arm **6** *Ezrayel* Arm **7** *Naamsi quem unxit dominus ad percutiendam domum Acab* L_{109} *Okʿoziay* Arm *Yovram cum eo* Arm ὃν - ἐξολοθρεῦσαι] *Quia unxit eum Dominus interficere* Arm **8** *Et factum est cum vindicaret Ieu in domo Acab* L_{109} ἐν τῷ ἐκδικῆσαι] *In petendo ultionem* Arm **9** *Yev* Arm

κατέλαβον αὐτὸν ἰατρευόμενον ἐν Σαμαρείᾳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς
Ἰηού, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν, καὶ ἔθαψαν αὐτόν, ⌜ὅτι εἶπεν Υἱός ἐσ-
τιν Ἰωσαφάτ, ὅστις ἐζήτησε τὸν Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ.⌟ καὶ
οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ Ὀχοζίου κατισχῦσαι δύναμιν περὶ τῆς βασι-
λείας. 10 Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι τέθνηκεν ὁ υἱὸς
αὐτῆς, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπώλεσε πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας ἐν
τῷ οἴκῳ Ἰούδα. 11 καὶ ἔλαβεν Ἰωσάβεαι ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως
τὸν Ἰωὰς υἱὸν Ὀχοζίου καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν τοῦ
βασιλέως τῶν θανατουμένων, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐ-
τοῦ ἐν τῷ ταμιείῳ τῶν κλινῶν. καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἡ θυγάτηρ τοῦ
βασιλέως Ἰωρὰμ τὸν Ἰωὰς Ἰωσάβεαι ἡ ἀδελφὴ Ὀχοζίου ἡ γυνὴ
Ἰωδᾶε τοῦ ἱερέως, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Γοθολίας, καὶ
οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν. 12 καὶ ἦν Ἰωὰς κεκρυμμένος μετὰ Ἰωδᾶε ἐν
τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ ἓξ ἔτη, καὶ Γοθολία ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

23, 1 Ἐν δὲ τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐνίσχυσεν Ἰωδᾶε καὶ ἔλαβε
τοὺς ἑκατοντάρχους, τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν Ἰωρὰμ καὶ τὸν Ἰσμαὴλ υἱὸν
Ἰωανὰν καὶ τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν Ὠβὴδ καὶ τὸν Μαασίαν υἱὸν Ἀδαίου
καὶ τὸν Ἐλισαφὰτ υἱὸν Ζεχρεί, καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς μετ᾽ αὐτοῦ
εἰς οἶκον Κυρίου ἐν διαθήκῃ. 2 καὶ ἐκύκλωσαν τὸν Ἰούδαν καὶ συνή-
γαγον τοὺς λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα καὶ τοὺς ἄρχον-
τας τῶν πατριῶν Ἰσραήλ, καὶ ἦλθον εἰς Ἰερουσαλήμ. 3 καὶ διέθετο
πᾶσα ἡ ἐκκλησία διαθήκην ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως,
καὶ ἔχρισαν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰωδᾶε Ἰδοὺ
ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως βασιλευσάτω, καθὼς ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ τὸν
οἶκον Δαυίδ. 4 καὶ νῦν οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε· τὸ τρίτον ἐξ
ὑμῶν εἰσπορευέσθωσαν τὸ σάββατον, τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν

Σαμαρίᾳ 93 Ἰηού] Ἰού 19 108 **11** Ἰωσάβεαι 1º] Ἰωσάβεε 19 Ἰωσάβεαι 2º] Ἰωσάβεε 19 ἀπέκτειναν 93 **12** κεκρυμμένως 108 Ἰωδὰθ 108 Γοθολίας 93

23, **1** Ἰωανὰν] Ἰωνὰν 19 108 Ὠβὴδ] scripsi cum ed: Ἰωβὴδ 19 93: Ὠβὴθ 108 Ἐλισαφὰν 108: Ἐλισαφὰ 93 Ζεχρεί] Ζαχαρίου 19 108: Ζεχρι ed **2** ἦλθεν 108 **3** διέθεντο ed ἐκκλησία + Ιουδα ed τοῦ θεοῦ] Κυρίου 19 ἔχρησαν 93 **4** ποιήσεται 19 108 > ἐξ 93 σαββάτῳ 93 τῶν 1º] τὸν 93

ἐν τῷ οἴκῳ] *In domo* (cum articulo) Arm *Ok'oziay* Arm **10** *Ok'oziay* Arm ἐν τῷ οἴκῳ] *Domus* (cum articulo) Arm **12** Ἰωὰς - Ἰωδᾶε] *Yovas absconditus cum Yudaye* Arm.

23, **1** Τῷ δὲ ἑβδόμῳ... Jos IX 143 *Maasi* Arm vid *Adaiu* Arm *Zek'rea* Arm καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς] *Et cepit is eos* Arm Κυρίου ἐν διαθήκῃ] *Domini et foedus constituerunt* Arm **2** τοὺς ἄρχοντας] *Principes* (cum articulo) Arm τῶν πατριῶν Ἰσραήλ] *Familiarum* (cum articulo) *Israyeli* Arm **3** *Et disposuit universa ecclesia ... dixitque illis* L_{109} ἡ ἐκκλησία] *Congregatio* (cum articulo) Arm *Yudaye* Arm **4** *Tertia pars vestrum qui veniunt ad sabbatum sacerdotum et levitarum et ianitorum erit in portis* Bed *Rg* 18, 313.105 οὗτος ὁ λόγος] *Hic sermo* Arm

καὶ τῶν πυλωρῶν ἐν ταῖς πύλαις τῶν εἰσόδων, 5 καὶ τὸ τρίτον ἐν
οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ, καὶ πᾶς ὁ
λαὸς ἐν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου. 6 καὶ μηδεὶς εἰσελθέτω εἰς οἶκον Κυρίου
εἰ μὴ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ οἱ λειτουργοῦντες τοῖς λευί-
ταις, αὐτοὶ εἰσελεύσονται ὅτι ἅγιοί εἰσιν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς φυλασ-
σέτωσαν τὴν φυλακὴν Κυρίου. 7 καὶ κυκλώσουσιν οἱ λευῖται τὸν
βασιλέα κύκλῳ, ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ⌜καὶ ⌜
ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὸν οἶκον ἀποθανεῖται,⌟ καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ ⌟
βασιλέως, εἰσπορευόμενου αὐτοῦ καὶ ἐκπορευομένου. 8 καὶ ἐποίησαν
οἱ λευῖται καὶ πᾶς Ἰούδα κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Ἰωδᾶε ὁ ἱε-
ρεύς, καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, εἰσπορευομένου τοῦ
σαββάτου ἕως ἐξόδου τοῦ σαββάτου, ὅτι οὐ κατέλυσεν Ἰωδᾶε ὁ ἱε-
ρεὺς τὰς ἐφημερίας. 9 καὶ ἔδωκεν Ἰωδᾶε ὁ ἱερεὺς τοὺς ἑκατον-
τάρχους τεταγμένους, καὶ τὰ δόρατα καὶ τὰς ἀσπίδας καὶ τὰ ὅπλα
ἃ ἦν τοῦ βασιλέως Δαυὶδ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς. 10 καὶ
ἔστησε πάντα τὸν λαὸν ἕκαστον ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας
τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς ἀριστερᾶς
ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ. 11 καὶ
ἐξήγαγεν Ἰωδᾶε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ ⌜ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ ⌜
βασίλειον καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτόν, καὶ ἔχρισεν
αὐτὸν Ἰωδᾶε ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ εἶπον Ζήτω ὁ βασι-
λεύς.⌟ 12 καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ τῶν τρεχόντων ⌟
καὶ ἐξομολογουμένων καὶ αἰνούντων μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ εἰσῆλθε
πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον Κυρίου. 13 καὶ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ ὁ
βασιλεὺς εἱστήκει ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς εἰσόδου οἱ
ἄρχοντες καὶ αἱ σάλπιγγες, καὶ οἱ ἄρχοντες περὶ τὸν βασιλέα, καὶ

6 εἰ μὴ] εἰμὶ 93 **7** > οἱ λευῖται 93 ἀποθανεῖτε 93 **9** τεταγμένους] pr τοὺς 19: + καὶ τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεούς 19 108 δώρατα 108 **11** ἔχρισαν Tht > ὁ ἱερεὺς Tht > οἱ 93 **13** εἶδεν] ἴδε 93 ἱστείκει 93 τῆς στάσεως] τοῦ στύλου 93

καὶ τῶν πυλωρῶν] *Et ianitorum* Arm **6** Μηδένα δ' εἰσελθεῖν ὁπλίτην ἐάσητε ἢ μόνον ἱερέα Jos IX 146 μηδεὶς] *Nec quisquam* Arm φυλασσέτωσαν τὴν φυλακὴν] *Observent custodiam* Arm **7** ἀνὴρ - χειρὶ] *Vir omnis instrumentum suum in manu* (cum articulo) Arm **8** εἰσπορευομένου] *In intrando* Arm **9** Ἀνοίξας δὲ Ἰώδας τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ὁπλοθήκην, ἣν Δαυίδης κατεσκεύασε, διεμέρισε τοῖς ἑκατοντάρχαις ἅμα καὶ ἱερεῦσι καὶ Ληουίταις ἅπανθ' ὅσ' εὗρεν ἐν αὐτῷ δόρατά τε καὶ φαρέτρας καὶ εἴ τι ἕτερον εἶδος ὅπλου κατέλαβε Jos IX 148 *Hastas et scuta* L_{91-95} τεταγμένους - δόρατα] *Formatos at armatos lanceis* Arm καὶ τὰς ἀσπίδας] *Et clypeis* Arm ἔδωκεν αὐτοῖς] *Dedit eis* Arm **11** *Et dederunt super eum diadema et testimonium; et constituerunt eum regem* L_{109} *Imposuerunt super eum diadema et testimonium* An *Judaeus* 1460C *Yuday* Arm τὸ μαρτύριον] *Testimonium* Arm αὐτόν 2º] *Eum* Arm ἔχρισεν] *Unxit* Arm **12** μετὰ τοῦ βασιλέως] *Cum rege* Arm **13** *Et vidit et ecce rex stans in statu suo* L_{109} *Super columnam suam* L_{91-95} *Et omnis populus terre iucundus tubis canuerunt* L_{109} *Omnis quoque populus iocundus et tubicinans* L_{91-95} *Coniuratio, coniuratio* L_{109} L_{91-95} εἱστήκει] *Erectus stabat* Arm καὶ οἱ ἄρχοντες] *Et principes* (cum articulo) Arm

πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εὐφραινόμενοι καὶ σαλπίζοντες ἐν ταῖς σάλ-
πιγξιν καὶ οἱ ᾄδοντες ἐν τοῖς ὀργάνοις τῆς ᾠδῆς, οἱ ᾠδοὶ καὶ ὑμ-
νοῦντες αἶνον. καὶ διέρρηξε Γοθολία τὴν στολὴν αὐτῆς καὶ ἐβόησε
καὶ εἶπε Σύνδεσμος, σύνδεσμος. 14 καὶ ἐξῆλθεν Ἰωδᾶε ὁ ἱερεὺς καὶ
ἐνετείλατο τοῖς ἑκατοντάρχοις καὶ τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως
⌜⌟ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐξαγάγετε αὐτὴν ⌜ἐκτὸς τοῦ οἴκου⌟ καὶ εἰσέλθε-
τε ὀπίσω αὐτῆς, καὶ ἀποθάνετω ἐν ῥομφαίᾳ, ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεύς Μὴ
θανατωθήτω ἐν οἴκῳ Κυρίου. 15 καὶ ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν καὶ ἐπέθη-
καν αὐτῇ χεῖρας καὶ διῆλθε διὰ τῆς πύλης τῶν ἱππέων τοῦ οἴκου
τοῦ βασιλέως καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὴν ἐκεῖ. 16 Καὶ διέθετο Ἰωδᾶε
διαθήκην ἀνάμεσον αὐτοῦ καὶ ἀνάμεσον παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ ἀνά-
μεσον τοῦ βασιλέως, τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ Κυρίῳ. 17 καὶ εἰσῆλθε
πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ, καὶ κατέσπασαν αὐ-
τόν, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ ἐλέπτυναν,
καὶ τὸν Ματθὰν τὸν ἱερέα τοῦ Βάαλ ἐθανάτωσαν ἐναντίον τῶν
θυσιαστηρίων αὐτοῦ. 18 καὶ ἔθηκεν Ἰωδᾶε τὴν ἐπισκοπὴν οἴκου Κυρίου
ἐν χειρὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν, καὶ ἀνέστησε τὰς ἐφημε-
ρίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καθὼς διέστειλε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν
οἶκον Κυρίου, τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ καθὼς γέ-
γραπται ἐν νόμῳ Μωσῆ ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐν ᾠδαῖς διὰ χειρὸς
Δαυίδ. 19 καὶ ἔστησαν οἱ πυλωροὶ ἐπὶ τὰς πύλας οἴκου Κυρίου, καὶ
οὐκ εἰσελεύσεται ἀκάθαρτος εἰς πάντα λόγον. 20 καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκα-
τοντάρχους καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ καὶ πάν-
τα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ ἀνεβίβασαν τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον
Κυρίου, καὶ εἰσῆλθε διὰ τῆς ἐσωτέρας πύλης εἰς τὸν οἶκον τοῦ
βασιλέως· καὶ ἐκαθίσαν τὸν βασιλέα ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς βασιλείας.

σάλπιξιν 93 **14** ἑκατατάρχοις 19 εἰσέλθατε 93 > ἐν 1º 93 θανατωθήσεται 19 **15** αὐτῇ] αὐτὴν 19 108 **16** διαθήκην] pr τὴν 19 **17** κατέσπασεν 19 ἐλέπτυναν] ἐλέπυνε 19 **18** ἔθηκεν] ἐνεχείρισε 19 108 (-ρησεν) Ἰωδᾶε] Δωδᾶε 19 108 ἱερέων... λευιτῶν tr 19 ἀναφέρειν + Κυρίῳ 19 108 > τῷ Κυρίῳ 19 108 Μωσεῖ 19 **20** ἑκατοντάρχους] πατράρχους 19 108* vid sed πατριάρχους 108c ἀνεβήβασαν 93 > τὸν 3º 93

εὐφραινόμενοι] *Laetantes* Arm ἐν τοῖς ὀργάνοις τῆς ᾠδῆς] *Cantatis tibiarum* Arm vid οἱ ᾠδοί] *Cantantes* Arm καὶ εἶπε - σύνδεσμος 2º] *Et dicit fraus est fraus est* Arm **14** *Educite eam extra septa templi et interficiatur gladio. Hoc tamen praecepit ut non in templo interficeretur* Can *Hib* 28,8(96) **15** ἐπέθηκαν - χεῖρας] *Manum imposuerunt in eum* Arm **16** ἀνάμεσον 2º] *Inter* Arm τοῦ εἶναι] *Ut sint* Arm **17** *Et simulacrum eius comminuerunt* L_{109} τὸν οἶκον] *Domum* (cum articulo) Arm τὰς εἰκόνας] *Picturas* Arm **18** *Et tradidit Ioade observationem domus domini* L_{109} *Et posuit Ioiada observationem domus domini* L_{91-95} ἔθηκεν - λευιτῶν] *Dedit Yudaye visitationem in manu sacerdotum* (cum articulo) *levitarum* (cum articulo) Arm καθὼς] *Sicut* Arm *Movsesi* Arm vid **19** εἰς πάντα λόγον] *In omni verbo* L_{91-95} **20** τοὺς ἑκατοντάρχους] *Centuriones* Arm τὸν οἶκον] *Domum* (cum articulo) Arm διὰ - πύλης] *Per internam portam* Arm.

21 καὶ ηὐφράνθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασε, καὶ
τὴν Γοθολίαν ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ.
24, 1 Υἱὸς ὢν ἑπτὰ ἐτῶν Ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ
τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ
αὐτοῦ Σαβιὰ ἐκ Βηρσάβεαι. 2 καὶ ⌜ἐποίησεν Ἰωὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον ⌜
Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδᾶε τοῦ ἱερέως.⌋ 3 καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ⌋
Ἰωδᾶε δύο γυναῖκας, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. 4 καὶ ἐγέ-
νετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Ἰωὰς τοῦ ἐπισκευάσαι
τὸν οἶκον Κυρίου. 5 καὶ συνήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας καὶ
εἶπεν αὐτοῖς Ἐξέλθετε εἰς τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ συναγάγετε ἀπὸ
παντὸς Ἰσραὴλ ἀργύριον τοῦ κραταιῶσαι τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ θεοῦ
Ἰσραὴλ ἀπὸ ἱκανοῦ ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν, καὶ ὑμεῖς ταχύνατε τοῦ
λαλῆσαι. καὶ οὐκ ἐτάχυναν οἱ λευῖται. 6 καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς
τὸν Ἰωδᾶε τὸν ἄρχοντα καὶ εἶπεν αὐτῷ Διὰ τί οὐκ ἐξεζήτησας περὶ
τῶν λευιτῶν τοῦ εἰσενεγκεῖν τῷ Κυρίῳ ἀπὸ Ἰούδα καὶ Ἰερουσαλὴμ
τὸ κεκριμένον λῆμμα ὑπὸ Μωσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὅτε ἐξεκκλη-
σίασε τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ. 7 ὅτι
⌜Γοθολία ἦν ἄνομος, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς κατέσπασαν τὸν οἶκον τοῦ ⌜
θεοῦ, καί γε πάντα τὰ ἅγια οἴκου Κυρίου ἐποίησαν τοῖς Βααλείμ.⌋ ⌋
8 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Γενηθήτω γλωσσόκομον καὶ τεθήτω ἐν τῇ
πύλῃ οἴκου Κυρίου ἔξω, 9 καὶ κηρυξάτωσαν ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἰερου-
σαλὴμ εἰσενεγκεῖν τῷ Κυρίῳ καθὼς εἶπε Μωσῆς δοῦλος τοῦ θεοῦ
ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 10 καὶ εὐφράνθησαν πάντες οἱ ἄρχον-
τες καὶ πᾶς ὁ λαός, καὶ εἰσέφερον καὶ ἐνέβαλον εἰς τὸ γλωσσόκο-
μον ἕως οὗ ἐπληρώθη. 11 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ τοῦ εἰσενεγκεῖν
τὸ γλωσσόκομον πρὸς τοὺς προστάτας τοῦ βασιλέως διὰ χειρὸς τῶν
λευιτῶν, καὶ ἡνίκα εἶδον ὅτι ἐπλεόνασε τὸ ἀργύριον, καὶ ἦλθεν ὁ
γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ προστάτης τοῦ μεγάλου ἱερέως, καὶ

21 εὐφράνθη 19 108

24, 1 > Ἰωὰς 93 Σαβὶ 19 Βηρσάβεε 19 **3** αὐτῷ] ἑαυτῷ 19 **4** > καὶ ἐγένετο 2º 19 **5** > εἰς τὰς πόλεις - συναγάγετε 19 ἐτάχυναν + τοῦ λαλῆσαι 93 **6** Ἰούδα + καὶ τῶν λευιτῶν τοῦ εἰσενεγκεῖν τῷ Κυρίῳ ἀπὸ Ἰούδα 19 κεκρυμμένον 19 Μωσεῖ 19 ὅτε] ὅτι 93 **7** ἦν] ἡ Tht > οἱ 93 θεοῦ] βασιλέως 93 > οἴκου Tht τοῖς] τῷ 19 **8** γλωσσόκωμον 93 > τῇ 19 οἴκου] pr τοῦ **9** > τῷ 93 > τὸν 19 **10** > καὶ 3º 19 ἐνέβαλλον 93 τὸν γλωσσώκομον 93 οὗ] τοῦ 93 **11** > ἐν 19 108 ἐνεγκεῖν 19 108 τὸ 1º] τὸν 93

24, 1 Μήτηρ δὲ ἦν αὐτῷ τὸ μὲν ὄνομα Σαβιὰ πατρίδος δὲ Βηρσαβεέ Jos IX 157 *Bersabeeay* Arm **5** τοῦ κραταιῶσαι] *Ut corroboretur* Arm τοῦ θεοῦ - ἱκανοῦ] *Dei Israyel mature* Arm ὑμεῖς ταχύνατε] *Vos festinate* Arm ἐτάχυναν] *Festinaverunt* Arm **6** ἐξεζήτησας] *Fecisti explorationem* Arm λῆμμα] *Rationem* Arm *Movsesi* Arm vid ἐν τῇ ἐρήμῳ] *In deserto* Arm **7** πάντα] *Omnia* Arm **9** *Movses* Arm **10** εὐφράνθησαν] *Laeti facti sunt* Arm **11** *Et factum est in tempore inlata est arca* L_{109}

ἐξεκένωσαν τὸ γλωσσόκομον καὶ ἦραν καὶ κατέστησαν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ
τόποῦ αὐτοῦ· οὕτως ἐποίουν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ συνήγαγον ἀρ-
γύριον πολύ. 12 καὶ ἔδωκε τὸ ἀργύριον ὁ βασιλεὺς καὶ Ἰωδᾶε ὁ ἱε-
ρεὺς τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα εἰς τὴν ἐργασίαν οἴκου Κυρίου, καὶ ἐμι-
⌐⌋ σθοῦντο λατόμους καὶ τέκτονας ⌐ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον Κυρίου,⌋ καὶ
· πρὸς τοῖς τέκτοσι · χαλκεῖς χαλκοῦ καὶ σιδήρου τοῦ κραταιῶσαι
τὸν οἶκον Κυρίου. 13 καὶ ἐποίουν οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα, καὶ ἀνέβη
μῆκος τῶν ἔργων ἐν χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον Κυρίου
ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτοῦ καὶ ἠσφαλίσαντο αὐτόν. 14 καὶ ἡνίκα συνε-
τέλεσαν τὸν οἶκον, ἤνεγκαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς Ἰωδᾶε τὸ
κατάλοιπον τοῦ ἀργυρίου, καὶ ἐποίησαν αὐτὸ σκεύη εἰς τὸν οἶκον
Κυρίου, σκεύη λειτουργικὰ καὶ τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυίσκας καὶ
σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις ἐν τῷ οἴκῳ
Κυρίου διὰ παντὸς πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδᾶε. 15 Καὶ ἐγήρασεν
Ἰωδᾶε, καὶ ἦν πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐτελεύτησεν, υἱὸς ὢν ἑκατὸν καὶ
⌐ τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾶν αὐτόν. 16 καὶ ⌐ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πό-
λει Δαυὶδ μετὰ τῶν βασιλέων, ὅτι ἐποίησεν ἀγαθωσύνην μετὰ
⌋ Ἰσραὴλ καὶ μετὰ τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.⌋ 17 καὶ ἐγένετο
μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰωδᾶε εἰσῆλθον οἱ ἄρχοντες Ἰούδα καὶ προσε-
κύνησαν τῷ βασιλεῖ καὶ διέφθειρον τὸν Ἰωὰς τὸν βασιλέα· τότε
ἤκουσεν αὐτῶν ὁ βασιλεύς. 18 καὶ ἐγκατέλιπον τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ
θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ Ἀστάρτῃ καὶ τοῖς εἰδώ-
λοις, καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἰερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέ-
⌐ ρᾳ ταύτῃ ἐν τῇ πλημμελείᾳ αὐτῶν. 19 καὶ ⌐ἀπέστειλε Κύριος πρὸς
αὐτοὺς προφήτας ἐπιστρέψαι αὐτοὺς πρὸς Κύριον, καὶ διεμαρτύραν-

τὸ 3º] τὸν 93 αὐτὸ] αὐτὸν 19 πολύν 19 108 **12** χαλκεῖς] χαλκοῖς 19 108 **13** μῆκος] ὕψος 93 > αὐτόν 19 **14** > τὸν 3º 93 ἀνήνεγκαν] ἤνεγκαν 19 108 **16** ἀγαθοσύνην 19 108 μετὰ] ἐν Tht **17** διέφθειραν ed αὐτῶν] αὐτῷ 93 **18** ἐγκατέλειπον 93 πλημμελίᾳ 93 **19** διεμαρτύρατο Tht sed διεμαρτύραντο Tht^{ap}

12 τὸ ἀργύριον] *Argentum* Arm πρὸς τοῖς τέκτοσι] *Praeter eos fabri* Arm χαλκοῦ καὶ σιδήρου] *Aeris et ferri* Arm **13** *Et quia faciebant operabantur opera ad instruendam domum domini, et ascendit longitudo operum ... et confirmaberunt illam* L_{109} ἠσφαλίσαντο αὐτόν] *Facta est cura magna* Arm vid **14** τὸν οἶκον 1º] *Laborem domus* Arm · αὐτὸ] *Id* Arm **15** καὶ ἦν] *Et erat* Arm **17** Συνδιεφθάρησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ τοῦ πλήθους πρωτεύοντες Jos IX 167 *Et adoraberunt regem et corruperunt eum* L_{109} καὶ διέφθειρον - βασιλέα] *Et verterunt mentem Yovas regis* Arm vid **18** *Et servierunt Astarti et simulacris, et facta est ira super Iudam et super Iherusalem in peccato isto* L_{109} *Et facta est ira contra Iudam et Hierusalem propter hoc peccatum* CAn *in* 12,21,1(221,15) ἐλάτρευσαν τῇ Ἀστάρτῃ] *Adoraverunt ei astra* Arm **19** Κύριος] *Dominus* Arm αὐτοὺς] *Eos* Arm

το αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἤκουσαν.⌋ 20 καὶ ⌈πνεῦμα θεοῦ ἐνέδυσε τὸν Ζαχα- ⌋⌈
ρίαν τὸν τοῦ Ἰωδᾶε τοῦ ἱερέως, καὶ ἀνέστη ἐπάνω τοῦ λαοῦ καὶ
εἶπεν αὐτοῖς Τάδε λέγει Κύριος Ἵνα τί ὑμεῖς παραπορεύεσθε τὰς
ἐντολὰς Κυρίου; καὶ οὐκ εὐοδωθήσεσθε, ὅτι ἐγκατελίπατε τὸν Κύ-
ριον, καὶ ἐγκαταλείψει ὑμᾶς.⌋ 21 καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ καὶ ἐλιθοβόλη- ⌋
σαν αὐτὸν λίθοις δι' ἐντολῆς Ἰωὰς τοῦ βασιλέως ἐν αὐλῇ οἴκου
Κυρίου. 22 ⌈καὶ οὐκ ἐμνήσθη Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς τοῦ ἐλέους οὗ ἐποίη- ⌈
σεν Ἰωδᾶε ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσε τὸν υἱὸν αὐ-
τοῦ μετ' αὐτόν. ὡς δὲ ἀπέθνῃσκεν, εἶπεν Ἴδοι Κύριος, καὶ κρίναι.⌋ ⌋
23 καὶ ἐγένετο εἰς συντέλειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰωὰς
δύναμις Συρίας, καὶ ἦλθον ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ διέ-
φθειρον πάντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ πάντα τὰ
σκῦλα αὐτῶν ἀπέστειλαν τῷ βασιλεῖ Δαμασκοῦ, 24 ὅτι ἐν ὀλίγοις
ἀνδράσιν ἦλθον δυνάμεις Συρίας, καὶ ὁ Κύριος παρέδωκεν εἰς τὰς
χεῖρας αὐτῶν δύναμιν πολλὴν σφόδρα, ὅτι ἐγκατέλιπον Κύριον τὸν
θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν· ⌈καὶ μετὰ Ἰωὰς ἐποίησε κρίματα. 25 καὶ ⌈
ἐν τῷ παραπορεύεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ κατέλιπον αὐτὸν ἐν ἀρρω-
στίαις μεγάλαις, καὶ ἐπέθεντο τῷ Ἰωὰς οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν αἵμασι
τῶν υἱῶν Ἰωδᾶε τοῦ ἱερέως καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης
αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ οὐκ
ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν βασιλέων.⌋ 26 καὶ οἱ ἐπιθέμενοι ἐπ' ⌋
αὐτὸν Ζαβὰδ υἱὸς Σαμαὰθ τῆς Ἀμμανίτιδος καὶ Ἰωζαβὲδ υἱὸς Σαμι-

αὐτοῖς] αὐτοὺς Tht sed αὐτοῖς Tht^{ap} **20** θεοῦ] Κυρίου Tht Ζαχαρίαν] Ἀζαρίαν 108^{text} sed Ζαχαρίαν 108^{mg} εὐοδοθήσεσθε 19 ἐγκατελήπατε 19 108^{c}: ἐγκαταλήπατε 108*: ἐγκατελείπατε 93 Tht^{ap}: ἐγκατελίπετε Tht ἐνκαταλείψει 93 **21** αὐτῷ] αὐτὸν 19 **22** ἐλέους] ἐλέου 93: + Κυρίου 19 > Ἰωδᾶε Tht sed habet Tht^{ap} αὐτόν] αὐτοῦ 19 **23** συντέλιαν 93 διέφθειραν 19 108 > ἐκ τοῦ λαοῦ 19 **24** δύναμις 93 Κύριος] θεὸς 93 αὐτῶν 1º] αὐτοῦ 19 ἐνγκατέλειπον 93 **25** > καὶ ἐν τῷ - μεγάλαις Tht παραπορεύεσθε 19: πορεύεσθε 93 κατέλειπον 93 ἀρρωστίᾳ μεγάλῃ 19 108 > τῷ 2º Tht sed habet Tht^{ap} αἵματι 19 > τῶν Tht Δαβίδ Tht > τῷ 3º 19 108 **26** Ζαβὰθ 93 Σαμαὰθ] Ἀμαὰθ 19 > καὶ Ἰωζαβὲδ - Μωαβίτιδος 19 Ἰωζαβὲθ 93 Σαμιραμὼθ] scripsi cum ed: Σαμαραμὼθ 93: Ἀμειραμὼθ 108

20 Ζαχαρίαν Jos IX 168 et 169 *Et spiritus domini intrabit in Zaccariam filium Joade sacerdotis ... quare transgredimini preceptum domini?* L$_{109}$ *Quare praeteritis praecepta domini?* Gi *Quare praeteristi mandatum domini?* An *Mt b* I.20.0 *Zak'ariay* Arm τοῦ ἱερέως] *Pontificis* Arm Ἵνα τί ὑμεῖς] *Quare vos* Arm ἐγκατελίπατε] *Dereliquistis* Arm **21** λίθοις] *Lapidibus* Arm **22** *Et non fuit memor Ioas rex misericordie quam fecit* L$_{109}$ *Zacharias propheta a Ioas regi interficetur* Fre 2,11(48,11) ὁ βασιλεὺς] *Rex* Arm μετ' αὐτόν] *Post eum* Arm **23** εἰς συντέλειαν] *In perficiendo* Arm *Super Yovas* Arm **24** *Quia in paucibus hominibus venit exercitus Syrie* L$_{109}$ ἦλθον] *Venerunt* Arm ὁ Κύριος] *Dominus* Arm **25** *Yovas* Arm τῶν υἱῶν] *Filiorum* Arm **26** *Iabet filius Samat Ammanitis et Iozabat filius Samiroth Moabitis* L$_{109}$ *Zebat filius Semmaa Amanitidis et Jozabath filius Samarith Moabitidis* An *Iudaeus* 1462A *Zabaad filius Samaadu e Somanitis* Arm vid

ραμὼθ τῆς Μωαβίτιδος. 27 καὶ υἱοὶ αὐτοῦ πέντε, καὶ προσῆλθον αὐτῷ
οἱ πέντε, καὶ πλεῖστα λήμματα κατ' αὐτοῦ καὶ ἡ θεμελίωσις οἴκου
τοῦ θεοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ ἰδοὺ ἐστι γεγραμμένα ἐπὶ τὴν γραφὴν βι-
βλίου τῶν βασιλέων. καὶ ἐβασίλευσεν 'Αμασσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐ-
τοῦ.

25, 1 Υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν 'Αμασσίας ἐν τῷ βασι-
λεύειν αὐτόν, καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ.
καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰωαδεὶμ ἐξ Ἰερουσαλήμ. 2 καὶ ἐποίησε
τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλ' οὐκ ἐν καρδίᾳ πλήρει. 3 καὶ ἐγένετο
ὡς κατέστη ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς
παῖδας αὐτοῦ τοὺς φονεύσαντας τὸν βασιλέα τὸν πατέρα αὐτοῦ. 4
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὐκ ἀπέκτεινε κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ νόμου
Κυρίου, καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Μωσῆ ὡς ἐνετείλατο Κύριος
λέγων Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθα-
νοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ ἀπο-
θανεῖται. 5 καὶ συνήγαγεν 'Αμασσίας τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἔστησεν
αὐτοὺς κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρ-
χους ἐν παντὶ Ἰούδα, καὶ Βενιαμίν, καὶ ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ἀπὸ εἰ-
κοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, καὶ εὗρεν αὐτοὺς τριακοσίας χιλιάδας
δυνατῶν ἐξερχομένων εἰς πόλεμον, κρατούντων δόρυ καὶ θυρεόν. 6
καὶ ἐμισθώσατο ἀπὸ Ἰσραὴλ ἑκατὸν χιλιάδας δυνατῶν ἰσχύι ἑκατὸν
ταλάντων ἀργυρίου. 7 καὶ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἦλθε πρὸς αὐτὸν λέγων
Γ ΓΒασιλεῦ, μὴ πορευέσθω μετὰ σοῦ δύναμις Ἰσραήλ, ὅτι οὐκ ἔστι Κύ-

Μωαβείτιδος 93 **27** > καὶ προσῆλθον - πέντε 19 λείμματα 93 γεγραμμένοι 93 'Αμεσίας 19 108(-μεσσίας)

25, **1** 'Αμεσίας 19 108(-μεσσίας) Ἰωδαεὶμ 19 108: Ιωαδειν ed **2** ἀλλ'] ἀλλὰ 108 πλήρει] τελείᾳ 19 **3** > αὐτοῦ 1º 93 αὐτοῦ 3º + μετ' αὐτοῦ 19 **4** αὐτῶν] αὐτοῦ 19 108 γέγραπτε 108 Μωσεῖ 19 υἱοὶ] pr οἱ 93 **5** 'Αμασσίας] scripsi cum ed: 'Αμεσίας 19: 'Αμεσσίας 93 108

27 *Et filii eius V. Et tributum acceperunt ab statione domus domini* L_{109} πέντε] *Quinque* Arm πλεῖστα - θεοῦ] *Multas pecunias super eum posuerunt porro initium domus Dei* Arm βιβλίου] *Sermonum* Arm vid.

25, **1** ἐν 1º - αὐτόν] *In regnando suo* Arm *Yovadim* Arm **4** Τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν οὐδὲν εἰργάσατο δεινὸν ἀκόλουθα ποιῶν τοῖς Μωσήους νόμοις Jos IX 187 *Sicut scriptum est in libro legis Moyse ... sed unusquisque pro suo peccato morietur* L_{109} ἐν νόμῳ Μωσῆ] *In lege Movsesi* Arm ἐν τῇ - ἀποθανεῖται] *In peccato eius morietur* Arm **5** *Et statuit eos per domos familiarum tribunos et centuriones in omni Iuda et Beniamin* L_{109} *Trecenta milia iuvenum potentes in bello* L_{109} *Trecenta milia iuvenum prodentium in bellum* $L_{91\text{-}95}$ *Beniamin* Arm δυνατῶν ἐξερχομένων] *Viros roboris praeparatos* Arm vid **6** δυνατῶν] *Viros roboris* Arm **7** *Non veniat tecum exercitus Israel* Au *gr* 42(908) μὴ πορευέσθω] *Ne egrediantur* Arm

ριος μετὰ Ἰσραὴλ πάντων τῶν υἱῶν Ἐφράιμ. 8 ὅτι ἐὰν ὑπολάβῃς
τοῦ κατισχῦσαι ἐν τούτοις ἐν τῷ πολέμῳ, τροπώσεταί σε Κύριος
ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν σου, ὅτι ἔστιν ἰσχὺς τῷ Κυρίῳ τοῦ βοηθῆσαι
καὶ τοῦ τροπώσασθαι.⌋ 9 καὶ εἶπεν Ἀμασσίας τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ⌋
⌈Καὶ τί ποιήσω τοῖς ἑκατὸν ταλάντοις οἷς ἔδωκα τῇ δυνάμει ⌈
Ἰσραήλ;⌋ καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ⌈Ἔστι τῷ κυρίῳ δοῦναί ⌋⌈
σοι πλείω τούτων.⌋ 10 καὶ διεχώρισεν Ἀμασσίας τὴν δύναμιν τὴν ⌋
ἐλθοῦσαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἐφράιμ, ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν·
καὶ ἐθυμώθησαν τῇ ὀργῇ αὐτῶν σφόδρα ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ἐπέστρεψαν
εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ. 11 καὶ Ἀμασσίας κατίσχυσε
καὶ παρέλαβε τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν κοιλάδα τῶν
ἁλῶν καὶ ἐπάταξεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Σηείρ, δέκα χιλιάδας. 12 καὶ
δέκα χιλιάδας ἐζώγρησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα, καὶ ἔφερον αὐτοὺς ἐπὶ τὸ
ἄκρον τοῦ κρημνοῦ καὶ κατεκρήμνιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ
κρημνοῦ, καὶ πάντες διερρήγνυντο. 13 καὶ υἱοὶ τῆς δυνάμεως οὓς
ἀπέστρεψεν Ἀμασσίας τοῦ μὴ πορευθῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον,
ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα ἀπὸ Σαμαρείας καὶ ἕως Βαιθωρών,
καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς τρεῖς χιλιάδας καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά.
14 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἐλθεῖν Ἀμασσίαν πατάξαντα τὴν Ἰδουμαίαν,
καὶ ἤνεγκε πρὸς ἑαυτὸν τοὺς θεοὺς υἱῶν Σηεὶρ καὶ ἔστησεν αὐ-
τοὺς ἑαυτῷ εἰς θεούς, καὶ ἐναντίον αὐτῶν αὐτὸς προσεκύνει καὶ
αὐτὸς ἔθυσεν αὐτοῖς. 15 καὶ ἐγένετο ὀργὴ Κυρίου ἐπὶ Ἀμασσίαν,
καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ προφήτας καὶ ⌈εἶπεν αὐτῷ Τί ἐζήτησας τοὺς ⌈
θεοὺς τοῦ λαοῦ οἳ οὐκ ἐξείλαντο τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός σου;⌋ ⌋
16 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ
⌈Μὴ σύμβουλον τοῦ βασιλέως δέδωκά σε; πρόσεχε σεαυτῷ ἵνα μὴ ⌈
πατάξωσί σε.⌋ καὶ ἐσιώπησεν ὁ προφήτης καὶ εἶπεν ⌈Ἔγνων ὅτι ⌋⌈
ἐβουλεύσατο Κύριος τοῦ διαφθεῖραί σε, ὅτι ἐποίησας τοῦτο καὶ οὐκ

8 ὑπολάβεις 19 > τοῦ 1º Tht τροπωθήσεται 93 > τοῦ 2º 19 108 τρωπώσασθαι 93 **9** Ἀμεσσίας 19 108 **10** διεχώρησεν 19 93 Ἀμασσίας] scripsi cum ed: Ἀμεσσίας 19 108: Ἀμεσίας 93 > ἀπὸ 93 τόπων 93 **11** Ἀμασσίας] scripsi cum ed: Ἀμεσσίας 19 108: Ἀμασίας 93 Σιειρ ed **12** > οἱ 93 κατεκρίμνηζον 93 **13** Ἀμεσσίας 19 108 Σαμαρίας 93 ἐπάταξεν 93 > ἐν 93 τρίς 93 **14** Ἀμασσίαν] scripsi cum ed: Ἀμμεσίαν 19: Ἀμεσσίαν 108 93 Σηὴρ 108: Σιειρ ed αὐτὸς ἔθυσεν αὐτοῖς] αὐτοῖς ἔθυεν αὐτοῖς 19 108 **15** Ἀμασσίαν] scripsi cum ed: Ἀμεσσίαν cod τὸν λαὸν] ὧν λαῶν 93 **16** Ἔγνων + σε 19 108 διαφθεῖραί σε] διαφθεῖρε σαι 93

8 *Quia si te existimaberis prevalere in istis in fugam te convertet dominus ante inimicos tuos quia virtus est a domino confortare et fugere* L_{109} *Quoniam virtus est Deo vel adjuvare vel in fugam vertere* Au *gr* 42(908) ἐν τῷ πολέμῳ] *In bello* Arm ἰσχὺς - βοηθῆσαι] *Potens est Dominus adiuvare* Arm vid **9** πλείω] *Plura* Arm **10** τὴν δύναμιν] *Vires* Arm **14** προσεκύνει] *Adorabat* Arm **16** *Cabe tibi ne flagelleris* L_{109} Luc 203, 38; 204, 43-44 An Mat *b* 1(625) σεαυτῷ - σε] *Animae tuae ne umquam interficiant te* Arm Κύριος - διαφθεῖραι] *Dominus occidere* Arm

⌋ ἤκουσας τῆς συμβουλίας μου.⌋ 17 Καὶ ἐβουλεύσατο Ἀμασσίας βασι-
λεὺς Ἰούδα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωὰς υἱὸν Ἰωαχὰζ υἱοῦ Ἰηοὺ βασι-
λέα Ἰσραὴλ λέγων Δεῦρο, καὶ ὀφθῶμεν προσώποις. 18 καὶ ἀπέστει-
λεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἀμασσίαν βασιλέα Ἰούδα λέγων
Ὁ ἀκχὰν ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ
Λιβάνῳ λέγων Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα, καὶ
ἰδοὺ εἰσελεύσεται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ. καὶ ἦλθε
τὰ θηρία καὶ κατεπάτησε τὸν ἀκχάν. 19 εἶπας Ἰδοὺ ἐπάταξα τὴν
Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπαίρει σε ἡ καρδία σου ἡ βαρεία. καὶ νῦν κάθισον
ἐν οἴκῳ σου, καὶ ἵνα τί συμβάλλεις ἐν κακίᾳ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰού-
δας μετὰ σοῦ; 20 καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἀμασσίας ὅτι παρὰ Κυρίου ἐγέ-
νετο, τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας Ἰωάς, ὅτι ἐξεζήτησε τοὺς
θεοὺς τῶν ἰδουμαίων. 21 καὶ ἀνέβη Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ, καὶ
ὤφθησαν ἀλλήλοις αὐτὸς καὶ Ἀμασσίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν Βαιθσα-
μύς, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα. 22 καὶ ἐτροπώθη Ἰούδας κατὰ πρόσωπον
Ἰσραήλ, καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. 23 καὶ τὸν
Ἀμασσίαν βασιλέα Ἰούδα υἱὸν Ἰωὰς υἱοῦ Ὀχοζίου συνέλαβεν Ἰωὰς
βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βαιθσαμύς, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερου-
σαλήμ, καὶ καθεῖλεν ἀπὸ τοῦ τείχους Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πύλης Ἐφράιμ
ἕως πύλης γωνίας τετρακοσίους πήχεις. 24 καὶ πᾶν τὸ χρυσίον
καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ Κυρίου
καὶ παρὰ τῷ Ἀβδεδδὼμ καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ
τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων ἔλαβεν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.
25 Καὶ ἔζησεν Ἀμασσίας ὁ τοῦ Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ τὸ ἀπο-
θανεῖν Ἰωὰς τὸν τοῦ Ἰωαχὰζ βασιλέα Ἰσραὴλ πέντε καὶ δέκα ἔτη.
26 καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀμασσίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, οὐκ ἰδοὺ
αὐτοὶ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου λόγων βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ;

17 Ἀμεσσίας 19 108 υἱοῦ] υἱὸν 19 108 Ἰηοὺ] scripsi: Ἰοῦ cod προσώποις] pr πρὸ 19 108 **18** Ἀμεσσία 19: Ἀμεσσίαν 108 Ἀχάμ 19: Ἀκχὰμ 108 > ἀπέστειλε πρὸς - Λιβάνῳ 93 θυγατέρα σοῦ] θυγατέραν 93 **19** ἐπαίρει] ἐπαρι 93 κάθησον 93 συμβαλεῖς 19: συνβάλλεις 93 **20** Ἀμασσίας] scripsi cum ed: Ἀμεσσίας cod ἐγένετο + ου 93 **21** > ὁ 93 Ἀμασσίας] scripsi cum ed: Ἀμεσίας 19: Ἀμεσσίας 108 93 **22** ἐτρωπώθη 93 προσώπων 108 **23** Ἀμασσίαν] scripsi cum ed: Ἀμεσσίαν cod **24** τῷ] τὸν 19: τῶν 108 Ἀβδεδδὼμ] scripsi cum ed: Ἀβδεδδὸμ cod οἴκους 93 Σαμάριαν 93 **25** Ἀμεσίας 19: Ἀμεσσίας 108 > Ἰωὰς 19 Ἰωαχὰζ] Ἀχὰζ 19 **26** Ἀμεσσίου 19 108 > αὐτοὶ 19 108 > λόγων 108 > βασιλέων 19

17 βασιλεὺς - ἀπέστειλε] *Rex Yuday et misit* Arm Δεῦρο - προσώποις] *Veni et videamus nos mutuo* Arm **18** εἰσελεύσεται] *Intrabunt* Arm **20** *Et non audivit Amessias* Au *gr* 42(908) **23** *Hic Amessiam regem occidit* Fre 1,22 (31,10) υἱὸν] *Filium* Arm *Filii Ok'oziay* Arm **24** ἔλαβεν] *Cepit* Arm **26** λόγων βασιλέων] *Sermones regum* Arm

27 καὶ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἀπέστη Ἀμασσίας ἀπὸ τοῦ Κυρίου, συνε-
στράφη ἐπ' αὐτὸν σύνδεσμος ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Λαχείς.
καὶ ἀπέστειλαν κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς Λαχεὶς καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν
ἐκεῖ. 28 καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἵππων, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ.

26, 1 Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ὀζίαν υἱὸν αὐτοῦ,
καὶ αὐτὸς υἱὸς ἑξκαίδεκα ἐτῶν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ Ἀμασσίου. 2 αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Αἰλάθ, αὐτὸς ἐπέ-
στρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ. 3 υἱὸς ἑξκαίδεκα ἐτῶν ὁ Ὀζίας ἐν τῷ βασιλεύειν
αὐτόν, καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ
ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἱεχελιὰ ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. 4 καὶ ἐποίησεν ὁ
Ὀζίας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμασ-
σίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, 5 καὶ ⌈ἦν ἐκζητῶν τὸν Κύριον ἐν φόβῳ Κυρίου ⌈
ἐν ταῖς ἡμέραις Ζαχαρίου τοῦ συνιόντος ἐν ὁράσει θεοῦ, καὶ ἐν
ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ αἷς ἐξεζήτησε τὸν Κύριον, κατεύθυνεν αὐτὸν
Κύριος ὁ θεός.⌋ 6 καὶ ἐξῆλθεν Ὀζίας καὶ ἐπολέμησε πρὸς τοὺς ἀλλο- ⌋
φύλους, καὶ καθεῖλε τὰ τείχη Γὲθ καὶ τὰ τείχη Ἰαβνὴ καὶ τὰ τείχη
Ἀζώτου, καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις ἐν Ἀζώτῳ καὶ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις.
7 καὶ κατίσχυσεν αὐτὸν Κύριος ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐπὶ τοὺς
ἄραβας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς Πέτρας καὶ ἐπὶ τοὺς μιναίους.
8 καὶ ἔδωκαν οἱ μιναῖοι δῶρα τῷ Ὀζίᾳ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως
εἰσόδου Αἰγύπτου, ὅτι κατίσχυσεν ἕως ἄνω. 9 καὶ ᾠκοδόμησεν Ὀζίας
πύργους ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς γωνίας καὶ ἐπὶ τὴν

27 ᾧ] ἐκείνῳ 19 Ἀμασσίας] scripsi cum ed: Ἀμεσσίας cod **28** αὐτὸν 1º] αὐτῶν 93 αὐτὸν 2º] αὐτῶν 93* sed αὐτὸν 93c

26, 1 ἑκκαίδεκα 93 Ἀμασσίου] scripsi cum ed: Ἀμεσσίου cod **2** Αἰλάθ + καὶ 19 κοιμηθῆναι] ἀποθανεῖν 93 **3** ἑκκαίδεκα 93 > ὁ 93 **4** ὁ Ὀζίας] Ὀχοζίας 93 Ἀμασσίας] scripsi cum ed: Ἀμεσσίας cod: post αὐτοῦ 93 **5** συνιόντος] συνιέντος 19 108 Thtap: + τὸν Κύριον 19 ἐζήτησε 93 κατηύθυνεν Tht sed κατεύθυνεν Thtap **6** τείχη 1º] τείχει 19 τείχη 2º] τείχει 19 τείχη 3º] τείχει 19 **7** ἄρραβας 19 108 τὴν Πέτραν 93 μηναίους 19c vid 93 **8** μηναῖοι 19 108 τὸ] τῷ 93

27 συνεστράφη - Ἱερουσαλήμ] *Congregati sunt super eum turba* Arm.

26, 1 Καὶ Ὀζίας ὁ τοῦ Ἀμασία υἱός Jos IX 216 *Et accepit omnis populus Iuda Oziam filium eius ... et regnabit in loco patris sui Amesie* L_{109} *Ozia filium eius* Arm **3** *Filius XVI annorum erat Ozias cum regnare cepisset* L_{109} *Sedecim annorum erat Ozias cum regnare coepisset* An *Iudaeus* 1463A **4** καὶ ἐποίησε, φησίν, Ὀζίας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου Chr *In il Vidi dom* 3,1(Dumortier 110) **5** *Et factum est cum quereret deum in diebus regis intelligentis in eo quod videret deum et in diebus cum direxit eum dominus* L_{91-95} ἐν φόβῳ Κυρίου] *In timore Domini* Arm ἐν ὁράσει] *In visione* Arm αἷς] *Quibus* Arm ὁ θεός] *Deus* Arm **6** Ἔλαβε κατὰ κράτος Γίτταν καὶ Ἰάμνειαν καὶ κατέσκαψεν αὐτῶν τὰ τείχη Jos IX 217 *Et exibit et bellabit adversus alienigenas, et demolibit muros Geth ... et edificabit civitates in Azoto et in alienigenis* L_{109} *Oziay* Arm *In Azovtos* Arm **7** τοὺς μιναίους] *Minecʿwocʿ* (cum articulo) Arm

πύλην Ἀγγαὶ καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς φάραγγος καὶ κατίσχυσεν αὐ-
τάς. 10 καὶ ᾠκοδόμησε πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐλατόμησε λάκ-
κους πολλούς, ὅτι κτήνη πολλὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ ἐν Σεφηλά, καὶ ἐν
Μεισὼρ γεωργοί, καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τῷ Καρμήλῳ,
ὅτι ἀνὴρ φιλογέωργος ἦν. 11 καὶ ἐγένοντο τῷ Ὀζίᾳ δυνάμεις
ποιοῦσαι πόλεμον καὶ ἐκπορευόμεναι εἰς παράταξιν, καὶ ὁ ἀριθμὸς
τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἰειὴλ τοῦ γραμματέως καὶ Μαασ-
σίου τοῦ κριτοῦ καὶ διὰ χειρὸς Ἀνανίου τοῦ διαδόχου τοῦ βασιλέως.
12 πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν, τῶν δυνατῶν εἰς πό-
λεμον, δισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι. 13 καὶ μετ᾽ αὐτῶν δύναμις πολεμική,
τριακόσιαι χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλιοι πεντακόσιοι· οὗτοι οἱ
ποιοῦντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος, βοηθῆσαι τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοὺς
ὑπεναντίους. 14 καὶ ἡτοίμασεν αὐτοὺς Ὀζίας πάσῃ τῇ δυνάμει θυρε-
οὺς καὶ δόρατα καὶ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ τόξα καὶ εἰς
λίθους σφενδόνας. 15 καὶ ἐποίησεν Ὀζίας ἐν Ἱερουσαλὴμ μηχανὰς
μεμηχανευμένας λογισμοῖς, τοῦ εἶναι ἐπὶ τῶν πύργων καὶ ἐπὶ τῶν
γωνιῶν, τοῦ βάλλειν βέλεσι καὶ λίθοις μεγάλοις. καὶ ἠκούσθη ἡ
κατασκευὴ αὐτῶν ἕως πόρρω, ὅτι ἐθαυμαστώθη τοῦ βοηθηθῆναι ἕως
Γ οὗ κατίσχυσε. 16 Καὶ ὡς κατίσχυσεν ΓὈζίας, ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ
τοῦ διαφθεῖραι, καὶ ἠδίκησεν ἐν Κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν
εἰς τὸν ναὸν Κυρίου τοῦ θυμιάσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμια-
⌋Γ μάτων.⌋ 17 καὶ Γεἰσῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἀζαρίας ὁ ἱερεύς, καὶ μετ᾽

9 φάραγγος + καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν 108 93 αὐτάς] αὐτοὺς 93 **10** Μεισὼρ] scripsi: τῇ Πεδίνῃ 19 108: Μησὼρ 93: Μισωρ ed **11** ἐγένετο 19 108 δύναμις 93 > καὶ 5º 19 **12** > καὶ 19 108 **13** δυνάμεις πολεμικαί 19 108 τριακοσίαις 19 πεντακόσιαι 93 βοηθεῖσαι 108 **14** ἡτοίμαζεν 19 108 αὐτοῖς 108 **15** ἐν Ἱερουσαλὴμ / μηχανὰς tr 19 βαλεῖν 19 108 **16** Ὀζίας + ἐθαυμαστω καὶ 19 > τῷ 93 Tht sed habet Tht[ap] > τοῦ 2º 19 Tht[ap] **17** Ἀζαρίας] Ζαχαρίας Tht sed Ἀζαρίας Tht[ap]

10 *In campestribus et in directis iugalibus agricolae et vinitores in montibus, quoniam vir diligens terram erat* $L_{91\text{-}95}$ ἐν Μεισὼρ γεωργοί] *In Misovr agricolae* Arm ἐν τοῖς ὄρεσι] *In montibus* Arm ἀνὴρ - ἦν] *Vir agriculturam amans* Arm **11** *Et erat Ozie exercitus faciens bellum procedens potenter cum eo* L_{109} τῆς ἐπισκέψεως] *Spectaculi* Arm καὶ 5º] *Et* Arm **12** τῶν ἀρχόντων - πατριῶν] *Principum familiarum* Arm καὶ] *Et* Arm **15** *Machinas excogitatas ut essent super turres* ... $L_{91\text{-}95}$ *Ozia* Arm **16** Καὶ κατασκευῇ διεφθάρη τὴν διάνοιαν Jos IX 222 Καὶ ἐγένετο, φησίν, ἤνικα ἴσχυσεν ὁ Ὀζίας ὁ βασιλεὺς ὑψώθη ὁ καρδία αὐτοῦ ἕως τοῦ διαφθεῖραι, καὶ ἠδίκησεν ἐν Κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ. [Τίς ὁ τρόπος τῆς ἀδικίας] Εἰσῆλθε, φησίν, εἰς τὸν ναὸν Κυρίου, θυμιᾶσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος Chr *In il Vidi dom* 5,1 (Dumortier 180) ὑψώθη ἡ καρδία Ὀζίου Chr (Dumortier 104) ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἕως τοῦ διαφθεῖραι Chr (Dumortier 130) **17** *Et cum ipso sacerdotes domini LXXX filii virtutum* L_{109} *Et cum ipso sacerdotes domini triginta filii virtutis* Luc

αὐτοῦ ὀγδοήκοντα υἱοὶ δυνάμεως ἱερεῖς Κυρίου. 18 καὶ ἐπέστησαν
ἐπὶ Ὀζίαν τὸν βασιλέα καὶ εἶπον αὐτῷ Οὐ σοί, Ὀζία, τοῦ θυμιά-
σαι τῷ κυρίῳ ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἡγιασμέ-
νοις τοῦ θυμιάσαι· ἔξελθε ἀπὸ τοῦ ἁγιάσματος, ὅτι ἀπέστης ἀπὸ
τοῦ Κυρίου, καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο εἰς δόξαν παρὰ Κυρίου τοῦ
θεοῦ.⌋ 19 καὶ ἐθυμώθη Ὀζίας, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ θυμιατήριον ⌋
τοῦ θυμιάματος τοῦ θυμιάσαι ἐν τῷ ναῷ. καὶ ἐν τῷ θυμωθῆναι αὐτὸν
πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἡ λέπρα ⌈ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ ἐν ⌈
τῷ οἴκῳ Κυρίου ἐναντίον τῶν ἱερέων ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου τῶν
θυμιαμάτων.⌋ 20 καὶ ἐπέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ ⌋
πρῶτος καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ,
καὶ κατέσπευσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν. καὶ γὰρ αὐτὸς ἔσπευσεν ἐξελθεῖν,
ὅτι ἤλεγξεν αὐτὸν ὁ Κύριος. 21 καὶ ἦν Ὀζίας ὁ βασιλεὺς λεπρὸς
ἕως ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ ἀφφουσὼθ
λεπρός, ὅτι ἐξώσθη ἀπὸ οἴκου Κυρίου. καὶ Ἰωαθὰμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ
τῆς βασιλείας αὐτοῦ, κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς. 22 καὶ οἱ λοιποὶ λό-
γοι Ὀζίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, οὐκ ἰδού εἰσι γεγραμμένοι ὑπὸ
Ἡσαίου υἱοῦ Ἀμὼς τοῦ προφήτου; 23 καὶ ἐκοιμήθη Ὀζίας μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν ἀγρῷ
τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων, ὅτι εἶπον Λεπρός ἐστιν. καὶ ἐβασίλευσεν
Ἰωαθὰμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

27, 1 Υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωαθὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν
αὐτόν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῇ
μητρὶ αὐτοῦ Ἰερουσὰ θυγάτηρ Σαδδούκ. 2 καὶ ἐποίησεν Ἰωαθὰμ τὸ
εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ὀζίας ὁ πατὴρ αὐ-

υἱοὶ δυναμέως] pr οἱ 108: post Κυρίου 19 108 Tht > Κυρίου 93 Tht **18** Ὀζίαν] pr τὸν Tht βασιλέαν 108 τοῦ 1º] τὸ 108 τοῦ 2º] τὸ 108 ἀπέστη 19 108 > τοῦτο Tht **19** ἀνέτειλεν] pr αὐτοῦ 93: + ἡ λέπρα Tht μετόπῳ 108 93 **20** > ὁ ἱερεὺς 93 μετόπῳ 108 93 κατέσπευσαν] κατέσπασεν 19 108 ἐκεῖθε 93 ἤλλεγξεν 19: ἤλεξεν 93 **21** ἐκάθησεν 19 108 Ἰωθὰμ 19 **23** > καὶ ἔθαψαν - αὐτοῦ 2º 19 108 Ἰωθὰμ 19

18 Οὐκ ἔξεστί σοι, φησί, θυμιᾶσαι Κυρίῳ, ἄλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρών, τοῖς ἡγιασμένοις Chr (Dumortier 190) Οὐκ ἔξεστί σοι, Ὀζία, θυμιᾶσαι τῷ Κυρίῳ Chr (Dumortier 186 et 164 (> τῷ Κυρίῳ) Οὐκ ἔξεστί σοι θυμιᾶν, ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρών Chr (Dumortier 166) *Et surrexerunt super Oziam ... Non tibi licet, Ozia, incendere domino, sed sacerdotibus filiis Aaron qui sanctificati sunt ut incendant* L_{109} *Et surrexerunt super Odiam regem et dixerunt ei: non licet tibi, Odia, incendere domino, sed sacerdotibus Aaron qui santificati sunt ut incendant* Luc 205,5-7 **19** Καὶ εὐθέως ἐξήνθησε λέπρα εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ Chr *In il Vidi dom* 4,5 (Dumortier 168) Ἐγένετο γάρ, φησίν, ἐν τῷ ἀπειλῆσαι αὐτὸν τῷ ἱερεῖ, λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ Chr (Dumortier 192) τοῦ θυμιάματος] *Incensorum* Arm ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου] *In domo Domini* Arm ἐναντίον τῶν ἱερέων] *Pro sacerdotibus* Arm **21** ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ] *Sedit in domo* Arm ἀφφουσὼθ] *Apʿusovr* Arm vid **23** ἐν ἄγρῳ] *In agro* Arm.

τοῦ, πλὴν εἰς τὸν ναὸν Κυρίου οὐκ εἰσῆλθεν. καὶ ἔτι ὁ λαὸς κατε-
φθείρετο. 3 αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν πύλην οἴκου Κυρίου τὴν ὑψηλήν, •
καὶ ἐν τῷ τείχει τοῦ Ὀφραὰ ᾠκοδόμησεν εἰς πλῆθος, 4 καὶ πόλεις
ᾠκοδόμησεν ἐν τοῖς ὄρεσιν Ἰούδα καὶ ἐν τοῖς δρυμοῖς οἰκήσεις, καὶ
ᾠκοδόμησεν ἐν Ἱερουσαλὴμ βάρεις καὶ πύργους. 5 καὶ αὐτὸς Ἰωαθὰμ
ἐπολέμησε μετὰ τοῦ βασιλέως υἱῶν Ἀμμὼν καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐ-
τόν. καὶ ἐδίδουν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν κατ' ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τάλαν-
τα ἀργυρίου καὶ δέκα χιλιάδας κόρων πυροῦ καὶ κριθῶν δέκα χιλιά-
δας κόρων. ταῦτα ἔφερεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν κατ'
ἐνιαυτόν. καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ, 6 καὶ κατί-
⸢ σχυσεν Ἰωαθάμ, ⸢ὅτι ἡτοίμασε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐναντίον Κυρίου τοῦ
⸥ θεοῦ αὐτοῦ.⸥ 7 καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωαθὰμ καὶ ὁ πόλεμος καὶ αἱ
πράξεις αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων βασιλέων
Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα; 8 υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν Ἰωαθὰμ ἐν τῷ
βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. 9
καὶ ἐκοιμήθη Ἰωαθὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πό-
λει Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀχὰζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
28, 1 Υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν Ἀχὰζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ
ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὲς
ἐνώπιον Κυρίου ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 2 καὶ ἐπορεύθη Ἀχὰζ κατὰ
τὰς ὁδοὺς βασιλέων Ἰσραήλ· καὶ γὰρ γλυπτὰ ἐποίησε τοῖς Βααλείμ,
3 καὶ ἔθυεν ἐν φάραγγι Βενεννόμ, καὶ διήγαγε τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν
πυρὶ κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώ-
που υἱῶν Ἰσραήλ, 4 καὶ ἐθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ ἐπὶ τῶν δωμάτων
καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους. 5 καὶ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος
ὁ θεὸς αὐτοῦ ἐν χειρὶ βασιλέως Συρίας καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ, καὶ
ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν πολλὴν ἐξ αὐτῶν καὶ ἤγαγεν εἰς Δαμα-
σκόν. καὶ εἰς τὰς χεῖρας βασιλέως Ἰσραὴλ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος

27, **2** κατεφθείρετο] διέφθειρεν 93 **3** τείχη 93 Ὀφραὰ] Ὀφρὰ α 93 **4** > ἐν 3º 108 **6** Ἰωαθάμ] Ἰωναθάν 108 ὅτι] καὶ 93 ἐναντίον] ἔναντι Tht sed ἐναντίον Tht^{ap} **7** ἡ πράξις 19 > λόγων 108 **8** ἑκκαίδεκα] δέκα 19 108
28, **3** Βενεννόμ] ἐν Ἐννόμ 19 108 διήγαγε] διῆγε 19 108 **5** αὐτὸν] αὐτοὺς 19 108 ᾐχμαλώτευσεν] scripsi cum ed: αἰχμαλώτευσεν cod

27, **2** εἰς τὸν ναὸν Κυρίου] *In templum Domini* Arm οὐκ εἰσῆλθεν] *Non intravit* Arm **4** *Edificabit Iherusalem habitationes et turres* L_{109} καὶ 3º - πύργους] *Et urbem aedificavit in Hierusalem turres altos* Arm **5** καὶ 1º] *Et* Arm *Yovatʿam* Arm ἐπολέμησε μετὰ] *Dedit bellum cum* Arm καὶ ἐν τῷ ἔτει] *Et in anno* Arm **7** ἐπὶ βιβλίου λόγων] *In libro sermonum* Arm *Israyeli ... Yuday* Arm **8** *Filius viginti quinque annorum erat Joatham, cum regnare coepisset* An *Iudaeus* 1464A υἱὸς - Ἰωαθὰμ] *Et erat Yovatʿam vir annorum viginti et quinque* Arm καὶ 2º - Ἱερουσαλήμ] *Et regnavit super Hierusalem annos sedecim* Arm.
28, **2** *Akʿaz* Arm *In Bahałim* Arm **3** καὶ 1º] *Et* Arm *In valle Beneovman* Arm vid

καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ πληγὴν μεγάλην. [6] καὶ ἀπέκτεινε Φάκεαι υἱὸς
῾Ρομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Ἰούδα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑκατὸν καὶ
εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν ἰσχύι ἐν τῷ καταλιπεῖν αὐτοὺς Κύ-
ριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. [7] καὶ ἀπέκτεινε Ζεχρεὶ ὁ δυνα-
τὸς τοῦ Ἐφράιμ τὸν Μαασίαν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ τὸν Ἐζρει-
κὰμ ἡγούμενον αὐτοῦ καὶ τὸν Ἐλκανὰν τὸν δεύτερον τοῦ βασιλέως.
[8] καὶ ᾐχμαλώτευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν δια-
κοσίας χιλιάδας γυναικῶν καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ σκῦλα πολλὰ
ἐσκύλευσαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν τὰ σκῦλα εἰς Σαμάρειαν. [9] καὶ
ἐκεῖ ἦν προφήτης Κυρίου, Ὠδὴδ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς
ἀπάντησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς Σαμάρειαν καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ⌈Ἰδοὺ ὀργὴ Κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν ἐπὶ τὸν Ἰού- ⌈
δαν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἀπε-
κτείνατε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ, καὶ ἕως τῶν οὐρανῶν ἔφθασεν. [10] καὶ
νῦν υἱοὺς Ἰούδα καὶ Ἰερουσαλὴμ ὑμεῖς λέγετε κατακτήσασθαι εἰς
δούλους καὶ δούλας. οὐκ ἰδοὺ οὔκ εἰμι μεθ' ὑμῶν, μαρτύρεται Κύ-
ριος ὁ θεὸς ὑμῶν· πλημμέλεια μεθ' ὑμῶν Κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν. [11] καὶ
νῦν ἀκούσατέ μου, καὶ ἀποστρέψατε τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ᾐχμαλω-
τεύσατε ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὅτι ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἐφ' ὑμῖν.⌋ ⌋
[12] καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφράιμ, Ἀζαρίας ὁ τοῦ
Ἰωανὰν καὶ Βαραχίας ὁ τοῦ Μασσαλμὼθ καὶ Ἐζεκίας ὁ τοῦ Σελλὴμ
καὶ Ἀμασίας ὁ τοῦ Ἀδλί, ἐπὶ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ τοῦ πολέμου,
[13] καὶ εἶπον αὐτοῖς Οὐ μὴ εἰσαγάγητε τὴν αἰχμαλωσίαν ὧδε πρὸς
ἡμᾶς, ὅτι εἰς τὸ πλημμελῆσαι τῷ Κυρίῳ ἐφ' ἡμᾶς ὑμεῖς λέγετε,
προσθεῖναι ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἄγνοιαν ἡμῶν, ὅτι
πολλὴ ἡ ἁμαρτία ἡμῶν, καὶ ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. [14]
καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα ἐναντίον
τῶν ἀρχόντων καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας. [15] καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες

> ἐν 3º 93 **6** ἀποκτεῖναι 93 Φάκεε 19 Ρωμελίου 19 **7** Ζεχρεὶ] Ζαχαρίας 19 108 Μαασσὰν 19 108 Ἐσρικὰμ 19 108: Εζρικαμ ed **8** ᾐχμαλώτευσαν] scripsi cum ed: αἰχμαλώτευσαν cod Σαμάριαν 93 **9** Κυρίου 1º] pr τοῦ 19 108: θεοῦ 19 Σαμάριαν 93 > Κυρίου 2º Tht > τὸν Tht > Κύριος 19 108 Tht ἐν αὐτοῖς] αὐτοὺς 93 **10** λέγεται 93 κατακτήσασθε 19 > οὐκ 1º Tht sed habet Tht^ap > πλημμέλεια - θεῷ ὑμῶν Tht sed habet Tht^ap πλημμέλια 93 **11** αἰχμαλωτεύσατε 108 > θυμοῦ 19 93 Κυρίου + θεοῦ 93 ὑμῖν] ὑμᾶς Tht **12** Ἰωνὰν 19 108 Μασσαλμὼθ] Μασσὰ Ἀλημὼθ 93: Μασσαλιμωθ ed Σελλεὶμ 19 108 Ἀδλί] scripsi cum ed: Ἀλδί 19 108: Ἀλλάαι 93 **13** εἶπεν 93 εἰσαγάγηται 93 ὅτι] ἔτι 93 λέγεται 93 προσθῆναι 19 τὰς ἁμαρτίας 108 ἡμῶν 3º] αὐτῶν 19 108

6 υἱὸς] *Filius* Arm **7** Ὧν ὁ στρατηγὸς Ζαχάριν... ἀπέκτεινεν... Jos IX 247 ἡγούμενον αὐτοῦ] *Ducem eius* Arm τὸν δεύτερον] *Secundum* Arm **8** *Et captivos duxerunt ... CC millia* L_{109} διακοσίας] *Ducenta* Arm **10** *Nonne ecce vos peccastis domino deo vestro?* L_{109} οὔκ εἰμι] *Non veniam* Arm μαρτύρεται - ὑμων 3º] *Testamentum facit vobiscum Dominus Deus vester quoniam peccatum vobiscum est* Arm

οἳ ἐπεκλήθησαν ἐν ὀνόμασι, καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ
πάντας τοὺς γυμνοὺς περιέβαλον ἀπὸ τῶν σκύλων καὶ ἐνέδυσαν αὐ-
τοὺς καὶ ὑπέδυσαν, καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἀλεί-
Γ ψασθαι, καὶ ἀντελάβοντο αὐτῶν ἐν ὑποζυγίοις παντὸς ἀσθενοῦς, ⌈καὶ
κατέστησαν αὐτοὺς εἰς Ἰεριχὼ τὴν πόλιν τῶν φοινίκων πρὸς τοὺς
⌋ ἀδελφοὺς αὐτῶν,⌋ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Σαμάρειαν. 16 Ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἀχὰζ πρὸς τὸν βασιλέα τῶν ἀσσυ-
ρίων τοῦ βοηθῆσαι αὐτῷ. 17 καὶ ἐν τούτῳ ἔτι καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι ἐπέ-
θεντο, καὶ ἐπάταξαν ἐν Ἰούδα καὶ ᾐχμαλώτευσαν αἰχμαλωσίαν. 18
καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς καὶ ἀπὸ
λιβὸς τοῦ Ἰούδα, καὶ ἔλαβον τὴν Βαιθσαμὺς καὶ τὴν Αἰλὼν καὶ τὴν
Γαδηρὼθ καὶ τὴν Σοκχὼθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τὴν Θαμνὰ καὶ
τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τὴν Γαμζαὶ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ
Γ κατῴκησαν ἐκεῖ. 19 ὅτι ⌈ἐταπείνωσε Κύριος τὸν Ἰούδαν διὰ τὸν
Ἀχὰζ βασιλέα Ἰούδα ἀνθ' ὧν ἀπεκάλυψεν ἐν τῷ Ἰούδα καὶ ἀπέστη
⌋ ἀποστασίᾳ ἀπὸ Κυρίου.⌋ 20 καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν Ἀχὰζ Θεγλαθφαλσὰρ
βασιλεὺς ἀσσυρίων, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν. 21 καὶ ἔλαβεν Ἀχὰζ τὰ ἐν
τῷ οἴκῳ Κυρίου καὶ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων,
Γ καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ τῶν ἀσσυρίων. καὶ ⌈οὐκ εἰς βοήθειαν αὐτῷ
ἦν, 22 ἀλλ' ἢ τοῦ θλιβῆναι αὐτόν. καὶ προσέθηκεν Ἀχὰζ τοῦ
ἀποστῆναι ἀπὸ Κυρίου. 23 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀχὰζ Ζητήσω τοὺς
θεοὺς Δαμασκοῦ τοὺς τύπτοντάς με. καὶ εἶπεν ὅτι Οἱ θεοὶ βασι-
λέως Συρίας κατισχύουσιν αὐτούς· τοίνυν θύσω αὐτοῖς, καὶ ἀντιλή-
ψονταί μου. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ αὐτοὶ εἰς σκῶλον καὶ παντὶ Ἰσραήλ.

15 ὀνομασία 19 108 ὑπέδυσαν] ὑπέδησαν ed ἀλεί(ψασθαι] λεί(ψασθαι 19: ἀλί(ψασθε 93 παντὸς] πάντας τοὺς 19 > τοὺς 19 ὑπέστρεψαν 19 Σαμμάρειαν 19: Σαμάριαν 93 **16** Ἐν pr καὶ 19 108 **17** > οἱ 93 αἰχμαλώτευσαν 19 108 **18** Αἰλὼν] scripsi cum ed: Ἐδὼμ 19 108: Αἰδὼμ 93 Θαμνὰν 19 108 **20** Θεγλαφαλασὰρ 19: Θεγλαθφαλασαρ ed **21** > τῶν 2º 93 εἰς] ις 108 > ἦν Tht **22** > ἀπὸ Tht sed habet Tht^ap et Tht^alio loco **23** > Οἱ Tht sed habet Tht^ap et Tht^alio loco > βασιλέως Tht sed habet Tht^alio loco κατισχύσουσιν Tht sed κατισχύουσιν Tht^ap τοίνυν θύσω tr Tht sed sic Tht^ap θήσω 108 αὐτοῖς] αὐτοὺς 19 ἀντιλήμψονται 108 ἐγένετο 108 αὐτῷ αὐτοὶ tr Tht sed sic Tht^ap

15 αὐτοῖς] *Eis* Arm καὶ πιεῖν] *Et bibere* Arm αὐτῶν 1º] *Eos* Arm τὴν πόλιν] *Urbem* (cum articulo) Arm **16** Ἄχαζος δ' ὁ βασιλεὺς ταῦτα παθὼν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν πέμψας πρὸς τὸν Ἀσσυρίων βασιλέα Θαγλαθφαλλασάρην Jos IX 252 πρὸς - ἀσσυρίων] *Ad regem Assyriorum* Arm **18** *Et Soccoth et castella eius* L_{109} *Sokovtʿn* Arm *Tʿamnaynn* Arm τὴν Γαμζαὶ - αὐτῆς 3º] *Gamzayn et vicula sua* Arm **19** ἀνθ' ὧν - καὶ] *Propterea quod revelati sunt Yuday et* Arm vid **20** Πρὸς τὸν Ἀσσυρίων βασιλέα Θαγλαθφαλλασάρην Jos IX 252 *Teclafellasur rex Assyriorum* L_{109} *Super Akʿaz* Arm *Tʿeklatʿpʿalsar* Arm *Assyriorum* Arm **21** *Assyriorum* Arm **22** *Akʿaz* Arm **23** ὅτι] *Quod dei* (cum articulo) Arm

24 καὶ ἀπέστησεν Ἀχὰζ τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου καὶ κατέκοψεν αὐ-
τά, καὶ ἀπέκλεισεν Ἀχὰζ τὰς θύρας οἴκου Κυρίου, καὶ ἐποίησεν
ἑαυτῷ θυσιαστήρια ἐν πάσῃ γωνίᾳ ἐν Ἰερουσαλήμ.⌋ 25 καὶ ἐν πάσῃ ⌋
πόλει καὶ πόλει Ἰούδα ἐποίησαν ὑψηλὰ τοῦ θυμιᾶν θεοῖς ἀλλοτρίοις,
καὶ παρώργισε Κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. 26 καὶ οἱ λοι-
ποὶ λόγοι Ἀχὰζ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ αἱ πρῶται καὶ αἱ ἔσχαται,
οὐκ ἰδού εἰσι γεγραμμέναι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ;
27 καὶ ἐκοιμήθη Ἀχὰζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πό-
λει Δαυίδ, ὅτι οὐκ εἰσήνεγκαν αὐτὸν εἰς τοὺς τάφους τῶν βασιλέων
Ἰσραήλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
29, 1 Υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἐζεκίας ἐν τῷ βασι-
λεύειν αὐτόν, καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ.
καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀβιὰ θυγάτηρ Ζαχαρίου. 2 καὶ ⌈ἐποίησεν ⌈
Ἐζεκίας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ
ὁ πατὴρ αὐτοῦ.⌋ 3 καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἔστη Ἐζεκίας ἐπὶ τῆς βασι- ⌋
λείας αὐτοῦ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ ἀνέῳξε τὰς θύρας οἴκου Κυ-
ρίου καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς. 4 καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς
λευίτας Ἐζεκίας καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνα-
τολάς, 5 καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἀκούσατέ μου, οἱ λευῖται, νῦν ἁγιάσθη-
τε καὶ ἁγιάσατε τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν, καὶ
ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν ἐκ τῶν ἁγίων. 6 ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέ-
ρες ἡμῶν καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν καὶ ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τῆς
σκηνῆς Κυρίου καὶ ἔδωκαν αὐχένα ἀπέναντι. 7 καὶ ἀπέκλεισαν τὰς
θύρας τοῦ ναοῦ, καὶ ἔσβεσαν τοὺς λύχνους, καὶ θυμίαμα οὐκ ἐθυμία-
σαν καὶ ὁλοκαύτωμα οὐ προσήνεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ τῷ θεῷ Ἰσραήλ.
8 καὶ ἐγένετο ὀργὴ Κυρίου ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἰερουσαλήμ, καὶ ἔδωκεν
αὐτοὺς εἰς ἔκστασιν καὶ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συριγμὸν ὡς ὑμεῖς

24 καὶ κατέκοψεν - Κυρίου] καὶ τὰ ἱερὰ κατέκοψε σκεύη καὶ τοῦ θείου νεὼ τὰς θύρας ἀπέκλεισε Tht sed habet lemma Tht (> Ἀχὰζ) alio loco ἑαυτῷ] αὐτῷ 19 108 θυσιαστήριον Tht **25** πόλει 1º] pr τῇ 93 πόλει 2º] pr ἐν 19 108 ἐποίησεν ed αὐτῶν] αὐτοῦ 19 108 **26** αἱ 2º] pr καὶ 19 > αἱ 3º 19 108 γεγραμμένοι 19 93 **27** ὅτι] καὶ 19 108 ἤνεγκαν 19 108

29, **2** Δαβὶδ Tht **5** > τοῦ θεοῦ 19 108 ὑμῶν] scripsi cum ed: ἡμῶν cod **6** ἐγκατέλειπον 93 ἔδωκεν 93 **7** ἀπέκλεσισε 93 ὁλοκαύτωμα 19 108 > τῷ 2º 19 **8** > εἰς 2º 93 συρριγμὸν 93

24 Ὡς καὶ τέλεον ἀποκλεῖσαι τὸν ναὸν Jos IX 257 **26** *Nonne haec scripta sunt in libro dierum regum Iuda?* Pris *tr* 3(51,3) Ἀχὰζ] *Akʿazu* Arm.

29, **1** Ἀχάζου υἱὸς καὶ Ἀβίας Jos IX 260 *XXV annorum Ezecias cum regnare cepit* L_{109} **2** *Ezekiay* Arm **3** *Ezekiay* Arm **6** τοῦ θεοῦ ἡμῶν] *Dei nostri* Arm **8** καὶ 1º - Κυρίου] *Et facta est ira furoris Domini* Arm

ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. 9 καὶ ἰδοὺ ἔπεσον οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν
ῥομφαίᾳ, καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν καὶ αἱ γυκναῖκες
ἡμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ οὐκ αὐτῶν. 10 ἕνεκεν τούτου ἐγένετο
ἐπὶ καρδίας μου τοῦ διαθέσθαι διαθήκην τῷ Κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ, καὶ
ἀποστρέψει ἀφ' ἡμῶν τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ. 11 καὶ νῦν μὴ
διαλίπητε ποιεῖν, ὅτι ἐν ὑμῖν ᾑρέτικε Κύριος τοῦ στῆναι ἐναντίον
αὐτοῦ, λειτουργεῖν αὐτῷ καὶ εἶναι αὐτῷ λειτουργοὺς καὶ θυμιῶντας.
12 καὶ ἀνέστησαν οἱ λευῖται, Μαὰθ ὁ τοῦ Ἀμασσὶ καὶ Ἰωὴλ ὁ τοῦ
Ἀζαρίου ἐκ τῶν υἱῶν Καάθ, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρεὶ Κεὶς ὁ τοῦ
Ἀβδεὶ καὶ Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰαλεήλ, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γεδσὼν Ἰωδαὰθ
ὁ τοῦ Ζεμμὰ καὶ Ἰωαδὰν ὁ τοῦ Ἰωαχά. 13 καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐλι-
σαφάν, Σαμρὶ καὶ Ἰειήλ, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀσάφ, Ζαχαρίας καὶ
Ματθανίας, 14 καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Αἱμάν, Ἰειὴλ καὶ Σεμεΐ, καὶ ἀπὸ
τῶν υἱῶν Ἰδιθούν, Σαμαίας καὶ Ὀζιήλ. 15 καὶ συνήγαγον τοὺς ἀδελ-
φοὺς αὐτῶν, καὶ ἡγιάσθησαν κατὰ τὴν ἐντολὴν Ἐζεκίου τοῦ βασι-
λέως διὰ προστάγματος Κυρίου τοῦ καθαρίσαι τὸν οἶκον Κυρίου. 16
καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἔσω εἰς τὸν οἶκον Κυρίου ἁγιάσαι αὐτόν. καὶ
Γ ⌈ἐξέβαλον πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὑρεθεῖσαν ἐν οἴκῳ Κυρίου εἰς
τὴν αὐλὴν οἴκου Κυρίου. καὶ ἐδέξαντο οἱ λευῖται τοῦ ἐξενεγκεῖν εἰς
⌋ τὸν χειμάρρουν Κεδρὼν ἔξω.⌋ 17 καὶ ἤρξαντο ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ
πρώτου τοῦ ἁγιάσαι καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου
εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν Κυρίου καὶ ἡγίασαν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν ἡμέ-
ραις ὀκτώ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου
συνετέλεσαν. 18 καὶ εἰσῆλθον ἔσω πρὸς Ἐζεκίαν τὸν βασιλέα καὶ

9 ἡμῶν 1º] ὑμῶν 108 > οἱ 2º 19 ἡμῶν 2º] scripsi cum ed: ὑμῶν cod ἡμῶν 3º] ὑμῶν 19 108 93 > ἐν 2º 19 108 οὐκ αὐτῶν] οὐχ ἑαυτῶν 19 108 **10** Ἰσραήλ + λέγων 19 ἀποστρέψω 19 108 ἡμῶν] ὑμῶν 19 108 **11** ᾑρέτηκε 19 **12** Ἀμεσσὶ 19 108 Μεραρὶ 19 108 Κὶς 19 108 Ἀβδὶ 19 108 Ἰαλεήλ] scripsi cum ed: Ἰαλαιήλ 19 108: Ἀλαιήλ 93 Γεδσὼν] Γεδεὼν 19 108 Ἰωδαὰθ] Ἰωδᾶε 93 > ὁ 5º 19 108 Ἰωαδὰν] Ἰωδαὰν 19 108 Ἰωαχά] Ἀχαάμ 19: Ἰωαχαά 108 **13** Ἐλεισαφά 93 Σαμβρὶ 19 108 Ἀσάφ] Ἀσαφάτ 93 Ματθαμίας 108 **14** Αἱμάθ 19 108 Σεμεΐ] Σεμεήλ 93: Σεμεει ed Ἰδιθούμ 19 93 Σαμέας 108 **15** συνήγαγε 19 108 αὐτῶν] αὐτοῦ 19 108 ἡγιάσθησαν] ἡγνήσθησαν 108: ἡγνίσθησαν ed κατὰ] κα 93 > τοῦ καθαρίσαι - Κυρίου 2º 19 καθαιρῆσαι 108 **16** ἁγιάσαι] ἁγνίσαι 19 108 ἐξέβαλον] pr οἱ δὲ παραυτίκα Tht εὑρεθῆσαν 19 108 οἴκῳ] pr τῷ 93 > τοῦ Tht sed habet Tht[ap] **17** εἰσῆλθον] scripsi cum ed: εἰσῆλθεν cod καὶ ἡγίασαν] τοῦ ἁγιάσαι 93 ἡμέρες 19

9 *Et ecce percussi sunt patres nostri gladio ... in captivitatem ductae sunt in terra aliena* L_{109} **9-10** οὐκ αὐτῶν - καρδίας μου] *Non sua erat propter ea posui in mente mea* Arm vid **11** ποιεῖν] *Facere* Arm **12** *Azarianc‘* Arm *Yałayełeanc‘* Arm **13** ἀπὸ τῶν υἱῶν] *E filiis* Arm **14** ἀπὸ τῶν υἱῶν] *E filiis* Arm **15** *Et praeceptum domini ut sanctificarent domum domini* L_{109} *Ezekiay* Arm τοῦ 2º - Κυρίου] *Ut expiarent domum Domini* Arm **16** *In domum domini ut permundarent eam* L_{109} αὐτόν] *Eam* Arm **17** ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς] *Die primo mensis* Arm τῇ ἑκκαιδεκάτῃ - πρώτου] *In die sextadecimo mensis primae* Arm

εἶπον αὐτῷ Ἡγιάσαμεν πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὸ
θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ τὴν τρά-
πεζαν τῆς προθέσεως αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. 19 καὶ πάν-
τα τὰ σκεύη ἃ ἐμιάνεν ὁ βασιλεὺς Ἀχὰζ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν
τῷ ἀποστῆναι αὐτόν, ἡτοιμάσαμεν καὶ ἡγιάσαμεν αὐτά, καὶ ἰδού ἐ-
στιν ἐναντίον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου. 20 καὶ ὤρθρισεν Ἐζεκίας ὁ
βασιλεὺς καὶ συνήγαγε τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως καὶ ἀνέβη εἰς
οἶκον Κυρίου. 21 καὶ ἀνήγαγεν ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς καὶ
ἑπτὰ ἀμνοὺς καὶ ἑπτὰ χιμάρους αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας, περὶ τῆς
βασιλείας καὶ περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν Ἐζεκίας
τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσι τοῦ ἀνενεγκεῖν ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον Κυρίου. 22 καὶ ἔθυσαν τοὺς μόσχους οἱ ἱερεῖς καὶ ἐδέξαντο οἱ
ἱερεῖς τὸ αἷμα καὶ προσέχεον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἔθυσαν τοὺς
κριοὺς καὶ προσέχεον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ αἷμα, 23 καὶ ἔθυσαν
τοὺς ἀμνοὺς καὶ προσέχεον τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ προσή-
γαγον τοὺς χιμάρους τοὺς περὶ ἁμαρτίας ἐναντίον τοῦ βασιλέως
καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπ᾽ αὐτούς. 24
καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς καὶ περιερράντισαν τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς
τὸ θυσιαστήριον καὶ ⌈ἐξιλάσαντο περὶ παντὸς Ἰσραήλ, ὅτι περὶ ⌈
παντὸς Ἰσραὴλ εἶπεν ὁ βασιλεὺς προσενεχθῆναι τὰ ὁλοκαυτώματα
καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας. 25 καὶ ἔστησε τοὺς λευίτας ἐν οἴκῳ Κυρίου
ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις κατὰ τὴν ἐντολὴν
Δαυὶδ τοῦ βασιλέως καὶ Γὰδ τοῦ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ καὶ Ναθὰν τοῦ
προφήτου, ὅτι δι᾽ ἐντολῆς Κυρίου τὸ πρόσταγμα ἐν χειρὶ τῶν
προφητῶν αὐτοῦ.⌋ 26 καὶ ἔστησαν οἱ λευῖται ἐν ὀργάνοις Δαυὶδ καὶ ⌋
οἱ ἱερεῖς ἐν ταῖς σάλπιγξιν. 27 καὶ εἶπεν Ἐζεκίας τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν
ὁλοκαύτωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀναφέρειν τὴν
ὁλοκαύτωσιν ἤρξαντο ᾄδειν τῷ Κυρίῳ, καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὰ

18 > αὐτοῦ 2º 93 **19** θυσιαστηρίου + τοῦ οἴκου 19 **20** οἶκον] pr τὸν 19 **21** χειμάρους 108 93 **22** > καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς 19 θυσιαστήριον + τὸ αἷμα ed κριοὺς] κρειοὺς 93: ἀμνοὺς ed τὸ αἷμα 2º ante ἐπὶ 2º ed **23** > καὶ ἔθυσαν - θυσιαστήριον 19 χιμάρους] scripsi cum ed: χειμάρους 19: χειμάρρους 108 93 **24** περιερράντισαν] scripsi cum ed: περιεράντησαν 19 108: περιερράντησαν 93 ἐξιλάσατο Tht sed ἐξιλάσαντο Tht^{ap} > περὶ 2º Tht sed habet Tht^{ap} **25** ἔστησαν 93 Κυρίου + αἰνοῦντας Tht νάβλαις ... κινύραις tr Tht ναύλαις 19 108 κιννύραις 19: κινήραις 93 ἐντολῆς] ἐντολὴν 19 Tht sed ἐντολῆς Tht^{ap} **26** > ἐν ed 19 93 **27** > τὴν ὁλοκαύτωσιν 1º 93 εἴρξαντο 93 ᾄδειν] ἀναφέρειν 93* sed ᾄδειν 93^{c} > τῷ 2º 93 αἱ σάλπιγγες] ἐσάλπιγγες 93

18 *Et dixerunt ei: Sanctificemus universa in domum domini ... altare holocausti et vasa eius* L$_{109}$ αὐτῷ] *Ei* Arm ἐν τῷ οἴκῳ] *In domo*(cum articulo) Arm καὶ 3º] *Et* Arm πάντα] *Omnia* Arm **19** ἐν τῷ ἀποστῆναι αὐτόν] *In praevaricando suo* Arm **21** *Ezekiay* Arm τοῦ ἀνενεγκεῖν] *Ut offerrent* Arm **22** οἱ ἱερεῖς] *Sacerdotes* Arm **23** ἔθυσαν - θυσιαστήριον] *Mactaverunt arietes et fuderunt sanguinem super altare* Arm **24** περιερράντισαν] *Asperserunt* Arm προσενεχθῆναι τὰ ὁλοκαυτώματα] *Offerre holocausta* Arm **25** *Quia per mandatum hoc preceptum domini est in manu prophetarum eius* L$_{109}$ αὐτοῦ] *Eius* Arm **26** *Et sacerdotes in tubis* L$_{109}$

ὄργανα Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραήλ. 28 καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία προσεκύ-
νει, καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ ᾄδοντες, καὶ αἱ σάλπιγγες σαλπίζουσαι ἕως
οὗ συνετελέσθη ἡ ὁλοκαυτώσεις. 29 καὶ ὡς συνετέλεσαν ἀναφέρον-
τες, ἔκυψεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ εὑρεθέντες σὺν αὐτῷ καὶ προ-
⌜ σεκύνησαν. 30 καὶ ⌜εἶπεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τοῖς
λευίταις τοῦ ὑμνεῖν τὸν Κύριον ἐν λόγοις Δαυὶδ καὶ Ἀσὰφ τοῦ
⌟ προφήτου,⌟ καὶ ὕμνουν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἔπεσον καὶ προσεκύνησαν.
31 καὶ ἀπεκρίθη Ἐζεκίας καὶ εἶπεν Νῦν ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας
ὑμῶν· προσάγετε καὶ φέρετε θυσίας καὶ αἰνέσεως εἰς οἶκον Κυρίου.
καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας καὶ αἰνέσεως εἰς οἶκον Κυρίου,
καὶ πᾶς πρόθυμος τῇ καρδίᾳ ὁλοκαυτώσεις. 32 καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθ-
μὸς τῆς ὁλοκαυτώσεως ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία, μόσχοι ἑβδομή-
κοντα, κριοὶ ἑκατόν, ἀμνοὶ διακόσιοι· εἰς ὁλοκαύτωσιν Κυρίου ταῦτα
πάντα. 33 καὶ οἱ ἡγιασμένοι μόσχοι ἑξακόσιοι πρόβατα τρισχίλια. 34
⌜ πλὴν οἱ ἱερεῖς ὀλίγοι ἦσαν, καὶ οὐκ ἠδύναντο ⌜δεῖραι τὴν ὁλο-
καύτωσιν, καὶ ἀντελαμβάνοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ λευῖται
ἕως οὗ συνετελέσθη τὸ ἔργον καὶ ἕως οὗ ἡγιάσθησαν οἱ ἱερεῖς, ὅτι
⌟ οἱ λευῖται προθύμως ἡγιάσθησαν παρὰ τοὺς ἱερεῖς.⌟ 35 καὶ ἡ ὁλο-
καύτωσις πολλὴ ἐν τοῖς στέασι τῆς τελειώσεως τοῦ σωτηρίου, καὶ
αἱ σπονδαὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως. καὶ ἡτοιμάσθη τὸ ἔργον ἐν τῷ οἴκῳ
Κυρίου. 36 καὶ εὐφράνθη Ἐζεκίας καὶ πᾶς ὁ λαὸς διὰ τὸ ἡτοιμακέ-
ναι τὸν θεὸν τῷ λαῷ, ὅτι ἐξάπινα ἐγένετο ὁ λόγος.

30, 1 Καὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα,
καὶ ἐπιστολὰς ἔγραψεν ἐπὶ τὸν Ἐφράιμ καὶ Μανασσή, ἐλθεῖν εἰς
οἶκον Κυρίου εἰς Ἰερουσαλὴμ τοῦ ποιῆσαι τὸ φάσεχ τῷ Κυρίῳ θεῷ
Ἰσραήλ. 2 καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶσα
ἡ ἐκκλησία ἐν Ἰερουσαλὴμ ποιῆσαι τὸ φάσεχ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ.
3 οὐ γὰρ ἐδυνήθησαν αὐτὸ ποιῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ ἐν τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι οἱ ἱερεῖς οὐχ ἡγιάσθησαν ἱκανοί, καὶ ὁ λαὸς οὐ
συνήχθη εἰς Ἰερουσαλήμ. 4 καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασι-

28 οὗ] οὖν 19 ὁλοκαύτωσις 19 108 **29** ἔκυψεν] ἔκαμψεν 108* **30** ὕμνουν] ὑμνοῦμεν 93 **31** Ἐζεκίας] Ζεκίας 93 προσαγάγετε 19 > καὶ 4º 19 108 > καὶ 6º 19 108 > αἰνέσεως 2º 19 108: αἰνέσεις ed **32** ὁλοκαυτώσεως + ἕως 93 Κυρίῳ 93 ταῦτα πάντα tr 19 108 **34** δεῖραι] διραι 93: ἀποδεῖραι Tht καὶ ἀντελαμβάνοντο] ἀντελάβοντο Tht > οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν 19 108 **35** > τῷ 93 **36** τὸν λαόν 19

30, **1** Ἰούδαν 19 > καὶ 3º 19 108 ἐπιστολὰς + καὶ 19 **2** ἐκκλησία + ἡ 108 **3** αὐτὸ] αὐτῷ 19

28 ἡ ἐκκλησία] *Populus* (cum articulo) Arm αἱ σάλπιγγες] *Tubae* (cum articulo) Arm **29** σὺν αὐτῷ] *Cum eo* Arm **30** τοῦ ὑμνεῖν] *Ut laudarent* Arm **34** ἡγιάσθησαν] *Sanctificati sunt* Arm **35** ἡτοιμάσθη] *Paratum est* Arm.

30, **1** τοῦ ποιῆσαι] *Ut facerent* Arm **3** ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ] *Mense prima* Arm

λέως καὶ ἐναντίον πάσης τῆς ἐκκλησίας. 5 καὶ ἔστησαν λόγον τοῦ
διελθεῖν κήρυγμα ἐν παντὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν ἕως Βηρσάβεαι τοῦ ἐλ-
θεῖν καὶ ποιῆσαι τὸ φάσεχ τῷ Κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ ἐν Ἰερσουσαλήμ,
ὅτι τὸ πλῆθος οὐκ ἐποίησε κατὰ τὴν γραφήν. 6 καὶ ἐπορεύθησαν οἱ
τρέχοντες σὺν ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρ-
χόντων εἰς πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασι-
λέως λέγοντες Υἱοὶ Ἰσραήλ, ἐπιστρέψατε πρὸς Κύριον θεὸν Ἀβραάμ,
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ ἐπιστρέψει τοὺς ἀνασεσῳσμένους τοὺς
καταλειφθέντας ἀπὸ χειρὸς βασιλέως ἀσσυρίων. 7 καὶ μὴ γίνεσθε
καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, οἳ ἀπέστησαν ἀπὸ
Κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμω-
σιν καθὼς ὑμεῖς ὁρᾶτε. 8 καὶ νῦν μὴ σκληρύνετε τοὺς τραχήλους
ὑμῶν ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, δότε δόξαν Κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ εἰ-
σέλθετε εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ δου-
λεύσατε Κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ἀφ' ὑμῶν τὸν θυμὸν
τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. 9 ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ὑμᾶς πρὸς Κύριον οἱ
ἀδελφοὶ ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἔσονται ἐν οἰκτιρμοῖς ἐναντίον
πάντων τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς. καὶ ἀποστρέψει αὐτοὺς εἰς
τὴν γῆν ταύτην, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων Κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν,
καὶ οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν, ἐὰν ἐπιστρέψω-
μεν πρὸς αὐτόν. 10 καὶ ἦσαν οἱ τρέχοντες διαπορευόμενοι πόλιν ἐκ
πόλεως ἐν τῷ ὄρει Ἐφράιμ καὶ Μανασσὴ καὶ ἕως Ζαβουλών· καὶ
ἐγένοντο ὡς καταγελῶντες αὐτῶν καὶ καταμωκώμενοι καὶ μυκτηρί-
ζοντες αὐτούς. 11 ἀλλὰ ἄνθρωποι ἀπὸ Ἀσὴρ καὶ Μανασσὴ καὶ ἀπὸ
Ζαβουλὼν ἐνετράπησαν καὶ ἦλθον εἰς Ἰερουσαλήμ. 12 καὶ ἐν Ἰούδα
ἐγένετο χεὶρ θεοῦ δοῦναι αὐτοῖς καρδίαν μίαν, ἐλθεῖν καὶ ποιῆσαι
κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν λόγῳ Κυ-
ρίου. 13 καὶ συνήχθησαν εἰς Ἰερουσαλὴμ λαὸς πολὺς τοῦ ποιῆσαι τὴν
ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα.
14 καὶ ἀνέστησαν καὶ καθεῖλον τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐν Ἰερουσαλήμ,

5 > ἐν 1º 19 Βηρσάβεε 19 τὸ 1º] τῷ 19 108 ἐποιῆσαι 93 **6** > παρὰ 19 Ἀβραάμ + καὶ 19 108 **7** γίνεσθαι 19 108 ὑμῶν 1º] ἡμῶν 93 > ὑμῶν 2º 19 ἀπέστεισαν 108 **8** σκλη-ρύνητε 19 > ὑμῶν 3º 108 > καὶ εἰσέλθετε - θεῷ ὑμῶν 19 αὐτοῦ 1º] αὐτῶν 108 Κυρίῳ τῷ tr 93 **9** ἐλεήμον 93 οἰκτίρμον 93 ὑμῶν 3º] scripsi cum ed: ἡμῶν cod ὑμῶν 4º] scripsi cum ed: ἡμῶν cod ἐπιστρέφωμεν 93 **11** ἀλλὰ] πλὴν 93 **12** θεοῦ] Κυρίου 108 > μίαν 93 **13** εἰς] ἐν 19 108 **14** > τὰ 2º 108

4 *Et in conspectu omnis eclesie* L_{109} πάσης] *Omnis* Arm **5** *A Dan usque Bersabee* Hi *ep* 129,4,1 (169,23) τοῦ ἐλθεῖν] *Ut irent* Arm *A Dana usque Bersab* Arm **6** ἀσσυρίων] *Assyriorum* Arm **9** αὐτούς] *Eos* Arm **10** καὶ μυκτηρίζοντες αὐτούς] *Et dedecorabant eos* Arm **11** ἀπὸ Ἀσὴρ] *Ab Aser* Arm **12** ἐν Ἰούδα ἐγένετο] *In Yuday fuit* Arm

καὶ πάντα ἐν οἷς ἐθυμίων τοῖς ψευδέσι κατέσπασαν καὶ ἔρριψαν εἰς
τὸν χειμάρρουν Κεδρών. 15 καὶ ἔθυσαν τὸ φάσεχ τῇ τεσσαρεσκαι-
δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου. καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἐνε-
τράπησαν καὶ ἡγιάσθησαν, καὶ εἰσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα εἰς τὸν
οἶκον Κυρίου. 16 καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν κατὰ τὸ κρίμα
αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν Μωσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς
ἐδέχοντο τὰ αἵματα ἐκ χειρὸς τῶν λευιτῶν· 17 ὅτι πλῆθος τῆς
ἐκκλησίας οὐχ ἡγιάσθησαν, καὶ οἱ λευῖται ἦσαν τοῦ θύειν τὸ φάσεχ
⌈ παντὶ τῷ μὴ δυναμένῳ ἁγνισθῆναι τῷ Κυριῷ. 18 ⌈ὅτι τὸ πλεῖστον
τοῦ λαοῦ ἀπὸ Ἐφράιμ καὶ Μανασσὴ καὶ Ἰσσαχὰρ καὶ Ζαβουλὼν οὐχ
⌋ ἡγιάσθησαν, ἀλλὰ καὶ ἔφαγον τὸ φάσεχ τοῦτο παρὰ τὴν γραφήν.⌋
καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας περὶ τούτων λέγων Κύριε ὁ θεὸς ὁ ἀγα-
θός, ἐξίλασαι 19 ὑπὲρ πάσης καρδίας κατευθυνούσης ἐκζητῆσαι τὸν
θεὸν Κύριον, τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ οὐχ ὡς κατὰ τὴν ἁ-
γνείαν τῶν ἁγίων. 20 καὶ ἐπήκουσε Κύριος τοῦ Ἐζεκίου, καὶ ἰάσατο
τὸν λαόν. 21 καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν Ἰερου-
σαλὴμ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ,
καὶ καθύμνουν τῷ Κυρίῳ ἡμέραν καθ' ἡμέραν καὶ οἱ λευῖται καὶ οἱ
ἱερεῖς ἐν ὀργάνοις ἰσχύος τῷ Κυρίῳ. 22 καὶ ἐλάλησεν Ἐζεκίας ἐπὶ
καρδίαν πάντων τῶν λευιτῶν καὶ τῶν συνιέντων σύνεσιν ἀγαθὴν τῷ
Κυρίῳ. καὶ συνετέλεσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας, θύον-
τες θυσίας σωτηρίου καὶ ἐξομολογούμενοι Κυρίῳ τῷ θεῷ τῶν
πατέρων αὐτῶν. 23 καὶ ἐβουλεύσατο πᾶσα ἡ ἐκκλησία ποιῆσαι ἑπτὰ
ἡμέρας, καὶ ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας ἄλλας ἐν εὐφροσύνῃ. 24 ὅτι ὁ
βασιλεὺς Ἰούδα Ἐζεκίας ἀπήρξατο πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ μόσχους χι-
λίους καὶ ἑπτακισχίλια πρόβατα, καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπήρξαντο τῷ λαῷ
χιλίους μόσχους καὶ προβάτων δέκα χιλιάδας, καὶ ἡγιάσθησαν τῶν

ψευδῆσι 93 **16** > κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν 93 Μωσεῖ 19 **17** οὐχ] pr καὶ 93 ἡγιάσθησαν] ἡγνίσθησαν 19 108 > μὴ 19 108 **18** Ἰσαχὰρ Tht sed Ἰσσαχὰρ Tht^{ap} ἀλλὰ] ἀλλ' Tht τὸ] τῷ 93 τούτων] αὐτῶν 93 **19** > θεὸν 1º 19 108 ἁγνίαν 93 **21** > οἱ 1º 19 **22** ἡμέραις 108 **23** ἡμέρας + ἄλλας 108 > καὶ ἐποίησεν - ἡμέρας 19 ἐποίησαν 108 **24** ὁ βασιλεὺς Ἰούδα / Ἐζεκίας tr 19 108 μόσχους / χιλίους tr 19 108 > καὶ ἑπτακισχίλια - μόσχους 19 πρόβατα 19

16 *Mousesi* Arm **17** ἡγιάσθησαν] *Sanctificati sunt* Arm **18** καὶ 3º] *Et* Arm ὁ θεὸς] *Deus* Arm ἐξίλασαι] *Es tu salvator et propitiator* Arm **19** ἐκζητῆσαι] *Quaerere* Arm ὡς] *Sicut* Arm **21** *Levite et sacerdotes in organis virtutis domini* L_{109} *Levitae et sacerdotes in vasis virtutis domini* L_{91-95} λευῖται ... ἱερεῖς] *Levitae ... sacerdotes* Arm ἰσχύος] *Magna voce* Arm **22** *Et locutus est Ezecias in corde omnium levitarum* L_{109} **23** *Et cogitabit universa eclesia* L_{109} πᾶσα ἡ ἐκκλησία] *Omnes congregationes* Arm **24** *Et sanctificati sunt sacerdotes in multitudine* L_{109} βασιλεὺς Ἰούδα] *Rex Iudaeae* Arm ἡγιάσθησαν] *Sanctificati sunt* Arm

ἱερέων εἰς πλῆθος. 25 καὶ ηὐφράνθη πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰούδα καὶ οἱ
ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία, οἱ ἐλθόντες ἐξ Ἰσραὴλ
καὶ οἱ προσήλυτοι, οἱ ἐλθόντες ἐκ γῆς Ἰσραὴλ καὶ οἱ κατοικοῦντες
ἐν Ἰούδα. 26 καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη μεγάλη ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ἀπὸ
ἡμερῶν Σολομὼν υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ οὐκ ἐγένετο τοιαύτη
ἑορτὴ ἐν Ἰερουσαλήμ. 27 καὶ ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται καὶ εὐ-
λόγησαν τὸν λαόν, καὶ ἠκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν ἡ προ-
σευχὴ αὐτῶν εἰς τὸ κατοικητήριον τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, εἰς τὸν οὐ-
ρανόν.

31, 1 Καὶ ὡς συνετελέσθη πάντα ταῦτα, ἐξῆλθε πᾶς Ἰσραὴλ οἱ
εὑρεθέντες ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ συνέτριψαν τὰς στήλας καὶ ἐξέ-
κοψαν τὰ ἄλση καὶ κατέσπασαν τὰ ὑψηλὰ καὶ καθεῖλον τὰ θυσιαστή-
ρια ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Βενιαμὶν καὶ ἐξ Ἐφράιμ καὶ
Μανασσῆς ἕως εἰς συντέλειαν, καὶ ἀπέστρεψε πᾶς Ἰσραὴλ εἰς τὴν
κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ. 2 καὶ ἔταξεν Ἐζε-
κίας τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ τὰς ἐφημερι-
'ας ἑκάστου κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ, τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς λευί-
ταις, ἐπὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ εἰς τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου καὶ τοῦ
αἰνεῖν καὶ τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ τοῦ λειτουργεῖν ἐν ταῖς πύλαις
καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου Κυρίου. 3 καὶ ἡ μερὶς τοῦ βασιλέως ἐκ
τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ εἰς τὰς ὁλοκαυτώσεις, τήν τε πρωινὴν καὶ
ἑσπερινήν, καὶ εἰς τὰς ὁλοκαυτώσεις τῶν σαββάτων καὶ εἰς τὰς
νουμηνίας καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ νόμῳ Κυ-
ρίου. 4 καὶ εἶπεν Ἐζεκίας τῷ λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ
δοῦναι τὴν μερίδα τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν, ὅπως κατισχύσωσιν
ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου Κυρίου. 5 καὶ ὡς προσέταξε τὸν λόγον Ἐζε-
κίας, ἐπλεόνασαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπαρχὴν σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου
καὶ μέλιτος, καὶ πᾶν γένημα ἀγροῦ· εἰς πλῆθος ἤνεγκαν 6 οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ
αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα μόσχων καὶ προβάτων καὶ ἐπιδέκατα

25 εὐφρράνθη 19 108 ἐξελθόντες 19 ἐκ γῆς] ἐξ 19 > ἐν 19 108 **26** > καὶ 2º 19 108 Σαλομὼν 108 93^c: Σαλωμὼν 93^* **27** ἐπηκούσθη 19 108
31, 1 πάντα ταῦτα tr 19 108 Ἰοδαίας 19 Μανασσῆς] ἀπὸ Μανασσὴ 19 108 > εἰς 1º 93 ἐπέστρεψε 19 **2** ἐπάταξεν 19 αὐτοῦ] ἑαυτοῦ 19 108 > τοῦ 3º 19 108 **3** ἑσπερινήν] pr τὴν 19 108 > εἰς 2º 19 **4** κατισχύσουσιν 93 **6** > καὶ οἱ κατοικοῦντες - Ἰούδα 19

25 *Et letata est omnis eclesia Iude et advene qui veniebant de terra Israbel, et habitantes in Iuda* L_{109} οἱ ἐλθόντες] *Qui venerant* Arm **27** τοῦ θεοῦ] *Dei* Arm.
31, 1 καθεῖλον] *(Coeperunt) destruere* Arm **2** τοῦ αἰνεῖν] *Ut laudarent* Arm τοῦ ἐξομολογεῖσθαι] *Ut confiterentur* Arm τοῦ λειτουργεῖν] *Ut ministrarent* Arm **3** εἰς τὰς ὁλοκαυτώσεις τῶν σαββάτων] *In holocausta sabbatorum* Arm **4** εἶπεν Ἐζεκίας] *Mandatum dedit Ezakiay* Arm **5** *Ezekiay* Arm

αἰγῶν, καὶ ἡγίασαν τῷ Κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ εἰσήνεγκαν καὶ ἔθηκαν
σωροὺς σωρούς. 7 ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἤρξαντο οἱ σωροὶ θεμε-
λιοῦσθαι, καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ συνετελέσθησαν. 8 καὶ ἦλθον
Ἐζεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ εἶδον τοὺς σωρούς, καὶ εὐλόγησαν τὸν
Κύριον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ. 9 καὶ ἐπυνθάνετο Ἐζεκίας τῶν
ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν ὑπὲρ τῶν σωρῶν. 10 καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν
Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων τοῦ οἴκου Σαδδούκ Ἐξ οὗ ἤρξαντο αἱ
ἀπαρχαὶ φέρεσθαι εἰς τὸν οἶκον Κυρίου, ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ
κατελίπομεν ἕως εἰς πλῆθος, ὅτι Κύριος εὐλόγησε τὸν λαὸν αὐτοῦ,
καὶ κατελίπομεν ἔτι τὸ πλῆθος τοῦτο. 11 καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἑτοι-
μάσαι παστοφόρια εἰς τὸν οἶκον Κυρίου. καὶ ἡτοίμασαν. 12 καὶ εἰσή-
νεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ἐπιδέκατα ἐν πίστει, καὶ ἐπ᾽
αὐτῶν ἐπιστάτης Χωνενίας ὁ Λευίτης, καὶ Σεμεεὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
διαδεχόμενος, 13 καὶ Ἰειὴλ καὶ Ὀζίας καὶ Νάαθ καὶ Ἀσσαὴλ καὶ
Ἰεριμὼθ καὶ Ἰωαζαβὰδ καὶ Ἐλιὴλ καὶ Σαμαχία καὶ Σεχενίας καὶ
Θαισὼν καὶ Ἀὰθ καὶ Βαναίας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθεστάμενοι διὰ
Χωνενίου καὶ Σεμεεὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καθὼς προσέταξεν Ἐζε-
κίας ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀζαρίας ὁ ἡγούμενος οἴκου Κυρίου. 14 καὶ Κωρὴ
ὁ τοῦ Ἰεμνὰ ὁ Λευίτης ὁ πυλωρὸς κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν δομάτων
δοῦναι τὰς ἀπαρχὰς τοῦ Κυρίου καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, 15 διὰ
χειρὸς Ἰαδὰν καὶ Βενιαμὶν καὶ Ἰησοῦς καὶ Σεμεεὶ καὶ Ἀμαρίας καὶ
Σεχενίας ἐν ταῖς πόλεσι, διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων ἐν πίστει δοῦναι
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κατὰ τὰς ἐφημερίας, κατὰ τὸν μέγαν καὶ κατὰ
τὸν μικρόν, 16 ἐκτὸς τῆς ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἀπὸ τριετοῦς καὶ
ἐπάνω, παντὶ τῷ εἰσπορευομένῳ εἰς οἶκον Κυρίου, εἰς λόγον ἡμερῶν
ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ, εἰς λειτουργίαν ἐφημερίας διατάξεως αὐτῶν. 17
οὗτος ὁ καταλογισμὸς τῶν ἱερέων κατ᾽ οἴκους πατριῶν, καὶ οἱ
λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἐν
διατάξει. 18 ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς ἐν πάσῃ ἐπιγονῇ αὐτῶν, υἱῶν
αὐτῶν καὶ θυγατέρων εἰς πᾶν τὸ πλῆθος, ὅτι ἐν πίστει ἡγίασαν τὸ

7 θεμελιοῦσθε 93 **8** ἦλθεν 19 108 **10** φέρεσθε 19 93 ἐπίωμεν 19 108 κατελείπομεν 93 ἔτι] ἐπὶ 19 **13** Ἰεζιὴλ 19 108 Ἰερημὼθ 19 Βανέας 19 108 > οἱ 19 **14** Κωρεὶ 93 Ἰεμνὰ] pr ὁ 19 δωμάτων 93 τῷ Κυρίῳ 19 **15** Ἰωαδὰν 19 Ιησου ed Ἀμαρείας 19 108 κατὰ] καὶ 93 **18** καταλογισμοῖς ed

10 *Ex quo ceperunt primitie inferri in domum domini ... et reliquimus usque in multitudine* L_{109} τοῦ οἴκου] *Domus* Arm ἤρξαντο] *Coeperunt* Arm ἕως εἰς πλῆθος] *Quae relicta sunt tantum structa* Arm **13** *Naat ... Yovzabat* (vid) ... *Sekʿenia ... Tesovn* Arm **15** *Sekʿeniay* Arm ἐν ταῖς πόλεσι] *In urbibus* Arm **16** ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ εἰς] *Per singulum diem suum im* Arm **17** ὁ καταλογισμὸς] *Ratio* Arm **18** *Et divisionibus suis* L_{109} αὐτῶν 1º] *Eorum* Arm

ἅγιον. 19 καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερατεύουσιν ἐν τοῖς ἀγροῖς
καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἄνδρες οἱ ὠνο-
μάσθησαν ἐν ὀνόμασι, δοῦναι μερίδα παντὶ ἀρσενικῷ ἐν τοῖς ἱερεῦσι
καὶ παντὶ καταριθμουμένῳ ἐν τοῖς λευίταις. 20 καὶ ἐποίησεν Ἐζε-
κίας οὕτως ἐν παντὶ Ἰούδα, καὶ ἐποίησεν Ἐζεκίας τὸ καλὸν καὶ
τὸ εὐθὲς καὶ τὸ ἀληθὲς ἐναντίον Κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 21 καὶ ἐν
παντὶ ἔργῳ ἐν ᾧ ἤρξατο ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἐν οἴκῳ Κυρίου καὶ ἐν τῷ
νόμῳ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν, ἐξεζήτησε τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐξ ὅλης
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε καὶ εὐοδώθη.
32, 1 Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην
ἦλθε Σενναχηρεὶβ βασιλεὺς ἀσσυρίων, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδαν καὶ
παρενέβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις καὶ εἶπε τοῦ προκατα-
λαβέσθαι αὐτάς. 2 καὶ εἶδεν Ἐζεκίας ὅτι ἥκει Σενναχηρεὶβ, καὶ τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πολεμῆσαι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. 3 καὶ ἐβουλεύσατο
μετὰ τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῦ καὶ τῶν δυνατῶν ἐμφράξαι τὰ ὕδατα
τῶν πηγῶν ἃ ἦν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ συνεπίσχυσαν αὐτῷ. 4 καὶ
συνήγαγε λαὸν πολὺν καὶ ἐνέφραξε τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν καὶ τὸν
χειμάρρουν τὸν διορίζοντα διὰ τῆς πόλεως λέγων Μήποτε ἔλθῃ βασι-
λεὺς ἀσσυρίων καὶ εὕρῃ ὕδωρ πολὺ καὶ κατισχύσῃ. 5 καὶ κατίσχυ-
σεν Ἐζεκίας καὶ ᾠκοδόμησε πᾶν τὸ τεῖχος τὸ κατεσκαμμένον καὶ
πύργους καὶ ἔξω προτείχισμα ἄλλο, καὶ ᾠκοδόμησε τὸ ἀνάλημμα πό-
λεως Δαυίδ, καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά. 6 καὶ ἔθετο ἄρχοντας
πολέμου ἐπὶ τὸν λαόν, καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὴν πλα-
τεῖαν τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ ἐλάλησεν Ἐζεκίας ἐπὶ τὴν καρ-
δίαν αὐτῶν λέγων 7 ⌈Ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύσατε· μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ⌈
πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως ἀσσυρίων καὶ ἀπὸ προσώπου
παντὸς τοῦ ἔθνους τοῦ μετ' αὐτοῦ, ὅτι μεθ' ἡμῶν πλείους ὑπὲρ τοὺς
μετ' αὐτοῦ. 8 μετ' αὐτοῦ βραχίονες σαρκικοί, μεθ' ἡμῶν δὲ Κύριος
ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ σῴζειν καὶ τοῦ πολεμεῖν τὸν πόλεμον ἡμῶν.⌋ καὶ ⌋

19 καταριθμουμένῳ] κατὰ ἀριθμουμένῳ 93 **20** ἐν παντὶ] ἔναντι 93 **21** > ἐν 1º 19 > τῆς 93
32, **1** Σενναχηρεὶβ] scripsi: Σενναχειρεὶμ 19 108 Tht^{ap}: Σενναχηρεὶμ 93: Σεναχηρεὶμ Tht ἐνέβαλεν 93 > τοῦ 93 **2** Σενναχηρεὶβ] scripsi: Σενναχειρεὶμ 19: Σενναχηρεὶμ 108 93 **4** βασιλεὺς] pr ὁ 93 **6** ἄρχοντα 19 108 πλατίαν 93 **7** > τοῦ 1º Tht sed habet Tht^{ap} **8** σάρκινοι Tht ἡμῶν] ὑμῶν 19 σῴζειν] σῶσαι ἡμᾶς Tht

19 *In agris suburbanis civitatum ... in nominibus* L_{109} καὶ 1º] *Et* Arm ἐν τοῖς ἀγροῖς] *In agris* Arm ἐν ταῖς πόλεσιν] *In urbibus* Arm **20** *Et fecit quod bonum et quod rectum et quod verum est in conspectu domini dei sui* L_{109} Ἐζεκίας οὕτως] *Ezekiay ita* Arm *Ezekiay* 2º Arm καὶ τὸ ἀληθὲς] *Et veritatem* Arm.
32, **4** ἀσσυρίων] *Assyriorum* Arm **6** τῆς πόλεως] *Urbis* Arm *Ezekiay* Arm **7** *Et nolite trepidare a facie regis Assyriorum* L_{109} *Nolite timere nec paveatis regem Assyriorum* Euch *IV reg 4*, 1193D Hi *Is* 11, 381B Ἀνδρίζεσθε - φοβηθῆτε] *State viriliter et fortes este, nolite timere* Arm ἀσσυρίων] *Assyriorum* Arm

κατεθάρσησεν ὁ λαὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως Ἰού-
δα. 9 καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε Σενναχηρεὶβ βασιλεὺς ἀσσυρίων
τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἐπὶ Ἰερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς ἦν ἐπὶ Λαχείς, καὶ
πᾶσα ἡ στρατιὰ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἐζεκίαν
βασιλέα Ἰούδα καὶ πρὸς πάντα Ἰούδα τὸν ἐν Ἰερουσαλὴμ λέγων 10
Οὕτως λέγει Σενναχηρεὶβ βασιλεὺς ἀσσυρίων· Ἐπὶ τίνι ὑμεῖς πεποί-
θατε καὶ κάθησθε ἐν τῇ περιοχῇ ἐν Ἰερουσαλήμ; 11 οὐχὶ Ἐζεκίας
ἀπατᾷ ὑμᾶς τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς εἰς θάνατον καὶ εἰς λιμὸν καὶ
εἰς δίψαν λέγων Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς βασι-
λέως ἀσσυρίων; 12 οὐχ οὗτός ἐστιν Ἐζεκίας ὃς περιεῖλε τὰ ὑψηλὰ
αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα καὶ τοῖς κατοι-
κοῦσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ λέγων Ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου
προσκυνήσατε καὶ ἐπ' αὐτῷ θυμιάσατε; 13 καὶ γνῶτε ἃ ἐποίησα ἐγὼ
καὶ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς λαοῖς τῶν χωρῶν· μὴ δυνάμενοι
ἐδυνήθησαν οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν πάσης τῆς γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν
ἐκ χειρός μου; 14 τίς ἐστιν ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων
οὓς ἐξωλόθρευσαν οἱ πατέρες μου καὶ ἐγώ, ὃς ἐδυνήθη σῶσαι τὸν
λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρός μου, ὅτι δυνήσεται ὁ θεὸς ὑμῶν σῶσαι ὑμᾶς
ἐκ χειρός μου; 15 καὶ νῦν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας, καὶ μὴ
ποιείτω ὑμᾶς πεποιθέναι, μηδὲ ἐπισειέτω ὑμᾶς ἐπὶ τούτῳ, καὶ μὴ
πιστεύετε ἐν αὐτῷ, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὁ θεὸς παντὸς ἔθνους καὶ
βασιλείας τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρός μου καὶ ἐκ χειρὸς
τῶν πατέρων μου· καὶ πῶς ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν ῥύσεται ὑμᾶς ἐκ χει-
ρός μου; 16 καὶ ἔτι ἐλάλησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ Κύριον τὸν θεὸν
καὶ ἐπὶ Ἐζεκίαν παῖδα αὐτοῦ, 17 καὶ βιβλίον ἔγραψε Σενναχηρεὶβ
τοῦ ὀνειδίζειν Κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ, καὶ εἶπε περὶ αὐτοῦ λέγων
Καθὼς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς οὐκ ἐξείλοντο τοὺς λαοὺς αὐτῶν

κατεθάρσησεν ὁ λαὸς] κατεθάρσεισεν Ἐζεκίας 93 **9** Σενναχηρεὶβ] scripsi: Σενναχειρεὶμ 19: Σενναχηρεὶμ 108 93 Ἐζεκία 19 93 > καὶ πρὸς - Ἰερουσαλὴμ 93 Ἰούδα 2º] Ἰούδαν 108 **10** Σενναχηρεὶβ] scripsi: Σενναχειρεὶμ 19 108: Σενναχηρεὶμ 93 κάθισθε 108 > ἐν τῇ περιοχῇ 93 **11** > τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς 19 108 > ἡμῶν 93: ὑμῶν 108 ἡμᾶς] scripsi: ὑμᾶς cod **12** > ἐν 93 **13** ἐποίησα + ὑμῖν 19 σῶσαι] pr τοῦ 93 **14** ἐξολόθρευσαν 19 108 ὃς] ὡς 19 **15** ποιητω 19 πεποιθέναι + κατὰ ταῦτα ed ἐπισιέτω 93 ἐπὶ] ἐν 93 πιστεύεται 19 > ἐν 19 108 αὐτῷ] τούτῳ 93 > ὁ 19 108 ὑμῶν + οὐ μὴ 19 108 **16** ἐλάλησαν + πρὸς αὐτὸν 19 Ἰεζεκίαν 19: Ἐεζεκίαν 93 **17** Σενναχηρεὶβ] scripsi: Σενναχειρεὶμ 19: Σενναχηρεὶμ 108 93 ὀνιδίζειν 93 ἐξεῖλαντο 93

9 *Ipse enim erat in Lacys et omnis exercitus eius cum illo* L_{109} ἦν] *Erat* Arm ἡ στρατιὰ αὐτοῦ] *Vires sui* Arm **10** *In quo confidetis et sedetis in obsidione Iberusalem* L_{109} κάθησθε] *Sedetis* Arm **11** *Dominus deus vester eruet vos de manu regis Assyriorum* L_{109} ἀσσυρίων] *Assyriorum* Arm **12** οὐχ 1º] *Non* Arm τὰ ὑψελὰ ... τὰ θυσιαστήρια] *Excelsa ... altaria* Arm **14** ἐστιν] *Est* Arm **15** Μὴ ἀπατάτω γὰρ ὑμᾶς, φησίν, Ἐζεκίας ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν ῥύσεται ὑμᾶς Diod XIII, 13-14 et XX, 70-71 πῶς] *Quomodo* Arm ῥύσεται] *Poterit salvare* Arm

ἐκ χειρός μου, οὕτως οὐ μὴ ἐξελεῖται ὁ θεὸς Ἐζεκίου τὸν λαὸν αὐ-
τοῦ ἐκ χειρός μου. 18 καὶ ἐβόησαν ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἰουδαϊστὶ ἐπὶ
τὸν λαὸν Ἰερουσαλὴμ τὸν ἐπὶ τοῦ τείχους τοῦ φοβῆσαι αὐτοὺς καὶ
τοῦ κατασπάσαι αὐτούς, ὅπως προκαταλάβωνται τὴν πόλιν. 19 καὶ
ἐλάλησαν ἐπὶ τὸν θεὸν Ἰερουσαλὴμ ὡς καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν λαῶν
τῆς γῆς, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. 20 καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας ὁ βασι-
λεὺς καὶ Ἠσαίας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης περὶ τούτων, καὶ ἐβόησαν
εἰς τὸν οὐρανόν. 21 καὶ ἀπέστειλε Κύριος ἄγγελον, καὶ ἐξέτριψε πάν-
τα δυνατὸν πολεμιστὴν καὶ ἄρχοντα καὶ στρατηγὸν ἐν τῇ παρεμ-
βολῇ τοῦ βασιλέως ἀσσυρίων, καὶ ἀπέστρεψε μετ' αἰσχύνης προσώ-
που εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τῶν
ἐξελθόντων ἐκ κοιλίας αὐτοῦ κατέλαβον αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ. 22 καὶ
ἔσωσε Κύριος τὸν Ἐζεκίαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἰερουσαλὴμ
ἐκ χειρὸς Σενναχηρεὶβ βασιλέως ἀσσυρίων καὶ ἐκ χειρὸς πάντων,
καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κύκλωθεν. 23 καὶ πολλοὶ ἔφερον δῶρα τῷ
Κυρίῳ εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ δόματα τῷ Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ
ὑπερήρθη Ἐζεκίας κατ' ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν ἐθνῶν μετὰ ταῦτα.
24 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐμαλακίσθη Ἐζεκίας ἕως θανάτου, καὶ
προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ σημεῖον ἔδωκεν
αὐτῷ. 25 καὶ οὐ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα ὃ ἔδωκεν αὐτῷ Κύριος, ἀντα-
πέδωκεν αὐτῷ Ἐζεκίας, ⌜ἀλλ' ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ⌜
ὀργὴ ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἰερουσαλήμ. 26 καὶ ἐταπεινώθη
Ἐζεκίας ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς καρδίας αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ κατοι-
κοῦντες Ἰερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴ Κυρίου ἐν
ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου.⌟ 27 καὶ ἐγένετο Ἐζεκίᾳ πλοῦτος καὶ δόξα ⌟
πολλὴ σφόδρα, καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν αὐτῷ ἀργυρίου καὶ χρυσίου
καὶ λίθου τιμίου καὶ εἰς τὰ ἀρώματα· καὶ ὁπλοθήκας ἐποίησεν, καὶ
πᾶσι τοῖς σκεύεσι τῆς ἐπιθυμίας ἀποθήκας, 28 καὶ πόλεις εἰς τὰ

ἐξελεῖται] ἐξεληται 19 108: + ὑμᾶς 93 **18** ἰουδαϊστὶ] scripsi: ἰουδαιστὴ cod αὐτοὺς 1º] αὐτὸν 19 προκαταλάβοντε 19: προκαταλάβονται 108 **19** ἐλάλησεν ed **20** Ἀμμὼς 19 108 **21** ἐπέστρεψε 93 μετ'] μετὰ 19 108 **22** ἐν] ἐπὶ 93 Σενναχηρεὶβ] scripsi: Σενναχειρεὶμ 19: Σενναχηρεὶμ 108 93 > καὶ 4º 93 κυκλόθεν 108: κυκλόθε 93 **23** δώματα 19 **24** προσεύξατο 108 αὐτῷ + Κύριος 19 108 **25** ἀνταπόδωμα 19* > ἔδωκεν αὐτῷ 19 108 ἀνταπέδωκεν] pr Κύριος 93 > ἐπ' αὐτὸν καὶ 93 Tht sed habet Tht^ap Ἰερουσαλήμ] pr ἐπὶ Tht: + καὶ ἐπ' αὐτὸν Tht sed > Tht^ap: desinit 93 **26** ἦλθεν Tht

18 *Et clamaberunt voce magna ... ad terrendos et ad turbandos eos qui erant in muris* L_{109} ἐν φωνῇ μεγάλῃ] *In voce magna* Arm τοῦ φοβῆσαι αὐτοὺς] *Ut terrent eos* Arm **19** *Locuti sunt adversus deum Iberusalem* L_{109} **21** ἀσσυρίων] *Assyriorum* Arm **23** *Ezekia* Arm **26** *Sicut in Paralipomenis scriptum est, "et corruit Ezechias ab exaltatione cordis sui"* Th 135 *Et cecidit Ezechias ab altitudine cordis sui* Hil *Ps* 118.325.e **27** *Et omnium vasorum que erant desiderabilia* L_{109}

γενήματα τοῦ σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου, καὶ φάτνας παντὸς κτήνους,
καὶ μάνδρας εἰς τὰ ποίμνια. 29 καὶ πόλεις ἐποίησεν ἑαυτῷ καὶ κτή-
σεις προβάτων καὶ βοῶν εἰς πλῆθος, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ Κύριος <ἀπο-
σκευὴν> πολλὴν σφόδρα. 30 αὐτὸς Ἐζεκίας ἐνέφραξε τὴν ἔξοδον τοῦ
ὕδατος Γειὼν τὴν ἄνω καὶ κατεύθυνεν αὐτὰ κάτω πρὸς δυσμὰς τῆς
⌈ πόλεως Δαυίδ. ⌈καὶ εὐοδώθη Ἐζεκίας ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, 31
καὶ οὕτως ἐν τοῖς πρεσβύταις τῶν ἀρχόντων τῶν ἀπὸ Βαβυλῶνος
τοῖς ἀποσταλεῖσι πρὸς αὐτὸν πυθέσθαι παρ' αὐτοῦ τὸ τέρας ὃ ἐγέ-
νετο ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγκατέλιπεν αὐτὸν Κύριος τοῦ πειράσαι αὐ-
⌋ τόν, εἰδέναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.⌋ 32 καὶ τὰ κατάλοιπα τῶν λόγων
Ἐζεκίου καὶ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ
Ἠσαίου υἱοῦ Ἀμὼς τοῦ προφήτου καὶ ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα
καὶ Ἰσραήλ; 33 καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῇ ἀναβάσει τῶν τάφων υἱῶν Δαυίδ, καὶ δόξαν καὶ
τιμὴν ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοι-
κοῦντες ἐν Ἰερουσαλήμ. καὶ ἐβασίλευσε Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ'
αὐτοῦ.

33, 1 Υἱὸς ὢν δώδεκα ἐτῶν Μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν,
καὶ πεντήκοντα καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ. 2 καὶ
ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα τὰ βδελύγματα τῶν
ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 3 καὶ ἐπέ-
στρεψε Μανασσῆς καὶ ᾠκοδόμησε τὰ ὑψηλὰ ἃ κατέσπασεν Ἐζεκίας
ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἔστησε στήλας τοῖς Βααλείμ, καὶ ἐποίησεν ἄλση,
καὶ προσεκύνησε πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδούλευσεν αὐ-
τοῖς. 4 καὶ ᾠκοδόμησε Μανασσῆς θυσιαστήριον ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου
ἐν ᾧ εἶπε Κύριος Ἐν Ἰερουσαλὴμ ἔσται τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν
αἰῶνα. 5 καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ
ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου. 6 καὶ αὐτὸς διῆγε τὰ τέκνα αὐ-
τοῦ ἐν πυρὶ ἐν γῇ Βενεννόμ, καὶ ἐκληδονίζετο καὶ οἰωνίζετο καὶ
ἐφαρμακεύετο καὶ ἐποίησεν ἐγγαστριμύθους καὶ ἐπλήθυνεν ἐπαοι-
δούς. καὶ ἐπλήθυνε Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυ-
ρίου, τοῦ παροργίσαι αὐτόν. 7 καὶ ἔθηκε τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευ-
τόν, εἰκόνα ἣν ἐποίησεν, ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου ἐν ᾧ εἶπε Κύριος πρὸς

28 σήτου 108 οἴνου] pr τοῦ ed ἐλαίου] pr τοῦ 108 **29** ἀποσκευὴν] restitui cum ed: > cod
30 εὐωδώθη 19 Tht **31** πρεσβευταῖς Tht **32** Ἀμμὼς 108
33, **6** Βενεννόμ] scripsi cum ed: Βεσνενόμ cod ἐγγαστριμύθους] scripsi cum ed: ἐνγαστριμύθους cod

30 πρὸς δυσμὰς] *Ad occidentem* Arm.
33, **2** *Iuxta omnia abominamenta gentium* L_{109} κατὰ πάντα] *Secundum omnes* Arm
3 *Manase* Arm **4** *Manase* Arm **6** ἐπλήθυνεν ἐπαοιδούς] *Multiplicavit incantatores* Arm
καὶ 7º] *Et* Arm

Δαυὶδ καὶ πρὸς Σολομὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ ἐν
Ἰερουσαλὴμ ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ θεῖναι τὸ ὄνομά
μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα. 8 καὶ οὐ προσθήσω τοῦ σαλεῦσαι τὸν πόδα
Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτῷ, πλὴν ἐὰν φυλάσσωνται τοῦ
ποιῆσαι πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς κατὰ πάντα τὸν νόμον καὶ τὰ
προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἐν χειρὶ Μωυσῆ. 9 καὶ ἐπλάνησε
Μανασσῆς τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἰερουσαλὴμ τοῦ
ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα ⌜τὰ ἔθνη ἃ ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ Γ
προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.⌟ 10 καὶ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ Μανασσὴ ⌋
καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἤκουσαν. 11 καὶ ἤγαγε Κύριος ἐπ'
αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως τοῦ βασιλέως ἀσσυρίων, καὶ
κατελάβοντο τὸν Μανασσὴ ἐν δεσμοῖς, καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις,
καὶ ἦγον αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. 12 καὶ ⌜ὡς ἐθλίβη Μανασσῆς, καὶ Γ
ἐδεήθη τοῦ προσώπου Κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐταπεινώθη σφό-
δρα ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 13 καὶ προσηύξα-
το πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐπήκουσε τῆς βοῆς αὐτοῦ,
καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ
ἔγνω Μανασσῆς ὅτι Κύριος αὐτός ἐστιν θεός.⌟ 14 καὶ μετὰ ταῦτα ⌋
ᾠκοδόμησε Μανασσῆς τεῖχος ἔξω τῆς πόλεως Δαυὶδ ἀπὸ λιβὸς κατὰ
νότον τοῦ Γειὼν ἐν τῷ χειμάρρῳ ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν ἰχ-
θυϊκὴν κύκλῳ εἰς τὸ Ὀφλά, καὶ ὕψωσε σφόδρα, καὶ κατέστησεν
ἄρχοντας δυνάμεων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς τειχήρεσιν Ἰούδα.
15 καὶ ⌜περιεῖλε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου Γ
Κυρίου καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια ἃ ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου Κυ-
ρίου καὶ ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ἐξέβαλεν ἔξω τῆς πόλεως. 16 καὶ
κατώρθωσε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐθυσίασεν ἐπ' αὐτῷ θυ-
σίας σωτηρίου καὶ αἰνέσεως.⌟ καὶ ⌜εἶπε Μανασσῆς τῷ Ἰούδα τοῦ δου- ⌋Γ

7 Σαλομων ed > καὶ 4º 19 θεῖναι] scripsi cum ed: θῆναι cod **8** αὐτῷ] τοῖς πατράσιν αὐτῶν 108 φυλάσσονται 19 **10** Μανασσὴ] pr τὸν 108 **11** Μανασσὴν 108 παίδαις 108* Βαβυλῶνος 19 **12** > καὶ 2º Tht **13** > καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ 19 βασιλεία 19 Κύριος + ὁ θεὸς 19 θεός] pr ὁ Tht: > 19 **14** ἰχθυϊκὴν] scripsi cum ed: ἰχθικὴν cod Ὀφλά] scripsi cum ed: Ὀφλαά cod Ἰούδα] pr ἐν 108 **15** ἐξεύαλεν 108 **16** κατόρθωσε 19 > τοῦ 1º 108 Tht sed habet Tht^ap ἔθυσεν Tht θυσίαν Tht > τοῦ 2º Tht

7 ἐν 4º] *In* Arm θεῖναι] *Ponere* Arm ἐκεῖ] *Super eum* Arm **9** τῶν υἱῶν] *Filiorum* (cum articulo) Arm **11** *Et adduxerunt eum in Babyloniam* Ps-Am *pae* 15, 1078A *Et perduxerunt eum in Balyloniam* An *Mt b* 1(626) ἀσσυρίων] *Assyriorum* Arm **12** Ἐδεῖτο τοῦ θεοῦ... Jos X 41 *Et mox afflictus est quesibit faciem domini dei sui* L_{109} vid *Manase* Arm **14** *Egredientibus portam piscatoriam et in circuitu usque ad angulum templi ... et constituit principes exercituum* ... L_{109} μετὰ - Μανασσῆς] *Postea aedificavit Manase* Arm κατὰ νότον τοῦ Γειὼν] *In meridiano latere* Arm κύκλῳ εἰς τὰ Ὀφλά] *Circum Op'ała* Arm δυνάμεων] *Virium* Arm **15** ἐξέβαλεν] *Extra destruxit* Arm **16** *Et instaurabit altare domini ... et dixit Iude* L_{109} τοῦ Κυρίου] *Domini* Arm *Manase* Arm

⌋ λεύειν Κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραήλ.⌋ [17] πλὴν ἔτι ὁ λαὸς ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν
⌈⌋ ἐθυμίαζεν, ⌈πλὴν εἰς κενὸν Κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν.⌋ [18] καὶ τὰ λοιπὰ
τῶν λόγων Μανασσῆ καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν θεὸν καὶ οἱ
λόγοι τῶν ὁρώντων τῶν λαλούντων πρὸς αὐτὸν ἐν ὀνόματι Κυρίου
τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ, ἰδοὺ ἐπὶ λόγων προσευχῆς αὐτοῦ. [19] καὶ ὡς ἐπή-
κουσεν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ καὶ αἱ ἀποστασίαι αὐ-
τοῦ καὶ οἱ τάφοι ἐφ' οἷς ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὰ ὑψηλά, καὶ ἔστη-
σεν ἐκεῖ ἄλση καὶ γλυπτὰ πρὸ τοῦ ἐπιστρέψαι, οὐκ ἰδοὺ γέγραπται
ἐπὶ λόγων τῶν ὁρώντων; [20] καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτοῦ, καὶ
ἐβασίλευσεν Ἀμὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. [21] υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ
δύο ἐτῶν Ἀμὼν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν
ἐν Ἰερουσαλήμ. [22] καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου καθὼς
ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς εἰδώλοις οἷς
ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἔθυεν Ἀμὼν καὶ ἐδούλευεν αὐ-
τοῖς. [23] καὶ οὐκ ἐταπεινώθη Ἀμὼν ἐνώπιον Κυρίου ὡς ἐταπεινώθη
Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅτι Ἀμὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπλήθυνε πλημ-
μέλειαν. [24] καὶ ἐπέθεντο οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. [25] καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς ἐπιθεμένους
ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀμών, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰω-
σίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

34, [1] Υἱὸς ὢν ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ
τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ. [2] καὶ ἐποίησεν
Ἰωσίας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε δεξιὰ ἢ ἀριστερά. [3] καὶ ἐν τῷ ὀγ-
δόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς Ἰωσίας ἔτι παιδάριον,
ἤρξατο τοῦ ζητῆσαι Κύριον τὸν θεὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ
δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἤρξατο τοῦ καθαρίσαι Ἰούδαν
καὶ τὴν Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν καὶ τῶν ἄλσεων καὶ τῶν
βωμῶν καὶ τῶν γλυπτῶν καὶ τῶν χωνευτῶν. [4] καὶ κατέσκαψε τὰ
κατὰ πρόσωπον αὐτῶν θυσιαστήρια τὰ τῶν Βααλεὶμ καὶ τὰ ὑψηλὰ
τὰ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐξέκοψε τὰ ἄλση, καὶ τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευ-

19 λόγου 19 **20** Ἀμμὼν 108 **22** ἐποίησε] Ἀμὼν 108 **23** Ἀμὼν / ὁ υἱὸς αὐτοῦ tr 108 **25** τοὺς ἐπιθεμένους bis scr 19

34, **1** > Ἰωσίας 19 **2** δεξιὰν 108 ἀριστεράν 108

17 ἐθυμίαζεν] *Adoraverunt* Arm vid **18** ἐν ὀνόματι Κυρίου] *In nomine Domini* Arm **21** *Filius XXII annorum* L_{109}.

34, **1** *Filius octo annorum erat Iosias* L_{109} **2** *Yovsia* Arm **3-4** Περιιὼν γὰρ ὁ βασιλεὺς καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἅπασαν τά τε ἄλση τὰ τοῖς ξενικοῖς ἀνειμένα θεοῖς ἐξέκοψε καὶ τοὺς βωμοὺς αὐτῶν κατέσκαψεν Jos X 52, cf vers 7 **3** *Et a lucis et ab sculptilibus et a fusilibus* L_{109} *Yovsia* Arm τῶν γλυπτῶν] *Sculptilibus* Arm

τὰ συνέτριψε καὶ ἐλέπτυνε καὶ ἔρριψεν ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημάτων
τῶν θυσιαζόντων αὐτοῖς. 5 καὶ ὀστᾶ ἱερέων αὐτῶν κατέκαυσεν ἐπὶ
τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν, καὶ ἐκαθάρισεν Ἰωσίας τὸν Ἰούδαν καὶ τὴν
Ἰερουσαλήμ. 6 καὶ ἐν πόλεσιν Ἐφράιμ καὶ Μανασσὴ καὶ Συμεὼν καὶ
Νεφθαλεὶμ καὶ ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν κύκλῳ, 7 καὶ κατέσπασε τὰ
ἄλση καὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ εἴδωλα κατέκοψε λεπτὰ λεπτά, καὶ
πάντα τὰ ὑψηλὰ ἐξέκοψεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰσραήλ, καὶ αὐτὸς
ἀπέστρεψεν εἰς Ἰερουσαλήμ. 8 Καὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς
βασιλείας αὐτοῦ ἐκέλευσε τοῦ καθαρίσαι τὸν οἶκον καὶ τὴν γῆν. καὶ
ἀπέστειλεν Ἰωσίας τὸν Σαφὰν υἱὸν Ἐσσελίου καὶ τὸν Μαασίαν
ἄρχοντα τῆς πόλεως καὶ τὸν Ἰωὰς υἱὸν Ἰωαχὰζ τὸν ὑπομνηματο-
γράφον αὐτοῦ, τοῦ κραταιῶσαι τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 9
καὶ ἦλθον πρὸς Χελκία τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύ-
ριον τὸ εἰσενεχθὲν εἰς οἶκον Κυρίου ὃ συνήγαγον οἱ λευῖται οἱ
φυλάσσοντες τὴν πύλην ἐκ χειρὸς Μανασσὴ καὶ Ἐφράιμ καὶ τῶν
ἀρχόντων καὶ ἀπὸ παντὸς τοῦ καταλοίπου Ἰσραὴλ καὶ ἐκ παντὸς
Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν καὶ τῶν κατοικούντων Ἰερουσαλήμ. 10 καὶ
ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων
ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ
Κυρίου, τοῦ ἐπισκευάσαι καὶ κατισχῦσαι τὸν οἶκον. 11 καὶ τοῖς τέ-
κτοσιν ἔδωκαν καὶ τοῖς οἰκοδόμοις, ἀγοράσαι λίθους τετραπόδους καὶ
ξύλα εἰς δοκούς, στεγάσαι τοὺς οἴκους οὓς ἐξωλόθρευσαν βασιλεῖς
Ἰούδα. 12 καὶ οἱ ἄνδρες ἐποίουν ἐν πίστει ἐπὶ τῶν ἔργων. καὶ ἐπ'
αὐτῶν ἐπίσκοποι καθεστάμενοι, Ἰαὲθ καὶ Ἀβδίας οἱ λευῖται ἐξ υἱῶν
Μεραρί, καὶ Ζαχαρίας καὶ Μεσολλὰμ ἐκ τῶν υἱῶν Καάθ, ἐπισπου-
δάζειν, καὶ πᾶς λευίτης καὶ πᾶς συνιὼν ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν. 13 καὶ
ἐπὶ τῶν νωτοφόρων καὶ ἐπιστάται, ἐπὶ τῶν ποιούντων τὰ ἔργα εἰς
ἐργασίαν, καὶ ἀπὸ τῶν λευιτῶν γραμματεῖς καὶ κριταὶ καὶ πυλωροί.
14 καὶ ἐν τῷ ἐκφέρειν αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ εἰσοδιασθὲν εἰς τὸν

4 ἔρριψεν] scripsi cum ed: ἔριψεν cod **5** αὐτῶν 1º] αὐτῷ 108 **8** Ἰωσίας] pr ὁ 108 Ἐσσελλίου 19 **9** Χελκίαν 108 **10** αὐτὸ 1º] αὐτῷ 19 αὐτὸ 2º] αὐτῷ 19 **11** ἐξολόθρευσαν 19 **12** καὶ 1º + πάντες 19 ἐπ'] pr οἱ 108 Μεσολλὰμ] scripsi cum ed: Μεσολὰμ cod

5 αὐτῶν 2º] *Eorum* Arm *Yovsia* Arm **6** *Nepʿtʿałimay* Arm **7** αὐτὸς] *Ipse* Arm **8** ἐκέλευσε] *Mandatum dedit* Arm οἶκον … γῆν] *Domum … terram* Arm Ἐσσελίου] *Esayeay* Arm vid **9** *Qui habitant in Iberusalem* L_{109} *Kʿełkia* Arm ἐκ παντὸς] *Ex omni* Arm **12** *Et viri faciebant ex fide opera et prepositi super ipsos Geth et Abdias … ex filiis Caath inspiciendum* L_{109} *Yayetʿ* Arm ἐπισπουδάζειν] *Festinantes* Arm **13** ἐπιστάται] *Magistri* Arm

οἶκον Κυρίου εὗρε Χελκίας τὸ βιβλίον τοῦ νόμου Κυρίου τὸ διὰ
χειρὸς Μωσῆ. 15 καὶ ἀπεκρίθη Χελκίας καὶ εἶπε πρὸς Σαφὰν τὸν
γραμματέα Βιβλίον νόμου εὗρον ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου. καὶ ἔδωκε Χελ-
κίας τὸ βιβλίον τῷ Σαφάν. 16 καὶ εἰσήνεγκε Σαφὰν τὸ βιβλίον πρὸς
τὸν βασιλέα, καὶ ἀπέδωκεν ἔτι τῷ βασιλεῖ λόγον λέγων Πᾶν τὸ
δοθὲν ἀργύριον ἐν χειρὶ τῶν δούλων σου τῶν ποιούντων τὸ ἔργον.
17 καὶ ἐχώνευσαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκαν
ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων τὰ ἔργα καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων. 18
καὶ ἀπήγγειλε Σαφὰν ὁ γραμματεὺς τῷ βασιλεῖ λέγων Βιβλίον ἔδωκέ
μοι Χελκίας ὁ ἱερεύς, καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφὰν ἐνώπιον τοῦ βασι-
λέως. 19 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ νό-
μου, διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. 20 καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ
Χελκίᾳ καὶ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ Σαφὰν καὶ τῷ Ἀβδὼν υἱῷ Μιχαίου καὶ
τῷ Σαφὰν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ Ἰωσίᾳ παιδὶ τοῦ βασιλέως λέγων
21 Πορεύθητε καὶ ζητήσατε Κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ
καταλειφθέντος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ
εὑρεθέντος, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς Κυρίου ὃς ἐκκέκαυται ἐν ἡμῖν, διό-
τι οὐκ εἰσήκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸν λόγον Κυρίου τοῦ ποιῆσαι
κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 22 καὶ ἐπορεύθη
Χελκίας καὶ οἷς εἶπεν ὁ βασιλεύς, πρὸς Ὄλδαν τὴν προφῆτιν
γυναῖκα Σελλὴμ υἱοῦ Θεκῶε υἱοῦ Ἀσὲρ τοῦ ἱματιοφύλακος τὴν
φυλάσσουσαν τὰς ἐντολάς, καὶ αὐτῇ κατῴκει ἐν Ἰερουσαλὴμ ἐν
Μασσεννά, καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ κατὰ ταῦτα. 23 καὶ εἶπεν αὐτοῖς
Οὕτως εἶπε Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστεί-
λαντι ὑμᾶς πρός μέ 24 Οὕτως λέγει Κύριος ὁ θεὸς Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω
κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, τοὺς πάντας λόγους τοὺς γεγραμμέ-
νους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνεγνωσμένῳ ἐναντίον τοῦ βασιλέως Ἰούδα,
25 ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐθυμίασαν θεοῖς ἀλλοτρίοις, ἵνα
παροργίσωσί με ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. καὶ ἐξε-
καύθη ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβεσθήσεται. 26 καὶ
πρὸς τὸν βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς τοῦ ζητῆσαι τὸν

14 Χελκίας + ὁ ἔλεγε 108 Μωσεῖ 19 **15** γραμματέαν 19 **16** δούλων] παίδων 108 **20** Χαλκίᾳ 108 Ἰωσσίᾳ 108 **21** περὶ 3º] pr καὶ 19 **22** Σελλὴμ] scripsi cum ed: Ἐλλὴμ cod ἱματοφύλακος 19 **24** ἐγγεγραμμένους 108

16 *In manibus servorum tuorum faciunt* L_{109} **20** *Mikʿeay* Arm **21** τοῦ καταλειφθέντος Ἰσραὴλ] *Reliquiarum Israyeli* Arm ὅς] *Quae* Arm τὸν λόγον] *Verbum* Arm **22** *Asara custodis vestium et hec habitabat in Iherusalem in secunda parte civitatis* L_{109} *In secunda parte civitatis* $L_{91\text{-}95}$ Θεκῶε] *Tekuea* Arm vid υἱοῦ Ἀσὲρ] *Filii Aseray* Arm τοῦ ἱματιοφύλακος] *Custodis vestium* Arm **24** *Sic dixit dominus deus: Ecce ego induco in locum istum, et super eos qui habitant in eum, omnes maledictiones que scripte sunt in libro qui lectus est* L_{109} ὁ θεός] *Deus* Arm

Κύριον, οὕτως ἐρεῖτε πρὸς αὐτὸν Οὕτως λέγει Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ
Τοὺς λόγους οὓς ἤκουσας, 27 καὶ ἐνετράπη ἡ καρδία σου καὶ ἐτα-
πεινώθη ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τοὺς λόγους μου ἐπὶ
τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν, καὶ ἐταπεινώθης
ἐναντίον μου, καὶ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου, καὶ ἔκλαυσας ἐναντίον
μου, καὶ ἐγὼ ἤκουσα, φησὶ Κύριος. 28 ἰδοὺ προστίθημί σε πρὸς τοὺς
πατέρας σου, καὶ προστεθήσει πρὸς τάφους σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ
ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τό-
πον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν. καὶ ἀπέδωκαν τῷ βασι-
λεῖ λόγον. 29 καὶ ἀπέστειλεν Ἰωσίας ὁ βασιλεύς, καὶ συνήγαγε τοὺς
πρεσβυτέρους Ἰούδα καὶ Ἰερουσαλὴμ, 30 καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς
οἶκον Κυρίου καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰερουσαλὴμ καὶ
οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγά-
λου. καὶ ἀνέγνω ἐν ὠσὶν αὐτῶν τοὺς πάντας λόγους τοῦ βιβλίου
τῆς διαθήκης τοὺς εὑρεθέντας ἐν οἴκῳ Κυρίου. 31 καὶ ἔστη ὁ βασι-
λεὺς Ἰωσίας ἐπὶ τὸν στύλον, καὶ διέθετο διαθήκην ἐναντίον Κυρίου
τοῦ πορευθῆναι ἐνώπιον Κυρίου, τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ, ὥστε ποιεῖν τοὺς λόγους τῆς διαθήκης τοὺς
γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 32 καὶ ἔστησε πάντας τοὺς εὑ-
ρεθέντας ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ Ἰούδα καὶ Βενιαμίν. καὶ ἐποίησαν οἱ
κατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλὴμ κατὰ τὴν διαθήκην Κυρίου τοῦ θεοῦ
τῶν πατέρων αὐτῶν. 33 καὶ περιεῖλεν Ἰωσίας πάντα τὰ βδελύγμα-
τα ἐκ πάσης τῆς γῆς, ἣ ἦν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἐποίησε πάντας
τοὺς εὑρεθέντας ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ Ἰσραὴλ τοῦ δουλεύειν Κυρίῳ
τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν· πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ οὐκ ἐξέκλι-
νεν ἀπὸ ὄπισθεν Κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

35, 1 Καὶ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ φάσεχ Κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτοῦ. καὶ
ἔθυσαν τὸ φάσεχ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, 2
καὶ ἔστησε τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν, καὶ κατίσχυσεν αὐ-

26 ἐρεῖται 19 **28** προστήθιμι 19 προστεθήσῃ 108 **31** > τοῦ πορευθῆναι - Κυρίου 19 **32** Ἰούδα] pr ἐν 108 > ἐποιήσαν 19 > τοῦ 108 **33** ὄπισθε 19
35, **1** τὸ 1º] scripsi cum ed: τῷ cod τὸ 2º] τῷ 19

26 πρὸς αὐτὸν] *Ad eum* Arm **27** *Et veritus est a facie mea* L_{109} vid **28** πρὸς τάφους] *Sepulchrorum* Arm πάντα τὰ κακὰ] *Omnia mala* Arm **29** *Yovsia* Arm **31** *Yovsia* Arm **32** *Et statuit omnem qui inventus est in Iberusalem et Beniamin secundum testamentum domini dei patrum suorum* L_{109} *Et Yuday* Arm κατὰ τὴν διαθήκην Κυρίου] *Secundum foedus Domini* Arm τῶν πατέρων] *Patrum* (cum articulo) Arm **33** τῶν πατέρων 1º et 2º] *Patrum* (cum articulo) Arm.

τοὺς εἰς τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου. 3 καὶ εἶπε τοῖς λευίταις τοῖς δυνα-
τοῖς ἐν παντὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἁγιασθῆναι αὐτοὺς τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ
Γ τοῦ δοῦναι τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν ἐν οἴκῳ Κυρίου. Γκαὶ ἔθηκε τὴν
κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε Σολομὼν υἱὸς Δαυὶδ
⌋ τοῦ βασιλέως Ἰσραήλ.⌋ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἆραι
ἐπ' ὤμων οὐθέν. νῦν οὖν λειτουργήσατε Κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν καὶ τῷ
λαῷ αὐτοῦ Ἰσραήλ, 4 καὶ ἑτοιμάσθητε κατ' οἴκους πατριῶν ὑμῶν καὶ
κατὰ τὰς ἐφημερίας ὑμῶν καὶ κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλέως
Ἰσραὴλ καὶ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν Σολομὼν υἱοῦ αὐτοῦ, 5 καὶ στῆτε
ἐν τῷ οἴκῳ κατὰ τὰς διαιρέσεις οἴκων πατριῶν ὑμῶν τοῖς ἀδελφοῖς
ὑμῶν υἱοῖς τοῦ λαοῦ. καὶ μερὶς οἴκου πατριᾶς τοῖς λευίταις. 6 καὶ
θύσατε τὸ φάσεχ καὶ ἑτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν υἱοῖς τοῦ λαοῦ
τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸν λόγον Κυρίου τοῦ διὰ χειρὸς Μωσῆ. 7 καὶ
ἀπήρξατο Ἰωσίας τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ πρόβατα καὶ ἀμνοὺς καὶ ἐρί-
φους ἀπὸ υἱῶν αἰγῶν. πάντα εἰς τὸ φάσεχ, παντὶ τῷ εὑρισκομένῳ
εἰς ἀριθμόν, τριάκοντα χιλιάδας, καὶ μόσχων τρεῖς χιλιάδας. ταῦτα
ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ βασιλέως. 8 καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀπήρ-
ξαντο τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς λευίταις. καὶ Χελκίας καὶ
Ζαχαρίας καὶ Ἰειὴλ οἱ ἄρχοντες οἴκου τοῦ θεοῦ ἔδωκαν τοῖς ἱε-
ρεῦσιν εἰς τὸ φάσεχ πρόβατα καὶ ἀμνοὺς καὶ ἐρίφους δύο χιλιάδας
καὶ ἑξακοσίους καὶ μόσχους τριακοσίους. 9 καὶ Χωνενίας καὶ Σαμαίας
καὶ Ναθαναὴλ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ Ἀσαβία καὶ Ἰεὴλ καὶ Ἰωαζα-
βὰδ ἄρχοντες τῶν λευιτῶν ἀπήρξαντο τοῖς λευίταις εἰς τὸ φάσεχ
πρόβατα πεντακισχίλια καὶ μόσχους πεντακοσίους. 10 καὶ κατωρθώθη
ἡ λειτουργία, καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν, καὶ οἱ
λευῖται ἐπὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως.
11 καὶ ἔθυσαν τὸ φάσεχ, καὶ προσέχεον οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς
αὐτῶν, καὶ οἱ λευῖται ἐξέδειραν 12 καὶ ἡτοίμασαν τὴν ὁλοκαύτωσιν
παραδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν διαίρεσιν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

3 Ἰσραὴλ] ἔργῳ οἴκου Κυρίου 19 αὐτοὺς] αὐτοῖς 19 > οἴκῳ 1º 108 ἔθηκαν Tht εἰς τὸν οἶκον] ἐν τῷ οἴκῳ Tht Σαλομὼν 108 **4** Δαυὶδ / βασιλέως tr 19 > Ἰσραὴλ 19 Σαλομὼν 108 **6** Μωσεῖ 19 **7** > ἀπὸ υἱῶν αἰγῶν 19 εὑρισκομέω 19 χιλιάδας 2º + καὶ μόσχων τρεῖς χιλιάδας 19 **9** Σαμαίας] scripsi cum ed: Σαμέας cod **10** κατορθώθη 19

35, 3 *Date arcam sanctam in domo quam edificavit ... Non est vobis super humeros portare aliquid* L_{109} *Non enim eam super humeros ultra portabitis* L_{91-95} τοῦ δοῦναι - Κυρίου] *Ut ferrent arcam foederis in domum Domini* Arm *Sołomovn*, Arm **4** ἀπογραφὴν Σολομὼν] *Litteras Sołomovni* Arm τοῦ 3º - Μωσῆ] *Quod per manum Movsesi* Arm **7** *Et omnia qui inventus est numero XXX milia* L_{109} *Dedit praeterea rex Iosias omni populo qui ibidem fuerat inventus ...* Liber Comicus Tol 195, 17 παντὶ τῷ εὑρισκομένῳ] *Universum quod inventum est* Arm **8** *Et Kełkia* Arm ἔδωκαν τοῖς ἱερεῦσιν] *Dederunt sacerdotibus* Arm **9** *Et Conenias et Semeas* L_{109} > καὶ Βαναίας cum Ant Arm *Yiel* Arm **12** *Ut offerrent domino sicut scriptum est* L_{109} αὐτῶν] *Eorum* Arm

τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ, τοῦ προσενεγκεῖν τῷ Κυρίῳ ὡς γέγραπται ἐν
βιβλίῳ Μωσῆ, καὶ οὕτως εἰς τὸ πρωί.
13 καὶ ὤπτησαν τὸ φάσεχ ἐν
πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν, καὶ τὰ ἅγια ἥψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ
ἐν τοῖς λέβησι, καὶ εὐοδώθη. καὶ ἔδραμον δρόμῳ πρὸς πάντας τοὺς
υἱοὺς τοῦ λαοῦ,
14 καὶ μετὰ τοῦτο ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἱε-
ρεῦσιν ὅτι οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ ἀναφορᾷ τῶν ὁλοκαυτωμάτων
καὶ τῶν στεάτων ἕως νυκτός, καὶ οἱ λευῖται ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς καὶ
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών.
15 καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ υἱοὶ Ἀσὰφ
ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτῶν ⌜κατὰ τὰς ἐντολὰς Δαυίδ, Ἀσὰφ καὶ Αἱμὰν ⌜
καὶ Ἰδιθούμ, τῶν προφητῶν τοῦ βασιλέως.⌟ καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ⌟
πυλωροὶ πύλης καὶ πύλης, οὐκ ἔστιν αὐτοῖς κινεῖσθαι ἀπὸ τῆς λει-
τουργίας αὐτῶν, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς.
16 καὶ κατωρθώθη πᾶσα ἡ λειτουργία Κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
τοῦ ποιῆσαι τὸ φάσεχ καὶ ἐνεγκεῖν τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον Κυρίου κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως Ἰωσίου.
17 καὶ
ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες τὸ φάσεχ ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας.
18 καὶ οὐκ ἐγέ-
νετο τὸ φάσεχ ὅμοιον αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ ἀπὸ ἡμερῶν Σαμουὴλ τοῦ
προφήτου καὶ παντὸς βασιλέως Ἰσραήλ· οὐκ ἐποίησαν ὡς τὸ φάσεχ
ὃ ἐποίησεν Ἰωσίας καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ
Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλὴμ τῷ Κυρίῳ.
19 τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἰωσίου ἐποιήθη τὸ φάσεχ
τοῦτο.
19a καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ἡτοίμασεν Ἰωσίας τὸν οἶκον καὶ
τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνωστὰς καὶ τὰ θεραφεὶμ καὶ τὰ
εἴδωλα καὶ τὰ ⌜καρεσεὶμ⌟ ἃ ἦν ἐν τῇ γῇ Ἰούδα καὶ Ἰερουσαλήμ, ⌜⌟
καὶ ἐνεπύρισεν ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νό-
μου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς
ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου.
19b ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγένετο ἔμπροσθεν αὐτοῦ,
ὃς ἐπέστρεψε πρὸς Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ
αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύι αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωσῆ, καὶ

12 γέγραπτε 108 Μωσεῖ 19 **13** τὸ] τῷ 19 χαλκίοις 19 λεύησι 19 **15** Δαβίδ Tht Ἀσάφ] pr καὶ Tht sed > Tht^ap κινεῖσθε 19 **16** > Κυρίου 1º 108 **17** τὸ] τῷ 19 **19a** > καὶ 8º 108 στήσῃ] scripsi cum ed: στήσει cod **19b** Μωσεῖ 19

Movsesi Arm **13** δρόμῳ] *Festinato* Arm **14** *Quia sacerdotes Aaron occupati erant in offerendis adipibus et olocaustis usque in nocte* L_{109} *Nam in oblatione holocaustorum et adipum* Liber Comicus Tol 196,2 μετὰ - ἑαυτοῖς] *Post haec parabunt animis suis* Arm υἱοὶ - ὁλοκαυτωμάτων] *Filii Aharovni obtulerunt holocausta* Arm **15** *Hetan et Idithun prophetarum regis* Liber Comicus Tol 196,7 *Eman et Idithum prophetarum regis* An *Iudaeus* 1468A αὐτῶν] *Suo* Arm **16** > καὶ ἡτοιμάσθη cum Ant Arm **19a** καὶ μετὰ - οἶκον] *Et post haec omnia paravit Yovsiay templum* Arm θεραφείμ] *T'erap'is* Arm vid ἐν τῇ γῇ] *In terra* (cum articulo) Arm **19b** *Movsesi* Arm

μετὰ τοῦτον οὐκ ἀνέστη ὅμοιος αὐτοῦ. 19c πλὴν οὐκ ἀπεστράφη Κύ-
ριος ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου οὗ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος
ἐν τῷ Ἰούδα ἐπὶ πάντα τὰ παροργίσματα ἃ παρώργισε Μανασσῆς.
19d καὶ εἶπε Κύριος Καί γε καὶ τὸν Ἰούδαν ἀποστήσω ἀπὸ προσώ-
που μου καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἀπώσομαι τὴν πόλιν ἣν
ἐξελεξάμεν, τὴν Ἰερουσαλήμ, καὶ τὸν οἶκον ὃν εἶπεν Ἔσται τὸ
ὄνομά μου ἐκεῖ. 20 Καὶ ἀνέβη Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ
τὸν βασιλέα ἀσσυρίων ἐπὶ τῷ ποταμῷ Εὐφράτῃ τοῦ πολεμῆσαι αὐτὸν
ἐν Χαρχάμεις. καὶ ἐπορεύθη Ἰωσίας ὁ βασιλεὺς εἰς συνάντησιν αὐτῷ.
⌈ 21 καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν Φαραὼ ἀγγέλους λέγων ⌈Τί ἐμοὶ καὶ
σοί, βασιλεῦ Ἰούδα; οὐκ ἐπὶ σὲ ἥκω σήμερον τοῦ ποιῆσαι πόλεμον,
ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ πολέμου μου, καὶ ὁ θεὸς εἶπε τοῦ κατα-
σπεῦσαί με. πρόσεχε σὺ ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ, μὴ καταφθείρῃ
σε. 22 καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν Ἰωσίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ,
ἀλλ' ἐκραταιώθη τοῦ πολεμεῖν αὐτόν. καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἰωσίας τῶν
λόγων Φαραὼ Νεχαὼ ἐκ στόματος θεοῦ, καὶ ἦλθε τοῦ πολεμῆσαι ἐν
τῷ πεδίῳ Μαγεδδών. 23 καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται Φαραὼ τὸν βασι-
λέα Ἰωσίαν. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν αὐτοῦ Ἐξαγάγετέ
⌋ με, ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα.⌋ 24 καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ
ἀπὸ τοῦ ἅρματος, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δεύτερον
ὃ ἦν αὐτοῦ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ. καὶ ἀπέθανεν Ἰω-
σίας, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Ἰερου-
σαλὴμ ἐπένθησαν ἐπὶ Ἰωσίαν. 25 καὶ ἐθρήνησεν Ἰερεμίας ἐπὶ Ἰω-
σίαν. καὶ εἶπον πάντες οἱ ᾠδοὶ καὶ αἱ ἄρχουσαι θρῆνον ἐπὶ Ἰωσίαν
ἕως τῆς σήμερον, καὶ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς πρόσταγμα ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ
ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν θρήνων. 26 καὶ ἦσαν οἱ λόγοι Ἰωσίου καὶ
ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ καὶ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου.
27 καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, καὶ ἰδού εἰσι
γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

αὐτοῦ 5º] αὐτῷ 108 **19**c > τοῦ μεγάλου 19 παροργίσματα] scripsi cum ed: παρωργίσματα cod **19**d εἶπεν] εἶπον ed **20** > τῷ 108 Ἐφράτῃ 19 **21** > τοῦ 1º 108 Tht > μου Tht κατασπεῦσαι] καταπαυσε 19 **22** > ἀπ' αὐτοῦ Tht θεοῦ] Κυρίου Tht sed θεοῦ Tht^ap Μαγεδδώ Tht **23** Φαραὼ + ἐπὶ 108 Ἐξαγάγεται 19 **27** καὶ 3º] οὐκ 108 βιβλίου + λόγων 19

αὐτοῦ 5º] *Ei* Arm **19**d ἀπώσομαι] *Spernem* Arm **20** Ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ἐγείρας στρατιὰν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἤλασε ποταμὸν Μήδους πολεμήσων καὶ τοὺς Βαβυλωνίους, οἳ τὴν Ἀσσυρίων κατέλυσαν ἀρχήν Jos X 74 τοῦ πολεμῆσαι - Χαρχάμεις] *Dare bellum cum eo in K'ark'amis* Arm **21** *Non ad te venio odie bellare sed ad locüm pugne mee* L_{109} *Non ad te venio hodie sed ad locum pugnae meae* L_{91-95} τοῦ ποιῆσαι - πολέμου μου] *Dare bellum sed ad hunc locum belli mei* Arm σὺ] *Tu* Arm **22** Ἰωσίας 2º] *Yovsiay* Arm Φαραὼ] *P'arawoni* Arm ἐκ στόματος] *Ex ore* Arm **24** *Yovsia* 1º Arm **25** *Et dixerunt omnes cantores et cantatrices in lamentationibus suis* L_{109} οἱ ᾠδοὶ] *Cantores* Arm **26** *Et erant sermones Yosie et iustitie eius scripte in lege domini* L_{109}.

36, 1 Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωαχὰζ υἱὸν Ἰωσίου καὶ
ἔχρισαν αὐτὸν καὶ κατέστησαν αὐτὸν εἰς βασιλέα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἰερουσαλήμ. 2 υἱὸς ὢν τριῶν καὶ εἴκοσι ἐτῶν
Ἰωαχὰζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερου-
σαλήμ. 2a καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀμιτὰλ θυγάτηρ Ἰερεμίου
ἐκ Λοβεννά. 2b καὶ ἐποίησεν Ἰωαχὰζ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου
κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. 2c καὶ ἔδησε τὸν
Ἰωαχὰζ Φαραὼ Νεχαὼ ἐν Δεβλαθὰ ἐν γῇ Αἱμάθ, 3 καὶ μετέστησεν
αὐτὸν τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν
εἰς Αἴγυπτον. καὶ ἐπέβαλεν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου φόρον ἐπὶ τὴν
γῆν, ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ τάλαντον χρυσίου. 4 καὶ κατέστη-
σε Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου τὸν Ἐλιακεὶμ υἱὸν Ἰωσίου
βασιλέα Ἰούδα καὶ Ἰερουσαλὴμ ἀντὶ Ἰωαχὰζ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,
καὶ μετέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακείμ. καὶ τὸν Ἰωαχὰζ ἀδελφὸν
αὐτοῦ ἔλαβε Φαραὼ Νεχαὼ καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, καὶ
ἀπέθανεν ἐκεῖ. 4a καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκαν τῷ Φαραώ.
τότε ἤρξατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι, τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον καὶ τὸ
χρυσίον ἐπὶ στόματος Φαραώ, καὶ ἕκαστος κατὰ δύναμιν ἀπῄτει τὸ
ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, δοῦναι αὐτὸ Φαραὼ
Νεχαώ. 5 υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωακεὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν
αὐτόν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ. καὶ ὄνομα
τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀμιτὰλ θυγάτηρ Ἰερεμίου ἐκ Λοβεννά. καὶ ἐποίη-
σεν Ἰωακεὶμ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν
οἱ πατέρες αὐτοῦ. 5a ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Ἰωακεὶμ ἦλθε Ναβουχο-
δονοσὸρ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ ἦν αὐτῷ δου-
λεύων τρία ἔτη. καὶ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. 5b καὶ ἀπέστειλε Κύριος ἐπ'
αὐτοὺς χαλδαίους καὶ λῃστήρια σύρων καὶ λῃστήρια μωαβιτῶν καὶ
υἱῶν Ἀμμὼν καὶ τῆς Σαμαρείας. καὶ ἀπέστησαν μετὰ τὸν λόγον
τοῦτον κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ἐν χερσὶ τῶν παίδων αὐτοῦ τῶν
προφητῶν. 5c πλὴν θυμὸς Κυρίου ἦν ἐπὶ Ἰούδαν, τοῦ ἀποστῆναι
αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας Μανασσῆ ἐν πᾶσιν
οἷς ἐποίησε, 5d καὶ ἐν αἵματι ἀθῴῳ ᾧ ἐξέχεεν Ἰωακεὶμ καὶ ἐνέπλη-
σε τὴν Ἰερουσαλὴμ αἵματος ἀθῴου· καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος ἐξο-
λοθρεῦσαι αὐτούς. 6 καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν Ναβουχοδονοσὸρ ὁ βασι-
λεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν χαλκαῖς πέδαις, καὶ ἀπήγαγεν

36, 4 ἀντὶ] pr καὶ 19 4a αὐτὸ] αὐτῷ 19: αὐτοῦ ed 5b ἀπέστεισαν 108 6 πέδαις] παῖδες 19

36, 2a Μητρὸς Ἀμιτάλης Jos X 81 2c-3 *Et alligabit eum ... et transtulit eum ne regnaret in Iherusalem* L_{109} 4 *Et regem constituit rex Egypti* L_{109}

αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. 7 καὶ μέρος τῶν σκευῶν οἴκου Κυρίου ἀπή-
νεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ ἐν
Βαβυλῶνι. 8 καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακεὶμ καὶ πάντα ἃ ἐποίη-
σεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τοῖς βασι-
λεῦσιν Ἰούδα; καὶ ἐκοιμήθη Ἰωακεὶμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ
ἐτάφη ἐν Γὰν Ὀζὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ'
αὐτοῦ Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 9 υἱὸς ὀκτὼ καὶ δέκα ἐτῶν
Ἰεχονίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ τρίμηνον καὶ δέκα ἡμέρας
ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ. καὶ ἐποίησε τὸ πονερὸν ἐνώπιον Κυ-
ρίου. 10 καὶ ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ναβου-
χοδονοσὸρ καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν σκευῶν τῶν
ἐπιθυμητῶν οἴκου Κυρίου. καὶ ἐβασίλευσε Σεδεκίαν ἀδελφὸν τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἰερουσαλήμ. 11 Ἐτῶν εἴκοσι καὶ ἑνὸς
Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν
Ἰερουσαλήμ. 12 καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου θεοῦ αὐτοῦ.
καὶ οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ προσώπου Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, καὶ ἐκ
στόματος Κυρίου 13 ἐν τῷ τὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ναβουχοδονοσὸρ
ἀθετῆσαι ἃ ὥρκισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ θεοῦ. καὶ ἐσκλήρυνε τὸν τράχη-
λον αὐτοῦ· κατίσχυσε τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι πρὸς Κύριον τὸν θεὸν
Ἰσραήλ. 14 καὶ πάντες οἱ ἔνδοξοι Ἰούδα καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς
τῆς γῆς ἐπλήθυναν τοῦ ἀθετῆσαι ἀθετήματα βδελυγμάτων ἐθνῶν, καὶ
ἐμίαναν τὸν οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἰερουσαλήμ. 15 καὶ ἐξαπέστειλε
Κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν ὀρθρίζων
καὶ ἀποστέλλων τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ
αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγιάσματος αὐτοῦ. 16 καὶ ἦσαν μυκτηρίζοντες τοὺς
ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐξουδενοῦντες τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ἐμπαί-
ζοντες ἐν τοῖς προφήταις αὐτοῦ ἕως ἀνέβη ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἐν τῷ
λαῷ αὐτοῦ, ἕως οὐκ ἦν ἴαμα. 17 καὶ ἤγαγεν ἐπ' αὐτοὺς βασιλέα χαλ-
δαίων, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ
ἁγιάσματος αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐφείσατο τοῦ Σεδεκίου, καὶ τὰς παρθέ-
νους αὐτῶν οὐκ ἠλέησαν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν ἀπήγαγον·
τὰ πάντα παρέδωκεν ἐν χερσὶν αὐτῶν. 18 καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου
Κυρίου, τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρά, καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου,
καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως καὶ τῶν μεγιστάνων
πάντων εἰσήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα. 19 καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον Κυ-
ρίου, καὶ κατέσκαψε τὸ τεῖχος Ἰερουσαλήμ, καὶ τὰς βάρεις αὐτῆς

8 > καὶ ἐτάφη - πατέρων αὐτοῦ 19 **11** > καὶ 1º 108 **13** ὅρκισεν 19 > τὸν 3º 108 **14** ἀθε-τισαι 108 **16** λόγους] ἀγγέλους 19 > αὐτοῦ 5º 19 ἕως + οὗ 19 **17** τὰ] καὶ ed **18** πάντων] πάντα 108

8 *Et sepultus est in agro Oza* L_{109}.

ἐνέπρησεν ἐν πυρί, καὶ πᾶν σκεῦος ὡραῖον εἰς ἀφανισμόν. 20 καὶ
ἀπῴκισε τοὺς καταλοίπους εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς
υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δούλους ἕως βασιλείας Μήδων, 21 τοῦ πληρωθῆναι
λόγον Κυρίου διὰ στόματος Ἰερεμίου, ἕως τοῦ προσδέξασθαι τὴν
γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς, σαββατίσαι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώ-
σεως αὐτῆς· ἐσαββάτισεν εἰς πλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα. 22 Ἔτους
πρώτου Κύρου βασιλέως περσῶν μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα Κυρίου
διὰ στόματος Ἰερεμίου ἐξήγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως
περσῶν, καὶ παρήγγειλε κηρύξαι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν λό-
γοις γραφεῖ λέγων 23 Τάδε λέγει Κῦρος βασιλεὺς περσῶν πάσαις
ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς· ἔδωκέ μοι Κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ
αὐτὸς ἐνετείλατο μοι οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν Ἰερουσαλὴμ τῇ ἐν
τῇ Ἰουδαίᾳ. τίς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; Κύριος ὁ θεὸς
αὐτοῦ ἔσται μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναβήτω.

21 συμπλήρωσιν 108 **22** γραφεῖ] γραφῇ 108: γραφῆς ed **23** Ἰερουσαλεὶμ 108 ἀναβήτω + τέλος τῶν παραλειπομένων 19